

R

R, r n. (-,-) : *ein großes R*, un R bras, un R skrivet bras, ar bennlizherenn R b., un R skrivet gant ul lizherenn vras g. ; *das kleine r*, an r skrivet bihan g., an r munut g. ; *das R rollen*, *das R schnarren*, *das R als Zäpfchen-R in der Kehle sprechen*, komz kraoñennek, komz kraoñek, rastellat, kabouilh, riziñ.

Raa b. (-,-en) : [merdead.] delez b. ; *vom Mast abgehängte Raa*, delez sec'h b.

Rabatt g. (-s,-e) : distaol g., rabat g., raval g., diskar a briz g., diskar war ar priz g., raval war ar priz g., diskenn-priz g., diskont g., goustouad g. ; *jemandem fünf Prozent Rabatt gewähren*, rabatiñ pemp dre-gant d'u.b., diskontañ pemp dre-gant d'u.b., reiñ pemp dre-gant distaol war priz udb d'u.b., reiñ un distaol a bemp dre-gant d'u.b., aotren ur rabat a bemp dre-gant d'u.b. ; *um Rabatt bitten*, goulenn kaout un tamm distaol, goulenn rabat ; *mit Rabatt verkaufen*, gwerzhañ war ziskar, gwerzhañ war ziskar-priz ; *mit Rabatt verkauft werden*, bezañ distaol war an dra-mañ-tra, bezañ rabat war an dra-mañ-tra ; *Treuerabatt*, distaol kinniget d'an ostizien evit o dalc'husted g., argedad dalc'husted g.

Rabatte b. (-,-n) : ervenn b., palejad g., bleuñveg b., gwelead g.

rabattieren V.k.e. (hat rabattiert) : rabatiñ war ar priz, reiñ un distaol, disteurel, disteurel war ar priz, diskontañ ; *jemandem etwas rabattieren*, reiñ un tamm distaol war priz udb d'u.b., gwerzhañ udb d'u.b. war zistaol, gwerzhañ udb d'u.b. gant distaol, gwerzhañ udb d'u.b. gant diskenn-priz, gwerzhañ udb d'u.b. war ziskar, gwerzhañ udb d'u.b. war ziskar-priz, rabatiñ ur somm bennak war e briz.

Rabattsatz g. (-es,-sätze) : feur distaol g., feur rabat g., feur diskont

Rabatz g. (-es) : chao g., tabut g., sabad g., cholori g., todilhon g., hemolc'h g., brud b./g., trouz g., reuz g., freuz g., keusteuenn b., freuz ha reuz, bosenn b., jabadao g., tousmac'h g., diframm g., karnaj g., karbac'h g., kabal b., estlamm g., foar b., bec'h g., charre g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., tourni b., toumpi b., intampi g.

Rabau g. (-s/-en,-e/-en) : P. beulke g., paotr un troad porc'hell gantañ en e c'hodell g., moulbenn g., palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., bongorz g., paotr hek e c'henoù g., tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., penn kegin g., rachouz g., regain g.

Rabauke g. (-n,-n) : hailhon g., tabac'her g., sabater g., tourmier g., dispac'her g., bostoc'her g., mazaouer g., draster g., breser g., flastrer g., fourgaser g., paotr an drailh g., toull-freuz g., ficher freuz g., paotr ar beilh g.,

taskagner g., den gwaller g., rioter g., gwall skoer g., mesker g., penn betvet g.

Rabbi g. (-s,-s/-nen) : 1. [relij.] rabin g. ; 2. [titl yuzev] mestr g., aotrou g.

Rabbinat n. (-s,-e) : [karg.] rabiniezh b.

Rabbiner g. (-s,-) : [relij.] rabin g.

rabbiniisch ag. : [relij.] rabinek.

Rabbinismus g. (-) : [relij.] rabinouriezh b.

Rabe g. (-n,-n) : 1. [loen.] bran b. [*liester* brini] ; *Kolkrabe*, marc'hvran b. [*liester* marc'hvrini] ; *junger Rabe*, branig b. [*liester* branedigoù] ; *die Raben krächzen*, koagal (gwac'hat, grakal) a ra ar brini ; *im Alter wird das Gefieder der Raben grau*, en ur goshaat e teu ar brini da wiskañ pluñv louet, an oad a laka pluñv ar brini da louediñ ; *grauer Rabe*, bran louet b. ; 2. [stered.] *der Rabe*, ar Vran b., steredeg ar Vran b. ; 3. [dre skeud.] *weißer Rabe*, ur ral g., tra ral (rouez, iskis) g., estrañjeri b., labous iskis g., istrogell b., ardigell g./b., istrogell tra g. ; *selten wie ein weißer Rabe*, ken rouez hag un neizh logod e skouarn ur c'hazh ; *wie ein Rabe stehlen*, bezañ laer evel frav (evel ur frav, evel an dour, evel ur c'hazh, evel ul Leonad).

Rabenaas n. (-es,-e) : gagn b.

Rabeneltern lies. : [dre skeud.] kerent dinatur lies., kerent fall lies.

Rabenkrähe b. (-,-n) : [loen.] frav g./b., kavan b., brandour b., bran zu b.

Rabenmännchen n. (-s,-) : [loen.] marc'h bran g., mal bran g., tad bran g.

Rabenmutter b. (-,-mütter) : [dre skeud.] mamm dinatur b., mamm fall b.

Rabenschnabel g. (-s,-schnäbel) : [arm] beg-bran g.

Rabenschnabelfortsatz g. (-es,-fortsätze) : [korf.] baleg ar beg bran g.

rabenschwarz ag. : du-bran, du evel askell ur vran, du evel askell ar vran, du evel pluñv ar vran, du evel un tad bran, du-mouar, du-peg, du-pod, du-polos, du-pok, du-sac'h, du-poazh, du-jed, ken du ha pothouarn Mari-Job, du evel ur glaouer, du evel sac'h ur glaouer, du evel ar glaou, du-glaou, du evel un noz dall, du evel revr ar billig, du evel ar sac'h, du evel ar pec'hed, ken du hag ar pec'hed, du evel ar mouar, du evel ur pod, du evel ur forn, du evel ur siminal, du evel huzil ar siminal, du evel foñs ar siminal, du evel ur c'hoz, du evel ur born pikez, du evel dour-derv, ken du ha dour-derv, du evel peg.

Rabenstein g. (-s,-e) : kroug b., post-kroug g., krouglec'h g.

Rabenvater g. (-s,-väter) : [dre skeud.] tad dinatur g., tad fall b.

Rabenvögel lies. : [loen.] laboused branheñvel lies., korvideged lies.

Rabenweibchen n. (-s,-) : [loen.] mamm vran b.

rabiat ag. : fuloret, kounnaret, aet e gouez, garv, rust, taer, diboellet, e gwalarn, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o kraziañ dezhañ.

Rabitzange b. (-,-n) : [tekn.] turkez b., piñsedoù skizh lies., beg-bran g.

Rabulist g. (-en,-en) : chikaner g., noazour g., tabuter g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., nagenner g., nagen g., arveller g., beg m'en argarz g., chipoter g.

Rabulistere b. (-,-en) / **Rabulistik** b. (-) : chikan g., nagennerezh g., pismigerezh g., chipoterezh g.

Rachbegierde b. (-) : naon da dennañ veñjañs g., naon emveñjiñ g., droukrañs b., drougiezh g., heg g., onglenn b., gourvenn g., gour g., binim g.

Rache b. (-) : dial g., veñjañs b., raveñch g., distro-gwall g. ; *nach Rache schreien* (*verlangen*), gelver an dial, goulenn veñjañs, goulenn gwall-ouzh-gwall, goulenn dial ; *nach Rache dürsten*, birviñ war e dreid gant ar c'hoant en em veñjiñ, kaout naon d'en em veñjiñ, tagañ (dizeriañ, bezañ klañv) gant ar c'hoant en em veñjiñ, disec'hañ war e dreid gant ar c'hoant da zalvezout e wall d'u.b., bezañ taer d'en em veñjiñ ; *an jemandem Rache nehmen*, tennañ veñjañs eus u.b. (Gregor), en em veñjiñ eus u.b., talvezout e wall (e zismegañs) d'u.b., kas ar freskad (an dorzh) da di u.b. ; *seine Rache kühlen*, en em veñjiñ / tennañ veñjañs (Gregor), talvezout e wall d'u.b., reiñ (talvezout) gwall evit gwall, terriñ e naon da dennañ veñjañs, terriñ e naon emveñjiñ ; *Rache bringt uns nicht weiter*, poan an eil ne wellao ket poan egile.

Racheakt g. (-es,-e) : dial g., veñjañs b., distro-gwall g.

Rachedurst g. (-es) : naon da dennañ veñjañs g., naon emveñjiñ g., droukrañs b., drougiezh g., heg g., onglenn b., gourvenn g., gour g., binim g.

Rachegedanke g. (-ns,-n) : soñj tennañ veñjañs g., soñj emveñjiñ g.

Rachegefühl n. (-s,-e) / **Rachegefühle** lies. : c'hoant tennañ veñjañs g., c'hoant emveñjiñ g., droukrañs b., drougiezh g., heg g., onglenn b., gourvenn g., gour g., binim g.

Rachegöttinnen lies. : [mojenn.] erined lies., eumenided lies., furied lies., kounnarverc'hed lies., merc'hed ar gounnar lies.

Rachel b. : Rac'hel b.

Rachen g. (-s,-) : 1. [korf.] korzailhenn b., gourlañchenn b., kavenn ar c'hargadenn b., kargadenn b., gargadenn b., toull ar gouzoug g. ; 2. [loen.] geol g. ; *der Rachen des Löwen*, geol al leon g. ; 3. [dre skeud.] P. *der Rachen der Hölle*, puñs an ifern g., puñs tan an ifern g., puñs tan don ha teñval an ifern g. (Gregor), geol an ifern g., genoù an ifern g., gouzoug an ifern g., lonk euzhus an ifern g.

rächen V.k.e. (hat gerächt) : digoll, dialañ, veñjiñ ; *eine Beleidigung rächen*, kaout digoll eus un dismegañs bet graet d'an-unan, paeañ e wall d'u.b., lakaat u.b. da zic'haouiñ evit un dismegañs bet graet d'an-unan, tennañ veñjañs (en em veñjiñ) eus un dismegañs bet graet d'an-unan, digoll un dismegañs bet graet ouzh an-unan, gwerzhañ un dismegañs d'u.b. ; *einen Mord rächen*, en em veñjiñ ag ul laz, en em veñjiñ ag ul lazherezh.

V.em. : **sich rächen** (hat sich (t-rt) gerächt) : *sich an jemandem rächen*, tennañ veñjañs eus u.b. (Gregor), en em veñjiñ eus u.b., en em zialañ eus u.b., talvezout e wall (e zismegañs) d'u.b., kas ar freskad (an dorzh) da di

u.b., lakaat u.b. da zic'haouiñ evit un dismegañs bet graet d'an-unan, ober un distro divalav d'u.b., reiñ un distro divalav d'u.b. ; *sich für etwas rächen*, en em veñjiñ eus udb, tennañ veñjañs eus udb (Gregor), tennañ dial eus udb, kaout dial eus udb, kaout digoll eus un dismegañs bet graet ouzh an-unan, digoll un dismegañs bet graet ouzh an-unan, paeañ e wall d'u.b., gwerzhañ udb d'u.b. ; *diese Tat musste sich rächen*, ret e oa tennañ veñjañs eus an dra-se / ne c'halled ket leuskel (lezel) kement-se dibunis (Gregor), ret e oa kaout digoll eus an dra-se ; *ich werde mich schon rächen* ! m'en talvezo dit ! m'en tapo dit atav ! me a werzho dit an dra-se ! me a baeo dit ar gwall-se ! va dial am bo !

Rachenabstrich g. (-s,-e) : [mezeg.] induadur ar gorzailhenn g., frotadenn ar gorzailhenn b., lifrad gargadenn g.

Rachenblütler g. (-s,-) : [louza.] plant eus kerentiad louzaouenn-droug-sant-Kadoù str., skrofulariaseg g.

Rachenentzündung b. (-,-en) / **Rachenkatarrh** [mezeg.] gargadenn g., tanijenn ar gorzailhenn b., tanijenn ar c'hourlañchenn b.

Rachenhöhle b. (-,-n) : [korf.] korzailhenn b., gourlañchenn b., toull ar gouzoug g., gargadenn b.

Rachenmandeln lies. : [korf.] huegoù ar c'hargadenn lies., mezennoù-gouzoug lies., mezennoù-ar-gouzoug lies., struzhennoù lies.

Rachenputzer g. (-s,-) : P. gwin trenk g., gwin kriz da evañ g., egras g., gwin skouarn g., gwin a dri lonk hag un astenn gouzoug g., piketez g., piketezenn b., jamezenn b., gouezwin g., gwin sutik g., chigodenn b.

Rachenspiegel g. (-s,-) : [mezeg.] faringoskop g.

Racheplan g. (-s,-pläne) : steuñv veñjañs g., raktres emveñjiñ g., steuñv evit en em veñjiñ g.

Rächer g. (-s,-) : dialour g., dialer g., veñjer g., dic'haouer g., justiser g., justisour g.

Rächerin b. (-,-nen) : dialourez b., dialerez b., veñjerez b., dic'haouerez b., justiserez b., justisourez b.

Racheschwur g. (-s,-schwüre) : le da dennañ veñjañs g.

Rachgier b. (-) : naon da dennañ veñjañs g., naon emveñjiñ g., droukrañs b., drougiezh g., heg g., onglenn b., gourvenn g., gour g., binim g.

rachgierig ag. : naon bras gantañ da dennañ veñjañs, naon emveñjiñ gantañ, droukrañsus, gourvennek, veñjerus.

Rachitis b. (-, Rachitiden) : [mezeg.] lec'h b., droug al lec'h g., drouglec'h g. ; *Rachitis wird meist durch Mangel an Vitamin D hervorgerufen*, peurliesañ e teu al lec'h diwar an negez a vitaminoù D.

rachitisch ag. : [mezeg.] lec'hiet, lec'hek.

Rachsucht b. (-) : naon da dennañ veñjañs g., naon emveñjiñ g., droukrañs b., drougiezh g., heg g., onglenn b., gour g., gourvenn g., binim g.

rachsüchtig ag. : naon bras gantañ da dennañ veñjañs, naon emveñjiñ gantañ, droukrañsus, gourvennek, veñjerus.

Racke b. (-,-n) : [loen.] korag g.

Racker g. (-s,-) : boued ar groug g., lañs ar groug g., ramagnant ar groug g., rest ar groug g., kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], labous kailh g., paotr kailh g., labous kleiz g., labous treut g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., ampouailh g., gwall

labours g., poñsin g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], fallakr g., sac'h malis g., ganaz g., ibil a zen g., gwidal g., lampon g., lampavan g., standilhon g., hailhon g., renavi g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., lankon g., lakon g., c'hwiltouz g., chalcant g.

Rackerei b. (-) : kozh labour g., gast a labour g., gast a vicher b., labour gaoc'h g., labour kaoc'h g., labour lazhus g., lazh-korf g., gwall grogad g., gwall reuziad g., gwall gaouad g., aner g., lazh g., lazherezh g., lazh tud g., labour dreist-penn g., kouez g., disec'h-tud g., kole d'ober g., torr-korf g., labour da lazhañ tud g., uz tud g., labour tenn g., labour drastus g., klogorenn b., truaj g., predad g., bourellenn b., trepan g., charre g., chastre g.

rackern V.em. : **sich rackern** (hat sich (t-rt) gerackert) ha V.gw. (hat gerackert) : krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, lorgnañ, forsiñ, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, c'hwezhañ e-barzh, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ bec'h d'ar c'hanaab, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, c'hwistañ, bouc'halañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

Racket n. (-s,-s) / **Rakett** n. (-s,-s) : 1. [sport] paliked b. ; 2. raket g., preizhadur g., drouktunerezh g.

racksen V.em. : **sich racksen** (hat sich (t-rt) gerackst) : *sellit ouzh rackern*.

Raclette b. (-,-s) / n. (-s,-s) : [kegin.] rakletez b.

Rad¹ n. (-,-) / **rad** : [*berradur evit radiation absorbed dosis*] rad g.

Rad² n. (-s, Räder) : 1. rod b. ; *einen Keil unter ein Rad legen*, skoilhañ ur rod, skorañ ur rod, skourjiñ ur rod, lakaat ur skourj ouzh ur rod ; *ein Rad verlieren*, dirodañ, koll ur rod ; *etwas (t-d-b) ein Rad abnehmen*, *etwas (t-d-b) die Räder abnehmen*, dirodañ udb, lemel ar rodoù (ur rod) diwar (diouzh, a-zindan) udb, tennañ ar rodoù (ur rod) diwar (diouzh, a-zindan) udb ; *etwas mit Rädern versehen*, *etwas mit einem Rad versehen*, rodañ udb ; *mit Rädern versehen sein*, *mit Rädern ausgestattet sein*, bezañ rodek, bezañ rodellek ; *Holzpferd auf Rädern*, marc'hig rodaouek g., marc'h-koad rodek g., marc'h-koad rodellek g. ; *das Rad klemmt*, pout eo ar rod da dreiñ ; *die Räder eines Pferdewagens mit Reifen beschlagen*, houarnañ ur c'harr, kelc'hiañ rodoù ur c'harr ; *das Rad hat eine Acht*, gwe a zo aet er rod, gwar a zo aet er rod, gwariet (gwar, gwaret) eo ar rod ; 2. karr-nezañ g., karr g., rod b., rod-nezañ b., rodenn b. ; 3. [loen] *Rad schlagen*, rodal, rodeal, pauniñ ; *der Pfau schlägt das Rad (schlägt Rad, schlägt ein Rad, schlägt sein Rad)*, rodal a ra ar paun, pauniñ a ra ar paun ; 4. [sport] *ein Rad schlagen*, *ein Rad ausführen*, rodal ; 5. [dre skeud.]

das fünfte Rad am Wagen sein, bezañ a re, bezañ deuet fall, bezañ kouezhet diwar (diouzh, a) lost ar c'harr, bezañ evel ur maen er c'hleuz, bezañ kemeret evit ur c'hozh netra (un denig a netra, un den didalvez, un hanter eus netra), na dalvezout nemeur, na dalvezout seurt, tremen da zidalvez ; *unter die Räder kommen*, a) bezañ pilet, bezañ ruilhet gant ur c'harr ; b) [dre skeud.] bezañ kaset da get, mont da neuz (da fall, da goll, da beurgoll, da netra, war netra, da vann, e skuilh hag e ber), mont e blouz da ludu, mont ar ribotadenn da fall, mont da hesk, mont d'an hesk, mervel, steuziañ, bezañ dismantret (diskaret, pilet, distrujet, dic'hastet, peurgaset), islonkañ, mont war e ziskar, mont war e gement all, mont e drouziwezh, kouezhañ en toull izelañ, mont paour evel Job, kouezhañ en diwezhañ pazenn a'n dud, kouezhañ e pod ar gwelien, mont war voued moc'h ; *ins Rad greifen*, lakaat skoilhañ war an hent, sparlañ, lakaat harz da, lakaat sav dindan kilhoroù u.b. ; *sich in die Räder legen*, kas an traoù war-raok, reiñ un taol lañs, kas ar c'harr a-raok ; *das Rad der Geschichte*, rod an istor b. ; *das Rad der Zeit*, rod an amzer b. ; *unaufhaltsam dreht sich das Rad der Zeit*, dizehan e tro ar rod, a van da van ez a merenn da goan, tamm-ha-tamm ez a ar verc'h da vamm, a-nebeut-da-nebeut ez a da ludu ar bern keuneud, goustadik-goustadik e tro rod an istor, ruilhal a ra an istor kempennik e voul ; 6. marc'h-houarn g., kazeg dir b., bisiklet g., belo b., marc'h treut g., marc'h-gaol g., marc'h g. ; *Rad fahren*, mont gant ar marc'h-houarn (war varc'h-houarn), mont war velo, en em ziblasañ gant ar marc'h-houarn (war varc'h-houarn), mont gant ar marc'h treut (gant ar marc'h-gaol) ; *mit dem Rad von Berlin nach Bombay fahren*, mont war varc'h-houarn adal Berlin betek Bombay, ren e varc'h-houarn eus Berlin betek Bombay ; 7. [jahin] rod b. ; *jemanden aufs Rad flechten*, *jemanden aufs Rad binden*, stagañ u.b. ouzh ar rod, terriñ u.b. bev war ar rod (Gregor).

Radabzieher g. (-s,-) : [tekn.] tenner-rodoù g., tennerezh-rodoù b.

Radachse b. (-,-n) : [tekn.] ahel g.

radähnlich ag. : a-stumm gant ur rod ; *radähnliche Verzierung*, rodenn b.

Radar n./g. (-s,-e) : radar g.

Radaranfluggerät n. (-s,-e) : [nij.] radar nesaat g.

Radarbildschirm g. (-s,-e) : skramm radar g.

Radarerfassung b. (-,-en) : diskoachañ dre radar g., dinoadur dre radar g., dinoerezh dre radar g., dinoiñ dre radar g.

Radarfalle b. (-,-n) : P. kontroll radar g., radar g.

Radarflugeiter g. (-s,-) : [nij.] reoler an aernijerezh g.

radargelenkt ag. / **radargesteuert** ag. : pellsturiet dre radar.

Radargerät n. (-s,-e) : radar g.

Radargürtel g. (-s,-) : kael radarioù b.

Radarkontrolle b. (-,-n) : kontroll radar g.

Radarlandegerät n. (-s,-e) : [nij.] radar pradañ g., radar douarañ g.

Radarmann g. (-s,-männer) : radarour g., paotr ar radar g.

Radarortungsgerät n. (-s,-e) : radar spislec'hiañ g.

Radarschirm g. (-s,-e) : skramm radar g.

Radarsuchgerät n. (-s,-e) : radar diskoachañ g., radar dinoiñ g.

Radarzacken lies. : regoù radar lies.

Radau g. (-s) : kabaduilh b., brete g., taol-bec'h g., taol-dispac'h g., taol-reuz g., taol-freiz g., tabut g., sabad g., cholori g., todilhon g., hemolc'h g., brud b./g., trouz g., karbac'h g., kabal b., estlamm g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, keusteuenn b., bosenn b., jabadao g., jibas g., tousmac'h g., diframm g., bec'h g., karnaj g., foar b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., charre g., tourni b., toumpi b., aroun g., safar g., intampi g. ; *Radau machen*, bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, jabadao, tousmac'h), toumpial, ober karnaj, tournial, kas karbac'h, kabalat, c'hoari e loen, kas trouz, kas safar, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, loeniñ, kabaduilhañ, kornial, ober ur vosenn, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober e zen gars, plantañ freuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz.

Radaubruder g. (-s,-brüder) / **Radaumacher** g. (-s,-) : tabac'her g., sabater g., tournier g., cholorier g., rouler g., trouzer g., dispac'her g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., straker g., paotr an drailh g., fourgaser g., toull-freiz g., paotr ar beilh g., bostoc'her g., mazaouer g., draskler g., draster g., breser g., flastrer g., ficher freuz g., kabaduilher g., kabaler g., mesker g., safarer g., barr krenn g., penn bervet g.

Radbeschlag g. (-s,-beschläge) : bandenn-rod houam b., kelc'h houam g., kelc'henn houam b., kelc'hienn houam b.

Radblockierer g. (-s,-) : fichell b.

Rädchen n. (-s,-) : 1. rodig b., rodig dantek b. ; 2. rodell b., rod rizennek b. ; 3. [dre skeud.] *bei ihm ist ein Rädchen locker*, war dri zroad emañ, fursodiñ a ra, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, c'hoari a ra gant e dog, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, laban eo, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, kollet eo e sterenn gantañ, badezet eo bet gant eoul gad, badezet eo bet gant soubenn wadegenn, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, hennezh a zo tapet war ar portolof, ganet e oa bet war-lerc'h e dad, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gantañ, un tammig lod e park ar brizh en deus, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, treid leue a zo en e votoù, kig leue en deus en e votoù, aet eo ganto, paket en deus anezho, lakaet eo bet e spered dezhañ el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, n'eo ket gwall stank e damouez, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, toull eo e vurutell, dougen a ra banniel sant

Laorañs, faout eo e girin, ganet eo bet da Sador da noz, ganet eo bet da Sador goude koan, ganet eo bet da Sador da noz goude koan diwezhat, ganet eo bet goude ar c'hampouezh, eus dibenn ar bloaz eo, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, fasiañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù.

Raddampfer g. (-s,-) : bag rodoù-palioù b., bag rodoù elvennek b.

Rade b. (-,-n) : [louza.] lagadig-yar g.

radebrechen V.k.e. (radebrechte / hat geradebrecht) : jagouilhac'h, distripañ, drailhañ, drailhañ plouz, kignat, chaokat, eskaoutiñ, saoznegañ, bastrouilhñ, trefodiñ ; *Deutsch radebrechen*, komz un alamaneg fall (un alamaneg podoù, un alamaneg saout, un alamaneg drailhet, un alamaneg trefoet), komz un alamaneg distrantell, diskolpañ pezhioù alamaneg, dont bommoù alamaneg gant an-unan, drailhañ ur stabez alamaneg, distripañ ul lastez alamaneg, distripañ ur c'hozh tamm alamaneg, disklipañ ul lastez alamaneg, disklipañ ur c'hozh tamm alamaneg, drailhañ un tamm alamaneg, bastrouilhñ un tammig alamaneg, kignat an alamaneg, chaokat an alamaneg, distagañ ur c'houblad gerioù en alamaneg palefarzh, eskaoutiñ an alamaneg, saoznegañ un tamm alamaneg, troc'hañ alamaneg a-dreuz hag a-hed, gouzout drailhañ tammoù alamaneg, jagouilhac'h tammoù alamaneg.

radeln V.gw. (ist geradelt / hat geradelt) : mont gant ar marc'h-houarn (war varc'h-houarn), mont war velo, en em ziblasañ gant ar marc'h-houarn (war varc'h-houarn), mont gant ar marc'h treut, mont gant ar marc'h-gaol g.

rädeln V.k.e. (hat gerädelt) : merkañ gant ur rodig dantek.

Rädelsführer g. (-s,-) : penn ar gabalerien g., penn ar gavallherien g., penn ar vandennad g., kaser g., rener g., bleiner g., ambilher g., mesker g., penngabaler g., penndispac'her g., marc'h-blein g., marc'h-bleur g.

Rademacher g. (-s,-) : roder g., karrer g.

Räderantrieb g. (-s,-e) : [tekn.] erlusk dre rodaouegoù g.

Rädergetriebe n. (-s,-) : [tekn.] bloc'h rodaouegoù g., tren rodaouegoù g., rodaoueg b.

...räderig ag. : *dreiräd(e)rig*, teir rod dezhañ, teirrodek, war deir rod.

rädern V.k.e. (hat gerädert) : 1. stagañ ouzh ar rod, terriñ bev war ar rod (Gregor), terriñ izili u.b. war ar rod ; 2. [dre astenn.] *ich bin wie gerädert*, brevet (brev, eok, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, torr) on, torret on gant ar skuizhder, riñset on, marv on diwar va sav, torret on gant al labour, faezh on betek skoulm va ene, kabac'h on gant ar skuizhder, gourdet on gant ar skuizhder, asik on, mac'homet on, me a zo brevet va c'horf, me a zo broustet va c'horf, brev on, brevet on, divi on, nezet eo tout va izili dindanon, rentet on, krevet on, gell on.

Rädern n. (-s) : boureverezh war ar rod g., torridigezh war ar rod b.

Räderwerk n. (-s,-e) : rodaoueg b., kendentadur g. ; *er ist in ein Räderwerk geraten, er ist von einem Räderwerk erfasst worden*, paket e voe etre dent ar rodoù.

Radfabrikant g. (-en,-en) : roder g.

Radfahren n. (-s) : marc'hhouarnerezh g., bed ar velo g., belo b.

Radfahrer g. (-s,-) : marc'hhouarmer g., sikler g.

Radfahrerin b. (-,-nen) : marc'hhouarnerez b., siklerez b.

Radfahrweg g. (-s,-e) : roudenn divrodegoù b., hent divrodegoù g.

Radgabel b. (-,-n) : forc'h divrodeg b.

Radgestell n. (-s,-e) : [tekn.] kilhoroù lies.

Radhersteller g. (-s,-) : roder g.

Radhose b. (-,-n) : [sport] bragoù marc'hhouarmer g., bragoù marc'h-houarn g., morzhedken g.

Radi g. (-s,-) : [su Bro-Alamagn] 1. irvin-ruz str. ; 2. [dre skeud.] *er hat einen Radi gekriegt*, klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, ur guchenn en doa klevet, ur guchenn en doa paket, klevet en doa e santa maria, klevet en doa ar gousperoù, klevet en doa e jeu, kruz en doa klevet, storlok en doa klevet, tapet en doa trouz, tapet en doa kruz, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, roet e voe e stal dezhañ, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, malet e voe gros dezhañ, kouezet e voe e benn dezhañ, kivijet e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, klevet en doa ur vuhez, tapet en doa pironed, bet en doa pater ha prezegenn da selaou.

radial ag. : a-skin, ... skin.

Radialdiagramm n. (-s,-e) : diagramm skin g., diervad skin g.

Radialgeschwindigkeit b. (-) : tizh a-skin g.

Radialreifen g. (-s,-) : bandenn-rod framm a-skin b., bandenn framm a-skin b., bandenn a-skin b.

Radialsymmetrie b. (-) : [loen.] simetriezh skin b., kemparzh skin g., kemparzhadur skin g.

Radiant g. (-en,-en) : [fizik] radian g.

radiär ag. : skinek, a-skin.

Radiästhesie b. (-) : skinsantouriezh b.

Radiästhesist b. (-en,-en) : skinsantour g.

Radiator g. (-s,-en) : skindommerez b., skindommer g.

Radicchio g. (-s) : [louza.] salad Treviso str.

radieren V.k.e. (hat radiert) : 1. diverkañ, gomañ, rasklañ, raskañ, skarzhañ ; 2. engravañ dre zour-kreñv, dourkreñvañ.

Radierer¹ g. (-s,-) : gomenn b.

Radierer² g. (-s,-) : engraver dre zour-kreñv g., dourkreñvoud g.

Radiererin b. (-,-nen) : engraverez dre zour-kreñv b., dourkreñvourez b.

Radiergummi g./n. (-s,-s) : gomenn b.

Radiermesser n. (-s,-) : [tekn.] kraver g., kraverez b., rask g.

Radiernadel b. (-,-n) : [tekn.] goustilh, beg sec'h g., divoueder g., engraver g.

Radierung b. (-,-en) : engravadur dre zour-kreñv g., dourkreñvadur g.

Radieschen n. (-s,-) : 1. [louza.] irvin-ruz str. ; 2. [dre skeud.] *sich die Radieschen von unten ansehen*, bezañ en e boull o c'hoari gant ar buzhug, bezañ e Kankari, bezañ e rouantelezh ar gozed.

radikal ag. : 1. krenn, klok, a-grenn, krenn-ha-krenn, nerzhed, ... sko, dizamant ; 2. [mat.] gwirizadek, boniek ; 3. [polit.] radikal, ultra, eus an tu pellañ.

Radikal n. (-s,-e) : 1. [kimiezh] bonad g. ; *freie Radikale*, bonadoù rez lies. ; 2. [yezh.] pennrann b. ; 3. [mat.] bon g.

Radikale(r) ag.k. g./b. : [polit.] 1. *ein Radikaler*, un ultra g., ur radikal g., unan eus an tu pellañ g., unan eus an tu radikalañ g. ; 2. [Bro-Suis] radikal g.

radikalisieren V.k.e. (hat radikalisiert) : groñsaat, krennaat, radikalaat.

Radikalisierung b. (-,-en) : groñsatur g., groñsaat g., krennaat g., radikalaat g.

Radikalismus g. (-) : 1. [polit.] a) radikalouriezh b., tu pellañ g., tu radikalañ g., tu ar radikaled g. ; b.) radikalegezh b. ; 2. [preder.] *philosophischer Radikalismus*, radikalegezh prederouriezhel b.

Radikalkur b. (-,-en) : 1. mezegadur tu pe du g., mezegadur kuit pe zoubl g., mezegadur dizamant g., mezegadur sko g., mezegadur krenn g., mezegadur a-grenn g. ; 3. [dre skeud.] diarbennoù taer lies., diarbennoù tu pe du lies., diarbennoù kuit pe zoubl lies., diarbennoù dizamant lies., diarbennoù a-grenn lies., diarbennoù krenn lies., diarbennoù sko lies.

Radio n. (-s,-s) : skingomz b., radio g. ; *Radio hören*, selaou ar skingomz ; *das habe ich im Radio gehört*, klevet em eus bet kement-se er skingomz ; *das Radio anstellen*, enaouiñ ar skingomzer ; *das Radio abstellen*, lazhañ ar skingomzer ; *sich mit jemandem übers Radio unterhalten*, komz gant u.b. dre hantererezh ar skingomz ; *etwas über das Radio bekannt geben*, skingelaouiñ diwar-benn udb, skingas udb, reiñ keal eus udb dre ar skingomz, diskuliañ udb dre ar skingomz, reiñ anaoudegezh eus udb dre ar skingomz, reiñ keloù eus udb dre ar skingomz, reiñ udb da c'houzout (da anavezout) dre ar skingomz, kemenn udb dre ar skingomz, ditourañ diwar-benn udb dre ar skingomz, titouriñ diwar-benn udb dre ar skingomz, kelaouiñ diwar-benn udb dre ar skingomz, reiñ liv eus udb dre ar skingomz, reiñ disaouzan eus udb dre ar skingomz, bannañ udb dre ar skingomz.

radioaktiv ag. : [fizik, kimiezh] skinoberiek, skinoberius ; *radioaktiver Niederschlag*, glaveier skinoberiek lies., kouezhadennoù skinoberiek lies. ; *radioaktiver Staub*, poultr skinoberiek g. ; *radioaktive Strahlung*, skinoberiegezh b. ; *radioaktive Verunreinigungen*, ampurenteziou skinoberiek lies.

Radioaktivität b. (-) : skinoberiuater g., skinoberiuater b., skinoberiegezh b. ; *haftende Radioaktivität*, skinoberiegezh restus b., skinoberiegezh dilerc'hus b. ; *natürliche Radioaktivität*, skinoberiegezh naturel b.

Radioanlage b. (-,-n) : staladur skingomz g.

Radioapparat g. (-s,-e) : skingomzer g., benveg skingomz g., post-skingomz g., P. post bihan g., radio g.

Radioästhesie b. (-) : skinsantouriezh b.

Radioästhesist b. (-en,-en) : skinsantour g.

Radioastronom g. (-en,-en) : radioastronomour g., skinsteredoniour g.
Radioastronomie b. (-) : radioastronomiezh b., skinsteredoniezh b.
radioastronomisch ag. : radioastronomek, skinsteredoniel.
radioelektrisch ag. : [fizik] radioelektrek, ... skindredan.
Radioempfang g. (-s) : pakañ skingomz g., pakerezh skingomz g.
Radiofrequenz b. (-,-en) : [fizik] skindalm g.
Radiogerät n. (-s,-e) : skingomzer g., benveg skingomz g., post-skingomz g., P. post bihan g., radio g. ; *Radiogerät mit Plattenspieler*, skingomzer gant troer-pladennoù g. ; *Radiogerät mit CD-Player*, skingomzer gant lenner-CDoù g.
Radiogramm n. (-s,-e) : skilun g.
Radiographie b. (-) : [mezeg.] 1. skiluniñ g., radiografiñ ; 2. skilunerezh g., radiografiezh b.
radiographisch ag. : [mezeg.] radiografek, skilunel.
Radioisotop n. (-s,-e) : [fizik] skinizotop g.
Radiolehre b. (-) : [mezeg.] skinouriezh b., radiologiezh b.
Radiolarie (-,-n) : [loen.] radiolarenn b. [*liester* radiolared].
Radiologe g. (-n,-n) : [mezeg.] radiologour g.
Radiologie b. (-) : [mezeg.] radiologiezh b., skinouriezh b.
radiologisch ag. : [mezeg.] radiologek.
Radiometer n. (-s,-) : radiometr g., skinventer g.
Radiometrie b. (-) : radiometriezh b., skinventerezh g.
radiometrisch ag. : [fizik] skinventerel.
Radionuklid n. (-s,-e) : [nucl.] skinnukleid str.
Radiopelung b. (-) : [tekn.] radiogoniometriezh b.
Radiophonie b. (-) : radiofoniezh b., skingomzerezh g.
Radiorecorder g. (-s,-) : skingomzer-lenner-kasedigoù g.
Radiorelaisstation b. (-,-en) : adkaser g.
Radioröhre b. (-,-n) : lamp skingomzer g./b.
Radiosender g. (-s,-) : skingaser g., P. radio g.
Radiosendung b. (-,-en) : abaden skingomz b., kasaden skingomz b., skingasaden b.
Radiospule b. (-,-n) : [fizik] beni deren b.
Radiostation b. (-,-en) : skilva g., savlec'h skingomz g.
Radiotelefon n. (-s,-e) : skilbellgomzer g.
Radiotelegraphie b. (-) : skilbellskriverezh g.
radiotelegraphisch ag. : skilbellskriverel.
Radioteleskop n. (-s,-e) : skindeleskop g., radioteleskop g.
Radiotherapie b. (-) : [mezeg.] skinouriezh b., skinvezegiezh b.
Radiotoxizität b. (-) : [nucl.] skinbistriusted b., skinbistriegezh b.
Radioübertragung b. (-,-en) : skingas g., skingaserezh g., skingasaden b.
Radio- und Fernsehlandschaft b. (-,-en) : klevedva g.
Radiowecker g. (-s,-) : skingomzer-dihuner g.
Radiowellen lies. : [fizik] gwagennoù hertzel lies.
Radiowesen n. (-s,-) : skingomz b., skingaserezh g., skingomzerezh g.
Radium n. (-s) : [kimiezh] radiom g.
radiumhaltig ag. : [kimiezh] radiom ennañ, radiomus.
Radius g. (-, Radien) : [mat.] skin g.
Radix b. (-, Radizes) : [mat.] gwizienn b., bon g.

radizieren V.k.e. (hat radiziert) : [mat.] *eine Zahl radizieren*, eztenañ gwizienn un niver, bonañ un niver.
Radkappe b. (-,-n) : kabell-rod g. [*liester* kabelleù-rod, kebell-rod].
Radkranz g. (-es,-kränze) : [tekn.] 1. kammed b., kammed rod b., pleg-rod g. ; 2. dentadur ur rod dentek g.
Radleier b. (-,-n) : [sonerezh] biell b., P. genn-ha-genn g.
Radlenker g. (-s,-) : [trenioù] adroudenn b.
Radler¹ g. (-s,-) : marc'hhouarner g., paotr e varc'h-houarn g., paotr e varc'h treut g., paotr e varc'h-gaol g.
Radler² n. (-s,-) : bier troc'het g., banne berliñj g.
Radlerin b. (-,-nen) : marc'hhouarnerez b., plac'h he marc'h-houarn b., plac'h he marc'h treut b., plac'h he marc'h-gaol b.
Radlerhose b. (-,-n) : [sport] bragoù marc'hhouarner g., bragoù marc'h-houarn g., morzhedken g.
Radlermaß b. (-,-) : [su Bro-Alamagn] bier troc'het g., banne berliñj g.
Radlinie b. (-,-n) : [mat.] kikloid g.
radlos ag. : dirod.
Radmantel g. (-s,-mäntel) : pelerinenn b.
Radmeisterschaft b. (-,-en) : [sport] kampionad marc'hhouarnerezh g.
Radnabe b. (-,-n) : moell-karr g., bendell-rod g., begel-rod g., pod-rod g., pod-karr g.
Radnagel g. (-s,-nägel) : [tekn.] gwiber g.
Radolf g. : Raoul g.
Radom n. (-s,-s) : [fizik] radom g.
Radon n. (-s) : [kimiezh] radon g.
Radreifen g. (-s,-) : 1. bandenn b., bandenn-rod b., golo-rod g., anro g., aezhanro g. ; 2. bandaj karr g., bandenn garr b., kelc'h ar rod-karr g.
Radrennbahn b. (-,-en) : belodrom g., redlec'h marc'h-houarn g., marc'hhouarnva g.
Radrennen n. (-s,-) : [sport] 1. redadeg war varc'h-houarn b., redadeg marc'hoù-houarn b. ; 2. koursal war velo g., marc'hhouarnerezh g.
Radrennfahrer g. (-s,-) : [sport] reder war varc'h-houarn g., marc'hhouarner redek g. ; *der Radrennfahrer löst sich vom Feld*, ar reder a laosk ar strobard (an druilhad, an duilhad) war e lerc'h, leuskel a ra ar reder hent gant ar strobard (gant an druilhad, gant an duilhad), distokañ a ra ar reder diouzh ar strobard (diouzh an druilhad, diouzh an duilhad), en em zistagañ a ra ar reder diouzh ar strobard (diouzh an druilhad, diouzh an duilhad).
Radrennfahrerin b. (-,-nen) : [sport] rederez war varc'h-houarn b., marc'hhouarnerez redek b.
Radrennsport g. (-s) : [sport] koursal war velo g., marc'hhouarnerezh redek g.
...rädig ag. : *sellit ouzh ...räderig*.
Radsatz g. (-es,-sätze) : [tekn.] kilhoroù lies.
Radscha g. (-s,-s) : raja g.
Radschaukel b. (-,-n) : [bigi] pal-rod b. [*liester* palioù-rod, pili-rod], elvenn b. [*liester* elvennoù, elvoù, elvad], askell b.
Radschutz g. (-es,-e) : difankell b.
Radspeiche b. (-,-n) : skin g., rezenn b., empr g., emprenn b. [*liester* emproù].
Radsport g. (-s) : [sport] koursal war velo g., marc'hhouarnerezh g., belo b.

Radsportler g. (-s,-) : [sport] reder war varc'h-houarn g., marc'hhouarn g.

Radsportlerin b. (-,-nen) : [sport] rederez war varc'h-houarn b., marc'hhouarnerez b.

Radspur b. (-,-en) : rodlec'h g., rollec'h g., roud-karr g., poull-rod g., anrod g., skoasell b., sodell b., gamberotenn b., stokell b.

Radstand g. (-s,-stände) : hed etre an div rod g., etreahel g., liver g.

Radsteuerung b. (-,-en) : [nij., merdead.] levierzh dre rod-stur g.

Radtour b. (-,-en) : tro varc'h-houarn b., troiad varc'h-houarn b., tro velo b.

Radverzierung b. (-,-en) : **1.** [arz] rodenn b. ; **2.** [karr-tan] kabell-rod g. [*liester* kabloù-rod, kebell-rod].

Radwechsel g. (-s,-) : cheñchamant rod g., kemmadur rod g., kemm rod g., kemmadenn rod b.

Radweg g. (-s,-e) : roudenn divrodegoù b., hent divrodegoù g.

RAF b. (-) : [*berradur evit Rote Armee Fraktion*] RAF b., Kevrenn an Arme Ruz b., Rann an Arme Ruz b.

raffen V.k.e. (hat gerafft) : **1.** ober riñs war, ober ur riñs war, skrapañ, difrapañ, diframpañ, rañvat, rastellat ; *etwas an sich rafften*, difrapañ udb, kammañ e vizied war udb, lakaat udb en tu diouzh an-unan, skrapañ udb, divorañ udb, plaouiañ udb, dibradañ udb, sachañ udb d'e du, rañvat udb, sammañ udb, ober riñs war udb, ober e rann (e gerz) eus udb, ober skrap war udb, rastellat udb ; **2.** troñsañ, distroñsañ ; *den Rock rafften*, troñsañ he brozh, distroñsañ he brozh ; **3.** poulounezañ, krizañ, ridañ, godiñ, kuilhañ, gouremiñ ; *einen Rock rafften*, poulounezañ ur vroz, ridañ ur vroz, krizañ ur vroz, godiñ ur vroz, kuilhañ ur vroz ; **4.** diverraat, diverrañ, krennañ, berraat ; *einen Artikel rafften*, diverraat (diverrañ, krennañ, berraat) ur pennad-skrid.

Raffgier b. (-) : skloufoni b., mac'homerezh g., c'hoantidigezh b., drouk'hoant g., gwallc'hoant b., gwallc'hoantegezh b., arwez an aour g., kleñved an dastum pinvidigezhioù g., egar kaout g., egar gounit g., egar pinvidigezhioù g., itik da c'hounit arc'hant g., youl danvez b., youl kaout b., herr da zastum g., hast da binvidikaat g.

raffgierig ag. / **raffig** ag. : preñv - mac'hom - sklouf - dislangour - troet da zastum - troet war an dastum - troet war an danvez - bizied krog dezhañ - skrapet a zen - evel ar bleiz : kontant da gaout kuit da reiñ - atav o redek war-lerc'h an disterañ gounidegezh - gwallc'hoantek - atav kontant da gemeret, mes james kontant da zioueret - brokus outañ e-unan ha pizh e-keñver ar re all - a c'houlenn kalz hag a ro gwall nebeut ; *er ist zu raffgierig*, re frank eo e c'henoù, redek a ra atav war-lerc'h an disterañ interest hag an disterañ gounidegezh, klask a ra atav ar brasañ korvo, hennezh a zo segal segal !

Raffholz n. (-es) : keuneud str., keuneud munut str., keuneud-bleñchoù str., krin g., briñsoù lies., briñsennoù lies., briñsad str., bleñchoù lies., gwreskoù lies., picholoù lies., strouaj g., bodoù sec'h lies., elfennoù keuneud lies.

Raffnade b. (-,-n) : sukr gwenn g., sukr puraet g.

Raffnage b. (-,-n) / **Raffination** b. (-,-en) : puradur g., purerezh g., puridigezh b.

Raffinement n. (-s,-s) : blizidigezh b., soutilded b.

Raffinerie b. (-,-n) : purerezh b.

Raffineriebesitzer g. (-s,-) : purer g.

Raffinesse b. (-,-n) : blizidigezh b., soutilded b.

Raffineur g. (-s,-e) : **1.** purer g. ; **2.** [tekn.] frikerez koad b., flastrerez koad b.

raffinieren V.k.e. (hat raffiniert) : puraat, glanaat, peurc'hanaat, purañ ; *Erdöl raffinieren*, puraat tireoul, ober ur puradur d'an tireoul ; *Zucker raffinieren*, puraat sukr, ober ur puradur d'ar sukr.

Raffinieren n. (-s) : puradur g., purerezh g., puridigezh b., puraat g.

Raffinierstahl g. (-s) : dir puraet g.

raffiniert ag. : **1.** glanaet, puraet ; **2.** soutil, blizidik ; **3.** gwidreüs, gwidilus, beskelek, korvigellek, lamprek, link, korvigellus, fin, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, fil ennañ, koad-tro ennañ, koad a-dreuz ennañ.

Raffiniertheit b. (-) : blizidigezh b., soutilded b.

Raffke g. (-s,-s) : **1.** julod nevez g., den erru g. ; **2.** rasteller g., daspugner g., serrer g. ; **3.** *Herr Raffke*, P. tostenn b., pizhenn b., kraf-naon g., pizhard g., taskagner g., sec'henn b., pizh-lous g., krog-sec'h g., bizied ar gernez lies., kalon arc'hant b., krafer kozh g., Yann sec'h a gein g., Yann ar sec'h g., tad kalon arc'hant g., Yann kalon arc'hant g., kaouenn b., chaoker laou kriz g., kraf an darbodoù g., krinenn b., paotr kras e revr g.

Raffsucht b. (-) : skloufoni b., mac'homerezh g., c'hoantidigezh b., drouk'hoant g., gwallc'hoant g., gwallc'hoantegezh b., arwez an aour g., kleñved an dastum pinvidigezhioù g., egar pinvidigezhioù g., egar gounit g., egar kaout g., itik da c'hounit arc'hant g., youl danvez b., youl kaout b., herr da zastum g., hast da binvidikaat g.

raffsüchtig ag. : preñv - mac'hom - sklouf - dislangour - troet war an dastum - troet da zastum - troet war an danvez - bizied krog dezhañ - skrapet a zen - evel ar bleiz : kontant da gaout kuit da reiñ - brokus outañ e-unan ha pizh e-keñver ar re all - atav o redek war-lerc'h an disterañ gounidegezh - gwallc'hoantek - devez e galon gant an arc'hant - atav kontant da gemeret, mes james kontant da zioueret - a c'houlenn kalz hag a ro gwall nebeut ; *er ist zu raffsüchtig*, re frank eo e c'henoù, redek a ra atav war-lerc'h an disterañ interest hag an disterañ gounidegezh, klask a ra atav ar brasañ korvo, hennezh a zo segal segal !

Raffzahn g. (-s,-zähne) : **1.** [loen.] dant-lagad g. ; **2.** [dre skeud.] skrapet a zen g., rasteller g., den preñv (mac'hom, sklouf, dislangour, troet war an dastum, troet war an danvez, troet da zastum, bizied krog dezhañ) g.

Rafting n. (-s) : [sport] raftiñ g.

Rage b. (-) : **1.** fulor g., kounnar b., droug g., buanegezh b., imor b., brouez b., egar g., taeroni b., araj g. ; **2.** fum g., arfleu g. ; *jemanden in Rage versetzen, jemanden in Rage bringen*, lakaat u.b. da fumañ.

ragen V.gw. (hat geragt / ist geragt) : balirañ, sevel, bezañ war an uhel, difourkañ, sevel dreist d'ar re all, sevel a-us d'ar re all ; *in die Höhe ragen*, bezañ gwintet en aer ; *die Schote ragen in die Höhe*, siminalioù al labouradegoù a zo gwintet en aer ; *ein Gipfel ragt über dem Gebirge*, ur menez a zo e veg a-zioc'h ar re all (a-zioc'h an dolzennad), beg ur menez a sav dreist ar re all ;

die Türme des Doms ragen bis in den Himmel, an iliz-veur a wint he zourioù betek an oabl.

Ragout n. (-s,-s) : [kegin.] friko g., keusteuenn b., kefalenn b., ragoud g., frigo g. ; *schlechtes Ragout*, kabouilh g., strabouilh g., strabouilhenn b.

Ragtime g. (-) : [sonerezh] ragtime g.

Rah b. (-,-en) / **Rahe** b. (-,-n) : [merdead.] delez b. ; *vom Mast abgehängte Rah*, delez sec'h b.

Rahel b. : Rac'hel b.

Rahesegel n. (-s,-) : [merdead.] gouel garrez b.

Rahm g. (-s) : dienn g., koaven g. ; *sich als Rahm absetzen*, diennañ, koaveniñ ; *den Rahm abschöpfen*, **a**) diziennañ, diennañ, digoavenañ ; **b**) [dre skeud.] P. kemer ar bouf, kemer an dibab, kemer ar vouedenn, kemer an askorn bras, mont ar manam gant an-unan, sachañ brav dour d'e vilin ar muiañ ar gwellañ, kas ar pep gwellañ gant an-unan, mont an dibab gant an-unan, lakaat ar pep gwellañ en tu diouzh an-unan, skrapañ an tammoù gwellañ, sachañ an dour war e brad ar muiañ ar gwellañ, sachañ ar pep gwellañ d'e du, mont ar vegenn gant an-unan.

Rähmchen n. (-s,-) : framm bihan g., stern bihan g.

rahmen¹ V.k.e. (hat gerahmt) : diennañ, digoaveniñ, digoavenañ.

rahmen² V.k.e. (hat gerahmt) : sterniñ, frammañ, enframmañ, koadañ, sternata.

Rahmen g. (-s,-) : **1.** framm g. frammad g., stern g., sterniadur g., sterniad g., frammadur g., enframmadur g., kouskerez b., riblenn b., sternaj g., tro b. ; *ein Gemälde aus seinem Rahmen nehmen*, disterniñ un daolenn, lemel ar stern diwar un daolenn ; **2.** [dre skeud.] *im Rahmen*, e framm udb, e stern udb ; *im Rahmen der Legalität*, e stern al lezenn ; **3.** frammadur g. ; **4.** amva g., endro g. ; **5.** [kirri] kastell g., kastell-karr g. ; **6.** *aus dem Rahmen fallend*, dic'hiz, digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, espar, disparailh, a ya a-enep da veno an holl, nemedennek, disheñvel, marvailhus, moliac'hus ; *aus dem Rahmen fallen*, na ober evel ar re all, na vezañ war an ton, na ober nemet e benn e-unan, bezañ un den dioutañ e-unan, ober e benn person, mont da-heul e benn, mont da-heul, direizhañ, mont dreist-penn, bezañ un den dioutañ e-unan, trec'hiñ gouenn.

Rahmenabkommen n. (-s,-) : feur-emglev framm g., emglev framm g.

Rahmenbeute b. (-,-n) : ruskenn diretennek b.

Rahmenerzählung b. (-,-en) : [lenn.] danevell ensterniñ b., danevell enframmañ b.

Rahmengesetz n. (-es,-e) : lezenn-stern b., lezenn-framm b., pennlezenn b., lezenn stur b.

Rahmengestalter g. (-s,-) : sternataer g.

Rahmenglaser g. (-s,-) : sterner g.

Rahmenhandlung b. (-,-en) : [lenn.] steuñvenn ensterniñ b., steuñvenn enframmañ b.

Rahmenleiste b. (-,-n) : moulladur g.

rahmenlos ag. : distern.

Rahmensucher g. (-s,-) : [luc'hskeudennerezh] buker sterniñ g., bizer sterniñ g.

Rahmenwerk n. (-s,-e) : [tekn.] dorlec'h g., kouskerez b., stern-dor g.

Rahmgefäß n. (-es,-e) : kirin b.

Rahmhaut b. (-,-häute) : gorre-laezh g., gorroenn b., gwastaven g., kroc'hen al laezh g., kroc'henenn al laezh b., koc'henn al laezh b., skoanenn b., krestenenn al laezh b.

rahmig ag. : diennek, koavenek.

Rahmkäse g. (-s) : [kegin.] keuz gant dienn g.

rahmreich ag. : diennek, koavenek.

Rahmschaum g. (-s) / **Rahmschnee** g. (-s) : [kegin.] dienn trapet g., dienn baset g., koaven trapet g., koaven baset g.

Rahmschöpföffel g. (-s,-) : loa-laezh b.

Rahsegel n. (-s,-) : [merdead.] gouel garrez b.

Raimund g. : Remont g.

Rain g. (-s,-e) : lez g., lezenn b., or g., bevenn b., kleuz g., glizenn b., krizenn b., krinenn b., goulienn b., gwerenn b., gwrimenn b., relach g. ; *seine Kühe auf dem Feldrain weiden lassen*, gwrimennañ e saout, relachiñ e saout, lezennañ e saout.

rainen V.gw. (hat geraint) : *rainen an (t-rt)*, bezañ stok (stag, sko) ouzh, skeiñ war, bezañ stag-ouzh-stag, bezañ touch ouzh, bezañ dalc'h-ouzh-dalc'h, bezañ douar-ouzh-douar.

V.k.e. (hat geraint) : *rainen und steinen*, maenharzañ, bevennañ, lezennañ, termenañ, bonnañ, lakaat un termen (ul lez, ur vevenn, mein-harz) da (Gregor).

Rainfarn g. (-s,-e) : [louza.] arwaz g., gwaz b., aouredal g.

Rainweide b. (-,-n) : [louza.] lugustr str., lugustrenn b.

Rais n. : [e Breizh] Ruez b.

räkeln V.em. (hat sich (t-rt) geräkelt) : **sich räkeln sellit ouzh rekeln**.

Rakete b. (-,-n) : **1.** fuzeenn b. ; *eine Rakete abschießen, eine Rakete starten, eine Rakete ins Weltall schießen*, bannañ ur fuzeenn ; **2** [lu] fuc'hell b. ; *Antirakete, Antiraketenrakete*, enepfuc'hell b., fuc'hell enepfuc'hell b. ; *Rakete mit Eigenlenkung*, fuc'hell unanvleinet b. ; *Boden-Wasser-Rakete*, fuc'hell douar da vor b. ; *Interkontinentalrakete*, fuc'hell gerc'hellañ etrekevandirel b.

Raketenabschuss g. (-es,-schüsse) : **1.** bannadenn ur fuzeenn b. ; *der Raketenabschuss ist erfolgreich verlaufen*, bannadenn ar fuzeenn a zo deuet da vat ; **2.** [lu] bannadenn ur fuc'hell b.

Raketenabschussbasis b. (-,-basen) : bannva g.

Raketenabschussgerät n. (-s,-e) : **1.** banner fuzeennou g. ; **2.** [lu] banner fuc'hellou b.

Raketenabschussrampe b. (-,-n) : **1.** dinaou bannañ fuzeennou g. ; **2.** [lu] dinaou bannañ fuc'hellou g.

Raketenabschussvorrichtung b. (-,-en) : **1.** banner fuzeennou g. ; **2.** [lu] banner fuc'hellou b.

Raketenantrieb g. (-s,-e) : erlusk dre fuzeennou g.

Raketenbasis b. (-,-basen) : diazezlec'h fuc'hellou g., bon fuc'hellou g., diazezlec'h fuzeennou g., bon fuzeennou g.

Raketenflugzeug n. (-s,-) : nijerez-fuzeenn g.

Raketengeschoss n. (-es,-e) : [lu] rokedenn b., fuc'hell gerc'hellañ b.

Raketenpanzerbüchse b. (-,-n) : bazooka g., banner-fuc'hellou enep-kirri-emgann g., [P. dre fazi] banner-rokedennou enep-kirri-emgann g.

Raketenstartplatz g. (-es,-plätze) : 1. bon bannañ fuzeennou g., bannva g. ; 2. [lu] bon bannañ fuc'hellou g., bannva g.

Raketentreibstoff g. (-s) : propergol g.

Raketenstufe b. (-,-n) : hoskad g., estaj g.

Raketentriebwerk n. (-s,-e) : keflusker dre fuzeenn g., dazloc'her-fuzeenn g.

Raketenwaffe b. (-,-n) : [lu] fuc'hell b. ; *taktische Raketenwaffe*, kadfuc'hell b.

Raketenwerfer g. (-s,-) : 1. banner-fuzeennou g. ; 2. [lu] banner-fuc'hellou g.

Rakett n. (-s,-s) : *sellit ouzh Racket*.

Ralf g. : Raoul g.

Ralle b. (-,-n) : [loen.] rakig g., douryar g.

Rallenvogel g. (-s,-) : [loen.] rakig g. [*liester* rakiged].

Rallye b. (-,-s) : ralli g.

Rallyefahrer g. (-s,-) : reder ralli g.

Rallyefahrerin b. (-,-nen) rederez ralli b.

RAM n. (-/-s,-/-s) : [stlenn.] [*berradur evit Random Access Memory*] memor bev g., memor vev b., memor bresk g., memor vresk b., RAM g.

Ramadan g. (-/-s,-e) : ramadan g.

Ramanken lies. : [louza.] rabez str., irvin-saoz str.

Rambo g. (-s,-s) : Rambo g., paotr kalet g., paotr hag a zo kroc'hen ouzh e ober g., paotr kiger a-walc'h g., kaledenn a zen g., den en ur pezh g., kalon dir a zen g., kalon vaen a zen g., paotr reut g., paotr tout en un tamm g., pres laezh g.

Rammbär g. (-s,-en) : [tekn.] tourterez b., maout g., horzherez-sankañ b., morzholierez-sankañ b.

Rammbock g. (-s,-böcke) : 1. [tekn.] tourterez b. ; *als Rammbock verwendetes Auto*, karr-tan tourtañ g., karr-tan tourter g. ; 2. [lu] maout-brezel g., tourterez b. ; 3. [loen.] maout g. [*liester* meot], tourz g., maout-tarz g., maout-tourc'h g., maout-tourz g.

rammdösig ag. : 1. abaf, badaouet, sabatuet, alvaonet, skoelfet, kalmet ; 2. [rannyezh.] alvaonet, sot, diot, arziot, amiot, eeun-drochik, pampes, sot-nay, sot-pik, panenn, disterik, brell, loñsek, nouch, magn, nay, brizh, bavidik, bei, brichin, amboubal, gars, dispered, disperedek, diskiant, droch, mibilius, glep ; *stell dich doch nicht so rammdösig an !* ehan 'ta d'ober al leue (d'ober an alvaon, d'ober an azen, d'ober da vrichin) !

Ramme b. (-,-n) : 1. [tekn.] tourterez b. ; *Handramme*, palumerez b., damez b., dimezell-brenn b., pil-prenn g., pilpenn g. ; 2. [lu] maout-brezel g., tourterez b. ; 3. [merdead.] tourterez b., ligorn g.

Rammelkiste b. (-,-n) : P. *die Rammelkiste*, ar fled g., an toull c'hwen g., ar gwele g., ar ched g., ar c'hud g., ar siklud g., ar c'hel g., ar bern laou g., ar riboul g., ar flut g., ar flitouer g., ar c'hloz g., al loj g.

rammeln V.gw. (hat gerammelt) : 1. en em barañ ; *ein Tier rammelt*, en em barañ a ra ul loen ; 2. P. mont ouzh ar bouteg, ober ar bouteg, ober gae-gae, tennañ ur gae-gae, feskenniñ, lemmañ e vinaoued, plantañ unan, c'hoari ar vaouez, c'hoari lapavan (filifala, lallig, piti, pitiklou, pitouch, chiboud, c'hwiti, kornigell, pipeloch), c'hoari al legon, en em dourtañ, c'hoari daou, c'hoari koukoug, ribotat, fouzhañ, c'hwilañ, tennañ un taolad, tennañ un taol, chourañ, ober chiboud, fistoulat, kempenn ar jardin, skignañ polos war ar c'harotez, terriñ ur graoñenn, azañ

krampouezh, kaout e damm lipadenn ; 3. dirollañ, ober un tamm diroll, c'hoari e loa, c'hoari al loa, c'hoari e baotr, bezañ an diaoul gant an-unan, bezañ un talabao hag ur cholori bras gant an-unan, bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao, ur charre, karnaj) gant an-unan, ober brud (trouez, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h, patati), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober karnaj, tarabazhiñ, toumpial, tournial, ober e zen gars, kas karbac'h, kabalat, c'hoari e loen, kas trouz, kas safar, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, ober ur stal, kanañ gousperou ar raned, plantañ freuz, plantañ reuz, plantañ freuz ha reuz ; 4. difretañ, skeiñ mort, hejañ-dihejañ, bountañ-divountañ ; 5. bountañ, bountañ-divountañ, ilinata.

V.k.e. (hat gerammelt) : P. *ein Mädchen rammeln*, c'hoari ur plac'h, turlutañ ur plac'h, fistoulat ur plac'h, fourrañ ur plac'h, strizhañ ur plac'h, klaviañ ur plac'h, gennañ ur plac'h, gwintañ ur plac'h, mont d'ur plac'h, lavigañ ur plac'h, distagañ un droiad war ur plac'h, fouzhañ ur plac'h, toullañ revr ur plac'h, toullañ he revr d'ur plac'h, troñsañ ur plac'h, flemmañ ur plac'h, c'hwilañ ur plac'h, tennañ ur plac'h, pikañ an taol, pikañ an toull, bontañ ur plac'h, bourikañ ur plac'h, bilhiñ ur plac'h, feukañ ur plac'h, brochañ ur plac'h, fumiñ ur plac'h, gromañ ur plac'h, kilhogiñ ur plac'h, kêkiñ ur plac'h, plomañ ur plac'h, sikiñ ur plac'h, feusañ ur plac'h, klakañ ur plac'h.

Anv-gwan verb evel adverb : **gerammelt** : *gerammelt voll*, dreist muzul, dreist ar muzul, dreist ar barr, karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-klok, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-faezh, leun-fot, leun-sklok, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het, barleun, barruhel, barr-skuih, leizh-klok, leizh-faezh, leizh-brok, du gant an dud.

rammen V.k.e. (hat gerammt) : 1. sankañ en douar gant un dourterez, pilouerañ ; 2. mont a-benn e, mont a-stok da, mont a-stok gant, tosiñ, stekiñ, tourtañ ; *einen Wagen rammen*, mont a-benn en ur c'harr-tan, mont a-stok ouzh ur c'harr-tan, mont a-stok gant ur c'harr-tan.

Rammhammer g. (-s,-hämmer) : tourterez b., horzherez-sankañ b., morzholierez-sankañ b.

Rammler g. (-s,-) : [loen.] tad lapin g., mal lapin g., tad gad g., mal gad g.

Rammklotz g. (-es,-klötze) : [tekn.] tourterez b., maout g.

Rammschädel g. (-s,-) : penneg g., kloppenneg g., penn kalet a zen g., tourc'h-dall g., spered dibleg a zen g., den diaes ober outañ g., den teuc'h en em ober outañ g., den start g., penn bazh-dotu g., penn tev g., penn touilh g., penndolog g., penn fall a zen g., penn du g., penn beuz g., tarin a baotr g., aheurtet g., mul bras g., paotr pennek evel ur marc'h-koad g., paotr pennek evel ur mul g., paotr Kerbennek g. ; *das ist ein echter Rammschädel*, hemañ a oar neuial evel ur c'hi plom, el lec'h e kouezh e chom - hennezh en deus lod e Kerbennek - hennezh a zo pennek evel ur marc'h-koad - hennezh a zo pennek evel ur mul.

Rammsporn g. (-s,-sporen) : [merdead.] tourterez b., ligorn g.

Rammstoß g. (-es,-stöße) : talad g., taol-tourt g., tourtad g.

Rampe b. (-,-n) : kae g., dinaou g., savenn b., krapenn b. ; *bewegliche Rampe*, kae lem-laka g., kae fiñv g., kae fiñvus g. ; *Laderampe*, krapennig kargañ b., krapennig diskargañ b., dinaou diskargañ g. ; [tekn.] *Abschussrampe*, dinaou-bannañ g.

Rampenlicht n. (-s,-er) : 1. [c'hoariva] *das Rampenlicht*, ar gouleier war ribl (war bord) al leurenn lies. ; 2. [dre skeud.] *im Rampenlicht stehen*, bezañ dindan lagad an holl, na vezañ anv nemet eus an-unan, bezañ kaoz vras eus an-unan, bezañ dindan teod an dud, bezañ ar gaoz war e lerc'h, bezañ chaok ha stran diwar e benn, na vezañ na chaok na stran a ra diouer diwar e benn.

ramponieren V.k.e. (hat ramponiert) : 1. foeltrañ, grihañ, freuzañ, fregañ, frikañ, drailhañ, drastañ, mekaat, gwastañ, glac'hariñ, difoeltrañ, euverañ, gwallagañ, mazaouiñ, torbilat, gwallgas, gwallaozañ, torimellat, bloñsañ ; *durch das Unwetter wurde das Baugerüst ramponiert*, gant an taolad amzer fall ez eo bet gwallaozet ar chafod ; 2. [merdead.] *ramponiert*, en argoll.

Ramsch g. (-es,-e) : 1. brizhvarc'hadourezh b., stalikez b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., kozh hini g., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., gagnoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies. ; 2. *im Ramsch kaufen*, prenañ a-dreuz (a-drak, dre vern, a-vras, evel-evel), prenañ a-stok-varc'had ; 3. kabaduilh etre studieren hag a vo abeg d'un duvell b. ; 4. [kartoù] rams g.

ramschen V.k.e. (hat geramscht) : 1. prenañ a-dreuz (a-drak, dre vern, a-vras, evel-evel), prenañ a-stok-varc'had ; 2. [duvell studieren] daeañ.

Ramschladen g. (-s,-läden) : stalikerezh b.

Ramschmarkt g. (-s,-märkte) : marc'had al laou g., foar al laou b., foar an traoù kozh b., foar ar c'hozhkailhez b., foar ar c'hozhajoù b., foar ar c'hozhkailhoù b.

Ramschware b. (-,-n) : brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies.

RAM-Speicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor bev g., memor vev b., memor bresk g., memor vresk b., RAM g.

ran sellit ouzh heran : *ran ! deus amañ 'ta ! deus dre amañ 'ta ! deus war amañ 'ta ! deus war-gaout amañ 'ta ! ; ran an die Arbeit !* bec'h d'al labour ! kravat paotred ! bec'h dezhi ! kerzhit d'ho jeu ! ret eo komañs ! deomp dezhi ! deomp ganti ! deomp outi !

Rance b. (-) : *die Rance*, ar Renk b.

Ranch b. (-,-s) : ranch g., merouri b., atant b./g., feurm b., ti-feurm g.

Rand g. (-s, Ränder) : 1. bord g., ribl g., riblenn b., riblennad b., riz g., rizenn b., lez g., lezenn b., gwrinnenn b., or g., bevonn b., bardell b., barlenn b., goñvor g., marz g., kantenn b., kant g. ; *umlaufender, absteigender Rand*, erien g. ; *Tassenrand*, muzell un dasenn b. ; *Dachrand*, malvenn b., ribl an doenn g. ; *der Waldrand*, lost ar c'hoad g., lezenn ar c'hoad b., talbenn ar c'hoad g., gwrinnenn ar c'hoad b., lez ar c'hoad g., ribl ar c'hoad g., an or g. ; *am Rand des Abgrunds*, war ribl an islonk,

war ribl al lonk, war rizenn an islonk ; *Straßenrand*, bord an hent g., ribl an hent g., lez an hent g., gwrinnenn an hent b., riblenn-hent b., ribl-hent g., rizenn b., isu g., [dre fent] park an erv hir g. ; *das Fass bis zum Rand füllen*, kargañ ar varikenn betek ar barr ; *bis zum Rand voll, voll bis an den Rand*, karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-fot, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het, barrleun, barruhel, barrek ; *scharfer Rand*, ker g. ; *Seitenrand*, marz ar bajenn g., marzad g. ; [dre skeud.] *am Rande bemerkt*, kement-mañ etre div gaoz ; *am Stadtrand wohnen*, bezañ o chom war vevonn gêr ; *er lebt am Rande der Gesellschaft*, bevañ a ra ez distag diouzh an dud all (war bevonn ar gevredigezh), mont a ra ez distag, simudiñ a ra, bevañ a ra evel un arlezad, bevañ a ra en arlez ar gevredigezh ; *das versteht sich am Rande*, pep hini a gompreno diouzhtu, pezh a zo aes da gompren, roet eo da glevet, kement-se a ya da-heul, un dra anat d'an holl eo kement-se, ne dalv ket lavaret an dra-se ; *blaue (dunkle) Ränder um die Augen haben*, bezañ karzhet e zaoulagad dindano, bezañ distronk e zaoulagad ; *Politik am Rand des Krieges*, politikerezh war bord ar brezel g.

2. [dre skeud.] *außer Rand und Band sein*, mont e breskenn, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), ober un tamm diroll, garzhenniñ, ober e baotr fistoulk, c'hoari e baotr, c'hoari e loa, c'hoari al loa, bezañ an diaoul gant an-unan, bezañ diroll(et) (perc'hennet gant an diaoul), kas warnezi, diaoulat, ober jabadao, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, krial evel un egaret, magañ cholori ar mil diaoul, ober karnaj an droukspered, ober un trouz an diaoul ; P. *er ist am Rande*, ne bado ket pell ken, emañ en e sach diwezhañ, erru eo e penn e nerzh, emañ pell ganti, war e nerzh emañ, ned ay ket pell ganti, aet eo betek e sachadenn ziwezhañ, aet eo betek ar mouch, aet eo an hirañ ma c'hell mont ; *mit etwas zu Rande kommen*, dont a-benn eus udb, dont da benn a udb, dont da benn eus udb, disoc'h da benn gant udb, fonnañ ober udb, echuiñ udb, disoc'h udb, disoc'h gant udb, kavout un disoc'h gant udb, difreñañ un tamm labour bennak, tizhout d'an-unan ober udb, tizhout ober udb, tapout ober udb, tapout d'ober udb, tapout gant an-unan ober udb, en em gavout d'ober udb, akuitañ d'ober udb, degouezhout da vat gant udb ; *er kommt damit nicht zu Rande*, ne dizh ket, ne fonn ket, ne zegouezh ket ganti da vat, ne zisoc'h ket da benn, n'eo ket barrek d'an (evit an) dra-se, n'eo ket barrek diouzh an dra-se, n'emañ ket evit kas kement-se da benn (da vat), ouzhpenn dezhañ eo kas an dra-se da vat, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn, disneuz eo d'en ober, emañ null ganti ; *mit seinem Lohn kommt er nicht zu Rande*, ne c'hounez ket e zour, ne c'hounez ket an douar, ne c'hall ket en em gavout gant e damm pae dister, n'eo ket e c'hoar a-walc'h d'e gunduiñ ; *sie muss finanziell allein zu Rande kommen*, n'eus den ebet da c'hounit eviti, n'eus den ebet da c'hounit dezhi ; *mit jemandem zu Rande kommen*, kavout penn vat ouzh u.b., kavout penn vat d'u.b., kavout un disoc'h gant u.b., kaout an tu war u.b., kaout e du war u.b.,

kavout an tu war u.b., kavout e du war u.b., kavout e grog war u.b., kemer e du war u.b., kavout an tu diouzh u.b., lakaat an tach d'u.b., kavout e daol war u.b., dont a-benn eus u.b., degas meiz d'u.b. (en u.b.), lakaat u.b. da zont ennañ e-unan, sioulaat u.b., distanañ u.b., terriñ e herr d'u.b., doñvaat u.b., maoutañ u.b., damesaat u.b., naskañ u.b., kabestrañ u.b., plegañ u.b., dont a-benn eus u.b., dont da benn a lakaat u.b. da blegañ, lakaat ar suj war u.b., sujañ u.b., plantañ skiant e penn u.b. (Gregor) ; P. *den großen Rand haben*, bezañ an ton hag ar son gant an-unan, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, mont holl ar gaoz gant an-unan.

3. [tog] erien g., barraotenn b.

4. [follenn, pajenn] marz g.

5. [loustoni] intradur g., brondudur g., saotr g., kousi g., mastar g., mastarenn b., kailharenn b., brizhadur g., flipennad b., pik g., klabanastreñn b., klabanastreñnad b., klamastreñn b., saotradur g., stlabez g., louzadenn b.

6. P. [genoù] beg g., trap g., traped g., beol b., forn b., klapez g., klapezenn b., latenn b., klakenn b., riboul g., logell b.

Randale b. (-) : chav g., tabut g., sabad g., cholori g., todilhon g., hemolc'h g., brud b./g., tourni b., trouz g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, keusturenn b., bosenn b., bec'h g., jabadao g., tousmac'h g., diframm g., karnaj g., karbac'h g., kabal b., estlamm g., foar b., mesk g., meskadenn b., meskadez g., charre g., tourni b., toumpi b., safar g., un huch hag ur youc'h, bouzaradenn b., intampi g., todion g., boulorgn g.

randalieren V.gw. (hat randaliert) : bostoc'hiñ, bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur jabadao, un huch hag ur youc'h) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober un todion an diaoul, ober e zen gars, toumpial, ober karnaj, tournial, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, loeniñ, c'hoari e loen, dizalbadiañ, drastañ, kabaduilhañ, tabutal, skandalat, plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz.

Randalierer g. (-s,-) : bostoc'her g., mazaouer g., draster g., breser g., mesker g., flastrer g., paotr an draill g., fourgaser g., toull-freuz g., paotr ar beilh g., dizalbadour g., gwaster g., gwastaour g., gwastaer g., distruger g., dismantr g., dispenner g., dismantr-traoù g., diskarer g., diskolper g., foeltrier g., freuzer g., ficher freuz g., kabaduilher g., kabaler g., safarer g., bouzarenn b., penn bervet g.

Randaliererin b. (-,-nen) : bostoc'herez b., mazaouerez b., drasterez b., breserez b., meskerez b., flastrerez b., plac'h an draill b., toull-freuz g., ficherez freuz b., plac'h ar beilh b., dizalbadourez b., kabaduilherez b., kabalerez b., penn bervet g., bouzarenn b.

Randbefeuerung b. (-,-en) : balizennadur tro-ha-tro d'al leurennoù pradañ g., balizennadur ar bevennoù g.

Randbemerkung b. (-,-en) : spisc'heriad g., notenn er marz b., notenn varz b., meneg er marz g.

Rande b. (-,-n) : [Bro-Suis] beterabez ruz str., boetrabez ruz str.

Rändelung b. (-,-en) : kantenn engravet ur pezh moneiz b.

Randerscheinung b. (-,-en) : c'hoarvoudenn a eil renk b., c'hoarvoudenn orel b., c'hoarvoudenn varzel b., addisoc'h g., isanadenn b.

Randexistenz b. (-,-en) : bezañs er marz b., bezoud er marz g., bezoud orel g., arlezadezh b., oreliadezh b., disokialadegezh b.

Randfeuer n. (-s,-) : gouleier bevennañ lies.

Randfigur b. (-,-en) : 1. [c'hoariva, lenn., film] tudenn a eilrenk b., denenn eilrenk b., dremmour eilroll g. ; 2. [torfed] torfedour eilroll g.

Randgebiet n. (-s,-e) : takad trobarzhiat g., trobarzh g., tro-dro b., takad orel g. ; *die Randgebiete der Stadt*, karterioù tro-kêr lies., karterioù war vevenn gêr lies.

Randgruppe b. (-,-n) : 1. strollad hag a vev war bevonn ar gevredigezh g., strollad hag a vev en arlez ar gevredigezh g., oreli di lies., arlezaded lies. ; 2. strollad a eilrenk g., strollad eilrenk g.

Randleiste b. (-,-n) : rizen b., riblenn b.

randlos ag. : 1. divevenn ; 2. [lunedoù] hep moull, hep stern, distern.

Randschaden g. (-s,-schäden) : freuz a-gostez g.

Randschaukel b. (-,-n) : rañbal b.

Randschnur b. (-,-schnüre) : lezenn b., kordennig b., gañs g.

Randsiedlung b. (-,-en) : karter war vevenn gêr g., karter tro-kêr g.

Randstaat g. (-s,-en) : Stad harzant b., Stad touch b., Stad a-harz b., Stad amezek b.

randständig ag. : harzant, a-harz, touch, trobarzhiat, er marz, marzel, war ar vevenn, orel.

Randstein g. (-s,-e) : bardell b., barlenn b., maen-barlenn g., maen rizen g.

Randsteller g. (-s,-) : [tekn.] marzerez b.

Randstreifen g. (-s,-) : [hentoù] bord an hent g., ribl an hent g., lez an hent g., gwrinnenn an hent b., riblenn-hent b., ribl-hent g., rizen b., isu g., [dre fent] park an erv hir g.

Randversteifung b. (-,-en) : [nij., merdead.] ravalink b. ; *ein Segel mit Randversteifungen versehen*, ravalinkañ ur ouel.

Randverzierung b. (-,-en) : kinkladurioù bevenn lies., kinklerezh bevenn g.

randvoll ag. : raz, karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-klok, leun-chouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-faezh, leun-fot, leun-sklok, leun-blouk, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het, barrleun, barruhel, barr-skuilh, leizh-klok, leizh-faezh, leizh-brok, barrek ; *das Fass randvoll füllen*, kargañ ar varikenn betek ar barr.

Randwinkel g. (-s) : [kimiezh] korn kenstok g.

Randzeichnung b. (-,-en) : tresadenn er marz b., skeudennig b.

Randzone b. (-,-n) : takad trobarzhiat g., trobarzh g., takad orel g.

Ranft g. (-s, Ränfte) : kreunenn vara b.

Rang g. (-s, Ränge) : 1. renk b., dere g., kendere g., stuz b., etad b., kouch g., troc'h g., P. sklenn b. ; *Persönlichkeiten hohen Ranges (von hohem Rang)*, pennoù bras lies., pennoù uhel lies., tud uhel lies., tud a renk uhel lies., tud a renk lies., tud uhel o stuz lies.,

tarined lies., uhelidi lies., tud cheuc'h lies., tud vray lies. ; *Hotel ersten Ranges*, leti a renk kentañ (a lorc'h, eus ar vegenn, eus ar gurunenn, eus an dibab, diouzh an dibab, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, eus ar c'hentañ troc'h, dibab, fiskal) g. ; *zweiten Ranges*, a eilrenk, eilrenk, eus an eil troc'h, eus an trede troc'h b. ; *er ist in einen höheren Dienstrang aufgestiegen*, sav en deus bet en e garg, aet eo en ur garg uheloc'h, savet eo dreist e renk, tapet en deus galoñsoù, uhelaet eo bet ; *seinen Rang behaupten*, delc'her d'e renk, difenn e renk, delc'her e droad er par, [plac'h] derc'hel uhel he banniel ; *mit jemandem um den Rang streiten*, tabutal gant u.b. diwar-benn e lec'h hervez an doujañs dleet d'an-unan, tabutal gant u.b. diwar-benn e blas hervez an urzh vrilec'h ; *einen hohen Rang bekleiden*, bezañ uhel e renk, bezañ a renk uhel ; **2.** [lu] rez b. ; *im Rang eines Obersten stehen*, bezañ koronal diouzh e rez, bezañ e rez a goronal ; **3.** [dre skeud.] *jemandem den Rang ablaufen*, dont da vezañ gwelloc'h eget unan all, riñsañ e dreid d'u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., dont da vezañ trec'h d'u.b., mont dreist u.b., kemer al levezon war u.b., distroadañ u.b., kannañ u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kemer e greñv war u.b., sevel war varr, tapout an tu war-c'horre war u.b., skubañ dindan botoù u.b., troc'hañ a-raok d'u.b., troc'hañ dindan u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., kaout ar gounid war u.b., souriñ war u.b., dont da vezañ sour war u.b., dont da vezañ mestroc'h eget unan all, pakañ u.b., tremen dreist u.b., dont da vezañ barrekoc'h eget u.b., dont da gaout muioc'h a ampartiz eget u.b., dont da dalvezout war u.b.

Rangabzeichen n. (-s,-) : galoñs g., [dre fent] peñsel g.

Rangälteste(r) ag.k. g./b. : an hini koshañ er rez g., an hini goshañ er rez b.

Rangdienstalter n. (-s) : kozhni er rez b., hended b.

Range b. (-,-n) / g. (-n,-n) : lampon g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], ravailhon g., ajez g., akariod g., alvaon g., chavant g., lamponez b., lankonez b., ravailhonez b.

rangehen V.gw. (ging ran / ist rangegangen) : tostaat ouzh, dedostaat ouzh, nesaat ouzh, denesaat ouzh, mont da, mont a-benn da, mont etrezek, mont etramek, mont da-geñver ; *an jemanden rangehen*, tostaat ouzh u.b. ; *vorsichtig an eine politische Frage rangehen*, mont d'ur gudenn bolitikel gant evezhegiezh vras ; *an die Arbeit rangehen*, stagañ gant al labour, pegañ war al labour, mont e penn eus al labour, stagañ ganti, stagañ d'al labour, en em stagañ da labourat, kregiñ e-barzh, kregiñ el labour, kregiñ gant al labour, mont outi, mont dezhi.

Rangelei b. (-,-en) : tabut g., trouz g., rendael g., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., bec'h g., fred g., riot g., chikan g., dael b., frot g., jeu b., stag g., kastrilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., krogou lies., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., kabaduilh b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., butun g., chav g. ; *es kam zu einer Rangelei, eine Rangelei brach aus*, sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann, kroz) etrezo, strakal a reas an traoù

rangeln V.gw. (hat gerangelt) : tabutal, riotal, rendaeliñ, daelañ, en em zrailhañ, en em zebriñ, bezañ c'hoari

etrezo, bezañ jeu etrezo, bezañ butun etrezo, diskrapañ, en em vegata, en em chaokat, en em chikanañ, en em chabousat, bezañ rouzet ar bloneg.

Rangerhöhung b. (-,-en) : uhelidigezh b., enraog g., savidigezh b., avañs b., sav en e garg g.

ranghöchste(r,s) ag. : ar rez uhelañ dezhañ, ar rez uhelañ gantañ.

Ranghöchste(r) ag.k. g./b. : an hini gant ar rez uhelañ g./b.

Rangierbahnhof g. (-s,-höfe) : gar-dibab b., porzh arenkiñ g.

rangieren V.k.e. (hat rangiert) : renkañ ; [tren] *einen Waggon rangieren*, porzhiañ ur vagon, tuañ ur vagon.

V.gw. (hat rangiert) : *er rangiert unter den Bedeutendsten*, hennezh a zo da lakaat e-touez an dud uhelañ, hennezh a zo eus ar pennoù bras (eus an darined, eus an dud cheuc'h, eus an dud vray), e renk ar pennoù bras emañ.

Rangiergeleise n. (-s,-) / **Rangiergleis** n. (-s,-e) : [hentoù-houarn] hent-houarn kostez g., hent-houarn porzhiañ g., hent tuañ g.

Rangierlokomotive b. (-,-n) / **Rangiermaschine** b. (-,-n) : kenstlejerez embreger b.

Rangiermeister g. (-s,-) : [hentoù-houarn] mestr-micherour g., mestr-henthouarnour g.

Rangklasse b. (-,-n) : renk b., derez g.

Rangliste b. (-,-n) : **1.** steuñv enraokaat g. ; **2.** [sport] rummadur g., renkadur g., renkadurezh b.

rangmäßig ag. : a-fet rez, a-fet urzhaz ; *rangmäßig aufbauen*, urzhasaat.

Rangordnung b. (-,-en) : renkadurezh hervez an urzhaz b., urzh vrilec'h g.

Rangstreit g. (-s,-e) / **Rangstreitigkeit** b. (-,-en) : arguz evit ar gwir da vezañ kentañ g., dael evit ar gwir da vezañ kentañ b., arguz diwar-benn an urzh vrilec'h g.

Rangstufe b. (-,-n) : renk b., derez g.

Rangstufenordnung b. (-,-en) : renkadurezh hervez an urzhaz b., urzh vrilec'h g.

Rangsucht b. (-) : terzhienn ar vrazentez b., terzhienn an enorioù b., kleñved an uhelegezh g., c'hoant gloar g., c'hoant sevel g., egar sevel g.

rangsüchtig ag. : *rangsüchtig sein*, redek gant gred war-lerc'h an enorioù, bezañ naonek d'an enorioù, bezañ troet gant an enorioù (gant ar c'hloar), bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, bezañ itik a enorioù, konoc'hañ enorioù, glaouriñ war an enorioù, glaourenniñ war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, bezañ c'hoant gloar ennañ, na vezañ nemet brasoni gant an-unan, bezañ lorc'het gant an enorioù, bezañ angoulet gant an enorioù.

Rangunterschied g. (-s,-e) : diforc'h renk g., diforc'h dere g.

Rangverlust g. (-es,-e) : dic'haloñsador g., koll renk g.

ranhalten V.em. : **sich ranhalten** (hält sich ran / hielt sich ran / hat sich (t-rt) rangehalten) : plumiñ, hastañ buan, difraeañ, en em zifretañ, en em zrastañ, lakaat kas war e gorf, skampañ, stampañ, skarañ, kabalat, bezañ kabal war an-unan, sachañ war e ivinoù, lakaat aer en e gilhorou, bezañ ramp gant an-unan, hastañ a-fo, hastañ fonnus.

rank ag. : blin, gwan, bresk, moan, munut, freilhennek ; *rank und schlank*, mistr, skañv, mibin, lank, hirvoan, sinkl, fin.

Rank g. (-s) : [Bro-Suis] lañs b., startijenn b.

Ranke b. (-,-n) : biz g., drailh g., sarmant str. ; *Weinranken*, bizied ar winienn str., draillhoù ar winienn lies., draillhoù gwini lies., sarmant gwini str.

Ränke lies. : itrikoù lies., iriennoù lies., steuennoù lies., jeu b., gleskeraj g., trokellerezh g., trokelloù lies., troidelloù lies., kavaillh g. ; *Ränke schmieden*, *Ränke spinnen*, gwiadit itrikoù, punañ iriennoù (steuennoù), irienniñ, kavaillhañ, itrikañ, steuñviñ iriennoù, atizañ un irienn, nezañ kordennoù, nezañ kerdin, penefiañ, troidellañ, trokellat, lakaat an toaz e go, itrikañ taolioù-ganas, mont dezhi dre gavaillh, kempenn un irienn.

ranken V.em. : **sich ranken** [verb-skoazell **haben** : hat sich (t-rt) gerankt] 1. krapañ, krimpañ, en em stlejañ, gwidilañ, gwialenniñ, rodellañ ; *sich um etwas ranken*, korvigellañ (kammigellañ, punañ) en-dro d'udb ; *der Efeu rankt sich an der Mauer empor*, an iliaev a grap ouzh ar voger, an iliaev a red ouzh ar vur ; 2. [dre skeud.] plediñ gant, tennañ da ; *um das alte Schloss ranken sich viele Sagen*, ur bern mojennoù a denn d'ar c'hastell kozh (a blad gant ar c'hastell kozh).

V.gw. : [verb-skoazell **haben** *pe sein* : hat gerankt / ist gerankt] krapañ, krimpañ, en em stlejañ ; *der Efeu rankt an der Mauer empor*, an iliaev a grap ouzh ar vur, an iliaev a red ouzh ar voger.

Rankengewächs n. (-es,-e) : [louza.] troerez b., plant krap str.

Rankenwerk n. (-s,-e) : kinkladurioù lies., rikamanoù lies.

Ränkeschmied g. (-s,-e) : tad an itrikoù g., korvigeller g., itriker g., iriennet g., ragater g., ficher g., breser g., kavaillher g.

Ränkespiel n. (-s,-e) : irienn b., iriennad b., kavaillh g., itrik g.

Ränkesucht b. (-) : spered itrikañ g., doug d'an itrikoù g., doug d'an iriennoù g., doug da irienniñ g., doug da bunañ iriennoù g., kleñved ar c'horvigellerezh g.

ränkesüchtig ag. / **ränkevoll** ag. : korvigellus, troidellek, hek, hegaz, hegazus, hegus.

rankig ag. : [louza.] gweet, sarmantek.

Ranking n. (-s,-s) : loreadeg ar skolioù-meur b.

ranklotzen V.gw. (hat rangeklotzt) : lakaat ar vourell en e gerc'henn, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, krugañ ouzh al labour, en em stagañ da labourat, kregiñ du el labour, c'hwistañ, dosiñ, en em zrastañ, difreatañ, diskrapañ, daoubenniñ war al labour, en em zuañ gant al labour, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, bouc'halañ, labourat evel ur c'hi, reiñ bec'h dezhi, c'hwezhañ e-barzh, labourat hep damantiñ d'e gorf, mont dezhi hep damantiñ d'e boan, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, poaniañ, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, bezañ ennañ ur gounnar labourat, daoudortañ war an tach, reiñ poan

ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ a-stenn gant e labour, dehastañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

rankommen V.gw. (kam ran / ist rangekommen) : 1. *an etwas (t-rt) rankommen*, bezañ bras a-walc'h evit tizhout udb, tizhout peg en udb, tapout peg en udb, pakañ peg en udb., tapout udb, kregiñ en udb ; 2. *an jemanden rankommen*, dont a-benn da dostaat ouzh u.b., dont a-benn da gaout darempred gant u.b., dont a-benn da gaout pleustr gant u.b., dont a-benn da gaout stok ouzh u.b., dont a-benn da skoulmañ darempred gant u.b.

ranlassen V.k.e. (lässt ran / ließ ran / hat rangelassen) : 1. leuskel da dostaat ; 2. leuskel da ober ; 3. P. bezañ a-du da fouzhañ gant.

ranmachen V.em. : **sich ranmachen** (hat sich (t-rt) rangemacht) : *sich an jemanden ranmachen*, klask antre e grasoù mat u.b. / lavaret komzoù kaer d'u.b. (Gregor), klask gounit spered u.b., en em lipat ouzh u.b., klask lubaniñ (sorc'henniñ) u.b., mont dre gaer d'u.b., mont dre gaer gant u.b., mont dre du d'u.b., mont dre du gant u.b., tostennañ u.b.

ranschmeißen V.em. : **sich ranschmeißen** (schmiss sich ran / hat sich (t-rt) rangeschmissen) : ober an diaoul hag e gorniel evit hoalañ u.b.

Ranunkel b. (-,-n) : [louza., anv dicesis] renonkuleg g. (pav-bran g., pav-yar g., troad-kog g., boket-amanenn g., diskrap h.a.).

Ränzel n. (-s,-) / **Ranzen** g. (-s,-) : 1. sac'h-broc'h g. ; 2. sac'h-skol g., doug-kaieroù g. ; 3. [dre skeud.] tor g., bigof g., teurenn b., sac'h-boued g., sac'h-yod g.

Ranzer g. (-s,-) : P. teñsaden b., kruz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g.

ranzig ag. : bountet, arnevet, arneuet, blaz ar c'hozh gantañ, blaz ar c'hozh warnañ, moeltr, troet ; *ranzig werden*, boutañ, stufañ, tufañ, arneviñ, moeltrañ, broutac'hañ, treiñ, trenkañ ; *die Butter schmeckt ranzig*, blaz ar c'hozh a zo war an amanenn, blaz ar c'hozh a zo gant an amanenn, blaz ar bountet a zo war an amanenn, blaz ar bountet a zo gant an amanenn.

Ranzigwerden n. (-s) : moeltradur g., broutac'hadur g.

Ranzion b. (-,-en) : daspren g., rañson g., gwerzh-daspren g.

Ränzlein n. (-s,-) : 1. sac'hig g. ; 2. [dre skeud.] *sein Ränzlein schnüren*, ober e bak, dastum e fleütoù, pakañ e stal, pakañ e rabotoù, sachañ e skasoù.

Rap g. (-/-s,-s) : [sonerezh] rap g.

Raphael g. : Rafael g.

Raphia b. (-, Raphien) : 1. [louza.] rafiaenn [*liester rafiaed*] ; 2. [danvez] rafia g. ; *Raphia wird zum Mauern der Häuser verwendet*, talvezout a ra ar rafia da sevel mogerenoù an tiez.

rapide ag. : herrek, mibin, fonnus, prim, difrae, herrus, herrant, buan.

Adv. : buan, prim, a-dizh, gant diere, fonnus, dillo, e berr amzer.

Rapier n. (-s,-e) : kleze g.

Rappe g. (-n,-n) : 1. marc'h du g. ; 2. [goapaus] *auf Schusters Rappen reiten*, mont a-ruz botoù, mont war e dreid, mont war e droad, mont war gerzh (Gregor), kemer an tren kantonier, mont war e bifoù.

Rappel g. (-s,-) : 1. froudenn b., pennad g., stultenn b., ouilhad g. ; 2. [dre astenn.] barr kounnar g., barr brouez g., brouezad b., kaouad kounnar b./g., kaouad follezh b./g., barrad follezh g., sodadenn b., folladenn b., brouezenn b., diboellegezh b., dibennaj g., P. droug-sant-Beulbez g. ; *einen Rappel kriegen*, mont ur barr kounnar en an-unan, breskenn, pennsodiñ, ober ur folladenn, dont ur gaouad kounnar en an-unan, koll e benn, mont droug en e goukoug (en e gentrou), mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, koll ar stur, koll an norzh, mont en imor santel, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ.
Räppel b. (-,-n) : strakerez b., strakell b., sourrell b., fraoñverez b.

rappelig ag. : 1. brizhsot, toket, fuloret, kruget, kounnaret, droug ennañ, droug en e gorf, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, fumet-naet, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ ; 2. [mezeg.] pennfoll.

Rappelkopf g. (-s,-köpfe) : penneg g., kloppenneg g., penn kalet a zen g., tourc'h-dall g., spered dibleg a zen g., den diaes ober outañ g., den teuc'h en em ober outañ g., den start g., penn bazh-dotu g., penn tev g., penn touilh g., penndolog g., penn fall a zen g., penn du g., penn beuz g., tarin a baotr g., aheurtet g., mul bras g., paotr pennek evel ur marc'h-koad g., paotr pennek evel ur mul g., paotr Kerbennek g. ; *das ist ein echter Rappelkopf*, hemañ a oar neuial evel ur c'hi plom, el lec'h e kouezh e chom - hennezh en deus lod e Kerbennek - hennezh a zo pennek evel ur marc'h-koad - hennezh a zo pennek evel ur mul.

rappeln V.gw. (hat gerappelt) : storlokañ, strakal, strapañ.

V.dibers. (hat gerappelt) : trevariañ, c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, diskiantiñ, na vezañ mat e benn, na vezañ mat an-unan, bezañ klañv e benn, mont e belbi (e berlobi), bezañ paket anezho, bezañ aet ganto, loariañ, bezañ trelatet (alfoet, alteret, diank) e spered ; *es rappelt bei ihm*, paket en deus anezho, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, aet eo ganto, direzoniñ a ra, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiañ dezhañ, laban eo, hennezh a zo tapet war ar portolof, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat-mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, kollet eo e sterenn gantañ, aet eo e spered digantañ, deuet eo e empenn da zivouedañ, diank eo e spered, ganet eo bet war-lerc'h e dad, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ.

rappen V.gw. (hat gerappt) : [sonerezh] rapañ.

Rappen g. (-s,-) : [Bro-Suis] kentim g., P. santim g.

Rapper g. (-s,-) : [sonerezh] raper g.

Rapperin b. (-,-nen) : [sonerezh] raperez b.

rappilig ag. : *sellit ouzh rappelig*.

Rapport g. (-s,-e) : danevell b., rentañ-kont g.

Raps¹ g. (-es,-e) : [louza.] kolzac'h g., kolza g.

Raps² g. (-es) : barr kounnar g., kaouad kounnar b./g., sodadenn b., folladenn b., brouezenn b.

Rapskuchen g. (-s,-) : torzhenn golzac'h b., torzhenn golza b.

Rapsöl n. (-s) : eoul kolzac'h g., eoul kolza g.

Rapünzchen n. (-s,-) / **Rapunze** b. (-,-n) / **Rapunzel** b. (-,-n) : [louza.] gwalerig g., dousezig b., dousetez str., yac'h-ar-person b.

Rapuse b. (-) / **Rapusche** b. (-) : 1. preizhadeg b., skrap g., skrapadeg b. ; 2. [dre skeud.] *in die Rapuse gehen*, *in die Rapuse kommen*, mont da goll (da neuz, da get, da netra, war netra, da vann, da hesk, d'an hesk, da fall, da beurgoll), steuziañ, mont diwar-wel, islonkañ, bezañ sigotet.

rar ag. : 1. digunvez, digustum, divoas, rouez, rouezik, dibaot, dibaodik, divoutin, iskis, ral, boull, skars, ken rouez hag an aour, distank, difonn, gloev, gloevik, tanav, n'eus ket nemeur eveltañ, evel ma ne weler ket nemeur ; 2. [dre astenn.] a dalvoudegezh vras, uhelbriz, prizius.

Rarität b. (-,-en) : 1. tra dibaot g. ; *eine Rarität*, ur ral g. ; 2. [dre astenn.] tra brizius g. ; 3. rouezded, dibaoted b., ralentez b.

Raritätenkabinett n. (-s,-e) : magazenn traoù dibaot b.

rasant ag. : 1. [lu, fizik] tenn, stenn, a-rez-douar, rezus ; 2. daredus, luc'hedus, herr, buan-spontus, buan kenañ-kenañ, prim evel ul luc'hedenn, prim evel un daredenn, prim evel ur c'hurunoù, herrus evel un taol c'hwitell ; *in rasanter Fahrt*, gant ur foll a dizh, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, gant tizh ar mil diaoul, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon ; *ein rasendes Tempo einschlagen*, mont a-dizh hag a-dag, mont a-dizh hag a-dro, mont tizh-ha-tizh, mont tizh-ha-taer, plantañ tizh ; 3. cheuc'h, kran, strak, turgn, a-stroñs ; *ein rasanter Sportwagen*, ur c'harr sport cheuc'h g., ur c'harr sport a lorc'h g., P. ur c'harr sport a-stroñs g., ur pabor a garr sport g., un tarin a garr sport g., ur c'harr sport ha n'emañ ket ar sifern gantañ g., ur c'harr sport gagn g., ur c'harr sport ha n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ g. ; 4. trumm ; *der rasante wirtschaftliche Aufschwung*, trummgresk an armerzh g., an diloc'h armerzhel trumm g., tarzhidigezh an armerzh b. ; *die Bevölkerung nimmt rasant zu*, trumm e kresk niver an dud er vro ; 5. boemus, souezhus, marvailhus, marzhus, estlammus ; *eine rasante Frau*, ur vaouez voemus b. ; *sie trug ein rasantes Sommerkleid*, gwisket he doa un dilhad hañv sabatuus ; *eine rasante Architektur*, un adeiladezh stabanus b.

Adv. : evel un tenn, evel an avel, evel an tan, d'an tan ruz, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'ar pevar lamm, d'an daoulamm ruz, d'an daoulamm mut, gant un tizh an diaoul, gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en

herr, gant tizh ar mil diaoul, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, endra c'haller, evel ur c'hurunoù.

Rasanz b. (-) : tennder g., stennder g., rezadur g. ; *Rasanz der Flugbahn*, tennder an hent-bann g., tennder ar bannhent g., tennder an treug g., tennder an treizhent g.

rasch ag. : herr, herrus, herrek, mibin, fonnus, prim, difrae, pront, trumm, dilas, dillo, dilloüs.

Adv. : buan, buan-mat, prim, dibilh, mibin, a-dizh, fonnus, fonnapl, dillo, a-zillo, dilas, e berr amzer, dindan verr amzer, abred, a-skañv, trumm, trumm-ha-trumm, en un huñvre, prim-ha-prim, fresk, bresk, prest, timat, tizh, fonnus, fonnapl, a-fo, a-gas, a-skrap, difrae, gant difrae, gant diere, en un taol berr, diampech, e dillo, dipadapa, gant pep tizh, en ur flipad, eus e vuanañ, diwar herr, pront, eskuit ; *sein Lächeln verflog rasch*, koazhañ a reas buan e vousehoarzh ; *rasch im Stehen etwas zu sich nehmen*, debriñ un tamm dindan e veud, debriñ buan un tamm diwar e sav ; *zum Abendessen rasch etwas zu sich nehmen*, debriñ ul laeradenn a goan ; *rasch fahren*, ober trein vat, kas a-raok, kas war-raok ; *diese Methode führt rasch zum Ziel*, dilloüs eo an hentenn-se.

rascheln V.gw. (hat geraschelt) : rugañ, sourral, sarac'hañ, bourouañ, moustrouzal ; *der Wind raschelt*, rugañ a ra an avel, sourral a ra an avel, sarac'hañ a ra an avel ; *die Blätter der Linde rascheln im Wind*, sarac'hañ a ra delioù ar wezenn-dilh.

Rascheln n. (-s) : sourr g., sourrad g., rugenn b., sarac'h g., tarav g., moustrouz g., boubou b. ; *das Rascheln der trockenen Blätter, wenn man darauf tritt*, ragach an delioù sec'h pa vez baleet warno g.

Raschheit b. (-) : primder g., difrae g., tizhder g., tizh g., herr g., buander g., buanded b., buanidigezh b., herregezh b., herrder g., herrded b., diampech g., dillo g., herrusted b., herruster g., trummded g., trummed b.

rasen V.gw. (hat gerast / ist gerast) : 1. (hat) : peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, diodiñ, bezañ broc'h en an-unan, broc'hañ, bezañ tro en e voned, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, arajiñ, migañ, freneziañ, bezañ diskiantet gant ar gounnar ; *er raste wie ein Berserker, er raste vor Wut*, diskiantet e oa gant ar gounnar, maget en doa cholori ar mil diaoul, ober a reas karnaj an droukspered, graet en doa un trouz an diaoul, graet en doa ur vosenn, c'hoariet (graet) en doa an diaoul hag e bevar, graet en doa e zen gars, hennezh a grie evel un egaret, loenet en deus bet ken-ha-ken, loenet en deus bet ken-ha-kenañ, loenet en deus bet kenañ-kenañ, loenet en deus bet gwazh-pegengwazh, loenet en deus bet forzh pegement ; 2. (ist) : frizañ d'an druilh-drast, mont gant un tizh an diaoul (gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, endra c'haller,

evel ur c'hurunoù, evel an tan, d'an tan ruz), difelc'hel, nijal ; *der Wagen raste gegen den Baum*, ar c'harr-tan a yeas da dourtañ ar wezenn gant ur foll a dizh.

Rasen g. (-s,-) : leton g., letonenn b., glazenn b., geoteg b., flourenn b., pratell b., tirienenn b., tonenn b., glasvez g. ; *mit Rasen bepflanzen, Rasen anlegen*, letonañ, letonenniñ ; *den Rasen mähen*, touzañ al leton, troc'hañ al letonenn ; *sich auf den Rasen legen*, mont da dirieniñ ; *sich auf dem Rasen wälzen*, tirieniñ ; *Betreten des Rasens strengstens verboten*, difennet-groñs eo mont war al leton ! arabat mont war al leton ! arabat kerzhet war al letonenn ! ; *er liegt schon lange unter dem grünen Rasen*, douaret eo bet pell 'zo dija, en e boull emañ pell 'zo dija, o c'hoari gant ar buzhug hag ar gozed emañ abaoe pell, e Kankari emañ pell 'zo dija, e rouantelezh ar gozed hag ar buzhug emañ pell 'zo dija, aet eo pell 'zo dija da glask repu e ti ar gozed.

Rasenbank b. (-, -bänke) : [diouzh ar c'hiz en XIX^{ved} kantved] bank leton g.

rasend ag. : 1. fuloret-naet, fuloret-ran, fuloret-ruz, fuloret-mik, gouez-pakret, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, fulorus, fumet-naet, brizh-du, peurzallet, diskiantet gant ar gounnar, ur fulor ennañ, frenezius, alboet, divarc'het, diaoulet, foll ; *rasend sein*, bezañ peurzallet, bezañ fuloret-naet, bezañ fuloret-ran, bezañ fuloret-ruz, bezañ fuloret-mik, bezañ gouez-pakret, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ ar gounnar gant an-unan, bezañ brizh-du, bezañ ur fulor en an-unañ, bezañ diskiantet gant ar gounnar, birviñ gant ar gounnar, migañ, arajiñ, bezañ en alfo, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan ; *man könnte rasend werden*, amañ ez eus peadra d'an den da goll e benn (da bennsodiñ, da ziskiantañ, da ziskiantaat), amañ ez eus peadra d'an den da vont klañv ; *die machen mich rasend*, me a ya klañv ganto ; 2. herr, herrus, herrek, mibin, fonnus, prim, difrae, pront, trumm, dilas, dillo, dilloüs ; *rasendes Wachstum*, trummgresk g. ; *mit rasender Geschwindigkeit*, gant un tizh an diaoul, gant pep tizh, gant ur foll a dizh, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, d'an druilh, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, war dorr e chouk, evel ur c'hurunoù, evel an tan, d'an tan ruz ; 3. *rasender Beifall*, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù forzh pegement, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-haken, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-hakenañ, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù kenañ-kenañ, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken na strak, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù mui-pegemui, strakadeg daouarn forzh pegement ha youc'hadennoù a-leizh korzenn ; *in rasender Angst*, pennfollet, seizhfollet ; *in rasender Erregung*, taer-ruz, tro en e voned, ar gwad o virviñ en e wazhied, entanet, birvilh bras ennañ, en ur strafuilh bras, en ur c'has bras ; *ich habe rasende Kopfschmerzen*, poazh on gant ar boan-benn, reuziñ a ran ur boan-benn ifern, reuziñ a ran ur boan-benn disaour, reuziñ a ran ur boan-benn divat, taget on gant ur boan-benn ifern, poan-benn da grial am eus, diwaskañ a ran ur boan-benn skrijus, gouzañv a ran ur boan-benn kriz, diwaskañ a ran ur boan-benn garv,

diwaskañ a ran ur boan-benn kalet, malet on gant ar boan-benn.

Adv. : **1.** buan-spontus, buan kenañ-kenañ, d'ar c'haloup ; *rasend schnell*, d'ar c'haloup, gant un tizh an diaoul, gant pep tizh, gant ur foll a dizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, d'an druilh, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, war dorr e chouk, evel ur c'hurunou, evel an tan, d'an tan ruz ; *rasend schnell wachsen*, kreskiñ evel raden, poulzañ evel raden, sevel evel raden, diwan evel raden, kreskiñ diouzh an deiz, kreskiñ a-wel-dremm, trummgreskiñ, [plant] dont (diwanañ) kerkent hag an arar, sevel deiz-ha-deiz ; **2.** P. *rasend viel*, evel ober glav, d'ober teil, hardizh, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegenn-mui, a-vordilh, diouzh an druilh, a-druihadoù, dizamant, a-rozell, da rastellat gant ar rozell, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, kement ha kement ha ma karer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, paot-mat, da rastellat, pezh a garer, gras Doue, a-vern, a-vernioù, a-verniadoù, a-vil-vern, a-bezhiadoù, forzh pegement ; *rasend eifersüchtig sein*, krenañ an oaz, kaout marc'h rous, mont war ar bided, mont war marc'h ar bided, kaout ur bided rous, kaout marc'h Hamon, bezañ marc'h rous, bezañ ar marc'h Hamon o vale, bezañ berr e votoù, kaout botoù berr, bezañ re just e votoù, krenañ an ozhac'h kozh, bezañ paotr spi, bezañ paotr ar spi, bezañ devet (duet, taget) e galon gant ar warizi, bezañ gwisket botoù ront ar c'hi du, bezañ krog ar c'hi du en an-unan ; *in jemanden rasend verliebt sein*, teuziñ dre ar garantez evit u.b., frailhañ a garantez evit u.b., karet u.b. dreistmuzul, karet u.b. dreistkont, karet u.b. dreist-penn, karet u.b. dibropoz, bezañ dall gant u.b., bezañ tomm-berv e galon ouzh u.b., bezañ nay gant u.b., bezañ pitilh gant u.b. (ouzh u.b.) ; *rasend neugierig sein*, birviñ e wad (e galon) gant ar c'hoant gouzout, bezañ klañv gant ar c'hoant kurioziñ, bezañ kaoc'h kraz en e vragoù.

Rasendecke b. (-, -n) : tonenn b.

Rasenfläche b. (-, -n) : leton g., letonenn b., glazenn b., geoteg b., flourenn b., pratell b., tirienn b., tiriennenn b., glazvez b., takad glasvez g.

Rasenklumpen g. (-s, -) : moudenn-c'hlas b. [*liester* mouded-glas, moudennoù-glas].

Rasenmäher g. (-s, -) : touzerez leton b., touzerez c'heot b., gwilcherez b., troc'herez leton b.

Rasenplatz g. (-es, -plätze) : leton g., letonenn b., glazenn b., geoteg b., flourenn b., pratell b., tirienn b.

Rasensode b. (-, -n) : moudenn b. [*liester* mouded, moudennoù], moudenn c'hlas b. [*liester* mouded glas, moudennoù glas], moudenn varr b. [*liester* mouded marr, moudennoù marr], moudenn leton b. [*liester* mouded leton, moudennoù leton], motenn b., torpez str., klochenn b. (lies : klochad) ; *mit der Breithaue herausgerissene Rasensode*, moudenn-gign b. ; *Rasensoden abstecken*, *Rasensoden ausstecken*, diskantañ an douar, tennañ kuchennoù leton, troc'hañ mouded glas.

Rasenspiele lies. / **Rasensport** g. (-s) : c'hoarioù dindan an amzer lies.

Rasensprenger g. (-s, -) : [tekn.] douraer leton g., douraer-tro g.

Rasenstreifen g. (-s, -) : ripennad leton b., stec'hennad leton b.

Raser g. (-s, -) : P. bleiner penn-foll g., gwallvleiner g.

Raserei b. (-, -en) : **1.** fulor g., kounnar b., droug g., buanegezh b., imor b., brouez b., egar g., taeroni b., ernez b., barrad follezh g., loariadenn b., diboellamant g., araj g., regarzherez g., frenezi b., taerder g., taerded b., taerjenn b., alfo g., alter g., ambren g., sodadennoù lies. ; **2.** gwallvleinerhez g., bleinadur gant un tizh an diaoul g., bleinadur gant pep tizh g., bleinadur gant ur foll a dizh g., bleinadur tizh-ha-tizh g., bleinadur tizh-ha-taer g., bleinadur a-dizh hag a-dag g., bleinadur a-benn-herr g., bleinadur a-herr-kaer g., bleinadur d'ar flimin-foeltr g., bleinadur d'an druilh g., bleinadur a-benn-kas g., bleinadur a-daol-herr g., bleinadur a-brez-herr g., bleinadur war dorr e chouk g.

Raserin b. (-, -nen) : P. bleinerez penn-foll b., gwallvleinerhez b.

Rasierapparat g. (-s, -e) : aotenn dredan b.

Rasierbecken n. (-s, -) : pladenn-varv b.

rasieren V.k.e. (hat rasiert) : **1.** aotenniñ, lemel, troc'hañ, razhañ, P. direunañ ; *jemanden rasieren*, *jemandem den Bart rasieren*, lemel e varv d'u.b., falc'hat e varv d'u.b. ; *glatt rasiert*, aotennet pizh e zremm ; **2.** [lu] diskar rez an douar / lakaat rez ar sol (Gregor), diskar a-benn-font, rezañ, razhañ, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, gwastañ, drastañ, freuzañ, netraiñ, kas d'an traoñ, teuler d'an traoñ, peurziskar.

V.em. : **sich rasieren** (hat sich (t-rt/t-d-b) rasiert) : *sich (t-rt) rasieren*, lemel e varv, en em aotenniñ, razhañ e varv, touzañ e c'henoù, falc'hat e varv, P. en em zireunañ, ober ur peuriñ d'e varv ; *sich (t-d-b) das Haar rasieren*, razhañ e vlev, touzañ e vlev.

Rasierer g. (-s, -) : aotenn b. ; *Elektrorasierer*, *Trockenrasierer*, aotenn dredan b.

Rasierklinge b. (-, -n) : aotenn b.

Rasierkrem b. (-, -s) : dienn-barv g., koaven-barv g., koavon-barv g., toaz-barv g.

Rasiermesser n. (-s, -) : **1.** aotenn b. ; **2.** [preder.] *Ockhams Rasiermesser*, aotenn Okam b., pennaenn an eeunder hervez Okam b., pennaenn an arboellañs hervez Okam b.

Rasierpinsel g. (-s, -) : broust-barv g., broc'hig g.

Rasierschaum g. (-s) : kroz-barv g., kroz aotenniñ g., spoum aotenniñ g.

Rasierseife b. (-) : soavon-barv g.

Rasierwasser n. (-s) : dour-barv g., golc'had goudeaoatenniñ g.

rasig ag. : ... leton, letonek, geotek.

Räson b. (-) : poell g., skiant b., skiant-vat b., meiz g., kompren g., rezon b. ; *Räson annehmen*, dont meiz d'an-unan (en an-unan), dont d'e vez, dont e vez d'an-unan, dont ennañ e-unan, dont kompren (e gompren, skiant-vat) d'an-unan, dont skiant-vat en an-unan ; *jemanden zur Räson bringen*, intent rezon vat gant u.b., lakaat reizh en u.b., degas reizh en u.b., reizhañ u.b., degas u.b. d'ar gêr, kavout penn vat ouzh u.b., degas meiz d'u.b. (en u.b.), lakaat u.b. da zont ennañ e-unan, sioulaat u.b., distanañ u.b., terriñ e herr d'u.b., doñvaat u.b., maoutañ u.b.,

damesaat u.b., naskañ u.b., kabestrañ u.b., plegañ u.b., dont a-benn eus u.b., lakaat ar suj war u.b., sujañ u.b., diabafañ u.b., diskoelfañ u.b., disodiñ u.b., dilouadiñ u.b., lemel e sotoni diwar u.b., dizaheurtiñ u.b., furaat u.b., siriusaat u.b., plantañ skiant e penn u.b. (Gregor).

räsonieren V.gw. (hat räsoniert) : 1. poellata ; 2. [gwashaus] arguziñ, nagenniñ, pismigañ.

Raspe¹ b. (-,-n) : 1. [kegin.] rasklerez b., raskerez b., rimier g., raker g., raklerez b., sklerenn b. ; 2. [tekn.] livn-raskl g.

Raspe² g. (-s,-) : rakadur g., skrabadur g.

raspe V.k.e. (hat geraspelt) : 1. rasklañ, raskañ, rimiañ ; 2. [goapaus] *Süßholz raspe*, chourañ, klask frotañ ouzh u.b., logota, logotat, ober (kenderc'hel, tailhiñ) al lez, kontañ flourenn, kañjoliñ, lavaret kaer, lavaret komzoù flour, kontañ flourennig, kontañ flourig, douseta, turzhunelliñ.

Raspe^{spä} lies. : 1. raskigelloù lies., dilerc'hioù raskañ lies. ; 2. [kegin.] paladur g.

raß ag. / **räß** ag. : [Bro-Suis, Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] 1. [boued] kreñv, brout, put ; 2. [temz-spered] kintus, ginus, gin, ginet, diaes, rekin, rok.

Rasse b. (-,-n) : 1. gouenn b., lignez b. ; *ohne Beschränkung auf Grund der Rasse, der Staatsangehörigkeit oder der Religion*, ne vern o gouenn, o broadelezh, pe o relijion ; 2. [bevoniezh] gouenn b., seurtad g., gouennad b., rumm g. ; [sevel-loened] *Rasse statt Masse, Rasse und Klasse statt Masse*, unan mat a zo gwelloc'h eget daou fall ; 3. [dre astenn.] *Rasse haben*, bezañ faro, bezañ stad en an-unan, bezañ brav e dreuz, bezañ un den a droc'h eus an-unan, bezañ feul (mistr, kran, strak, turgn, moust, nifl, a-stroñs), bezañ un dalc'h mat war an-unan, bezañ ur paotr lipet eus an-unan, bezañ neuz vat en an-unan.

Rasse^{hund} g. (-s,-e) : ki gouennet-mat g., ki a ouenn vat g., ki a rumm vat g., ki rik a ouenn g., ki a ouenn rik g.

Rassel b. (-,-n) : 1. strakerez b., stlakerez b., strakell b., sourrell b., fraoñverez b. ; 2. [babiged] horigell b., hejigell b., bravigell b., c'hoariell b.

Rasselbande b. (-,-n) : P. *die Rasselbande*, an druilh g., ar grubuilhad vugaligoù b., an nodad bugaligoù g., ar re vihan lies., ar re vitous lies., ar vic'hieien lies., ar ribitailh b., al lambaj g.

Rasselgeräusch n. (-es,-e) : [mezeg.] ronkell b., roc'hell b., roc'hkenn b.

rasse V.gw. (hat gerasselt / ist gerasselt) : 1. (hat) : storlokañ, stirlinkat, strapañ, dirignat ; *mit den Ketten raseln*, lakaat e chadennoù da storlokañ, ober trouz gant e chadennoù ; *mit dem Säbel raseln*, a) ruzañ e sabrenn ; b) [dre astenn.] ober trouz brezel, c'hwezhañ brezel, elumiñ ar brezel ; 2. c'hwitellat ; *mein Atem raselt*, va alan a zo o c'hwitellat ennon ; *raselnd atmen*, ronkellañ ; 3. (ist) : tremen gant trouz bras ; 4. (ist) : [dre skeud.] P. bezañ korbellet, bezañ rasket ; *er rasselte durchs Examen*, korbellet (rasket) e voe, c'hwitet en doa gant e arnodenn, ur penn leue en doa bet, degaset en doa ur penn leue d'ar gêr, bet en doa yod, nac'het e voe en e arnodenn, graet en doa bouc'h, tapet en doa ar bouc'h, distroet e oa gant ur bouc'h, paket en doa ul louzenn, bet en doa ar billig toull.

Rasseln n. (-s) : diridi g., stirlink g., storlok g.

Rassendiskriminierung b. (-,-en) : disrannerezh ar gouennoù g., gouennzistrannerezh g., gwallziforc'hidigezh ar gouennoù b., droukziforc'hidigezh ar gouennoù b., gouennziforc'hidigezh b., gwallziforc'h gouennel g., disparzhañ gouennoù g. ; *in Südafrika herrschte Rassendiskriminierung*, e Suafrika e veze dispartiet an dud hervez o gouenn.

Rassenhass g. (-es) : gouennelerezh g., kasoni ouennelour b. ; *Anstiftung zu Rassenhass*, atizerezh d'ar gasoni ouennelour g.

Rassenideologie b. (-) : gouennelouriezh b., ideologiezh ouennelour b.

Rassenkampf g. (-s) : [istor, nazi.] stourm ar gouennoù g.

Rassenkreuzung b. (-,-en) : berlañchañ g., parañ g., paradur g., hironerezh g., hironadur g., hironaat g.

Rassenlehre b. (-) : [a-hervez] gouennelouriezh b.

Rassenmischung b. (-,-en) : berlañchañ g., parañ g., paradur g., hironerezh g., hironadur g., hironaat g.

Rassenmythos g. (-,-mythen) : gwengel gouennel g.

Rassentrennung b. (-,-en) : disrannerezh ar gouennoù g., gouennzistrannerezh g., gwallziforc'hidigezh ar gouennoù b., droukziforc'hidigezh ar gouennoù b., gouennziforc'hidigezh b., gwallziforc'h gouennel g., disparzhañ gouennoù g.

Rassenüberlegenheit b. (-) : dreistelezh ouennel b.

Rassenverfolgung b. (-,-en) : heskinerezh a-fet gouenn g., heskinerezh gouennel g., hande en abeg d'ar ouenn g., hande gouennel g.

Rassenvernichtung b. (-,-en) : gouennlazh g., lazh-gouenn g.

Rassenwahn g. (-s) : gouennelerezh g., alter ar gouennelerezh g., alfo ar gouennelerezh g., trelat gouennelour g., follezh ar gouennelerezh b., follentez ar gouennelerezh b., ambren gouennelour g., trevari gouennelour g., follentez ouennelour b., follezh ar gouennelerezh b. ; *die Folge des Rassenwahns*, frouezh alter ar gouennelerezh g., frouezhenn alter ar gouennelerezh b., disoc'h follentez ar gouennelerezh g., disoc'h follezh ar gouennelerezh g.

rasserein ag. : [nazi., loen.] rik a ouenn, a ouenn rik, a ouenn vat, a rumm vat, gouennet-mat.

rassig ag. : 1. rik a ouenn, a ouenn rik, a ouenn vat, a rumm vat, gouennet-mat ; 2. [dre skeud.] un dalc'h mat warnañ, stad ennañ, un den a droc'h anezhañ, brav e dreuz, ur paotr lipet anezhañ, neuz vat ennañ, feul, mistr, faro, kran, strak, turgn, moust, nifl, a-stroñs.

rassisch ag. : gouennel, gouennek ; *zu Verständnis, Toleranz und Freundschaft zwischen rassischen oder religiösen Gruppen beitragen*, kreskiñ ar c'hengompren, an habaskted hag ar vignoniezh etre an holl strolladoù a ouenn pe a relijion disheñvel.

Rassismus g. (-s) : 1. gouennelerezh g. ; *man wittert bei solchen Reden Anzeichen von Rassismus*, e prezennoù a seurt-se e klever blaz ar gouennelerezh, e prezennoù a seurt-se e klever blazenn ar gouennelerezh ; 2. [ideologiezh] gouennelouriezh b. ; *Rassismus ist kein Standpunkt, ein Verbrechen ist es*, ar gouennelouriezh n'eo ket un doare da welet an traoù, un torfed an hini eo ; *antimuslimischer Rassismus*, islamgasaouriezh b.

Rassist g. (-en,-en) : gouenneler g., gouennelour g.

Rassistin b. (-,-nen) : gouennelerez b., gouennelourez b.
rassistisch ag. : gouenneler, gouennelour.

Rast b. (-,-en) : 1. diskuizh g., diskuizhadenn b., ehan g., span g., spanaenn b., tamm sav-kein g., diskrog g., ruilh g., didorr g., ec'hoaz g., paouez g., rank g., repoz g., repozvan g., arsavig g. ; *eine Rast machen*, diskuizhañ un tammig, repoziñ un tamm, sevel e gein, digeinañ, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, diblegañ e gein, ober ur ruilh, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, ober e ziskuizhoù, ober ur pennadig diskuizhañ, ober un diskuizh (un diskuizhadenn, un ehan, un tamm sav-kein, un diskrog, un arsavig), ehanañ ; *ohne Rast und Ruh*, atav-atav / hep span / hep spanaenn (Gregor), dibaouez, diehan, dizehan, harz-diharz, hep disterniañ, hep ehanañ, hep paouez tamm, hep digeinañ, hep diskrog ebet, hep diskregiñ, hep didorr na diskuizh, hep ehan na didorr, hep paouez, hep troc'h, hep ehan, hep arsav na diskuizh, hep tamm diskuizh ebet, hep gour diskuizh ebet, hep ren tenn-anal ebet, taol-ha-taol, da bep mare, hep astal, diastal, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi ; 2. [tekn.] *Rast des Hochofens*, lodenn etre tor ha kreuzeul an uhelform ma vez ledet ar c'hailh enni b. ; 3. *sellit ouzh Raste*.

Raste b. (-,-n) : dantenn b., ask g., askenn b., koch g., kran g., hosk g., boulc'h g., boulc'hadur g., skej g., skejadur g., skejadenn b., troc'h g., ingoch g., harz g., bunt g.

rasten V.gw. (hat gerastet) : diskuizhañ, ehanañ, sevel e gein, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, ober ur ruilh, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, diblegañ e gein, digeinañ, ober un diskuizh (un diskuizhadenn, un ehan, un tamm sav-kein, un diskrog), ober e ziskuizhoù, ober ur pennadig diskuizhañ, ec'hoazañ, repoziñ ; *er wird nicht rasten und nicht ruhen, bis ...*, ne vo ket a ziskuizh gantañ keit ma ..., ne ziskuizho greun keit ma ..., ne gavo na didorr na diskuizh keit ha ma ..., ne baouezo ket ken na ...

Raster¹ g. (-s,-) : 1. kael b., goulun g. ; 2. drekleur louet b., drekleur arc'hris b.

Raster² n. (-s,-) : 1. [skinwel] anneuenn b., kael diazez b., tresenn ogedel b. ; 2. goulun g.

Rasterfahndung b. (-,-en) : [polis] furchadeg reizhiadek ameiñ dre urzhiataer b.

Rastergrafik b. (-,-en) : [stlenn.] tresenn ogedel b.

Rastermikroskop n. (-s,-e) : mikroskop elektronek c'hwilervñ g.

Rasthaus n. (-es,-häuser) : preti g., ostaleri b.

Rasthebel g. (-s,-) : loc'h dantek g.

Rasthof g. (-s,-höfe) : leur-servij b., porzh-servij g., ostaleri gourhent b.

rastlos ag. : difaezhus, dizivius, didorr, diskuizh, diskuizhus, riboul-diriboul, red-dired.

Adv. : hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, diarsav, dibaouez, hep arsav na diskuizh, hep tamm diskuizh ebet, hep gour diskuizh ebet, hep digeinañ, diehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, harz-diharz, diastal, hep distag nag ehan, hep spanaenn, hep span, hep distenn,

hep disterniañ, taol-ha-taol, da bep mare, hep distag, hep didorr na diskuizh, hep ehan na didorr, hep didorr, hep distag ebet, hep ren tenn-anal ebet, hep astal ebet, hep ec'hoaz, hep remzi.

Rastlosigkeit b. (-) : difaezhusted b., diziviusted b., dever diehan g., prez diastal g., charre diastal g., gred hep distag g., mesk diarsav g., birvilh diastal g., monedone hep diskrog g., hej ha prez hep span, lavig diehan g., kas-digas diarsav g./b., kabal ha fourgas hep distenn g., filif dibaouez g., loc'h ha morloc'h diastal, galoupadeg b., firbouch diarsav g.

Rastort g. (-s,-e) : ostaleri b.

Rastplatz g. (-es,-plätze) : leur-diskuizh b., paouezlec'h g., arsavlec'h g., lec'h-ehan g., ehanva g., ehanlec'h g., ec'hoazlec'h g., ec'hoaz g., paouezva g.

rastrieren V.k.e. (hat rastriert) : [paper sonerezh] reolennañ, linennañ.

Raststätte b. (-,-n) : leur-servij b., porzh-servij g., ostaleri gourhent b.

Rasttag g. (-s,-e) : devezh diskuizh g., devezh vak g.

Rasur b. (-,-en) : 1. diverkadur g. ; 2. aotenniñ g., razherezh g., lamadur barv g.

Rat¹ g. (-s, Ratschläge) : 1. ali g., kuzul g., kelenn b., kentel b., aviz g., erbedoù lies., erbedenn b., lavar g. ; *auf seinen Rat hin*, war e ali, war e c'her, war e atiz, dre e atiz, dre e ali, dre e guzul, diwar e atiz, diwar e ali, diouzh e ali, aliet gantañ ; *ich brauche deine Ratschläge nicht*, ne dalvez ket dit chom da vazhvalañ din ; *jemanden um Rat fragen (um Rat bitten)*, goulenn ali u.b., goulenn ali ouzh u.b., goulenn e ali ouzh u.b., goulenn ali digant u.b., goulenn e ali digant u.b., goulenn e aviz digant u.b., goulenn kuzul ouzh u.b., goulenn kelenn digant u.b., kemer kelenn digant u.b., goulenn kuzul digant u.b. / goulenn kuzuliadur digant u.b. / kemer ali (kemer kuzulidigezh) digant u.b. (Gregor) ; *da er es versäumt hatte, sich bei jemandem Rat zu holen*, defot bezañ goulennet kuzul digant u.b. ; *ein schlechter Rat*, ur gwall atiz g., un ali diaviz g., un ali fazius g., ur gwall guzul g., un drougali g., un ali fall g. ; *guter Rat*, ali mat g., aviz mat g., kuzul mat g. ; *weise Ratschläge*, alioù leun a furmez lies., alioù fur lies., kuzulioù fur lies., alioù poellet lies. ; *treffsichere Ratschläge*, alioù difazi lies. ; *jemanden durch Ratschläge beeinflussen*, mont d'u.b. dre guzulioù ; *auf einen Rat hören, einen Rat befolgen*, ober hervez lavar u.b., ober diouzh lavar u.b., ober lavar u.b., selaou ali u.b., selaou mat erbedoù u.b., ober diouzh ali u.b., ober diouzh kuzul u.b., ober diouzh kelenn u.b., delc'her d'un ali, ober diouzh erbedoù u.b., heuliañ pizh kelenn u.b., heuliañ pizh kentel (kuzul) u.b., heuliañ pizh aviz u.b. ; *der Ritter befolgte den Rat des Wandersmanns*, evel a lavaras ar c'hantreer a reas ar marc'heg ; *jemandem Ratschläge geben*, ober erbedoù ouzh u.b., ober katekiz d'u.b., reiñ kelennoù d'u.b., reiñ kuzulioù d'u.b., kuzuliañ u.b., mont d'u.b. dre guzulioù ; *und warum sollte ich seinen Rat befolgen ?* daoust perak e selaoufen e ali ivez ? ; *jemandem mit Rat und Tat beistehen*, sevel krog u.b., sevel lamm u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., mont (sevel) a-du gant u.b., sevel gant u.b. (Gregor), mont (sevel) en tu gant u.b., mont (sevel) en un tu gant u.b., en em lakaat en tu gant u.b. ; *guter Rat kommt über Nacht*, en noz e taper ar

silioù - en noz e vez graet an taolioù-kaer - dale a ra vat a-wechoù - deomp da gousket, pa zeuio ar mor e teuo pesked ; *kommt Zeit, kommt Rat*, dale a ra vat a-wechoù (Gregor) - rannañ pe gannañ, leuskel ar gwad da yenañ - gant ar mor e teu ar pesked - an hini a ya buan a-wechoù a ya pell met an hini a zalc'h da vont a ra gwell - gant hir amzer e teuer a-benn eus pep tra - gant poan hag amzer a-benn eus pep tra e teuer - gant kolo hag amzer e teu da eogiñ ar mesper - karrig a red ne bad ket ; *Rat schaffen*, kavout un diskoulm, kavout poell d'ur gudenn, kavout un disentez d'ur gudenn, diluziañ (dirouestlañ) ur gudenn, dibunañ ur gudenn, reiñ skoazell ; *da ist guter Rat teuer*, gwall luziet eo an traoù, mesket a-walc'h eo neudennoù an afer-se, diaes eo kavout penn diouzh lost (penn vat) d'an afer-se, gwall gemmesket eo neudennoù an afer-se, gwall iriennet eo ar gwad ; *ich weiß (mir) keinen Rat mehr*, n'ouzon ket petra ober ken, n'ouzon ket ken petra ober, n'ouzon ket mui eus pe goad ober loaiou (gant pe goad ober ibil), n'ouzon ket re vat petra ober, ne gavan na tu na paramant, n'ouzon ket war be droad pouezañ, diaes on em botoù, n'ouzon ket mui war peseurt tu en em deuler, chom a ran boud, chom a ran berr, n'ouzon ket va diluzioù, n'ouzon ket penaos ober diouti, emañ penn va spered petra (penaos) ober, war vordo emañ, chom (menel) a ran war vordo, boud on, en em gavet on boud, me a zo en entremar ; *jemanden zu Rate ziehen*, goulenn ali u.b., goulenn ali ouzh u.b., goulenn ali digant u.b., goulenn e ali ouzh u.b., goulenn e ali digant u.b., goulenn e aviz digant u.b., goulenn kuzul ouzh u.b., kemer kelenn digant u.b., goulenn kelenn digant u.b., goulenn kuzul(iadur) digant u.b. / kemer ali (kemer kuzulidigezh) digant u.b. (Gregor), en em erbediñ ouzh (da) u.b., goulenn skoazell (sikour) digant u.b., golver u.b. war e sikour.

2. kuzul g., kuzuliadenn b., kuzuliadeg b., emguzuliadeg b. ; *Rats pflegen, Rat halten*, delc'her kuzul, divizout, kuzuliata, emguzuliata, breujata, kuzuliañ ; *mit jemandem zu Rate gehen*, divizout (en em guzuliañ) gant u.b. ; *mit sich selbst zu Rate gehen*, diskenn (en em zastum) ennañ e-unan, en em soñjal, prederiañ, ober mat e vennozh, ober daou vennozh, ober daou soñj kent seveniñ udb, pouezañ ha dibouezañ kent ober udb, hañvalout kent ober udb ; *mit seinem Gewissen zu Rate gehen*, ober un enklask war e goustiañs, furchal e goustiañs, fuketal e goustiañs, fuketal en e goustiañs, mont (diskenn, en em zastum, ober un dastum) ennañ e-unan, distreiñ outañ e-unan, en em soñjal don, dirouestlañ e goustiañs, ober un distro warnañ e-unan, ober un dastum ennañ e-unan evit selaou mouezh e goustiañs (Gregor).

Rat² g. (-s, Räte) : **1.** kuzul g., kengor g., poellgor g., kenvodad g., sened g., sovied g. ; *alle Macht den Räten !* [*dispac'h e 1918 e Bro-Alamagn*] ar galloud d'ar soviedoù ! ; *der hohe Rat*, **a)** ar c'huzul-meur g., ar sened g. ; **b)** [yuzevien] ar sanedrin g. ; *der Große Rat*, ar c'huzul meur g. ; *Europäischer Rat*, Kuzul an Unaniezh g. ; *Rat der Weisen*, kuzul ar furien g.

2. [kozh] *Gottes Rat*, gourc'hemenn (kemennadur) Doue g., disentez (barnedigezh) Zoue b.

Rat³ g. (-s, Räte) : kuzulier g., alier g., kuzul g.

Ratafia g. (-s) : [kegin.] razasol g., ratafia g.

Rate b. (-, -n) : **1.** darnbae b., rannbae b. ; *auf Raten kaufen*, prenañ war dermen, prenañ war gred ; *in Raten zahlen*, rannbaeñ, paeañ war dermen, paeañ a-lodennoù (a-skodennoù, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz), rannañ e baeamant miz dre viz ; **2.** feurbarzh g., feur g., tregantad g. ; *zusammengefasste Fruchtbarkeitsrate*, feur frouezhuster g., feur frouezhusted g.

raten V.k.e. ha V.gw. (rät / riet / hat geraten) : **1.** aliañ, kuzuliañ, erbediñ udb da, bazhvalaniñ da, ober erbedoù [ouzh u.b.], reiñ kelennoù [d'u.b.] ; *das rate ich dir (ich rate dir dazu)*, da aliañ a ran d'en ober, da guzuliañ a ran d'en ober, da gelenn a ran d'en ober, erbediñ a ran dit en ober, erbediñ a ran kement-se dit, kuitañ tra ac'h eus d'ober eo da'm soñj, kuitañ ac'h eus d'ober eo da'm soñj, kuitañ mad ac'h eus d'ober eo da'm soñj, ar reishañ tra ac'h eus d'ober eo da'm meno, ar furañ tra ac'h eus d'ober eo da'm meno, setu pezh a zlefes ober da'm soñj, me a ve aviz dit ober an dra-se, ali e ven dit ober an dra-se ; *wem nicht zu raten ist, dem ist auch nicht zu helfen*, an hini a zo sot ha ne oar ket na furao nepred, ar re sot ne zisodont ket, n'eus gwashañ den eget an hini a zo dall dre ma ne fell ket dezhañ digeriñ e zaoulagad, bepred evel gwechall neb zo dall ne wel ket, ne dalvez ket ar boan sutal pa ne fell ket d'ar marc'h staotañ, kenkoulz goro un tarv, un ali mat a zo mat bepred ha pa vez degaset gant un den sot, sotoc'h eget an den en kelenn, an hini a lavar e oar pep tra a ziskouez eo an azenañ, an neb a sent ouzh e benn a zo sotoc'h eget un azen, an hent hag ar samm a zegas ar marc'h e-barzh, neb na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a ray sur, ar vag na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a raio sur, marc'h na sent ket ouzh ar c'hentroù a ra gaou bras ouzh e gostoù, marc'h a reud ouzh ar c'hentroù a ra gaou bras d'e gostoù, den fur a-barzh ober tra a gemer kuzul da gentañ, an hini na sent ket a santo ; *dem ist nicht mehr zu raten*, re ziwezhat eo evit degas ur wellaenn bennak, n'eus ket doare da wellañ an traoù, aze n'eus mann d'ober, aze n'eus netra d'ober, aze n'eus micher ebet d'ober, n'eus diflip ebet evidomp, n'hon eus na tu na lañs, en dic'halloud emañ, er bloù emañ ; *ich halte es für geraten*, kuitañ tra d'ober eo da'm soñj, kuitañ d'ober eo da'm soñj, kuitañ mad d'ober eo da'm soñj, furañ tra d'ober eo da'm soñj, gwellañ tra d'ober eo war va meno, ar reishañ tra d'ober eo da'm meno ; [kr-l] *Raten ist wohlfeil*, un oberer a dalv kant alier, ali hag holen a roer d'an hini a c'houlenn, reiñ kuzulioù n'en deus morse rivinet den ebet, truez hep sikour a ra nebeut a vad, truez na ziverr mann, truez 'zo berr da vevañ, gwelloc'h un oberer eget kant lavarer, un oberer a dalv kant lavarer, lavaret mat 'zo un dra hag ober 'zo ar gwellañ.

2. kavout, divinout ; *du hast richtig geraten !* divinet (kavet) ec'h eus, skoet mat ec'h eus, ne skoez ket fall, gwir a-walc'h ac'h eus lavaret, emañ ganti.

3. klask kompren, klask divinout, klask penn d'ar vazh ; *ich gebe das Raten auf*, faezh on ! ; *hin und her raten*, martezeañ, bezañ en amzivin, ober martezeadennoù, termal, chipotal.

Ratenkauf g. (-s, -käufe) : prenañ war zle g., prenadenn war zle b., prenadenn a vo paeet a-lodennoù (a-

skodennoù, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz) b.

ratenweise Adv. : a-lodennoù, a-skodennoù, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz.

Ratenzahlung b. (-,-en) : paeamant a-lodennoù (a-skodennoù, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz) g.

Räteregierung b. (-,-en) : [istor] gouarnamant ar soviedoù g.

Räterepublik b. (-,-en) : [istor] republik soviedel b.

Ratespiel n. (-s,-e) : luziadell g., diviadell b., divunadell b., divunadenn b., divunetezenn b.

Ratgeber g. (-s,-) : 1. kuzulier g., alier g., kuzul g. ; *ein guter Ratgeber sein*, bezañ mat e alioù, reiñ alioù mat, reiñ kuzulioù mat, bezañ ur c'huzulier mat / bezañ un alier mat (Gregor) ; *du bist aber ein schlechter Ratgeber*, un ali fall a zen out ; 2. sturlevr g.

Ratgeberin b. (-,-nen) : kuzulierez b., alierez b.

Rathaus n. (-es,-häuser) : ti-kêr g., maerdi g.

Rätien n. (-s) : [istor] Raetia b.

Ratifikation b. (-,-en) : peurwiriekadur g., kaougantadur g.

Ratifikationsurkunde b. (-,-n) : skrid-orin an emglev peurwiriekaet g., testeni ar peurwiriekadur g., testeni ar c'haougantadur g.

ratifizierbar ag. : a c'heller peurwiriekaat, a c'heller kaougantañ, peurwiriekadus, kaougantadus.

ratifizieren V.k.e. (hat ratifiziert) : 1. peurwiriekaat, kaougantañ ; 2. [dre astenn.] sinañ.

Ratifizierung b. (-,-en) : peurwiriekadur g., peurwiriekaat g., kaougantadur g., kaougantañ g.

Rätin b. (-,-nen) : kuzulierez b.

Ratio b. (-) : poell g., skiant b. ; *mit Ratio, mit der Ratio*, gant poell, gant skiant, hervez ar reizh, hervez ar skiant, en un doare poellek.

Ration b. (-,-en) : bouetadenn b., lodenn b., lodennvoued b., tailhennvoued b., lod g. ; *eiserne Ration*, bitailh da gemer ma vez ret nemetken, bouetadenn sikour b., lodennvoued sikour b. ; *jemanden auf knappe Rationen setzen*, krennañ ar peuriñ d'u.b., tailhañ e voued d'u.b., reiñ diouzh tailh d'u.b. ; *jemanden auf halbe Ration setzen*, lakaat u.b. war ar skudell vihan (war hanter voued), hantervagañ u.b., hantervoueta u.b., reiñ hantervoued d'u.b., reiñ hanter voued d'u.b. ; [merdead.] *Schnapsration*, boujarenn b.

rational ag. : heboell, poellek, poellel, skiantek, reizh ; *rationaler Glaube*, feiz poellel b.

Adv. : hervez ar reizh, hervez ar skiant, gant poell, en un doare poellek, gant skiant.

Rationale(s) ag.k. n. : poellelezh b.

rationalisieren V.k.e. (hat rationalisiert) : 1. heboellaat, poellekaat, poellelaat, skiantekaat ; 2. eeunaat, plaenaat.

Rationalisierung b. (-,-en) : 1. heboellaat g., poellekadur g., poelleladur g., skiantekadur g., skiantekaat g. ; 2. eeunadur g., eeunaat g., plaenaat g.

Rationalismus g. (-) : poellelouriezh b.

Rationalist g. (-en,-en) : poellelour g.

Rationalistin b. (-,-nen) : poellelourez b.

rationalistisch ag. : poellelour.

Rationalität b. (-) : poellelezh b.

rationell ag. : heboell, poellek, poellel, ... ar poell, skiantek, reizh, azas, ampletus, spletus.

rationieren V.k.e. (hat rationiert) : tailhañ (d'u.b.), reiñ diouzh tailh (d'u.b.) ; *den Treibstoff rationieren*, tailhañ an trelosk, reiñ trelosk diouzh tailh.

Rationierung b. (-,-en) : tailhañ g.

rätlich ag. : poellek, fur, erbedet.

ratlos ag. : 1. diguzul ; 2. *ratlos sein*, bezañ divrec'hailh, bezañ en entremar, bezañ en amzivin diwar-benn petra da ober, bezañ penn e spered evit gouzout petra ober, bezañ gwall nec'het o c'houzout petra da ober, na c'houzout petra ober ken, na c'houzout mui eus pe goad ober loaiou (eus pe goad ober ibil, war be du treiñ, a be du treiñ, pe e tu treiñ, penaos ober evit en em lipat), na c'houzout re vat petra ober, na gavout na tu na paramant, na c'houzout penaos ober evit tennañ e spilhenn, na c'houzout penaos ober evit tennañ e lost eus ar vrae, chom luget da zirouestañ e neud, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ boud, en em gavout boud, bezañ seizhdaleet, na gaout ardremez, na c'houzout petra ober eus e gorf ; *ich bin völlig ratlos*, a) me na gredan na ne ziskredan, un dra digompren eo ; b) n'ouzon ket re vat petra a rankan ober, n'on ket a-walc'h evit gouzout petra a rankan ober ; *völlig ratlos sein*, bezañ nec'het evel ur c'hi war ur c'hravazh, bezañ nec'het evel an diaoul war ur c'hravazh, chom en amzivin.

Ratlosigkeit b. (-) : entremar g., amzivin g.

Rätoromane g. (-n,-n) : Retoromañch g., Romañch g.

Rätoromanin b. (-,-nen) : Retoromañchez b., Romañchez b.

rätoromanisch ag. : retoromañch, romañch, [yezh.] retoromañchek, romañchek.

ratsam ag. : erbedet, fur, poellek.

ratsch estl. : krek !

Ratsche¹ b. (-,-n) : [tekn.] rod-drezenn b.

Ratsche² b. (-,-n) / **Rätsche** b. (-,-n) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] strakerez b., stlakerez b., strakell b., sourrell b., fraoñverez b.

ratschen V.gw. (hat geratscht) : 1. ober trouz gant ur strakerez, lakaat ur stlakerez da fraoñval ; 2. P. flapennat, klakenniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diroufennañ e deod, marvailhat, ober ur marvailh bennak, ober ur varvailhadenn, randoniñ, chaokat, ragachat, fistilhat, raskañ, kaketal, flapañ, katellat, kaozeal ur begad.

Ratschlag g. (-s,-schläge) : ali g., kuzul g., kelenn b., kentel b., aviz g., erbedoù lies., erbedenn b., lavar g. ; *weise Ratschläge*, alioù leun a furnez lies., alioù fur lies., kuzulioù fur lies. ; *treffsichere Ratschläge*, alioù difazi lies. ; *jemandem Ratschläge geben*, ober erbedoù ouzh u.b., ober katekiz d'u.b., reiñ kelennoù d'u.b., reiñ kuzulioù d'u.b. ; *jemanden durch Ratschläge beeinflussen*, mont d'u.b. dre guzulioù ; *ich brauche deine Ratschläge nicht*, ne dalvez ket dit chom da vazhvalaniñ din ; (*sellit ivez ouzh Rat*!).

ratschlagen V.gw. (ratschlagte / hat geratschlagt) : delc'her kuzul, divizout, kuzuliata.

Ratschluss g. (-es,-schlüsse) : dekred g., disentez b.

Rätsel n. (-s,-) : luziadell g., diviadell b., divunadell b., divunadenn b., divunetezenn b., dihusk g., dihuskell b., kudenn b., kevrin g., sekred g., rin g., moliach g., mister

g., milendall g. ; *Lösung des Rätsels*, poell (lost, penn) ar gudenn g., diskoulm al luziadell g., diskoulmadell b. ; *ich möchte dieses Rätsel lüften*, karet a rafenn diluzañ ar gudenn-se, karet a rafenn poellañ ar gudenn-se, karet a rafenn diskoulmañ al luziadell-se, karet a rafenn kavout an deun eus an afer, karet a rafenn kavout an diskoulm eus an afer, karet a rafenn kavout penn d'ar vazh, karet a rafenn kavout ar poell eus an dra-se ; *vor einem Rätsel stehen*, na gavout na penn na lost d'udb, bezañ dall e gazh, na zont a-benn da c'houzout an diskoulm eus an afer, bezañ e-tal ur milendall ; *des Rätsels Lösung finden*, diluzañ un divinadell, kouezhañ war an tres, kavout ar c'hraf (ar skoulm, an dalc'h, ar pleg), kavout an diluz, kavout penn d'un divinadell (penn diouzh lost d'ul luziadenn, penn vat d'ul luziadell, penn diouzh lost d'ur bellenn, an deun eus un afer bennak, ar poell eus udb), dont a-benn da c'houzout an diskoulm eus an afer, diskoachañ ar voualc'h war he neizh, sikañ e viz en toull ; *Bilderrätsel*, divunadenn b., divunetezenn b., rebuz g. ; *und jetzt stand sie schon wieder vor einem neuen Rätsel*, ha bremañ e tegouezhe adarre dirak he daoulagad ur mister all (ur milendall all) eviti ; *sein Benehmen gibt mir Rätsel auf*, e emzalc'h a ro din da soñjal, kavout a ran iskis e emzalc'h, kavout a ran drol e emzalc'h, ne gomprenan ket ar poell eus e emzalc'h, ne gomprenan ket ennañ, n'on ket evit kompren ennañ, ne gomprenan ket perak e ra seurt traoù, n'ouzon ket perak ez eo ken trist an doare gantañ (perak n'en deus ket a gundu, perak e talc'h ar seurt kundu-se) (Gregor), n'ouzon ket pet kompren a zo ennañ, ne gomprenan ket e pe stumm en em ren.

Rätselaufgabe b. (-, -n) : luziadell g., divinadell b., divunadell b., divunadenn b., divunetezenn b.

rätselhaft ag. : iskis, kudennek, rinek, amrinek, teñval, kevrinus, kevrinleun, kevrinek, kevrinel, misterius, divinadellek, divinadellus, luziet, luziadus, rouestlet, digomprenus, espar, moliac'hus, goloet ; *rätselhaftes Lächeln*, minc'hoarz goloet g., minc'hoarz divinadellek (divinadellus, dizivinus) g. ; *ein rätselhafter Mensch*, un den goloet g. ; *und jetzt stand sie schon wieder vor einem neuen rätselhaften Geheimnis*, ha bremañ e tegouezhe adarre dirak he daoulagad ur mister all (ur milendall all) eviti.

Rätselhaftigkeit b. (-) : kevrinelezh b., kevrinegezh b., amrinegezh b.

Rätselheft n. (-s, -e) : levrig divunadelloù g., magazin c'hoarioù spered g., levrig c'hoarioù spered g.

Rätsellöser g. (-s, -) : divinour g.

rätseln V.gw. (hat gerätselt) : klask kompren, klask divinout, klask penn d'ar vazh ; *ich gebe das Rätseln auf*, faezh on !

Rätseln n. (-s) : divinerezh g., divin g., divinadur g.

Rätselraten n. (-s) : luziadell g., divinadell b., divunadell b., divunadenn b., divunetezenn b.

Rätselreim g. (-s, -e) : charadenn b.

rätselvoll ag. : iskis, kudennek, rinek, amrinek, teñval, kevrinus, kevrinleun, kevrinek, kevrinel, misterius, divinadellek, divinadellus, luziet, luziadus, rouestlet, digomprenus, divreizus, digompren, didreuzus, espar, moliac'hus, goloet.

Ratsherr g. (-n, -en) : kuzulier g.

Ratskeller g. (-s, -) : ostaleri an ti-kêr b., ostaleri e kav an ti-kêr b.

Ratsmitglied n. (-s, -er) : kuzulier g.

Ratsschreiber g. (-s, -) : sekretour kuzul an ti-kêr g.

Ratssitzung b. (-, -en) / **Ratsversammlung** b. (-, -en) : emvod ar c'huzul g., emguzuliadeg b., kuzuliadeg b., kuzuliadenn b. ; *die Ratssitzung eröffnen*, digeriñ kuzul.

Ratsuchende(r) ag.k. g./b. : kuzuliad g., kuzuliadez b.

Rattan n. (-s, -e) : [louza.] broen-Indez str.

Rattanmöbel lies. : arbeuri broen-Indez lies.

Ratte b. (-, -n) : 1. [loen.] razh g. ; *weibliche Ratte*, razhez b., razhenn b. ; *Ratten fangen*, razheta ; *der Mensch wird niemals die Ratten ausrotten können*, ne c'hallor morse kas da netra (kas da vann) gouenn ar razhed ; *ich werde Sie ins Loch stecken lassen, da wo die Ratten Ihnen Gesellschaft leisten werden*, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed da zerc'hel mat deoc'h, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed d'ober kavandenn deoc'h, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed d'ober kavandenn ouzhoc'h ; *die Ratten zernagten die Kleider*, ar razhed a zrailhe an dilhad ; 2. [kilhoù] *beim Kegeln eine Ratte werfen*, chom kakac'h.

Rattenfalle b. (-, -n) : razhunell b., strakouer g., stoker g., stokerez b., griped g., razhetaer g.

Rattenfänger g. (-s, -) : 1. razhetaer g., paker razhed g. ; *der Rattenfänger von Hameln*, ar fleüter eus Hameln g. ; 2. [loen.] ki razhetaer g.

Rattengift n. (-s, -e) : louzoù razhed g.

rattenkahl ag. : rik, noazh, touzet-pizh, touzet-raz, dizolo.

Adv. : *rattenkahl fressen*, skubañ holl-razh, debriñ pep tra pizh ha kempenn, lipat mistr, kloukañ, flumañ.

Rattenkönig g. (-s, -e) : 1. blokad razhed stag o lostoù kenetrezo g. ; 2. [tro-lavar] *ein Rattenkönig von Prozessen*, ur steudad (un aridennad) prosezou lerc'h-ouzh-lerc'h b.

Rattenplage b. (-, -n) : tammigoù razhed a bep tu (kement-ha-kement, a-vordilh, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, forzh pegement, mui-pegenn-mui, gwazh-pegenn-gwazh, e-leizh) lies., taolad spontus a razhed g. / razhed hep fin (Gregor) lies., razhed diouzh an druilh (a-druilhadoù) lies., krubuilhad razhed b., bordilh a razhed b., armead razhed oc'h aloubiñ pep tra b., razhed o neriñ lies.

Rattenschwanz g. (-s, -schwänze) : 1. lost razh g. ; 2. P. [blev] kuch moanik g., kuchenn voanik b., kog [liester kogoù, kegi] g., kuch g. ; 3. *ein Rattenschwanz von Prozessen*, ur steudad (un aridennad) prosezou lerc'h-ouzh-lerc'h b. ; 4. [tekn.] livn lost-razh g., lost-razh g.

rattenverseucht ag. : leun a razhed ennañ, aloubet gant ar razhed, ar razhed o neriñ ennañ, neret a razhed.

Rätter g. (-s, -) : krouer g., gourmer g., boullerez b.

rattern V.gw. (hat gerattert / ist gerattert) : 1. (hat) : strakal, strakata, tarzhañ ; *das Motorrad rattert*, ar marc'h-tan ne ra ken nemet brammañ (strakal, strakata), bramm-bramm eo ar marc'h-tan ; 2. (ist) : tremen gant trouz bras.

Rattern n. (-s) : strakerezh g., strakadeg b., P. brammadeg b., bramm-bramm g.

Ratz g. (-es, -e) : [loen.] P. 1. razh g. ; 2. hunegan g.

ratzekahl ag. : rik, noazh, touzet-pizh, dizolo ; *ratzekahl aufessen*, skubañ holl-razh, lipat mistr pep tra, debriñ pep tra pizh ha kempenn, kloukañ, flumañ.

Rätzel n. (-s,-) : [korf.] sparl g., divabrant stag an eil ouzh eben lies.

rau ag. : 1. rust, dilevn, skosellek, stroñsus, stroñs-distroñs, digompez, diaes, garv, fall, balirek, gay, krai, kriz ; *rauer Weg*, hent rust (skosellek, stroñsus, stroñs-distroñs, digompez, diaes, fall, garv) g., hent-bleiz g. ; *aus dem Rauen arbeiten*, divrazañ / digoc'hennañ (Gregor) ; *rauer werden*, rustaat ; *rauer machen*, rustaat.

2. garv, rust, kriz, diguñv, kruel, brusk, dibalamour, gay, lourt da douch ; *raues Klima*, temz-amzer garv g., hin c'harv b., hinad c'harv b., hin rust b., temz-amzer brein (divalav) g. ; *raues Wetter*, amzer dihabask b., amzer gruel b., amzer c'harv b., amzer greñv b., amzer c'hay b., amzer griz b. ; *raue Stimme*, mouezh raouliet b., mouezh c'harv b., mouezh c'hroñs b., mouezh c'hroilhet b., mouezh revet b., doare kraoñennek da gaozeal g. ; *seine Haut ist rau*, hennezh a zo kroc'hen touilh warnañ, ken garv (ken kalet) eo e groc'hen ha kroc'hen un touilh ; *raue Umgebung*, *raues Umfeld*, *raues Milieu*, metoù galen g.

3. [dre skeud.] gros, rust, reut, rok, diskombert, dic'hras, difeson, disneuz, gardis, gouerus, grizias, jenepus, kintus, diaes, kivioul, kroz, lourt, rekinus, rekin, rebours, boufon ; *jemandem rau anfahren*, mont dibalamour d'u.b., mont dre rustoni d'u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., komz reut (rust) ouzh u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b. ; *eine raue Schale haben*, bezañ amjestr (ginus, gin, ginet, rok, rebours, rekin, rust, rekinus, kintus, dic'hras, rok e zoare, rust e zoare), bezañ un den a wall zegemer (un den reut, un den diaes ober gantañ) ; *goldenes Herz in rauher Schale*, penn kroz madelezhuz g., den taer da welout ha laosk da c'houzout g. ; *raue Sitten*, doareoù difeson (gros, rok, dic'hras, disneuz, rust) lies.

4. *in rauen Mengen*, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, gwalc'h e galon, a-builh, fonnus, stank, paot, paot-mat, forzh pegement, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-leizh, e-leizh, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, mac'h-àr-vac'h, dizamant, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, da zastum gant ar bal-daol, ken a findaon, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, a-fonn ; *es gab Bonbons in rauen Mengen*, ar madigoù a rodelle.

Raub g. (-s) : 1. skrap g., skraperezh g., laeroñsi g./b., dibourc'herezh g., preizherezh g., preizhadur g., forbannerezh g. ; *vom Raub leben*, forbannañ, bevañ diwar skrap, bevañ diwar forbannerezh, bevañ diwar breizherezh, bevañ diwar laeroñsi, bevañ gant pouez e ivinoù, bevañ diwar-bouez e ivinoù (Gregor) ; 2. *ein Raub der Flammen sein*, bezañ krog an tan en dra-mañ-tra, bezañ o teviñ, bezañ boued d'an tan-gwall ; *alles, was im Haus war, wurde ein Raub der Flammen*, netra ne voe saveteet eus traoù an ti.

Raubank b. (-,bänke) : [tekn.] rabot bras g., verlop g., gale g.

Raubbau g. (-s) : foranerezh g., gwasterezh g., dreistkorvoiñ g., dreistkorvodur g. ; *mit seiner*

Gesundheit Raubbau treiben, ober diouzh kleñvel, gwallgas (findaoniñ, foeltrañ, drastañ, distresañ, diskar, fritañ, rivinañ, euvriñ, kalkennañ, foranañ) e yec'hed, ober gaou (ober noaz) ouzh e yec'hed, lakaat e yec'hed en arvar, en em zifindaoniñ, noazhout d'e yec'hed, koll e yec'hed (Gregor), ober diouzh hastañ e varv ; *mit seinen Kräften Raubbau treiben*, euvriñ e nerzh, ober gwallimplij eus e nerzh, fiziout betek re war e nerzh, kaout re a fiziañs en e nerzh (ennañ e-unan), fiziout re warnañ e-unan ; *Raubbau an der Natur*, dreistkorvoiñ an natur g., dreistkorvodur an natur g.

Raubein n. (-s,-e) : penn kroz madelezhuz g., den taer da welout ha laosk da c'houzout g.

raubeinig ag. : taer da welout ha laosk da c'houzout.

Raubdruck g. (-s,-e) : embannadenn dambrezet b., dambrezadenn b., goubreizhadenn b.

rauben V.k.e. (hat geraubt) : 1. skrapañ, laerezh, preizhañ, droukkemer, riblañ, divorañ, fripañ ; *das ist mir geraubt worden*, laeret eo bet diganin, droukkemeret eo bet diwar va c'houst ; 2. [dre skeud.] *jemandem einen Kuss rauben*, kemer ur pok digant u.b., laerezh ur pok digant u.b. ; *jemandem die Zeit rauben*, abuziñ u.b., lakaat u.b. da goll e amzer, lakaat u.b. da zebriñ e amzer, laerezh e amzer digant u.b. ; *jemandem den letzten Nerv rauben*, distrellañ u.b., terriñ e benn d'u.b., skeiñ war elvaj u.b., borodiñ u.b., dismantrañ spered u.b., hegaziñ u.b., hegal u.b., añjinañ u.b., bezañ ur chilper eus an-unan, bezañ un torr-penn, bezañ torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, bezañ ur c'holl-skiant, bezañ ur gwir bistri, bezañ ur poezon, bezañ un dismantr spered, bezañ hegaz, heskinañ u.b., arabadiñ u.b., kontroliañ u.b., regennañ u.b. ; *den Atem raubend*, mougus, mouk, tagus, bac'h, touforek, lug, bec'huis, bouc'h, blot, mac'h, monk.

Rauber g. (-s,-) : [louza.] taolaj str.

Räuber g. (-s,-) : laer g., ribler g., brigant g., c'hwib g., c'hwiblaer g., preizher g., dibourc'her g., forbann g., skrap g., loufrez g. ; *unter die Räuber fallen*, kouezhañ etre daouarn al laeron ; *Ali Baba und die vierzig Räuber*, Ali Baba hag an daou-ugent laer.

Räuberbande b. (-,-n) : bandennad laeron b., bagad laeron g., maread laeron g., pare laeron b., gorad laeron g., rejimant laeron g., remziad laeron g.

Räuberei b. (-,-en) : preizherezh g., riblerezh g., forbannerezh g., skraperezh g., skrap g.

Räuberhauptmann g. (-s,-leute) : mestrlaer g., kabiten ur vandennad laeron g., kabiten ur vandenn laeron g., kabiten ur bagad laeron g., kabiten ur maread laeron g., kabiten ur bare laeron g., kabiten ur gorad laeron g.

Räuberhöhle b. (-,-n) : griped g., groc'h laeron g., toull-laeron g., toull al laeron g. / stoker g. (Gregor), troc'h-yalc'h g., trap g.

Räuberin b. (-,-nen) : laerez b., riblerez b., brigantez b., c'hwiblaerez b., preizherez b., skraberez b.

räuberisch ag. : ... laer, ... ribler, ... brigant, ... c'hwib, ... c'hwiblaer, ... preizher, tomm e zorn, gouenn laer ennañ, daouarn skrag dezhañ, hir e ivinoù, laer evel an dour, laer pe laeroc'h, ken laer hag ur c'hazh, laer evel ur c'hazh, laer evel ur frav, laer evel frav, laer evel ul Leonad, kromm (kamm) e vizied, frank e vilgin, hiroc'h e

vañch eget e vrec'h, rip ; *räuberische Erpressung*, raket g., preizhadur g., drougtunerezh g., drougtunañ g.

Räuberleiter b. (-) : [tro-lavar] *für jemanden die Räuberleiter machen*, ober kein d'u.b., ober tousig kein d'u.b., keinañ d'u.b.

räubern V.gw. ha V.k.e. (hat geräubert) : skrapañ, preizhañ, preizhata, laerezh, ripañ, divorañ, forbannañ.

Räuberspelunke b. (-,n) : griped g., groc'h laeron g., toull-laeron g., toull al laeron g. / stoker g. (Gregor), troc'h-yalc'h g., trap g.

Raubfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk preizhataer g.

Raubgier b. (-) : skloufoni b., mac'homerezh g.

raubgierig ag. : preñv, sklouf, mac'hom, dislangour, troet da breizhañ, bizied krog dezhañ, skrafer a zen.

Raubinsekt n. (-s,-en) : [loen.] amprevan preizhataer g.

Raubkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-krug g., krug b., krugig-douar b.

Raubkatze b. (-,n) : [loen.] kazheg g., felideg g.

Raubkopie b. (-,n) : eilad dambrezet g., dambrezadenn b. ; *eine Raubkopie machen, eine Raubkopie brennen*, dambreziñ udb., engravañ un dambrezadenn.

Raubmord g. (-s,-e) : laeroñsi gant drouklazh g./b.

Raubmörder g. (-s,-) : preizher ha drouklazher g.

Raubmörderin b. (-,-nen) : preizherez ha drouklazherez b.

Raubritter g. (-s,-) : [istor] marc'heg brigant g., marc'heg preizher g.

Raubritternest n. (-es,-er) : griped g., groc'h laeron g., toull-laeron g., toull al laeron g. / stoker g. (Gregor), troc'h-yalc'h g.

Raubschiff n. (-s,-e) : lestr-preizher g.

Raubsucht b. (-) : skloufoni b., mac'homerezh g.

raubsüchtig ag. : preñv, sklouf, mac'hom, dislangour, troet da breizhañ, bizied krog dezhañ, skrafer a zen.

Raubtier n. (-s,-e) : [loen.] loen-preizh g., loen preizhataer g., loen ferv g., kikaer g., kigdebrer g., preizher g. ; *die Raubtiere*, al loened preizhataerien lies., al loened ferv lies.

Raubtierkäfig g. (-s,-e) : kaoued al loened ferv b.

Raubüberfall g. (-s,-überfälle) : laeradenn b., laeronsi g./b., skrap g., skaperezh g., skrapadeg b., preizhadeg b.

Raubvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] evn-preizh g., labous-preizh g., labous preizhataer g. ; *der Raubvogel schlägt seine Klauen in die Beute, der Raubvogel haut seine Krallen in die Beute*, an evn-preizh a grog a-leizh skilfoù en e breizh, an evn-preizh a blant e skilfoù e korf e breizh.

Raubwürger g. (-s,-) : [loen.] *nördlicher Raubwürger*, pig-spem-c'hris b.

Raubzug g. (-s,-züge) : taol-skrap g., skrapadenn b., skrapadeg b., preizhadeg b., preizhadenn b., riñs g., arigrap g., skrap g., diskenn g.

Rauch g. (-s) : 1. moged g., mogedenn b., mogidell b. ; *grauer Rauch*, moged glas g. ; *es riecht nach Rauch*, c'hwezh ar grat (al losk, an dev, an dantet, an dantadur, ar suilh) a zo amañ, blaz ar moged a zo amañ ; *ich wäre beinahe vor lauter Rauch erstickt*, darbet e oa bet din bezañ mouget gant ar moged, prest e oan da vougañ gant ar moged, mennout a raen stonkañ gant ar moged a zae em sac'h, ken buan e vijen bet mouget gant ar moged, ken kaer all e vijen bet mouget gant ar moged,

damvouget on bet gant ar moged ; *der Rauch bleibt im Raum hängen*, sac'hañ a ra ar moged er sal ; *dicker Rauch, dichter Rauch*, mogasenn b., mogedasenn b., mogodasenn b., mogidell b., moged stank g., moged tev g., mogedenn stank b., mogedenn dev b. ; *schwarzer Rauch*, moged du g., mogedenn zu b. ; *schwarzen Rauch ausstoßen*, mogediñ du ; *erstickender Rauch, beißender Rauch*, moged tagus g., moged mougus g., moged put g., mogedenn but b. ; *voll Rauch*, mogedek ; *mit Rauch erfüllen*, mogediñ, mogidellañ ; *den Rauch aus etwas abziehen lassen, den Rauch aus etwas vertreiben*, divogediñ udb ; *dieser Rauch kratzt mir im Halse*, kregiñ a ra ar moged em gouzoug, tagañ va gourlañchenn a ra ar moged-se ; *Rauch steigt auf*, moged a ya e laez, moged a ya d'an nec'h, moged a ya d'an uhel ; *bei Windstille steigt der Rauch senkrecht empor*, pa vez an amzer mik e sav ar moged pik ; 2. [dre skeud.] *das ist alles Schall und Rauch*, avel aveloù, kement-se holl a zo avel (Gregor) - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan - un taol vouc'hal er stank an hini eo - ur bramm en dour eo ha netra ken - kement-se tout ned eo nemet moged ; *in Schall und Rauch aufgehen, in Rauch (und Flammen) aufgehen*, mont e moged ; *kein Rauch ohne Feuer / wo Rauch ist, da ist auch Feuer*, dibaot siminal a voged hep na ve tan en oaled, gloev eo ar siminal a zivoged hep na ve tan en oaled, el lec'h ma'z eus tremen ez eus hent pe wenodenn, nepred ne sav ar flamm hep moged, biskoazh flamm-tan ebet ne savas d'an nec'h hep moged, bez ez eus pig pe vran, vi pe labous a zo gant ar yar, pa gloch ar yar e vez vi pe labous, pa gloch ar yar ez eus vi pe labous.

Rauchabzug g. (-s,-abzüge) : sunerez voged b., toull ar siminal b., korzenn-siminal b.

rauchbar ag. : [kegin.] hag a c'heller mogediñ, mogedadus.

Rauchbläser g. : [tekn.] mogeder g.

Rauchbombe b. (-,n) : [lu] bombezenn-vogediñ b., obuz-mogediñ g., mogedenner g.

rauchen (hat geraucht) : 1. V.gw. : mogediñ, divogediñ, divogedañ, mogedenniñ, teuler moged, ober moged ; *der Schornstein raucht*, emañ ar siminal o vogediñ, leuskel a ra ar siminal diwarnañ (diwarni), emañ ar siminal o tivogediñ (Gregor), emañ moged o tont eus ar siminal, ar siminal a ra moged, ar siminal a daol moged, ur vogedenn a sav diwar ar siminal ; 2. [butun] V.gw. ha V.k.e. : butuniñ, butunat, fumañ, fumiñ, mogediñ butun, mogediñ, P. tareadiñ, bakenniñ ; *du rauchst zu viel*, butuniñ a rez re ; *du rauchst viel zu viel*, butuniñ a rez kalz re ; *rauchen wir eine !* butun dezhi ! lakaomp ur vogedenn ! ; *sie rauchte eine Zigarette nach der anderen*, fumiñ a rae evel ur siminal ; *eine Zigarre rauchen*, butunat ur segalenn ; *Pfeife rauchen*, butunat ar c'horn, P. derc'hel forn ; *seine Pfeife rauchen*, poazhañ e gornad butun ; *er raucht zwei Schachteln Zigaretten pro Tag*, butunat a ra daou bakad sigaretennoù bemdez, daou bakad sigaretennoù a ya gantañ bemdez ; *zu viel rauchen schadet der Gesundheit*, ar butun a ra diaes da gemeret re alies, butunat re a zo noazus d'ar yec'hed ; *er raucht immer mehr, er raucht immer stärker*, gwashaat a ra da vutunat, mont a ra gwashoc'h-gwazh d'ar butun, kreskiñ a ra da vutunat, butunat a ra muioc'h-mui, souriñ

a ra da vutunat ; *komm, wir rauchen eine*, deus da lakaat un tamm tan war ar butun ; **3.** V.gw. : [dre skeud.] *ihm raucht der Kopf vor lauter Lernen*, lakaet en deus e benn da vezevelliñ dre forzh studiañ (dre hir delc'her da studiañ, gant ar re studiañ, gant ar studiañ re), kement en deus studiet mard eo badaouet e benn bremañ, kement en deus studiet ken ez eo chomet badaouet e benn, badinellañ a ra e benn kement en deus studiet, stambouc'het-mouk eo e spered kement en deus studiet ; *mir raucht der Kopf vor lauter Arbeit*, foulet on gant al labour, penndallet on gant al labour, foulmac'het on gant al labour, mac'homet on gant al labour, bec'h a zo war va lasenn, herr labour a zo warnon, debret on gant al labour, beuzet on gant al labour, friket on gant al labour, foul a zo warnon, dall on gant al labour.

Rauchen n. (-s) : butunerezh g., butunegezh b. ; *Rauchen verboten*, difennet eo butuniñ, arabat butuniñ, difennet-groñs eo butunat amañ ; *das kommt vom vielen Rauchen*, dre forzh butuniñ (diwar re a vutun, diwar vutunegezh, dre hir delc'her da vutuniñ) e teu kement-se, dilerc'hioù re a vutun eo kement-se ; *sich das Rauchen abgewöhnen*, ehanañ da vutuniñ, divoazañ diouzh ar butun, dispegañ diouzh ar butun, paouez gant ar butun, kuitaat ar butun ; *er hat sich das Rauchen abgewöhnt*, diskrog eo diouzh ar butun, paouezet eo gant ar butun, kuitaet en deus ar butun ; *das Rauchen aufgeben*, ober e gañv d'ar butun, kuitaat ar butun, lavaret kenavo d'ar butun, dispegañ diouzh ar butun.

rauchend ag. : a daol moged, mogedek ; *rauchendes Holz*, keuneud mogedek str.

rauchentwickelnd ag. : [kimiezh] mogedennus, mogedek, a daol moged.

Raucher g. (-s,-) : **1.** butuner g., mogeder-butun g. ; **2.** P. [trenioù] kombod butuniñ g.

Räucheraal g. (-s,-e) : [kegin.] sili mogedet str.

Räucherabteil n. (-s,-) : [trenioù] kombod butuniñ g.

Räucherapparat g. (-s,-e) : mogedennerez b.

Räucherbein n. (-s,-e) : [mezeg.] talmerennad ar vutunerien b.

Räucherboden g. (-s,-böden) : / **Räucherei** b. (-,-en) : [kegin., kig, pesked] mogedlec'h g., sal-vogediñ b., ti-mogediñ g.

Räucherfass n. (-es,-fässer) : lestr-ezañs g., ezañser g., ezañsouer g., losker-frond g.

Räucherfisch g. (-es,-e) : [kegin.] pesked mogedet lies., tamm pesk mogedet g.

Räuchergefäß n. (-es,-e) : lestr-ezañs g., ezañser g., ezañsouer g., losker-frond g.

Räucherhering g. (-s,-e) : [kegin.] harink sec'h, harink mogedet g. (Gregor), harink sol g.

Räucherhusten g. (-s) : [mezeg.] paz ar vutunerien g., paz-butun g.

räucherig ag. : mogedek ; *räucherig schmecken*, bezañ blaz ar moged gant an dra-mañ-dra, bezañ blaz ar suilhet gant an dra-mañ-dra.

Räucherin b. (-,-nen) : butunerez b., mogederez-vutun b.

Räucherammer b. (-,-n) : [kegin., kig, pesked] mogedlec'h g., sal-vogediñ b.

Räucherkerze b. (-,-n) : goulauenn-goar c'hwezh-vat b., goulauenn-goar frondus b.

Räucherlachs g. (-es,-e) : [kegin.] eog mogedet g.

räuchern V.k.e. (hat geräuchert) : **1.** [kegin.] mogediñ ; *Fleisch räuchern*, mogediñ kig, suilhañ kig, lakaat kig da vogediñ ; *geräuchertes und gesalzenes Rindfleisch*, kig-saezon g., bevin-saezon g., P. [dre fent] moru Menez-Are g. ; **2.** [kimiezh] mogedenniñ ; **3.** mogediñ, modigellañ.

Räuchern n. (-s) : mogederezh g.

Räucherpfanne b. (-,-n) : lestr-ezañs g., ezañser g., ezañsouer g., losker-frond g.

Räucherstäbchen n. (-s,-) : bazhig ezañs b., bazhig c'hwezh-vat b., bazhig frond b.

Räucherung b. (-,-en) : **1.** mogedennadur g. ; **2.** [kegin.] mogederezh g.

Räucherwaren lies. : [kig ha pesked] boued mogedet g.

Räucherwerk n. (-s) : porfumoù lies.

raucherzeugend ag. : mogedennus, mogedek, a daol moged.

Räucherzone b. (-,-n) : korn butuniñ g., takad butuniñ g.

Rauchfahne b. (-,-n) : stlejad moged g., lostad moged g., stlejjennad voged b.

Rauchfang g. (-s,-fänge) : **1.** tumenn ar siminal b. ; **2.** [Bro-Aostria] siminal g. ; **3.** [dre skeud.] *etwas in den Rauchfang schreiben*, kroaziañ war udb, ober e gañv d'udb, ober e ziuver eus udb, koll pep spi da adkavout udb.

Rauchfangkehrer g. (-s,-) : [Bro-Aostria] skarzher-siminalioù g.

Rauchfangkehrerin b. (-,-nen) : [Bro-Aostria] skarzheres-siminalioù b.

Rauchfass n. (-es,-fässer) : ezañsouer g., lestr-ezañs g., ezañser g., losker-frond g.

Rauchfleisch n. (-es) : kig mogedet g., kig saoz g., [dre fent] moru Menez-Are g.

Rauchgase lies. : distaolioù gaz ha moged lies.

Rauchgasentschwefelungsanlage b. (-,-n) : aveadur evit disulfuriñ an distaolioù gaz ha moged g., staliadur da zisulfuriñ an distaolioù gaz ha moged g.

raucher geschwärtzt ag. : duet gant ar moged, leun a huzil, goloet a huzil, mardozek, mogedet.

Rauchglas n. (-es,-gläser) : gwer mogedet g.

Rauchgranate b. (-,-n) : [lu] greunadenn-vogediñ b., obuz-mogediñ g., mogedenner g.

rauchig ag. : **1.** mogedus, mogedek ; **2.** mogedek, leun a voged.

Rauchkohle b. (-,-n) : mogidell b.

Rauchring g. (-s,-e) / **Rauchringel** g./n. (-s,-) : lagadenn voged b.

Rauchsalon g. (-s,-s) : sal-vutuniñ b., butunlec'h g.

Rauchsäule b. (-,-n) : peuliad moged g., lostad moged g., lostennad voged b. ; *der Pulverdampf steigt auf wie eine Rauchsäule*, al lostennad poultr tanet a sav a-bik evel ur peuliad moged g.

Rauchschleier g. (-s,-) : mogedenn b., ledennad voged b., ec'honad moged g.

Rauchschwaden g. (-s,-) : bomm moged g., bouilh moged g., bouilhad moged g., koumoulennad voged b., fourrad moged g., mogedenn b., kalzenn voged b.

Rauchschwalbe b. (-,-n) : [loen.] glaouer g., martinig g., labous sant Varzhin g., gwennili sant Varzhin b., skendilig sant Varzhin b., morian g.

Rauchstreifen g. (-s,-) : mogedenn b., ledennad voged b., stlejad moged g., lostad moged g., stlejennad voged b.

Rauchstube b. (-,-n) : sal-vutuniñ b., butunlec'h g.

Rauchtabak g. (-s,-e) : butun-moged g.

Rauchverbot n. (-s,-e) : difenn da vutunat g., berz butuniñ g., berzidigezh butuniñ b., difenn butuniñ g.

Rauchvergiftung b. (-,-en) : [mezeg.] kontammiñ gant ar moged g., kontammadur ar butuner g.

Rauchverzehrer g. (-s,-) : lonker moged g.

Rauchvorhang g. (-s,-vorhänge) : mogedenn b.

Rauchwaren¹ lies. : traezoù evit ar vutunerien lies.

Rauchwaren² lies. / **Rauchwerk** n. (-s) : feurioù lies., foulinennoù lies., panennoù lies.

Rauchwölkchen n. (-s,-) : takenn voged b., banne moged g., moged skañv g.

Rauchwolke b. (-,-n) : bomm moged g., bouilh moged g., bouilhad moged g., koumoulennad voged b., fourrad moged g., mogedenn b., kalzenn voged b. ; *Rauchwolken ausstoßen*, poufal, teuler bouilhoù moged ; *Rauchwolken steigen auf*, bouilhadoù moged a ya e laez, bouilhadoù moged a ya d'an nec'h, bouilhadoù moged a ya d'an uhel.

Rauchwurst b. (-,-würste) : [kegin.] anduilhenn b., anduilh str., P. troad morzhol lies.

Rauchzimmer n. (-s,-) : sal-vutuniñ b., butunlec'h g.

Räude b. (-,-n) : [mezeg.] rogn g., gal g., tagn g., rach g. ; *Räude hervorrufend*, rognus.

Raudi g. (-s,-s) : *sellit ouzh Rowdy*.

räudig ag. : [mezeg.] rogneg, loup, gallous, galus, tagnous, rachous ; *räudiges Schaf*, penn-dañvad galous g. (Gregor), penn-dañvad rogneg g. ; *hier wird man wie räudige Hunde behandelt*, amañ eo gwelloc'h bezañ touseg en ur c'hleuz ; *er behandelt mich wie einen räudigen Hund*, ned on ket muioc'h dezhañ eget felc'h ur c'hi.

Raue b. (-,-n) : **1.** [loen.] here g. ; **2.** pred da-geñver un interamant g., pred-kañv g.

rauen V.k.e. (hat geraut) : garvaat, rustaat

rauf Adv. ha rakverb rannadus : P. *sellit ouzh herauf pe hinauf* ; *der Weg führt rauf und runter*, sav-diskenn a zo gant an hent.

Raufasertapete b. (-,-n) : paper-moger greunennek g.

Raufbold g. (-s,-e) / **Raufbruder** g. (-s,-brüder) : tabac'her g., sabater g., tourner g., dispac'her g., bostoc'her g., mazaouer g., draster g., breser g., mesker g., flastrer g., paotr an drailh g., fourgaser g., toull-freuz g., ficher freuz g., paotr ar beilh g., taskagner g., den gwaller g., rioter g., gwall skoer g., dic'houiner g., rendaeler g., emganner g., kannataer g., kanner g., penn bervet g., dörner g., piler g.

Raufdegen g. (-s,-) : **1.** dic'houiner g., dic'houinour g., tabac'her g., sabater g., tourner g., dispac'her g., bostoc'her g., mazaouer g., draster g., breser g., mesker g., flastrer g., paotr an drailh g., fourgaser g., toull-freuz g., ficher freuz g., paotr ar beilh g., taskagner g., den gwaller g., rioter g., gwall skoer g., rendaeler g., emganner g., kannataer g., kanner g., penn bervet g., piler g. ; **2.** kleze g.

Raufe b. (-,-n) : prezeb g., rastell b./g. [*liester* restell, rastilli], karzell b., klouedenn [*liester* klouedennoù,

klouedinier] b. ; *Heu aus der Raufe fressen*, debriñ foenn diouzh ar rastell ; *eine Raufe voll Heu*, ur prezebad foenn g., ur rastellad foenn b. ; *Heu auf die Raufe werfen*, lakaat foenn er rastell.

raufen V.k.e. (hat gerauft) : dastum, kutuilh ; *Hanf raufen*, dastum kanab, kutuilh kouarc'h ; *Haare raufen*, displantañ blev.

V.gw. (hat gerauft) : en em gannañ, rendaeliñ, riotal, en em vlevata, foetañ.

V.em. **sich raufen** (hat sich (t-rt) gerauft) : **1.** en em gannañ, en em lardañ, en em beuriñ, en em beliat, en em bouezañ, en em lardañ evel kegi, en em c'hennañ, en em bilat, en em vazhata, en em frigasañ, en em vlevata, en em zornañ, en em zornata, en em grabanata, en em dagañ, en em gribañ, bezañ krog etrezo, en em galkennañ, en em foetañ, c'hoari ar vazh, en em begañ ; **2.** *er rauft sich gern*, ur gwall skoer eo, ur rioter eo, hennezh a blij dezhañ plantañ peilh, hennezh a blij dezhañ plantañ drailh (rendaeliñ, riotal), hennezh a zo un taskagner anezhañ, atav e vez o klask rev ouzh unan bennak, n'eus den par dezhañ da c'hoari ar vazh, hennezh en em blij o foetañ, hennezh a zo prim da skeiñ ; **3.** *sich die Haare raufen*, **a)** divleviñ e benn, tennañ kuchennadoù blev a-ziwar e benn, dirañsañ e vlev, sachañ blev eus e benn, displantañ blev diwar e benn, diframmañ e vlev diwar e benn ; **b)** [dre skeud.] bezañ sach-blev (chabous, fich-blev, krog-blev, krogou, patati, butun) etrezo, bezañ krog an eil e greouienneg egile, bezañ chabous (c'hign-c'hagn, cholori) ganto, en em gannañ, en em c'hennañ, blevata, en em vlevata (Gregor), mont d'an taolioù.

Raufer g. (-s,-) : tabac'her g., sabater g., tourner g., dispac'her g., bostoc'her g., mazaouer g., draster g., breser g., mesker g., flastrer g., paotr an drailh g., fourgaser g., toull-freuz g., ficher freuz g., paotr ar beilh g., taskagner g., den gwaller g., rioter g., gwall skoer g., rendaeler g., planter peilh g., ficher freuz g., planter drailh g., kannataer g., kanner g., penn bervet g., dörner g., piler g.

Rauferei b. (-,-en) : kabaduilh b., saka-maout g., pegad g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., frigas g., frigasenn b., kann b., brete g., taol-bec'h g., tousmac'h g., kannadeg b., kannerezh g., laz g., gourenadeg b., stourmadeg b., foeterezh g., riot g., chao g., sach g., embiladeg b., krog g., krogad g., tag g. ; *es ist zu einer Rauferei gekommen*, en em gannet o doa a daolioù dom, taolioù dorn a oa bet, kabaduilh a oa bet, savet ez eus bet mesk, savet ez eus bet frigas, trouz a zo bet savet etrezo, kann a savas etrezo, foeterezh a savas, frigas a savas, krog a oa bet etrezo, dont a rejont hag en em gannañ.

Rauflust b. (-) : kannusted b., tagusted b., argadusted b., atahinusted b.

rauflustig ag. : kannus, tagus, argadus, atahinus.

Raufrost g. (-s) : rev gwenn g., revenn b., revadenn b., spil g., riell g., frim g., sklas g. ; *Raufrost hervorrufend*, revus.

rauh ag. : *doare-skrivañ diamzeret evit rau*.

rauharig ag. : reunek, pikek, boucek, porc'hadek, kriz.

Rauhafer g. (-s) : [louza.] sinkerc'h str.

Rauheit b. (-) / **Rauigkeit** b. (-) : 1. garventez b., garvded b., garvder g., ruster g., rusted b., rustoni b., diguñvez b., gardisted b., gardister g., kruelder g., kruelled b., grizisted b., grizierter g. ; *seine Großzügigkeit gleicht seine Rauheit aus*, e vrokusted a ra kempouez d'e rustoni ; 2. skoaselloù lies., toroselloù lies., chakonioù lies.

Rauke b. (-, -n) / **Raukensenf** g. (-s) : [louza.] louzaouenn-ar-ganerien b.

Raum g. (-s, Räume) : 1. egor g., egorenn b., ec'honder g., spas g., esaouenn b. ; *leerer Raum*, goulonder g., goullo g., goulloenn b., kleuz g., kleuzenn b.

2. [ster rik ha dre skeud.] plas g., lec'h g., ichoù g., lior g., frankiz b., diere g., frankizenn b., frañchiz b., pealec'h g., plasell b., isu g., tachad g., esaou g. ; *Raum finden*, kavout plas (lec'h, pealec'h, lior) ; *jemandem Raum schaffen*, ober (reiñ) plas d'u.b., lezel frank an tremen d'u.b. ; *auf engem Raum leben*, bezañ enk war an-unan en e lojeiz, bevañ kloc'h ha tenn (war enk, en enk), bezañ gwasket en e lojeiz ; *die Kühe waren auf engem Raum zusammengepfercht*, war enk e oa ar saout er c'hraou, gwasket e oa ar saout er c'hraou.

3. pezh g., sal b. ; *gewerblicher Raum*, stal labour b., burev g., sal labour b., pezh labour g. ;

4. *Raum zwischen Bett und Wand*, [dre fent] toull-plouz g.

5. [merdead.] *unten im Raum*, e strad al lestr / el lestr-plas (Gregor).

Raumangst b. (-, -ängste) : [mezeg.] klozarur g., droug ar moug g., aonenn ar c'hloastrañ b., mougaonenn b.

Raumausstatter g. (-s, -) : livour-kinklour g.

Raumausstatterin b. (-, -nen) : livourez-kinklourez b.

Raumbedarf g. (-s) : plas ret g., lec'h ret g., lior ret g., ichoù ret g.

Raumbild n. (-s, -er) : skeudenn stereoskopek b., skeudenn teir-ment b.

Raumboot n. (-s, -e) : [merdead., lu] lestr-divinañ g.

Raumeinheit b. (-, -en) : [mat.] 1. unanenn c'horread b. ; 2. unanenn ec'honad b.

räumen V.k.e. (hat geräumt) : 1. distaliañ, diac'hubiñ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, digarzhañ, divorañ, distrollañ, diatrediñ, klenkañ, renkañ, disternañ, disterniañ, distrobañ, distrobellañ, dijabliñ, distankañ, divaneriñ, dizeñ, distlabezañ, urzhiañ, urzhiata, kempenn ; *das Geschirr vom Tische räumen*, distaliañ diouzh an daol, distaliañ an traoù diwar an daol, distaliañ ar stalioù, distaliañ an daol, diac'hubiñ an daol, diservijañ an daol, tennañ an traoù a-ziwar an daol, dieubiñ an daol, distlabezañ an traoù diwar an daol, dijabliñ an daol, distaoliañ, diservijout, distaliañ, distrollañ an daol ; *Schutt räumen*, diatrediñ, diac'hubiñ an atred diwar an hent, skarzhañ an atred, karzhañ an atred, karzhañ an hent eus an atred, divorañ an atred, diboullañ an atred, dijabliñ an hent ; *wo zum Teufel hat er meine Werkzeuge hingeräumt ?* pelec'h ar bed en deus klenket va binvioù ? ; *du wirst wohl für ihn den Platz räumen müssen*, te a ranko distankañ ar plas dezhañ ; *jemanden aus dem Weg räumen*, skarzhañ u.b. diwar an hent, pellaat u.b., kas u.b. diwar an hent, didroadañ (distroadañ) u.b. ; *räum diesen Stuhl beiseite !* tec'h ar gador-se diwar hent ! lamm ar gador-se diwar hent ! lamm ar gador-se a-ziwar

an hent ! ; *seine Wäsche in einen Schrank räumen*, klenkañ (renkañ) e zilhadoù en un armel.

2. *eine Wohnung räumen*, a) diannezañ, diannezañ ur ranndi, dilojañ, mont kuit eus ur ranndi ; b) argas tud eus ur ranndi, dilojañ tud eus ur ranndi, kas tud er-maez eus ur ranndi, skarzhañ tud er-maez eus ur ranndi, diannezañ tud ; *einen Kinosaal räumen*, a) kas er-maez an dud a zo en ur sal-sinema, digarzhañ ur sal-sinema, karzhañ ur sal-sinema, skarzhañ ur sal-sinema, goulonderiñ ur sal-sinema, goulloñ ur sal-sinema ; b) mont kuit eus ur sal-sinema ; [lu] *eine Stellung räumen*, dilezel (kuitaat) ur savlec'h, en em dennañ eus ur savlec'h ; *eine Stadt räumen*, digèriadegañ ; [kenw.] *(die Lager) räumen*, ober ur skub d'ar varc'hadourezh, gwerzhañ ha gwerzhañ, ober ur skarzhañ d'ar varc'hadourezh.

Räumer g. (-s, -) : naetaer g., kempenner g., skarzher g., karzher g.

Raumersparnis b. (-, -se) : gounidegezh plas b., gounid plas g. ; *zwecks Raumersparnis*, evit gounit plas (lior), evit kaout muioc'h a blas (a lior).

Raumfähre b. (-, -n) : egorvulzun b., bulzun-egor b.

Raumfahrer g. (-s, -) : astraer g., astronaut g., kosmonaot g., sterdead g., egoraer g., spasaer g., spasionaot g.

Raumfahrer b. (-, -nen) : astraerez b., astronautez b., kosmonaotez b., sterdeadez b., egoraerez b., spasaerez b., spasionaotez b.

Raumfahrt b. (-, -en) : 1. beaj dre an egor b. ; 2. sterdeerezh g., sterdeñ g.

Raumfahrtindustrie b. (-) : ijinerezh egorel g.

Raumfahrtmedizin b. (-) : mezekniezh egorel b.

Raumfahrzeug n. (-s, -e) : egorlestr g.

Räumfahrzeug n. (-s, -e) : mekanik diatrediñ g., ijinenn diatrediñ b., ijin diatrediñ g.

Raumflug g. (-s, -flüge) : 1. nij dre an egor g., nijadenn dre an egor b. ; 2. sterdeerezh g., sterdeñ g.

Raumflughafen g. (-s, -häfen) : bon bannañ fuzeennoù g., egorborzh g., kosmodrom g.

Raumflugkörper g. (-s, -) : egorijin g., ijinenn egor b. ; *bemannter Raumflugkörper*, egorlestr ur skipailh ennañ g. ; *unbemannter Raumflugkörper*, egorlestr diloman g., egorlestr skipailh ebet ennañ g.

Raumgehalt g. (-s, -e) : [merdead.] fard g.

Räumgerät n. (-s, -e) : mekanik diatrediñ g., ijinenn diatrediñ b., ijin diatrediñ g.

Raumgestaltung b. (-, -en) : afeson diabarzh g., terkadur diabarzh g., aveadur diabarzh g.

Raumgleiter g. (-s, -) : egorvulzun b., bulzun-egor b.

Raumgründe lies. : *aus Raumgründen*, abalamour d'an diouer a blas, abalamour d'an diouer a lior, dre ziouer a blas, dre ziouer a lior, en abeg d'ar mank a blas, en abeg d'ar mank a lior, dre ma'z eo re enk.

Raumhafen g. (-s, -häfen) : bon bannañ fuzeennoù g., egorborzh g., kosmodrom g.

Rauminhalt g. (-s, -e) : egorad b., ec'honad g., diñsador g. ; *der Flächeninhalt und der Rauminhalt sind Maße*, ar gorread hag an ec'honad a zo mentadoù.

Raumkapsel b. (-, -n) : 1. klozenn egor b. ; 2. sonterez egor b.

Raumkrümmung b. (-, -en) : [mat.] krommder an egor g.

Raumkunst b. (-) : kinklerezh diabarzh g., kinklañ diabarzh g.

Raumkurve b. (-,-n) : [mat.] krommenn c'hwizh b.
Raumlehre b. (-) : mentoniezh b.
räumlich ag. : 1. en egor, egorel ; *die räumliche Nähe*, an nester en egor g. ; *die räumliche Entfernung*, ar pellder en egor g. ; *in großer räumlicher Entfernung von etwas liegen*, bezañ pell-mat diouzh udb ; 2. a-fet ichoù, a-fet ligor ; *die räumlichen Gegebenheiten*, an ichoù arveradus g., al ligor arveradus g. ; *die räumliche Enge*, an diouer a blas g., an diouer a lijor g. ; *in räumlicher Enge*, klocz ha tenn, war enk, en enk ; 3. teirment, a-vos, stereofonek.
 Adv. : 1. a-fet ichoù, a-fet ligor ; *räumlich beschränkt*, *räumlich eingeengt*, klocz ha tenn, war enk, en enk ; 2. e teir ment, a-vos, e stereofoniezh ; *räumlich sehen*, gwelet a-vos, gwelet e teir ment ; *räumlich hören*, klevet e stereofoniezh.
Räumlichkeit b. (-,-en) : 1. egorelezh b. ; 2. [arz] donder g. ; 3. sal b., savadur g. ; *die Räumlichkeiten des Bahnhofes*, savadurioù ar porzh-houarn (an ti-gar) lies.
Raummaß n. (-es,-e) : unanenn ec'honad b.
Raummessbild n. (-s,-er) : stereogramm g.
Raummeter n. (-s,-) : ster g., sterad g.
Raumordnung b. (-,-en) : [polit., melestrad.] terkerezh an tiriad g., terkadur an tiriad g., aozadur an tiriad g., tiraozadur g., tiraozañ g.
Raumpflegerin b. (-,-nen) : plac'h-ti b., plac'h-tiegezh b., plac'h ar c'hempenn b.
Räumpflug g. (-s,-pflüge) : tourter g.
Raumplanung b. (-,-en) : [polit., melestrad.] terkerezh an tiriad g., terkadur an tiriad g., aozadur an tiriad g., tiraozadur g., tiraozañ g.
Raumprofil n. (-s,-e) : [treuzdougen] gobari g. ; *lichtes Raumprofil*, gobari ar skoilhòu g.
Raumschiff n. (-s,-e) : egorlestr g.
raumschots Adv. : [merdead.] *raumschots segeln*, bezañ larg-kaer ganti.
Raumsonde b. (-,-n) : sonterez egor b.
raumsparend ag. : koujourn, hag a gemer nebeut a blas.
Raumstation b. (-,-en) : savlec'h egor g.
Raumtransporter g. (-s,-) : egorvulzun b., bulzun-egor b.
Räume b. (-,-n) : [merdead.] 1. lark g. / donvor g. (Gregor), keinvor g., mor bras g., dour digor g., mor digor g., mor diaod g. ; 2. strad ar vag g.
Raumton g. (-s) : [skingomz] stereofoniezh b.
Räumung b. (-,-en) : karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., diskarzh g., skarzherezh g., diskarzherezh g., skarzhadur g., diskarzhadur g., skarzhadenn b., diskarzhadenn b., skarzhadeg b., diskarzhadeg b., skub g., distalaj g., dilojadeg b., digarzh g., digarzhadeg b. ; *Räumung einer Stadt*, digêriadeg b., goulloadur ur gêr g., dilojadeg (emdennadeg) eus ur gêr b.
Räumungsbefehl g. (-s,-e) : [gwir] diferad dilojañ g., diferad argas b.
Räumungsklage b. (-,-n) : [gwir] goulenn dilojañ g., goulenn argas g.
Räumungsverkauf g. (-s,-verkäufe) : [kenw.] gwerzh war zistaol (war ziskont) b., skub d'ar varc'hadourezh g., pilwerzh g., dibennwerzh b., taol balaenn g., difoar b., peurwerzh g.
Raumverschwendung b. (-,-en) : plas kollet g.

Raumverteilung b. (-,-en) : 1. aozadur g., arenkadur g., trevnadur g., kenurzhiadur g. ; 2. [luc'hskeudennerezh] sterniañ g., kouchañ g., kouchadur g.
Raumwahrnehmung b. (-,-en) : [bred.] merzerezh a-vos g., merzerezh e teir ment g.
Raumzeit b. (-) / **Raum-Zeit-Kontinuum** n. (-s) : egoramzer g., kendalc'heg egoramzerel b.
raumzeitlich ag. : egoramzerel ; *raumzeitliche Kontinuität*, kendalc'hegezh egoramzerel b.
raunen V.gw. ha V.k.e. (hat geraunt) : mouskomz, grozmolat, komz etre kuzh-ha-muz, kuzulikat, kuzuliañ, kuzuliat, hiboudiñ, komz dindan e vouezh.
Raunen n. (-s) : krozezh g., kruz g., grozmol g., soroc'herezh g., bourboutezh g., gront g., gronterezh g., grognerezh g., grogn g. ; *allgemeines Raunen*, grozmol an holl g., kaoz b., teod ar vro g., teod an dud g. ; *leises Raunen*, mouskomz kruzus b., chuchumuchu dirukel g., kuzulikerezh araous g., kuzulig diskombert g., kuzhmuz bigarre g., kuzuliadeg huernus b.
raunzen V.gw. (hat geraunzt) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] 1. termal, klemm, klemmichal, kestal, hirvoudiñ, keinal, kunudañ, en em chaokat, trueziñ ; 2. ingenniñ, arvellat, gwic'hal, orezumet, kintuziñ, klemmichal, goeñviñ, grignouzat, tagnouzal, chaokat e bater, bourboutil, choskoniat, chaokat e c'henoù, chaokat e c'houstell, grozmolat, gwigourat.
Raupe b. (-,-n) : 1. [loenn.] biskoul str., biskoulenn b. [*liester* biskoulenned, biskoul], preñv-blevek g., chasplouz str., pelouzen b. [*liester* pelouzed] ; *Raupen ablesen*, diviskoulañ ; *von Raupen befallen sein*, biskoulañ ; *die Raupen fressen die Bäume kahl*, ar biskoul a zebr holl zelioù ar gwez, delienn ebet ne chom er gwez war-lerc'h ar biskoul, holl zelioù ar gwez a vez debret gant ar biskoul pizh ha kempenn, lipet e vez holl zelioù ar gwez gant ar biskoul, skubet e vez holl-razh delioù ar gwez gant ar biskoul ; *Raupen des großen Kohlweißlings*, preñved-kaol lies., mazarined lies. ; 2. [tekn., kirri] biskoulenn b. [*liester* biskoulennoù], raou b. ; 3. tourter g. ; 4. P. *Raupen im Kopf haben*, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paket anezho, bezañ aet ganto, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiaid d'an-unan, na vezañ mat e benn, na vezañ mat an-unan, bezañ klañv e benn, direzoniñ, bezañ laban, bezañ toull e vurutell, bezañ tapet war ar portolof, c'hoari gant e voned, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, bezañ un tammig droch, bezañ bet lakaet e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, bezañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, bezañ brizh, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, kaout ul lod e park ar brizh, kaout ul lodenn e park ar brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, dougen banniel sant Laorañs, bezañ faout e girin, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ laosket an hanter eus e vrenn

gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, na vezañ gwall stank e damouez, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan, bezañ bet ganet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, bezañ bet ganet goude ar c'hrampouezh, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, mont e spered da stoupa, bezañ deuet da vezañ gwrac'h, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, fasiañ ur c'hreunenn d'e chapeled, mankout d'an-unan ur c'hreunenn en e chapeled.

raupen V.k.e. (hat geraupt) : diviskoulañ.

Raupenablesen n. (-s) : diviskoulañ g.

Raupenband n. (-s,-bänder) : [tekn., kirri] biskoulenn b., raou b.

Raupenfahrzeug n. (-s,-e) : [tekn.] mekanik war viskoulennoù g., karr-biskoulenn g., mekanik war raouier g.,

Raupenfrass g. (-es) : gaou (droug g., gwast g., gwall g., noaz g.) degaset gant ar biskoul g.

Raupenkette b. (-,-n) : [tekn., kirri] biskoulenn b., raou b.

Raupenschlepper g. (-s,-) : [tekn.] stlejer-biskoulenn b., stlejer war viskoulennoù g., stlejer war raouier g.

raupig ag. : leun a viskoul, biskoulet.

Rauputz g. (-es) : [tisav.] indu g., fuilh g., gwisk g., chek g., chekadur g., chik g., chikadur g.

Raureif g. (-s) : rev gwenn g., revenn b., revadenn b., spil g., riell g., frim g., sklas g. ; *Raureif hervorruhend*, revus.

raus *sellit ouzh heraus pe hinaus* ; *raus* ! er-maez !

Rausch g. (-es, Räsche) : 1. mezvidigezh b., mezverezh g., mezvadur g., P. chupennad b., korfad g., picherad g., pintad g., pifad g., tortad g., revriad g., sac'had g., senklennad b., tontonnad g., toullad g., troñsad g. ; P. *sich einen Rausch antrinken (zulegen)*, kargañ un tammig re, mezviañ, mezviñ, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, pakañ unan, ober pant, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober ur c'horfad, tapout ur c'horfad, ober ur picherad, tapout ur picherad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, ober un tortad, tapout un tortad, lakaat tenn war e vegel, drevaat, ober ur pifad, tapout ur pifad, pakañ un toullad, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ un troñsad, ober un troñsad, mont e-barzh ; *einen Rausch haben*, bezañ mezv (drev, tommet d'an-unan, ur banne dindan e fri, ur banne war an-unan, savet e vanne d'e benn, tomm d'an-unan, tommet d'e fri), bezañ mezvet, bezañ trenk e doull, bezañ tomm en e ziabarzh, kaout e damm tortad, kaout ur picherad, bezañ re garg e garg, bezañ evet d'an-unan, bezañ lous e fri, bezañ erru lous e fri, bezañ ur sac'had (un tognad) gant an-unan, bezañ ganti, bezañ e-barzh ; *seinen Rausch ausschlafen*, mougañ e win, uzañ e win, kousket war e win, euvriñ e gofad, kousket war re vras kofad, tremen e win, koll e win ; 2. [dre skeud.] trefu g., entan g., birvilh g., berv-kalon g., gred g., jourdoul g., goursav g., bervder g., trelat g., trelatezh g., birvidigezh b., luskad g., tanienn b., lusk g., mezvadur g., treflamm g., follezh b. ; *Freudenrausch*, joa diroll b., hast diroll g.

Räuschchen n. (-s,-) : damvezvidigezh b., damvezverezh g. ; *ein Räuschchen haben*, bezañ damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, penndommet, abafet), bezañ drev, bezañ digadao, bezañ kazeg, bezañ hanter gazeg, bezañ loufok, bezañ ar ouenn gant an-unan, bezañ erru gleb e c'henoù, kaout ur mouchig avel en e letem, bezañ ur banne e-barzh e fas, bezañ suilhet, bezañ a-strew, bezañ damdomm d'an-unan, bezañ evedik d'an-unan bezañ tommedik d'an-unan.

rauschen V.gw. hat gerauscht (trouz) / ist irgendwohin gerauscht (fiñv gant trouz) : 1. hiboudiñ, bourboulal, bourouañ, bouboul, gourgouilhat, moustrouzal, trouzkrozal, sourral, seniñ, trouzal, ragachat ; *der Bach rauscht in der Ferne*, seniñ a ra ar richer er pellder, ragachat a ra ar richer er pellder, kanañ a ra ar richer er pellder, hiboudiñ a ra ar richer er pellder ; 2. *der Wind rauscht*, rugañ a ra an avel, sourral a ra an avel, sarac'hañ a ra an avel, c'hwibanat (c'hwistañ, c'hwitellat, gwic'hal, hudal, soroc'hal, yudal, fraoñval) a ra an avel ; *die Wipfel rauschen im Wind*, klevet e vez an avel o sourral e laez ar gwez.

Rauschen n. (-s) : 1. soroc'h g., sourr g., sourrad g., rugenn b., sarac'h g., hiboud g., tarav g., moustrouz g., boubou b., boubouenn b., fraoñv g., fraoñverezh g., fraoñvadenn b., fraoñvadeg b., mouskan g., moustrouz g., ragach g., ragacherezh g., richan g. ; *das Rauschen des Windes*, mouezh an avel b., ar rugenn b. ; *das Rauschen des Laubes im Wind*, sarac'h an delioù g., ragach an delioù g. ; *das Rauschen des Wassers*, mouezh an dour b., hiboud an dour g., kan an dour g., fistilh an dour g., mouskan an dour g., ragach an dour g., richan an dour g. ; *das Rauschen des Wassers schwillt an*, kreskiñ a ra hiboud ar richer, c'hwezañ a ra hiboud ar richer, foeñviñ a ra hiboud ar richer, kreñvaat a ra kan ar richer (mouskan ar richer) ; 2. [pellgomz] trouz foñs g., gwrac'hadoù lies., adtrouziou lies., mordrouz g., grizien str. **rauschend** ag. : pompadus, pompus, tonius, a-stroñs, rouflus.

rauschfrei ag. : [skingomz] direbech e son, hep tamm trouz foñs ebet, kuit a wrac'hadoù, hep adtrouziou, hep mordrouz, hep grizien.

Rauschgift n. (-s,-e) : dram g., struj g./str., baduzenn b.

Rauschgifthandel g. (-s) : narkotafikerezh g., trafikerezh drammoù g. ; *Drehscheibe des Rauschgift Handels*, kroashent an dram g., kroashent an narkotafikerezh g., klom treizhid an narkotafikerezh g., leurenn-dro an dram b., leurenn-dro an narkotafikerezh b.

Rauschgiftändler g. (-s,-) : narkotafiker g., trafiker drammoù g.

Rauschgiftmittel n. (-s,-) : dram g., struj g./lies., baduzenn b.

Rauschgiftsucht b. (-) : drammetoue g., drammidigezh b., sujidigezh d'an dram b., drammgaezh g., drammgaezhiadezh b., hoal an dram g., kaezhiadezh b., dramamboemenn b., youl didrec'hus da gemer dram b.

rauschgiftsüchtig ag. : sujet d'an dramm, hoal an dramm warnañ, dalc'het gant ur youl didrec'hus da gemer dramm, dalc'het gant an drammgaezhiadezh (gant an drammoemenn), dalc'het gant an dramm, drammestoueat.

Rauschgiftsüchtige(r) ag.k. g./b. : drammiad g., drammiadez b., drammed g., drammedez b., drammgaezhiad g., drammgaezhiadez b., kaezhiad g., kaezhiadez b., drammestouead g., drammestoueadez b.

Rauschgold n. (-s) : alaouraj g., alaourajoù lies.

Rauschgras n. (-es,-gräser) : [louza.] dreog g., bilhon g., pizel g.

Rauschhaft ag. : mezevellus, mezvus, badaouus.

Rauschmittel n. (-s,-) : dramm g., struj g./str., baduzenn b.

Rauschsilber n. (-s) : arc'hantadurioù lies., arc'hantadurajoù lies.

rausekeln V.k.e. (hat rausgeekelt) : *jemanden rauskeln*, doñjeriñ u.b. evit dezhañ mont kuit, tasoniñ u.b. evit dezhañ mont kuit, heugriñ u.b. evit dezhañ mont kuit.

rausfliegen V.gw. (flog raus / ist rausgeflogen) : bezañ skarzhet, bezañ stlapet er-maez, bezañ bannet er-maez, bezañ strinket er-maez, bezañ taolet er-maez, bezañ talmet er-maez, bezañ stropet er-maez, bezañ batalmet er-maez.

rauskriegen V.k.e. (hat rausgekriegt) : **1.** dont a-benn da dennañ er-maez ; *die Schimmelflecke kriegt man nicht mehr raus*, ar brondou ne zeu ket er-maez ken ; **2.** bezañ dleet d'an-unan, kaout da douch ; **3.** [dre skeud.] dizoleiñ, dirouestlañ ; *ein Geheimnis rauskriegen*, dont a-benn da c'houzout ur c'hevriñ.

räuspern V.em. : **sich räuspern** (hat sich (t-rt) geräuspert) : ober ur skarz d'e gorzailhenn, ober un diskarg d'e gorzailhenn, toc'hellañ, strogeal, pasaat da garzhañ e c'houzoug, pasaat da skarzhañ e c'houzoug, riboulat e c'houzoug, kravet (kravañ) e c'hourlañchenn, skarzhañ e c'hourlañchenn, riboulat e gorzailhenn, sklaeraat e vouezh, distankañ e c'hourlañchenn, distoc'hañ e c'hourlañchenn.

Räuspern n. (-s) : paz-gouzoug g. ; *starkes Räuspern*, paz kleuz g.

rausschmeißen V.k.e. (schmiss raus / hat rausgeschmissen) : bannañ er-maez, strinkat er-maez, teurel er-maez, stlepel er-maez, talmañ er-maez, batalmañ er-maez, strinkañ er-maez, stropañ er-maez ; *jemanden rausschmeißen*, reiñ foet an nor d'u.b., teuler (lakaat) u.b. er-maez, bountañ u.b. er-maezh, lakaat u.b. er porzh, digêriañ u.b., sevel e dreid d'u.b., didreuzaoüiañ u.b., reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., lakaat u.b. en hent, P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez ; *der wird rausgeschmissen* ! hennezh a yelo er-maez !

Rausschmeißer g. (-s,-) : P. riñser g., skarzher g.

Rausschmeißerin b. (-,-nen) : P. riñserez b., skarzherez b.

Rausschmiss g. (-es,-e) : karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., karzh g., karzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., argasadenn b., ermaezhidigezh b.

Raute b. (-,-n) : **1.** [mat.] lankell b., romb g. ; *die Raute und das Dreieck sind geometrische Figuren*, al lankell hag an tric'horn a zo anezho lunion mentoniñ, lunion mentoniñ eo al lankell hag an tric'horn ; **2.** [diamant] talbennig g. ; **3.** [louza.] louzaouenn-ar-ruz b.

rautenförmig ag. : lankellek, rombek, a-stumm gant ur romb, stummet evel ur romb, a-stumm gant ul lankell, stummet evel ul lankell, e doare ur romb, e doare romboù, beskelegarrezek ; *der Diamant wird rautenförmig geschliffen*, an diamant a vez benet d'ober talbennigoù dezhañ.

Rautengewächs n. (-es,-e) : [louza.] ruzeg g.

Rauzeit b. (-,-n) : [loen.] here g.

Ravioli lies. : [kegin.] ravioli str.

Raygras n. (-es) : [louza.] geot saoz str. ; *französisches Raygras*, chapeled-ar-vamm-gozh g., chapeledoù lies., onkl g., geot melloù str., geot mellek str. ; *italienisches Raygras*, geot Italia str. ; *getrocknetes italienisches Raygras*, foenn geot Italia g.

Raz n. : *die Pointe du Raz*, Beg ar Raz g. ; *Spitzname des Meeres vor der Pointe du Raz*, bered ar wazed b.

Razzia b. (-, Razzien) : rastelladeg b., skrap g., skrapadeg b., skrapellati g., preizhadeg b., razia g. ; *eine Razzia machen*, skrapadegañ, rastellat, [polis] ober un diskenn ; *Razzia des Wintervelodroms*, skrapadeg ar Vel' d'Hiv b., rastelladeg ar Vel' d'Hiv b.

Reagens n. (-, Reagensien) / **Reagenz** n. (-es, Reagenzien) : [kimiezh] kediuzeñ b.

Reagenzglas n. (-es,-gläser) : [kimiezh] amprouetez b.

Reagenzpapier n. (-s,-e) : [kimiezh] paper kediedik g.

reagieren V.gw. (hat reagiert) : **1.** ersaviñ, respont ; *auf etwas (t-rt) reagieren*, ersaviñ ouzh udb, respont d'udb ; **2.** enebiñ ouzh, kilenebiñ ouzh, dihuniñ, arbenniñ ouzh, derc'hel penn da, derc'hel penn ouzh, rentañ penn ouzh, kilstourm ouzh ; **3.** [fizik, kimiezh] dazgwerediñ ; *auf etwas (t-rt) reagieren*, dazgwerediñ ouzh udb. ; *explosionsartig reagieren*, bloksañ, tarzhañ ; *rot reagieren*, treiñ da ruz ; **4.** *auf etwas (t-rt) reagieren*, bezañ santidik ouzh udb ; [mezeg.] *auf etwas (t-rt) überempfindlich reagieren*, bezañ allergek ouzh udb.

Reaktanz b. (-) : [bred.] adharzded b.

Reaktion b. (-,-en) : **1.** ersav g., respont g., dilamm g., dastaol g. ; *Reaktion auf etwas (t-rt)*, ersav ouzh udb g., dastaol ouzh udb, respont d'udb ; *als Reaktion auf etwas (t-rt)*, en dastaol ouzh udb, evel respont d'udb ; *die Reaktion der Börse*, ersav ar Yalc'h g. ; **2.** [polit.] enebemsav g., kilstourm g., kilstourmad g., enepuskad g., kilenebiezh b. ; **3.** [fizik, kimiezh] dazgwered g. ; **4.** [mezeg.] erwezh g., erwezhiad g.

Reaktionär g. (-s,-e) : kilstourmer g., sacher-a-dreñv g., kileneber g., tremenedelour g. ; *das ist ein verbohrtter Reaktionär*, n'eus ket gwennoc'h egetañ.

reaktionär ag. : warlerc'hius, kilstourmer, kilstourmus, kilstourmel, kilenebus, argilus.

Reaktionärin b. (-,-nen) : kilstourmerez b., sacher-a-dreñv b., kileneberez b., tremenedelourez b.

Reaktionsantrieb g. (-s,-e) : erlusk dre zazloc'h g.

Reaktionsbereitschaft b. (-) / **Reaktionsfähigkeit** b. (-,-en) : ersavusted b., gouestoni da respont b., gouestoni da ersaviñ b.

reaktionsschnell ag. : hag a ersav diouzhtu, hag a respont diouzhtu, prim da ersaviñ, prim da respont.

reaktionsträge ag. : gorrek da ersaviñ, gorrek da respont.

Reaktionszeit b. (-, -en) : prantad ersav g.

reaktiv ag. : 1. ersavus ; 2. [fizik] dazgweredus ; 3. [kimiezh] kediedik.

reaktivieren V.k.e. (hat reaktiviert) : 1. adreiñ herr da, adlañsañ, adluskañ ; 2. [bev.] azniñvañ ; 3. [lu] gervel en-dro d'an arme.

Reaktivität b. (-, -en) : 1. ersavusted b., gouestoni da ersaviñ b., gouestoni da respont b. ; 2. [kimiezh] dazgweredusted b.

Reaktor g. (-s, -en) : [fizik, kimiezh] ; reaktor g., dazgwreder g. ; *Kernreaktor*, dazgwreder derc'hanel g., reaktor nukleel g.

Reaktorblock g. (-s, -blöcke) : bloc'h ar reaktor g., bloc'h an dazgwreder g.

Reaktordruckbehälter g. (-s, -) / **Reaktorkessel** g. (-s, -) : [nukl.] botenn ar reaktor b., botenn an dazgwreder b., burezher g.

Reaktorkern g. (-s, -e) : [nukl.] kalonenn ar reaktor b., kalonenn an dazgwreder b.

Reaktorkühlmittel n. (-s, -) : [nukl.] heverenn yenañ b.

Reaktorperiode b. (-, -n) : [nukl.] trovezh ur reaktor b., trovezh un dazgwreder b.

Reaktortyp g. (-s, -en) : [nukl.] doare ar reaktor g., rizh dazgwreder g.

real ag. : 1. gwirion, gwirvoudel, gwirvoudek, gwerc'hel, gwerc'hek, beziat ; *reale Freiheit*, frankiz werc'hek b. ; 2. gwerc'hel, trael ; 3. [armerzh] gwerc'hel.

Adv. : [armerzh] ent gwerc'hel, diouzh e werzh gwerc'hel.

Real g. (-s, -es) : [arc'hant] real g. [*liester* realioù, reale] ; *Tabak für drei Real*, tri realad butun.

Realaustauschverhältnis n. (-ses, -se) : [armerzh] termen an eskemm g.

Realdefinition b. (-en) : termenadur trael g.

Realeinkommen n. (-s) : korvoder gwerc'hel g., gopr gwerc'hel g.

Realersatz g. (-es) : [Bro-Suis] digoll gant traezoù g., dic'haou e traezoù g.

Realgymnasium n. (-s, -gymnasien) : lise modern g.

Realien lies. : 1. traoù fetis lies., fedoù lies., beziadoù lies. ; 2. [skol-veur] skiantoù pleustrek ha naturel lies. ; 3. [lenn.] lennegezh diazez b., skridoù orin lies. ; 4. [troidigezhioù] realia lies. ; 5. [arz] artefaktoù lies.

Realienstreit g. (-s) : [preder.] rendael an hollerdaladoù b., tabut an hollerdaladoù g., rendael an hollegadoù b., tabut an hollegadoù g.

Realinjurien lies. : [gwir] feulster korfel g., gaou ouzh an interinded korfel g.

Realisation b. (-, -en) : 1. sevenidigezh b., kefleuniadur g., gwerc'heladur g. ; 2. [film, skinwel] kenwerc'hañ, seveniñ g.

realisierbar ag. : sevenadus, diraezus, greadus, hag a c'hall bezañ graet ; *schwer realisierbar*, difret.

Realisierbarkeit b. (-) : sevenadusted b., diraezusted b., greadusted b.

realisieren V.k.e. (hat realisiert) : 1. kas da benn, kas da vat, kas da wir, degas da wir, lakaat klok, seveniñ, pengenniñ, kefleuniañ, gwerc'helaat ; *realisiert werden*,

bezañ sevenet, mont da benn ; 2. [arc'hant.] arc'hantiñ, liñvelañ ; 3. *etwas realisieren*, emskiantañ udb, dont emskiantek ouzh udb, dont da vezañ emskiantek ouzh udb, emouezañ ouzh udb, merzhout udb, meizañ udb.

V.em. : *sich realisieren* (hat sich (t-rt) realisiert) : mont da wir, dont da wir, en em gavout gwir, en em gavout da wir, kavout e wir, dont da seveniñ, mont da benn, erruout da vezañ gwir.

Realisierung b. (-, -en) : sevenidigezh b., seveniñ g., kefleuniadur g., kefleuniañ g., gwerc'heladur g., gwerc'helaat g.

Realismus g. (-) : 1. [preder.] realouriezh b., gwerc'helouriezh b., gwirvoudelezh b., beziadelouriezh b. ; *ontologischer Realismus*, beziadelouriezh voundoniel b. ; *kritischer Realismus*, beziadelouriezh dezvarnek b. ; *naiver Realismus*, beziadelouriezh eeunik b. ; *Universalien-Realismus*, beziadelouriezh an hollerdaladoù b., beziadelouriezh an hollegadoù b. ; 2. [arz] realouriezh b., gwerc'hegezh b., gwirliverezh g. ; *sozialistischer Realismus*, gwerc'hegezh sokialour b., realouriezh sokialour b. ; 3. [polit.] beziadegezh b. ; 4. [kelenn, istor] modernouriezh b.

Realist g. (-en, -en) : realour g., gwerc'helour g., gwirvouder g., beziadelour g.

Realistin b. (-, -nen) : realourez b., gwerc'helourez b., gwirvouderez b., beziadelourez b.

realistisch ag. : gwerc'hek, gwirvoudek, beziadek, hag a zalc'h kont eus ar gwirvoud, gwerc'helour, realour, beziadelour ; *eine realistische Schilderung*, un taolennadur gwerc'hek g., un taolennadur beziadek g., un taolennadur hag a glot gant ar beziadoù g. ; *ein realistischer Mensch*, ur beziadelour g., un den a wel an traoù evel m'emaint g. ; *ein realistisches Drama*, un drama realour g.

Realität b. (-, -en) : 1. gwirvoud g., gwirvoudenn b., beziadoù lies. ; *die Realität sieht nicht so aus*, kement-se ne glot ket gant ar beziadoù ; *Realität werden*, mont da wir, dont da wir, en em gavout gwir, en em gavout da wir, kavout e wir, dont da seveniñ, mont da benn, erruout da vezañ gwir ; 2. [preder.] gwerc'helezh b., traelezh b., beziadelezh b., gwirvoudelezh b. ; *bestehende Realität*, gwerc'helezh veziat b. ; *soziale Realität*, gwerc'helezh kevredadel b. ; *mathematische Realität*, gwerc'helezh jedoniel b. ; *virtuelle Realität*, darvan traelezh g.

Realitäten lies. : 1. fedoù lies., beziadoù lies. ; 2. [Bro-Aostria] madoù diloc'h lies., madoù-font lies., madoù-batis lies., fontoù lies., douaroù-font (Gregor) lies.

Realitätenhändler g. (-s, -) : [Bro-Aostria] kourater tiez g., kourater madoù diloc'h g.

Realitätsprinzip n. (-s) : [bred.] pennaenn an dra b., pennaenn ar beziad b.

Realitätssinn g. (-s) : beziadegezh b., skiant ar beziadoù b.

realiter Adv. : e gwirionez.

Realkanzlei b. (-, -en) : [Bro-Aostria] kouraterezh tiez b.

Realkredit g. (-s, -e) : [arc'hant] kred font g., kred gladel g.

Reallexikon n. (-s, -lexika) : holloueziadur pleustrek g.

Realo g. (-s, -s) : [polit.] beziadelour g.

Reallohn g. (-s, -löhne) : gopr gwerc'hel g.

Realplayer® g. (-s) : Realplayer® g.

Realpolitik b. (-) : [polit., istor] realpolitik g., politikerezh beziadek g.

Realpolitiker g. (-s,-) : [polit.] beziadelour g.

Realpolitikerin b. (-,-nen) : [polit.] beziadelourez b.

Realschule b. (-,-n) : [skol] skolaj modern g., skolaj micherel g.

Realschüler g. (-s,-) : [skol] skolajiad g.

Realschülerin b. (-,-nen) : [skol] skolajiadez b.

Realsprache b. (-,-n) : yezh wirvoudel b., yezh werc'hel b., yezh ar bobl b., teodyezh b., yezh ar vro b.

Realsteuer b. (-,-n) : tell war ar font b., tell war ar glad b.

Realtemperatur b. (-,-en) : gwrez werc'hel b.

Realwörterbuch g. (-s,-bücher) : holloueziadur g.

Reanimation b. (-,-en) : [mezeg.] defraouerezh g., defraouiñ g., advevaat g.

reanimieren V.k.e. (hat reanimiert) : **1.** [mezeg.] defraouiñ, advevaat ; **2.** advuhezekaat, advevañ, dasorc'hiñ, reiñ lañs en-dro da, adreiñ buhez da, dihuniñ, adsevel.

Reanimierung b. (-,-en) : [mezeg.] defraouerezh g., defraouiñ g., advevaat g.

Reacker g. (-s,-äcker) : gwinieg b.

Rebbau g. (-s) : [Bro-Suis] gwinierezh g.

Rebber g. (-s,-) : diroñjerez b., dic'hreunierzh b., riferez b.

Rebe b. (-,-n) : [louza.] gwini str., gwiniez b., gwinienn b., rezinenn b. ; *mit Pfählen gestützte Reben*, gwini skeuliet str.

Rebek n. (-s) : [sonerezh] rebed g. ; *Rebek spielen*, rebediñ, rebetal.

Rebell g. (-en,-en) : emsaver g., emsavad g., desfaiñh g., kabaduilher g., kabaler g., harzer g., dispac'her g., emzispac'her g., rebarbour g., darsavad g., rebell g.

rebellieren V.gw. (hat rebelliert) : **1.** en em zispac'hañ, emzispac'hañ, dispac'hañ, en em sevel, bezañ desfaiñh, kabaduilhañ, kilverziñ, kilbenniñ, disujañ, rebellañ ; **2.** [dre astenn.] rebarbiñ, rebekat, en em reudañ, frinkal, ginañ, souzañ, rual el limonoù, divergontiñ, talmañ, karnañ ; *gegen jemanden rebellieren*, mont enep u.b., sevel enep u.b., treiñ enep u.b., mont en enep d'u.b., rebarbiñ ouzh u.b.

rebellierend ag. : desfaiñh, emsavet, darsavet, disent ouzh ar pennadurezhioù, rebarbour, rebell ; *die rebellierenden Studenten*, ar studieren gabaduilher lies., an emsavid e-touez ar studieren lies., ar studieren emsaverien lies., ar studieren rebarbourien lies., ar studieren desfaiñh lies., ar studieren emsavet lies.

Rebellin b. (-,-nen) : emsaverzh b., emsavadez b., desfaiñhez b., harzerez b., kabaduilherez b., kabalerez b., dispac'herez b., emzispac'herez b., rebarbourez b., rebellez b.

Rebellion b. (-,-en) : **1.** emsavaden b., emsavadez b., emsav g., emsaverezh g., harzerezh g., kabaduilh b., taol-strap g., emzispac'h g., taol-dispac'h g., kilverzadeg b., arvelladeg b., rebarb g., rebelled b. ; **2.** disujidigezh b.

rebellisch ag. : amjestr, amsent, disuj, treuz, dizouj, kivioul, hek, rekin, arveller, disent ouzh ar pennadurezhioù, rebarbour g., rebell ; *manche von ihnen sind rebellisch*, dam 'zo ne c'houlennont ket bezañ mestroniet ; *rebellisch werden*, rebarbiñ, rebekat, en em

reudañ, frinkal, ginañ, souzañ, rual el limonoù, divergontiñ, talmañ.

Rebenberg g. (-s,-e) : gwinieg b.

Rebenblut n. (-s) : *das Rebenblut*, [dre skeud. : ar gwin] an hini ruz g., ar sistr mouar g., Yann Vourdel g., ar gwad rezin g.

Rebendolde b. (-,-n) : [louza. *Oenanthe crocata*] *giftige Rebendolde*, pempiz str., louzaouenn-ar-pemp-biz b., louzaouenn-ar-pempiz b.

Rebengelände n. (-s,-) : tachenn rezin b., tachenn wini b., tachenn winiegiñ b.

Rebengeländer n. (-s,-) : treilhenn b., treilh b.

Rebenholz n. (-es,-hölzer) : koad-gwini g., gwini g., sarmant str.

Rebenholzasche b. (-) : ludu gwini g.

Rebenhügel g. (-s,-) : gwinieg b.

Rebenlaub n. (-s) : barr gwini g.

Rebenmesser n. (-s,-) : gwigneg b., strepig g.

Rebenpfahl g. (-s,-pfähle) : peul-gwini g., paluc'h b., paluc'henn b., peisell b. ; *mit einem Rebenpfahl versehen*, paluc'hat, peisellat.

rebenreich ag. : gwiniek.

Rebensaft g. (-s) : *der Rebensaft*, [ar gwin] an hini ruz g., ar sistr mouar g., Yann Vourdel g., ar gwad rezin g.

Rebenschädling g. (-s,-e) : [loen.] c'hwen-gwini str.

Rebholz n. (-es,-hölzer) : koad-gwini g., gwini g., sarmant str.

Rebholzasche b. (-) : ludu gwini g.

Rebhuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] klujar c'hris b. [*liester klujiri gris*] ; *junges Rebhuhn*, klujar vihan b. ; *ein Volk Rebhühner*, *eine Kette Rebhühner*, ur vandenn klujiri b., ur vandennad klujiri b., ur gaouad klujiri b., un torkad klujiri g. ; *Rebhühner gibt es hier die Menge*, dre amañ e kaver klujiri a-vandennadoù, ar c'hlujiñ a fonn dre amañ ; *Rebhühner aufstöbern*, dibradañ klujiri.

Rebhuhn-Coulis n. (-) : [kegin.] chugon klujar g.

Rebhühnerfleisch n. (-es) : kig klujiri g.

Reblaus b. (-,-läuse) : [loen.] c'hwen-gwin str.

Rebler g. (-s,-) : diroñjerez b., dic'hreunierzh b., riferez b.

Rebpfahl g. (-s,-pfähle) : : peul-gwini g., paluc'h b., paluc'henn b., peisell b. ; *mit einem Rebpfahl versehen*, paluc'hat, peisellat.

Rebsorte b. (-,-n) : gouennad wini b.

Rebstecken g. (-s,-) : peul-gwini g., paluc'h b., paluc'henn b., peisell b.

Rebstock g. (-s,-stöcke) : [louza.] gwinienn b., skod-gwini g., rezinenn b., bod-gwini g., kef-gwini g., kef gwinienn g.

Rebus g./n. (-,-se) : rebuz g., divunadenn b., divunetezenn b.

Rechaud g./n. (-s,-s) : [kegin.] tommerez b.

Rechen¹ g. (-s,-) : **1.** rastell b. [*liester restell*, *rastilli*] ; *ein Rechen voll Blätter*, ur rastellad delioù b. ; *weitzinkiger Rechen*, skrebeilh g. ; *Laub mit dem Rechen zusammenkehren*, dastum delioù gant ar rastell, rastellat delioù ; *einen Strohhaufen mit einem Rechen glatt streichen*, kribañ ur bern plouz, ober un tamm kribañ d'ur bern plouz ; **2.** [kasino] rozell b.

Rechen² n. (-) : rastellerezh g.

rechen V.k.e. (hat gerecht) : rastellat, rastellat war an douar, rastellat an douar ; *sorgfältig gerecht*, kribet-pizh.

Rechenarbeiter g. (-s,-) : rasteller g.

Rechenart b. (-,-en) : [mat.] oberiadenn b.

Rechenaufgabe b. (-,-n) : [mat.] poelladenn jedoniezh b., jedadenn b.

Rechenbrett n. (-s,-er) : boulaoueg b., bouloù jediñ lies., taolenn-jediñ b., abakenn b.

Rechenbuch n. (-s,-bücher) : [mat.] levr jedoniezh g.

Recheneinheit b. (-,-en) : [stlenn.] unvez jediñ b., unvez riñvañ b.

Rechenexempel n. (-s,-) : [mat.] poelladenn jedoniezh b.

Rechenfehler g. (-s,-) : fazi jediñ g., meskont b. ; *ich habe einen Rechenfehler ausgemacht*, kavet em eus meskont.

Rechenggerät n. (-s,-e) : jederez b., riñverez b.

Rechenholz n. (-es,-hölzer) : [Bro-Aostria] tailhenn b.

Rechenknecht g. (-s,-e) : 1. urzhiataer g., korrgewerier g. ; 2. [den, kozh] jeder g.

Rechenkunst b. (-) : niveroniezh dre benn b., niveroniezh anskriv b.

Rechenkünstler g. (-s,-) : mailh war ar jediñ dre benn g., ki war ar jediñ anskriv g.

Rechenkünstlerin b. (-,-nen) : mailh war ar jediñ dre benn g.

Rechenleistung b. (-,-en) : [stlenn.] barregezh keweriañ b., barregezh tretañ b.

Rechenmaschine b. (-,-n) : 1. jederez b., riñverez b. ; *elektronische Rechenmaschine*, jederez elektronek b., riñverez elektronek b. ; 2. boulaoueg b., bouloù jediñ lies., taolenn-jediñ b., abakenn b.

Rechenoperation b. (-,-en) : [mat.] jedadenn b., jedadur g., oberiadenn b., oberiadur g.

Rechenpfennig g. (-s,-e) : jedouer g., jedaouer g.

Rechenprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] programm jediñ g., goulev riñvañ g.

Rechenschaft b. (-) : rentañ-kont g. ; *Rechenschaft über etwas ablegen*, rentañ kont eus udb, daskor kont eus udb, reizhabegañ e emzalc'h ; *jemanden zur Rechenschaft ziehen*, goulenn un dispieg diwar e emzalc'h ouzh u.b., goulenn digant u.b. reiñ un dispieg d'an-unan, goulenn un dispiegadenn ouzh u.b., goulenn e zigarez digant u.b., goulenn an abalamour eus e emzalc'h ouzh u.b.

Rechenschaftsbericht g. (-s,-e) : rentañ-kont g., danevell embregvezh b. ; *einen Rechenschaftsbericht ablegen*, rentañ kont eus e vererezh.

Rechenschaftslegung b. (-,-en) : reizhabegañ g., rentañ-kont g.

Rechenschieber g. (-s,-) : reolenn-jediñ b., reolenn riñvañ b.

Rechenspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor elektronek b./g.

Rechenstab g. (-s,-stäbe) : reolenn-jediñ b., reolenn riñvañ b.

Rechenstift g. (-s,-e) : kreion sklentenn g.

Rechentabelle b. (-,-n) : barem g.

Rechentafel b. (-,-n) : 1. tablezenn b., sklentenn b. ; 2. [mat.] taolenn jediñ b., taolenn liesaat b., taolenn lieskementiñ b.

Rechenunterricht g. (-s) : kentelioù jediñ lies.

Rechenwerk n. (-s,-e) : [stlenn.] unvez niveroniel ha mezoniel b.

Rechenzentrum n. (-s,-zentrum) : kreizenn riñverezh b., kreizenn roadennoù b., kreizenn stlennadoù b.

Recherche b. (-,-n) : imbourc'h g., imbourc'herezh g., furcherezh g., furchadenn b., enklask g., enserch g.

recherchieren V.k.e. (hat recherchiert) : igouniañ, enklask, imbourc'hiñ, klask, enserch.

rechnen V.k.e. (hat gerechnet) : 1. jediñ, riñvañ, teuler d'ar jed, kontañ, niveriñ, jedadenniñ, ober ur jedadenn, komputiñ, kompodañ ; *rechnen können*, bezañ barrek war ar jediñ, gouzout jediñ, gouzout niveriñ ; *im Kopf rechnen*, kontañ dre benn ; *alles in allem gerechnet*, diouzh ar jed, a-benn fin ar gont, en holl, an eil dre egile, well-wazh, an eil e-ser egile, an eil da gas egile, pa vez dalc'het kont eus (sellet mat ouzh) pep tra, pa vez lakaet pep tra e-barzh, pa vez lakaet pep tra e penn-kont ; *eins ins (fürs) andere gerechnet*, an eil e-ser egile, an eil dre egile, an eil da gas egile, well-wazh, diouzh ar jed ; *nach Dollars gerechnet*, e dollaroù, e dollared, pa'z eer dre zollaroù, pa vez lakaet e dollaroù ; *nach Fässern rechnen*, barrikennata ; *ich rechne immer noch in Francs*, mont a ran c'hoazh dre lur, mont a ran c'hoazh dre lurioù ; *hoch gerechnet (gut gerechnet)*, d'ar muiañ-holl, d'an hirañ-holl, hep tamm ouzhpenn ; *von heute an gerechnet*, diwar (adalek, azalek, a-benn, adal) hiziv ; *grob rechnen, ungefähr rechnen*, braskontañ, brasjediñ, skeiñ damdost, brizhkontañ.

2. ober, lakaat e-touez, kontañ ... bezañ, kemer evit ; *jemanden zu den Persönlichkeiten rechnen*, ober ur penn-bras (un tarin) gant u.b., lakaat u.b. e-touez ar pennoù-bras, kontañ u.b. bezañ eus ar pennoù-bras, kemer u.b. evit ur penn-bras ; *ich rechne ihn zu meinen Freunden*, lakaat a ran anezhañ e-touez va mignoned, kontañ a ran anezhañ bezañ unan eus va mignoned ; *ich rechne es mir zur Ehre*, enoret-bras on gant kement-se, un enor bras eo evidon.

V.gw. (hat gerechnet) : [dre skeud.] 1. *auf etwas (t-rt) rechnen*, fiziout en (war) udb, kaout (magañ, lakaat) fiziañs en udb, kontañ war udb, krediñ d'udb ; *ich hatte auf eine entsprechende Gegenleistung Ihrerseits gerechnet*, fiziañs em boa ennoc'h da ober ar memes tra evidon ; *auf jemanden rechnen*, kontañ war u.b., fiziout war u.b., ober font war u.b. ; *du kannst auf mich rechnen*, bez e c'hallez kaout fiziañs ennon (kontañ warnon, fiziout warnon), gra font warnon ; *er rechnete darauf, ihn zu sehen*, en gortoz a welet anezhañ e oa, kontañ a rae gwelet anezhañ ; 2. *mit etwas rechnen*, a) bezañ e-sell eus udb, bezañ e-sell e c'hoarvezfe udb, gortoz udb, gedall udb, bezañ en engortoz a udb, bezañ e ged eus udb, bezañ war-c'hed eus udb ; b) ober stad eus udb, derc'hel stad eus udb, derc'hel stad ag udb, derc'hel kont eus udb, derc'hel kont ag udb ; c) diawelet udb, rakwelet udb, sellet udb a-bell, goanagiñ udb, ragevezhiañ udb, diouganañ udb, douetiñ udb ; *damit hatte ich gerechnet*, m'en douete, douetiñ a raen, drouksantet em boa an dra-se, diawelet em boa an dra-se, sellet em boa an dra-se a-bell, diskredet em boa an dra-se, e ged e oan eus se, spurmantet em boa an dra-se, e gortoz edon da gement-se ; *mit so etwas hatte ich gar nicht gerechnet*, ne oan ket e-sell a gement-se, ne oan ket e-sell a se, ne oan ket e-sell a gen, ne oan ket e ged a gement-se, ne oan ket en engortoz a gement-se, n'edon ket e gortoz da gement-

se, n'em boa ket douetet kement-se, n'em boa ket gwelet kement-se ; *mit einem so guten Empfang hatte ich nicht gerechnet*, n'em boa ket gwelet bezañ degemeret ken mat, n'edon ket war-c'hed da vezañ degemeret ken mat, ne oan ket e-sell e vefen degemeret ken mat ; *ich hatte mit deinem heutigen Besuch gar nicht gerechnet*, ne oan ket e sell ac'hanout hiziv ; *ich hatte irtümlicherweise mit unserem Sieg gerechnet*, bez' e oan e-sell e vijemp bet trec'h ; *der Fahrer muss damit rechnen, dass das Auto beim Bremsen ins Rutschen kommt*, bez e rank ar blenier bezañ en gortoz ma tiflipo e garr-tan pa stardo ; **3.** *mit dem Pfennig rechnen*, bezañ tost (derc'hel mat) d'e wenneien, damantiñ d'e arc'hant (d'e zispignoù), bezañ amsellus, na stagañ e chas diwar-goust silzig, bezañ sellus (tostik-tost, pizhik) / bindedañ (Gregor).

Rechnen n. (-s) : riñverezh g., jederezh g., jed g., konterezh g., kont b. ; *zu ihrem Wohl muss man ihnen das Rechnen beibringen*, ezhom m o deus ma vefe desket kontañ dezho, evit o mad e rankomp deskiñ kontañ dezho ; *das Rechnen schlecht beherrschen*, bezañ kleiz da jediñ ; *numerisches Rechnen*, jederezh niverel g., riñverezh niverel g.

Rechner g. (-s,-) : **1.** jeder g., jedour g., riñver g., niverour g., niverer g. ; *er ist ein kühler Rechner*, ur frikoter difrom a zo anezhañ, n'eus nemet kildro ennañ, hennezh a oar prientiñ e daolioù, ur c'horvigeller difrom a zo anezhañ, un troideller difrom a zo anezhañ, ur Fañch an itrikoù eo, ur spered lemm hag ur galon diflach a zen eo, hennezh a oar treizhañ diouzh an amzer, ur gwasker a zo anezhañ, ur gaster a zo anezhañ, daouarn tomm ha kalon yen setu hon den ; **2.** [stlenn.] urzhiataer g. ; **3.** [tekn.] jederez b., riñverez b., nivererez b. ; **4.** jederez-c'hodell b., jederez-chakod b., jederezig b. ; **5.** rasteller g. ; *Heurechner*, rasteller foenn g.

Rechnerei b. (-,-en) : [gwashaus] jediñ g. ; *kleinliche Rechnerei*, komplizierte *Rechnerei*, kontoù miliner lies.

rechnereisch ag. : hag a sell ouzh ar jediñ, jedoniell, jederezhel ; [mat.] *rechnereisches Mittel*, keitad jedoniell g. Adv. : dre jediñ.

Rechnernetz n. (-es,-e) : [stlenn.] rouedad stlennegzh b. ; *Computer miteinander in einem Rechnernetz verbinden*, keneren (kevreañ) urzhiataerioù dre ur rouedad.

rechnerunterstützt ag. : ameiñ dre urzhiataer, gant harp un urzhiataer ; *rechnerunterstützte Konstruktion*, danzen ameiñ dre urzhiataer g., ergrafañ ameiñ dre urzhiataer g.

Rechnung b. (-,-en) : **1.** kont b., fakturenn b., notenn b., lizher-dle g., [dre fent] krazadenn b. ; *genaue Rechnung*, kont difazi b., kont reizh b., kont rik b., kont eeun b. ; *laufende Rechnung*, kont red b. ; *die Rechnung, bitte !* an notenn, mar plij ! grit ho kont, mar plij ! pegement e vo, mar plij ? pegement eo ar gont, mar plij ? degasit ar grazadenn, mar plij ! ; *eine Rechnung ausstellen*, *eine Rechnung aufstellen*, sevel ur fakturenn, fakturenniñ, ober e gont, ober ar gont, sevel an notenn ; *eine gesalzene Rechnung*, ur fakturenn hag a goust pikez, un notenn ker-daonet b., ur vazhad b. ; *detaillierte Rechnung*, fakturenn pizh dre ar munud b., kont pervezh b. ; *mit der Rechnung stimmt etwas nicht*, brouilhes a zo er gont, un dra bennak ne gлот ket mat er fakturenn, ur fazi

bennak a zo gant ar fakturenn, n'eo ket reizh ar gont, n'eo ket ar gont just ; *die Rechnung stimmt*, reizh eo ar gont, ar gont just eo, mat eo ar gont, eeun eo ar gont ; *eine Rechnung abschließen*, klozañ ur gont ; [mat.] *die Rechnung geht glatt auf*, rik eo ar gont ; *eine Rechnung begleichen*, *eine Rechnung bezahlen*, paeañ ul lizher-dle (ur fakturenn, un notenn), akuitañ ul lizher-dle ; *Ihnen persönlich habe ich die Rechnung bezahlt*, *ich habe die Rechnung an Sie persönlich bezahlt*, deoc'h-c'hwi eo em eus graet ar paeamant ; *ich bezahle ausnahmslos und pünktlich alle meine Rechnungen*, n'on ket paotr da azezañ war va botoù, paeañ a ran pep tra war va lerc'h ; *schreiben Sie es auf meine Rechnung*, *setzen Sie es auf meine Rechnung*, lakait kement-se war va c'hont, lezit kement-se war va c'hont, se 'zo da lakaat war va c'hont, kement-se a chom em c'harg ; **2.** jed g., jedadenn b., jedadur g., jederezh g., kont b., konterezh g. ; *genaue Rechnung*, jederezh dre vunudoù g. ; **3.** [tr-l] *über etwas (t-rt) Rechnung ablegen*, rentañ kont eus udb, reizhabegañ e emzalc'h ; *er kommt dabei auf seine Rechnung*, servijet e vo diwar e goust, gwalc'het e vo gant kement-se, kement-se a vasto d'e c'hoant, roet e vo e c'hoant dezhañ, pep tra diouzh e c'hoant en do, kavout a ray e gont ; *auf (für) eigene Rechnung*, evitañ e-unan, war e gont ; *das passt dir wohl nicht in die Rechnung*, kement-se ne ra ket da jeu 'vat, n'ez poa ket gortozet un dra a seurt-se, ne oas ket e-sell (e ged) eus kement-se, ne oas ket e gortoz kement-se, souezhet out o welet kement-se ; *er hat bei ihm eine Rechnung offen*, *er hat bei ihm eine Rechnung stehen*, dleoù en deus war ar c'hoch en e di, war goch emañ en e di, en e zle emañ, dleour dezhañ eo ; *einer Sache (t-d-b) Rechnung tragen*, *etwas in Rechnung ziehen*, delc'her (teuler) kont eus udb, lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh, ober diouzh udb, sellet ouzh udb, ober (reiñ) fed d'udb, reiñ pouez d'udb, teuler meiz d'udb, teuler evezh (meiz, pled) ouzh udb, teuler (derc'hel) kont eus udb, ober fed (reiñ fed, reiñ a fed) d'udb ; *den Tatsachen Rechnung tragen*, delc'her kont eus ar beziadoù ; *jemandem einen Strich durch die Rechnung machen*, c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., kontroliañ u.b., diharpañ u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., bezañ e gouloù (war hent) u.b., diarbenn u.b., skubañ dindan botoù u.b., falc'hat e brad d'u.b., lammat war seulioù u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., riñsañ e dreid d'u.b., toullañ dindan u.b., kas da get kombodoù u.b. ; *er hat die Rechnung ohne den Wirt gemacht*, lakaet en deus e zorn en e zisheol (en e c'houlou), graet en deus ur c'honikl e-lec'h ur c'had, kac'het en deus e varc'h outañ (ouzh e garr), aze eo aet mil d'ober kant, e-sell e oa d'ober mil hag en deus graet kazh, an neb a gont hep e ostiz a gont div wech hag en deus miz / ur gont treuz en deus graet / un eil gwech e konto (Gregor).

Rechnungsablegung b. (-,-en) : daskor kont g.

Rechnungsabschluss g. (-es,-abschlüsse) : klozadur ar c'hontoù g., peurwiriadur ar c'hontoù g., eeunadur ar c'hontoù g.

Rechnungsamt n. (-s) : komiseriezh ar c'hontoù b.

Rechnungsart b. (-,-en) : **1.** doare jediñ g. ; **2.** [mat.] oberiadenn b., jedadenn b.

Rechnungsauszug g. (-s,-auszüge) : danevell stad kont b.

Rechnungsbeleg g. (-s,-e) : pezh kontouriezh g., teul kontouriezh g.

Rechnungsbuch n. (-s,-bücher) : marilh kontouriezh g., levr kontoù g., levr kontouriezh g.

Rechnungsdienst g. (-es,-e) : kontouriezh b. ; *den Rechnungsdienst besorgen*, delc'her (ober war-dro) ar c'hontoù.

Rechnungseinheit b. (-,-en) : [armerzh] unanenn gont b.

Rechnungsergebnis n. (-ses,-se) : disoc'h jederezhel g.

Rechnungsfehler g. (-s,-) : fazi jediñ g., meskont b. ; *ich habe einen Rechnungsfehler entdeckt*, kavet em eus meskont.

Rechnungsführer g. (-s,-) : 1. kontour g. ; 2. isofiser kontour g.

Rechnungsführung b. (-,-en) : kontouriezh b., jederezh g.

Rechnungshof g. (-s,-höfe) : lez ar c'hontoù b.

Rechnungsjahr n. (-s,-e) : embregvezh g.

Rechnungslegung b. (-,-en) : daskor kont g.

rechnungsmäßig ag. : jederezhel, ... kontouriezh, ... kont, diouzh ar c'hontoù, hervez ar c'hontoù.

rechnungspflichtig [für] ag. : kret [evit].

Rechnungsprüfer g. (-s,-) : kevarouezour jederezh g., jeder kevarouezour g., peurwirier kontoù g., arc'hwilier g., komiser ar c'hontoù g., kontour-prizachour g.

Rechnungsprüfung b. (-,-en) : peurwriadur ar c'hontoù g., arc'hwil g.

Rechnungswesen n. (-s) : kontouriezh b., servij kontouriezh g., teñzorietzh b.

recht ag./Adv. : 1. skouer, serzh ; *rechter Winkel*, [mat.] korn skouer g., korn serzh g. ; *eine Kraft, die im rechten Winkel auf die Wand drückt*, un nerzh reol ouzh ar speurenn g.

2. dehou ; *das rechte Ohr*, ar skouarn dehou b. ; *der rechte Schuh*, ar votez dehou b. ; *die rechte Hand*, an dorn dehou, an dorn mat g. ; [dre skeud.] *jemandes rechte Hand*, keneil g., koantañ gwaz u.b. g. (Gregor), komper u.b. g., kenseurt u.b. g., gwellañ skoazell u.b. b., gra-pep-tra u.b. g. ; *er hat an ihm seine rechte Hand verloren*, kollet en deus gantañ ar gwellañ dant eus e benn ; *die Tür auf der rechten Seite*, an nor dehou b. ; *das Meer auf der rechten Seite*, ar mor dehou g. ; *zur rechten Hand*, war an dorn dehou, en dorn dehou, a-zehou, war an tu dehou, en tu dehou, war e zehou, a zorn dehou ; *rechtes Ufer*, ribl dehou g. ; *mein rechter Nebenmann*, va amezeg dehou g. ; *lass deine linke Hand nicht wissen, was die rechte tut*, gra na ouezo ket da zorn kleiz ar pezh a ra da zorn dehou ; *die rechte Seite*, a) an tu dehou g., ar c'hostez dehou g. ; b) an tu mat g. ; *das Kleidungsstück hat die rechte Seite nach außen*, en tu mat emañ ar pezh dilhad-se ; [polit.] *eine rechte Partei*, ur strollad politikel eus an tu dehou g.

3. reizh, eeun, mat, dik, a glot, dereat, da, gwir ; *das ist mir recht*, dereout a ra din, da eo ganin, mat eo din, mat eo ganin, a-du emañ, ali on gant an dra-se, diouzh va diviz eo, em dere emañ, diouzh va dere eo, da'm grad eo, em doare emañ, diouzh va doare eo, ne c'houlennan ket gwelloc'h, va zres eo, kement-se a faot din ; *ist dir etwas nicht recht* ? un dra bennak a ra diaez dit ? un dra

bennak 'zo direnk dit ? un dra bennak n'eo ket diouzhit ? un dra bennak n'eo ket mat dit ? ; (*das ist*) *recht so* ! mat eo e-giz-se ! dispar ! dreist eo ! aze emañ an dailh ! gwella se ! ; (*ganz*) *recht* ! feiz ya ! ya da ! e-giz-se emañ kont ! gwir penn-da-benn ! gwir-Bater eo ! gwir-diarvar eo ! gwir-bev eo ! reizh eo ! gwir a-grenn eo ! gwir eo evel ar Bater ! ; *er hat recht daran getan*, aviz ha poell a oa bet gantañ pa reas an dra-se, reizh e oa dezhañ bezañ graet an dra-se, mat eo dezhañ bezañ graet an dra-se, gras dezhañ bezañ graet an dra-se, un taol mat eo dezhañ bezañ graet an dra-se, un dro vat eo dezhañ bezañ graet an dra-se ; *er ist der rechte Mann am rechten Platz*, n'eus ket unan a vefe gwelloc'h egetañ, hep e bar eo evit mestroniañ ar blegenn-mañ, n'eus gour par dezhañ evit mestroniañ ar blegenn-mañ, n'eus gour dezhañ evit mestroniañ ar blegenn-mañ, ne vefe den koulz hag eñ ; *das rechte Wort*, ar ger dik g. ; *auf dem rechten Weg bleiben*, *auf der rechten Bahn bleiben*, heuliañ ar roudenn, chom war an arroudenn, chom war an hent mat, chom war an hent eeun, kenderc'hel ouzh an hent mat, na vezañ a veskelloù gant an-unan, mont eeun ganti, mont gant an eeun ; *jemanden auf die rechte Bahn führen*, *jemanden auf den rechten Weg führen*, distreiñ u.b. war an hent mat, lakaat u.b. war an hent mat, lakaat u.b. en hent mat, degas u.b. d'ar gêr, treiñ u.b. war an tu mat, degas reizh en u.b., difaziañ u.b., eeunañ ene u.b., digammañ ene u.b. ; *jemanden auf dem rechten Weg weiterführen*, kendelc'her u.b. en hent mat ; *wieder auf die rechte Bahn kommen*, *wieder auf den rechten Weg kommen*, difaziañ ha distreiñ war an hent mat ; *genau zur rechten Zeit kommen*, degouezhout e koulz vat, degouezhout mat, dont e ratre, degouezhout krak d'ar c'houlz, dont d'e vare, erruout e poent hag en amzer, erruout e poent hag e mare, erruout mat, degouezhout pa zere, erruout pa vez ret, degouezhout krak d'ar poent, erruout d'an ampoent, degouezhout a-blom, P. degouezhout ku-ha-ka ; *du kommst gerade recht*, n'out bet james en em gavet gwelloc'h, degouezhout a rez a-blom ; *komme ich dir recht* ? daoust hag-eñ e tirenkan ac'hanout ? ; *du bist mir der Rechte*, unan egistout a faote din, te an hini eo a zere ouzhin, te an hini eo a zo va zres, te eo dres an hini a vanke din, te an hini a zo mat din, te eo dres an hini a glasken ; *ihm sind alle Mittel recht*, ne ra forzh dre be hent dont a-benn eus e daol - ne ra forzh dre be hent tennañ e daol - hennezh a ra tan gant forzh peseurt koad - ne ra forzh pe dre hent (dre be hent, e pe stumm) dont a-benn eus e daol - ne droio kein da ijin ebet, mat pe fall, evit dont a-benn eus e daol - ne ra ket forzh petra d'ober - netra ne c'hell derc'hel anezhañ - ober a rafe n'eus forzh petra evit dont a-benn eus e daol - ober a rafe n'eus forzh petra evit tennañ e daol - pep tra a zo mat dezhañ - n'eus tra evit herzel outañ - n'eus harz ebet dezhañ - ne c'hell tra herzel outañ - hennezh a dennfe un ibil eus brenn heskenn evit dont a-benn eus e daol ; *man kann es nicht allen recht machen*, ne c'haller ket segaliñ an holl ; *niemand kann es ihm recht machen*, n'eo mat nemet da gaoc'hañ ar stal - hennezh ne deuz ket ar sukr en e c'henoù - mar lavarar ya dezhañ, eñ a respont naren - hennezh a gav atav abeg e kement den a zo tout - ar gaster-se a vez atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - hennezh ne ra nemet dispenn e

nesañ - klask a ra abeg bepred - ne oar nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gav nemet rebechoù d'ober - atav e kav abeg e pep tra - hennezh a gav atav tro da abegiñ - kavout a ra bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra - ne gav netra vat - ne gav nep tra vat - bepred e kav da lavaret e kement bramm 'zo tout - eñ a gav da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gav e kement tra 'zo tout - klask a ra atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a ra e amzer o tispenn labour ar re all - tremen a ra e amzer o tivruañ ar re all - kas a ra e amzer o tispenn labour ar re all - kas a ra e vuhez o tivruañ ar re all - ne gav gras gant den ebet - kaer 'zo ober, morse ne reer e c'hrad - kaer 'zo, morse ne reer e c'hrad - kaer hon eus ober, morse ne vez graet e c'hrad - klask a ra kant si d'an holl - ne baouez ket da abegiñ ouzh an dud - atav e fell dezhañ kaout gwell pe well - ne wel netra nemet a-dreuz - eñ a blij dezhañ rezoniñ - ur spered rekin eo - ur penn-treuz eo - hennezh a zo ur spered kamm - atav e vez o figuzañ - atav e vez o pismigañ - atav e vez o pigosat - atav e vez oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a zo anezhañ - ur pismiger eo - ur c'hac'her diaes a zo anezhañ - ur chaoker-laou eo - ur flemmer eo - un nagenner eo - ur chikaner eo - un noazour eo - un den eo na blij netra dezhañ ; *das Rechte treffen*, kemer an evezhioù (an holl ziarbennoù) ret, ober an holl ziarbennoù rekis, kemer an holl zifennoù (an holl ziwalloù) rekis, kemenn ober ar pezh rekis ; *er soll nach dem Rechten sehen*, e dalc'h eo gantañ (en e gerz emañ, e garg eo) lakaat pep tra da vont reizh hag en urzh, dezhañ eo da lakaat pep tra da vont reizh hag en urzh.

4. gwirion, mat ; *er ist der rechte Vater*, hennezh eo an tad gwirion, hennezh eo ar gwir dad ; *gehe ich hier recht ?* ha war an hent mat emañ ? ; *wenn mir recht ist*, ma ne fazian ket ; *Sie sind nicht recht im Bilde*, n'emaomp ket er memes park, pell emañ Yann diouzh e gazez ; *ich weiß nicht recht, wie er heißt*, n'ouzon anv reizh ebet dezhañ ; *er ist nicht recht bei Troste (bei Sinnen, bei Verstand)*, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiaed dezhañ, aet eo ganto, hennezh a zo tapet war ar portolof, e lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, paket en deus anezho, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, toull eo e vurutell, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gantañ, kollet eo e sterenn gantañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, n'eo ket gwall stank e damouez, laban eo, n'emañ ket e holl skiant-vat gantañ, n'eo ket go e doaz, aet eo e benn digantañ, aet eo e spered da stoupa, kollet en deus an norzh, kollet en deus ar stur ; *etwas Rechtes*, un dra vat g., un dra reizh g. ; *er weiß nicht recht, was er tun wird*, ne oar ket kalz petra

emañ o vont d'ober, ne oar ket kaer petra emañ o vont d'ober, ne oar ket da just (d'ar just) petra emañ o vont d'ober ; *ich weiß nicht recht, was ich machen soll*, n'ouzon ket re vat (n'ouzon ket kalz, n'ouzon ket kaer) petra a rankan ober, n'ouzon ket da just (d'ar just) petra a rankan ober, n'on ket a-walc'h evit gouzout petra a rankan ober, bez emañ o klask gouzout petra da ober.

5. reizh, just, eeun, leal ; *alles, was recht ist !* pezh 'zo reizh ha netra ken ! ; *das ist nicht mehr als recht und billig*, diouzh reizh ha lezenn eo kement-se, ar gwir hag ar reizh a zo gant kement-se, mat ha just eo kement-se, eeun ha leal eo kement-se ; *das geschieht ihm ganz recht*, graet mat eo evitañ - dleet-mat eo dezhañ - n'en deus nemet ar pezh a zellez - a zo mat - bevez eo - kement-se n'eo ket bet laeret gantañ - meritet en deus - un taol a dalv un all - ra vezo war e reuz - ra vezo kement-se evit e goll - bez en deus bremañ gopr e labour - mat a zo graet dezhañ - kac'het en deus en e dok ha ret eo dezhañ bremañ e lakaat war e benn - kaoz eo ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warnañ - pennkaoz eo mard eo bremañ kouezhet ar bec'h warnañ - tampir evitañ - n'en deus nemet lakaat en e gichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warnañ ; *das geht nicht mit rechten Dingen zu*, n'emañ ket an traoù war o reizh (en o reizh), n'emañ ket an traoù war an hent eeun, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, ne ya ket pep tra reizh hag en urzh, ne ya ket pep tra diouzh ar reizh, un ibil bennak a zo a-dreuz, traoù iskis a c'hoarvez ; [kr-I] *tue recht, und scheue niemand !* pa ri ti to, to pa ri ti, pa ri falz troad, troad pa ri falz, had pe laosk dihad - gra pa ri tra - sell petra ri - an hini a ra hervez a dle a gousk dispont en e wele - goude an droug eo mat kaout keuz, gwell eo bale eeun eget mont a-dreuz - mont a-dreuz, droug ez eus. Mont a-hed, droug ebet - dre balat sonn, e ya ar glaz don - skouer vat a zoug bepred had.

6. -tre, -kenañ, -meurbet, -daonet, gwall ; *das ist recht nett von ihm*, hennezh zo un den hegarat 'vat, pegen hegarat eo ! brav en deus graet deomp ; *sie ist ein recht hübsches Mädchen*, distailh eo kaer ar plac'h-se, ur plac'h kenedus-espar eo, ur plac'h gwall vrv eo, ur plac'h koantik eo, ur plac'h koant-meurbet eo, honnezh a zo paket brav.

7. [troioù-lavar] *da verstand ich erst recht, was Krieg bedeutet*, neuze hepken em boa meizet pegen kriz eo ar brezel, neuze hepken e oan aet da c'houzout pegen kriz eo ar brezel, n'eus nemet d'ar poent-se eo em boa komprenet pegen kriz eo ar brezel ; *dann komme ich erst recht nicht*, ma'z eo e-giz-se ne zeuin ket ha mat pell 'zo, neuze da vihanañ ne zeuin ket ha mat pell 'zo, neuze ne zeuin ket ha fin dre eno, neuze ne zeuin ket ha kuit ha fin dre eno, neuze ne zeuin ket, la ! nebaon, ne zeuin ket ! ; *nun erst recht nicht*, bremañ n'er grin ket, suroc'h eo eget biskoazh - un dra 'zo sur bremañ, n'er grin ket hep mar na digarez - nebaon, n'er grin ket ; *nun erst recht*, bremañ eo en ober, neuze hepken, neuze da vat, kerkent all, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diozhtu, diouzhtu-kentizh.

Recht n. (-s,-e) : 1. gwir g., rezon b., droed g., reizh b., reizhded b., reizhder g. ; *Recht haben*, bezañ ar gwir gant an-unan, kaout rezon, bezañ ganti ; *Recht behalten*,

derc'hel penn, rentañ penn, dont ar ger diwezhañ gant an-unan, dont an disentez gant an-unan, leuskel ar bramm diwezhañ da redek, kaout rezon ; *könnten Sie nur Recht haben !* salv ma lavarfec'h gwir ! gant (betek) ma lavarfec'h gwir ! adal (war-bouez) ma lavarfec'h gwir ! ; *er hat vollkommen Recht*, emañ ar gwir hag ar reizh gantañ - emañ ar gwir gantañ hep mar na marteze - ar gwir a zo gantañ, hag a zo - gwir a-walc'h eo pezh a lavar - re wir eo pezh a lavar ; *Sie haben nicht vollkommen Recht*, n'emañ ket hollik ar wirionez ganeoc'h ; *jemandem Recht geben*, reiñ an tu d'u.b., sevel a-du gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., dont da bouezañ a-du gant u.b., skeiñ e park u.b., bezañ erru e park u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b. ; *er trägt seinen Namen zu Recht*, hennezh n'eo ket drouganvet, hennezh n'eo ket kammanvet ; *mit Recht*, gant abeg, gant gwir abeg, gant abegoù reizh, gant gwir mat, gant gwir, gant gwir hag abeg, gant reizhwir, e gwir ; *mit Recht oder Unrecht*, e gwir pe e gaou ; *mit welchem Recht ?* dre beseurt gwir ? dre be wir ? pe dre wir (Gregor) ? ; *das Faustrecht, das Recht des Stärkeren*, gwir an hini kreñvañ g., lezenn an hini kreñvañ b., gwir al louarn war yer ar maner g. ; *jeder hat das Recht auf Freiheit*, gwir a zo gant pep hini d'ar frankiz ; *jeder hat das Recht auf Sicherheit der Person*, gwir a zo gant pep hini d'an diogelroez evit an-unan ; *die unantastbaren Rechte des bretonischen Volkes*, gwirioù sakr pobl Breizh lies. ; *Frauen und Männer haben bei der Eheschließung, während der Ehe und bei deren Auflösung gleiche Rechte*, gwirioù par a zo d'ar wazed ha d'ar merc'hed e-keñver an dimeziñ, e-pad ar briedelezh hag e-keñver an dibriediñ ; *das Recht auf Meinungsfreiheit und freie Meinungsäußerung*, gwir d'ar frankiz d'ober e veno ha d'en disklêriañ g. ; *Recht der Selbsthilfe*, gwir d'en em zifenn g. ; *Recht auf Arbeit*, gwir da gaout labour g., gwir da gaout ul labour g. ; *Recht auf Eigentum*, perc'hennaj g., gwir perc'hennañ g., gwir d'ar berc'henniezh g. ; *Recht auf Einsichtnahme*, gwir da anaout un dra g. / gwir da gemer anaoudegezh eus un dra (Gregor) g., gwir da sellet ouzh un teuliad bennak g. ; *Recht auf Gegendarstellung*, gwir da respont g. ; *Recht über Leben und Tod*, gwir da lazhañ pe da leuskel o buhez gant an dud g., gwir a vuhez hag a varv g. ; *die Anerkennung und Achtung der Rechte und Freiheiten aller Bürger sichern*, diogeliñ ma vo anavezet ha doujet gwirioù ha frankizioù an holl geodediz, gwarantiñ gwirioù ha frankizioù an holl geodediz ; *der Stärkere hat immer Recht, Macht geht vor Recht, Gewalt geht vor Recht, gegen Kanonen gilt kein Recht*, petra a dalv da bod pri, ouzh kaoter en em stekiñ - an nerzh a dalvez a-enep ar gwir hag ar reizh - digarez ar c'hreñvañ eo bepred ar gwellañ - al laer brasañ a groug ar bihanañ - al laeron vihan a vez krouget, al laeron vras a vez enoret - an nerzh a c'hounez atav - an nerzh a vez atav trec'h d'ar gwir - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap ; *das Recht haben, etwas zu tun*, bezañ aotrete (bezañ e gwir, kaout aotre, kaout gwir, kaout ar gwir, kaout droed, kaout an droed) d'ober udb, bezañ e dalc'h gant an-unan ober udb ; *jemandem das Recht geben, etwas zu tun*, reiñ koñje (aotre) d'u.b. d'ober udb, aotren u.b. d'ober udb, aotren d'u.b. ober udb, aotren e rafe u.b. udb, lezel

frankiz gant u.b. d'ober udb, reiñ e asant d'u.b. d'ober udb, reiñ asant d'u.b. d'ober udb ; *du hast kein Recht dazu*, n'emañ ket en dalc'h ganit (ez peli, ez kalloud) ober war-dro seurt traoù, n'ec'h eus perzh ebet en dra-se, n'ec'h eus ket gwir d'en ober, n'ec'h eus ket droed d'en ober, n'ec'h eus ket a zroed d'en ober, emañ er-maez a garg evit pezh a sell ouzh an dra-se ; *du hast kein Recht darauf*, n'ec'h eus dre wir perzh ebet en dra-se, n'ec'h eus ket a wir war an dra-se, n'ec'h eus ket droedoù d'an dra-se, n'eus gwir ebet dit da gaout an dra-se ; *das Recht auf seiner Seite haben*, bezañ ar gwir hag ar reizh gant an-unan, bezañ ar gwir gant an-unan, kaout ar gwir diouzh an-unan, bezañ en e wir, bezañ en e zroed ; *er tut es mit vollem Recht, er tut es mit gutem Recht*, en e wir emañ oc'h ober an dra-se, en e zroed emañ oc'h ober an dra-se, ar gwir en deus dioutañ oc'h ober se ; *jemandem zu seinem Recht verhelfen*, skoazellañ u.b. evit ma vefe doujet e wirioù hervez ar reizh (evel ma'z eo dleet, evel ma faot, evel a faot), reiñ e wir d'u.b., ober gwir d'u.b. (Gregor), absolviñ u.b. ; *die Wahrheit zu ihrem Recht verhelfen*, lakaat ar wirionez war he reizh ; *alle Rechte vorbehalten*, pep gwir miret strizh ; *alle Menschen sind frei und gleich an Würde und Rechten geboren*, dieub ha par en o dellezegezh hag o gwirioù eo ganet an holl dud ; *ein Recht genießen*, bezañ ur gwir bennak en e zalc'h, gallout ober implij eus ur gwir bennak ; *sich auf ein Recht berufen*, daveiñ d'ur gwir bennak, ober dave d'ur gwir bennak, menegiñ ur gwir bennak, en em harpañ (en em skorañ, en em fontañ, en em ziazezañ) war ur gwir bennak, ober diouzh ur gwir bennak, amc'houlenn ur gwir bennak ; *dieses Recht kann nicht in Anspruch genommen werden*, ar gwir-mañ ne c'haller ket daveiñ dezhañ, ar gwir-mañ ne c'haller ket amc'houlenn anezhañ ; *mit einer so hohen Mauer verletzt er die Rechte seines Nachbarn*, ur gaou ouzh e amezeg eo bezañ savet ur voger ken uhel ; *Fensterrecht*, a) gwir da lakaat ur prenestr g. ; b) gwir a vir a vastarañ ar gwel eus un ti g. ; [istor] *Allgemeine Erklärung der Menschenrechte*, disklêriadur hollvedel gwirioù Mab-den g. ; [kr-l] *wo nichts ist, hat (selbst) der Kaiser sein Recht verloren*, el lec'h n'ez eus netra, ar roue a goll e dra - gant netra ne reer tra - gant netra ne reer mad (Gregor) - pa vez eost, ma chom al labourer war e skaoñ, e varvo an dudjentil gant an naon - pa n'eus ken, n'eus ken ! - ne zeur ket da gregiñ el lec'h ma n'eus ket - kas ar paour da baour a zo diaes.

2. [gwir] gwir g., lezenn b., lezennadur g., lezennoù lies., reizh b., reizhded b., reizhder g., justis b. ; *bürgerliches Recht*, gwir keodedel g. ; *gemeines Recht, öffentliches Recht*, gwir foran g., kenwir g., gwir boutin g., gwir kevridik g. ; *überpositives Recht*, gwir naturel g. ; *Student der Rechte*, studier war ar Gwir g., studier war ar reizh g. ; *das französische Recht*, al lezennadur gall g., lezennadurezh c'hall b., ar gwir gall g. ; *die Rechte studieren*, studiañ ar Gwir ; *im Wege Rechtens*, diouzh reizh ha lezenn ; *in aller Form Rechtens*, evel ma'z eo dleet, diouzh reizh ha lezenn, evel ma faot, evel a faot ; *er geht nicht nach Recht und Gesetz vor*, ne ra ket diouzh ar gwir ; *Recht muss Recht bleiben*, dalc'het omp d'al lezennoù / dalc'het omp da virout al lezennoù (Gregor), dalc'het omp d'ar reizh ; *Gnade für Recht*

ergehen lassen, ober (reiñ) gras, reiñ un distaol-kastiz, aotren gras (pardon) / aotren e c'hras (e bardon) (Gregor) ; *Recht sprechen*, rentañ ar justis, dougen ur varn ; *Recht verlangen*, goulenn e wir, goulenn justis ; *sich selbst Recht verschaffen*, ober ar justis eñ e-unan ; *jemandem Recht widerfahren lassen*, reiñ e wir d'u.b., ober gwir d'u.b. (Gregor) ; *kanonisches Recht*, gwir an Iliz g., reol an Iliz b., gwir kanonek g. ; *das Recht biegen*, *das Recht verdrehen*, *das Recht beugen*, falsañ spered al lezenn, darallañ kerzh (red) ar justis, tremen hebioù d'al lezenn, terriñ al lezenn, mont a-enep al lezenn, gwariañ al lezennoù, distresañ al lezennoù, kammañ al lezennoù ; *dem deutschen Recht unterstehen*, bezañ sujet d'al lezennadur alaman, bezañ e dalc'h ar gwir alaman, bezañ dindan aotrouniezh al lezennadur alaman, klevet ouzh al lezennadur alaman, bezañ dindan beli ar gwir alaman ; *Völkerrecht*, gwir etrebroadel g., gwir an holl dud (an dud, an holl bed, ar bed-holl) g. (Gregor) ; *das römische Recht*, ar gwir roman g., ar reizh roman b.

rechtdenkend ag. : reizh, eeun, just, dret, leal.

Rechte ag.k. b. : **1.** dorn dehou g. ; *die Rechte*, an dorn dehou g. ; *zur Rechten*, a-zehou, war an tu dehou, en tu dehou, war an dorn dehou, en dorn dehou, a zorn dehou ; **2.** [polit.] tu dehou g.

Rechte(r) ag.k. g./b. : [polit.] dehouelour g., dehouelourez b., den eus an tu dehou g., den dehou g., plac'h eus an tu dehou b., plac'h dehou b., dehouiad g., dehouiadez b.

Rechteck n. (-s,-e) : reizhkorneg g., reizhkorn g., skouergogneg g., skouergomek g., skouergogn g., skouergorn g., hirgarrezenn b.

rechteckig ag. : reizhkorn, reizhkognek, reizhkornek, skouergognek, skouergomek, hirgarrezennek, hirgarrezek.

rechten V.gw. (hat gerechtet) : tabutal ; *mit jemandem um etwas rechten*, bezañ dael (arguz) etre an-unan hag unan all a-zivout udb, breutaat a-enep u.b. abalamour d'udb.

rechts Adv. : *rechts sein*, bezañ diouzh al lezenn, bezañ reizh, bezañ diouzh reizh ha lezenn.

rechterhand Adv. : a-zehou, en tu dehou, war an dorn dehou.

rechtfertigen V.k.e. (hat gerechtfertigt) : reizhabegañ (emzalc'h pe oberoù u.b.), didamall, gwennaat, gwennañ, reizhwiriañ, reishaat, kantreizhañ, kantabegañ, difenn, digareziñ, diskargañ, digabluzañ.

V.em. : **sich rechtfertigen** (hat sich (t-rt) gerechtfertigt) : **1.** *das rechtfertigt sich*, ur rag hag ur perag a zo d'an dra-se, kantabegoù a zo d'an dra-se, arbennoù a zo d'an dra-se ; **2.** reizhabegañ e emzalc'h, kantreizhañ e emzalc'h, kantabegañ e emzalc'h, en em gaeraat, en em zidamall, en em zisammañ, en em zifenn, en em zigareziñ, en em zigabluzañ, en em wennañ, en em ziskargañ ; *er konnte sich rechtfertigen*, kavout a reas e zigarez, deuet e oa a-benn d'en em gaeraat, deuet e oa a-benn d'en em zidamall, deuet e oa a-benn d'en em ziskargañ.

Rechtfertigung b. (-,-en) : kantreizhadur g., reizhabegadur g., didamalladur g., abalamour eus e emzalc'h g., reizhwiriadur g., difennoù lies., kantabeg g.

rechtgläubig ag. : [relij.] reizhkred, reizhkredenn, gwirgelennek, reizhkelennek, reizhkelenn.

Rechtgläubigkeit b. (-) : [relij.] reizhkredenn b., gwirgelenn g., reizhkelennerzh g.

Rechthaber g. (-s,-) : arguzer g., ingennour g., arveller g., nagenner g., nagenn g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., breujataer g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., rekiner g., beg m'en argarz g., penn-treuz g., spered kamm g., spered rekin g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousg g., chaoker e revr g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'hég g., chaoker g., pabor g., par dube g.

Rechthaberei b. (-,-en) : arguzerezh g., arguz g., ingenn g., arvell g., nagennerzh g., pismigerezh g., abegerezh g., chikanerezh g.

Rechthaberin b. (-,-nen) : arguzerez b., ingennourez b., arvellerez b., nagennerzh b., chikanerez b., noazourez b., abegerez b., teod abegus g., arzaelerez b., breujatarez b., pismigerez b., chaokerez-laou b., chaokerez trousg b., chaokerez he revr g., flemmerez b., beg m'en argarz g., dañvadez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., paborez b.

rechthaberisch ag. : pennek, ingennus, arveller, arguzer ; *er ist rechthaberisch*, ne'z pezh ket rezon gantañ james.

rechtlich ag. : **1.** [gwir] reizh, diouzh ar reizh, diouzh reizh ha lezenn, hervez lezenn, lezennel, gwirel ; *rechtlich gesehen*, e gwir, dre wir, hervez lezenn, hervez ar gwir ; *rechtliche Stellung*, dezvad gwirel g. ; *rechtlicher Bestand*, bezoud gwirel g. ; **2.** onest, leal, reizh, eeun, peurleal, peuronest, reizh hag eeun, reizh a galon, reizhmeurbet, anterin.

Rechtlichkeit b. (-) : **1.** [gwir] reizhdred b., reizhder g., reizhegezh b., reizhwir g., reizhwirlegezh b., reishted b., reishter g. ; **2.** onestiz b., onested b., gwirionded b., eeunded b., eeunder g., lealder g., lealded b., lealentez b., reizhdred b., reizhder g., peurlealded b., peuronestiz b., reizh b., anterinded b., anterinder g.

rechtlos ag. : hep gwir ebet, hep ket a wir, hep skoazell na gwarez al lezennoù, lamet digantañ skoazell ha gwarez al lezennoù g., dilezenn, direizh, diwir.

Rechtlose(r) ag.k. g./b. : den hep gwir ebet g., den lamet digantañ skoazell ha gwarez al lezennoù g.

Rechtlosigkeit b. (-) : diouer a warioù g., stad an hini a zo bet lamet digantañ skoazell ha gwarez al lezennoù b., dilezenn b., direizhdred b.

rechtmäßig ag. : [gwir] gwiriek, reizh, reizhek, reizhwiriek, just, diouzh ar reizh, diouzh reizh ha lezenn, hervez al lezenn, hervez lezenn, dre wir, gwirion, leal ; *der rechtmäßige Erbe*, an hêr gwirion g., an hêr reizh g., an hêr dre wir g., an hêr hervez lezenn g., an heritour gwirion g., an heritour reizh g., an heritour dre wir g., an heritour hervez lezenn g. ; *rechtmäßig angetraute Ehefrau*, pried reizh g.

Adv. : dre wir, diouzh ar reizh, diouzh reizh ha lezenn, hervez al lezenn, hervez lezenn, e gwir, diouzh ar gwir, hervez ar gwir ; *er geht nicht rechtmäßig vor*, ne ra ket diouzh ar gwir ; *rechtmäßig erworbene Reichtümer*, pinvidigezhioù leal lies., madoù deuet dre an hent mat lies., madoù deuet a-berzh vat lies.

Rechtmäßigkeit b. (-) : [gwir] reizhdred b., reizhder g., reizhegezh b., reizhwir g., reizhwirlegezh b., reishted b., reishter g., reizh b., reoliegezh b.

rechts Adv. : 1. a-zehou ; *sich rechts befinden*, bezañ a-zehou [da], bezañ en tu dehou [da], bezañ en dorn dehou [da], bezañ war an dorn dehou, bezañ a zorn dehou, bezañ war an tu mat, bezañ war an dorn mat ; *es liegt rechts von Ihnen*, en ho torn dehou emañ ; *nach rechts gehen*, mont a-zehou, mont war zehou, mont war an dorn dehou ; *rechts fahren*, mont war tu dehou (war kostez dehou) an hent ; *sich rechts halten*, chom war an tu dehou, delc'her mat d'an tu dehou, gwaskañ war an tu dehou ; (*nach*) *rechts abbiegen*, treiñ a-zehou, treiñ war e zorn dehou, treiñ war an dorn dehou ; *Vorfahrt rechts vor links*, lez tremen a-zehou g., kentwir a-zehou g. ; *die Jungs gingen nach rechts, die Mädels weiter geradeaus*, ar baotred a droas war an tu dehou, ar merc'hed a gendalc'has eeun dirazo ; *rechts des Hauses (rechts vom Hause)*, a-zehou d'an ti, en tu dehou d'an ti ; *weiter rechts*, pelloc'h a-zehou, muioc'h war an tu dehou ; *er bekam rechts und links eine hinter die Ohren*, pakañ a reas ur c'houblad flac'hadoù ; 2. [polit.] *rechts wählen*, votiñ a-zehou, mouezhiañ a-zehou ; *er ist rechts eingestellt*, a-zehou eo hennezh, hennezh a zo dehou mat ; *er rückt immer mehr nach rechts*, gwennaat (dehouekaat) a ra mui-ouzh-mui ; 3. *das Kleidungsstück ist rechts*, en tu mat emañ ar pezh dilhad-se, war an tu mat emañ ar pezh dilhad-se.

Rechtsabbieger g. (-s,-) : blenier hag a dro a-zehou g.

Rechtsabbiegerspur b. (-,-en) : forzh evit treiñ a-zehou b.

Rechtsabteilung b. (-,-en) : gwazrann ar breudoù b., rann ar breudoù b., gwazrann wirel b., rann wirel b.

Rechtsanspruch g. (-s,-ansprüche) : [gwir] gwir [war udb] g., arc'hadur reizhwiriek g., arc'hadur reizh g.

Rechtsanwalt g. (-s,-anwälte) : [gwir] breutaer g., alvokad g. ; *nichtplädierender Rechtsanwalt*, advoue g.

Rechtsanwältin b. (-,-nen) : [gwir] breutaerez b., alvokadez b.

Rechtsanwaltschaft b. (-) : [gwir] breutaerien lies., alvokaded lies., korfuniad ar vreutaerien g., korf an alvokaded g., breutaouriezh b.

Rechtsaugen-Flunder b. (-,-n) : [loen.] pleuronektedeg g., lizenn b. [*liester* lized], leizenn b. [*liester* leized].

Rechtsausdruck g. (-s,-ausdrücke) : [gwir] termen gwirel g.

Rechtsausleger g. (-s,-) : 1. [polit.] dehouelour g. ; 2. [boks] kleizard g. [a gemer harp war an troad dehou evit skeiñ gant an dorn kleiz].

Rechtsauslegerin b. (-,-nen) : 1. [polit.] dehouelourez b. ; 2. [boks] kleizardez b., kleizardenn b. [a gemer harp war an troad dehou evit skeiñ gant an dorn kleiz].

Rechtsaußen g. (-,-) : 1. [sport] askeller dehou g., araoger dehou g. ; 2. [polit.] dehouelour g.

Rechtsaußenstürmer g. (-s,-) : [sport] askeller dehou g., araoger dehou g.

Rechtsbehelf g. (-s,-e) : [gwir] hent prozeziñ g. ; *Anspruch auf einen wirksamen Rechtsbehelf haben*, kaout gwir da gaout digoll gwirion dirak ul lez-varn.

Rechtsbeistand g. (-s,-beistände) : [gwir] 1. kuzulier gwiraour g., kuzulier gwirel g., skoazeller war ar gwir g. ; 2. skoazell varnerezhel b., skoazellerezh gwiraourel g.

Rechtsberater g. (-s,-) : [gwir] kuzulier gwiraour g., kuzulier gwirel g., alvokad-kuzulier (Gregor) g.

Rechtsberaterin b. (-,-nen) : [gwir] kuzulierez wiraourez b., kuzulierez wirel b., alvokadez-kuzulierez b.

rechtsbeständig ag. : [gwir] gwiriek, hervez al lezenn, diouzh al lezenn, reizh e-keñver al lezennoù.

Rechtsbeständigkeit b. (-) : [gwir] reizhded e-keñver al lezennoù b., gwiriegezh b.

Rechtsbeugung b. (-,-en) : [gwir] tarwazerezh g., tarwazañ g. [dre giriegezh ar barnet].

Rechtsbrecher g. (-s,-) : [gwir] felladenner g., feller g.

Rechtsbrecherin b. (-,-nen) : [gwir] felladennerez b., fellerez b.

Rechtsbruch g. (-s,-brüche) : [gwir] fellerezh g., torradur-lezenn g., torr-lezenn g., felladenn b.

rechtsbündig Adv. : [moull.] a-zehou ; *rechtsbündig ausrichten*, marzekaat a-zehou.

rechtschaffen ag. : onest, direbech, eeun, leal, reizh, reizh hag eeun, reizh a galon, reizh-meurbet, dret, jurdik, seven, sevenet, anterin, peurleal, prop ; *rechtschaffene Leute*, tud keizh lies., tud vat lies., tud prop lies., tud onest lies., tud sevenet lies., tud anterin lies. ; *dies ist ein rechtschaffender Mensch*, setu un den gwir, hennezh a ya gant an eeun, hennezh a zo un den prop, hennezh a zo un den reizh hag eeun, hennezh a zo un den reizh a galon, hennezh a zo un den reizh-meurbet.

Rechtschaffenheit b. (-) : onestiz b., eeunded b., lealder g., lealded b., lealentez b., peurlealded b., reizh b., reizhded b., reizhder g.

Rechtschreib- : reizhskrivadurel, ... reizhskrivadur, ... ar reizhskrivadur.

rechtschreiben V.gw. : [*anv-verb nemetken*] reizhskrivañ.

Rechtschreiben n. (-s) : [yezh.] reizhskrivadur g.

Rechtschreibfehler g. (-s,-) : [yezh.] fazi e-keñver ar reizhskrivadur g., fazi skrivañ g.

Rechtschreibhilfe b. (-) : [stlenn.] difazier reizhskrivadur g., reizher g.

Rechtschreibkorrekturprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] difazier reizhskrivadur g., reizher g.

Rechtschreibreform b. (-,-en) : [yezh.] adreizh ar reizhskrivadur b.

Rechtschreibung b. (-,-en) : [yezh.] reizhskrivadur g.

Rechtschreibungswettbewerb g. (-s,-e) : skrivadeg b.

Rechtsdrall g. (-s,-e) : 1. [arm.] rizennoù a-zehou lies. ; 2. [bilhard] efed a-zehou g. ; 3. [polit.] rikladur a-zehou g., dehoueladur g., dehouelaat g.

Rechtseinwand g. (-s,-einwände) : [gwir] azgalv g., azgalvadenn b., arbennadenn b.

Rechtsempfinden n. (-s) : skiant ar justis b., barregezh da anaout pezh a zo reizh b.

Rechtsextremismus g. (-) : [polit.] tu dehou pellañ g.

Rechtsextremist g. (-en,-en) : [polit.] paotr eus an tu dehou pellañ g.

Rechtsextremistin b. (-,-nen) : [polit.] plac'h eus an tu dehou pellañ b.

rechtsextremistisch ag. : [polit.] eus an tu dehou pellañ, ... an tu dehou pellañ.

rechtsfähig ag. : [gwir] *rechtsfähig sein*, bezañ mestr war e holl wirioù (Gregor).

Rechtsfähigkeit b. (-) : [gwir] barregezh da vont dirak al lez-varn b., gouestoni da vont dirak al lez-varn b., mestroni war e holl wirioù b., gouester gwirel g.

Rechtsfähigkeitserklärung b. (-,-en) : [gwir] diskliariadur a ro d'u.b. ar vestroni war e holl wirioù g., diskliariadur mestroni u.b. war e holl wirioù g.

Rechtsfall g. (-s,-fälle) : [gwir] afer b., afer a Wir b.

Rechtsfolge b. (-,-n) : [gwir] gwered war tachenn ar Gwir g., dilerc'h war tachenn ar Gwir g., dilerc'hiadenn war tachenn ar Gwir b.

Rechtsform b. (-,-en) : [gwir] form lezennel b.

rechtsförmlich ag. : [gwir] reizh, diouzh ar reizh, diouzh reizh ha lezenn, hervez al lezenn, hervez lezenn.

Rechtsfrage b. (-,-n) : [gwir] kudenn a Wir b., kudenn wirel b.

Rechtsgang g. (-s,-gänge) : [gwir] 1. kerzh (red) ar justis g., argerzhad g., argerzhadur g., prosezadur g. ; 2. ensav g., eriol g.

rechtsgängig ag. : [tekn.] *rechtsgängige Schraube*, biñs saizilet a-zehou b.

Rechtsgefühl n. (-s) : skiant ar justis b., barregezh da anaout pezh a zo reizh b.

Rechtsgelehrsamkeit b. (-) : [gwir] gwiraouriezh b., gwironiezh b.

Rechtsgelehrte(r) ag.k. g./b. : [gwir] den-a-lezenn g., gwiraour g., gwiraourez b., gwiraer g., gwiraerez b., lezennour g., lezennourez b.

Rechtsgeschäft n. (-s,-e) : [gwir] gread gwirel g.

Rechtsgewinde n. (-s,-) : [tekn.] saziladur a-zehou g.

Rechtsgrundlage b. (-,-n) : [gwir] diazez gwirel g.

rechtsgültig ag. : [gwir] gwiriek, reizh, reizhek, reizhwiriek, diouzh ar reizh, diouzh reizh ha lezenn, hervez al lezenn, hervez lezenn ; *rechtsgültige Abschrift*, eilskrid testeniet kewir g., eilskrid diouzh reizh ha lezenn b.

Rechtsgültigkeit b. (-) : [gwir] dilested b., gwiriegezh b., lezennegezh b.

Rechtshandel g. (-s) : [gwir] afer b., kaoz b., prosez g.

Rechtshänder g. (-s,-) : dehouiad g. [*liester* dehouidi], dehouard g. [*liester* dehouarded].

Rechtshänderin b. (-,-nen) : dehouiadez b., dehouardez b.

rechtshändig ag. : dehouiat.

Adv. : gant an dorn dehou.

rechtshängig ag. : [gwir] war ober, en entremar, e-kroug (Gregor), e-ispilh, chomet (manet) war vordo, e darn, e-skourr, en arvar, e krog, c'hoazh ouzh an drez, e-pign, war vann, er vann.

rechtsherum Adv. : a-zehou, war-zehou, war an dorn dehou, war an tu dehou, en tu dehou, en dorn dehou, a zorn dehou (Gregor).

Rechtshilfe b. (-,-n) : [gwir] kenskoazell varnerezhel b., kenskoazellerezh barnerezhel g.

Rechtshilfeersuchen n. (-s,-) : [gwir] mennadenn kenskoazellerezh barnerezhel b., goulenn kenskoazell varnerezhel g.

Rechtsinhaber g. (-s,-) : [gwir] gwireg g., perc'henn-gwir g., entitled g.

Rechtsirrtum g. (-s,-irrtümer) : [gwir] fazi barnerezhel g., fazi barn g.

Rechtskniffe lies. : arguzoù lies., P. chikanerezh g., pismigerezh g., chipoterezh g.

Rechtskonsulent g. (-en,-en) : [gwir] kuzulier gwiraour g., alvokad-kuzulier (Gregor) g.

Rechtskraft b. (-) : [gwir] nerzh-lezenn g. ; *Rechtskraft erlangen*, dont da dalvezout evit (da) lezenn, bezañ degemeret da lezenn, dont da gaout nerzh-lezenn.

rechtskräftig [gwir] nerzh-lezenn dezhañ ; *in rechtskräftiger Form*, hervez al lezenn, diouzh reizh ha lezenn.

Rechtskunde b. (-) : [gwir] gwiraouriezh b., gwironiezh b.

rechtskundig ag. : [gwir] ampart war ar wirouriezh.

Rechtskundige(r) ag.k. g./b. : [gwir] den-a-lezenn g., gwiraour g., gwiraourez b., gwiraer g., gwiraerez b., lezennour g., lezennourez b.

Rechtskurve b. (-,-n) : korn-tro a-zehou g., pleg war-zehou g., korn-pleg war an dorn dehou g., kammdroienn war-zehou b., kammdro a-zehou b., kammdroenn war an dorn dehou b.

rechtslastig ag. : 1. re garg war an tu dehou ; 2. [polit.] douget evit an tu dehou, lusket d'an tu dehou.

Rechtslehre b. (-) : [gwir] gwiraouriezh b., gwironiezh b.

rechtsliberal ag. : [polit.] eus lodenn ar c'hreiz a zo tost d'an tu dehou, kreizour dehou ; [gwashaus] pechar gwenn.

Rechtsmittel n. (-s,-) : [gwir] hent prozeziñ g. ; *Rechtsmittel der Berufung*, galv g., galv da derriñ barn g., engalv g., amoug d'al lez terriñ g. ; *ein Rechtsmittel einlegen*, sevel amoug.

Rechtsmittelbelehrung b. (-,-en) : [gwir] kelaouadur diwar-benn an hent prozeziñ g.

Rechtsnachfolger g. (-s,-) : [gwir] gwireged g. [*liester* gwiregidi].

Rechtsordnung b. (-,-en) : [gwir] lezennadur g., lezennadurezh b.

Rechtsperson b. (-,-en) / **Rechtspersönlichkeit** b. (-) : [gwir] tudelezh b.

Rechtspflege b. (-) : [gwir] 1. justis b. ; 2. melestradur ar justis g., amaezhiezh ar justis g. ; 3. miridigezh al lezennoù b., arverioù barnerezhel lies. ; 4. *unentgeltliche Rechtspflege*, skoazell varnerezhel digoust b., skoazellerezh gwiraourel digoust g.

Rechtsprechung b. (-) : [gwir] 1. barnerezh g. ; 2. devarnadurezh b. ; 3. galloud-barn g.

Rechtsprechungsbefugnis b. (-,-se) : [gwir] barnerezh g., galloud-barn g.

rechtsradikal ag. : [polit.] eus an tu dehou pellañ.

Rechtsradikale(r) ag.k. g./b. : [polit.] paotr eus an tu dehou pellañ g., plac'h eus an tu dehou pellañ b.

rechtsrheinisch ag. : lec'hiet war ribl dehou ar Roen.

Rechtsruck g. (-s,-e) : [polit.] bountadeg a-zehou b., rikladeg a-zehou b.

Rechtsübertragung b. (-,-en) : [gwir] treuzkasadur-gwirioù g., dereadur gwirioù g.

rechtsrum Adv. : Adv. : a-zehou, war-zehou, war an dorn dehou, war an tu dehou, en tu dehou, en dorn dehou, a zorn dehou (Gregor).

Rechtssache b. (-,-n) : [gwir] 1. afer a Wir b. , 2. afer b., kaoz b.

Rechtsschutz g. (-es) : [gwir] gwarez ha skoazell en aferioù justis, gwarez ha skoazell barnerezhel.

Rechtsschutzversicherung b. (-,-en) : kretadur gwarez ha skoazell en aferioù justis g., kretadur gwarez ha skoazell barnerezhel g.

rechtsseitig ag. : war an tu dehou, eus an tu dehou, ... an tu dehou.

Rechtsspruch g. (-s,-sprüche) : [gwir] barnadenn b., setañs b., barnedigezh b. ; *Rechtsspruch der Geschworenen*, barnadenn (setañs b., barnedigezh b.) an doudi b.

Rechtsstaat g. (-s,-en) : [gwir, polit.] Stad a wir b.

rechtsstaatlich ag. : azas ouzh ur Stad a wir.

rechtsständig ag. : [gwir] e dalc'h ul lez-varn.

Rechtsstellung b. (-,-en) : [gwir] statud gwirel g., dezvad gwirel g.

Rechtsstreit g. (-s,-e) : [gwir] breud g., arguz g., prosez g.

Rechtsstreitigkeit b. (-,-en) : breutaerezh g.

Rechtsstufe b. (-,-n) : [gwir] derez an ensav lezvarnel g., derez eriol g.

Rechtstitel g. (-s,-) : [gwir] teul gwirel g.

Rechtsübertragung b. (-,-en) : [gwir] dereadur gwiriou g., treuzkasadur gwiriou g.

rechtsum Adv. : a-zehou, war-zehou, war an dorn dehou, war an tu dehou, en tu dehou, en dorn dehou, a zorn dehou (Gregor).

rechtsunfähig ag. : [gwir] *rechtsunfähig sein*, na vezañ mestr war e holl wirioù.

Rechtsunfähigkeit b. (-) : [gwir] divarregezh da vont dirak al lez-varn b., dic'houested da vont dirak al lez-varn b., dic'houester gwirel g.

rechtsungültig ag. : [gwir] diwiriek.

Rechtsungültigkeit b. (-) : [gwir] diwiriegezh b.

rechtsverbindlich ag. : [gwir] gwiriek.

Rechtsverbindlichkeit b. (-,-en) : [gwir] gwiriegezh b.

Rechtsverdreh g. (-s,-) : [gwir] 1. [alvokad] prosezur [a oar c'hoari gant an testennoù lezennel] g. ; 2. gloazer lezennoù g., falser lezennoù g., distreser lezennoù g., gwarier lezennoù g.

Rechtsverdreh g. (-s,-) : [gwir] 1. [alvokadez] prosezur [a oar c'hoari gant an testennoù lezennel] b. ; 2. gloazerez lezennoù b., falserez lezennoù b., distreserez lezennoù b., gwarier lezennoù b.

Rechtsverdrehung b. (-,-en) : [gwir] 1. arguzoù lies., P. chikanerezh g., pismigerezh g. ; 2. gloazadenn d'al lezennoù b.

Rechtsverfahren n. (-s,-) : [gwir] prosezadur g., argerzhadur barnerezhel g., argerzhad barnerezhel g.

Rechtsverfolgung b. (-) : [gwir] poursu g., keisiadur barnerezhel g.

Rechtsverhältnis n. (-ses) : dezvad gwirel g., statud gwirel g.

Rechtsverkehr g. (-s) : ar bleinañ a-zehou g. ; *in England ist kein Rechtsverkehr*, e Bro-Saoz ne ruih ket ar c'hiri war tu dehou an hentoù.

Rechtsverletzung b. (-,-en) : [gwir] fellerezh g., torradur-lezenn g., torr-lezenn g., felladenn b.

Rechtsvermutung b. (-,-en) : [gwir] goulakadenn b., ersol g.

Rechtsverordnung b. (-,-en) : [gwir] erverkadur lezennel g.

Rechtsvertreter g. (-s,-) : [gwir] dileuriad lezennel g.

Rechtsvertreterin b. (-,-nen) : [gwir] dileuriadez lezennel b.

Rechtsverweigerung b. (-,-en) : [gwir] dinac'h-gwir g.

Rechtsweg g. (-s,-e) : [gwir] hent ar barnerezh g. ; *auf dem Rechtsweg*, dre hent ar barnerezh.

rechtswegen Adv. : [gwir] *von rechtswegen*, dre wir, war ziazez al lezenn, hervez al lezenn ; *den Rechtsweg beschreiten*, digeriñ (boulc'hañ) imbourc'hadur ur prosez, digeriñ afer, mont en afer.

rechtswidrig ag. : [gwir] er-maez lezenn, enep al lezenn, enep lezenn, dilezenn, disgwir.

Rechtswidrigkeit b. (-,-en) : [gwir] dilezennelezh b., dilezenn b., disgwir g.

Rechtswirksamkeit b. (-) : [gwir] gwiriegezh b., devarnadurezh b.

Rechtswissenschaft b. (-) : [gwir] gwiraouriezh b., gwironiezh b.

Rechtswissenschaftler g. (-s,-) : [gwir] den-a-lezenn g., gwiraour g.

Rechtzug g. (-s,-züge) : [gwir] ensav g., eriol g.

Rechtzustand g. (-s,-zustände) : [gwir] dezvad gwirel g., statud gwirel g.

rechtswinkel ag. / **rechtswinklig** ag. : 1. serzh ; *ein rechtswinkliges Dreieck*, un tric'horn serzh g. ; 2. reizhkom, skouergom ; *rechtswinklig behauen*, karrezañ danvez-materi, karreñ koad-materi / bouc'halañ koad-materi (Gregor) ; 3. a-skouer, skouer ; *dieses Fenster ist nicht rechtswinklig*, ar prenestr-mañ n'emañ ket a-skouer, ar prenestr-mañ n'eo ket skouer, amskouer eo ar prenestr-mañ ; 4. *rechtswinkliges Koordinatensystem*, daveennoù kartezel lies.

rechtzeitig ag./Adv. : gel, hegoulz, e-koulz-vat, e ratre, a-blom, d'an ampoent, e pred, e koulz, e mare, e kentel, e termen, e poent, e poent hag e mare, e poent hag en amzer, e poent hag e koulz, e koulz hag e kentel, krak d'ar c'houlz ; *rechtzeitig eintreffen*, degouezhout e-koulz-vat, degouezhout mat, dont d'e vare, erruout e ratre, dont e ratre, erruout e poent hag en amzer, erruout mat, bezañ gel da zegouezhout, degouezhout pa zere, erruout pa vez ret, degouezhout krak d'ar poent, degouezhout krak d'ar c'houlz, erruout d'an ampoent, degouezhout a-blom, erruout a-benn an eur, P. degouezhout ku-ha-ka ; *er konnte gerade noch rechtzeitig aus dem Wagen springen*, just en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, a-boan en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, a-vec'h en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, gallet en doa krip-ha-krap sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan.

Rechtzeitigkeit b. (-) : hegoulzder g., hegoulzded b.

Reck n. (-s,-el-s) : [sport] barrenn a-blaen b. ; *kopfunter am Reck hängen*, bezañ a-istribilh ouzh ar varrenn a-blaen gant e benn en traoñ.

Recke g. (-n,-n) : haroz g., kadarniad g., kampion g., gouron g., meuroberour g.

recken V.k.e. (hat gereckt) : astenn, ahediñ, stiral ; *den Hals recken*, astenn e c'houzoug, bantañ e c'houzoug, dec'houzougañ, ober tri astenn d'e c'houzoug, ober un astenn d'e c'houzoug, astenn e zaoulagad, gouzougañ, gouzougal, arc'houzougal.

V.em. : **sich recken** (hat sich (t-rt) gereckt) : astenn e izili, divorzhediñ, dic'hourdañ, en em zic'hourdañ.

reckenhaft ag. : ramzel, divent, bras-meurbet.

Reckstange b. (-,-n) : [sport] barrenn a-blaen b.

Reckung b. (-, -en) : astenn g., astennadur g., dic'hourdezon b., dic'hourdañ g.

Recorder g. (-s, -) : 1. sonenroller g. ; 2. filmenroller g., skeudenroller g.

recyclable ag. : hag a c'hall bezañ adaozet, adaozadus, atoradus.

recyclen V.k.e. (hat recycelt) : ober traoù nevez diwar traoù kozh, adaozañ, atoriñ.

recyclebar ag. : hag a c'hall bezañ adaozet, adaozadus, atoradus.

Recycling n. (-s) : adaozañ g., atoradur g.

Recyclingpapier n. (-s) : paper adaozet g., paper atoret g.

Redakteur g. (-s, -e) : skridaozer g.

Redakteurin b. (-, -nen) : skridaozerez b.

Redaktion b. (-, -en) : 1. [labour] skridaozañ g., skridaozerezh g. ; 2. [skipailh] bod-skriavañ g., bodad skridaozañ g. ; 3. [lec'h] skridaozerezh b.

redaktionell ag. : ... skridaozañ, ... skridaozerezh.

Redaktionskonferenz b. (-, -en) : emvod ar skipailh skridaozañ g.

Redaktionsschluss g. (-es, -schlüsse) : klozadur ar skridaozañ g. ; *vor Redaktionsschluss*, a-raok ma vo lakaet dindan ar wask.

Redaktor g. (-s, -en) : [Bro-Suis] skridaozer g.

Redaktorin b. (-, -nen) : [Bro-Suis] skridaozerez b.

Rede b. (-, -n) : 1. kaoz b., lavar g., komz b., kistion b., ger g., prezeg g., keal g., anv g., keloù g., meneg g. ; *jemandem die Rede abschneiden*, *jemandem in die Rede fallen*, mont war gaoz u.b., troc'hañ e gaoz d'u.b., krennañ e c'her d'u.b., dastroc'hañ e gaoz d'u.b., mont war c'her u.b., dastroc'hañ e gomz d'u.b., troc'hañ e gomz d'u.b. / mont war gomz u.b. (Gregor) ; *mitte in seiner Rede wurde die Tür geöffnet*, e-kreiz m'edo o komz e voe digoret an nor ; *bei seiner Rede bleiben*, derc'hel d'e lavar (d'e gomzoù), derc'hel gant e lavar, na ober daou c'her eus unan ; *zweideutige Rede*, komzoù troidellek lies., komzoù a zaou intent lies., komzoù forc'hellek lies., komzoù silwink lies., komzoù daou ster lies., komzoù daou du lies., komzoù kudennek lies. ; *es war die Rede von einem Lohn*, bez' hon eus bet keloù da gaout pae, kaoz a zo bet da gaout pae, keal a zo bet e vijemp paeet ; *davon kann keine Rede sein*, n'eus ger a se, n'eus kistion eus se, n'eus ket a barlant ober se, n'eus anv ebet a gement-se, n'eus ditour ebet da se ; *es ist die Rede von diesen Ereignissen*, ger (anv, kaoz, brud, kistion, keal) a zo eus an darvoudoù-se ; *es ist gar nicht die Rede von ihm*, n'emañ ket er gont, n'emañ ket er gaoz, n'eus ket kaoz outañ ; *es geht die Rede, dass ...*, da lavaras (evel ma lavaras, war a lavar) an dud, war a lavarar, gouez (poz) d'an dud, da lavaras (evel ma lavaras) ar gaoz, hervez ar vrud, hervez ar gaoz, diouzh al lavarioù, hervez a lavarar, hervez klevet, hervez ar mod, hervez kont, deuet eo ar brud e ..., kaoz a zo da ... ; *es geht die Rede, dass er bald heiraten wird*, keloù a zo dezhañ da zimeziñ, anv a zo dezhañ da zimeziñ, keal a zo dezhañ da zimeziñ, meneg a zo gantañ da zimeziñ ; *davon ist die Rede*, anv 'zo, keal 'zo eus an dra-se, meneg a zo eus an dra-se ; *wovon ist die Rede* ? eus petra ez eus kaoz ganeoc'h ? peseurt kaoz a zo ganeoc'h ? eus petra ez eus kistion ? a betra ez eus keal ? ;

das war immer schon meine Rede, pet ha pet gwech all (na pet gwech, nouspet gwech c'hoazh, tremen kant gwech, kant ha kant gwech, nag a wech, nag a bet gwech hag a bet gwech, pet gwech warn-urgent) em eus lavaret se deoc'h, n'ouzon ket pet kant warn-urgent em eus lavaret kement-se deoc'h, n'ouzon ket pet mil warn-urgent em eus lavaret se deoc'h ; *das ist nicht der Rede wert*, ne dalvez ket ar boan komz diwar-benn an dra-se, ne dalvez ket lavaret an dra-se ; *jemandem Rede und Antwort stehen*, reizhabegañ e emzalc'h dirak u.b., reiñ un displeg d'u.b., reiñ an abalamour eus e emzalc'h d'u.b. ; *jemanden zur Rede stellen*, goulenn e zigarez digant u.b., goulenn ouzh u.b. reiñ un displeg d'an-unan, goulenn un displegadenn ouzh u.b., goulenn ouzh u.b. an abalamour eus e emzalc'h ; P. [dre skeud.] *das verschlägt mir die Rede*, un estlamm gwelet ! - ur bam eo ! - peadra a zo da vamañ - chom a ran war ma c'hement all - chom a ran skodeget o klevet kement-se - sabatuet-mik on o klevet an dra-se - chom a ran abafet-lip - tapet lopes on - badaouet on o welet an dra-se - chom a ra balc'h va genoù o welet kement-se - kement-se a daol ac'hanon en alvaon - peadra a zo da bilat un den - gouest eo an dra-se da bilat ac'hanoc'h - distroadet on penn-kil-ha-troad gant an dra-se - distroadet glez on gant an dra-se - ha pa gouezfe an neñv warnon, ne vefe ket gwashoc'h - menel a ran seizet ha dianal - chom a ran lug.

2. prezegenn b., plede g., areizh g., displeg g., P. peurlok g., orogell b. ; *die katilinarischen Reden*, *die Reden gegen Catilina*, prezegennoù Kikero a-enep Katilina lies. ; *kurze Rede*, kaozeadenn b., pennad-kaoz g., prezegenn verr b. ; *eine Rede halten*, ober ur brezegenn, prezeg(enniñ), distagañ ur brezegenn ; *eine lange Rede*, un hir a brezegenn b. ; *eine endlose Rede*, ur brezegenn keit hag ac'hanon d'al loar b., ur brezegenn hep fin na difin b. ; *seine Rede ausbauen*, reiñ tres (ton,tro) d'e brezegenn ; *er hielt seine Reden immer in einfacher Sprache*, *was allgemein verständlich war*, e brezegennoù a veze atav plaen hag aes da gompren ; *eine Rede in englischer Sprache halten*, delc'her ur brezegenn e saozneg ; *die Tragweite einer Rede*, nerzh ur brezegenn g. ; *es genügt nicht schöne Reden zu halten*, n'eo ket a-walc'h gouzout ober kaoz - bez' ez eus ouzhpenn komz d'ober - ouzhpenn lavaret 'zo, ober 'zo ivez - lavarout 'zo un dra, hag ober eo ar gwellañ - an oberoù a dalv gwell eget ar prezegoù ; *in seiner Rede stecken bleiben*, *den Faden der Rede verlieren*, koll poell e gudenn, koll poell e neudenn, koll ar poell eus e gudenn, koll e boell / koll e neudenn / chom berrek / bezañ kollet e neudenn gant an-unan / bezañ kollet penn e neudenn gant an-unan / chom ouzh an drez / chom dilavar / foerañ ouzh ar raou (Gregor), koll e oremuz, koll penn e gudenn, lonkañ e gaoz, chom mik e-kreiz e brezegenn, bezañ troc'het e speredenn gant an-unan, koll poell e zanevell, koll poell e brezegenn, chom bourdet, bourdiñ, chom bourt, bezañ troc'het neudenn e soñjoù d'an-unan, chom koubet, chom lug, chom berr war e c'her, chom boud, chom bouc'h, bezañ lug, mont war voem, bezañ chalmet ; *den Faden seiner Rede nicht verlieren*, delc'her krog en e neudenn ; *mitte in der Rede hielt er inne*, troc'hañ a reas berr d'e brezegenn, krennañ a reas trumm e brezegenn, krennañ

a reas trumm e c'her, krennañ a reas trumm e gaoz, chom a reas krenn a-sav e-kreiz e brezegenn, chom a reas pik a-sav e-kreiz e brezegenn, chom a reas e deod a-isplih, chom a reas e deod ouzh ar groug, koll a reas penn e neudenn, chom a reas ouzh an drez, ne reas nemet hanterbrezeg, koll a reas penn e gudenn, chom a reas berr war e c'her, tevel a reas berr, chom a reas bourt, chom a reas bouc'h, chom a reas e-pign gant e brezegenn ; *langatmige Reden führen*, ober prezegeñnoù keit hag ac'hanen d'al loar, na vezañ berr da gaozeal, ober prezegeñnoù hag a bad ur viken, treiñ avel, malañ avel, ragachiñ, aradennañ, na vezañ preñn ebet d'e latenn.

3. [yezh.] doare g., danevellin g., emezad g. ; *direkte Rede*, doare eeun g., danavellin eeun g., emezad eeun g. ; *indirekte Rede*, doare dieeun g., danevellin dieeun g., emezad ameeun g. ; *gebundene Rede*, gwerzaouerezh g., gwerzadurezh b., barzhoniezh b. ; *ungebundene Rede*, komzoù plaen lies., yezh plaen b.

Rededuell n. (-s,-e) : duvell dre gomz g., tabut g., dael b., breud g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b.

redefertig ag. : helavar, lokañsus, teodek, begek, latennet, distagellet, dilu a deod, beget-mat, teodet-mat, teodet-kaer, lañchennet-mat, lañchennet-mat, latennet-kaer, ur c'haozeer brav anezhañ, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezegeer anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, brokus a gomzoù, aes ha fraezh ar prezeg gantañ.

Redefigur b. (-,-en) / **Redefloskel** b. (-,-n) : treuzskeudenn b., skeudenn-lavar b., troienn leterc'hadek b.

Redefluss g. (-s,-flüsse) : 1. displeg g. / distilh g. (Gregor), dibun g. ; 2. foerell a gomzoù b., stambouc'h g., komzoù a-stlabez (forzh pegement) lies., kaozioù a-drojouez (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, gwazh-pegengwazh) lies., mor a gomzoù g., morad a gomzoù g., ranezennezh g.

Redefreiheit b. (-) : frankiz displegañ b. ; *Rede- und Schreibfreiheit*, librentez an teod hag ar bluenn b., frankiz-eztaolin b.

Redegabe b. (-,-n) : teodegezh b., helavarded b., helavarder g., helavar g., lokañs b., donezonoù evel prezegeñner lies.

Redegesang g. (-s,-gesänge) : dibungan g., tamm kanaouenn dezrevellet g.

redegewandt ag. : lokañsus, helavar, teodek, begek, latennet, dilu a deod, distagellet, beget-mat, teodet-mat, teodet-dreist, teodet-kaer, lañchennet-mat, latennet-kaer, ur c'haozeer brav anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, ur mestr kaozeer anezhañ, ur c'haozeer plaen anezhañ, ur gwir brezegeer anezhañ, brokus a gomzoù ; *ein redegewandter Mensch*, ur c'haozeer dibabet g., ur c'haozeer brav g., ur c'haozeer plaen g., ur c'homzer brav g., ur mestr kaozeer g., ur gwir brezegeer g., unan a oar kaozeal ken brav ma tennfe laezh digant un tarv g., unan a oar treiñ krampouezh g., unan a oar treiñ brav ar grampouezhenn g., unan a oar treiñ brav e grampouezhenn g., unan a oar dispakañ brav e gaoz g.

Redekunst b. (-) : prezegerezh g., prezegeñnezh g., dareulerezh g., prezegouriezh b., helavarouriezh b., helavaroniezh b., displegerezh g.

Redelust b. (-) : teodegezh b., doug da gomz g., pleg da gomz g., trabellerezh g.

reden V.gw. (hat geredet) : komz, kaozeal, prezeg, prezegeñniñ, divizout, pledeal ; *mit jemandem über etwas (t-rt) reden (von etwas reden)*, komz gant (da) u.b. eus (diwar-benn, diwar-bouez, ag) udb, prezeg gant (da) u.b. eus (diwar-benn, diwar-bouez, ag) udb ; *von sich selbst reden, über sich selbst reden*, kontañ e zoareoù ; *von seinen Eltern reden, über seine Eltern reden*, kontañ doareoù e dud, bezañ gant kaoz e dud, komz eus (diwar-benn, diwar-bouez) e dud ; *du wirst wohl mit ihm reden müssen*, dav a-walc'h e vo dit komz gantañ ; *man redet über mich*, diwar va fenn emeur o komz ; *schleppend reden*, ganuzañ, ganuziñ, bezañ pouer da gaozeal, bezañ pounner e zistagadur ; *ich gehe meinen Weg und lasse die Leute reden*, me ne ran van ebet evit klevet ar chas o harzhal, leuskel a ran an dud da lavaret, ober a ran foutre kaer eus ar c'haozioù, ober a ran forzh gant kaozioù an dud, ober a ran forzh petra 'lavar an dud, me ne ran van ebet pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, ne ra forzh din pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, me ne ran van peseurt abeg a gavo an dud ennon ; *frei von der Leber weg reden*, dont didroidell gant an-unan, komz a galon frank, komz didro-kaer, komz didroidell, komz displeg, komz distag, lavaret diwisk e soñj, lavaret hardizh e soñj, lavaret e soñj hep klask tro, bezañ distlabez da lavaret an traoù, na gaout treuzoù ebet war e zor, na gaout kambr a-dreñv ebet, bezañ solud en e gomzoù, na ober kant tro d'ar pod, na reiñ tro d'e gomzoù, na chom da chaokat e c'henoù, lavaret eeun e soñj, lavaret berr-ha-groñs (berr-ha-krenn) e soñj (Gregor), bezañ groñs en e vennozh, lavaret groñs e vennozh, lavaret krak e soñj, lavaret krenn e soñj, lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak), lavaret anezho distag, na vezañ sac'h an diaoul, na vezañ sac'h d'an diaoul ; *obsön reden*, kaozeal gast, lardañ e gomzoù gant gerioù hudur, bezañ lourt e barlant, bezañ boull e grouer, bezañ re libr en e gomzoù, bezañ libr ha lous en e gomzoù, bezañ lous e c'henoù, bezañ ur genoù lous a zen eus an-unan, bezañ un teod lous a zen eus an-unan ; *sie reden nicht mehr miteinander*, ne brezegont ket mui an eil gant egile, ne vez mui rannet grik etrezo, fontet eo an traoù etrezo, echu eo tout etrezo, torret eo ar votez etrezo ; *mit den Händen reden*, komz gant e zaouarn ; *dazwischen reden*, mont war ar gaoz, emellout er gaoz, lavaret e gomz ; *in den Wind reden, gegen die Wand reden*, komz ouzh tud hag a ra skouarn vouzar (hag a stank o divskouarn), mont e gomzoù gant an avel, mont e gomzoù e puñs an avel, treiñ e deod e goull, kouezhañ e gomzoù war an douar, mont e gomzoù e moged, komz evit ar c'helien, komz ouzh Yann dibalamour (ouzh tud eus Kerskouarneg), komz ouzh pennoù bouzar, komz ouzh tud na selaouont na kuzul na kelenn ebet, komz ouzh tud na reont van ebet ; *sich den Mund füsselig reden, sich die Seele aus dem Leib reden*, koll glaour e c'henoù o klask displegañ udb., komz betek ar moug, disec'hañ e skevent o klask displegañ udb. ; *er redet wie ein Wasserfall*, an drap a zo gantañ, ne ziwano ket ar fav en e c'henoù ; *vor sich hin reden, mit sich selbst reden*, embrezege, komz en e bart e-unan, komz e-unan-penn,

komz e-unan-kaer, lavaret e oferenn, grozmolat, bourboutil, komz d'e dog (d'e chupenn, d'he c'hoef), lavaret udb d'e vañch, lavaret udb etre Doue hag an-unan, lavaret un dra bennak etre e roched hag e chouk, lavaret udb etre e roched hag e vruched, chaokat e c'henoù, mouskomz sioul ; *jemandem nach dem Munde reden*, reiñ mel da lipat d'u.b., reiñ mel d'u.b. gant al loa-bod, reiñ ur begad mel d'u.b., reiñ pour d'u.b., plantañ kaol (pour) d'u.b., hejañ per melen d'u.b., fistoulat e lost dirak u.b., fistoulat en-dro d'u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., frotañ skant d'u.b. en e gein, frotañ skant e kein u.b., frotañ e askell d'u.b. tostennañ (lorbiñ, likaouiñ, lubaniñ, loavañ, flourañ, fougasiñ, fougeal) u.b., lorc'hañ u.b., likaouiñ ouzh u.b., flourañ e gein d'u.b., reiñ lorc'h d'u.b., ober fougeoù ouzh u.b., ober kudoù d'u.b., ober kudoù ouzh u.b., ober mounounerezh d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., ober e gash gleb, ober e glufan, ober ar manegoù, gwiskañ e vanegoù war an tu gin, ober e gi gaol, ober evel ar chas, mont en avel u.b., skeiñ e park u.b., bezañ erru e park u.b., pouezañ a-du gant u.b., breutaat evit u.b., fonnañ da vennozh u.b. (Gregor) ; *du kannst von Glück reden*, pebez taol chañs ac'h eus bet ! pe daol chañs ac'h eus bet ! un taol chañs eo dit ! mil chañs ac'h eus bet ! nag ur misi evidout ! an taol-se a denn d'ar burzhud ! un dro vat eo dit ! ur c'hras kaer eo dit ! ; *er hat gut reden, er hat schön reden*, hennezh a zo aes kaozeal - brav eo dezhañ kaozeal (lavaret) - ebat eo dezhañ prezeg - ebat a zo dezhañ ober prezegennoù - an tan a vez fougennañ e-pad an hañv o vezañ n'eus ket ezhomm anezhañ - brav eo kaozeal pa ne vezer ket er blegenn - brav a-walc'h eo lavaret pa vezer pell diouzh ar bec'h, berroc'h e vez an teod pa vezer war al lec'h - kalonek e vez gant e c'henoù pa vez pell diouzh ar bec'h - hennezh a brezeg a-walc'h - hennezh a lavar a-walc'h ; *von sich reden machen*, bezañ dindan teod(où) an dud, bezañ brudoù fall diwar e benn, bezañ kaoz vras eus an-unan, na vezañ na chaok na stran a ra diouer diwar e benn, magañ ar gaoz ; *du lässt nicht mit dir reden*, re vras eo da benn evit deskiñ netra ! a-raok ma kavin penn vat diouzhit ! da zivskouarn a zo bet kaset da liveañ ! ne rez nemet heuliañ da benn ! ur sapre penn kalet a zo ac'hanout ! lod ac'h eus e Kerbennek ! mul bras ma 'z out ! penn kalet ma'z out ! pennek out evel ur marc'h-koad ! pennek out evel ur mul ! n'em bez ket rezon ganit james ! da zivskouarn a zo bouzar ha da spered a zo dall ! ; *du redest davon wie der Blinde von der Farbe*, pep hini e vicher ha ned aio ket ar c'hazh d'al laezh - pep hini e dro hag ar vilin a dro.

V.k.e. (hat geredet) : *dummes Zeug reden*, direzoniñ, belbiañ, louadiñ, berlobiañ, na vezañ nemet traoù displet er gaoz gant an-unan, glabousañ a bep seurt diotajoù, kontañ flugez (flugezennoù, krakoù, bidennoù, bitrakoù, koñchoù born, koñchennoù born, kaozioù, lerbaj), bezañ kaozioù treflez gant an-unan, tennañ siklezonoù, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, mont gant kaozioù iskis, gallegañ, gallegat, rambreal, distagañ sotonioù ; *Gutes von jemandem reden*, lavaret vad eus u.b. ; *ein Dummkopf kann nur dummes Zeug reden*, genoù ar sodien a zo fonnus evit ar sotonî - ar re sot ne zisodont ket - neb a zo sot yaouank-flamm, evit koshaat ne furao tamm - lavaret sotonioù a zo

lod ar re sot ; *ich muss mit dir ein Wörtchen reden*, c'hoant am eus da lavaret ur gomz dit ; *ich habe kein Wort mehr mit ihm geredet*, ne voe mui rannet grik etrezomp ; *leeres Stroh reden, hin und her reden*, komz dilokez - komz jore-dijore - raneal - parlikanat - latennat - treiñ e deod e goulo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù bezañ puilh e gaoz - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genoù - trabellat - pilpenn e c'henoù - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - chom da valañ komzoù - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - pilat e c'henoù - pilat e veg - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - mont betek Pariz da-heul kaoz - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - raskañ - langajal - drailhañ langaj - glaourenniñ - glabousat - klakenniñ - grakal - dic'hourdañ e latenn - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk - kontañ flugez - kontañ flugezennoù - bezañ komzoù patatez gant an-unan - kontañ kaozioù - kontañ pifoù - komz gogez - rambreal - ranzenniñ - begeliat - barbotiñ.

2. tintal, dispakañ (disac'hañ) ar wirionez, anzav ar wirionez, anzavout ar wirionez, P. diskargañ e c'hor ; *jemanden zum Reden bringen*, lampraat e deod d'u.b., tennañ c'hwibez d'u.b., tennañ kaoz digant u.b., lakaat u.b. da gaozeal, diennañ (diskantañ, dibluskañ, distagellañ) u.b., goro u.b., goro komzoù diouzh u.b., tennañ panez (amanenn) eus gouzoug ar c'hi, deskiñ an doareoù digarez d'ober al leue, tennañ laezh digant an tarv, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, lakaat u.b. da dreiñ e grampouezhenn.

Reden n. (-s) : prezegerezh g., prezegennerzh g., prezegoù lies. ; *jedes Reden ist sinnlos, wenn jemand nicht hören will*, ne dalvez ket ar boan sutal pa ne fell ket d'ar marc'h staotañ, kamm ki pa gar ; *jemanden zum Reden bringen*, lampraat e deod d'u.b., tennañ c'hwibez d'u.b., tennañ kaoz digant u.b., lakaat u.b. da gaozeal, diennañ (diskantañ, dibluskañ, distagellañ) u.b., goro u.b., goro komzoù diouzh u.b., tennañ panez (amanenn) eus gouzoug ar c'hi, deskiñ an doareoù digarez d'ober al leue, tennañ laezh digant an tarv, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, lakaat u.b. da dreiñ e grampouezhenn.

Redensart b. (-, -en) : doare-lavar g., tro-lavar b., troienn b., troenn b., komzenn b. ; *stehende Redensart*, tro-lavar voutin b., troenn sonnet b. ; *kurze und knappe Redensart*, berllavar g. ; *deutsche Redensart*, germanegezh b., alamanekadur g. ; *das ist nur so eine Redensart*, un dro-lavar eo nemetken, arabat kemer an dra-se a berzh fall (a wall berzh).

Redenschreiber g. (-s, -) : saver prezegennoù g., darbarer prezegennoù g.

Redenschreiberin b. (-, -nen) : saverez prezegennoù b., darbarerez prezegennoù b.

Rederei b. (-,-en) : [gwashaus] fistilh g., fistilherezh g., drailh g., ragach g., ragacherezh g., trabellerezh g., faragouilh g., randonerezh g., randonnennoù lies., ravoderezh g., prezegoù lies., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., konchoù lies., komzoù goullou lies., komzoù didalvez lies., komzoù kollet lies., komzoù patatez lies., kaozioù lies., pifoù lies., arabad g., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., paribollennoù lies., komzoù gwrac'h lies., kontoù pikous lies.

Redeschluss g. (-es,-schlüsse) : peurbrezegenn b.

Redeschwall g. (-s,-e) : foerell a gomzoù b., stambouc'h g., komzoù a-stlabez (forzh pegement) lies., kaozioù a-drojouez (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, gwazh-pegengwazh) lies., mor a gomzoù g., morad a gomzoù g., ranezennerzh g.

Redeteil g. (-s,-e) : luskad ur brezegenn g., kevrenn ur brezegenn b.

Redeübung b. (-,-en) : embreg prezeg g.

Redeweise b. (-,-n) : doare-komz g., doare da gomz g., lavar g., lavarerezh g., doare kaozeal g., distilherezh g., distilh g., distag g., displegerezh g., giz prezeg b.

Redewendung b. (-,-en) : doare-lavar g., tro-lavar b., troienn b., troenn b., komzenn b., lavarenn b. ; *stehende Redewendung*, tro-lavar boutin b., troenn sonnet b.

redigieren V.k.e. (hat redigiert) : 1. skridaozañ, lakaat dre skrid, skeiñ war ar paper ; 2. ren embann udb., bezañ rener ar skridaozañ.

Redigieren n. (-s) : skridaozañ g. ; *das Redigieren fällt mir schwer*, ur gwall reuz eo din lakaat an dra-se dre skrid, kavout a ran diaes lakaat kement-se dre skrid, gwe am eus o lakaat an dra-se dre skrid.

Rediskont g. (-s,-e) : [arc'hant.] eildiskont b.

rediskontierbar ag. : [arc'hant.] hag a c'hall bezañ eildiskontet, eildiskontadus.

Rediskontsatz g. (-s,-sätze) : feur-eildiskontañ g.

redlich ag. : eeun, leal, peurleal, onest, dret, displeg, frank, jurdik, reizh, reizh hag eeun, reizh a galon, reizhmeurbet, anterin, mil onest, prop ; *ein redlicher Mensch*, un den onest g., un den peurleal g., un den prop g., un den eeun a bep hent g., un den eeun e pep hent g., un den reizh g., un den reizh hag eeun g., un den reizh a galon g., un den reizhmeurbet g., un den tre g., un den kenañ g., un den anterin g., un den mil onest g., un den a neuz g., un den da blijout g. ; *sich sein Brot redlich erwerben*, gounit e vara en un doare onest, gounit e vara gant onestiz (gant pep onestiz, e pep onestiz) ; *redlich erworbene Reichtümer*, pinvidigezhioù leal lies., madoù deuet dre an hent mat lies., madoù deuet a-berzh vat lies., madoù gounezet gant onestiz (gant pep onestiz, e pep onestiz) lies.

Redlichkeit b. (-) : onestiz b., onested b., gwirionded b., eeunded b., eeunder g., lealder g., lealder b., peurlealder b., lealentez b., reizhded b., reizhder g., anterinded b., anterinder g.

Redner g. (-s,-) : prezegenner g., prezeger g., komzer g. ; *ein leidenschaftlicher Redner*, ur prezeger gredus g.

Rednerbühne b. (-,-n) : leurenn-gomz b.

Rednergabe b. (-,-n) : teodegezh b., helavarded b., helavarder g., helavar g., lokañs b., donezonoù evel prezegenner lies.

Rednerin b. (-,-nen) : prezegennerez b., prezegourez b.

rednerisch ag. : prezegennus ; *rednerischer Tonfall*, ton prezegennus g.

Rednerpult n. (-s,-e) : marc'h-levr g., letrin g.

Rednerstuhl g. (-s,-stühle) : kador-brezeg b.

Redon n. : Redon b.

Redoute b. (-,-n) : 1. maskaradenn b., maskladeg b. ; 2. [lu] kre g., kae-difenn g., kreñvlec'h g., kreñvig g.

redselig ag. : helavar, teodek, begek, flav, latennet, dilu a deod, distagellet, beget-mat, teodet-mat, teodet-kaer, latennet-kaer, lañchennet-mat, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezeger anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, ur c'haozeer brav anezhañ, brokus a gomzoù, beginot, kaozeüs, klakenn, ranezennek, trabellek.

Redseligkeit b. (-) : teodegezh b., doug da gomz g., pleg da gomz g., trabellerezh g.

Reductio ad absurdum b. (- - -) : [mat.] diren d'an direizhpoell g., diren d'an emsiv g., poellata dre zireizhpoell g., poellata dre an emsiv g., poellata emsivek g.

Reduktion b. (-,-en) : 1. koazh g., koazhadur g., bihanadur g., bihanaat g., digresk g., disteraat g., fetisaat g., fetisadur g., kurzañ g., kurzadur g., direadur g., diren g. ; 2. [mat.] direadur g., diren g. ; 3. [preder.] diren g. ; *eidetische Reduktion*, diren eidetek g. ; *phänomenologische Reduktion*, diren anadennoniel g. ; *transzendente Reduktion*, diren trehontel g.

Reduktionismus g. (-) : [preder.] direadouriezh b.

Reduktionist g. (-en,-en) : [preder.] dereadour g.

Reduktionsteilung b. (-) : [bev.] meioz hanterus g.

redundant ag. : 1. dreistkont, dreistfonn, gourfonn, re fonn, c'hwezet ; 2. [yezh.] gourfonngeriat ; 3. [stlenn.] gourleizhat, gourfaot.

Redundanz b. (-,-en) : 1. gourfonn g., dreistfonn g., dreistezhomm g. ; 2. [yezh.] gourfonngeriad g. ; 3. [stlenn.] gourleizh g., gourleizhad g., gourfaoter g.

Reduplikation b. (-,-en) : 1. azdoublañ g., azdoubladur g., adlavar g. ; 2. [bev.] azeiladur g., azeilañ g.

reduzibel ag. / **reduzierbar** ag. : 1. hag a c'heller nebeutaat (digreskiñ, difonnaat, bihanaat, koazañ, krennañ, diskar, fetisaat) ; 2. [mat.] direadus.

reduzieren V.k.e. (hat reduziert) : 1. nebeutaat, digreskiñ, difonnaat, bihanaat, koazhañ, krennañ, diskar, fetisaat, diren ; *zu reduzierten Preisen*, e pilwerzh ; 2. [mat.] diren ; 3. [kegin.] lakaat da yostañ, tevaat, lakaat da goazhañ.

reduzierend ag. : 1. koazhus, direüs ; 2. [preder.] direadour.

Reduzierung b. (-,-en) : 1. koazh g., koazhadur g., bihanadur g., bihanaat g., digresk g., disteraat g., fetisaat g., fetisadur g., kurzañ g., kurzadur g., direadur g., diren g. ; *eine Reduzierung der Wochenstunden bei vollem Lohnausgleich*, berradur an eurvezhioù labour sizhuniek hep krennadur war ar gopr g., digresk an eurvezhioù labour sizhuniek hep krennadur war ar gopr g. ; 2. [mat.] direadur g., diren g. ; 3. [preder.] diren g.

Reduzierventil n. (-s,-e) : [tekn.] deleder g., distenner g.

Reede b. (-,-n) : morlenn b., lenn-vor b., kambr-vor b., mor-bihan g. ; *Brester Reede*, morlenn Brest b., mor-bihan Brest g. ; *im hintersten Teil der Brester Reede*, e goueled mor-bihan Brest.

Reeder g. (-s,-) : [merdead.] paramantour g., paramanter g., fredadour g.

Reederei b. (-,-en) : [merdead.] kompagnunezh-verdeñ b., kevredad merdeñ g.

Reederin b. (-,-nen) : [merdead.] paramanterez b., paramantourez b., fredadourez b.

Reef n. (-s,-s) : [merdead.] riz g., kriz g., krizadenn b.

reefen V.k.e. (hat gereeft) : [merdead.] *die Segel reefen*, lakaat ur riz, tailhañ al lien, krizañ ar gouelioù, krizañ al lien, ober ur c'hriz, ober ur grizadenn, krougañ al lien, rizañ.

reell ag. : **1.** gwerc'hel, revoudel, devoudel ; *er hat noch eine reelle Chance*, gwir spi en deus c'hoazh ; *reell ist diese Möglichkeit nicht vorhanden*, n'eus ket eus an diflip-se (eus an diskoulm-se) e gwirionez ; **2.** [mat.] *reelle Zahlen*, niveroù gwerc'hel lies. ; **3.** [kenw.] a-feson, a-zoare ; *reelle Preise*, prizioù dereat lies. ; *reelle Firma*, embregerezh a fiziañs g. ; **4.** onest, leal, reizh, eeun, peurleal, peuronest, anterin, rik gant e bouezioù ; *dieser Kaufmann ist reell*, hennezh a zo rik gant e bouezioù ; *das Geld hat er sich reell verdient*, gounezet en deus an arc'hant-se en un doare onest, gounezet en deus an arc'hant-se gant onestiz (gant pep onestiz, e pep onestiz).

Reep n. (-s,-e) : [merdead.] fard g., penn-fard g., kordenn-lestr b.

Reet n. (-s) : [norzh Bro-Alamagn] broen str., raoskl str., korz str.

Reetdach n. (-s,-dächer) : toenn vroen b., toenn raoskl b., toenn gorz b.

reetgedeckt ag. : goloet gant broen, goloet gant raoskl, goloet gant korz.

Refektorium n. (-s, Refektorien) : [relij.] predva g., predlec'h g., sal-debriñ b.

Referat n. (-s,-e) : **1.** rentañ-kont g., danevell b., skrid-danevell g., danevellskrid g., displegadenn b. ; **2.** burev g., servij g., gwazrann b., rann b.

Referendar g. (-s,-e) : stajiad g.

Referendariat n. (-s,-e) : staj g.

Referendarin b. (-,-nen) : stajiadez b.

Referendarzeit b. (-,-en) : staj g.

Referendum n. (-s, Referenden/Referenda) : [polit.] referendom g., poblaters g.

Referent g. (-en,-en) : **1.** daneveller g., kuzulier g. ; **2.** perzhiad g., prezegenner g. ; **3.** penn gwazrann g., penn-servij g. ; **4.** [yezh.] ergeñverenn b.

Referentin b. (-,-en) : **1.** danevellerez b., kuzulierez b. ; **2.** perzhiadez b., prezegenner b. ; **3.** penn gwazrann g., penn-servij g.

Referenz b. (-,-en) : **1.** daveenn b., erbedadenn b., titour b. ; **2.** [yezh.] ergeñver g., ergenverañ g.

Referenzrahmen g. (-s,-) / **Referenzsystem** n. (-s,-e) : stern-dave g., framm-dave g., teskad dave g. ; *gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen : lernen, lehren, beurteilen*, framm europat boutin dave evit ar yezhoù g.

referieren V.gw. (hat referiert) : **1.** ober ur rentañ-kont ; **2.** [yezh.] *auf etwas (t-rt) referieren*, ergeñverañ ouzh udb. V.k.e. (hat referiert) : rentañ kont eus, danevelliñ, dezrevell, dezrevellañ ; *jemandes Vorschlag referieren*, degas kinnig u.b., displegañ kinnig u.b.

Reff n. (-s,-s) : [merdead.] riz g., kriz g., krizadenn b.

reffen V.k.e. (hat gereeft) : [merdead.] *die Segel reffen*, lakaat ur riz, tailhañ al lien, krizañ ar gouelioù, krizañ al lien, ober ur c'hriz, ober ur grizadenn, krougañ al lien, rizañ.

Reffkausch b. (-,-en) / **Reffkausche** b. (-,-n) : [merdead.] kosenn riz b.

Reffleine b. (-,-n) : [merdead.] bos riz g.

refinanzieren V.k.e. (hat refinanziert) : [arc'hant.] adkellidañ, adarc'hantiñ, adarc'hantaouiñ, adarc'hantekaot.

Refinanzierung b. (-,-en) : [arc'hant.] adkelliderezh g., adarc'hantaouerezh g., adarc'hantadur g., adkellidañ g., adarc'hantiñ g., adarc'hantaouiñ g., adarc'hantekaot g.

Reflektant g. (-en,-en) : [kenwezh] karour g., den troet gant udb g., arval dedennet g.

Reflektantin b. (-,-nen) : [kenwezh] karourez b., arvalez dedennet b.

reflektieren V.k.e. (hat reflektiert) : **1.** [fizik] disvannañ, dasskediñ, disteurel, dameuc'hañ ; **2.** prederiañ war, prederiañ gant, en em soñjal war, en em gompren war, poellañ war, poelladiñ war, poellata war, kemer (kaout) preder gant, bezañ e breder gant, lakaat reiz da gompren [udb], sipañ e spered da veizañ [udb], sipañ e spered da soñjal [en udb], chom da gompren [udb], chom da gompren [en udb], chom war evezh evit pezh a sell ouzh, teuler perzh ouzh. V.gw. (hat reflektiert) : **1.** *auf etwas (t-rt) reflektieren*, bezañ e sell war udb, ober e zezev da gaout udb, bezañ e alan war udb, sellet gant avi ouzh u.b., luchañ ouzh u.b., steredenniñ ouzh u.b., glaourenniñ war-lerc'h udb, bezañ e galon war udb, lugerniñ ouzh u.b. ; **2.** *über etwas (t-rt) reflektieren*, en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat reiz da gompren udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb. ; *über jemandes Worte reflektieren*, pleustriñ komzoù u.b., prederiañ komzoù u.b. ; *über den Tod reflektieren*, prederiañ ar marv, prederiañ er marv ; **3.** disvannañ ar gouloù, dasskediñ ar gouloù, disteurel ar gouloù.

Reflektor g. (-s,-en) : luc'higell b., dameuc'her g., luc'htaolerez b., lamprezeg b., katadiopt g., disvanner g.

reflektoris ag. : damougel, emzastaolel ; *der Schluckauf ist eine reflektorische Einatmungsbewegung des Zwerchfells*, an hik a zeu diwar strishadennoù trumm ha damougel ar gelc'hspeuren.

Reflex g. (-es,-e) : **1.** dassked g., skleur g., distaol g. ; **2.** [korf.] distaol g., emzastaol g., damoug g., diarzoug g., fiñv diemskiant g., fiñvadenn diarzoug b. ; *bedingter Reflex, konditionierter Reflex, erworbener Reflex*, emzastaol darblegadel g., damoug darbleget g.

Reflex- : emzastaolel, damougel, diarzoug.

Reflexbewegung b. (-,-en) : distaol g., emzastaol g., damoug g., diarzoug g., fiñv diemskiant g., fiñvadenn diarzoug b.

Reflexbogen g. (-s,-/bögen) : [bred.] treug emzastaoel g., treug damougel g.

Reflexion b. (-,-en) : 1. dassked g., distaol g., dameuc'h g., disvann g., disvannadur g., disvannañ g. ; 2. preder g., prederiadenn b., emsoñj g., prederennoù lies., prederiañ g. ; *dieser Gedanke hatte sich in seine Reflexionen eingeschlichen*, en em silet en doa ar soñj-se en e brederioù ; *Reflexionen anstellen*, prederiañ, pleustriñ soñjoù.

Reflexionshologramm n. (-s,-e) : [tekn.] hologramm disvannañ g.

Reflexionskoeffizient g. (-en,-en) : [fizik] disvannusted b., feuriader disvannañ g.

Reflexionsvermögen n. (-s) : [fizik] galloud disvannañ g.
reflexiv ag. : 1. [yezh.] emober, emodel ; *reflexive Verben*, verboù emober lies., verboù emodel lies., verboù raganv lies. ; 2. prederel, prederiet, poellek, emsellus ; [preder.] *reflexives Bewusstsein*, emskiant emsellus b., emskiant prederel b. ; *reflexive Analyse*, dielfennadur prederel g.

Reflexivpronomen n. (-s,-/pronomina) : [yezh.] raganvgour emober g.

Reflexzonenmassage b. (-,-n) : [mezeg.] leuñviñ takadoù damougel g., refleksologiezh b.

Reform b. (-,-en) : adreizhadur g., adreizh g., adreizhadenn b., adaoz g., adurzhadur g., kempennadur g., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g.

Reformation b. (-,-en) : [relij.] adreizhadur g., adreizh g., adreizhadenn b. ; *Reformation an Haupt und Gliedern*, adreizhadur penn-kil-ha-troad g., adreizhadur eus an eil penn d'egile g., adreizhadur holl-razh g. ; [istor] *die Reformation*, an Adreizhañ g., P. an Disivoud g., an Disivoud Meur g.

Reformationsfest n. (-es,-e) : [relij.] gouel an Adreizhañ g.

Reformator g. (-s,-en) : [relij., polit.] adreizher g., reizher g., reizhour g.

Reformatorin b. (-,-nen) : [relij., polit.] adreizherez b., reizherez b., reizhourez b.

reformatorisch ag. : 1. kempennour ; 2. [relij.] adreizher, reizher, disivouder, ... an Disivoud Meur, ... disivoud, ... adreizhañ, ... adkempenn, ... adstummañ ; 3. [polit.] kempennelour.

reformbedürftig ag. : hag a rank bezañ adreizhet.

Reformbestrebung b. (-,-en) : strivoù adreizhañ lies., strivoù adkempenn lies., strivoù adstummañ lies.

Reformer g. (-s,-) : [polit.] 1. adreizher g., reizher g., reizhour g. ; 2. kempennelour g.

reformerrisch ag. : [polit.] 1. ... adreizher, ... reizher, ... adreizhañ, ... adkempenn, ... adstummañ ; 2. kempennelour.

reformfreudig ag. : a-du-kaer gant an adreizhañ.

Reformhaus n. (-es,-häuser) : stal produioù bouedourel b., stal boued reol b.

reformieren V.k.e. (hat reformiert) : 1. adreizhañ, adkempenn, adstummañ ; *reformierte Kirche*, liz adreizhet b., liz disivoud b., liz protestant b. ; 2. [istor] *reformierte Kleider*, dilhad mat evit ar yec'hed lies., dilhad yac'h lies.

Reformierte(r) ag.k. g./b. : [relij.] disivouder g., disivouderez b., protestant g., protestantez b.

Reformismus g. (-) : [polit.] kempennelouriezh b.

Reformist g. (-en,-en) : [polit.] kempennelour g.

Reformkleidung b. (-,-en) : [istor] dilhad mat evit ar yec'hed g./lies., dilhad yac'h g./lies.

Reformkost b. (-) : boued reol g., danvezioù bevañs bouedourel lies.

reformunwillig ag. : a-enep an adreizhañ.

reformwillig ag. : a-du gant an adreizhañ.

Refrain g. (-s,-s) : diskan g. ; *den Refrain singen*, diskanañ ; *der Refrain eines Liedes*, diskan ur ganaouenn g.

Refraktion b. (-,-en) : [fizik] luc'htorr g., gouskog g., gouskogañ g.

Refraktor g. (-s,-en) : [stered.] teleskop dioptrek g., gouskoger g.

Refugium n. (-s, Refugien) : bod g., bodenn b., minic'hi g./b., repu g., herberc'h g., goudor g., gwasked g., goloadurezh b., retred g./b.

Regal¹ n. (-s,-e) : estajerenn b., lañsed b., stalenn b., stal b., astell b., instremen g., riz g., plankenn g.

Regal² n. (-s, Regalien) : 1. [istor, gwir] gwir ar roue (Gregor) g. ; 2. gwir ar Stad g.

regalieren V.k.e. (hat regaliert) : 1. reiñ chervad da, ostizañ, segaliñ ; 2. reiñ profoù kement-ha-kement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegenn-mui, forzh pegement) da, kargañ a brofoù, reiñ meur a brof da, reiñ pezh a gar profoù da ; 3. diduellañ, diduiñ.

V.em. : **sich regalieren** (hat sich (t-rt) regaliert) : 1. banvezañ, chervadiñ, debriñ hag evañ gwalc'h e galon, debriñ hag evañ e roll, en em segaliñ, ober chegenn ; 2. ebatal, ober joa, bragal, bourrañ, kemer un tamm plijadur, kemer plijadur, kavout ur misi.

Regatta b. (-, Regatten) : [sport] regata g., redadeg-vagoù b.

Reg.-Bez. : [berradur evit **Regierungsbezirk**] bann g., pastell-vro b., rannbarzh b., ranndir b., tachenn b., kornbro g., kornad g., korniad g., distrig g.

rege ag. : 1. dilu, divorfil, divorfil-kaer, buhezek, bouilh, chourch, fonnus, gardis, koujourn, monedus, abil, bev-buhez, bev-buhezek, buhezek, fiñvus ; *rege werden*, dihuñ, divorfilañ, divordoiñ, divorzañ, divorediñ, dont fiñv en an-unan ; *rege machen*, reiñ lañs (lusk) da, lakaat fiñv e, degas fiñv e ; *eine rege Wirksamkeit*, birvilh g., lañs g., mesk g., meskadeg b., fifil g., lavig g., kabal b., fourgas g., oberiantiz b. ; *es herrschte eine rege Wirksamkeit*, ren a rae ar birvilh ar brasañ eno, kalz a hej hag a brez a oa eno, kabal ha fourgas a oa eno, mesk a veze eno ; 2. stank ; *reger Verkehr*, monedone (tremen-distremen, tremenerezh) stank g., tremeniri stank b.

Regel b. (-,-n) : 1. reolenn b., reol b., reizhenn b., savelenn b., reizh b. ; *allgemeine Regel*, reolenn hollek b., reizhenn hollek b. ; *eine Ausnahme von der Regel machen*, mont evit ur wech diwar ar reolenn, tremen evit ur wech hebiou d'al lezenn, terriñ ar reol evit ur wech, tremen ar reol (Gregor) ; *in der Regel*, peurliesañ, ar peurliesañ, peurliesañ, ar peurliesañ, dre vras, ordinal, d'an ordinal, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ, boazet ; *wenn ich an seinem Haus vorbeikomme, sitzt er in der Regel vor der Tür*, boazet, pa dremenan hebiou e di e vez hennezh azezet dirak an nor ; *die Ausnahme bestätigt die Regel*, e-keñver pep reolenn ez eus traoù direizh, n'eus tra

na gav un diforc'h bennak, nend eus reol ker bras ma c'hallfe skoueriañ pep tra (Gregor), an ezreol a gadarn ar reol, kant maouez kant hiviz / nemet unan a vefe dihviz ; *die Beachtung der grammatischen Regeln lässt nach*, mont a ra ar yezhadur war laoskaat ; *alles nach allen Regeln der Kunst machen*, ober an traoù war o reizh ; *die Grundsätze und Regeln des christlichen Lebens*, reizhoù ar vuhez kristen lies., reolennoù ar vuhez kristen lies. ; *die Spielregel*, ren ar c'hoari g., reolenn ar c'hoari b. ; *die 3-Sekunden-Regel beim Basketball*, reolenn an teir eilenn er c'hoari basket-ball b. ; **2.** amzerioù lies., mizioù lies., bleuñv str., merkoù lies., diwad miziek g., flus-gwad miziek g., koll-gwad miziek g. ; *sie hat ihre Regel*, hec'h amzerioù he deus, he mizioù he deus, gant he mizioù emañ, he mizioù a zo ganti, meurlarjez a zo er gêr, meurlarjez a zo ganti, emañ he zraoù ganti ; *ihre Regel will nicht auftreten*, mouzhet eo hec'h amzer outi ; *sie hat ihre erste Regel bekommen*, amzeret eo.

Regelarbeitszeit b. (-, -en) : pad an amzer labour hervez al lezenn g.

regelbar ag. : **1.** hag a c'heller reoliañ ; **2.** hag a c'heller reizhañ (renkañ).

Regeldetri b. (-) : [mat.] reolenn an tri niver b.

Regelfall g. (-s) : reolad b. ; *das ist der Regelfall*, *das entspricht dem Regelfall*, diouzh ar reizh eo, diouzh ar reoladoù eo ; *im Regelfall*, boazet, dre vras, peurluviañ, ar peurluviañ, peurliesañ, ar peurliesañ, d'an ordinal, ent-reol.

Regeljahr n. (-s, -e) : [stadegoù] bloavezh keitat g., bloavezh reol g., bloavezh skoueriek g.

Regelkondensator g. (-s, -en) : [tekn.] tredandougell argemmus b.

regellos ag. : direol, dizurzh, direoliet, dizurzhiet, direizh, dizordren, dizordrenet, dizordret, digempenn, en un doare foutouilhek.

Regellosigkeit b. (-) : direolamant g., dizurzh g., direizh g./b., direizhder g.

regelmäßig ag./Adv. : **1.** ingal, dalbezh, mareadek, prantadek, aketus, bemdez pe liesoc'h, plaen, a-blaen ; *regelmäßiger Benutzer*, boazier g. ; *regelmäßiger bezahlter Urlaub*, vakañsoù mareadek paeet lies ; *regelmäßiger Besucher eines Marktes sein*, darempredañ ur foar, pleustriñ ur foar ; *regelmäßig arbeiten*, mont a-blaen gant e labour, labourat ingal, labourat plaen ; *ich lese regelmäßig diese Zeitung*, lenn a ran plaen (ingal) ar gelaouenn-mañ ; *ich gehe regelmäßig durch diesen Park spazieren*, me a ra va darempred dre al liorz-se ; *etwas regelmäßig zu einer bestimmten Uhrzeit machen*, kaout eurioù d'ober udb ; *ihr Sohn schickt ihr regelmäßig Geld*, arc'hant he devez ingal (a-blaen) digant he mab ; *die Bäume wurden in regelmäßigen Abständen gepflanzt*, ingal eo bet plantet ar gwez ; *er kommt regelmäßig zu Besuch*, ingalik e teu da'm gwelet ; **2.** reizh, reizhek, reoliek, reolennek, hervez ar reol, diouzh ar reolenn, reoliet-mat ; **3.** [mat.] keitkornek, keittuek ; *ein Kubus ist ein regelmäßiges Hexaeder*, un diñs a zo par muzul e gerioù ; *regelmäßiges Dreieck*, tric'horn keittuek g. ; *beim regelmäßigen Dreieck betragen alle drei Winkel 60°*, kornioù un tric'horn keittuek a zo 60° pep hini.

Regelmäßigkeit b. (-) : **1.** ingalded b., ingalder g., mareadegezh b. ; **2.** reizhed b., reizhder g., reizhegezh b., reoliegezh b.

regeln V.k.e. (hat geregelt) : urzhiañ, urzhiaata, reoliañ, reolennañ, reolennata, reizhata, reishaat, reizhañ, reizhekaat, reizhennañ, ingalañ, eeunaat, reoliañ, reoliñ ; *den Verkehr regeln*, urzhiañ an tremen, urzhiañ an tremenerezh ; *durch gesetzliche Maßnahmen regeln*, lezennaat, melestriñ, reizhennañ, reizhata, reizhaduriñ, reizhekaat, reolennañ, reoliañ ; *den Markt durch gesetzliche Maßnahmen regeln*, reoliañ an nevid ; *die Finanzen regeln*, delc'her ar c'hontoù ; *jemanden damit betrauen*, *etwas zu regeln*, reiñ udb da reizhañ d'u.b. ; *etwas vertraglich regeln*, kevratelañ udb ; *die Sache ist geregelt*, peurreizhet eo an afer, skaret eo ar gudenn, diskoulmet eo ar gudenn, diluziet eo ar gudenn, graet eo ar stal, renket eo an afer, dienket eo an afer, aet an askorn en e lec'h, aet an askorn en e blas, plaenaet eo ar gudenn, ingalet eo an traoù, krog eo ar c'hrog.

V.em. : **sich regeln** (hat sich (t-rt) geregelt) : en em renkañ, reizhekaat, dienkañ, emreoliañ ; *es wird sich schon regeln*, en em renkañ a raio e doare pe zoare, kavout a raimp hon diluzioù, kavet e vo ur voaien da zibunañ ar gudenn, kavet e vo ar c'hraf, kavet e vo penaos ober diouti, kavet e vo poell d'ar gudenn-se, kavet 'vo un diskoulm.

regelrecht ag. : reizh, reizhek, reoliek, reolennek, hervez ar reol, diouzh ar reolenn, reoliet-mat.

Adv. : en dailh hag en doare ma'z eo ret, evel ma'z eo dleet, evel eo dleet, evel ma faot, evel a faot, evel ma tere, ent prop, e doare, a-zoare, a-feson, sklaer, splann, a-dailh, hetus / a c'hoari gaer / ken na strak / ken na fu / ken na luf / kaer / brav ha kempenn (Gregor), brav ha prop ; *er wurde regelrecht durchgeprügelt*, bet en doa gwashoc'h eget pilat c'hwez ; *Sie haben mich regelrecht betrogen*, paket brav on bet ganeoc'h, toazet brav on bet ganeoc'h, kaotet ha peget on bet prop ha brav ganeoc'h, bratellet on bet prop ha kempenn ganeoc'h, devet on bet prop ha brav ganeoc'h ; *die Menschenmenge auf der Straße riss uns regelrecht mit*, ken leuniet e oa ar straed gant an dud ma vezemp war-zoug enni.

Regelstab g. (-s, -stäbe) : [nukl.] barrenn lankañ b.

Regelstudienzeit b. (-, -en) : pad reizhennel ar studioù g., pad reolennel ar studioù g.

Regelung b. (-, -en) : **1.** emglev g., diviz g., kendivizad g. ; **2.** reoliadur g., reoladur g., reolennadur g., reol b., reizhennoù lies., reizhennadur g., reizhataerezh g., reizhadur g., reizhadurezh b., reizhidigezh b., reizhad b. ; *Preisregelung*, reolennadur ar prizioù g. ; **3.** [tekn.] lakaat war reizh g., reoliañ g., reolierezh g., reoliadenn b., reizherezh g., reizhidigezh b.

Regelverstärker g. (-s, -) : [skingomz] amplaer reoliñ g.

regelwidrig ag. : kontrol d'ar reol, kontrol d'ar reolennoù, amreizh, direizh, direoliek.

Regelwidrigkeit b. (-, -en) : amreizhded b., direizhded b.

Regen g. (-s, -) : **1.** glav g., dour g., bererezh g., P. soubenn chas b. ; *der Regen setzt ein*, krog eo ar glav d'ober, deuet ez eus glav, pokañ a ra ar glav, deuet ez eus dour d'ober ; *der Regen wird sich nicht halten*, n'eo ket glav da badout, divanneañ a raio ar glav a-benn nebeut, ar glav-se a baseo ; *der Regen wird den ganzen*

Tag anhalten, ne davo ket ar glav feteiz ; *mit Regen vermischter Hagel*, glav kemmesket a c'hreizh g., kazarc'h kemmesket a c'hlav g./str. ; *es sieht nach Regen aus*, kinnig a ra ar glav kouezhañ, homañ a zo glav ganti, amzer-c'hlav a zo, doareet-fall eo an amzer, glav a zo enni (ganti), gwelet e vez stumm ar glav war an amzer, gwelet e vez distrap ar glav war an amzer, un distrap glav a zo war an amzer, ne chomo ket divanne (divannac'h) an amzer, risklañ a reomp kaout glav, feson c'hlav a zo gant (war) an amzer, fesoniñ a ra d'ober glav, fesoniñ fall a ra, n'eo ket stummet mat an amzer, sin glav a zo ganti, liv ar glav a zo ganti, gouenn c'hlav a zo, o ouennañ reiñ glav emañ, troet eo an amzer war ar glav, stummet fall eo an amzer, stumm ar glav a zo, a-stumm d'ober glav emañ an amzer, stummet eo an amzer d'ar glav, stummet eo an amzer d'ober glav, stummet eo an amzer da c'hleboriñ, lusk da c'hlav a zo war an amzer, luskañ a ra ober glav, emañ an amzer o nodiñ reiñ glav, reze da c'hlav a zo war an amzer, an amzer zo stummet diouzh ober glav, stummañ a ra an amzer da gaout glav, stummañ a ra an amzer d'ober glav, feson an dour a zo ganti, feson an dour a zo war an amzer, sin (seblant) glav eo an dra-se, seblant glav a zo, seblant a c'hlav eo kement-se, diougan glav a zo en amzer (gant an amzer, war an amzer), emañ an amzer o vont da c'hlavañ, emañ o tommañ dour dimp, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, homañ a zo o varraouiñ, emañ o c'horñ glav ; *leiser Regen*, lugachenn b., litenn b., ailhenn b., libistrenn b., glav tanav (bihan, skañv, plaen) g., glizhenn b., glav-kemener g., avel lart g., glavig g., glav munut g., glav tamouezet g., glav foet g., glebiadenn b., glizhaj g., glizhetez b., lusenn b., amzer lous g., amzer vreñ g., amzer c'hleb g. ; *saurer Regen*, glaveier trenk lies. ; *aus dem Nebel wird Regen*, ar vrumenn a ya e glav, ar vrumenn a gouezh e glav ; *vom Meer kommender Regen*, morc'hlav g., morenn-c'hlav b., glav o sevel diwar vor g. ; *der Regen hört auf*, emañ ar glav oc'h ehanañ, terriñ a ra war ar glav, tevel a ra ar glav, divanneañ a ra ar glav, spanaat a ra ar glav, arsaviñ a ra ar glav, arsaviñ a ra ar glav a gouezhañ ; *der Regen hat aufgehört*, tavet eo ar glav, ehanet eo ar glav, troc'het eo seizenn an diaoul, torret eo war ar glav ; *der Regen wollte nicht aufhören*, diehanañ a rae ar glav, didav e oa ar glav, didorr e chomas ar glav ; *seit drei Monaten ist kein einziger Tropfen Regen gefallen*, n'eus bet greun glav ebet abaoe tri miz ; *die Erde lechzt nach Regen*, o c'houlenn glav emañ an douar, itik eo an douar gant ar sec'hor, c'hoant glav en deus an douar, diwad eo an douar, an douar a zo erru diwad, glav a zo ezhomm, emañ an douar o c'houlenn dour, ezhomm a c'hlav a zo gant an douar, dober en deus an douar a c'hlav, dober en deus an douar da gaout glav, ur c'hlebiadenn a rafe mil vat d'an douar, emañ an douar en engortoz a gaout glav, emañ an douar en gortoz ar glav ; *der Regen trommelt auf das Dach*, emañ ar glav o pigosat an doenn ; *der Regen fällt vom Himmel herunter*, ar glav a zered eus an nec'h, ar glav a zered eus an oabl ; *der Regen fällt heftiger denn je*, gwashaet eo d'ober glav, ar glav a daol gwazh eget kent, ar glav a daol ken gwazh ha biskoazh, ar glav a stourm gwazh eget kent, dour a ra gwashañ ma c'hall, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, ar glav a daol forzh pegement, glav a ra ken-ha-ken, glav a

ra ken-ha-kenañ, glav a ra kenañ-kenañ, glav a ra mui-pegem-mui, glav a ra gwazh-pegem-gwazh, ar glav a daol n'eus forzh pegement, foetañ a ra ar glav gwazh eget kent, glav a ra forzh pegement, glav a ra n'eus forzh pegement, skeiñ a ra ar glav ken a fust ; *Schutz vor dem Regen*, disglavenn b., disglav g., distav g., distavenn b. ; *sich vor dem Regen unterstellen*, klask un disglavenn, klask un distav, klask un distavenn, mont da zisglaviñ, mont da waskediñ, mont en disglav, emgledouriñ diouzh ar glav, en em lakaat er gwasked, mont d'ar gwasked, mont da zistav ; *sich bei Regen unter einem Fels unterstellen, bei Regen unter einem Fels Schutz suchen*, mont da zisglaviñ e gwask ur roc'h, kavout disglavenn e gwasked ur roc'h, mont da zisglaviñ e gwask ur garreg ; *sie flüchteten sich schnell vor dem Regen ins Haus*, kabal a savas ganto da vont en ti da zisglaviñ, hastañ a rejont karzhañ d'an ti da zisglaviñ, hastañ a rejont touch d'an ti da zisglaviñ ; *vor dem Regen geschützt*, disglav, en disglav, en distav, diwallet diouzh ar glav, er gwasked diouzh ar glav, goudor diouzh ar glav, goudoret diouzh ar glav ; *vor dem Regen schützen*, disglaviñ, gwaskediñ, ober disglav da, lakaat en disglav, reiñ gwasked da, goudoriñ diouzh ar glav ; *in meinem Haus brauche ich mich nicht vor dem Regen zu fürchten*, emañ va zi en disglav ; *die erste Sonne wird den Regen vertreiben*, pa zeuio an heol da darzhañ e raio d'ar glav karzhañ ; *bei strömendem Regen*, dindan ur glav a-bil, dindan ar glav puilh, dindan ar glav-pil, dindan ar glav bras, dre c'hlav bras ; *es regnet in Strömen*, glav a ra a-skuilh, glav stank a ra, glav foll a ra, ober a ra ur barr-dour, ober a ra ur barr-amzer, foetañ a ra ar glav, glav a ra a c'hoari gaer, glav a ra a skudellad, glav a ra a sailhadoù, glav puilh a ra, puilh e kouezh ar glav, ferc'hier houarn a ra, glav bras a ra, glav a ra kenañ, glav meur a ra, ober a ra dour gwashañ ma c'hell, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, teurel a ra dour, druz eo an traoù, ober a ra dour da deuler gant ar varazh, ober a ra glav evel teuler dour gant barazhioù, ober a ra glav evel skeiñ gant barazhioù, ar glav a gouezh puilh evel gant ur bezel, ar glav a gouezh a-bezhiadoù, skeiñ a ra ar glav evel gant ur bezel, pilioù dour a ra, a-boullad e kouezh ar glav, ober a ra glav diouzh ar gwashañ, glav touseg a ra, glav-pil-polos a ra, glav a ra forzh pegement, ar glav a daol ken-ha-ken, ar glav a daol mui-pegem-mui, ar glav a daol gwazh-pegem-gwazh, ar glav a daol ken-ha-kenañ, ar glav a daol kenañ-kenañ, glav a ra n'eus forzh pegement, glav-pil a ra / glav a ra ken na fu / glav a ra endra c'hall / poulladañ a ra ar glav (Gregor), barradiñ a ra, barraouiñ a ra, ober a ra glav a-bil ; *Regen am Sonntag, Regen am Montag und Regen die ganze Woche*, glav da Sul, glav da Lun, ha glav e-pad ar sizhun ; *Regen am Mittag, Regen den ganzen Tag*, glav da greisteiz ha glav e-pad an deiz ; *je stärker der Regen ist, umso eher wird er sich geben*, seul greñvoc'h e vez ar glav seul gentoc'h a se e tav ; *zu Regen neigen*, bezañ techet da c'hlav ; *der Regen hat gerade gereicht, den Staub zu besprühen*, n'eus ket graet kalz a c'hlav met kement ha lazhañ ar bouttrenn ; **2.** [troioù-lavar] *vom Regen in die Traufe kommen*, kouezhañ diwar ar billig en tan, kouezhañ eus ar billig en tan, kouezhañ eus an derzhienn domm en droug-sant, mont eus ar foenneg d'ar menez, dimeziñ an

naon gant ar sec'hed, mont eus ti al louarn da di ar bleiz, diskar un iliz da sevel ur chapel, eskemm ur marc'h born gant unan dall, difoeltrañ an ti d'ober ur forn, mont eus ar park d'al lanneg, tec'hel diouzh trubiilh da gouezhañ e melre, mont a zrouk da wazh (Gregor) ; 3. [kr-l] *auf Regen folgt Sonnenschein*, n'eus koumoulenn ebet hag a c'hellfe padout da viken - neñv koumoulet, avel krinet, gwreg kozh kinklet ne badont ket - n'eus droug (n'eus bec'h) ebet a bad bepred - a bep seurt amzer en devez an den - an deiz hizv gwech a zegas un dra hag a ya gant warc'hoazh - war-lerc'h ar glac'har e teu al levenez - goude an enkrez e teu levenez - goude an daeroù e teu ar c'hoarz - ar glac'har a dro e levenez - padout a ra ar vuhez hiroc'h eget ar boan - an eil amzer a vev an all - netra re morse n'en deus padet pell - pa deuy an heol da darzhañ, e ray d'ar glav karzhañ - biskoazh glav n'eus graet na davfe, nag avel greñv na gouezhfe - war-lerc'h an triñchin e teu ar pour.

regen V.k.e. (hat geregt) : fichañ, fiñval, flachañ, luskañ ; *er konnte kein Glied regen*, ne oa evit fichañ (evit fiñval) ezel ebet, chomet e oa en diaskren.

V.em. : **sich regen** (hat sich (t-rt) geregt) : fichañ, fiñval, flachañ, boulljal, emfiñval ; *sich nicht regen*, chom motet, chom diflach, chom evel ur maen en ur c'hleuz, chom difiñv evel ur maen en ur c'hleuz, chom hep boulljal eus e blas, ober ar marv bihan, ober e varv bihan, chom en diaskren, na flachañ takad, chom hep jestr ebet ; *welche Wonne, welche Lust regt sich nun in meiner Brust*, tridal (tarzhañ) a ra va c'halon gant al levenez, tarzhañ a ra al levenez em c'hreiz, bleuñviñ a ra va c'halon ; P. *rege dich ein bisschen*, poent e vefe dit divorfilañ (strilhañ da c'hwen), mat e vefe dit difretañ un tammig ; *es regte sich kein Lüftchen*, ne c'hwezhe mouchig-avel (banneig avel, mouch-avel, strilh avel, takenn avel, lomm avel) ebet, ne c'hwezhe ket an disterañ suc'hadenn, kalm-gwenn e oa ar mor, ne oa mouchig-avel ebet, ne oa ket ur berad avel zoken, ne oa ket ur begad avel zoken, ne oa ket ur strilh avel zoken.

regenarm ag. : sec'h, nebeut a c'hlav ennañ, nebeut a c'hlav en e gerzh.

Regenbö b. (-, -en) : [merdead.] rec'hin glav g., gwalc'hadenn b., barrad-glav g., barr-glav g., kaouad c'hlav b., kaouad glav g., rizennad c'hlav b., strañsad-glav g., pilad-glav g., pilad-dour g., striflad g., taolad dour g., torrad-glav g., barr-dour g., pil-dour g., dour-bil g., glav puilh g., bouilhard g., struilh-dour g., struilhad-dour g., glav beuz g., glav dour-bil g., glav-pil g., bodad glav g., P. soubenn chas b. ; *eine kurze Regenbö*, ur banne glav g., ur walc'hadenn b., ur rizennadig c'hlav b.

Regenbogen g. (-s, -bögen) : kanevedenn b., gwarg-ar-glav b., gwarg-an-neñv b., gwarg-c'hlav b., kordenn-c'hlav b., rizenn-c'hlav b., barrenn-c'hlav b., roudenn-gi, ruban-glav g., ruban-heol g., lost-ar-bleiz g., lostenn-vleiz b., lagad-bleiz g., lost-louarn g., lost-an-diaoul g., seizenn-c'hlav b., seizenn-an-diaoul b., krommetenn b. ; *über den Himmel spannt sich (t-rt) ein Regenbogen*, stignet eo gwarg-ar-glav ; *Regenbogen am Morgen*, so schönes Wetter nachher wie es vorher war, gwarg-ar-glav diouzh ar beure ken brav amzer kent ha goude ; *schwacher, undeutlicher Teil eines Regenbogens*, born g.

Regenbogenfarben lies. : livioù ar ganevedenn lies. ; *in den Regenbogenfarben schillern*, kanevedenniñ, diskouez holl livioù ar ganevedenn.

regenbogenfarbig ag. : kanevedennek, holl livioù ar ganevedenn gantañ.

Regenbogenforelle b. (-, -n) : [loen.] dluz kanevedenn g.

Regenbogenhaut b. (-, -häute) : [korf.] lienenn al lagad b., kanevedenn b., glas al lagad g.

Regenbogenpresse b. (-) : kazetennoù flapaj lies.

Regenbrachvogel g. (-s, -vögel) : [loen.] folligenn-Vae b., kefeleg-Mae g.

Regendach n. (-s, -dächer) : apoueilh g., baled g., doublet g., disglavenn b., disglav g., distav g., distavenn b., toenn da zisglaviñ b.

regendicht ag. : didreuzus d'ar glav, disglav.

Regendusche b. (-, -n) : glebiadenn b., revriad dour g., gwalc'hadenn b., pilad-dour g., P. soubenn chas b. ; *ich habe eine ordentliche Regendusche abbekommen*, paket em eus ur c'hlebiadenn, paket ez eus bet ur pilad-dour ganin, paket ez eus bet ur revriad dour ganin, ur c'hlebiadenn a-zoare am eus bet, un tamm mat a strink am eus bet.

Regeneration b. (-, -en) : 1. [bev.] adc'henezadur g., adc'heneziñ g. ; 2. advevadur g., adc'henel g., azgenel g., adc'hanadur g., astiñvad g., astiñvañ g., azblivaat g., nevesadur g.

regenerativ ag. : nevezadus, nevezus, adnevesaus ; *regenerative Energie*, energiezh nevezadus b., energiezh adnevezus b., gremm nevezus g.

regenerieren V.k.e. (hat regeneriert) : 1. adc'henel, azgenel, azblivaat, astiñvañ, advevañ ; 2. [bev.] adc'heneziñ ; 3. [kimiezh] azniñvañ.

V.em. : **sich regenerieren** (hat sich (t-rt) regeneriert) : 1. adc'henel, azgenel, azblivaat, astiñvañ, advevañ ; 2. [bev.] adc'heneziñ.

Regenfälle lies. : glaveier lies., barradoù-glav lies., rec'hinoù glav lies., barroù-glav lies., kaouadoù glav lies., bodadoù glav lies., rizennadoù glav lies., strañsadoù-glav lies., piladoù glav lies., strifladoù glav lies., taoladoù dour lies., torradoù-glav lies., barroù-dour lies., piliou-dour lies., bouilhardoù lies., strinkadoù-glav lies., skourradoù-glav lies., bouilhadoù glav lies., struilhadoù-dour g., gleboroù lies. ; *ergiebigе Regenfälle*, glaveier fonnus lies. ; *eine Verdoppelung der Regenfälle*, un doublañ a zour g., an hanter muioc'h a c'hlav g. ; *der Pegel des Sees ist nach heftigen Regenfällen deutlich angestiegen*, goude ar barradoù glav puilh eo brasaet mat al lenn.

Regenfang g. (-s, -fänge) : sistern g., oglenn b., puñs-glav g., puñ-dour-glav g.

Regenflut b. (-, -en) : froud-beuz g., froud-veuz b.

Regengebiet n. (-s, -e) : takad glavek g., bro stank ar glaveier enni b.

Regenguss g. (-es, -güsse) : gwalc'hadenn b., tarzhad-dour g., rec'hin glav g., barrad-glav g., barr-glav g., kaouad c'hlav b., kaouad glav g., bodad glav g., rizennad c'hlav b., strañsad-glav g., pilad-glav g., pilad-dour g., striflad g., strinkad-glav g., skourrad-glav g., taolad dour g., torrad-glav g., barr-dour g., pil-dour g., dour-bil g., glav puilh g., bouilhard g., struilh-dour g., struilhad-dour g., glav dour-bil g., glav-pil g., glav beuz g., bouilhad glav g.,

P. soubenn chas b. ; *ein kurzer Regenguss*, ur banne glav g., ur walch'hadenn b., ur rizenadig c'hlav b.

Regenkappe b. (-,-n) : kabell g., penngab g., penn-kab g., kougoul g., pichourell g./b., kabuch g., kabuchon g.

Regenkrone b. (-,-n) : tog-simnal g.

regenlos ag. : dic'hlav, divanne, divannac'h.

Regenmantel g. (-s,-mäntel) : mantell-c'hlav b., mantell-gougoulek b., chupenn disglaviñ b.

Regenmeer n. (-s) : [Loar] *das Regenmeer*, Mor ar Glaveier g.

Regenmesser g. (-s,-) : [fizik] glavventer g.

Regenmonat g. (-s,-e) : [istor] miz ar glav g.

Regennacht b. (-,-nächte) : nozvezh c'hlav b., nozvezhiad c'hlav b., nozvezhiad dour b.

Regenperiode b. (-,-n) : buezon dour b., buezon ar glaveier b., gleboroù lies., koulz-amzer gleborek g.

Regenpfeifer g. (-s,-) : [loen.] morlvid [liester morlvided, morlvidi] g., mouleg g., nouelig g.

regenreich ag. : glavek, leun a c'hlav, stank ar glaveier ennañ, techet da c'hlav, gleborek.

Regenrinne b. (-,-n) : kan g., san b., noed g., disglaverez b., divanne g.

Regenrückhaltebecken n. (-s,-) : poull kronniañ an dour glav g.

Regensburg n. : Regensburg b.

Regenschauer g. (-s,-) : rec'hin glav g., gwalc'hadenn b., barrad-glav g., barr-glav g., kaouad c'hlav b., kaouad glav g., bodad glav g., rizenad c'hlav b., strañsad-glav g., pilad-glav g., pilad-dour g., strifad g., strinkad-glav g., skourrad-glav g., taolad dour g., torrad-glav g., barr-dour g., pil-dour g., dour-bil g., glav puilh g., bouilhard g., struilh-dour g., struilhad-dour g., glav beuz g., glav dour-bil g., glav-pil g., bouilhad glav g., P. soubenn chas b. ; *der Regenschauer bricht aus*, pokañ a ra ar glav ; *der Regenschauer ist bald vorbei*, hemañ eo lost ar barrad-glav, divanneañ a raio ar glav a-benn nebeut ; *der Regenschauer, den wir heute bekommen haben*, ar barrad glav en deus graet feteiz ; *ein kurzer Regenschauer*, ur banne glav g., ur walch'hadenn b., ur rizenadig c'hlav b.

Regenschirm g. (-s,-e) : disglavier g., paraplu g. ; *den Regenschirm aufspannen*, digeriñ e zisglavier ; *aufgespannter Regenschirm*, disglavier digor g. ; [dre skeud.] *wenn der mit dir spricht, musst du einen Regenschirm aufspannen*, skopigellat a ra pa vez o komz, sklabousat a ra pa vez o komz, ur flistrer a zo anezhañ, skop-skop eo pa vez o komz.

Regenschirmkiel g. (-s,-e) / **Regenschirmspeiche** b. (-,-n) / **Regenschirmstange** b. (-,-n) / **Regenschirmstrebe** b. (-,-n) : gwalenn disglavier b. [liester gwalinier disglavier] ; *klappbare Regenschirmstreben*, gwalinier plegus an disglavier lies. ; *starre Regenschirmstreben*, gwalinier dibleg an disglavier lies.

Regenschutz g. (-es) : disglav g., disglavenn b., distav g., distavenn b.

regenschwanger ag. : glavek, leun a c'hlav, liv ar glav gantañ, feson glav gantañ ; *regenschwangere Wolken*, malkennoù lies., duadennoù lies., teñvaladennoù lies., koumoul glavek str.

regensicher ag. : didreuzus d'ar glav, disglav, en disglav.

Regent g. (-en,-en) : [polit., istor] lezroue g., rejant g.

Regentag g. (-s,-e) : devezh dour g., devezh glav g., devezhiad glav g., devezh mouest g., devezh mouestijenn g. ; *Regentage*, devezhiennoù glav lies.

Regentin b. (-,-nen) : [polit., istor] lezrouanez b., rejantez b.

Regentonne b. (-,-n) : sistern g., oglenn b., puñs-glav g., puñ-dour-glav g.

Regentropfen g. (-s,-) : *ein Regentropfen*, un dakenn c'hlav b., un dakadenn c'hlav b., ur berad glav g., ur c'hlavenn b. ; *dicker Regentropfen*, glavadenn b. ; *von Regentropfen besprenkelt*, glavennek ; *einzelne Regentropfen fallen*, ober a ra glavennoù, glavenniñ a ra, glizhenniñ a ra, glavigañ a ra.

Regentschaft b. (-,-en) : rejañs b.

Regenvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] 1. folligenn-Vae b., kefeleg-Mae g. ; 2. kilheri g. ; 3. kefeleg-aod g. ; 4. penngamm Eurazia g.

Regenwald g. (-s,-wälder) : koadeg c'hleb b. ; *tropischer Regenwald*, koadeg c'hleb trovanel b., koadeg c'hleb kehederel b. ; *gemäßigter Regenwald*, koadeg c'hleb kerreizh b.

Regenwasser n. (-s) : dour-glav g. ; *fließendes Regenwasser*, dour-ruilh g.

Regenwasserspeicher g. (-s,-) : sistern g., oglenn b., puñs-glav g., puñ-dour-glav g.

Regenwetter n. (-s) : amzer-c'hlav b., strouilh g.

Regenwind g. (-s,-e) : avel-c'hlav b.

Regenwolke b. (-,-n) : malkenn b., duadenn b., teñvaladenn b., koumoul glavek str. ; *sich mit Regenwolken überziehen*, malkenniñ ; *der Himmel überzieht sich mit Regenwolken*, mont a ra an deñved da saout.

Regenwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] buzhug str., preñv-douar g.

Regenzeit b. (-,-en) : buezon dour b., buezon ar glaveier b., gleboroù lies., koulz-amzer gleborek g.

Reggae g. (-pe -s) : [sonerezh] reggae g.

Regie b. (-,-n) : 1. [c'hoariva] leurennañ g. ; 2. [film, skinwel, skingomz] kenwerch'hañ g., seveniñ g. ; 3. meradur g., renerezh g. ; *sich unter staatlicher Regie befinden*, bezañ dindan meradur ar Stad, bezañ dindan renerezh ar Stad.

Regieanweisung b. (-,-en) : [c'hoariva] notenn leurennañ g.

Regieassistent g. (-en,-en) : eiler leurennañ g., skoazeller-leurenner g., eiler kenwerch'hañ g., skoazeller-kenwerch'her g., skoazeller-sevener g.

regieren V.k.e. (hat regiert) : bleinañ, ren, gouarn, melestriñ, pennreizhañ, eeunaat ; *Geld regiert die Welt*, an arc'hant an hini eo a c'houarn red ar bed, stur ar bed eo an arc'hant, an arc'hant an hini eo a vlein ar bed, an arc'hant eo penn, an arc'hant eo ar skoulm, an arc'hant eo ar vudurun, hep arc'hant brezel ebet ; *die Gesetze regieren die Welt*, al lezennoù a eeuna ar bed, al lezennoù a reizhenn ar bed ; *regierende Königin*, rouanez pried b., rouanez kenseurt b. ; [Berlin] *regierender Bürgermeister*, bourc'hvestr-gouarnour g.

V.gw. (hat regiert) : ren ; *gemeinsam regieren*, kenren ; *über ein Land regieren*, ren war ur vro.

Regierende(r) ag.k. g./b. : renour g., renourez b.

Regierte(r) ag.k. g./b. : renad g., renadez b.

Regierung b. (-,-en) : gouarnamant g., sturierezh g., stadrenerezh g., renadur g., renidigezh b., ren g., bleinerezh g., bleinadur g., levierezh g., gouarnaour g., gouarnerezh g., strollad-ministred g., kabined b., renerezh-bro g., renerezh-Stad g. ; *gemeinsame Regierung*, kenrenerezh g. ; *der Groll gegen die Regierung wächst*, war-gresk e ya ar mouzherezh a-enep ar gouarnamant.

Regierungsantritt g. (-s,-e) : donedigezh er galloud b.

Regierungsbank b. (-) : [breudoù] bank ar gouarnamant g., bank ar vinistred g.

Regierungsbeamte(r) ag.k. g. : amaezhiad gouarnamantel g., kargiad gouarnamantel g., P. paotr ar gouarnamant, mevel ar gouarnamant g.

Regierungsbezirk g. (-s,-e) : bann g., pastell-vro b., rannbarzh b., rann-dir b., tachenn b., korn-bro g., kornad g., korniad g., distrig g.

Regierungschef g. (-s,-s) / **Regierungschefin** b. (-,-nen) : penn ar gouarnamant g., pennvinistr g., pennvinistrez b., stadrener g., stadrenerezh b.

Regierungsdirektor g. (-s,-en) : sekretour meur g., pennsekretour g.

Regierungsdirektorin b. (-,-nen) : sekretourez veur b., pennsekretourez b.

Regierungserklärung b. (-,-en) : disklêriadur ar gouarnamant diwar-benn e bolitikerezh dre vras g.

regierungsfeindlich ag. : a-enep ar gouarnamant.

Regierungsform b. (-,-en) : renad politikel g., doare da c'houarn g.

regierungsfreundlich ag. : a-du gant ar gouarnamant.

Regierungsgewalt b. (-) : beli b.

Regierungskoalition b. (-,-en) : kengevreadur gouarnamantel g., kengevreadur gouarn g.

Regierungskrise b. (-,-n) : enkadenn e-kreiz ar gouarnamant b., enkadenn c'houarn b.

Regierungspartei b. (-,-en) : strollad politikel lodek er gouarnamant g.

Regierungspräsident g. (-en,-en) : gouarnour g., pefed g.

Regierungspräsidentin b. (-,-nen) : gouarnourez b., pefedez b.

Regierungsprovinz b. (-,-en) : rannbarzh b., rann-dir b., proviñs b., distrig g.

Regierungsrat g. (-s,-räte) : 1. kuzulier melestradurel g., uhelgargiad g. ; 2. [Bro-Suis] ezel eus ar c'huzul Stad g.

Regierungsrätin b. (-,-nen) : 1. kuzulierez velestradurezh b. uhelgargiadez b. ; 2. [Bro-Suis] ezel eus ar c'huzul Stad g.

Regierungssitz g. (-es,-e) : sez ar gouarnamant b.

Regierungssystem n. (-s,-e) : renad politikel g., doare da c'houarn g., reizhiad politikel b. ; *parlamentarisches Regierungssystem*, renad parlamantel g., reizhiad parlamantel b. ; *präsidentielles Regierungssystem*, renad prezidantel g.

Regierungsverordnung b. (-,-en) : dekred g., erverkadur g., erbedadenn b., kemennadur g., ordrenañs b., diferadenn b., krennlezenn b., deved b.

Regierungszeit b. (-,-en) : embregvezh ur gouarnamant g., embregvezh e penn ur gouarnamant g., ren g., renadur g.

Regime n. (-s,-s) : renad g., urzh politikel g. ; *diktatorisches Regime*, renad diktatur g. ; *totalitäres Regime*, renad hollvelour g. ; *repressives Regime*, renad gwasker g., renad moustrus g. ; *sozialistisches Regime*, renad sokialour g. ; *faschistisches Regime*, renad faskour g.

Regime-Krise b. (-,-n) : enkadenn renad b.

Regimekritiker g. (-s,-) : enebour ar renad g., disrannad politikel g., rebarbour d'ar renad g., rebarbour ouzh ar renad g.

Regimekritikerin b. (-,-nen) : enebourez ar renad b., disrannadez politikel b., rebarbourez d'ar renad b., rebarbourez ouzh ar renad b.

Regiment¹ n. (-s,-er) : [lu] rejimant g., P. rujumant g. ; *einem Regiment zuteilen*, rejimantiñ.

Regiment² n. (-s,-e) : mererezh g. ; *das Regiment führen*, bezañ ar gontell hag an dorzh gant an-unan, bezañ ar mestr (ar rener), ober e renkoù, tailhañ e vestr, lakaat e droad er par, klask ober lezennoù, ober al lezenn d'ar re all, lezenniñ, bezañ ar stur etre e zaouarn, bezañ an dorn gant an-unan, bezañ an ton hag ar son gant an-unan, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan ; P. *sie führt das Regiment im Hause*, ur c'horporal faoutet (ur geben, un tourc'hpaotr, ur wreg-ozhac'h, ur Vari bragoù, ur c'hrakozac'h) a zo anezhi, honnezh a ra he Mari bragoù, ar vroz hag ar bragoù a zo ganti war un dro, honnezh eo a staot ouzh ar voger, an tog hag ar c'hoef a zo ganti.

Regiments- : rejimantel, ... rejimant.

Regimentskommandeur g. (-s,-e) : [lu] koronal g.

Region b. (-,-en) : rannvro b., rannvroad b., rannbarzh b., rann-dir b., korn-bro g., kornad-bro g., korn-douar g., kornad-douar g., kornad g., korniad g., kordennad b., tolead g. ; [goapaus] *er schwebt in höheren Regionen*, kollet (beuzet) eo en e brederiadennoù, aet eo gant e soñjoù iskis, emañ adarre gant e sorbiennoù, emañ o lonkañ soñjoù, emañ gant e huñvreoù, emañ en ifernioù, emañ o plavañ e lec'h all, emañ e spered o nijal, azezet eo war e spered, lezel a ra kabestr gant e spered, balafenniñ a ra, soñjal a ra e lec'h all, treiñ a ra e spered e lec'h all, treiñ a ra a bep tu gant avel e huñvreoù, n'emañ ket gant e jeu, n'emañ ket e dreid war an douar, mont a ra e spered a-zehoù hag a-gleiz, e soñj a zo war veaj, disoñj eo e spered ; *er schwebt oft in höheren Regionen*, hennezh a zo ur pesketaer loar.

regional ag. : rannvroel, ... rannvro, ... ar rannvro, kornbroel.

Regionalbewohner g. (-s,-) : rannvroad g.

regionalisieren V.k.e. (hat regionalisiert) : rannvroelaat.

Regionalisierung b. (-) : rannvroeladur g.

Regionalismus g. (-) : [polit.] rannvroelouriezh b., rannvroelezh b.

Regionalist g. (-en,-en) : [polit.] rannvroelour g., rannvroeler g.

Regionalrat¹ g. (-s,-räte) : kuzul-rannvro g.

Regionalrat² g. (-s,-räte) : kuzulier-rannvro g.

Regionalsprache b. (-,-n) : yezh rannvro b. ; *die Europäische Charta der Regional- oder*

Minderheitensprachen, karta Europa ar yezhoù rannvro pe bihanniver b.

Regionsbewohner g. (-s,-) : rannvroad g.

Regisseur g. (-s,-e) : 1. [c'hoariva, film] leurenner g. ; 2. [skingomz, skinwel] kenwerch'her g. , sevenour g., realizatour g.

Regisseurin b. (-,-nen) : 1. [c'hoariva, film] leurenneres b. ; 2. [skingomz, skinwel] kenwerch'herez b., sevenourez b., realizatourez b.

Register n. (-s,-) : 1. marilh g., jistr g., fichennaoueg b., roll g., rollad g., kaier g., levr g., levr-roll g., kavlec'h g. ; *Personenstandsregister*, *Standesamtsregister*, kaier ar bev hag ar marv g., marilh ar boblañs g. ; *in ein Register eintragen*, marilhañ, kaierañ, enskrivañ, enrollañ ; *ins alte Register gehören*, bezañ diamzeret, bezañ dispredet (er-maez eus ar c'hoari, mat da stlepel war ar wrimenn, e-maez a c'hiz), bezañ aet e-maez a implij, bezañ aet er-maez, bezañ graet e reuz gant an dra-mañ-tra ; 2. [sonerezh] rejistr ograou g., stirad g. ; 3. [dre skeud.] *alle Register spielen lassen*, *alle Register ziehen*, ober bec'h bras, ober e seizh posupl (e seizh gwellañ), ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, lakaat an diaoul e pevar, ober an diaoul hag e bevar, c'hoari an diaoul hag e bevar, mont dizamant dezhi, en em aketiñ e pep doare, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober diouzh e wellañ, ober diouzh e wellañ-holl, ober eus e wellañ, ober e wir wellañ, ober gwellikañ ma c'haller, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller, ober kement ha ma c'haller, ober muiañ ma c'haller, ober ar muiañ ma c'haller, ober herrañ ma c'haller, ober her da ma c'haller, ober e c'halloud, ober e wellañ, lakaat holl e albac'henn d'ober udb, dispakañ e ijin d'ober udb, lakaat e ijin hag e imor d'ober udb, plantañ e holl nerzh d'ober udb, lakaat e holl studi hag e holl nerzh (ober a-walc'h) evit dont a-benn eus udb (Gregor).

Registerauszug g. (-s,-auszüge) : paper g., akta g., merk g., skrid g.

Registerdatenbank b. (-,-en) : [stlenn.] diaz marilhoù g., bon marilhoù g.

Registermark b. (-) : [istor, arc'hant.] mark skornet g.

Registertonne b. (-,-n) : [merdead.] tonell b., tonellad b.

Registerzug g. (-s,-züge) : [sonerezh] *ein Registerzug*, ur re stiradoù g.

Registrator g. (-s,-en) : grefier g.

Registratur b. (-,-en) : 1. fichennaoueg b. ; 2. marilhadur g. ; 3. grefti g., gref g.

Registrierballon g. (-s,-s) : [tekn.] baloñs-sontañ g., baloñs enrollor g.

registrieren V.k.e. (hat registriert) : marilhañ, kaierañ, enskrivañ, enrollañ, fichennañ, fichennaouiñ, katalogañ, rolladañ, rolladennañ, rollañ ; [polis] *registriert sein*, bezañ e fichennaoueg ar polis, bezañ marilhet e anv e fichennaoueg ar polis.

Registrierer g. (-s,-) : marilher g.

Registriergerät n. (-s,-e) : ardivink enskrivañ g., ardivink enrollañ g., enskriver g., enrollor g., enskriverez b., marilher g.

Registrierkasse b. (-,-n) : kefierez b.

Registriernummer b. (-,-n) : niverenn varilh b.

Registrierung b. (-,-en) : marilhadur g., marilherezh g., kaieradur g., enskrivadur g., enskriverezh g., enroll g., enrolladur g.

Registrierungsstift g. (-s,-e) : [film] adskilf g.

Reglement n. (-s,-s) : reoliadur g., reolennadur g., reizhadur g., reizhennadur g., reizhataerezh g., reizhadur g., reizhadurezh b., reizhad b., reol b., reolennoù lies., reizhennoù lies. ; *ein strenges Reglement*, ur reizhadur houarn g., ur reizhadur garv g.

reglementieren V.k.e. (hat reglementiert) : reoliañ, reoliñ, reolennañ, reizhennañ, reizhekaat, reizhata, reizhaduriñ, urzhiata ; *den Markt reglementieren*, reoliañ an nevid.

Reglementierung b. (-,-en) : reoliadur g., reolennadur g., reizhadur g., reizhadurezh b., reizhataerezh g., reizhad b., reolennoù lies., reizhennoù lies.

reglementmäßig ag. : reizh, diouzh ar reizh, diouzh ar reol, diouzh ar reolenn, diouzh ar reizhenn, reolennel, reolennek.

Regler g. (-s,-) : reoliataer g., reizher g., reishaer g., reolier g., ardivink reoliañ g., kompezer g.

reglos ag. : difiñv, diflach, dilusk, digeflusk, dilavig, diloc'h, mot, motet, reut evel un tamm koad, alamant ebet gantañ, divuhez ; *reglos sein*, chom en diaskren, na ober esmae ebet.

regnen V.dibers. (es hat geregnet) : 1. ober glav, glaviñ, glavañ ; *es regnet*, glav a zo ganti, glav a zo oc'h ober, glav a ra, ober a ra glav, dour a ra, druz eo an traoù, kouezhañ a ra ar glav, pilat a ra ar glav, glaviñ a ra, emañ o c'hlaviñ, emañ o c'hlavañ, emañ ar glav o kailharañ ; *gestern regnete es, heute aber scheint die Sonne*, glav a oa bet dec'h, hiziv avat e par an heol - kement a c'hlav ma oa dec'h, ken splann e par an heol hiziv ; *es hat gestern geregnet*, dec'h en doa graet glav ; *es hat im Herbst viel geregnet*, glavek (kailharek) e oa bet an diskar-amzer, stank e oa bet an devezhiennoù glav (an devezhioù glav) en diskar-amzer ; *es regnete oft, dennoch war der Urlaub schön*, techet e oa an amzer da c'hlav, brav e voe ar vakañsoù memes tra ; *in den Herbstferien regnet es oft*, techet eo vakañsoù an diskar-amzer da c'hlav ; *im Sommer regnet es nicht so viel wie im Herbst*, ne ra ket kement a c'hlav en hañv hag en diskar-amzer ; *es hat ein bisschen geregnet*, ur banne glav 'zo bet ; *es wird nicht regnen*, ne vo ket a c'hlav, divanne e chomo an amzer ; *es regnet stark*, dour a ra da vat, glebiañ a ra da vat, ar glav a beg, glav a ra a-rec'hin, glav a ra a-vratell ; *es regnet und die Sonne scheint*, emañ an heol o parañ hag ar glav o kailharañ, glav a ra ha tomm an heol, emañ an diaoul o pilat (o kannañ) e wreg ; *es regnet weiter*, delc'her a ra d'ober glav ; *es regnet Blasen*, c'hwezigenniñ a ra an dour gant ar glav, klogoriñ a ra an dour gant ar glav, klogorennañ a ra an dour gant ar glav, lagadenniñ a ra an dour gant ar glav ; *es regnet immer heftiger*, gwashaat a ra d'ober glav, ar glav a stourm gwazh eget kent, kreskiñ a ra d'ober glav ; *es hat angefangen zu regnen*, krog eo ar glav d'ober, deuet ez eus glav, pokañ a ra ar glav, deuet ez eus dour d'ober ; *es regnet in Strömen*, *es regnet Bindfäden*, dislonkañ a ra ar barr-amzer, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, ober a ra glav evel skeiñ (evel teuler dour) gant barazhioù, glav a ra forzh pegement, glav a ra n'eus

forzh pegement, glav a ra kenañ, ar glav a gouezh puilh (a-builh) evel gant ur bezel, ober a ra glav a-bil, ar glav a gouezh a-bezhiadoù, glav a ra ken-ha-ken, glav a ra mui-pegen-mui, glav a ra gwazh-pegen-gwazh, ar glav a daol ken-ha-kenañ, ar glav a daol kenañ-kenañ, skeiñ a ra ar glav evel gant ur bezel, teuler a ra dour, ober a ra ur barr-dour, ober a ra ur barr-amzer, glav foll a ra, ober a ra glav a-daol, a-boullad (a-boulladoù) e gouezh ar glav, ober a ra glav a-rec'hin, glav a ra a-skuilh, glav stank a ra, glav a ra a c'hoari gaer, glav puilh a ra, ferc'hier houarn a ra, glav bras a ra, ober a ra dour gwashañ ma c'hell, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, glav meur a ra, druz eo an traoù, ober a ra dour da deuler gant ar varazh, piliou dour a ra, ober a ra glav diouzh ar gwashañ, glav touseg a ra, glav-pil-polos a ra, glav a ra a skudellad, foetañ a ra ar glav, glav-pil a ra / glav a ra ken na fu / glav a ra endra c'hall / poulladañ a ra ar glav (Gregor), skeiñ a ra gant ar c'helorn, skeiñ a ra gant barazhiou, glav a ra a-skudellad ; *es hat acht Tage lang ununterbrochen geregnet*, e-pad eizhtez e talc'has ar glav da gouezhañ ; *es sieht so aus, als ob es regnen wollte*, homañ a zo glav ganti, amzer-c'hlav a zo, risklañ a reomp kaout glav, keal da gaout glav a zo ganti, glav a zo enni (ganti), gwelet e vez stumm ar glav war an amzer, ne chomo ket divanne an amzer, feson c'hlav a zo gant (war) an amzer, n'eo ket stummet mat an amzer, sin glav a zo ganti, liv ar glav a zo ganti, gouenn c'hlav a zo, o ouennañ reiñ glav emañ, troet eo an amzer war ar glav, stumm ar glav a zo, stummet fall eo an amzer, doareet-fall eo an amzer, stummet eo an amzer d'ar glav, stummet eo an amzer d'ober glav, emañ o c'horin glav, amzer fall a zo ganti, stummañ a ra an amzer da gaout glav, a-stumm d'ober glav emañ an amzer, an amzer a zo stummet diouzh ober glav, stummañ a ra d'ober glav, lusk da c'hlav a zo en amzer, luskañ a ra ober glav, emañ an amzer o nodiñ reiñ glav, reze da c'hlav a zo war an amzer, feson an dour a zo war an amzer, feson an dour a zo ganti, fesonin a ra d'ober glav, fesonin fall a ra, sin (seblant) glav eo an dra-se, seblant a c'hlav eo kement-se, seblant glav a zo en amzer, diougan glav a zo en amzer (gant an amzer, war an amzer), emañ o tommañ dour dimp, diougan amzer fall a zo, seblant amzer fall a zo, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, homañ a zo o varraouiñ ; *in diesem Land herrscht ein regnerisches Klima*, ar vro-se a zo techet da c'hlav ; *ein regnerischer Sommer*, un hañv kailharek g., un hañv mouest g.

Regner g. (-s,-) : दौरаер-тро g.

regnerisch ag. : glavek, kailharek, glavus, liv ar glav ganti, techet da c'hlav, gleborek, mouest ; *das Wetter ist regnerisch*, homañ a zo glav ganti, amzer-c'hlav a zo, keal da gaout glav a zo ganti, glav a zo enni (ganti), gwelet e vez stumm ar glav war an amzer, ne chomo ket divanne an amzer, risklañ a reomp kaout glav, feson c'hlav a zo gant (war) an amzer, n'eo ket stummet mat an amzer, sin glav a zo ganti, liv ar glav a zo ganti, gouenn c'hlav a zo, o ouennañ reiñ glav emañ, troet eo an amzer war ar glav, stumm ar glav a zo, stummet fall eo an amzer, stummet eo

an amzer d'ar glav, amzer fall a zo ganti, stummañ a ra an amzer da gaout glav, a-stumm d'ober glav emañ an amzer, an amzer a zo stummet diouzh ober glav, stummañ a ra d'ober glav, lusk da c'hlav a zo en amzer, luskañ a ra ober glav, emañ an amzer o nodiñ reiñ glav, reze da c'hlav a zo war an amzer, feson an dour a zo war an amzer, feson an dour a zo ganti, sin (seblant) glav eo an dra-se, seblant a c'hlav eo kement-se, seblant glav a zo en amzer, diougan glav a zo en amzer (gant an amzer, war an amzer), emañ o tommañ dour dimp, diougan amzer fall a zo, seblant amzer fall a zo, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, homañ a zo o varraouiñ ; *in diesem Land herrscht ein regnerisches Klima*, ar vro-se a zo techet da c'hlav ; *ein regnerischer Sommer*, un hañv kailharek g., un hañv mouest g.

Regress g. (-es,-e) : 1. [gwir] amoug g. ; *jemanden in Regress nehmen*, sevel amoug ouzh u.b. ; 2. [mat.] argizadur g.

Regressanspruch [gwir] gwir da c'houlenn amoug g.

Regression b. (-,-en) : 1. argiz g., argizadenn b., argizadur g., argizañ g., souz g., souzadur g., souzadenn b., argil g., argiladenn g., kiladenn b., adreñvadenn b., kilañ g., souzañ g., adreñvaat g., digresk g., digreskidigezh b. ; *Regression des Meeres*, argilerezh ar mor g., argizadur ar mor g. ; 2. [bred.] argiz g., argizañ g., degerzh kilaus g.

Regressionsanalyse b. (-,-n) : [stadegoù] elfennadur argizadurel g.

regressiv ag. : 1. war-giz, argizek, war-gil, war-zigresk ;

2. [bred.] kilaus ; *regressive Verhalten*, degerzh kilaus g.

Regresspflicht b. (-) : [gwir] endalc'h lezennel da zic'haouiñ g.

regresspflichtig ag. : [gwir] endalc'het gant al lezenn da zic'haouiñ g.

regsam ag. : oberiant, strivant, birvidik, gwiv, divorfil, bliv, gren, blim, frev, fresk, dilu, eskuit, kabalus, monedus, fiñvus.

Regsamkeit b. (-) : bevder g., bividigezh b., berv g., fiñvusted b., fiñv g., oberiantiz b., monedusted b., moneduster g.

regulär ag. : 1. kantroel, reizh, reizhek, reoliek, reolennek, diouzh ar reol, diouzh ar reolenn, diouzh ar reizhenn ; *reguläre Truppen*, armead reoliek b., lu reoliek g. ; *reguläre Fluglinie*, aerlinenn reoliek b. ; 2. [mat.] reoliek, keitkostezel, keittuek ; *reguläres Dreieck*, tric'horn keittuek g. ; *beim regulären Dreieck betragen alle drei Winkel 60°*, kornioù un tric'horn keittuek a zo 60° pep hini ; 3. boas, standur, kustum, ordinal, boutin, arver, boaziek, boaziet, en arver, reol.

Adv. : P. en dailh hag en doare ma'z eo ret, evel ma'z eo dleet, evel eo dleet, evel ma faot, evel a faot, evel ma tere, ent prop, e doare, a-zaore, a-feson, sklaer, splann, a-dailh, hetus / a c'hoari gaer / ken na strak / ken na fu / ken na lufr / kaer / brav ha kempenn (Gregor), brav ha prop ; *er wurde regulär durchgeprügelt*, bet en doa gwashoc'h eget pilat c'hwez.

Regular g. (-s,-e) : [relij.] reizhad g., lean dindan reol g.

Regularität b. (-,-en) : 1. kantroelded b., reoliegezh b., reizhded b. ; 2. boaz g.

Regulation b. (-,-en) : reoliatadur g., reoliata g., reolierezh g., reoliñ g., reoliadur g., reizhidigezh b., kompezadur g.

Regulator g. (-s,-en) : 1. reoliataer g., reizher g., reishaer g., reolier g., ardivink reoliañ g., kompezer g. ; 2. [horolaj] momeder g., palantier g., achap-horolaj g., pouez g.

regulierbar ag. : reoliadus, hag a c'heller reoliata, hag a c'heller reoliañ, hag a c'heller reoliñ, hag a c'heller reizhañ.

regulieren V.k.e. (hat reguliert) : 1. reoliata, reoliñ, kompezañ, reizhañ, reizhekaat, urzhiata, eeunaat ; 2. eeunaat, eeunañ, resaat, digammañ, digorniañ ; *einen Fluss regulieren*, kanoliñ ur stêr, eeunaat ur stêr.

V.em. : **sich regulieren** (hat sich (t-rt) reguliert) : emreoliñ, en em reoliñ, reizhekaat.

regulierend ag. : reizher, reolier, ... reoliata, ... reoliñ, ... reizhañ.

Regulierfeder b. (-,-n) : gwinterell reoliata b.

Regulierschraube b. (-,-n) : biñs reoliata b.

Regulierung b. (-,-en) : reoliatadur g., reoliata g., reolierezh g., reoliñ g., reoliadur g., reizhidigezh b., kompezadur g.

Regulierwiderstand g. (-s,-widerstände) : [fizik] reostat g.

Regung b. (-,-en) : 1. fiñv g., fiñvadenn b., fiñvad g., fiñvadur g., fiñverezh g., lusk g., fich g. ; 2. from g., fromadenn b., trivliad g., trivliadenn b., trid-kalon g., esmae g., luskad g. ; *die Regungen des Herzens*, broudoù (pistigoù, luskoù, luskadoù, barradoù, froudoù) ar galon lies., lañs ar galon g. ; *eine zornige Regung*, ur barr imor g., ur barrad kounnar g., ur barr buanegezh g., ur gaouad kounnar b., ur vrouezenn b., ur folladenn b., ur sodadenn b.

regungslos ag. : difiñv, diflach, dilusk, digeflusk, dilavig, diloc'h, diemlusk, mot, motet, reut evel un tamm koad, alamant ebet gantañ, mik, divuhez ; *regungslos bleiben*, chom motet, na loc'hañ tamm, na ziloc'hañ tamm, chom difiñv evel ur maen en ur c'hleuz, na ober alamant ebet, na ober esmae ebet, chom en diaskren, chom hep jestr ebet ; *er lag regungslos auf dem Boden*, astennet e oa mik war al leur, astennet e oa war al leur hep sin anat a vuhez warnañ, astennet e oa war al leur evel un den marv, astennet e oa war al leur ha ne ziskoueze alemant ebet (hep ober na van na mordo).

Regungslosigkeit b. (-) : difiñv g., diluskenn b., difiñvdenn b., diemlusk g.

Reh n. (-s,-e) : [loen.] yourc'h g., bidorc'h g., bizourc'h g. ; *ein Reh aufscheuchen*, spontañ ur yourc'h.

Reha b. (-,-s) : [berradur evit **Rehabilitation**] addiorren g., addeskiñ hag advarrekaat ar c'horf.

Rehabilitation b. (-,-en) : 1. [mezeg.] addiorren g., addeskiñ hag advarrekaat ar c'horf ; 2. adkenemprerezh sokial g. ; 3. [gwir] didamalladur g., dizuadur g., dazbriañ g.

Rehabilitationszentrum n. (-s,-zentren) : [mezeg.] kreizenn addiorren b., kreizenn addeskiñ hag advarrekaat ar c'horf b.

rehabilitieren V.k.e. (hat rehabilitiert) : 1. [mezeg.] addiorren, advarrekaat, azgouestaat ; 2. [sokial] adkenemprañ ; 3. [gwir] *jemanden rehabilitieren*, didamall (dizuañ, dazbriañ, gwennañ) u.b.

Rehabilitierung b. (-,-en) : *sellit ouzh Rehabilitation*.

Rehbock g. (-s,-böcke) : [loen.] yourc'h g., tad-yourc'h g., bidorc'h g., bizourc'h g.

rehbraun ag. / **rehfarbig** ag. : gell, gell-rous, hag a zoug ul liv gell-rous.

Rehe b. (-) : [kezeg] forbu g., ignabr g., korbezenn b. ; *von Rehe befallenes Pferd*, korbezenn b., marc'h forbuet g., marc'h ar forbu gantañ g.

rehfüßig ag. : mibin, skañvik e gerzh, blim, ahelet aes, iziliet, iziliet aes, mistr, likant, likant e rodoù, skañv e droad, skañv e zivhar, dilu e izili, dishual e izili, libr ha dishual e zivesker, dilu a gorf, skañv evel ur c'hav.

Rehgeiß b. (-,-en) : [loen.] mamm-yourc'h b., yourc'hez b., bizourc'h g.

Rehkalb n. (-s,-kälber) : [loen.] menn-yourc'h g., yourc'hig g.

Rehkeule b. (-,-n) : [kegin.] morzhed yourc'h b., morzhedenn yourc'h b.

Rehkitz n. (-es,-e) : [loen.] menn-yourc'h g., yourc'hig g.

Rehposten g. (-s,-) : [pourvezioù fuzuilh] drajez-bras str.

Rehrücken g. (-s,-) : [kegin.] mell-kein yourc'h g.

Rehschrot n. (-s,-e) : [pourvezioù fuzuilh] drajez-bras str.

Rehziemer g. (-s,-) : [kegin.] mell-kein yourc'h g.

Reibach g. (-s) : tro-vat b., taol ruz g. ; *ein fetter Reibach*, un taol ruz g. ; *den großen Reibach machen*, ober krazadenn, ober e ran, ober fortun, ober ur fortun, fortunañ, ober berzh, ober struj, redek an dour d'e vilin, ober mat, gounit arc'hant bras, gounit arc'hant gant ar rozell, dastum kegin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, ober arc'hant war an oaled, bezañ kavet Yarig ar vioù aour, bezañ kavet ar pleg mat, bezañ kavet e jeu, tapout gant an-unan forzh pegement, tapout forzh gwenneien, tapout gant an-unan ken-ha-ken, tapout gant an-unan ken-ha-kenañ, tapout gant an-unan mui-pegen-mui, tapout gant an-unan kenañ-kenañ, ober e graf (e fagodenn) forzh pegement, ober god, ober godell, ober yalc'h, bezañ kavet mammenn (andon) an arc'hant, lardañ, lartaat, bastañ mat pep tra evit an-unan ; [prizioù, kenwerzh] *kräftigen Reibach machen*, ober lamm-chouk-e-benn, bezañ bremañ an hanter re ger.

Reibahle b. (-,-n) : [tekn.] trogleuzer g., bilh g.

Reibbürste b. (-,-n) : rimier g., frotouer g., taraver g.

Reibe b. (-,-n) : rasklerez b., rimier g., frotouer g., taraver g.

Reibeisen n. (-s,-) : 1. livn-raskl g., rasklerez b., rimier g., frotouer g., taraver g. ; 2. [dre skeud.] pikez b., pikez du b., pikez fall b., dañvadez b., paborez b.

Reibekeule b. (-,-n) : [apotikerezh] pilouer g.

Reibekuchen g. (-s,-) : [kegin.] galetez avaloù-douar str.

Reibelaut g. (-s,-e) : [yezh.] rimien b., kensonenn dre daravat b., c'hwezhenn b., kensonenn-c'hwezh b., kensonenn-c'hwezhiñ b., kensonenn ruz b.

reiben V.k.e. (rieb / hat gerieben) : 1. frotañ, rimiañ, taravat, ruzañ, skrabañ, ober ur frot da, ober ur frotañ da ; *die Wäsche reiben*, frotañ (taravat) ar c'houez ; *geriebenes Brot*, paladur g., dibaladur g., digreunadur g. ; *Brot reiben*, palañ bara ; *blank reiben*, purañ, spurañ, skuriañ.

2. [dre skeud.] *jemandem etwas unter die Nase reiben*, rebech udb d'u.b., tamall udb d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b.,

hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., lavaret e begement (e Bater) d'u.b., reiñ e stal d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., kiviañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor).

V.em. : **sich reiben** (rieb sich / hat sich gerieben) : 1. tarlaskat, en em frotañ ; *sich (t-rt) wund reiben*, diruskañ (kignat, garchenniñ) e groc'hen, en em grafignat ; *sich (t-d-b) die Hände reiben*, frotañ e zaouarn, ober ur frot (ober ur frotañ, ober ur frotadenn) d'e zaouarn, taravat e zaou zorn an eil ouzh egile ; *sich (t-d-b) den Bauch reiben*, tremen mont-dont e zorn war e gof, frotañ e gof ; *der Bär reibt sich (t-rt) am Baum*, tarlaskat a ra an arzh ouzh ar wezenn ; *sich (t-d-b) den Schlaf aus den Augen reiben*, dibikouzañ e zaoulagad, frotañ e zaoulagad, rimiañ e valvennoù, dibikouzañ e ziv vernigenn, dibikouzañ e leternioù, dibikouzañ e brenester, dibikouzañ e gantolorioù ; 2. P. *sich (t-rt) an jemandem reiben*, en em glask ouzh u.b., hejañ kerc'h d'u.b., en em frotañ ouzh u.b. (Gregor).

Reiben n. (-s) : frot g., frotañ g., frotadur g., frotadurezh b., frotrezezh g., rimierezh g., taravadur g., tarav g., skrab, ruzadennoù lies.

Reiber g. (-s,-) : froter g.

Reibereien lies. : 1. rimierezh g., taravadur g., ruzadennoù lies. ; 2. P. tabut g., trouz g., frot g., jeu b., stag g., rendael g., gourdrouz g., rev g., krog g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., fred g., riot g., chikan g., bec'h g., dael b., kastrielhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., krogou lies., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., butun g. ; *es kam zu Reibereien*, *Reibereien brachen aus*, sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann, krog) etrezo, strakal a reas an traoù.

Reibfläche b. (-,-n) : frotouer g., rimier g., taraver g.

Reibholz n. (-es,-hölzer) : [merdead.] distokell-goad b.

Reibkeule b. (-,-n) : [apotikerezh] pilouer g.

Reibkissen n. (-s,-) : frotouer g., rimier g., taraver g.

Reibkupplung b. (-,-en) : [tekn.] anteller dre bladennoù-rimiañ g.

Reibschale b. (-,-n) : mortez g., grosmortez g., lestr-frikañ g., malouer g.

Reibsel n. (-s,-) : livnadur g., bleud-livn g., frotadenn b.

Reibstein g. (-s,-e) : breo b., maen-maler g., milin-vrec'h b.

Reibung b. (-,-en) : 1. frot g., frotadur g., frotadurezh b., frotrezezh g., frotadenn b., rimierezh g., taravadur g., tarav g., skrab g., ruzadenn b. ; 2. [dre skeud.] *Reibungen*, P. tabut g., trouz g., rendael g., gourdrouz g., jel g., rev g., krog g., diskrap g., breud g., bec'h g., reuz g., c'hoari g., fred g., riot g., chikan g., dael b., frot g., jeu b., stag g., kastrielhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., krogou lies., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., butun g. ; *es kam zu Reibungen*, *Reibungen brachen aus*, sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann, krog) etrezo, strakal a reas an traoù.

Reibungsantrieb g. (-s,-e) : erlusk dre rimiañ g., keflusk dre rimiañ g., lankerezh dre rimiañ g., lankañ dre rimiañ g.

Reibungselektrizität b. (-) : rimdredan g., tredan diwar rimiañ g.

Reibungsfläche b. (-,-n) : 1. gorre-rimiañ g., frotadenn b. ; 2. [dre skeud.] draen-fulh g., digarez d'en em zebriñ g., lec'h jeu g., abeg tabut g., abeg da ziemglev g. ; *Reibungsflächen bieten*, bezañ un draen-fulh, kinnig abeg da ziemglev.

Reibungskupplung b. (-,-en) : [tekn.] anteller dre bladennoù-rimiañ g.

reibungslos ag. : [dre skeud.] distobell, hep skoilh, distok, hep gaou na tro fall ebet, hep droug, dibistig, diampech, digudenn, evel un tamm farz gant ar paotr kozh, didrouz, kempenn ; *es läuft alles reibungslos*, *alles wickelt sich reibungslos ab*, mont a ra an traoù en-dro, pep tra a ya mat (a ya plaen ha brav, a ya distok) en-dro, tremen a ra pep tra hep spar ebet (hep gaou na tro fall ebet), mont a ra pep tra kempenn en-dro, mont a ra pep tra kompez, an traoù a dro kompez, c'hoarvezout a ra pep tra evit ar gwellañ, mont a ra pep tra a het (Gregor), treiñ a ra ar bed evel ur ganell, mont a ra an traoù evel war ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, difazi e ya pep tra, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traoù, mont a ra pep tra d'e blas, treiñ a ra lenkr an traoù, mont a ra pep tra reizh hag en urzh ; *es ging reibungslos über die Bühne*, aet eo bet evel va biz em genoù, se a oa deuet evel un tamm farz gant ar paotr kozh, se a oa aet e-barzh evel toaz er forn ; *der Motor läuft reibungslos*, frañval a ra ar c'heflusker, nezañ a ra ar c'heflusker, ar c'heflusker a zo likant ; *die Fahrt verlief reibungslos*, netra ne reas an disterañ trabas dezho e-pad o beaj.

Reibungsmoment n. (-s,-e) : c'hwelankad rimiañ g., c'hwelankad herzel g.

Reibungsscheibe b. (-,-n) : [tekn.] 1. pladenn-rimiañ b. ; 2. lamprenn b.

Reibungsverlust g. (-es,-e) : 1. koll dre rimiañ g. ; 2. [dre skeud.] *Reibungsverluste*, gwanadur da-heul rendaeloù diabarzh g.

Reibungswärme b. (-) : gwrez rimiañ b.

Reibverletzung b. (-,-en) / **Reibwunde** b. (-,-n) : [mezeg.] garchennadur g., frotadenn b. ; *sich (t-d-b) eine Reibwunde zuziehen*, garchennat e groc'hen.

reich ag. : 1. pinvidik, fortunius, madek, arc'hantek, arc'hantet, leveet, leveet mat, mondian ; *er ist reich*, pinvidik eo, glad en deus, madoù e-leizh en deus war e anv, hennezh eo mat (a zo mat) e gerz, kreñv eo an traoù gantañ, madoù e-leizh en deus a-leve, ur madoù bras en deus, madoù bras en deus, danvez a zo dezhañ, leveet eo, leveet mat eo, en e beadra emañ, traoù en deus, largentez en deus, arc'hant en deus, argant en deus a-leizh, uhel eo an dour en e vilin, un den a dra (a beadra, a zanvez) eo ; *reich werden*, pinvidikaat, dont da binvidig, dont pinvidik, dont da vezañ pinvidik, mont da binvidig, pluñvañ, fortunañ, kreñvañ, ober berzh, ober struj, ober fortun, ober ur fortun, redek an dour d'e vilin, ober mat ; *er ist reich geworden*, savet en deus ur bern arc'hant, dastumet en deus danvez, kresket mat en deus e vern, graet en deus krazadenn, graet en deus e graf,

graet en deus fortun, graet en deus ur fortun, hennezh a zo bet tapet gantañ, graet en deus e fagodenn, graet en deus e ran, graet en deus e eost, fortuniet eo, graet en deus mat ; *über Nacht reich werden*, dont pinvidik a-stroñs, degouezhout forzh arc'hant d'an-unan (gant an-unan) dic'hortoz-kaer, en em gavout dic'hortoz-kaer gant forzh arc'hant ; *sie sind ganz bestimmt sehr reich*, ret eo dezho gounit arc'hant, pinvidik-peurfonn int a-dra-sur ; *er möchte schnell reich werden*, c'hoant en deus dastum ar bed en ur grogenn vrennig e berr amzer ; *sie hat sich (t-d-b) einen reichen Mann geangelt, sie hat sich (t-d-b) einen reichen Mann aufgegabelt*, lakaet he deus he c'hrog war un den levezet mat ; *arm und reich*, ar re binvidik hag ar re baour, peorien ha pinvidien ; *er ist zweimal so reich wie sein Nachbar*, doublañ a ra e amezeg ; *reich heiraten*, kavout fortun vat, dimeziñ unan a diegezh vat, ober ur fortun, ober fortun ; *man sollte nicht reicher scheinen wollen, als man ist*, an neb a zo mevel n'eo ket mestr, verbum caro factum est - mat al laezh dous, mat al laezh trenk, mat da bep den chom en e renk - bez e ranker peuriñ pe euzhiñ el lec'h ma vezer staget ; *er will reicher scheinen, als er ist*, emañ o c'hoari e berc'henn ; *er ist unermesslich reich*, den ne oar ar pegement eus e zanvez, emañ an aour war ar raden gantañ, moaien en deus, arc'hant en deus da grabanata forzh pegement, dastum a ra arc'hant evel ur mengleuzier, dastum a ra aour gant ar rozell, dastum a ra kregin gant ar rozell, dastum a ra arc'hant a-foziadoù, dastum a ra aour hag arc'hant, arc'hantet bravik eo, ober a ra aour gant morzholioù, plousaet mat eo e votoù, hennezh a zo aes e borpant, uhel eo an dour gantañ, hennezh a zo klok, arc'hant en deus gwalc'h e galon, ober a ra arc'hant war an oaled, war ar bern emañ, hennezh a vev diwar ar bern, arc'hant en deus d'ober teil, arc'hant en deus hardizh, pinvidik-mor (pinvidik evel ar mor, pinvidik-pounner, pinvidik-peurfonn, pinvidik-bras, pinvidik-brein, pinvidik-parfont, pinvidik-lous) eo, kreñv eo an traoù gantañ, mat eo an traoù gantañ, hennezh eo mat ar bed gantañ, hennezh a zo foenn er rastell gantañ, bez' emañ an arc'hant war ar raden gantañ, tapout a ra gantañ, ober a ra e graf, ober a ra krazadenn, ober a ra e eost, gounit a ra arc'hant bras, gounit a ra arc'hant gant ar rozell, dastum a ra arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, druz eo ar geusturenn gantañ, moullou en deus, kregin en deus, ur madoù bras en deus, madoù en deus, danvez a zo dezhañ, bevañ a ra war an ton bras, ren a ra ur vuhez pompus, pinvidik-dreist eo, kreñv eo e chouk, kreñv eo e gein, kreñv eo an traoù gantañ, barrek eo, gouest eo, hennezh a oar brav keinañ, hennezh a zo mat da geinañ, heoliañ a ra gant e arc'hant, war flod emañ e-kreiz ar pinvidigezhioù (Gregor) ; [dre skeud.] *reich an Gemüt*, madelezhus, a galon aour, a galon vat ; *heute reich, morgen bleich*, hiziv bev, warc'hoazh marv - hiziv ez eus ac'hanomp ha warc'hoazh ne vezimp mui marteze - un den kreñv, un den krevet ... un baleer bras, un den brevet ..., un neuñver kaer, un den beuzet ..., un tenner mat, un den lazhet.

2. fonn, fonnus, fonnapl, puilh, stank, kreñv, pinvidik ; *reiche Ernte*, eost fonn (puilh, fonnus, kreñv, pinvidik) g. ; *reiche Reime*, klotennoù pinvidik lies. ; *in reichem Maße*, a-builh, fonnus, stank, paot, a-forzh, forzh pegement,

ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegemui, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-leizh, e-leizh, dizamant, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, ken a findaon, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, da zastum gant ar bal-daol, pezh a garer, paotmat, gras Doue, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont ; *das Land ist reich an Wild (t-d-b)*, ar vro e fonn ar jiber enni, kreñv eo ar jiber er vro.

Reich n. (-s,-e) : **1.** impalaeriezh b., rouantelezh b. ; *die Angriffe der Germanen gegen das Römische Reich*, argadennoù ar C'hermaned a-enep an Impalaeriezh Roman lies ; *das Frankenreich*, rouantelezh ar Franked b., Frankia b. ; *in meinem Reich geht die Sonne nicht unter* [Karl V], em impalaeriezh ne ya ket an heol da guzh ; [istor] *das Deutsche Reich*, an Impalaeriezh Alaman b. ; *das Heilige Römische Reich Deutscher Nation*, an Impalaeriezh Santel Roman hag Alaman b. ; *das dritte Reich*, an trede Reich g. ; *das Reich der Mitte*, Impalaeriezh ar C'hreiz b. ; *das Reich Gottes*, glad Doue g., ren Doue g., rouantelezh an Neñvoù b., rouantelezh an Neñv b., ar baradoz g. ; *eher geht ein Kamel durch ein Nadelöhr, als dass ein Reicher in das Reich Gottes gelangt*, aesoc'h e tremenfe ur c'hañval dre grao un nadoz eget ned afe un den pinvidik d'ar baradoz ; *dein Reich komme*, ra zeuio da rouantelezh ; **2.** [dre skeud.] *das Reich der Schatten*, rouantelezh ar spesoù b., bro ar spesoù b. ; *das Totenreich, das Reich des Todes*, an ifernioù lies., ar bed all g., ar bed-hont g., tir ar re varv g., Tartaros g., Tartar g., rouantelezh Hades b., Avalon b. ; **3.** [bevoniezh] riezad b., renad g., rannad b. ; *das Tierreich*, ar riezad loenel b. ; *das Pflanzenreich*, renad ar plant g., renad ar strud g., ar riezad struzhel b. ; **4.** [preder., Kant] *das Reich der Zwecke*, ren ar finvezioù g., rouantelezh ar finvezioù b.

Reiche(r) ag.k. g./b. : pinvidig g., plac'h pinvidik b., mondan g., mondianez b., itron vondian b., aotrou mondan g., pitaod g., moc'hoilh g., pinard g. ; *die Reichen*, ar binvidien lies., an dud vrv lies., an dud a zanvez lies., an dud a beadra lies., an dud a dra lies., ar vondianed lies., ar juloded lies., an dud vondian lies., an oterien lies., ar pinvidig [anv hollek] g. ; *die Armen sowohl als auch die Reichen, Arme sowie Reiche*, ken paour, ken pinvidik ; *die Armen und die Reichen*, ar beorien hag ar binvidien, peorien ha pinvidien ; *die Reichen heiraten nicht außerhalb ihrer Kaste*, ar juloded ne zimezont ket er-maez eus o meuriad, ar juloded ne zimezont ket er-maez eus o c'houch ; *den Reichen markieren*, c'hoari e berc'henn ; [kr-l] *geben ist Sache des Reichen (Goethe)*, reiñ a zo afer ar re binvidik (a zo e kerz ar re binvidik, a zo tra ar re binvidik), d'ar re binvidik (d'ar re o deus) eo reiñ [d'ar paour gouzañv e blanedenn, d'ar pinvidig ober aluzen].

reichen V.k.e. (hat gereicht) : astenn, kinnig, reiñ, tizhout, teurel, diraeziñ, dont, tapout, degas ; *jemandem die Hand reichen*, astenn (kinnig) e zorn d'u.b. ; *reich mir die Hand !* deus da zorn em hini ! deus da zorn din ! ; *reichen Sie mir bitte das Brot !* deuit ar bara din, mar plij - amañ ar bara din, mar plij - deuit amañ ar bara din, mar plij - tizhit (diraezit, taolit, degasit) ar bara din, mar plij - tapit ar bara din, mar plij ; [dre skeud.] *er kann ihm nicht*

das Wasser reichen, ur c'hozh netra (un netraig) eo eñ e-skoaz dezhañ, n'eo nemet ur c'hoariell e-skoaz dezhañ, n'eo nemet un tañva dezhañ, hennezh n'eo nemet ur skubadenn e-skoaz dezhañ, birviken ne vo war-dost heñvel outañ, hennezh ne c'hall ket bezañ lakaet e kemm outañ, un den a netra eo e par dezhañ, na par na tost dezhañ eo, n'eo ket dellezek da zieren korreenn e votoù, n'eo mann ebet e-skoaz dezhañ, n'eo ket evit hanterañ outañ, un didalvez eo e-skoaz dezhañ, didalvez eo e-skoaz hemañ, un netraig eo en e geñver, netra eo e-tal dezhañ, un netra eo e par dezhañ, un netra eo pa vez lakaet e kemm gantañ, un netra eo pa vez lakaet en ur geñver gantañ, un netra eo pa vez lakaet keñver-ha-keñver gantañ, n'eo ket gour e-keñver hennezh, eñ a zo nebeut a dra en e geñver.

V.gw. (hat gereicht) : 1. tapout, mont betek, tizhout ouzh, resediñ ; *sein Sohn reicht ihm bis an die Schulter*, tapout a ra e vab e skoaz gant e vent, a vent (a sav) eo e vab gant e skoaz ; *ihr Nachthemd reichte ihr bis zu den Knöcheln*, he hiviz-noz a ziskenne betek he daoufern ; *das Feld reicht bis an den Wald*, mont a ra ar park betek ar c'hoad, sko emañ ar park ouzh ar c'hoad, sko er c'hoad emañ ar park, tizhout a ra ar park ouzh ar c'hoad ; *so weit das Auge reicht*, betek pennig an dremmwel / a zremm wel / keit ha ma c'haller gwelet / ken hir ha ma tizh al lagad / ken hir ha tra / hirañ ma c'haller gwelet (Gregor), pellañ ma c'heller gwelet en diabell, betek koll gwel, keit ha ma tap al lagad, keit ha ma c'hall an daoulagad gwelet ; *so weit die Stimme reicht*, war-hed un taol sutell, war-hed ur c'halvadenn, keit ha ma tizh ar vouezh ; *das Wasser reichte mir über die Knie*, ouzhpenn uhelder pennoù va daoulin a zour am boa, tapout a rae an dour a-us da bennoù va daoulin, sevel a rae an dour a-us da bennoù va daoulin ; *als das Wasser ihr bis zu den Schenkeln reichte*, pa voe an dour betek e zivorzhed ; *wie weit muss Liebe reichen ?* betek pegeit e rank ar garantez mont ? ; *wir werden sehen, wie weit ihre Bosheit reicht*, gwelet a raimp betek pegeit e ya o drougiezh, gwelet a raimp betek pelec'h e ya o drougiezh.

2. padout, bezañ a-walc'h, bezañ trawalc'h, skoulmañ, tapout, spletiñ, spiriñ, bezañ pezh a gar ; *unsere Vorräte werden schon reichen*, barrek omp gant hor pourvezioù ; *meine Tabakvorräte haben bis gestern gereicht*, me a oa padet va butun ouzhin betek dec'h, padet e oa va butun ouzhin betek dec'h ; *dieser Platz reicht schon zum Spielen*, pezh a gar eo al leur-mañ evit c'hoari ; *das reicht für einen Prozess*, danvez ur prosez hon eus, peadra a zo da sevel ur prosez ; *eine einfache Aussage reicht nicht, ihre Wahrheit muss auch bewiesen werden*, n'eo ket a-walc'h lavaret, dav eo prouiñ ; *das reicht nicht*, n'eo ket a-walc'h, n'eus ket a-walc'h na hanter eus an dra-se, n'hon eus ket hanter eus an dra-se, ne spir ket, ne skoulm ket, ne dap ket, ne splot ket, re verr eo ; *nimm das Geld, das reicht für ein Bierchen*, dal, gwerzh ur banne ! ; *der Regen hat gerade gereicht, den Staub zu besprühen*, n'eus ket graet kalz a c'hlav met kement ha lazhañ ar bouldrenn ; *das reicht mir*, kement-se a zo a-walc'h din da gaout, a-walc'h eo an dra-se din, an dra-se a vast din ; *das bisschen, was ich habe, reicht mir*, an nebeud am eus a zo a-walc'h evidon, kontant on gant va nebeudig ; *jetzt reicht's aber ! trawalc'h ! a-walc'h eo ! brenn ! va*

gaol ! va revr gant an dra-se ! nad it ket larkoc'h ganti ! ; was ? noch Fragen ? jetzt reicht's aber ! petra ? goulennou ? goulennou a-walc'h ! ; *mir reicht's, jetzt reicht es mir*, re eo din, rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se, trawalc'h da'm lêr, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, darev on, me a zo eok, erru on heug, erru on heug, faezh on) gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug(et) on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn !, va revr gant an dra-se ! va gaol ! ; *Köpfchen haben reicht schon*, peadra eo kaout penn, trawalc'h eo kaout penn ; [boued] *danke ! es reicht ! toptoptop ! hopopop ! trawalc'h !*

reichend ag. : *weit reichend*, pelldizh, hirhedtaol, a ziraez vras, pouezus, a bouez bras, mell, pikol, bras, ampl.

reichhaltig ag. : fonn, fonnus, fonnapl, puilh, stank, kreñv, druz, frontal, frank ; *ein reichhaltiges Warenangebot vorlegen*, kinnig un dibab bras a varc'hadourezh, bezañ pourvezet-mat, bezañ ostizet mat ; *ein reichhaltiges Essen*, ur pred fetis g., ur pred bouedek g., ur friko g./b., ur bañvez g., un daol druz b., kouignaoua g.

Adv. : *reichhaltig vorhanden*, kreñv, puilh, a zo e-leizh anezhañ, stank, fonnus, fonnapl, fonn ; *reichhaltig vorhanden sein*, bezañ peurfonn, bezañ fonn, bezañ fonnus, bezañ fonnapl, bezañ puilh, bezañ kreñv, fonnañ, bezañ frontal, bezañ paot-mat, gourfaoterekaat, bezañ gres, puilhañ, bezañ frank.

Reichhaltigkeit b. (-) : puilhentez b., puilhder g., fonnusted b., druzded b., druzder g., druzoni b., stankter g., stankted b., paoter g.

reichlich ag./Adv. : fonn, fonnus, fonnapl, ampl, puilh, stank, kreñv, war an ampl da, a-lark, druz, paot, fetis, frontal, gres, a-leizh, gant fonnder, gant fonnusted, hardizh, kreñvoc'h eget justoc'h, muioc'h eget nebeutoc'h ; *eine reichliche Mahlzeit*, ur pred fetis g., ur pred fonnus g., ur pabor a bred g., ur bañvez g., un daol druz b., ur friko c'hagn b., kouignaoua g., farz da lein g., larjez g. ; *reichlich viele Leute*, tud a-leizh lies., a-leizh a dud lies. ; *reichlich vorhanden sein*, bezañ peurfonn, bezañ fonn, bezañ fonnus, bezañ fonnapl, bezañ puilh, bezañ kreñv, fonnañ, bezañ frontal, bezañ paot-mat, gourfaoterekaat, bezañ gres, puilhañ, bezañ frank ; *reichlich vorrätig sein*, paotañ, puilhañ, fonnañ, bezañ fonnus ; *dieses Jahr gibt es reichlich Obst*, er bloaz-mañ e fonn ar frouezh, frouezhus eo ar bloavezh-mañ, fonnus eo ar frouezh er bloaz-mañ, ur fonnder a frouezh a zo er bloaz-mañ, frank eo ar frouezh er bloaz-mañ, kreñv eo ar frouezh er bloaz-mañ, puilh eo ar frouezh hevlene, bout zo puilhentez a frouezh er bloaz-mañ ; *wir haben reichlich Brot, Brot ist noch reichlich vorhanden*, kreñv eo ar bara c'hoazh, barrek omp gant ar bara, ne fazio ket ar

bara, frank eo ar bara c'hoazh ; *es wird noch reichlich fünf Stunden dauern*, padout a raio c'hoazh pemp eurvezh kreñv ; *Sie brauchen reichlich eine Stunde, um dorthin zu gehen*, kreñv d'un eur e viot o vont di, ur eur greñv a lakaot da vont di ; *dieser Wagen ist reichlich 2000 Euro billiger als das Konkurrenzmodell*, marc'hadmatoc'h eget e gevezer eo ar c'harr-tan-mañ war an ampl da 2000 euro ; *sie hat sich reichlich bedient*, kemeret he deus muioc'h eget nebeutoc'h, kemeret he deus en tu all d'ar pezh a zo ret, kemeret he deus amploc'h eget justoc'h, kemeret he deus dreist-reizh, kemeret he deus en tu all d'ar gont ; *hier haben wir reichlich Platz zum Spielen*, pezh a gar eo an dachenn-se evit c'hoari, pealec'h 'zo da c'hoari amañ, amañ ez eus frankiz a-walc'h da c'hoari, amañ ez eus isu a-walc'h da c'hoari ; *dort geht der Ackerboden nicht sehr tief, sodass man seine Zuflucht zu reichlicherer Düngung nehmen muss*, eno n'eus ket kalz a doullañ ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus ket kalz a gondon ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus nemet douar krakik (douar bas, douar berr) ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez, eno n'eus nemet bazidi ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez.

Reichsacht b. (-) : [istor, gwir] forbannerezh diouzh an Impalaeriezh g., forbannidigezh diouzh an Impalaeriezh b., forbannadur diouzh an Impalaeriezh g.

Reichsadler g. (-s,-) : erer an Impalaeriezh g.

Reichsapfel g. (-s,-äpfel) : boulenn an Impalaeriezh b.

Reichsbahn b. (-) : [istor] Reichsbahn b. ; 1. kompagnunezh hentoù-houarn ar Reich b. ; 2. kevredad hentoù-houarn an RDA g.

Reichsflagge b. (-) : [istor] banniel alaman g., banniel ar Reich g., banniel an Impalaeriezh g.

Reichsgesetz n. (-s,-e) : [istor] lezenn an Impalaeriezh b., lezenn ar Reich b.

Reichskammergericht n. (-s,-e) : [istor] lez-varn an Impalaeriezh b., lez-varn ar Reich b.

Reichskanzler g. (-s,-) : [istor] kañseller an Impalaeriezh g., kañseller ar Reich g.

Reichsmark b. (-) : reichsmark g., mark alaman g.

Reichsrat g. (-s,-räte) : [istor] 1. kuzul an Impalaeriezh g. ; 2. kuzulier an Impalaeriezh g.

Reichsstadt b. (-,-städte) : [istor] kêr dieub b., kêr stag war-eeun ouzh an Impalaeriezh b., republik alaman stag war-eeun ouzh an impalaeriezh b.

Reichsstände lies. : [istor] breujoù an Impalaeriezh lies.

Reichstag g. (-s) : [istor] Reichstag g., dieta b., Kambr ar Gannaded b.

reichsunmittelbar ag. : [istor] stag war-eeun ouzh an Impalaeriezh, dieub.

Reichswehr b. (-) : [istor] Reichswehr b., arme an Impalaeriezh b.

Reichtum g. (-s, Reichtümer) : pinvidigezh b., chevañs b., fortun b., peadra g., largentez b. ; *der Reichtum eines Landes an materiellen und kulturellen Gütern*, pinvidigezh ur vro a-fet madoù danvezel ha sevenadurel b. ; *guter Ruf geht über Reichtum*, koll brud vat ha gounit un dra a zo ur c'holl ar re vrasañ, gwell eo brud vat da bep hini eget aour melen leizh an ti, gwelloc'h e ve kaout reizh eget leve, c'hwezh vat a zo gwelloc'h eget trouz

arc'hant ; *Reichtümer anhäufen*, dastum pinvidigezhioù, ober fortun, ober ur fortun, fortuniañ, ober berzh, ober struj, gronnañ madoù, ober mat, kreskiñ e vern ; *es zu grossem Reichtum bringen*, ober fortun, ober ur fortun, ober mat ; *jemandem Reichtum und Wohlstand bringen*, ober fortun u.b., degas pinvidigezh hag aezamant d'u.b., degas pinvidigezh hag hevoud d'u.b., degas dour da vilin u.b., sachañ dour da vilin u.b. ; *rechtmäßig erworbene Reichtümer*, pinvidigezhioù leal lies., madoù deuet dre an hent mat lies., madoù deuet a-berzh vat lies. ; *manchen fliegen die Reichtümer nur so zu*, bez' ez eus tud a gouezh warno ; *sein Reichtum ist unermesslich*, den ne oar ar pegement eus e zanzez ; *nur die Ärmsten zeigen gern ihren Reichtum*, n'eus nemet al laouerien a ziskouez o gwenneien.

Reichweite b. (-,-n) : diraez g., hed-tennañ g., hed-tenn g., hed-bann g., hed-taol g., doug g. ; *in Reichweite*, aes da dapout, a-hed brec'h, a-hed dorn, a-hed un tenn fuzuilh, war-hed-taol, a-hed-taol, war-hed-tenn, dindan e daol, dindan e denn, a-zindan tenn, a-zindan taol, war-nes-taol da ; *außer Reichweite*, er-maez a daol, er-maez a ziraez, dreist diraez, dreistdiraez ; *Reichweite eines Senders*, emled ur skingaser g., tolead goloet g., tolead pakañ g.

reif ag. : 1. darev, azv, pañvrek, michot, eok, eost, meür, erru ; *das Obst ist reif*, darev (azv, pañvrek, michot, eok, eost, barrek, meür, erru) eo ar frouezh (Gregor) ; *warten wir ab, bis das Obst reif ist*, gortozomp ma vo darev ar frouezh, gortozomp ar frouezh da zareviñ ; *die Haselnüsse sind reif*, gell eo ar c'hraoñ-kelvez ; *die Erbsen sind reif*, klor eo ar piz ; *die Äpfel sind noch nicht reif*, c'hoazh eo glas an avaloù, krotous eo an avaloù c'hoazh ; 2. reizh, kempouez, eeun ; *ein reifes Urteil*, ur varnadenn reizh (kempouez, eeun) b., ur varnadenn leun a justis hag a rezon b. (Gregor) ; [tr-l] *die Trauben sind ihm nicht reif genug*, ober a ra tuf d'ar mouar dre ma ne zeu ket a-benn da zastum anezho ; 3. [diwar-benn an dud] *reifer werden*, en em barfediñ, parfediñ, parfetaat ; 4. *von (in) reiferen Jahren*, go an toaz gantañ, diazez, diazezet, meür, koshoc'h, en e vrud, un den graet anezhañ, un den deuet anezhañ, en e vent, deuet d'e oad, deuet en oad gour ; 5. *reif für etwas*, prest-mat evit udb, barrek d'udb.

Reif g. (-s,-e) : kelc'h g., kelc'henn b., kelc'hienn b., kerl g., kerlenn b. [liester kerlennoù, kerlad], lagadenn b., ruilhenn b., ruilhodenn b., ruilhosenn b., kant g., troenn b. ; *Armreif*, tro-vrec'h b., lagadenn-vrec'h b., kelc'henn-vrec'h b., kelc'h-brec'h g., gwalenn-vrec'h b. ; *Haarreif*, kelc'h-penn g., kelc'henn-benn b., taled g., talgen g., talegenn b.

Reif g. (-s) : rev g., rev gwenn g., revenn b., revadenn b., riell g., frim g., spil g. ; *mit Reif bedeckt*, revet.

Reife b. (-) : 1. darevder g., darevder b., azvder g., azvder b. ; *zur Reife bringen*, dareviñ, lakaat da zareviñ, lakaat da veleniñ, ober (d'udb) azviñ ; *früher zur Reife bringen*, abretaat an azvidigezh, hastañ da veuriñ (Gregor) ; *zu voller Reife bringen*, zur vollen Reife bringen, lakaat da echuiñ azviñ, ober (d'udb) peurazviñ, lakaat da beurazviñ ; *zu voller Reife kommen*, zur vollen Reife kommen, echuiñ azviñ, peurgrouiñ, peurzareviñ, peurazviñ ; *dank der Sommerwärme zur Reife kommen*,

hañviñ, azviñ gant anal an hañv ; *die Sonne bringt die Ernte zur Reife*, meürin a ra an heol an eost, hañviñ a ra an eost, azviñ a ra an eost gant anal an hañv, an heol a ra d'an eost azviñ ; *diese Ähren haben es nicht bis zur Reife gebracht*, skoanet (gwerch'het) eo ar pennoù-ed-se ; **2.** [arnodenn] *die mittlere Reife*, an A.K.E.D b., Arnodenn Kreiz an Eil Derez b. ; **3.** *er hat jetzt Reife erlangt*, go eo an toaz gantañ, un den graet a zo anezhañ, un den deuet a zo anezhañ, en e vent emañ, deuet eo d'e oad, deuet eo en oad gour.

reifeln V.k.e. (hat gereifelt) : [lêr] andennañ, roudennañ, rizennañ.

reifen V.gw. (ist gereift) : **1.** krouiñ, dareviñ, azviñ, meürin, eogin, eostiñ, michodiñ, gwennaat, meleniñ ; *das Obst ist gereift*, darev (azv, pañvrek, michot, eok, eost, aet meür, meüret, barrek) eo ar frouezh (Gregor) ; *der Hafer reift heran*, emañ ar c'herc'h o wennaat ; *nicht gereifte Früchte*, frouezh krotous str., krotouzed lies. ; *nicht gereifte Früchte sammeln*, krotousa ; *die Äpfel reifen lassen*, lezel an avaloù da veleniñ ; **2.** [dre skeud.] *zum Manne reifen*, dont en e oad gour, dont d'e oad gour, dont d'ober ur gwaz, bezañ go an toaz gant an-unan, dont da waz ; **3.** [diwar-benn an dud] en em barfediñ, parfediñ, parfetaat.

V.dibers. (hat gereift) : *es reift*, riell a zo, rev gwenn a zo, frimañ a ra, frim a ra, riellañ a ra, revin a ra, ober a ra rev.

Reifen¹ g. (-s,-) : **1.** kelc'h g., kelc'henn b., kelc'hienn b., kerl g., kerlenn b. [*liester kerlennoù, kerlad*], lagadenn b., ruilh g., ruilhenn b., ruilhodenn, kant g., troenn b., kilh g. ; *ein Fass mit Reifen beschlagen*, kelc'hiañ ur varrikenn, kelc'hiañ un donell, kilhañ ur varrikenn, eren un donell gant kerloù, lakaat kelc'hioù d'ur varrikenn, lakaat kelc'hioù en-dro d'ur varrikenn ; **2.** tro-vrec'h b., lagadenn-vrec'h b., kelc'henn-vrec'h b., kelc'h-brec'h g., gwalenn-vrec'h b. ; **3.** [kirri-tan] bandenn b., bandenn-rod b., golo-rod g., anro g., aezhanro g., P. rod b. ; *ein Reifen ist geplatzt*, ur vandenn-rod a zo dic'hwez (a zo toull), P. ur rod a zo dic'hwezet ; *einen Reifen aufpumpen*, skeiñ un tamm c'hwez en ur vandenn-rod, c'hwezhañ avel en ur vandenn-rod, c'hwezañ ur vandenn-rod, lakaat c'hwez en ur vandenn-rod, plantañ c'hwez en ur vandenn-rod ; *dein Reifen ist abgefahren*, *dein Reifen ist verschlissen*, *dein Reifen ist abgenutzt*, da rod a zo lufr, da rod a zo erru lufr ; **4.** bandaj karr g., bandenn garr b., kelc'h ar rod-karr g. ; *die Räder eines Pferdewagens mit Reifen beschlagen*, houarnañ ur c'harr, kelc'hiañ rodoù ur c'harr ; **5.** kelc'h-c'hoari g., ruilh g. ; *Reifen spielen*, ruilhal e gelc'h, c'hoari c'helc'hig, c'hoari c'helc'h.

Reifen² n. (-s) : azviñ g., azvidigezh b., dareviñ g., darevidigezh b. ; *beim Reifen vergilbt das Korn*, gwennaat a ra ar gwinizh dre ma teu da zareviñ, gwennaat a ra ar gwinizh en ur zareviñ, melenaat a ra ar gwinizh dre ma teu da zareviñ, meleniñ a ra ar gwinizh dre ma teu da zareviñ ; *die Sonne bringt die Ernte zum Reifen*, meürin a ra an heol an eost, hañviñ a ra an eost, azviñ a ra an eost gant anal an hañv, an heol a ra d'an eost azviñ.

Reifenauzieher g. (-s,-) : tenner bandennoù-rod g., divandenner g.

Reifendecke b. (-,-n) : goloaj ar vandenn-rod g., goloenn ar vandenn-rod b., goloaj an anro g., goloenn an aezhanro b.

Reifendefekt g. (-s,-e) / **Reifenpanne** b. (-,-n) : dic'hwez g., dic'hwežadenn b., rod toull b.

Reifendruck g. (-s) : c'hwez g.

Reifenprofil n. (-s,-e) : garanoù ar vandenn-rod lies., garanoù an anro lies., garanoù an aezhanro lies.

Reifenpumpe b. (-,-n) : c'hwezigell b., c'hwezerez rodoù b., c'hwezer g., planter-c'hwez g.

Reifensatz g. (-es,-sätze) : rumm bandennoù-rod g., rummad bandennoù-rod g., rumm aezhanroioù g.

Reifenspiel n. (-s,-e) : c'hoari c'helc'hig g., c'hoari c'helc'h g.

Reifenspur b. (-,-en) : louc'h bandenn-rod ur c'harr g., louc'h anro ur c'harr g.

Reifenwechsel g. (-s,-) : cheñchamant bandennoù-rod g., kemm aezhanroioù g.

Reifenwulst g. (-es,-wülste) : kant juntañ ur vandenn-rod g., tro-gelc'h juntañ un aezhanro b.

Reifeprüfung b. (-,-en) : bachelouriezh b.

Reifeteilung b. (-) : [bev.] meioz hanterus g.

Reifezeit b. (-,-en) : prantad dareviñ g., azvidigezh b., darevidigezh b.

Reifezeugnis n. (-ses,-se) : **1.** skrid-testeni a oad deuet (a zen a dra) g. ; **2.** diplom ar vachelouriezh g., diplom peurskoliañ g., sertifikad g., P. santifikad g.

reiflich ag. : mat, ervat, a-zevri ; *nach reiflicher Überlegung*, *nach reiflichem Überlegen*, goude ali ha kuzul, goude soñjal a-zevri e pep tra, goude soñjal parfet e pep tra, goude soñjal a-barfeted e pep tra, goude evezhiañ pizh, goude bezañ sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), goude hañvalout, goude pouezañ ha dibouezañ, goude bezañ sellet ervat ouzh pep tra, goude bezañ pouezet mat pep tra, goude m'en doa en em soñjet mat war gement-se / goude m'en doa soñjet ervat e kement-se (Gregor), goude m'en doa an-unan pouezet mat ar rag hag ar perag eus an afer (sellet pizh ouzh pep tra, sellet a-zevri ouzh an holl selladoù, graet daou vennozh, graet daou soñj).

Reifmesser n. (-s,-) : [tekn.] rask g., parouer g.

Reifmonat g. (-s,-e) : [istor] miz ar frim g.

Reifrock g. (-s,-röcke) : [brozh] krinolinenn b.

Reifschicht b. (-,-en) : revenn b. ; *mit einer Reifschicht bedeckt*, revet.

Reifung b. (-) / **Reifwerden** n. (-s) : azviñ g., azvidigezh b., dareviñ g., darevidigezh b.

Reigen g. (-s,-) : **1.** dañs-tro g., dañs-ront g., koroll-tro g., koroll krog-ha-krog g., brall-kamm g. ; *Anführer bei einem Reigen*, jav g. ; *den letzten Platz in einem Reigen einnehmen*, kemer ar baner ; *den Reigen schließen*, delc'her ar baner ; *einen Reigen anführen*, pennañ un dañs ; **2.** [dre skeud.] *den Reigen anführen*, reiñ an ton, kas an traoù, bezañ e penn an traoù, bezañ e penn an abadenn, bezañ e penn ar jeu.

Reihe b. (-,-n) : **1.** linenn b., linennad b., dibunadenn b., strobab g., steudad b., steud b., steudadur g., steudennad b., heuliad g., renk b., renkad b., renkennad b. renkenn b., aridennad b., aradennad b., andennad b., reuziad g., regenn b., regennad b., rezad b., rez b., lostennad b.,

rizenn b., rizennad b., rumm g., rummad g., chapeled g., chapeledad g., chadennad b., gwidennad b., hedad g., roll g., rollad g., stardigennad b., stlejennad b., stagellad b., strobad g., ribinad g., neudenn b. ; *in Reihen aufstellen*, arenkiñ, renkañ, lakaat a-renk, lakaat war-renk, lakaat a-renkennadoù, lakaat a-renkadoù, regennañ, steudañ, linennañ ; *die Reihe der Vorfahren*, an diagentiez b. ; *eine Reihe von Schicksalsschlägen*, un dibunadenn walleurioù b., ur reuziad gwalleurioù g., un heuliad gwalleurioù g., ur strobab reuzioù g. ; *eine Reihe von Zimmern*, ur steudad (un heuliad g.) salioù b., ur renkad kambreier b., un aridennad salioù b., un andennad salioù b., kambreier a-steud lies. ; *eine Reihe Bücher*, ur renkennad levrioù b. ; *eine Reihe Bäume*, ur renkennad wez b. ; *zwei Reihen Stacheldraht*, div regennad orjal-dreinek lies. ; [dre skeud.] *eine endlose Reihe, eine ganze Reihe*, ur randonad g., ur regennad b., ur steud b., un aridennad b., ul las g., ul lostennad b. ; *eine Häuserreihe*, ur steudad tiez b., ur renkennad tiez b., ur regennad tiez b., ur steud tiez b., ur chadennad tiez b., un aridennad tiez b. ; *eine schnurgerade Reihe von Häusern*, tiez regennet evel ur voger lies. ; *zwei Reihen Zähne*, div rez dent, div regennad dent, div renkad dent, div rastell dent, div rastellad dent ; *eine Reihe Stunden*, meur a eurvezh diouzh renk, ur bern eurvezhioù diouzh renk g., un aradennad eurvezhioù b. ; *eine Reihe Menschen*, ul lostennad tud g. ; *eine bunte Reihe machen*, lakaat ur vaouez hag ur gwaz tro-ha-tro en ur renkennad ; *wir wurden alle in eine Reihe gestellt*, lakaat e oamp bet holl en ur renkennad ; *in Reihe stehen*, bezañ war-renk, (a-steud, a-rezadoù, a-steioù) ; *in zweiter Reihe parken*, bezañ tuet (bezañ parket, tuañ e garr, parkañ e garr) en adsteud ; *der Salat wächst in Reihen*, regennañ a ra ar saladenn.

2. renk b., renkad b., renkenn b., renkennad b., regenn b., regennad b. ; [lu] *in Reih und Glied*, a-renk, a-renkenn, war-renk, a-renkennadoù, a-regennadoù, renket brav evel soudarded, linennet, regennet ; *in einer Reihe*, war ur renk, lost-ouzh-lost, en ur renkenn, en ur renkennad, a-steud ; *in Reih und Glied aufstellen, in einer Reihe aufstellen*, linennañ, steudañ, arenkiñ, lakaat a-renk, lakaat war-renk ; *sich in Zweierreihen aufstellen*, en em renkañ war zaou (dre zaouioù, a-zaouioù, daouha-daou), en em lakaat war ziv renk, en em lakaat war ziv regenn ; *der Erste in der Reihe sein*, bezañ er renk kentañ.

3. tro b., urzh g. ; *nach der Reihe, der Reihe nach*, unan-hag-unan, a-unanoù, a-hiniennoù, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hini-ha-hini, a-hini-da-hini, pezh-ha-pezh, an eil war-lerc'h egile, an eil da-heul egile, pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro, tro-ha-tro, diouzh renk, renk-ha-renk, bep eil tro, bep eil taol, bep un eil, a bep eil ; *immer schön der Reihe nach* ! arabat gaoliata an traoù, arabat mont re vuan ganti, arabat mont re brim ganti ; *er wartet, bis er an die Reihe kommt*, emañ o c'hortoz tro, emañ o c'hortoz renk, emañ o c'hedal tro ; *kannst du nicht warten, bis du an der Reihe bist* ? te n'eo ket mat dit gortoz da dro evel an dud all ? ne c'hellfes ket gortoz da dro evel ar re all ? ; *die Reihe ist an mir, ich bin an der Reihe*, da'm zro eo, din-me eo bremañ, da'm zro bremañ, va zro 'zo bremañ ;

außer der Reihe, a-raok e dro, dre zreistgwiriadur ; *wieder in die Reihe kommen*, **a)** mont d'e blas en-dro, adkavout e blas, adsevel, difallañ ; **b)** [yec'hed] yac'haat, pareañ, digleñviñ, dont ar yec'hed d'an-unan en-dro, difallañ, sevel diwar gleñved, en em gavout ; *aus der Reihe tanzen*, **a)** bezañ er-maez eus mentad ar c'horoll ; **b)** [dre skeud.] na ober evel ar re all, na vezañ war an ton, rebarbiñ, ober e renkoù, sentiñ ouzh e benn, na ober nemet e benn e-unan, bezañ un den dioutañ e-unan, ober e benn person, mont da-heul e benn, mont da-heul, direizhañ, mont dreist-penn, bezañ un den dioutañ e-unan, trec'hiñ gouenn.

4. dastumad g., trevnad g., rumm g., rummad g. ; *die komplette Reihe*, an dastumad klok g., an dastumad leun g. ; *Pflegereihe*, **a)** trevnad intentoù g. ; **b)** trevnad gwezeladoù g.

5. [mat, tekn] *arithmetische Reihe*, argammedadur niveroniell g. ; [tredan] *in Reihe schalten*, stigmañ en arsteud.

Reihen g. (-s,-) : [barzh.] *sellit ouzh Reigen*.

reihen V.k.e. (hat gereiht) : **1.** arenkiñ, renkañ, regennañ, steudañ, stagellañ ; **2.** strobañ, rollañ, strollañ ; *Perlen reihen*, strobañ (strollañ) perlez (Gregor), rollañ perlez ; **3.** [dilhañ] braswriat, krafañ.

Reihenordnung b. (-,-en) : arenkamant e linennoù g.

Reihenbild n. (-s,-er) : steudad skeudennoù b., steudad poltridi b.

Reihendorf n. (-s,-dörfer) : kêriadenn a-steudad b.

Reihenfertigung b. (-,-en) : kenderc'h a-steudad g., kenderc'h steudadel g., kenderc'h diouzh an druilh (a-druilhadoù) g., kenderc'hiñ a gementadoù bras g.

Reihenfolge b. (-,-n) : urzh g., heul g., heuliad g. ; *in alphabetischer Reihenfolge*, hervez urzh al lizherenneg, hervez al lizherenneg, hervez urzh ar groaz-Doue, dre urzh al lizherenneg, en urzh al lizherenneg ; *in zeitlicher Reihenfolge*, hervez an amzer, hervez red an amzer, dre urzh an amzer, dre renk gant an amzer ; *abnehmende Reihenfolge*, urzh war zigresk g. ; *zunehmende Reihenfolge*, urzh war gresk g. ; *in abnehmender Reihenfolge*, dre urzh war zigresk ; *in zunehmender Reihenfolge*, dre urzh war gresk.

Reihenhaus n. (-es,-häuser) : ti en ur regenn diez g., ti en ur steud tiez g.

Reihenschaltung b. (-,-en) : [tredan.] stigmañ en arsteud g.

Reihenuntersuchung b. (-,-en) : [mezeg.] diournat a-reizhiad g., diournadur reizhiadek g.

reihenweise Adv. : **1.** ken-ha-ken, a-vordilh, diouzh an druilh, a-druilhadoù, dizamant, a-steud, mui-pegem-mui, a-steudadoù, a-steioù, a-rozell, dreistkont, a-vern, a-vernioù, a-verniadoù, a-vil-vern, a-bezhiadoù, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, forzh pegement ; **2.** a-rizennoù, dre rizennoù, e renkennadoù, a-rezadoù ; *reihenweise säen*, hadañ a-rizennoù, hadañ dre rizennoù, hadañ e renkennadoù ; **3.** diouzh renk, renk-ha-renk, unan-hag-unan, a-unanoù, a-hiniennoù, a-steud, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, a-hini-da-hini, hini-ha-hini, pezh-ha-pezh, an eil war-lerc'h egile, an eil da-heul egile, pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro, tro-ha-tro, bep eil tro, bep eil taol, bep un eil, a bep eil.

Reiher g. (-s,-) : [loen., anv dispis] kerc'heiz b., herlegon g., huren b., bongorz g., P. Marc'harid-gouzoug-hir b., Marc'harid-he-gouzoug-hir b. ; *der Kuckuck fragt den Reiher : Was gibt's Neues in der Bretagne ? - Überall Erhängte und Ermordete !* ar goukoug a c'houlenn digant ar gerc'heiz : petra 'zo nevez e Breizh ? - krougadeg ha lazhadeg e-leizh !

Reiherbusch g. (-es,-büsche) : kribell-blu b., klipenn b., kupenn g.

Reiherente b. (-,-n) : [loen.] morilhon kabellek g.

Reiherschnabel g. (-s,-schnäbel) : [louza.] erodiom g.

reihern V.gw. (hat gereihert) : dislonkañ, bruilhiñ, c'hwedañ, reboursiñ, rechetiñ, lañsañ diwar e galon, resteuler, teuler diwar e galon, strinkañ diwar e galon, daskoriñ, ober chas bihan ; *er hat gereihert*, taolet en deus, graet en deus e c'henoù goap eus e revr, graet en deus chas bihan.

reihum Adv. : diouzh renk, renk-ha-renk, unan-hag-unan, a-unanoù, a-hiniennoù, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hini-ha-hini, a-hini-da-hini, pezh-ha-pezh, an eil war-lerc'h egile, an eil da-heul egile, pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro, tro-ha-tro, bep eil tro, bep eil taol, bep un eil, a bep eil.

Reim g. (-s,-e) : 1. [lenn.] klotenn b., rim g. ; *Reime schmieden, Reime zusammenstoppeln*, rimadellañ, brizhbarzhoniañ ; *ein Reim auf 'en'*, ur glotenn oc'h echuiñ gant 'en' ; 2. [tr-l] *darauf kann ich mir keinen Reim machen*, me a zo dall va c'hazh, ne welan na penn na lost d'an dra-se, an dra-se n'eo na du na gwenn, penn diouzh penn eo an dra-se, ne gavan penn diouzh lost d'an dra-se, n'eus na penn na lost d'an dra-se, n'eus na penn na revr d'an dra-se, an dra-se n'en deus na penn na lost, an dra-se n'en deus na penn na troad, se 'zo pell diouzh gwel ar skiant-vat, kement-se a zo dreist va maner, kement-se a dremen va spered, kement-se a zo dreist va spered .

reimen V.k.e. (hat gereimt) : [lenn.] lakaat e gwerz, lakaat da glotennañ, lakaat da glotañ, gwersaat, gwerziñ. V.gw. (hat gereimt) : klotennañ, kenglotañ, rimañ, kenganañ ; '*singen*' reimt auf '*klingen*', 'singen' a genglot mat gant 'klingen'.

V.em. : **sich reimen** (hat sich (t-rt) gereimt) : [dre skeud.] *wie reimt sich das ?* petra dalv an dra-se ? ; *das reimt sich nicht*, n'eus na penn na lost d'an dra-se, n'eus na penn na revr d'an dra-se, an dra-se n'en deus na penn na lost, an dra-se n'en deus na penn na troad, an dra-se n'eo na du na gwenn, se 'zo pell diouzh gwel ar skiant-vat, kement-se ne vern da netra, penn diouzh penn eo an dra-se.

Reimer g. (-s,-) : [lenn.] rimer g., rimadeller g., gwersaer g., gwerzaouer g., gwerzour g.

Reimeri b. (-) : [lenn.] 1. rimadelliñ g. ; 2. kozh gwerzennoù lies., brizhbarzhoniezh b.

Reimeschmied g. (-s,-e) : *sellit ouzh Reimschmied*.

Reimfall g. (-s,-fälle) : [lenn.] ment b., mentadur g.

reimfrei ag. : [lenn.] frank, diglotenn ; *reimfreie Verse*, gwerzennoù frank lies.

Reimkunst b. (-) : skiant ar gwerzaouiñ b., gwerzadurezh b., gwerzaouerezh g., gwerzaoueriezh b., gwersaerezh g., gwerzoniezh b., barzhoniezh b.,

reimlos ag. : [lenn.] frank, diglotenn ; *reimlose Verse*, gwerzennoù frank lies.

Reimport g. (-s,-e) : [kenwerzh] 1. adenporzh g., adenporzhiadur g., adenporzhiezh g., adenporzhiañ g., adenbroadur g., adebarzhiezh g., adebarzhadur g. ; 2. adenporzhiad g.

reimportieren V.k.e. (hat reimportiert) : [kenwerzh] adenporzhiañ, adenbroañ, adebarzhiñ

Reimschmied g. (-s,-e) : [lenn.] rimer g., rimadeller g., gwersaer g., gwerzaouer g., gwerzour g.

Reimsilbe b. (-,-n) : [lenn.] klotenn b., rim g.

Reimsystem n. (-s,-e) : [lenn.] klotennerezh g.

Reimwort g. (-s,-wörter) : [lenn.] klotenn b., rim g.

rein-¹ sellit ouzh herein- pe hinein- ; *mach das Gatter zu, dass die Kühe nicht reinkönnen*, serr ar gloued ouzh ar saout.

rein² ag. : 1. digemmesk, pur, rik, rik-ha-rik, digatar, naet, glan ; *aus reiner Seide*, bet graet gant seiz digemmesk, seiz-holl, seiz tout, seiz rik ; *aus reiner Wolle*, gloan-holl, gloan tout, gloan rik ; *in chemisch reiner Form*, pur ; *reines Wasser*, dour rik g., dour rik-ha-rik g., dour kriz g., dour sklaer g., dour glan g., dour pur g. ; *reiner Wein*, gwin noazh g., gwin divadez g., gwin kriz g., gwin rik-ha-rik g. ; *reines Gold*, aour rik g., aour naet g., aour digemmesk g. ; *reines Gold hat vierundzwanzig Karat*, pevar c'harat warn-ugent a zo gant an aour rik ; *reine Doktrin*, kelennadurezh rik b. ; *reines Bretonisch*, brezhoneg rik g. ; *reine chemische Verbindung*, kediad pur g. ; *reine Metalle*, metaloù pur lies. ; [dre skeud.] *Diamant von reinstem Wasser*, diamant eus ar c'hentañ troc'h (eus an dibab, diouzh an dibab, eus ar vegenn, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, eus ar gurunenn, dibab) ; *auf rein sandigem Gelände*, war an traezh mik, war an traezh rik ; *er war ein Sozialist von reinstem Wasser*, hennezh a oa ur sokialour kentañ troc'h (eus ar c'hentañ troc'h), hennezh a oa sokialour betek mel e eskern, hennezh a oa sokialour leun ; *jemandem reinen Wein einschenken*, komz didortilh (didro, fraezh) ouzh u.b., na vezañ sach d'an diaoul, na glask tro d'ober e anv eus u.b., mont didroidell d'u.b., komz displeg ouzh u.b., komz distag ouzh u.b., lavaret hardizh e soñj d'u.b., dispakañ ar wirionez diwisk d'u.b., mont d'u.b. hep kuzh seurt ebet, na gaout treuzoù ebet war e zor.

2. [tekn.] rik ; *reine Mathematik*, matematik rik g., jedoniezh pur b. ; *die reinen Wissenschaften*, ar skiantoù rik lies., ar skiantoù dik lies. ; [preder.] *reine Vernunft*, poell rik g., poell pur g., poell glan g. ; [Kant] *Kritik der reinen Vernunft*, dezvarn ar poell pur g., dezvarn ar poell glan g., dezvarn ar poell rik g. ; *reine Poesie*, barzhoniezh pur b.

3. *reines Glück*, taol chañs dic'hortoz g. ; *ein reiner Zufall*, un degouezhad souezhus g., un taol degouezh dic'hortoz g. ; *es ist das reinste Lotteriespiel*, an dra-se a zo ul lotiri ; *eine reine Komödie*, ul loariadenn (ur froudenn) ha netra ken b., ur stultenn fall ha netra ken b. / ur stultenn mar boa biskoazh b. (Gregor) ; *das ist reine Gemeinheit*, *das ist reine Bosheit*, *das ist reine Böswilligkeit*, un drougiezh ki klañv eo ; *das Radio macht reine Propaganda*, plantet e vez pennadoù en dud gant ar skingomz, c'hwezhet e vez pennadoù e spered an dud gant ar skingomz, ar skingomz ne ra ken tra nemet taerñ

war an dud, brozennoù tout ar pezh a skign ar skingomz ; *er ist die reine Güte*, madelezhus eo ken-ha-ken - un den madelezhus eo, mar boa biskoazh - gwellañ den a daol troad war an douar eo - gwellañ den 'zo o vale eo - gwellañ den eo dindan tro an heol - gwellañ den dindan an Neñv eo - un den madelezhus eo, mard eus unan - un den madelezhus eo, mard eus hini - hennezh 'zo madelezhus, ken ez eo - hemañ a zo pennskouer an den mat - un den Doue eo - hennezh a zo ar gwellañ den a zebr bara - ur gwiad a vadelezh a zo oc'h ober anezhañ - mat eo betek mel e eskern - mat eo evel un tamm bara ; *ein reiner Tyran*, ur gwir dirant g. ; *das ist reiner Wahnsinn*, ret eo bezañ sot da stagañ evit ober kement-se, neb a ra kement-se ez eus treid leue en e votoù, follentez eo ober kement-se, sot-mik an hini a rafe kement-se, foll an hini er gra, bloc'h diaviz eo ober an dra-se ; *reiner Verlust*, koll da vat g. ; *es ist rein unmöglich*, dic'hallus-krenn eo, dibosupl a-grenn eo, dibosupl penn-da-benn eo, se a zo ken aes ha spazhañ melc'hwed, se a zo ken aes ha derc'hel ur bramm war beg un ibil, se va zo ken aes ha kargañ dour gant ur bouteg, se a zo ken aes ha tennañ amann eus gouzoug ur c'hi.

4. glan, naet, prop, fraezh, sklaer, derc'h, distlabez, dianaf, koujourn, pur, difank, digousi, digatar, digailhar, dinamm, disaotr, diantech, dilastez, gwerch'h, divoulc'h ; *rein machen*, naetaat, dilastrañ, dilouzañ, difankañ, dilastezañ, purañ, puraat, propaat, karzhañ, skarzhañ ; *ein Zimmer rein halten*, delc'her naet ur gambr ; *die Wäsche rein waschen*, gwalc'hiñ naet an dilhad, koueziañ dilhad lous ; *reine Aussprache*, distagadur fraezh (reizh, mat, digatar) g. ; *ins Reine schreiben*, adkopiañ e damm brouilhed, lakaat udb fraezh ha sklaer dre skrid, skeiñ udb fraezh ha sklaer war ar paper ; *reiner Jüngling*, gwerch'h g., paotr gwerch'h g. ; [dre skeud.] *etwas ins Reine bringen*, dirouestlañ udb, kavout penn diouzh lost d'udb, kavout poell d'udb, dibunañ ur gudenn ; *darüber will ich ins Reine kommen*, c'hoant am eus bezañ diarvar diwar-benn an dra-se, c'hoant am eus gouzout ar rag hag ar perag eus an afer (anavezout plegoù ha displegoù an afer) ; *mit sich selbst ins Reine kommen*, dont en-dro war e du, addont e-barzh, dont e-barzh, distreiñ e-barzh, en em gavout ; *reinen Mund halten*, na lavaret na grik na mik, tevel krenn, tevel mik, na rannañ (na faoutañ, na wikal, na seniñ) grik, na zihostal (na zic'hwezhañ) ger, na zaouhanteriñ ur ger, na zigeriñ e c'henoù, na zigeriñ e veg ; *mit jemandem im Reinen sein*, bezañ emglev (na vezañ arguz ebet) etre an-unan hag unan all ; *bist du dir im Reinen darüber ?* ha diarvar out diwar-benn kement-se ? ha sur out ez eo mat pezh ac'h eus c'hoant d'ober ? ; *reinen Tisch machen*, peurskubañ udb, skarat ar c'hudennoù, troc'hañ ar skoulm, lakaat diwezh d'udb, lakaat an traoù sklaer ha fraezh, peurgas udb, ober ur skub (un taol skub), mont dizamant dezhi, mont dezhi a-droc'h-trañch, reiñ lamm d'ur gudenn, kemer an ejen dre e gernel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ, ober ur skarz, na chom da chipotal, na vezañ seizhdaleetoc'h gant ur gudenn bennak ; *die Luft ist rein*, a) n'eus ket a zañjer ; b) n'eus den ebet tro-dro.

5. glan, naet, dinamm, direbec'h, dibec'h, dibec'hed, dinamm a bec'hed, glan a bec'hed, kuit a bec'hed, naet a bec'hed, didamall, didamallus, digailhar, dilastez, distlabez diouzh ar pec'hed, diantech, pur, disi, didech, difank, digousi, disaotr, distlabez, digatar, hep si, hep nep si, hep nep mastar, hep ket a si ; *die Seele von Sünde rein waschen*, purañ e ene, naetaat e ene diouzh stlabez ar pec'hed, dinammañ an ene diouzh stlabez ar pec'hed, harluañ ar pec'hed eus e ene, diouennañ ar pec'hed eus e ene, gwalc'hiñ e ene eus ar pec'hed, koueziañ e ene kailharet, lemel diwar e ene pouez ar pec'hedoù ; *sich rein halten*, mirout e burded ; *ein reines Gewissen haben*, kaout koustiañs vat, bezañ didamall e goustiañs, bezañ dinamm e goustiañs, bezañ naet e goustiañs, bezañ disamm e goustiañs, bezañ digatar e goustiañs, bezañ glan e askre ; *reines Leben*, buhez pur b. ; *reines Herz*, kalon bur b.

Rein b. (-, -en) : [Bro-Aostria] kastelodenn b.

Reinausgaben lies. : dispignoù rik lies., frejoù rik lies., mizoù rik lies.

Reindling g. (-s, -e) : [Bro-Aostria] gwastell toaz c'hwezet b.

Reineclaud b. (-, -n) : [louza.] prun ar Rouanez Glaoda str., prun Glaoda str.

Reindruck g. (-s) : [moull.] arroudoù un oberenn kinniget d'ar c'helaouennoù a-raok ar moulladur lies.

Reineinnahmen lies. : korvoder rik g., dedaolad korvoñ rik g., gounidegezh rik b.

Reinemachen n. (-s) : charreoù lies., trepetoù an ti lies., maneroù lies., kempenn g., kempennidigezh b., kempennadur g.

Reinerlös g. (-es, -e) / **Reinertrag** g. (-s, -erträge) : korvoder rik g., dedaolad korvoñ rik g., gounidegezh rik b.

reineweg Adv. : da vat, a-grenn, war-naet, a-bezh, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, penn-ouzh-penn, hed an neudenn, leun.

Reinfall g. (-s) : c'hwitadenn b., afochadenn g., kac'hadenn b., louzenn b., distokadenn b., flagas g., droukverzh g., afer fall b., taol fall g., tro fall b., distro lous g./b., distro divalav g./b., gwall zistro g./b., chupennad b. ; *das war der komplette Reinfall*, graet hor boa flagas gant an dra-se, tapet hor boa ul louzenn gant an dra-se, paket hor boa ur chupennad, ur gac'hadenn vantrus e voe.

reinfallen V.gw. (fällt rein / fiel rein / ist reingefallen) : **1.** tapout ul louzenn, ober flagas, ober un dro gazh, ober taol gwenn, ober tro c'houllo, ober un dro c'houllo, ober tro wenn, ober un dro wenn ; **2.** kouezhañ e-barzh an ti dre doull ar prenest ; **3.** erruout dic'hortoz-kaer, erruout a-greiz-peb-kreiz, erruout evel un tarz, kurun, kouezhañ diwar al loar da vare kreisteiz, degouezhout evel ul laer, dont evel ul laer, erruout a-zelazh, erruout a-zelac'h ; **4.** lakaat e bav er griped, mont er sac'h, skeiñ e-barzh al las, bezañ nezet brav, bezañ tapet brav, bezañ tapet lous, bezañ paket sellet, bezañ tapet genaouek, bezañ toazet brav, bezañ riñset e dreid d'an-unan, bezañ bratellet, bezañ devet, bezañ stranet, bezañ straniget prop ha brav, bezañ kabestret ha brav, bezañ louzet brav ha kempenn, bezañ kaotet ha peget prop ha brav ; *du bist reingefallen*, aet out er sac'h, aet out er griped, skoet ec'h eus e-barzh, kredet ec'h eus, lakaet out bet er sac'h,

tizhet out bet, tapet brav (tapet lous, paket sellet, toazet, dastumet, kabestret, louzet, c'hoariet) out bet, kouezhet out bet el las (en toull), kouezhet eo bet da fri war ar gloued, riñset eo bet da dreid dit.

Reinfektion b. (-,-en) : [mezeg.] adkontammadur g., adkontammidigezh b., adporeidigezh b.

Reingewicht n. (-s,-e) : pouez rik g.

Reingewinn g. (-s,-e) : gounidegezh rik b.

Reinhaltung b. (-) : 1. [endro] diwallerezh g., gwarez g. ; 2. glanded b., glander g., purentez b., purded b., purder g., miridigezh ar burded b.

Reinheit b. (-) : 1. glanded b., glander g., purentez g., purded b. ; 2. naeted b., naeter g., naetoni b., naetadurezh b., kempennadurezh b. ; 3. dinammed b., dinamder g., splanner g., splannned b., splannijenn b., gwerc'hded b., purded b.

Reinheitsgebot n. (-s,-e) : [bier] reolad a-fet kedaozennoù b., dekred a-zivout glander ar bier g.

reinigen V.k.e. (hat gereinigt) : naetaat, kempenn, dilastezañ, dilouzañ, difankañ, digaoc'hañ, distlabezañ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, propaat, purañ, puraat, glanaat, glanañ, difallañ, digousi, digousiañ, disaotrañ, distronkiñ, divastrouilhñ, freskañ, yac'husaat, digontammiñ, onestaat, gwalc'hiñ, gwalc'hiñ naet, lisivañ, lijaouiñ, riñsañ, spurjañ, distankañ, finaet, divreinañ ; *ein Haus von Grund auf reinigen*, skarzhañ un ti betek al leur, ober karzhadenn vras en un ti ; *dieser Stoff lässt sich leicht reinigen*, an danvez-se a garzh buan ; *eine Wunde mit Wasser reinigen*, gwalc'hiñ ur gouli gant dour ; *ein Gemälde reinigen*, freskaat un daolenn ; *die Taufe reinigt uns von der Sünde*, ar vadeziant a walc'h ar pec'hedoù ; *sein Herz reinigen*, puraat e galon, glanaat e galon.

V.em. : **sich reinigen** (hat sich (t-rt) gereinigt) : naetaat, puraat, propaat, finaet, glanaat, en em c'hланаat.

Reinigen n. (-s) : naetadur g., kempenn g., gwalc'hidigezh b., gwalc'h g., gwalc'hadenn b., gwalc'hiñ g., glanidigezh b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzhadur g., skarzherezh g., skarzhadenn b., dilouzadur g., purerezh g., puridigezh b., spurj g., spurjadur g.

reinigend ag. : glanaus, naetaus.

Reiniger g. (-s,-) : 1. [tekn.] puraer g. ; 2. glanaer g.

Reinigung b. (-,-en) : 1. naetadur g., naetadurezh b., kempenn g., kempennidigezh b., kempennadur g., kempennadurezh b., gwalc'hidigezh b., gwalc'h g., emwalc'h g., emwalc'hadenn b., emwalc'hadur g., glanidigezh b., puridigezh b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., spurj g., spurjadur g., dilouzadur g., yac'husaerezh g. ; *Mariä Reinigung*, Gouel Maria-ar-Gouloù g., gouel ar Chandelour g., gouel ar Gouloù g., gouel ltron-Varia-ar-Gouloù g., gouel-Maria-C'hwevrer g. ; 2. [kenw.] ti-feriñ g., gwalc'herezh b., kannerezh b., kouezierezh b., stal gouezierezh b., gwennezh b., kanndi g., gwennadeg b. ; *eine Reinigung betreiben*, delc'her kouezierezh, bezañ kouezierezh gant an-unan ; *ein Kleidungsstück in die Reinigung geben*, kas ur pezh dilhad d'an ti-feriñ da walc'hiñ ; 3. [mezeg.] skarzhadur g., karzhadenn b., spurjadur g.

Reinigungsmittel n. (-s,-) : 1. disaotrer g., aozad kempenn g., aozad naetaat g., skurier g., skarzher g., naetaer g., lijoù g. ; 2. [mezeg.] louzoù-spurjañ g.

Reinigungskassette b. (-,-n) : kasedig naetaat g.

Reinigungsmilch b. (-) : laezh da dennañ pentaj g., laezh difardañ g., laezh dilivañ g.

Reinigungsunternehmen n. (-s,-) : kevredad naetadurezh g., kevredad kempennadurezh g.

Reinkarnation b. (-,-en) : adenkorfadur g.

Reinkultur b. (-,-en) : 1. [bev.] metoù magerezh g., metoù-magañ g. ; 2. [dre fent] *in Reinkultur*, eus ar gwashañ, eus ar re washañ.

reinlegen V.k.e. (hat reingelegt) : 1. lakaat e-barzh ; 2. [dre skeud.] *jemanden reinlegen*, kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., tennañ siklezoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., devañ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, strañ, strañigañ, riñsañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, tizhout, diharpañ, touzañ) u.b., klaviañ u.b., c'hwenneat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b. ; *man hat ihn gründlich reingelegt*, nezet brav e oa bet, tapet brav (tapet lous, paket sellet, tapet genaouek, toazet brav, flemmet brav) e oa bet, riñset e oa bet e dreid dezhañ, brattellet (stranet, straniget, devet) e oa bet prop ha brav, kabestret e oa bet ha brav, louzet e oa bet brav ha kempenn, kaotet ha peget e oa bet prop ha brav.

reinleinen ag. : lien-holl.

reinlich ag. : glan, naet, kempenn, fraezh.

Reinlichkeit b. (-) : naetadurezh b., kempennadurezh b., glanded b., glander g., naeted b., naeter g., naetoni b.

Reinluftgebiet n. (-s,-e) : korn-bro yac'h an aer ennañ g.

Reinmachefrau b. (-,-en) : plac'h-ti b., plac'h-tiegezh b., plac'h ar c'hempenn b., devezhourez b., kempennerez b.

Reinmachen n. (-s) : charreoù lies., trepetoù an ti lies., maneuroù lies., kempenn g.

reinrassig ag. : [loen.] rik a ouenn, a ouenn vat, a rumm vat, gouennet-mat ; *reinrassiger Hund*, ki eus ar gwellañ orin-chas g. ; *ein reinrassiges Pferd*, ur marc'h gouennet-mat g., ur marc'h a ouenn vat g. ; *nicht reinrassig*, bastard.

Reinraum g. (-s,-räume) : sal divikrob b., sal dishadenn b.

reinreiten V.gw. (ritt rein / ist reingeritten) : dont tre war varc'h.

V.k.e. (ritt rein / hat reingeritten) : [dre skeud.] ober lodek en ur gwall afer, bountañ e-barzh ur gwall afer, lakaat da gaout perzh en ur gwall afer.

Reinschrift b. (-,-en) : skridenn fraezh ha sklaer b.

Reinstoff g. (-s,-e) : [kimiezh] korf pur g.

reinvestieren V.k.e. (hat reinvestiert) : adpostañ.

Reinvestierung b. (-, -en) : adpostadur g.

reinwaschen V.k.e. (wäscht rein / wusch rein / hat eingewaschen) : dinammañ, glanaat, didamall ; *die Seele von Sünde reinwaschen*, purañ e ene, dinammañ an ene diouzh stlabez ar pec'hed, diouennañ ar pec'hed eus e ene, harluañ ar pec'hed eus e ene, gwalc'hiñ e ene eus ar pec'hed, koueziañ e ene kailharet.

V.em. : **sich reinwaschen** (wäscht sich rein / wusch sich rein / hat sich (t-rt) eingewaschen) : en em zidamall.

reinweg Adv. : *sellit ouzh reineweg*.

reinziehen V.em. **sich etwas reinziehen** (zog sich rein / hat sich (t-d-b) reingezogen) : P. kas udb d'e glankouer, keñsal, sachañ war udb, lakaat ur vogedenn.

V.k.e. : *sellit ouzh hereinziehen*.

Reis¹ g. (-es, -e) : **1.** [louza., had ha plant] riz g. ; **2.** [boued] riz g. ; *unpolierter Reis*, riz pellek g. ; *Menge Reis für zwei Personen*, kementad riz da bredañ daou zen g.

Reis² n. (-es, -er) : [louza.] skoultrig g., skourrig g., briñsenn b., briñsad str., bleñch g., picholenn b. [*liester* picholoù], taol g., struj str., keuneud-bleñchoù str., keuneud munut str., strouaj g., bod sec'h g., krin g. ; *ein Reis*, ur geuneudenn b. ; *Reiser sammeln*, serriñ danvez tan, dastum keuneud, dastum krin, bleñchaoua, gwreskaoua, keuneuta, koata, pichelota, dastum bodoù sec'h.

Reisacker g. (-s, -äcker) : rizeg b., parkad riz g.

Reisbau g. (-s) : rizerezh g., gounezerezh ar riz g., gouniderezh riz g., gounid riz g., gounidegezh riz b.

Reisbrei g. (-s, -e) : [kegin.] riz dre laezh g., yod riz g.

Reisbrühe b. (-, -n) : bouilhoñs dre riz g.

Reisbündel n. (-s, -) : fagodenn (hordennad) geuneud b., duilh (tortad, torkad) keuneud g., fagod str. [*liester ivez* fagodoù, fagodennoù], hordenn geuneud b. [*liester* herdin keuneud].

Reise b. (-, -n) : **1.** beaj b., ergerzh g., ergerzhadeg b., ergerzhadenn b., hentad g., troidellad b., troienn b. ; *gute Reise* ! beaj vat ! ; *eine lange Reise*, un hir a veaj b., ur veaj hir da vont b. ; *eine Reise nach Deutschland*, ur veaj da vro-Alamagn b. ; *die Reise zum Mittelpunkt der Erde*, beaj da greiz an Douar b. ; *auf der Reise*, e-kerzh (e-doug, e-pad) ar veaj ; *Seereise*, merdeadenn b., beaj war vor b. ; *Gesellschaftsreise*, beaj aozet gant un amsez veajiñ b., beaj a-stroll b., beaj prientet gant un amsez veajiñ b. ; *per Schiff reisen*, beajiñ dre vor ; *auf Reisen gehen*, mont da veajiñ, mont da foetañ bro, mont da c'haloupat bro, mont da zornañ bro, mont da redek ar c'hwitell, mont da fustañ bro, mont da foetañ (da bilat, da vale, da zornañ, da fustañ, da rahouennata) hent ; *eine Reise unternehmen*, ober ur veaj ; *auf Reisen sein*, bezañ war veaj ; **2.** [dre skeud.] *die letzte Reise*, ar veaj diwezhañ b.

Reiseadapter g. (-s, -) : [tredan.] azasaer g.

Reiseauslagen lies. : frejoù hent lies., mizoù hent lies.

Reisebedarf g. (-s) : reizhoù beajiñ lies., rikoù beajiñ lies., traezoù beajiñ lies.

Reisebegleiter g. (-s, -) : **1.** kenveajour g., ambrouger g. ; **2.** [touristelezh] ambrouger g., heñcher-ambrouger g.

Reisebegleiterin b. (-, -nen) : **1.** kenveajourez b., ambrougerez b. ; **2.** [touristelezh] ambrougerez b., heñcherez-ambrougerez b.

Reisebekanntheit b. (-, -en) : den graet anaoudegezh gantañ e-kerzh ur veaj g.

Reisebericht g. (-s, -e) : danevell veaj b.

Reisebesteck n. (-s, -e) : reizhoù beajiñ lies., rikoù beajiñ lies., traezoù beajiñ lies.

Reisebuch n. (-s, -bücher) : levr touristañ g.

Reisebüro n. (-s, -s) : ajañs-veaj b., amsez veajiñ b.

Reisebus g. (-ses, -se) : karr-boutin touristañ g. ; *aus den Reisebussen strömten (quollen) Hunderte von Touristen*, ar c'hirri-boutin a zistaole kantadoù a douristed.

Reisecar g. (-s, -s) : [Bro-Suis] karr-boutin touristañ g.

reisefertig ag. : prest da vont da veajiñ.

Reisefieber n. (-s) : **1.** turlut kent mont da veajiñ g., birvilh kent mont da veajiñ g., difretezh kent mont da veajiñ g., berv kent mont da veajiñ g., trekou kent mont da veajiñ g., hej ha prez kent mont da veajiñ, lavig kent mont da veajiñ g., fourgas kent mont da veajiñ g., fifil kent mont da veajiñ g., firbouch kent mont da veajiñ g., dever kent mont da veajiñ g., charre kent mont da veajiñ g. ; **2.** c'hoant debonus da vont da veajiñ g.

Reiseflughöhe b. (-, -n) : [nij.] uhelder nij g.

Reiseflugzeug n. (-s, -e) : [nij.] karr-nij touristerezh g.

Reisefreiheit b. (-) : frankiz veajiñ b.

Reiseführer¹ g. (-s, -) : levr touristañ g.

Reiseführer² g. (-s, -) : heñcher g.

Reiseführerin b. (-, -nen) : heñcherez b.

Reisegeld n. (-s, -er) : **1.** beajadur g. ; **2.** tremen-hent g., aluzen roet d'ur beajour b.

Reisegepäck n. (-s, -e) : pakadoù lies.

Reisegeschwindigkeit b. (-, -en) : tizh treizhañ g.

Reisegesellschaft b. (-, -en) : **1.** kenveajourien lies. ; *eine bunt zusammengewürfelte Reisegesellschaft*, ur veskailhez kenveajourien a bep seurt b., beajourien a bep seurt mesk-ha-mesk lies. ; **2.** strollad beajourien g.

Reisekappe b. (-, -n) : karabous g.

Reisekoffer g. (-s, -) : mal b., malizenn b., maliad b., malizennad b.

Reisekorb g. (-s, -körbe) : mal aozilh b.

Reisekosten lies. : frejoù hent lies., mizoù hent lies., frejoù beaj lies. ; *die Reisekosten übernehme ich*, ar veaj a vo em frejoù din-me, me a zalc'ho mizoù ar veaj em c'hont, herzel a rin mizoù ar veaj, war va c'houst e vo frejoù ar veaj.

Reisekostenabrechnung b. (-, -en) : notenn frejoù hent b., notenn mizoù hent b., notenn frejoù beaj b.

Reisekrankheit b. (-) : droug karr g.

Reisekreditbrief g. (-s, -e) : chekenn veajiñ b.

Reisekutsche b. (-, -n) : berlinenn b.

Reiseland n. (-s, -länder) : bro hag a zesach an douristed b., bro douristel b.

Reiseleiter g. (-s, -) : ambrouger g., heñcher-ambrouger g.

Reiseleiterin b. (-, -nen) : ambrougerez b., heñcherez-ambrougerez b.

Reiselust b. (-) : doug d'ar beajoù g., c'hoant da vont da veajiñ g.

reiselustig ag. : hag a blij dezhañ beajiñ, hag a blij dezhañ bale bro, hag a blij dezhañ ruilhal dre ar bed.

Reiselustige(r) ag.k. g./b. : kantreer g., baleantour g., baleer-bro g., reder-bro g., foet-bro g., foeter-bro g., foeter-hent g., galouper g., galouper-bro g., Yann drotaj

g., kandreerez b., baleantourez b., foeterez-vro b., baleerez-vro g., galouperez-vro b., Mari drotaj b., rederez-vro b.

Reisemobil n. (-s,-e) : karr-kampiñ g.

reisen V.gw. (ist gereist) : beajiñ, ober ur veaj, mont, ergerzhout, ergerzhout, trevelliñ, troc'hañ broioù, bale bro ; *nach Köln reisen*, mont da Golun ; *durch die Bretagne reisen*, ober ur veaj dre Vreizh, beajiñ dre Vreizh ; *in die Ferien reisen*, mont da vakañsiñ ; *Reisen bildet*, desket e vez traoù o veajiñ, diwar veajiñ e teu skiant d'an dud yaouank, ar bale bro a zigor ar spered, beajiñ a franka an anaoudegezh, diwar welout e teu gouzout ; *er ist weit gereist*, beajet en deus bet kalz, baleet (kantreet, beajet) en deus bet broioù, foetet en deus bet bro, baleet en deus bet broezioù, hennezh a zo bet o ruilhal dre ar bed, roulet ar bed en deus bet.

Reisen g. (-s) : beajiñ g., beajoù lies., bale bro g. ; *Reisen bildet*, diwar welout e teu gouzout, desket e vez traoù dre veajiñ, diwar veajiñ e teu skiant d'an dud yaouank, ar bale bro a zigor ar spered, beajiñ a franka an anaoudegezh.

Reisende(r) ag.k. g./b. : beajour g., beajourez b., ergerzher g., ergerzhour g., ergerzherez b., ergerzhourez b., treizhad g., treizhadez b., pasajour g., pasajourez b.

Reisenecessaire n. (-s,-s) : reizhoù beajiñ lies., rikoù beajiñ lies., traezoù beajiñ lies.

Reisepass g. (-es,-pässe) : paseporzh g., pasport g., tremen-hent g., aotre-tremen g.

Reisepfennig g. (-s,-e) : [kozh] beajadur g., aluzen roet d'ur beajour b.

Reiseplan g. (-s,-pläne) : 1. hent g., hentad g., roll-hent g. ; 2. raktres beaj g.

Reiserbesen g. (-s,-) : skubelenn vriñsoù b., balaenn vriñsoù b.

Reiserei b. (-) : ergerzhadennoù lies., bale bro diehan g.

Reiserücktrittsversicherung b. (-,-en) : kretadur freuzidigezh veaj g., kretadur freuz beaj g.

Reiseruf g. (-s,-e) : [skingomz] kemennad personel g., kemenn personel g.

Reiseschreibmaschine b. (-,-n) : bizskriverez hezoug b.

Reisespesen lies. : digoll evit ar frejoù hent g.

Reisestecker g. (-s,-) : [tredan.] azasaer g.

Reisestrom g. (-s,-ströme) : red touristel g.

Reisetasche b. (-,-n) : sac'h beajiñ g.

Reiseveranstalter g. (-s,-) : aozour beajoù g., beajaozour g.

Reiseverkehr g. (-s) : tremenerezh an douristed g., touristerezh g.

Reiseversicherung b. (-,-en) : kretadur beaj g.

Reisevorbereitungen lies. : darbaroù ar veaj lies. ; *wir treffen bereits unsere Reisevorbereitungen*, emaomp dija oc'h en em glask evit mont kuit, emaomp dija o pourchas mont kuit, emaomp dija oc'h aveiñ mont da veajiñ, emaomp dija o fardañ mont kuit, emaomp dija o tanzen mont kuit, emaomp dija oc'h ober hor pourchas evit ar veaj, stag omp dijaik gant darbaroù hor beaj.

Reiseweg g. (-s,-e) : hent g., hent-mont g.

Reisewetter n. (-s) : liv an amzer evit beajiñ g.

Reisewetterbericht g. (-s,-e) : kemennadenn amzer evit ar vakañsoù b.

Reisezeit b. (-,-en) : maread touristel g., koulzad touristel g.

Reiseziel n. (-s,-e) : pal ar veaj g., termen ar veaj g. ; *das Reiseziel erreichen*, en em gavout e penn e veaj, dont da benn e veaj, erruout e termen (e penn) e veaj, erruout war al lec'h, erruout er pal (Gregor), bezañ e penn e veaj, pakañ penn e veaj.

Reisfeld n. (-s,-er) : rizeg b. [*liester* rizegoù, rizegi], parkad riz g.

Reisfladen g. (-s,-) : [kegin.] c'hwistoc'h riz str., kachenn riz b., kaletez riz str., galetenn riz b., galetetz riz b., galetetz riz str., galetezenn riz b., pladenn riz b., tore riz g., torpez riz str. ; *dünner Reisfladen*, krampouezh riz str., krampouezhenn riz b.

Reisholz n. (-es) : keuneud str., keuneud munut str., keuneud-bleñchoù str., briñsennoù lies., briñsoù lies., briñsadoù lies., bleñchoù lies., gwreskoù lies., picholoù lies., strouaj g., bodoù sec'h lies., elfennoù keuneud lies., krin g. ; *Reisholz sammeln*, serriñ danvez tan, dastum keuneud, dastum krin, bleñchaoua, gwreskaoua, keuneuta, koata, pichelota, dastum bodoù sec'h ; *Reisholz bündeln*, *Reisholz zusammenbinden*, fagodiñ, fagodiñ keuneud ; *ein Stückchen Reisholz*, ur geuneudenn b., ur vriñsenn b.

Reisig n. (-s) : keuneud str., keuneud munut str., keuneud-bleñchoù str., krin g., briñsoù lies., briñsennoù lies., briñsad str., bleñchoù lies., gwreskoù lies., picholoù lies., strouaj g., bodoù sec'h lies., elfennoù keuneud lies. ; *Reisig sammeln*, serriñ danvez tan, dastum keuneud, dastum krin, bleñchaoua, gwreskaoua, keuneuta, koata, pichelota, dastum bodoù sec'h ; *Reisig bündeln*, *Reisig zusammenbinden*, fagodiñ, fagodiñ keuneud ; *ein Stückchen Reisig*, ur geuneudenn b., ur vriñsenn b.

reisig ag. : [kozh] 1. armet ; 2. war varc'h.

Reisigbündel n. (-s,-) : fagodenn (hordennad) geuneud b., duilh (tortad, torkad) keuneud g., fagod str. [*liester ivez* fagodoù, fagodennoù], hordenn geuneud b. [*liester* herdin keuneud / hordennoù keuneud].

Reisigbündeln n. (-s) : fagoderezh g.

Reisigbündelschnur b. (-,-schnüre) : gwedenn b.

Reisigholz n. (-es,-hölzer) : fagodenn (hordennad) geuneud b., duilh (tortad, torkad) keuneud g., fagod str. [*liester ivez* fagodoù, fagodennoù], hordenn geuneud [*liester* herdin keuneud / hordennoù keuneud].

Reisigsammler g. (-s,-) / **Reisigverkäufer** g. (-s,-) : fagoder g.

Reiskorn n. (-s,-körner) : [louza.] rizenn b.

Reispapier n. (-s) : paper riz g.

Reispflanze b. (-,-n) : [louza.] rizenn b.

Reißaus g./n. : [tro-lavar] P. *Reißaus nehmen*, tec'hel, tec'hout, tec'hel kuit, tec'hel d'ar red, tec'hel d'an daoulamm, didec'hel, delamm, dilamm, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, mont er gas, skampañ, skampañ kuit, diskampañ, sevel ar c'hamp, disvantañ kuit, jilgammañ, sachañ e skasoù gant an-unan, rankout he c'hribat, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, sachañ war e skasoù, sachañ e revr, kravat, kravat kuit, ober gaol, ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, ober gar, skarañ er ouinell, skarzhañ kuit, karzhañ, skarañ, kavout (tapout, kemer) hed e c'har, klask e ribinoù, klask e ribouloù,

kavout e ribouloù da dec'hel, tec'hel evel ur spontailh, kemer an tec'h, gounit a veg botez, gallout kavout hed e c'har, gallout kavout hed e votez, c'hoari a veg troad, sachañ e loaioù.

Reißblei n. (-s,-e) : min plom g., grafit g.

Reißbrett n. (-s,-er) : taol-dresañ b.

reißen V.k.e. (riss / hat gerissen) : 1. toullañ, diframmañ, regiñ, diregiñ, difregañ, fregañ, difreuzañ, freuzañ, frailhañ, drailhañ, grilhañ ; *ein Loch reißen*, ober un diframmadenn, ober un toull, toullañ, regiñ, difregañ, didammañ, ober ur rog (ur freg, ur fregañ) ; *sich Löcher in die Strümpfe reißen*, toullañ (diframmañ, regiñ, difregañ, didammañ) e loeroù ; *in etwas (t-rt) eine Lücke reißen*, ober un difreuz (un toull-freuz, ur fregadenn) en udb (Gregor) ; *in Stücke reißen*, diframmañ (difregañ) a-dammoù, diframmañ (difregañ) a-bezhiadoù, dispenn, diskolpañ, drailhañ a bezhioù (Gregor), didammañ, regiñ-diregiñ, dibezhiañ, freuzañ, grilhañ.

2. silabrenniñ, silienniñ, frailhañ, skarillañ, skarrañ, skarnilañ, spinac'hañ, skalfañ ; *die Haut (auf)reißen*, krabisañ ar c'hroc'hen, krafignat ar c'hroc'hen, skrabat ar c'hroc'hen.

3. skrapañ, strinkañ, tapout ; *jemandem etwas aus den Händen reißen*, diframmañ udb a-dre zaouarn u.b., difrapañ udb digant (gant) u.b., skrapañ udb ouzh dorn u.b. ; *jemandem etwas aus den Armen reißen*, lemel udb a-dre zivrec'h u.b. ; *jemanden zu Boden reißen*, reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., reiñ douar d'u.b., strinkañ u.b. d'an (en, war an) douar, astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. ouzh an dorgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. lamm, reiñ e laz d'u.b., diskar u.b. hed-blad e gorf, kas u.b. da vuzuliañ an douar, lakaat u.b. da vuzuliañ an douar ; *jemanden in seine Arme reißen*, tapout u.b. a-dro-vriad (a-vriad), moustrañ u.b. etre e zivrec'h, stardañ u.b. etre e zivrec'h, lammat e kerc'henn u.b. ; *etwas an sich reißen*, *sich etwas unter die Nägel reißen*, kammañ e vizied war udb, lakaat udb en tu diouzh an-unan, skrapañ udb, divorañ udb, plaouiañ udb, dibradañ udb, sachañ udb d'e du, rañvat udb, sammañ udb, ober riñs war udb, ober e rann (e gerz) eus udb, ober skrap war udb, lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, rastellat udb, kribañ madoù e nesañ, perc'hennañ udb ; *fremdes Gut an sich reißen*, diframmañ madoù digant tud ; *alles an sich reißen*, sachañ kement tra 'zo d'e du, ober e rann eus kement tra 'zo tout, ober e lod eus kement tra 'zo tout, tennañ dour (sachañ an dour) d'e vilin ar muiañ ar gwellañ, sachañ an dour war e brad ar muiañ ar gwellañ, lakaat (kemer) pep tra en tu diouzh an-unan, rastellat madoù a-gleiz hag a-zehou ; *die Macht an sich reißen*, sachañ ar galloud d'e du, kemer ar galloud en tu diouzh an-unan, skrapañ ar galloud ; *etwas mit sich reißen*, kas gant an-unan, chalbotat ; *der Strom hat alles mit sich gerissen*, ar stêr he deus riñset pep tra, skubet eo bet pep tra pizh ha prop gant ar stêr, ar stêr he deus chalbotet pep tra, aet eo pep tra gant ar stêr ; *die Menschenmenge auf der Straße riss uns förmlich mit sich*, ken leuniet e oa ar straed gant an dud ma vezemp war-zoug enni, ken leuniet e oa ar straed gant an dud n'hor boa nemet da heul ar gasenn ; *das Schiff wurde in die Tiefe gerissen*, lonket e voe ar vag

gant ar mor, goueledet e voe ar vag, islonket e voe ar vag, mont a reas ar vag da goll e puñs ar mor, ar vag a voe koñfontet.

4. damdresañ, linennañ, brastresañ ; *ein Bild reißen*, damdresañ ur poltred.

5. [dre skeud.] *Possen reißen*, ober gennoù (troioù-kamm, bourdoù, farsoù, farsadennoù, farsig-farsoù, fent), c'hoari taolioù-bourd, farsal, dibunañ bourdoù, reiñ melladoù, lakaat fent, distagañ fentigelloù, reiñ fent, fentigellañ, gogeal, ober e rampono, ober furlikinerezh, furlukinat ; *Witze reißen*, farsal, fentigellat, gogeal, dibunañ bourdoù, reiñ melladoù, distagañ fentigelloù, ober (lakaat) fent.

V.k.d. (riss / hat gerissen) : sachañ ; *der Hund reißt an der Kette*, sachañ a ra ar c'hi war e chadenn.

V.gw. (riss / ist gerissen) : 1. (ist) : terriñ, c'hwitañ dindan ar bec'h, daouhanteriñ, difloskiñ, fregañ ; *der Faden reißt*, terriñ a ra an neudenn, c'hwitañ a ra an neudenn ; [dre skeud.] *der Faden ist gerissen*, torret eo al lañs ; 2. (ist) : [dre skeud.] *mir reißt die Geduld*, ne harz ket mui va gwad, me a zo va gwad o virviñ, me a ya va gwad e dour, komañs a ran da c'harvaat, erru on e penn va seizh pasianted ; *bei ihm reißt die Hutschnur*, breskenn a ra, mont a ra e breskenn, mont a ra da vreskenn, birviñ a ra gant ar gounnar, tost eo da darzhañ gant ar gounnar, ur fulor a zo ennañ, fuloret-naet eo, fuloret-ran eo, fuloret-ruz eo, fuloret-mik eo, ur barrad fulor a zo o krozal en e greiz, krog eo an tan en e benn, e gouez emañ, emañ e benn e gouez, brizh-du eo, migañ a ra, fuc'hañ a ra gant ar vuanegezh, fuc'hañ a ra gant ar gounnar, emañ e gerc'h o tommañ dezhañ, emañ e gerc'h o krazañ dezhañ ; *das reißt ins Geld*, kement-se a ra koustoù bras, ur bern arc'hant a ya gant an dra-se, kalz a arc'hant a ya e kerz an dra-se, ur rivin eo.

V.dibers. (riss / hat gerissen) : *es reißt mir (mich) in allen Gliedern*, dalc'het on gant ar remm, skoet on gant poanizili, gant ar remm emañ, tizhet on gant ar remm, taget on gant ar remm, emañ ar remm ouzh va gwaskañ.

V.em. : **sich reißen** (riss sich / hat sich gerissen) : 1. *sich (t-rt) aus jemandes Armen reißen*, en em ziframmañ a-dre zivrec'h u.b. ; 2. *sich (t-rt) an einem Nagel reißen*, en em grafignat gant un tach, bezañ krabiset gant un tach ; 3. [dre skeud.] *sich (t-rt) um etwas reißen*, en em skeiñ a dro vrec'h war udb, pegañ war udb, en em deuler war udb, en em skeiñ (lammat) a-dreuzoù war udb., bezañ arigrap war udb, bezañ foar an arigrap war udb, mont herrek d'udb, bezañ bount ha sach war udb, bezañ diskrap war udb, bezañ firbouch (beilh, jourdoul, mall, prez, kas) en-dro d'udb ; *sich (t-rt) gegenseitig in Stücke reißen*, bezañ kann ar gurun etrezo, en em ziframmañ evel chas, en em gannañ kriz, en em gignat ; 4. *sich (t-d-b) etwas unter die Nägel reißen*, kammañ e vizied war udb, lakaat udb en tu diouzh an-unan, skrapañ udb, divorañ udb, plaouiañ udb, dibradañ udb, sachañ udb d'e du, rañvat udb, sammañ udb, ober riñs war udb, ober e rann (e gerz) eus udb, ober skrap war udb, krabanata udb, lakaat e grabanoù war udb ; *sich (t-d-b) fremdes Gut unter die Nägel reißen*, diframmañ madoù digant tud.

Reißen n. (-s) : 1. [mezeg.] poanioù pistigus lies., pistigoù lies., broudoù lemm lies., flemmoù lies., berioù lies. ; 2. draiherezh g. ; 3. [sport] diframmañ g. ; *das*

Reißen und das Stoßen, an diframmañ hag ar skoaziañ-gwintañ.

reißend ag. : 1. ferv ; *reißende Wölfe*, bleizi skraperien lies. ; *reißendes Tier*, loen ferv g. ; 2. herrus, buanek, froudheñvel ; *reißender Strom*, red kreñv-tre an dour g., red herrek-tre an dour g., stêr herr enni b., stêr kas enni b., stêr froudheñvel b., dour kas gantañ g., dour kas warnañ g., stêr tizh bras ganti, stêr herrus b. / richer herrus (buanek) g. (Gregor) ; 3. [mezeg.] pistigus, lemm, berius ; *reißende Schmerzen*, poanioù pistigus lies., pistigoù lies., berioù lies., flemmoù lies., broudoù lemm lies. ; 4. [kenw.] *die Ware geht reißend ab*, an diskrap a zo (an dud a lamm, pegañ a ra an dud) war ar varc'hadourezh-se, ar varc'hadourezh-se a vez kalz a fred warno (a gav sav diouzhtu, a gav fred diouzhtu), herrek e ya an dud d'ar varc'hadourezh-se, ar varc'hadourezh-se a ya er-maez, gwerzh vat a zo d'ar varc'hadourezh-se, mont a ra an traezoù-se evel krampouezh gant an dud, evel krampouezh e vez gwerzhet an dra-se, foar an arigrap a zo war an traezoù-se, ar skrap a zo war an traezoù-se, ar beilh a zo war an traezoù-se, bount ha sach a zo war an dra-se, prez a zo war an traezoù-se, kas a zo war ar varc'hadourezh-se, mall a zo war ar varc'hadourezh-se, reked a zo eus ar varc'hadourezh-se, reked a zo war ar varc'hadourezh-se, an dra-se a ya e skrap, firbouch a zo en-dro d'ar varc'hadourezh-se.

Reißer g. (-s,-) : [kenwerzh] best-seller g., traezenn hewerzh-kenañ b., traezenn hag a ya e skrap b., traezenn hag a ya er-maez b., traezenn gwerzh vat dezhi b.

reißerisch ag. : safarus, taer, tournius, intampius, bouilhus ; *reißerische Werbung*, fraoulerezh daranvel g., bruderezh a daol trañch g., bruderezh safarus g., bruderezh taer g., bruderezh dizamant g., bruderezh a-droc'h-trañch g., daranverezh dastrannus g.

Reißfeder b. (-,-n) : [tekn.] treser-linnennoù g., linenndreser g., doug-pluenn evit an tresadennoù teknikel g.

reißfest ag. : dirogus, difreuzus, [neudenn] didorrus, dalc'hus.

Reißkohle b. (-,-n) : glaouenn-dresañ b.

Reißkraft b. (-) : nerzh diframmañ g., nerzh freuzañ g.

Reißlast b. (-,-en) : bec'h terriñ g.

Reißleine b. (-,-n) : lankerezh dorn g.

Reißnadel b. (-,-n) : goustilh, beg sec'h g., divoueder g., engraver g.

Reißnagel g. (-s,-nägel) : tach-meud g., tach plat g. ; *einen Reißnagel eindrücken*, sankañ un tach-meud, plantañ un tach-meud ; *mit Reißnägeln befestigen*, stagañ gant tachoù plat (gant tachoù-meud).

Reißpflug g. (-s,-pflüge) : rufanerez b.

Reißschiene b. (-,-n) : barren T b., reolenn T b.

Reißverschluss g. (-s,-verschlüsse) : serr-prim g., serr-krap g.

Reißwolf g. (-s,-wölfe) : drailherez b., braeerez b.

Reißzahn g. (-s,-zähne) : dant-lagad g.

Reißzeug n. (-s,-e) : boest kompazioù ha linenndreserioù b.

Reißzwecke b. (-,-n) : tach-meud g., tach plat g. ; *eine Reißzwecke eindrücken*, sankañ un tach-meud ; *mit*

Reißzwecken befestigen, stagañ gant tachoù plat (gant tachoù-meud).

Reitanzug g. (-s,-anzüge) : gwiskamant marc'hegañ g.

Reitbahn b. (-,-en) : [sport, marc'hegezh] 1. embreglec'h g. ; 2. hent-red g., redva-kezeg g., marc'hva g. ; 3. hent marc'hegañ g.

reitbar ag. : 1. hag a c'heller marc'hegañ, hag a c'heller marc'hegezh, hag a c'heller marc'hekaat ; 2. [hent] darempredus war varc'h.

Reitel g. (-s,-) : baluenn b., gwez-troc'h str.

reiten V.gw. (ritt / ist geritten) : 1. mont war varc'h, marc'hekaat, marc'hegañ, marc'hegezh ; (im) *Schritt reiten*, mont d'ar paz ; (im) *Galopp reiten*, mont d'an daoulamm (d'ar galoup), daoulammat, galoupat ; *in gestrecktem Galopp reiten*, mont d'ar c'haloup ruz, mont d'an daoulamm-ruz (a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar fliminfeltr, d'ar pevarlamm-ruz, d'ar pimperlamm, d'an daoulamm ken na strink an tan diouzh ar vein), kas e varc'h d'ar pevarlamm-ruz ; (im) *Trab reiten*, mont d'an trot (d'an tus), trotañ, tusañ ; *spazieren reiten*, mont da bourmen (ober un dro) war varc'h ; *auf Eselsrücken reiten*, mont war azen, marc'hegezh un azen ; *auf einem Pferd reiten*, mont war varc'h, marc'hegezh ur marc'h ; 2. [dre skeud.] *das Kind reitet auf meinen Schultern*, bez' emañ ar bugel a-c'haoliad war va choug ; *ein Kind auf seinen Knien reiten lassen*, ober barlennig d'ur bugel ; *er reitet immer darauf herum*, atav e vez gant e demzoù skuizh, lakaat a ra e holl albac'henn (e albac'henn a-bezh) gant an dra-se, n'end eus ken albac'henn nemet war-dro an dra-se, sorc'hennet eo gant an dra-se, n'en deus ken c'hoant (mennad, devez, youl) nemet d'ober an dra-se, e spered a venn ober an dra-se, gwasht ma'z eo sot gant an dra-se ! ; *er ist vom Teufel geritten*, diaoulet eo, perc'hennet eo gant an diaoul, perc'hennet eo e gorf gant an diaoul, emañ an diaoul gantañ, emañ itrikoù an diaoul en e gorf, emañ gwidre an diaoul en e gorf, trelatet eo e spered gant an diaoul, hennezh a zo diwar Baolig ; *auf diesem Messer könnte man nach Rom reiten*, mat eo ar gontell-se da spazhañ melc'hwed, ar gontell-se ne grog e lec'h ebet ; *ins Verderben reiten*, en em goll, mont da goll, mont d'an argoll, mont da beurgoll, mont d'ar bern, mont e drouziwezh, mont da wallfin, bezañ war an hent a gas da zrouziwezh, mont (distreiñ, riklañ) diwar an hent mat, mont e blouz da ludu, mont d'e gollidigezh, mont d'ar baz a-ruilhoù hag a-lammoù bras, treiñ fall an traoù gant an-unan, kas e stal da stalig hag e stalig da netra, kas e stal e skuilh hag e ber, kas e stal d'an dour, mont da islonkañ, mont e vleud da vrenn, mont e soc'h da vinaoued, mont war e ziskar, mont war e gement all, mont war e benn, kerzhet en hent ar gollidigezh (Gregor). V.k.e. (ritt / hat geritten) : 1. *ein Pferd reiten*, marc'hegezh ur marc'h, bezañ ur marc'h dindan an-unan, bezañ a-c'haoliad war ur marc'h, gaoliata war ur marc'h, mont war varc'h, marc'hegañ, marc'hegezh, marc'hekaat ; *ein Pferd zuschanden (zu Tode) reiten*, difindaoniñ ur marc'h / mont a holl nerzh ur marc'h (Gregor) ; 2. [dre skeud.] *den reitet der Teufel*, diaoulet eo, perc'hennet eo gant an diaoul, perc'hennet eo e gorf gant an diaoul, emañ an diaoul gantañ, emañ itrikoù an diaoul en e gorf, emañ gwidre an diaoul en e gorf, trelatet eo e spered gant an diaoul, hennezh a zo diwar Baolig ; *ein Steckenpferd reiten*,

bezañ gant e stultenn (e rambre, e albac'henn, e sorc'henn, e voemenn) ; *Prinzipien reiten*, bezañ strizh a revr, bezañ strizh e spered, heuliañ strizh e reolennoù a vuhez, derc'hel start betek re d'e reolennoù a vuhez, delc'her tost betek re da reolennoù an dereadegezh.

Reiten n. (-s) : marc'hegezh g., marc'hegerezh g., kezeka g.

reitend ag. : war varc'h, pignet ; *die reitende Artillerie*, ar c'hanolierezh war varc'h g.

Reiter g. (-s,-) : 1. marc'heger g., marc'hegour g., marc'hekaer g., marc'hekaour g., marc'heg g., kavalier g. [*liester kavalieren*] ; 2. [lu] *spanischer Reiter*, paluc'h hiriset g., paluc'henn hiriset b., marc'hoù-harz lies. ; 3. pempilh g., ivinell b. ; *Karteikarte mit Reiter*, fichenn gant un ivinell b.

Reiter- : marc'hegerezhel, ... marc'heger g., ... marc'hegerezh g.

Reiteraufgebot n. (-s,-e) : marc'hambrougadeg b., marc'hekadeg b.

Reiteraufzug g. (-s,-aufzüge) : marc'hambrougadeg b., marc'hekadeg b.

Reiterei b. (-,-en) : 1. marc'hegerezh g. ; 2. [lu] marc'hegerezh g., kavaliri b.

Reiterfahne b. (-,-n) : giton g., astandard g., standard g., banniel g., flammenn b.

Reiterfährnrich g. (-s,-e) : [lu] giton war varc'h g.

Reiterin b. (-,-nen) : marc'hegerezh b.

Reiterregiment n. (-s,-er) : [lu] rejimant marc'hegerien g.

Reiterschwadron b. (-,-en) : [lu] skouadron g.

Reiterspiel n. (-s,-e) : 1. [polo h.a.] sport war varc'h g., karrikellerezh g. ; 2. abadenn varc'hegezh b.

Reiterstandbild n. (-s,-er) : skeudenn vein un den war varc'h b.

Reiterverein g. (-s,-e) : kleub marc'hegezh g.

Reiterzug g. (-s,-züge) : marc'hambrougadeg b., marc'hekadeg b.

Reitgerte b. (-,-n) : kelastrenn b.

Reitgurt g. (-s,-e) : senklenn b.

Reithose b. (-,-n) : bragoù marc'hegañ g.

Reitknecht g. (-s,-e) : paotr-kezeg g., palafrigner g., paotr-marchosi g., paotr-marc'h g., marc'heger g.

Reitkunst b. (-) : marc'hegezh g., marc'hegerezh g., kezeka g.

Reitlehrer g. (-s,-) : kelenner marc'hegañ g.

Reitlehrerin b. (-,-nen) : kelenneres marc'hegañ b.

reitlings Adv. : a-c'haol, a-c'haoliad, a-fourch, a-ramp.

Reitpeitsche b. (-,-n) : kelastrenn b.

Reitpferd n. (-s,-e) : [loen.] marc'h-dibr g., loen g., jav g.

Reitpferdchen n. (-s,-) : [loen.] bided g.

Reitrock g. (-s,-röcke) : gwiskamant marc'hegañ g.

Reitschule b. (-,-n) : kreizenn varc'hegezh b., skol-varc'hegañ g.

Reitsitz g. (-es) : *im Reitsitz*, a-c'haol, a-c'haoliad, a-fourch, a-ramp.

Reitsport g. (-s) : [sport] marc'hegezh g., marc'hegerezh g., kezeka g.

Reitstall g. (-s,-ställe) : kreizenn varc'hegezh b.

Reittier n. (-s,-e) : loen-dibr g., jav g., milon g.

Reitturnier g. (-s,-e) : kenstrivadeg varc'hegezh b.

Reitunterricht g. (-s) : kentelioù marc'hegañ lies.

Reitwechsel g. (-s,-) : [kenwerzh] paper kenwerzh marc'hrur g.

Reitweg g. (-s,-e) : hent marc'hegañ g.

Reitzug n. (-s,-e) : harnez g., harnezadur g., harnaj g.

Reiz g. (-es,-e) : 1. [mezeg.] trefu g., broudad g., broududur g., stimulus g. [*liester stimuli*], atizenn b., brouduzenn b., kentrigrad g., kentrigen b. ; *Brechreiz*, kalonask b., kalon-dev b., kalon-losk b. ; 2. neuz-vat b., gras-vat b., grasiuster g., grasiusted b., hoal g., hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., hoaladur g., dedenn g., dudi g./b., chalm g., plijusted b., bourrusted b., mistred b., koantiri b., koantiz b., kened b., boem b., boemerezh g. ; *der Reiz dieses Landes liegt in seinen Berglandschaften*, hoalusañ tra er vro-se eo he menezioù, kaerañ a weler er vro-se eo he menezioù ; 3. broud g., atiz g., krampinell b., chalm g. ; *weibliche Reize*, krampinelloù ar merc'hed lies., hoal o tont eus ar merc'hed g., chalmoù ar merc'hed lies. ; *Reiz der Neuheit*, plijadur degaset gant an traoù nevez b., plijadur degaset gant an nevezdedoù b. ; *alles Neue hat seinen Reiz*, mitez nevez da'z ti pa zeuio, kement a deir a labour - ouzh an nevezenti e vez sell atav - sellet e vez atav ouzh an nevezenti - an nevezded a blij atav - an holl a vez angoulet gant an traoù nevez ; *etwas seines Reizes berauben*, difaganiñ udb ; *seinen Reiz verlieren*, divlazañ.

reizbar ag. : kintus, diaes, tagnous, brouezus, kizidik, anoazus, buanekaus, taerus, feukidik, tik, gwiridik.

Reizbarkeit b. (-) : brouezusted b., kizidigezh b., anoazusted b., anoazder g., anoazded b.

reizen V.k.e. (hat gereizt) : 1. *jemanden reizen*, lakaat imor da sevel en u.b., buanekañ u.b., lakaat droug da sevel en u.b., broc'hañ u.b., hegaziñ u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., egariñ u.b., jahinañ u.b., dicheckal u.b., ereziñ u.b., atahinañ u.b., añjinañ u.b., feulzañ u.b., taeraat u.b., isañ u.b., fourgasiñ u.b., heskinañ u.b., nec'hañsiñ u.b., tozonañ dent u.b. ; *den Zorn reizen*, lakaat da fuloriñ (da gounnariñ), lakaat imor da sevel, lakaat droug da sevel, feulzañ, buanekañ, imoriñ, broc'hañ ; *er hat mich dazu gereizt*, broudet e voen gant e daolioù dichek, graet em boa kement-se atizet gant e daolioù dichek, e daolioù dichek eo o doa douget ac'hanon d'ober kement-se ; *auf jemanden gereizt sein*, kaout kounnar (bezañ e kounnar, kounnariñ, bezañ kounnaret, bezañ fuloret) ouzh u.b., fuloriñ war u.b., bezañ imoret a-enep u.b. ; 2. [mezeg.] saragiñ, dirañsañ, pikañ ; *die Augen reizen*, saragiñ (dirañsañ, pikañ) an daoulagad ; *die Sonne reizt mir die Augen*, an heol a grog em daoulagad ; 3. kloc'hañ, tourjourañ, tozonañ, taltouzañ, toezellañ, trechoniñ ; *diese Äpfel reizen mir die Zähne*, an avaloù-se a dourjon va dent, an avaloù-se a dozon va dent, an avaloù-se a dozell va dent, gwrac'hellet eo va dent gant an avaloù-se, hegaz a zeu em dent goude debriñ an avaloù-se, kleret e vez va dent goude debriñ an avaloù-se ; 4. chalmiñ, boemañ, trefuiñ, temptañ, hilligañ, ober hillig da ; *das reizt mich nicht*, ne blij ket din, ne gavan ket mat an dra-se, n'on ket evit en em dommañ ouzh an dra-se, n'on ket gwall dedennet gant an dra-se, n'on ket tik (troet, angoulet,

lorc'het, touellet) gant an dra-se ; **5.** [kartoù] dreistkreskiñ, teurel war ar re all.

reizend ag. : **1.** grasius, sichant, dudius, hoalus, boemus, marzhus, estlammus, strak, kran, cheuc'h, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, feul, kenedus, kenedek ; *das ist wirklich reizend*, nag un dudi ! pegen dudius eo ! un estlamm eo ! un drugar eo ! gwashat ma'z eo brav ! ; **2.** [goapaus] *das ist ja reizend*, un dra gaer ! c'hoari gaer ! taol kaer ! kur gaer ! ur gur gaer ! ma prop eo ! bravat stad ! ; **3.** [mezeg.] saragus, tagus ; **4.** [revelezh] trefuus, broudus, kas c'hoant.

Reizgas n. (-es,-e) : gaz daeraouiñ g.

Reizhusten g. (-s) : [mezeg.] paz diwar saragerezh g., paz-sec'h g.

Reizker g. (-s,-) : [louza.] laezhog saourus g.

Reizklima n. (-s) : **1.** hin vevaus b., hin vividik b., hin vuhezus b. ; **2.** [dre skeud.] aergelc'h stegn g., aergelc'h stign g., aergelc'h tenn g. ; *es herrschte ein äußerstgespanntes Reizklima*, edo an traoù o kinnig tarzhañ.

reizlos ag. : dizudi, digoant, digened, digenedek, digenedus, milis, divlaz ; *reizlos werden lassen*, divlazañ.

Reizlosigkeit b. (-) : milister g., milisted b.

Reizmittel n. (-s,-) : [mezeg.] louzoù broudañ g., brouduzenn b., atizenn b., kentrigenn b.

Reizpflaster n. (-s,-) : [mezeg.] destrummuzenn b.

Reizschwelle b. (-,-n) : [bev.] gwehin broudadusted g.

Reizstoff g. (-s,-e) : danvez daeraouiñ g.

Reizüberflutung b. (-,-en) : reñver a stimuli g., reñver a vroudadurioù g.

Reizung b. (-,-en) : **1.** jahin g., hegazerezh g., atahinerezh g., kasaused b. ; **2.** [mezeg.] saragerezh g., krasañ g. ; *Reizung der Zähne*, tozonadur g., tozon g., kloc'hadur g., trechon g. ; **3.** broudedigezh b.

reizvoll ag. : grasius, sichant, dudius, hoalus, boemus, marzhus, estlammus, strak, kran, cheuc'h, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, feul.

Reizwäsche b. (-,-n) : dilhad-dindan kas c'hoant lies., dilhad-dindan trefuus lies., dilhad-dindan broudus lies., dilhad-dindan da gas koad d'ar baotred lies.

Reizwort g. (-s,-wörter) : ger flemmus g., ger direnkus g., ger hek g.

Rekapitulation b. (-,-en) : berrzastum g., dezastum g.

rekapitulieren V.k.e. (hat rekapituliert) : berrzastum, dezastum.

Rekel g. (-s,-) : beulke g., bongorz g., paotr un troad porc'hell gantañ en e c'hodell g., moulbenn g., palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., paotr hek e c'henoù g., tagnouzh g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., penn kegin g., rachouzh g., regain g.

Rekelei b. (-,-en) : grosoni b., komzoù difeson lies., divalavaj g., moulbenniñ g.

rekeln V.em. : **sich rekeln** (hat sich (t-rt) geregelt) : **1.** astenn e izili, divorzhediñ, dic'hourdañ, en em zic'hourdañ ; **2.** pladorenniñ, torc'hwenial, plavañ, brakañ.

Reklamation b. (-,-en) : klemm g., klemmadur g., klemmarc'h g., klemmarc'hadur g., klemmarc'hadenn b. ;

prüfen, ob eine Reklamation berechtigt ist, sellet ha reizh eo ur c'hlemmarc'hadur.

Reklame b. (-,-n) : bruderezh g., daranverezh g.

Reklameanschlag g. (-s,-anschläge) : panell vruderezh b.

Reklamefeldzug g. (-s,-feldzüge) : koulzad brudañ g., koulzad daranviñ g., taol brudañ g., brudadeg b.

Reklameschrift b. (-,-en) : brudfollenn b., kraflevr brudañ g., levrig brudañ g., kraflevr bruderezh g., levrig bruderezh g.

Reklameverkauf g. (-s,-verkäufe) : gwerzh vrudañ b., gwerzh daranviñ b.

Reklamewesen n. (-s) : daranverezh g., bruderezh g.

reklamieren V.k.e. (hat reklamiert) : **1.** klemm en abeg da, klemmarc'hañ en abeg da ; *verdorbene Lebensmittel reklamieren*, klemmarc'hañ en abeg da zanveziou-bevañ gwastet ; **2.** goulenn groñs, goulenn start, goulenn krenn, arc'hiñ, diarc'hiñ, darvennout ; *etwas als Eigentum für sich reklamieren*, goulenn e vefe lakaet udb en e gerz, goulenn ar berc'henniezh war udb, arc'hiñ udb, arc'hañ udb.

Rekognition b. (-) : **1.** [gwir] gwiriekaat g., gwiriekadur g. ; **2.** [preder.] daznaout g., anavidigezh b.

rekognoszieren V.k.e. (hat rekognosziert) : **1.** [lu] anavezadenniñ ; **2.** [gwir] gwiriekaat, anzav.

Rekognosierung b. (-,-en) : **1.** [lu] anaoudadenn b., anavezadenn b. ; **2.** [gwir] gwiriekaat g., gwiriekadur g.

Rekollekt g. (en,-en) : [relij.] rekolezh g.

Rekombination b. (-,-en) : [fizik, kimiezh, bev.] adkediadur g.

rekommandieren V.k.e. (hat rekommandiert) : [Bro-Aostria] erbediñ.

V.em. : **sich rekommandieren** (hat sich rekommandiert) : [Bro-Aostria] *sich (t-rt) jemandem rekommandieren*, goulenn sikour digant u.b., en em erbediñ ouzh u.b., en em erbediñ d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù ouzh u.b.

Rekompens b. (-,-en) : [Bro-Aostria] dic'haou g., digoll g.

rekonstruieren V.k.e. (hat rekonstruiert) : adsevel, adstrollañ, ademprañ, adamparañ, adframmañ, adstummañ ; *ein Verbrechen rekonstruieren*, adstrollañ doareoù ur muntr (doareoù ur mestaol, doareoù un torfed).

Rekonstruktion b. (-,-en) : adsavadur g., adsevel g., adempradur g., adstrolladur g., adamparadur g., adframmadur g., adstummadur g.

rekonvaleszent ag. : [mezeg.] debuket.

Rekonvaleszent g. (-en,-en) : [mezeg.] diglañvour g., klañvour o peurbareañ g., klañvour o tont war-c'horre g. ; *er ist Rekonvaleszent*, o tont war-c'horre emañ, diglañviñ a ra, o peurbareañ emañ, diglañvour eo, peuzpare eo, war e bare emañ, debuket eo.

Rekonvaleszentin b. (-,-nen) : [mezeg.] diglañvourez b., klañvourez o peurbareañ b., klañvourez o tont war-c'horre b.

Rekonvaleszenz b. (-) : [mezeg.] diglañvadur g., peurbareañ g.

Rekord g. (-s,-e) : [sport] rekord g., gourc'hoù g. [liester gourc'heier] ; *einen Rekord aufstellen, den alten Rekord verbessern, Rekord laufen, Rekord fahren, Rekord springen, Rekord schwimmen*, mont dreist ar rekord

diwezhañ, skeiñ ur rekord d'an traoñ, pilat ar rekord diwezhañ, savelañ ur gourc'hoù, gourc'haouiñ, parfoeltrañ ur gourc'hoù ; *er hat es geschafft, den bestehenden Rekord zu brechen*, deuet eo a-benn da wellaat ar rekord diwezhañ, deuet eo a-benn da skeiñ ar rekord diwezhañ d'an traoñ, tizhet en deus parfoeltrañ ar gourc'hoù kozh, tizhet eo bet dezhañ gwellaat ar rekord diwezhañ, tapet en deus gwellaat ar rekord kozh, tapet en deus da wellaat ar rekord diwezhañ, tapet eo gantañ gwellaat ar rekord kozh ; *einen Rekord offiziell anerkennen*, gwiriekaat ur gourc'hoù, gwiriekaat ur rekord, degemer ur rekord da vat ; *trauriger Rekord*, gwall-rekord g.

Rekordflug g. (-s,-flüge) : nijadenn gourc'hoù b., nijadenn rekord b.

Rekordinhaber g. (-s,-) / **Rekordler** g. (-s,-) : dalc'her ar rekord g., dalc'her ar gourc'hoù g., piaouer ar gourc'hoù g., gourc'haouer g. ; *er ist der Rekordinhaber*, ar rekord a zo gantañ, ar gourc'hoù a zo gantañ.

Rekordmarke b. (-,-n) : 1. [sport] rekord g. ; 2. live gourc'hoù g., live rekord g., live uhelañ a-viskoazh g.

Rekordpreis g. (-es,-e) : priz gourc'hoù g., priz rekord g., priz uhelañ a-viskoazh g.

Rekordversuch g. (-s,-e) : gwechad klask mont dreist ar rekord diwezhañ b., gwechad klask skeiñ ur rekord d'an traoñ b., gwechad klask savelañ ur gourc'hoù nevez b., gwechad klask pilat ar gourc'hoù diwezhañ b.

Rekordzeit b. (-,-en) : 1. [sport] amzer gourc'hoù g., amzer rekord g. ; 2. [dre skeud.] *in Rekordzeit*, eus an herrantañ, en un netra, en ur ober un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, en un taol lagad, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, en un taol dom, amzer sutal, ribus, en un taol-kont / en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor).

Rekrut g. (-en,-en) : [lu] enlued g. [*liester* enluidi], enrollad g. [*liester* enrollidi], soudard nevez g. ; *einen Rekruten anwerben*, enrollañ ur soudard, aroueziñ ur soudard, enluañ un danvez soudard.

Rekrutenzeit b. (-) : [lu] amzer-soudard b.

Rekrutenausbilder g. (-s,-) : [lu] stummer enluidi g., stummer enrollidi g.

Rekrutenausbildung b. (-,-en) : [lu] stummadur enluidi g., stummadur enrollidi g.

rekrutieren V.k.e. (hat rekrutiert) : 1. tuta, gouestlañ, gouestlaouiñ, engouestlañ, enrollañ, enluañ, goprañ, gopraat, sevel, enfredañ ; *Arbeiter rekrutieren*, tuta micherourien, klask tud da labourat, enfredañ micherourien ; 2. amparañ, diazezañ, sevel ; *das Forschungsteam wurde hauptsächlich aus jungen Wissenschaftlern rekrutiert*, al lodenn vrasañ eus izili ar skipailh imbourc'hiñ a zo skiantourien yaouank, skiantourien yaouank a ya d'ober al lodenn vrasañ eus ar skipailh imbourc'hiñ.

V.em. **sich rekrutieren** (hat sich (t-rt) rekrutiert) : c'hoarvezout eus ; *das junge Ensemble rekrutiert sich zum großen Teil aus Laien*, an darn vrasañ eus izili ar

strollad yaouank a zo amatourien, amatourien eo a ya d'ober al lodenn vrasañ eus ar strollad yaouank.

Rekrutierung b. (-,-en) : 1. tutadur g., tuta g., tutaerezh g. ; 2. [lu] enluadur g., enrolladur g.

Rekrutin b. (-,-nen) : [lu] enluede b., enrollade b., soudardez nevez b.

Rekta *liester* evit **Rektum**.

rektal ag. : [korf.] ... ar youlc'h, youlc'hel.

Rektaszension b. (-,-en) : [stered.] hedkorn g., troad b.

Rektifikation b. (-,-en) : 1. reizhadenn b., eeunadenn b., reizhadur g., eeunadur g. ; 2. [kimiezh] rannstilhañ g. ; 3. [mat.] dezregadur g.

rektifizieren V.k.e. (hat rektifiziert) : 1. reizhañ, eeunaat ; 2. [kimiezh] rannstilhañ ; 3. [mat.] dezregañ.

Rektifizierung b. (-,-en) : 1. reizhadenn b., eeunadenn b., reizhadur g., eeunadur g. ; 2. [kimiezh] rannstilhañ g. ; 3. [mat.] dezregadur g.

Rektion b. (-,-en) : [yezh.] merkadur an droad g.

Rektor g. (-s,-en) : 1. rektor g. ; 2. rener-skol g. ; 3. [relij.] person g.

Rektorat n. (-s,-e) : 1. rektorelezh b., rektoriezh b., karg a rektor b. ; 2. rektordi g. ; 3. burev ar rener g. ; 4. karg a rener-skol b. ; 5. [relij.] iliz-trev b., iliz trevel b.

Rektorats- : rektorel, ... ar rektordi.

Rektoratspfarre b. (-,-en) : [relij.] trev b. ; *der Pfarrbezirk war in elf Rektoratspfarreien aufgeteilt*, rannet e oa ar barrez en unnek trev.

Rektorin b. (-,-nen) : 1. rektorez b. ; 2. renerez-skol b.

Rektoskop n. (-s,-e) : [mezeg.] rektoskop g.

Rektum n. (-s, Rekta) : [korf.] youlc'h g., P. riboul ar patatez g., toull an dar g.

rekurrent ag. : arreadek, arreata ; [mezeg.] *rekurrentes Fieber*, terzhienn arreadek b.

Rekurrenz b. (-,-en) : [yezh., preder.] kilhollekadur g.

rekurrieren V.gw. (hat rekurriert) : 1. *auf etwas (t-rt) rekurrieren*, daveiñ d'udb, ober dave d'udb ; 2. [Bro-Suis, Bro-Aostria] *gegen etwas rekurrieren*, sevel amoug ouzh udb.

Rekurs g. (-es,-e) : 1. dave g., daveenn b. ; 2. [gwir] amoug g.

Relais n. (-,-) : 1. post g., post eskemm kezeg g., ostaleri b. ; 2. [tredan.] azhenter g. ; 3. [pellgehentiñ] adkaser g.

Relata lies. : [yezh.] *die Relata eines Vergleichs*, kendaveadoù ur geñveriaden lies.

Relation b. (-,-en) : 1. keñver g., kenfeur g., feur g., argement g., kemblec'h g., diazalc'h g., kenere g. ; 2. rentañ-kont g., danevelladur g., danevellad g., danevellañ g. ; 3. darempred g. ; *mit jemandem in Relation stehen*, bezañ e darempred gant u.b. ; 4. [mat., fizik] daveadur g., daveadenn b. ; *zweistellige Relation*, daveadur daouadek g.

relativ ag. : 1. keñverel, keñveriek ; *relative Mehrheit*, muianiver keñverel g. ; 2. a-zalc'h ouzh traoù all, e-keñver traoù all, a denn da, a sell ouzh ; 3. -ik a-walc'h, peuz-, damdost, dam- ; *relatives Ergebnis*, disoc'h madik a-walc'h g., disoc'h peuzvat g. ; 4. [mat., fizik] daveel, keñverel ; *relative Position*, savlec'h keñverel g. ; *relative Bewegung*, loc'h keñverel g. ; *relative Ruhe*, paouez daveel g. ; *relatives Minimum*, izegenn daveel b. ; *relative Unendlichkeit*, anvevenn daveel b.

Adv. : -ik a-walc'h, peuz-, betek ur poent a zo, betek poent pe boent, betek ur serten poent, betek ur par ; *relativ groß*, brazik a-walc'h ; *relativ gut*, madik a-walc'h, peuzvat ; *relativ oft*, aliezik a-walc'h, peuzalies.

Relativbewegung b. (-,-en) : [fizik] loc'h keñverel g.

relativieren V.k.e. (hat relativiert) : 1. lakaat en ur geñver, keñverelaat ; 2. argemmañ.

V.gw. (hat relativiert) : lakaat ur maen-harz, lakaat mar, disfiziout, douetiñ.

Relativismus g. (-) : keñverelouriezh b.

Relativist g. (-en,-en) : keñverelour g.

Relativität b. (-,-en) : keñverelezh b., keñveriegezh b., peurgeñveriadur g. ; *Relativität der Erkenntnis*, keñverelezh an anaoud b.

Relativitätstheorie b. (-,-n) : [fizik] arlakadenn ar geñverelezh b. ; *spezielle Relativitätstheorie*, arlakadenn ar geñverelezh arbennik b. ; *allgemeine Relativitätstheorie*, arlakadenn ar geñverelezh hollek b.

Relativpronomen n. (-s,-/-pronomina) : [yezh.] raganv-stagañ g.

Relativsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn degaset gant ur raganv-stagañ b., islavarenn-stag b.

Relativum n. (-s, Relativa) : [yezh.] kendavead g. ; *die Relativa eines Vergleichs*, kendaveadoù ur geñveriadenn lies.

Relaxation b. (-) : 1. distenn g., distign g., diskuizh g., diskuizhadenn b., diskuizhadur g., poz g., ruilh g., didorr g. ; 2. [fizik] arhezadur g.

Relaxationsschwingung b. (-,-en) : [fizik] luskellad arhezañ g.

Relaxationszeitkonstante b. (-,-en) : [fizik] arhezvezh g.

relaxed ag. : skañv e spered ha didorr e gorf.

relaxen V.gw. (hat relaxt) : diwaskañ e gorf, diskuizhañ, distegnañ e spered (Gregor), distennañ e nervennoù, distennañ e spered, diderriñ, kemer didorr, ober un tamm diskuizh, ober un diskuizhadenn, ober ur pennadig diskuizhañ, ober e ziskuizhoù, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, ehanañ, ober un ehan, diblegañ e gein, digeinañ, lakaat e gorf da zibouezañ, ober ur gourvez, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur ruilh.

Relaxing n. (-s) : distenn g., distign g., diskuizh g., diskuizhadenn b., diskuizhadur g., poz g., ruilh g., didorr g.

relegieren V.k.e. (hat relegiert) : kas kuit ; *einen Studenten aus der Universität relegieren*, diskouviañ ur studier, kas kuit (argaz, skarzhañ) ur studier eus ar skol-veur, bannañ ur studier eus ar skol-veur ; 2. [sport] *in die zweite Liga relegiert werden*, diskenn en eil rummad.

relevant ag. : 1. pouezus, a bouez bras, a bouez ; 2. [yezh.] perzhhek.

Relevanz b. (-) : 1. pouez g., pouezusted b., pouezuster g. ; 2. [yezh.] perzhegezh b.

Relief n. (-s,-s/-e) : 1. [arz] bos g. ; *erhabenes Relief*, uhelvos g. ; 2. [douar.] a) torosennadur g. ; b) kartenn a-vos b.

reliefartig ag. : bosek, tosennek, e doare ur bos, a-zoare gant ur bos, a-seurt gant ur bos.

Reliefdruck g. (-s,-e) : [moull.] moulladur dre siellañ g., moulladur a-vos g., stamperezh g.

Reliefkarte b. (-,-n) : kartenn an torosennadur b.

Reliefumkehr b. (-,-en) : [douar.] ginadur an torosennadur g., torosennadur eilpennet g.

Religion b. (-,-en) : [relij.] relijion b., kravez b. ; *ohne Beschränkung auf Grund der Rasse, der Staatsangehörigkeit oder der Religion*, ne vern o gouenn, o broadelezh, pe o relijion ; *im Bereich der Religion bestand eine tiefe Kluft zwischen den Auffassungen meines Vaters und denen meiner Mutter*, va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh vras etrezo a-fet relijion ; *alle festen Bewohner der Bretagne, egal welcher Hautfarbe, Religion, Abstammung oder Sprache sie sind, sind Bretonen*, Breizhiz eo an holl dud a chom ingal e Breizh hep diforc'h a liv kroc'h, a relijion, a orin pe a yezh ; *die Religion ist das Opium des Volkes* [Marx], opiom ar bobl a zo eus ar relijion, ar relijion eo opiom ar bobl ; *historische Religion*, hengredenn b. ; *positive Religion*, relijion devoudel b. ; *natürliche Religion*, relijion naturel b. ; *rationale Religion*, relijion poellel b. ; *die christliche Religion*, al lezenn gristen b., ar relijion gristen b.

Religionsausübung b. (-) : pleustr relijiel g., pleustr ar relijion g., pleustregezh relijiel g., akt a feiz g. (Gregor).

Religionsbekenntnis n. (-ses,-se) : [relij.] kredenn b., relijion b.

Religionseifer g. (-s) : [relij.] intampi relijiel g., abostolerezh g. ; *blinder Religionseifer*, strizhkredennouriezh relijiel b., barr follentez relijiel g. / tanijenn spered relijiel b. / dallentez spered relijiel b. (Gregor), gredalfo relijiel g., baranegezh relijiel b.

religionsfeindlich ag. : eneprelijiel, [gwashaus] dizoue.

Religionsfreiheit b. (-) : [relij.] frankiz relijion b., frankiz kredenn b.

Religionsführer g. (-s,-) : penn-kredenn g.

Religionsgemeinschaft b. (-,-en) : [relij.] kumuniezh relijiel b.

Religionsgeschichte b. (-,-n) : [relij.] istor ar relijionoù g.

Religionskrieg g. (-s,-e) : [relij., istor] brezel a relijion g.

Religionslehre b. (-) : [relij.] katekiz g.

religionslos ag. : [relij.] direlijion, digredenn, difeiz, dizoue.

Religionslosigkeit b. (-) : [relij.] direlijjusted b., direlijjuster g., digredenn b.

Religionsschwärmer g. (-s,-) : [relij.] den gwall droet gant ar relijion g., gredeg g., margredour g., diboellgredenner g., strizhkredennour g., gredalfoeg relijiel g., baraneg relijiel g.

Religionstrennung b. (-,-en) : [relij.] diforc'h g., disivoud g.

Religionsunterricht g. (-s) : [relij.] skol gatekiz b. ; *Religionsunterricht erteilen*, ober skol gatekiz.

Religionsverwandte(r) ag.k. g./b. : [relij.] kengredenneg g.

Religionswechsel g. (-s,-) : [relij.] kemm-kredenn g.

Religionszwang g. (-s) : [relij.] dizoujañs e-keñver ar frankiz relijion b., dic'houzañvusted e-keñver ar frankiz relijion b.

religiös ag. : 1. [relij.] relijiel, relijius, kravezel ; *zu Verständnis, Toleranz und Freundschaft zwischen rassistischen oder religiösen Gruppen beitragen*, kreskiñ ar c'hengompren, an habaskted hag ar vignoniezh etre an holl strolladoù a ouenn pe a relijion disheñvel ; *religiöse*

Anschauungen, kreañsoù lies. ; *religiöse Überzeugung*, kredenn relijiel b. ; *das religiöse Faktum*, ar gravez b. ; **2.** [tud] devot, feizek, feizleun, deol, doueüs, hag a vev en doujañs Doue.

Religiosität b. (-) : [relij.] relijiusted b., relijiuster g.

Relikt n. (-s,-e) : nemorant g., rest g., restad g., peurrest g., dilerc'h g., dilerc'hiad g., aspadenn b., roud g., roudenn b.

Relikten lies. : *die Relikten*, **a**) ar re chomet bev lies., ar re manet bev lies. ; **b**) an aspadennoù lies.

Reling b. (-,-s) : [merdead.] listenn b., bardell b., farkaj g., portolof g. ; *die Wucht der Sturzwelle schleuderte ihn gegen die Reling*, an taol-mor en doa stropet (torimellet, foeltret, strinket) anezhañ ouzh al listenn ; *mit einer Reling versehen*, listennañ.

Reliquiar n. (-s,-e) : [relij.] arc'h-relegoù b., relegouer g., skrin-relegoù g., klaouier g.

Reliquie b. (-,-n) : [relij.] releg g., relegenn b. ; *heilige Reliquien*, ur relegoù santel g.

Reliquienkästchen n. (-s,-) / **Reliquienschrein** g. (-s,-e) : [relij.] arc'h-relegoù b., relegouer g., skrin-relegoù g., klaouier g.

Rem n. (-s,-s) : [*berradur evit Roentgen equivalent man*] rem g.

Remake n. (-s,-s) : [film] remake g., adazasadur g., adaozadenn b.

remanent ag. : [kimiezh, tredan.] demorant, dilerc'h, dilerc'hiat, dilerc'hus.

Rembours g. (-,-) : [kenw.] daskor g., daskorad g., restaol g.

Remboursgeschäft n. (-s,-e) : [kenw.] treuzgread ouzh teul g., treuzgreat teulel g.

Remidemi n. (-s) : tousmac'h g., diframm g., talabao g., jabadao g., chalami g., bourbl b., todilhon g., hemolc'h g., vorm g.

remilitarisieren V.k.e. (hat remilitarisiert) : [lu] advilourekaat.

Remilitarisierung b. (-,-en) : [lu] advilourekaat g.

Reminiszenz b. (-,-en) : marsoñj g., kounaenn b., koun g., eñvor g., eñvorenn b.

remis ag. digemm : [sport] keit-ha-keit, rampo, rampoüs, koll-gounit, koll-ha-gounit, par-ouzh-par, war ar rampo, a-rampo ; *das Spiel endete remis*, aet e oa ar match war ar rampo, razherezh a oa bet.

Remis n. (-,-/en) : [sport] rampo g., razherezh g., taol rampoüs ; *auf Remis spielen*, bezañ rampo, bezañ koll-gounit, mont war ar rampo, bezañ a-rampo, na vezañ na koll na gounit.

Remise b. (-,-n) : [Bro-Aostria] karrdi g., lab g., skiber g./b., laborenn b., logenn b., trankl g.

Remission b. (-,-en) : **1.** [fizik] disvannadur strewek g. ; **2.** [mezeg.] aesaenn b., gwellaeenn b., habaskaenn b., diwask g., aeseadenn b., habaskadenn b., sklaeraenn b., bravadenn b., sederaenn b. ; **3.** [kenwerzh] adkas ar varc'hadourezh diwerzhed g., adkas an amrefuz g., adkas ar reputailhoù g., adkas ar repujoù g.

Remittenden lies. : [kenwerzh] marc'hadourezh diwerzhed b., amrefuz g., reputailhoù lies., repujoù lies., diwerzhadennoù lies.

remittieren V.k.e. (hat remittiert) : **1.** [kenwerzh, diwerzhadennoù] kas en-dro ; **2.** [mezeg.] spanaat ; *das Fieber remittiert*, spanaat a ra an derzhienn.

Remmidemmi n. (-s) : tousmac'h g., diframm g., talabao g., jabadao g., chalami g., bourbl b., todilhon g., hemolc'h g., vorm g.

Remonstration b. (-,-en) : eneplavar g., enebadenn b., enebadeg b., enebadur g., arguz g., arbennadenn b., arbennadur g.

Remonte b. (-,-n) : [lu] **1.** pourvezadur kezeg yaouank g. ; **2.** marc'h yaouank g.

remontieren V.k.e. (hat remontiert) : [lu] pourvezañ kezeg yaouank, pourvezañ eus kezeg yaouank.

V.gw. (hat remontiert) : [louza.] bleuniañ un eil gwech.

Remontepferd n. (-s,-e) : [lu] marc'h yaouank g.

Remoulade b. (-,-n) / **Remouladensoße** b. (-,-n) : [kegin.] hili rémoulade g.

Rempelei b. (-,-en) : bount g., bountadeg b., mesk g., meskadeg b., mac'h g., engroez g., diskrap g., hej ha prez.

rempeIn V.k.e. (hat gerempelt) : *jemanden (an)rempeIn*, reiñ un taol-peuk d'u.b., peukañ u.b., mont a-stok gant u.b., mont a-stok d'u.b., bountañ u.b., stekiñ ouzh u.b., tosiñ u.b. ; *jemanden zu Boden rempeIn*, penndarevriñ u.b., penndelochennat u.b., pennboelliñ u.b., penndrabiñ u.b., penndraouigelliñ u.b., penndraouilhat u.b., penndogiñ u.b., pilat u.b., ruilhal u.b.

V.gw. (hat gerempelt) : bountañ, bountañ-divountañ, ilinata.

Rempter g. (-s,-) / **Remter** g. (-s,-) : [istor] predva g., predlec'h g., sal-debriñ b.

Remulade b. (-,-n) / **Remuladensoße** b. (-,-n) : [kegin.] hili rémoulade g.

Remuneration b. (-,-en) : [Bro-Aostria] kevuziad g., kevuziadur g., dic'haou g. dic'haouadenn b., digoll g., gopr g., goprader g., pae g.

Ren n. (-s,-e) : [loen.] karv-erc'h g. [*liester kirvi-erc'h*].

Renaissance b. (-) : [istor, arz] Azginivelezh b.

Renate b. : Reun b.

Rendant g. (-en,-en) : kasedour g., kaseder g., kefiour g., yalc'hour g., teñzorier g.

Rendezvous n. (-,-) / **Rendez-vous** n. (-,-) : emgav g., emgavadenn b., emwel g., emweladenn b., arroud g. ; *ein Rendez-vous verabreden*, lakaat emgav, merkañ un deiz hag ul lec'h evit en em welet, deiziañ un emwel, deiziadañ un emwel, deiziañ un emgav, merkañ un arroud.

Rendite b. (-,-n) : [arc'hant.] gounidoù taolet gant ar c'hampi pe gant ar ranndalioù lies., feur helvusted g.

Renditenhaus n. (-es,-häuser) : [Bro-Suis] ti-feurmiñ g.

René g. : Reun g.

Renegat g. (-en,-en) : renavi g., renead g.

Renegatin b. (-,-nen) : reneadez b.

Reneklode b. (-,-n) : [louza.] prun ar Rouanez Glaoda str., prun Glaoda str.

Renette b. (-,-n) : [louza.] aval renetez g.

renitent ag. : amjestr, dissent, amsent, kintus, diaes, ginus, gin, ginet, rekin, disuj, diskombert.

Renitenz b. (-) : amsentidigezh b., disenterezh g., disuj g.

Rennauto n. (-s,-s) : karr-reded g., karr-tan reded g.

Rennbahn b. (-,-en) : [sport] 1. redva-kezeg g., marc'hva g. ; 2. velodrom g., redlec'h marc'h-houarn g., marc'hhouarnva g. ; 3. redva-kirri g., redva g., redlec'h g.

Rennboot n. (-s,-e) : [sport] bag-redek b., bag-red b.

rennen V.gw. (rannte / ist gerannt) : 1. redek, kidellat, postal, mont a-benn-red, fustañ, galoupat, ober ur pennad redek, ober ur pennad red, plantañ, redek gant an hent ; *er ist gegen die Mauer gerannt*, aet e oa a-redek da stekiñ ouzh ar voger, aet e oa a-benn-kaer er vur, aet e oa a-benn-kas er voger ; *um die Wette rennen*, c'hoari kenti-kentañ ; *gerannt kommen*, dont d'ar red, dont a-red, dont a-redek, deredek, delammat, dont en ur redek, dont en ur red, dont a-benn-red, dont en un taol red, dont en ur redadenn, dont war red, degouezhout en ur bostañ, degouezhout diwar red, erruout war red, dec'haloupat, dont diwar-herr ; *um sein Leben rennen*, bezañ e vuhez e penn e dreid ; *er rannte so schnell er nur konnte*, redek a rae ma ouie mont, redek a rae mar gouie ; *nach Hause rennen*, mont d'ar gêr d'ar red, hastañ karzhañ d'ar gêr, karzhañ d'ar gêr, touch d'ar gêr, partial d'an tarv d'ar gêr, partial evel un tenn d'ar gêr, mont a-benn-red d'ar gêr, mont d'ar gêr gant tizh, mont d'ar gêr gant herr, plantañ d'ar gêr gant herr, kabalat da vont d'ar gêr, lakaat herr da vont d'ar gêr ; *hin und her rennen*, daoubenniñ, difretañ, firbouchal, diskrapañ, dispac'hañ, birvilhañ, kabalat, en em zrastañ, fistoulat, turmudañ, froudañ, turlutañ, fraoñval, meskañ ha berviñ, fourgasiñ, punellat, lavigañ, ober ur riboul, meskañ, merat, trabotellat, trapikellat, trevelliñ, redek a-zehou hag a-gleiz, redek-direded, redek ha diredek ; *die Mädchen rennen dauernd hin und her*, ar merc'hed ne reont nemet fraoñval, meskañ ha berviñ a ra ar merc'hed, turlutañ a ra ar merc'hed ; 2. [dre skeud.] P. *mit dem Kopf gegen die Wand rennen*, en em reiñ d'udb (en em deuler ouzh udb) evel un dall, mont dezhi e fri war-raok hag an-unan war-lerc'h, mont rak e dal dezhi, mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, lakaat e gein en e c'houlou, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, mont dezhi bourlik-ha-bourlok ; *ins Verderben rennen*, en em goll, mont da goll, mont da beurgoll, mont d'an argoll, mont d'ar bern, mont da islonkañ, mont da wallfin, mont e drouziwezh, bezañ war an hent a gas da zrouziwezh, mont (riklañ) diwar an hent mat, mont e blouz da ludu, mont d'e gollidigezh, mont d'ar baz a-ruilhoù hag a-lammoù bras, treiñ fall an traoù gant an-unan, kas e stal da stalig hag e stalig da netra, kas e stal d'an dour, kas e stal e skuilh hag e ber, mont e vleud da vrenn, mont e soc'h da vinaoued, mont war e ziskar, mont war e gement all, mont war e benn, kerzhet en hent ar gollidigezh (Gregor), koll e ene.

V.k.e. (rannte // hat gerannt / ist gerannt) : 1. (hat) : *er rannte ihm das Messer durch den Leib*, toullgofañ a reas anezhañ gant e gontell, plantañ a reas dezhañ e gontell en e gof, difreuzañ a reas e vouzelloù en e gof dezhañ gant e gontell ; *er rannte sich (t-d-b) den Degen in den Leib*, en em deurel a reas war beg ar c'hleze, enklavañ a reas ; *jemandem das Schwert in den Leib rennen*, toullgofañ u.b. gant e gleze, difreuzañ e vouzelloù en e gof d'u.b. gant e gleze, choukañ e gleze e korf u.b., fourrañ e gleze e kof u.b., plantañ e gleze e korf u.b.,

sikañ e gleze e kof u.b. ; 2. (ist/hat) : [sport] *er rennt die hundert Meter*, redek a ra ar c'hant metrad.

Rennen n. (-s,-) : 1. red g., redad g. ; 2. [sport] redadeg b., penn-red g., frapad redek g., galoupadeg b., redadenn b. ; *er führt beim Rennen*, ambilhañ a ra, barr eo, war ar barr emañ, emañ e penn ar redadeg, emañ o charreat, e blein emañ, e plas kentañ ar redadeg emañ, derc'hel a ra ar c'hentañ plas, hennezh an hini a sach war ar gordenn ; *das Rennen aufgeben*, mont er-maez eus ar redadeg ; *das Rennen machen*, a) mont war ar barr, bezañ e penn ar redadeg, sachañ war ar gordenn, bezañ o charreat, bezañ e plas kentañ ar redadeg, bezañ barr, ambilhañ, leuskel a-raok, gounit ar redadeg, bezañ gounit er redadeg, bezañ trec'h er redadeg, mont an tu gounit gant an-unan er redadeg ; b) [dre skeud.] P. mont ar boked (ar maout) gant an-unan, bezañ an tu gounit gant an-unan, bezañ ar gounid gant an-unan, mont ar c'hrog gant an-unan, bezañ ar gounid d'an-unan, gounit an trec'h, bezañ an tu kreñv gant an-unan, bezañ trec'h, bezañ gounit, kaout an tu kreñv, kaout an tu gounit, mont an tu kreñv gant an-unan, kemer an tu war-c'horre, pakañ an tu war-c'horre, kemer an tu kreñv, tapout e droad er par, bezañ bet ar boked, ober nav, sevel war varr, reiñ an ton, sachañ war ar gordenn.

rennend ag. : redus.

Adv. : en ur redek, o redek, d'ar red, diwar red, war red, a-red, a-redek.

Renner¹ g. (-s,-) : [sport] 1. karr-tan redek g. ; 2. marc'h-red g., [lu] marc'h-emgann g., roñse brezel g., jav brezel g., marc'h brezel g., kaval g., kourser g. ; 3. [tud] reder g., kourser g.

Renner² g. (-s,-) : [kenwerzh] best-seller g., traezenn hewerzh-kenañ b., traezenn hag a ya er-maez b., traezenn gwerzh vat dezhi b.

Rennerei b. (-,-en) : redadeg b., penn-red g., frapad redek g., galoupadeg b.

Rennes n. : Roazhon b. ; *Nantes und Rennes sind die Hauptstädte der Bretagne*, Naoned ha Roazhon eo kêrioù-penn Breizh.

Rennfahrer g. (-s,-) : [sport] bleiner karr-redek g.

Rennhaken g. (-s,-) : [sport] harz-troad g., stleug g.

Rennhandschuh g. (-s,-e) : [sport] maneg redek b.

Rennhose b. (-,-n) : [sport] morzhedwisk g., bragoù redek g.

Rennjacht b. (-,-en) : [sport] lestr-red g., lestr-redek g.

Rennjagd b. (-,-en) / **Rennjagen** n. (-s) : hemolc'h war varc'h g., chase war varc'h g.

Rennkamel n. (-s,-e) : [loen. sport] kañval-red g.

Rennmaschine b. (-,-n) : [sport] marc'h-tan redek g., moto-red g.

Rennpferd n. (-s,-e) : [sport] marc'h-red g. ; *Rennpferde halten*, sevel kezeg-red.

Rennplatz g. (-es,-plätze) : [sport] redva g.

Rennrad n. (-s,-räder) : [sport] marc'h-houarn redek g.

Rennradventil n. (-s,-e) : begel rod Sclaverand® g., begel rod Presta® g.

Rennreiter g. (-s,-) : [sport] joke g.

Rennschlitten g. (-s,-) : [sport] ruzikell-red b., ruzikell-redek b.

Rennsport g. (-s) : [sport] 1. redadeg kirri-tan b., redadeg kirri b. ; 2. koursal war velo g.,

marc'hhouarnerezh g. ; **3.** marc'hegezh g., marc'hegerezh g., kezeka g.

Rennstall g. (-s,-ställe) : [sport] karrchosi g.

Rennstrecke b. (-,-n) : [sport] amredad g., troiad redek b.

Renntier n. (-s,-e) : [loen.] karv-erc'h g. [*liester* kirvi-erc'h].

Rennwagen g. (-s,-) : [sport] karr-redek g., karr-tan redek g.

Rennwette b. (-,-n) : [sport] klaoustre redadeg kezeg b., pariadenn dri b.

Renografie b. (-,-n) : [mezeg.] remnografiezh b., renografiezh b.

Renomimage b. (-,-n) : frink g., pompadoù lies., brabañs g., roufl g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., brabañserezh g., bragerezh g., fougeerezh g., pouferezh g., kañfarderezh g., bugaderezh g., bugad g., c'hwez hag avel.

Renommee n. (-s) : brud g./b., klod g., enor g., anv-mat g.

renommieren V.gw. (hat renommiert) : kankalat, poufal, teilat, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober foug gant e ouiziegezh, bragal, dougen roufl, en em rollañ, fougeal, debriñ mel, ober tron, bezañ ur bern tron gant an-unan, bezañ digoroù gant an-unan frankik, ruflañ avel ha moged, c'hoari e baotr, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, sachañ dour d'e foenneg, rodal, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù rondonus gant an-unan.

renommiert ag. : brudet, anvek, arwarzhek.

Renommist g. (-en,-en) : sac'h-c'hwez g., lorc'heg g., straker g., poufer g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., c'hwezer g., brabañser g., bugader g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., fougeer g., kankaler g., toner g., kañfard g., fougaser g., glabouser g., bern trein g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g., boufon g., pabor g., hejer-e-doull g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her polos g., kac'her kanetinierezh g.

renovieren V.k.e. (hat renoviert) : denevesaat, nevesaat, nevezadenniñ, neveziñ, adneveziñ, ingalañ, ratreañ, kempenn, peñseliat.

Renovierung b. (-,-en) : denevesadur g., nevesadur g., denevesaat g., nevesaat g., nevezidigezh b., nevezerezh g., nevezadur g., nevezadenn b., adreizhadur g., kempenn g., induadur g., chekerezh g., arnevezadur g., arnevesadur g., bremanaidigezh b., modernadur g., adaozidigezh b., renevezidigezh b., adaozerezh g.

rentabel ag. : askorus, talvoudus, ampletus, spletus, fonnus, arc'hantus, emsav, emsavus, gounidus, gounidek, goprus, hag a ra fonn vat, helvus ; *das ist rentabel*, degas a ra gounid, dont a ra vad diwarnañ, kement-se a ra ampled, ampletus eo, fonnañ a ra, spletiñ a ra, ampletiñ a ra, kement-se a ra fonn vat, emsavus eo, helvus eo.

Rentabilität b. (-,-en) : ampletusted b., askorusted b., spletusted b., spletuster g., helvusted b.

Rentabilitätsschwelle b. (-,-n) / **Rentabilitätsschwelle** b. (-,-n) : gwehin helvusted g., gwehin askorusted g., poent askorusted g., poent kempouez g.

Rentamt n. (-s,-ämter) : tellerezh b., ti an telloù g., ti an tailhoù g.

Rente b. (-,-n) : leve g., pañsion b., retred g./b. ; *von seiner Rente leben*, bezañ o vevañ diwar e leve, bezañ o vevañ diouz e leve, bezañ o vevañ diwar e zanvez ; *Altersrente*, leve g., gopr kozhni g. ; *ablösbare Rente*, leve a c'hall bezañ kuitezet g. ; *unkündbare Rente*, leve hed-buhez g. ; *in Rente gehen*, dont war e leve, dont e retred, dont da benn e garg, disterniañ, retredañ, diskenn war e skabell vihan, mont war e dorchenn vihan ; *eine gute Rente bekommen*, bezañ leveet mat ; *er war nicht lange genug Seemann gewesen, um eine Rente zu bekommen*, n'en doa ket trawalc'h a roll evit kaout e leve ; *er verfügt über fünftausend Taler Rente*, perc'henn eo da bemp mil skoed leve ; *jemandem eine Rente aussetzen*, *jemandem eine Rente geben*, leveañ u.b., pañsioniñ u.b., retredañ u.b., lakaat ul leve bloaziek d'u.b. ; *in Rente sein*, bezañ war e leve.

Rentenablösung b. (-,-en) : ardaladur ul leve g.

Rentenalter n. (-s) : oad rekis evit dont war e leve g.

Renten Anpassung b. (-,-en) : keiderezh mareadek al leveoù g., azasadur mareadek al leveoù g., dazgwerzhkadur mareadek al leveoù g.

Renten Antrag g. (-s,-anträge) : goulenn dont war e leve g.

Rentenbemessungsgrundlage b. (-,-n) : poent leve g., jedaoeg leve b.

Rentenberechnung b. (-,-en) : jedadur al leve g., riñverezh al leve g.

Rentenbescheid g. (-s,-e) : kemenn pengennadur ar jedadur leve g.

Rentenbezieher g. (-s,-) : leveour g., den war e leve g., retredad g., pañsioner g., pañsionad g.

Rentenbrief g. (-s,-e) : teul leve g., paperennig leve b., talvoudenn leve b.

Rentenbuch n. (-s,-bücher) : [istor] levr-rent g.

Renteneintrittsalter n. (-s) : oad rekis evit dont war e leve g.

Rentenempfänger g. (-s,-) : leveour g., den war e leve g., retredad g., pañsioner g., pañsionad g.

Rentenempfängerin b. (-,-nen) : retredadez b., pañsionerez b., pañsionadez b., leveourez b., maouez war e leve b.

rentenerhöhend ag. : leveus.

Rentenfonds g. (-,-) : leve gladel g.

Rentenlast b. (-,-en) : kargoù an hanren leve lies., kargoù ar reol leve lies., kargoù al leveoù lies.

Rentenmark b. (-) : [istor, 1923] mark uswerzhakaet g., mark talvoudekaet g.

Rentenmarkt g. (-s,-märkte) : nevid an endalc'henoù g., marc'had an endalc'henoù g.

Rentenpapier n. (-s,-e) : teul leve g., paperennig leve b., talvoudenn leve b.

Rentenreform b. (-,-en) : adreizhadur an hanren leve g., adreizhadur ar reol leve g.

Rentenschein g. (-s,-e) : teul leve g., paperennig leve b., talvoudenn leve b.

Rentenschuld b. (-,-en) : arouestl gladel g.

Rentensicherheit b. (-) : surentez al leveoù b., asur al leveoù g.

Rentenunterlagen lies. : roll ar goproù hag ar skodennoù g.

Rentenversicherung b. (-, -en) : kretadur kozhni g.

Rentenzahlung b. (-, -en) : taladur leve g., paeamant leve g., paeamant ar gopr kozhni g.

Rentier¹ n. (-s, -e) : [loen.] karv-erc'h g. [*liester* kirvi-erc'h].

Rentier² g. (-s, -s) : leveour g., den war e leve g., retredad g., pañsioner g., pañsionad g.

rentieren V.em. : **sich rentieren** (hat sich rentiert) : *das rentiert sich*, degas a ra gounid, dont a ra vad diwamañ, kement-se a ra ampled, ampletus (askorus, gounidus, spletus, arc'hantus, talvoudus, helvus) eo, ampletiñ a ra, fonnañ a ra, spletiñ a ra, ober a ra fonn, emsav eo ober an dra-se ; *das rentiert sich nicht*, ne dalvez ket ar fred, ne dalv ket ar boan, poan gollet eo, kenkoulz ribotat dour, ar vevenn ne dalvez ket ar vezherenn, gwazh eo ar vevenn eget ar vezherenn, labour null eo, ne dalvez ket ar boan sotal pa ne fell ket d'ar marc'h staotañ, kenkoulz goro un tarv, ne c'hounezfe ket an den gwerzh e boan, evit kelo pezh a dalv, evit ar pezh ma'z eo, gwall zifonn eo an dra-se.

Rentmeister g. (-s, -) : kasedour g., kaseder g., kefiour g., yalc'hour g., teñzorier g., evezhiad an teñzor g., arc'hantour g.

Rentner g. (-s, -) : retredad g., pañsioner g., pañsionad g., leveour g., den war e leve g. ; *Rentner sein*, bezañ war e leve.

Rentnerin b. (-, -nen) : retredadez b., pañsionerez b., pañsionadez b., leveourez b.

reorganisieren V.k.e. (hat reorganisiert) : adreizhañ, adurzhiañ, adrenkañ, adframmañ.

Rep g. (-s, -s/-se) : [*berradur evit Republikaner*] republikan g. [*ezel ur strollad alaman eus an tu dehou pellañ*].

reparabel ag. : dresadus, adaozadus, hag a c'heller dresañ, hag a c'heller renkañ, hag a c'heller adaozañ, hag a c'heller ratreañ, hag a c'heller kempenn.

Reparation b. (-, -en) : [istor] digoll brezel g., dic'haou brezel g., dic'haoudenn vrezel b., digolloù lies.

Reparationszahlungen lies. : [istor] dic'haouadennoù brezel b., digolloù lies.

Reparatur b. (-, -en) : adaozerezh g., dreserezh g., dresañ g., ratreadur g., ratreañ g., kempenn g., kempennerezh g., kempennidigezh b., raparadenn b. ; *ein Fahrrad in Reparatur (zur Reparatur) geben*, kas ur marc'h-houarn da gempenn, kas ur marc'h-houarn da zres, kas ur marc'h-houarn da renkañ, kas ur marc'h-houarn da zisac'hañ.

Reparaturarbeiten lies. : adaozerezh g., dreserezh g., dresañ g., ratreadur g., ratreañ g., kempenn g., kempennerezh g., kempennidigezh b., raparadennoù lies. ; *bei schlechtem Wetter kleine Reparaturarbeiten in einem Schuppen verrichten*, ober ur gouel grañj.

reparaturanfällig ag. : bresk, hag a ranker dresañ alies.

reparaturbedürftig ag. : flodac'het, erru fall, e stad fall, hag a ranker kas da gempenn, hag en deus ezhomm bezañ kaset da zres, hag a c'houlenn bezañ kaset da renkañ, hag a ranker kempenn, hag en deus ezhomm bezañ dreset, hag a c'houlenn bezañ renket.

reparaturfähig ag. : dresadus, adaozadus, hag a c'heller dresañ, hag a c'heller renkañ, hag a c'heller adaozañ, hag a c'heller ratreañ, hag a c'heller kempenn.

Reparaturkosten lies. : mizoù dresañ lies., frejoù rapariñ lies., mizoù adaozañ lies.

Reparaturwerkstatt b. (-, -stätten) : karrdi g., atalier ratreañ g., atalier mekanikerezh g.

reparierbar ag. : dresadus, adaozadus, hag a c'heller dresañ, hag a c'heller renkañ, hag a c'heller adaozañ, hag a c'heller ratreañ, hag a c'heller kempenn.

reparieren V.k.e. (hat repariert) : renkañ, ratreañ, kempenn, adaozañ, dresañ, greiañ, ober un dres da, rapariñ, difallañ, disac'hañ, dihoubañ, ober war-dro, bezañ war-dro, dont war-dro, mont war-dro, fichañ, ingalañ, lakaat (ur pezh eus ur wikefre) en e goch, peñseliat, takonañ, ober un tamm renk da ; *ein Fahrrad reparieren lassen*, kas ur marc'h-houarn da gempenn, kas ur marc'h-houarn da zres, kas ur marc'h-houarn da renkañ, kas ur marc'h-houarn da zisac'hañ ; *er hatte den Wagen repariert*, graet en doa war-dro ar c'harr-tan ; *den Motor reparieren*, ratreañ (greiañ, dresañ, renkañ) ar c'hefflusker, ober un tamm renk d'ar c'hefflusker ; *etwas kaputt reparieren*, [dre fent] gwall aozañ udb, lakaat udb en ur gwall stad, distresañ udb, glac'hariñ udb, gwastañ udb, [Paol gozh o klask eeunañ he gar d'e vamm en deus he zorret e daou damm / difoeltrañ an ti d'ober ar fom].

repartieren V.k.e. (hat repartiert) : [arc'hant.] tailhañ, krennañ.

repatriieren V.k.e. (hat repatriert) : advroañ.

Repatriierung b. (-, -en) : advroadur g., advroañ g.

Repertoire n. (-s, -s) : **1.** [sonerezh] kuntellad g., sac'had tonioù g., sac'had kanaouennoù g., toniaoueg b. ; **2.** [c'hoariva] c'hoariaoueg b. ; **3.** [kementad bras] strobod g., aridennad b., lostennad b. ; *er verfügt über ein unerschöpfliches Repertoire an Witzen*, ur gwiskad brav a dezennoù a zo renket gantañ en e gelorn.

Repertorium n. (-s, Repertorien) : [skiantoù] roll urzhiet g., rollad urzhiet g., kavlec'h g., kavlec'hiad g., listennad b., renabl g.

Repetent g. (-en, -en) : **1.** [skoliad] doubler g., eiler g. ; **2.** mestr-studi g., askentelior g.

repetieren V.k.e. (hat repetiert) : **1.** [kentel, roll] peurzeskiñ, adwelout ; **2.** [klas] eilañ ur c'hlas, doublañ e glas ; **3.** [eurier] arren [*anv-gwan arreet*], arreata.

Repetiergewehr n. (-s, -e) : fuzuilh tennata g./b.

Repetieruhr b. (-, -en) : eurier arren g., eurier arreata.

repetitiv ag. : **1.** da adober meur a wech, brizhvoaziek ; *repetitive Arbeit*, labour borodus (arabadus, fastus, enoeüs, standur) g. ; **2.** arreadek, arreat ; [bred.] *repetitive Albträume*, hurlinkoù arreat lies.

Repetitor g. (-s, -en) : **1.** mestr-studi g., askentelior g. ; **2.** [sonerezh] pianoour pleustradennoù g.

Repetitorium n. (-s, Repetitorien) : **1.** kounlevr g., harp-memor g. ; **2.** askentelioù lies., kentelioù azgwelout lies.

Replik b. (-, -en) : **1.** [c'hoariva] eilger g., eilgeriadenn b. ; **2.** [arz] adskeudenn b.

Replikation b. (-, -en) : **1.** [bev.] azeiladur g., azeilañ ; **2.** [stlenn.] eilañ g., eiladur g.

replizieren V.k.e. (hat repliziert) : **1.** eilgeriañ, respont ; **2.** [bev.] azeilañ ; **3.** [stlenn.] eilañ ; **4.** [arz] adskeudenniñ.

Replizierung b. (-, -en) : [stlenn.] eilañ g., eiladur g.

Report g. (-s, -e) : **1.** kelaouadenn b. ; **2.** [arc'hant, Yalc'h] astaol g.

Reportage b. (-, -n) : kelaouadenn b.

Reporter g. (-s, -) : kelaouaer g., doaretaer g., kelskriver g. ; *sie war von Reportern umdrängt*, en em stardañ (en em vac'hañ, en em gouchañ, en em vountañ, en em boulzañ) a rae ar gelaouaerien en-dro dezhi, ar gelaouaerien en em waske an eil egile en dro dezhi.

Reporterin b. (-, -nen) : kelaouaerez b., doaretaerez b., kelskriverez b.

Reporting n. (-s, -s) : danevellañ g.

Repositorium n. (-s, Repositorien) : **1.** estajerenn levrioù b., astell levrioù b., stalenn levrioù b. ; **2.** armel an teuliadoù b., fichennaoueg b. ; **3.** [stlenn.] davelec'h g., davelec'hiad g.

Repository n. (-s, -s) : [stlenn.] davelec'h g., davelec'hiad g.

repräsentabel ag. : un diskouez kaer dezhañ, un diskouez kaer gantañ, un dalc'h mat warnañ, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, neuz vat ennañ, mistr, faro, cheuc'h da welet, kran, strak, turgn, ha n'emañ ket c'hwezh ar sifern gantañ, a-stroñs.

Repräsentant g. (-en, -en) : **1.** derc'houezour g., kannad g., dileuriad g. ; **2.** [polit., parlamant] kannad g., depute g.

Repräsentanz b. (-, -en) : **1.** [polit., kenwerzh] derc'houezadur g., dileurierezh g., kannaderezh g. ; **2.** [bred.] derc'had g., derc'hadur g. ; **3.** tres kaer g., diskouez kaer g., neuz vat b., doare-vras g., feson vat b., stad b., troc'h g., oueskter g., oueskter b.

Repräsentantenhaus n. (-es, -häuser) : Parlamant g., Breudoù lies., Kambr ar Gannaded b.

Repräsentantin b. (-, -nen) : **1.** derc'houezourez b., kannadez b., dileuriadez b. ; **2.** [polit., parlamant] kannadez b., deputez b.

Repräsentation b. (-, -en) : **1.** [polit.] derc'houezadur g., kannaderezh g., dileurierezh g. ; **2.** derc'henn b., derc'hennad b., derc'hennadur g., taolennadur g., skeudennadur g. ; **3.** emziskouez g. ; *aus Repräsentationszwecken gibt er viel Geld aus*, diouzh e stad en devez mizoù bras, mizoù bras en devez evit derc'hel d'e renk ; **4.** [bred.] *mentale Repräsentation*, derc'had g., derc'hadur g.

repräsentationsfähig ag. : derc'hennadus.

Repräsentationsgelder lies. : frejoù dileuriañ lies., mizoù derc'houezañ lies.

repräsentativ ag. : **1.** [polit.] **a)** derc'houezadel ; *repräsentative Demokratie*, gwerinelezh derc'houezadel b., demokratelezh derc'houezadel b. ; **b.)** derc'houezus ; *repräsentative Gewerkschaft*, sindikad derc'houezus g., c'hweluniad derc'houezus g. ; **c)** ... derc'houezañ ; *repräsentatives Organ*, organ derc'houezañ g. ; **2.** *für etwas repräsentativ*, dezverkus eus udb, azonus eus udb. ; **3.** derc'hennus ; *eine repräsentative Umfrage*, ur sontadeg o terc'hennañ kedveno holl wiskadoù ar boblañs b., ur sontadeg derc'hennus b. ; **4.** [mat., fizik] delunius ; **5.** un diskouez kaer dezhañ, un diskouez kaer gantañ, un dalc'h mat warnañ, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, neuz vat ennañ, mistr, faro, cheuc'h da welet, kran, strak, turgn, ha n'emañ ket c'hwezh ar sifern gantañ, a-stroñs.

Repräsentativbefragung b. (-, -en) : sontadeg o terc'hennañ kedveno holl wiskadoù ar boblañs b., sontadeg derc'hennus b.

Repräsentativsystem n. (-s, -e) : [polit.] reizhiad derc'houezadel b.

Repräsentativumfrage b. (-, -n) /

Repräsentativerhebung b. (-, -en) : sontadeg o terc'hennañ kedveno holl wiskadoù ar boblañs b., sontadeg derc'hennus b.

repräsentieren V.k.e. (hat repräsentiert) : **1.** *jemanden repräsentieren*, bezañ a-berzh u.b., bezañ kannad evit u.b., ober evit u.b., derc'hel lec'h u.b., derc'houezañ u.b., dileuriadiñ u.b., dileuriañ u.b. ; **2.** derc'hennañ, skeudenniñ, taolenniñ ; **3.** diskouez, erouezañ ; **4.** [fizik] deluniañ.

V.gw. (hat repräsentiert) : kaout un diskouez kaer, bezañ un dalc'h mat war an-unan, bezañ stad en an-unan / en dra-mañ-tra, bezañ a droc'h, bezañ brav e dreuz, bezañ neuz vat en an-unan / en dra-mañ-tra, bezañ mistr, bezañ faro, bezañ cheuc'h da welet, bezañ kran, bezañ strak, bezañ turgn, na vezañ c'hwezh ar sifern gant an dra-mañ-tra.

Repressalien lies. : distro-gwall g., dialdaol g., dial g., dialgerc'h g., rebourserezh g.

Repression b. (-, -en) : [polit.] gwask g., gwaskerezh g., gwaskadur g., moustrerezh g., moustr g., moustrañ g., moustradur g., mac'herezh g., mougadur g., mougerezh g., mougadenn b., foulañs b., gwanerezh g., mac'h g., gwallgas g., heskin g., heskinerezh g.

repressiv ag. : mac'homus, mac'hom, mac'hus, flastrus, moustrus, gwaskus, ... gwaskañ, mougus, arloup, gwasker ; *repressives Regime*, renad gwasker g., renad moustrus g. ; *das repressive Franco-Regime*, gwaskerezh Franco g., renad gwasker Franco g.

Repressor g. (-s, -en) : [bev.] goudaver g.

Reprint g. (-s, -s) : advoulladur g., advoulladenn b., advoullañ g., luc'hadvoulladur g., luc'hadvoulladenn b., luc'hadvoullañ g.

reprivatisieren V.k.e. (hat reprivatisiert) : lakaat da brevez en-dro, adprevesaat, divroadelañ.

Reprivatisierung b. (-, -en) : adprevesadur g., adprevesaat g.

Reproduktion b. (-, -en) : **1.** [bev.] gouennadur g., gouennañ g., orinañ g., speriañ g., strujañ g. ; **2.** kopienn b., eilskeudenn b., eilskeudennadur g., haneilad g., eilad g., eiladur g., eilskouer b., haneilañ g., eiladuriñ g. ; **3.** [armerzh] azkenderc'h g., azkenderc'hadur g., azkenderc'hañ g. ; [Marx] *die einfache Reproduktion des Kapitals*, azkenderc'h eeun ar c'hevala g. ; *die erweiterte Reproduktion des Kapitals*, azkenderc'h war-gresk ar c'hevala g. ; **4.** [bred., Freud] arren g., arreata g., azdedaoliñ g.

reproduzieren V.k.e. (hat reproduziert) : **1.** eilober, haneilañ, azdedaoliñ, adsevel ; **2.** haneilañ, eiladuriñ, eilskeudennañ, eiladiñ, eiltaoliñ ; **3.** [bred., Freud] arren [anv-gwan arreet], arreata, azdedaoliñ.

V.em. **sich reproduzieren** (hat sich (t-rt) reproduziert) : [bev.] gouennañ, orinañ, speriañ, strujañ.

Reprograph g. (-en, -en) : leneiler g.

Reprographie b. (-, -n) : leneilerezh g., leneilañ g.

Reprokamera b. (-, -s) : kamera leneilañ g.

Reps¹ g. (-es,-e) : 1. [gwiad.] reps g. ; 2. [louza.] kolzac'h g., kolza g.

Reps² : *liester evit Rep.*

Reptil n. (-s,-ien) : [loen.] loen-stlej g., stlejvil g., skrapvil g. ; *zu den Wirbeltieren gehören die Säugetiere, die Vögel, die Reptilien, die Amphibien und die Fische*, ar bronneged, an evned, ar stlejviled, an divelfenneged hag ar pesked a ya d'ober skourrad ar mellkeineged.

Reptilienfonds g. (-,-) : [dre skeud., polit.] kellidoù amguzh lies., kef du g., kef a-dreñv g., yalc'h a-dreñv b., arc'hant kuzh g., arc'hant dre zindan g., kuzhiad g.

Republik b. (-,-en) : republik b., stad-pobl b. ; *diese Republik ist streng zentralistisch organisiert*, ar republik-se a zo savet holl war ar c'hreizennañ, ur stad kreizennet-strizh eo ar republik-se ; *die Republik Togo*, republik Togo b., ar Republik Togoat b. ; *die Französische Republik*, republik Frañs b. ; *die Bretonische Republik*, republik Breizh b.

Republikaner g. (-s,-) : 1. republikan g. ; 2. republikan g. [ezel pe aduad eus ur strollad alaman eus an tu dehou pellañ, ezel pe aduad eus ur strollad gall eus an tu dehou, ezel pe aduad eus ar Strollad Republikan amerikan].

Republikanerin b. (-,-nen) : 1. republikanez b. ; 2. republikanez b. [ezel pe aduadez eus ur strollad alaman eus an tu dehou pellañ, ezel pe aduadez eus ur strollad gall eus an tu dehou, ezel pe aduadez eus ar Strollad Republikan Amerikan].

republikanisch ag. : republikan ; [Stadoù-Unanet] *die Republikanische Partei*, ar Strollad Republikan g.

republikanisieren V.k.e. (hat republikanisiert) : republikanañ.

Republikanismus g. (-) : republikanouriezh b.

Repuls g. (-es,-e) : nac'hadenn b., nac'h g., dinac'h g., distaol g., diarbennadur g.

Repunze b. (-,-n) : [metaloù prizius] stampilh g., louc'h g.

Reputation b. (-) : brud g./b., anv-mat g.

repurtierlich ag. : brudet mat, doujadus, enorus, din a zoujañs.

Requiem n. (-s,-s/Requien) : 1. [sonerezh] requiem g. ; 2. [relij.] oferenn requiem b.

requirieren V.k.e. (hat requiriert) : 1. [lu] deogiñ, rekizañ ; 2. [gwir] goulenn skoazell ar justis, reketiñ ; 3. igouniañ, enklask, imbourc'hiñ, klask.

Requirierung b. (-,-en) : 1. [lu] deogadur g., rekizadur g. ; 2. [gwir] goulenn skoazell ar justis g., reked g. ; 3. imbourc'h g., imbourc'herezh g., furcherezh g., furchadenn b., enklask g.

Requisit n. (-s,-en) : 1. benveg g., ostilh g. ; *der Computer ist für ihn ein notwendiges Requisit*, n'eo ket evit dioueriñ e urzhiaer pa vez o labourat ; 2. [c'hoariva] prest g.

Requisite b. (-,-n) : [c'hoariva] prestaoueg b., lab ar prestoù g.

Requisiten lies. : 1. [c'hoariva] prestoù lies. ; 2. [dre astenn] temoù hengounel lies., tresoù hengounel lies., dodennoù hengounel lies.

Requisitenkammer b. (-,-n) : [c'hoariva] prestaoueg b., lab ar prestoù g.

Requisitenverwalter g. (-s,-) / **Requisiteur** g. (-s,-e) : [c'hoariva] prestaoueg g., paotr ar prestoù g.

Requisition b. (-,-en) : *sellit ouzh Requirierung*.

resch ag. : [Bro-Aostria] 1. [boued] strakus, brusk ; 2. [plac'h] dilu, divorfil.

reseda ag. digemm : a-liv gant ar rezeda, el liv d'ar rezeda.

Reseda b. (-, Reseden) / **Resede** b. (-,-n) : [louza.] rezeda g.

Resektion b. (-,-en) : [mezeg.] lamidigezh dre droc'hañ b., ezskejañ g., dazbidañ g.

Reserpin n. (-s) : [mezeg.] reserpin g.

Reservat n. (-s,-e) : 1. mirva g., gwarezva g. ; 2. gwir miret g.

Reservatio mentalis b. (-, -, Reservationes mentales) : beskebiñ g.

Reservation b. (-,-en) : 1. mirva g., gwarezva g. ; 2. gwir miret g. ; 3. *Mentalreservation*, beskebiñ g. ; 4. [Bro-Suis] miradenn b., miridigezh b., ragurzhad g., amberz g., amberzadenn b., amberzadur g.

Reserve b. (-,-n) : 1. [kenw] pourvez g., mirad g., arboellad g., boniad g. ; *stille Reserven*, miradoù damguzh lies., miradoù kafunet lies. ; *offene Reserven*, miradoù bet disklêriet lies., miradoù anavezet lies., miradoù hewel lies., miradoù gweladus lies. ; *die Weltreserve an Erdöl*, miradoù tireoul ar bed lies. ; 2. [lu] adarme b. ; 3. emzalc'h g., elevez b., mezh fur b., mezh-c'hanet b., heudad g., heudadur g. ; *jemanden aus der Reserve herauslocken*, lemel an heudadur diwar u.b., diheudañ u.b. ; 4. klouerien b., diegi b., ardav g., kerteri b. ; *auf Reserve in den eigenen Reihen stoßen*, teukañ ouzh diegi e vignoned ; 5. [dre skeud.] *eine eiserne Reserve haben*, lakaat ur blankig bennak en armerzh, lakaat ur blank bennak a-gostez, mirout un azdov en ti, mirout ur skudellad laezh a-benn koan, d'ar beure eo goro ar c'havr evit ober soubenn d'an noz, mirout udb a-benn antronoz, mirout ur gwenneg bennak a-benn antronoz.

Reservebestände lies. : boniadoù lies., pourvezioù lies., mirad g., miradoù lies.

Reservedienst g. (-es) : [lu] servij e-barzh an adarme g.

Reservefallschirm g. (-s,-e) : harz-lamm kof g.

Reservekanister g. (-s,-) : bidon-sikour g.

Reservekompanie b. (-,-n) : [lu] adstrollad g.

Reservemann g. (-s,-leute) : [lu] adarmead g., adsoudard g.

Reserveoffizier g. (-s,-e) : ofisour eus an adarme g., ofiser adarme g., ofiser e vakted g., adarmead g., adofisour g.

Reserverad n. (-s,-räder) : rod-eskemm b., rod-sikour b., adrod b.

Reservereifen g. (-s,-) : bandenn-rod eskemm b.

Reserveübung b. (-,-en) : [lu] maread stummadur en adarme g.

reservieren V.k.e. (hat reserviert) : mirout, delc'her, amberzañ ; *einen Platz reservieren*, mirout ur plas ; *ein Zimmer reservieren lassen*, amberzañ ur gambr.

reserviert ag. : [tud] emzalc'h, distran, abaf, ambalc'h, hag a zalc'h gantañ, berr e lañchenn, berr da gaozeal, kerterius en e gomzoù, kerterius war e gomzoù, klozennek, goloet ; *er verhält sich sehr reserviert*,

derc'hel a ra gantañ, derc'hel a ra kloz war e vennozh, beilhañ a ra war e soñjoù, beilhañ a ra war e galon, beilhañ a ra war e deod, moustrañ a ra war e soñjoù, derc'hel a ra kloz war e soñjoù, derc'hel a ra en e c'henoù pezh 'zo en e spered, ur spered hurrenek a baotr eo, ur paotr tavedek eo, kuzhet eo, un den goloet eo, ur c'hlozennek eo, chom a ra en e zistag, chom a ra war e dreuzoù, dic'hloar eo, emzalc'hus eo, kufun eo, kufunek eo.

Reserviertheit b. (-) : 1. emzalc'h g., elevez b., mezh fur b., mezh-c'hanet b., heudad g., heudadur g. ; 2. klouarien b., diegi b., ardav g.

Reservierung b. (-, -en) : [kenwerzh] miradenn b., miridigezh b., ragurzhad g., amberz g., amberzadenn b., amberzadur g.

Reservist g. (-en, -en) : [lu] adarmeard g., adsoudard g.

Reservistin b. (-, -nen) : [lu] adarmeadez b., adsoudardez b.

Reservoir n. (-s, -e) : 1. mirlenn b., mirlec'h-dour g., mirva-dour g., oglenn b., oglenn-dour b. ; 2. beol b., lestr g. ; 3. [dre skeud.] mirad g. ; *ein großes Reservoir an technischer Intelligenz*, ur mirad bras a galvezourien hag a arzourien ampart g.

Reset g. (-s) : [stlenn.] adderaouekaad g.

Reset-Taste b. (-, -n) : [stlenn.] stokell adderaouekaad b.

Resident g. (-en, -en) : 1. annezour g. ; 2. gouarnour a-berzh ar roue g., gouarnier a-berzh ar roue g., besroue g., prokoñsul g. ; 3. derc'houezour ar gouarnamant g., kefridiad g., kargiad a gefridi g.

Residenz b. (-, -en) : 1. annezlec'h g., annez g. ; *Sommerresidenz*, kenkiz g./b., ti-hañv g. ; 2. penngêr b., kêr-benn b., kêr-vamm b., pennlec'h g., sez ar gouarnamant b.

Residenzpflicht b. (-) : [gwir, repuidi] rediezh da chom en ul lec'h merket b.

Residenzstadt b. (-, -städte) : penngêr b., kêr-benn b., kêr-vamm b., pennlec'h g., sez ar gouarnamant b.

residieren V.gw. (hat residiert) : bezañ annezet gant e lez e.

residual ag. : dilerc'h, dilerc'hiat, a-zilerc'h.

Residuat n. (-s, -e) : karregad dilerc'hiat b.

Residuum n. (-s, Residuen) : 1. dilerc'h g., dilerc'hiad g. ; 2. [mat.] dilerc'h g., demorant g.

Resignation b. (-, -en) : 1. gouzañvidigezh b., gouzañvegezh b., diglemmused b., digalonekaad g., digalonekadur g., diskalon b., digalon b., fallgalon b., digalonegezh b. ; *in Resignation versinken*, plegañ d'e stad, soublañ d'e stad, mont gant an diskalon, diskalonekaad, lezel e zivrec'h da gouezhañ, laoskaat, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra ouzh torgenn, plegañ touchenn, koazhañ, kac'hat en e vragez, dilezel ar stourm, chom a-dreuz gant e hent, lezel pep tra war e revr, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, diskouez e seuliou, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, stlepel ar billig goude an trebez, teurel ar boned war-lerc'h an tog ; *aus Resignation*, dre zigalonekaad, dre ma oa digalonekaet, digalonekaet evel ma oa ; 2. kodianañ g., kodianidigezh b. ; 3. [gwir] dilez g., dilezidigezh b.

resignieren V.gw. (hat resigniert) : plegañ d'e stad, soublañ d'e stad, mont gant an diskalon, diskalonekaad,

digalonekaad, en em lezel da vont, lezel e zivrec'h da gouezhañ, laoskaat, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra ouzh torgenn, plegañ touchenn, koazhañ, kac'hat en e vragez, dilezel ar stourm, chom a-dreuz gant e hent, lezel pep tra war e revr, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, diskouez e seuliou, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, stlepel ar billig goude an trebez, teurel ar boned war-lerc'h an tog ; *das bretonische Volk will immer noch nicht resignieren*, n'eo ket bet pleget touchenn gant pobl Breizh c'hoazh.

resigniert ag. : gouzañvek, gouzañvidik, digalonekaet.

Adv. : dre zigalonekaad, dre ma oa digalonekaet, digalonekaet evel ma oa, habask, diglemm.

resistent ag. : dalc'hus [ouzh].

Resistenz b. (-, -en) : dalc'huster g.

Resistivität b. (-) : [fizik] harzusted b., tredanharzusted b.

Reskript n. (-s, -e) : daskrid g.

resolut ag. : kampet, mennet start, mennozhiet start, ratozhiet start, dezevet, distag, parfet, start en e vennozhioù, start en e vennozh, baot, youlek, a-youl, mennidik, taer, c'hoantek, a-well-forzh.

Adv. : start, groñs, krenn, a-zevri, parfet, youlek, a-youl-gaer.

Resolution b. (-, -en) : 1. disklêriadur g., kemenn g., mennad g., ratozh b., ratozhiad b. ; *eine Resolution fassen*, darbenn ur ratozhiad, kemer ur ratozhiad ; 2. [sonerezh] disentez b. ; *Resolution der Dissonanz*, disentez an disonegezh b. ; 3. [poelloniezh] distrolladur g., dielfennadur g., digejadur g.

resolvieren V.k.e. (hat resolviert) : 1. kemer an disentez [d'ober udb], kemer an devez [d'ober udb], kemer ar mennozh [d'ober udb], ober e zezev [d'ober udb], ober e zisentez [d'ober udb], ober e zisentez [a ober udb], divizout [ober udb], ober e vennozh [ober udb] ; 2. [mat.] a) diskoulmañ ; *resolvierende Funktion*, diskoulmadenn b. ; b) direnn, eunaat.

Resonanz b. (-, -en) : 1. [sonerezh] dasson g. ; 2. [dre skeud.] *keine Resonanz finden*, chom diefed, chom direspont, na vezañ en e verz, na ober berzh, c'hwitañ war e daol, c'hwitañ e graf, ober kazh, ober flagas, ober kazeg, chom kazeg, bezañ kazeg ganti, chom berr, chom dre an hent, chom a-dreuz gant e hent, mont a-dreuz gant e hent, menel war e c'houlenn, menel warni, na dalvezout mann e gaoz, ober tro wenn.

Resonanzboden g. (-s, -böden) : [sonerezh] kef-dasson g., boest-dasson b.

Resonanzfrequenz b. (-, -en) : [fizik] talm dasson g.

Resonanzkasten g. (-s, -kästen) / **Resonanzkörper** g. (-s, -) : [sonerezh, fizik] boest-dasson b., kef-dasson g.

Resonanzlinie b. (-, -n) : [fizik] reg skalfadel g.

Resonator g. (-s, -en) : dassoner g. ; [fizik] *optischer Resonator*, dassoner optel g. ; *stabiler Resonator*, dassoner stabil.

Resopal® n. (-s, -e) : formica® g., torpezad melaminet, P. koad formaj melaminet g.

resorbieren V.k.e. (hat resorbiert) : euvriñ, spluiañ, desunañ.

Resorcin n. (-s) : [kimiezh] resorsin g.

Resorption b. (-, -en) : euvradur g., euvriñ, desunañ g.

Resorzin n. (-s) : [kimiezh] resorsin g.

resozialisieren V.k.e. (hat resozialisiert) : adkenemprañ, adkevredikaat ; *einen Jugendlichen resozialisieren*, adkenemprañ ur gwallgrennard, diorren en-dro ur gwallgrennard.

Resozialisierung b. (-, -en) : adkenemprerezh sokial g.

resp. Adv. : berradur evit **respektive**.

Respekt g. (-s) : **1.** doujañs b., respet g., bri g., douj g., azaouez g., eneb g., enebrann b., istim b., revil g., dellid g. ; *sich Respekt verschaffen*, tennañ doujañs ouzh (war) an-unan, dougen an dud d'an doujañs ouzh an-unan ; *es am gebührenden Respekt gegen jemanden ermangeln lassen*, na zougen d'u.b. ar respet dleet dezhañ (Gregor), mont d'u.b. gant dismegañs, bezañ direspët e-keñver u.b., disprizañ doujañ d'u.b., komz vil ouzh u.b., mont vil d'u.b., bezañ dizoare e-keñver u.b., mont re frank ouzh u.b. ; *für jemanden Respekt empfinden*, doujañ u.b., kaout doujañs evit u.b., dougen bri d'u.b., azaoueziñ u.b., azaoueziñ d'u.b., kaout azaouez ouzh u.b., bezañ e doujañs dirak u.b. ; *jemandem den schuldigen Respekt zollen*, dougen d'u.b. ar respet dleet dezhañ, bezañ doujus d'u.b., bezañ doujus e-keñver u.b., istimañ u.b. evel ma tallez ; *jemandem Respekt schulden*, dleout respet d'u.b. ; *seinen Vorgesetzten gegenüber zeigt er Respekt*, ober a ra digoroù d'e vistri pa vez dirazo, doujañs en devez ouzh e vistri, doujus eo d'e vistri, doujus eo e-keñver e vistri ; *Respekt einflößen*, bezañ dalc'het stad ouzh an-unan gant an holl, dougen an dud d'an doujañs ouzh an-unan ; *jemandem Respekt und Gehorsam beibringen*, doujañ u.b., lakaat u.b. da gaout doujañs ha da sentiñ ; *mit Respekt zu sagen*, salv ho kras, salokras, gant respet deoc'h, salv respet deoc'h, respet deoc'h ; *mit allem Respekt, ich muss Ihnen widersprechen*, mar kredfen, ho tislavafen ; *aus Respekt für*, dre azaouez ouzh, dre zoujañs evit, dre respet da ; **2.** [moull.] marz g.

respektabel ag. : din a zoujañs, doujadus, doujañsus, doujus.

Respektblatt n. (-s, -blätter) : [moull.] follenn warez b.

respektieren V.k.e. (hat respektiert) : **1.** doujañ, azaoueziñ, azaoueziñ da, kaout azaouez ouzh, kaout doujañs evit u.b., kaout doujañs d'udb, bezañ doujus d'udb/ d'u.b., bezañ azaouezus e-keñver, kaout istim ouzh, dougen bri da, briaat, istim, istimañ, revilañ, respetiñ ; **2.** degemer ; **3.** derc'hel, derc'hel da, mirout ; **4.** [bank] reizhañ, enoriñ, talañ.

respektierlich ag. : din a zoujañs, doujadus, doujus, doujañsus.

respektive Adv. : pe, pe ... kentoc'h, pe ... diouzh ma vezo, eleze, pa lavarin mat, kement ha komz resisoc'h (reishoc'h), kenkoulz ha komz resisoc'h (reishoc'h), betek komz resisoc'h (reishoc'h).

respektlos ag. : dizouj, dizoujañs, direspët, dismegañsus, divergont, dipitus, digoll, dichek, direvil, dizoare ; *sich jemandem gegenüber respektlos benehmen*, na zougen d'u.b. ar respet dleet dezhañ (Gregor), mont d'u.b. gant dismegañs, bezañ direspët e-keñver u.b., disprizañ doujañ d'u.b., komz vil ouzh u.b., mont vil d'u.b., bezañ dizoare e-keñver u.b. ; *ihren Eltern gegenüber benehmen sie sich respektlos und lieblos*, n'o deus e-keñver o zud na respet, na karantez.

Respektlosigkeit b. (-) : dizoujañs b., direspët g., dismegañs b.

Respektrand g. (-s, -ränder) : [moull.] marz g.

Respektsperson b. (-, -en) : penn-bras g., tarin g., floc'helleg g.

Respekttage lies. : [kenwerzh] astenn amzer g.

respektvoll ag. : doujus, doujañsus, azaouezus, leun a zoujañs.

Adv. : gant azaouez, doujus, gant doujañs vras.

respektwidrig ag. : dizouj, direspët, dismegañsus, dipitus, divergont, dichek, digoll, direvil.

Respektwidrigkeit b. (-, -en) : dizoujañs b., direspët g., dismegañs b.

Responsorium n. (-s, Responsorien) : [relij.] respun g.

Ressentiment n. (-s, -s) : droukrañs b., gourvenn g., meskalon b., c'herwoni b., drougiezh g., droug g., heg g., onglenn b., binim g., ergan g.

Ressort n. (-s, -s) : **1.** karg b., emell g. ; *in jemandes Ressort fallen*, *etwas zu tun*, bezañ piaou u.b. ober udb. ; *das fällt in sein Ressort*, *das gehört zu seinem Ressort*, en e zalc'h emañ an dra-se, beli en deus war an afer, an emell en deus war an dra-se, emell en deus eus an dra-se, emell en deus ouzh an dra-se, en e emell emañ an dra-se, kement-se a sell outañ, war e garg emañ an dra-se, karg en deus eus an dra-se ; **2.** gwazrann b., ran g.

ressortieren V.gw. (hat ressortiert) : *zu etwas ressortieren*, sevel eus un dalc'h bennak (Gregor), bezañ eus un dalc'h bennak, bezañ udb e (dindan) dalc'h u.b./udb, sellet (bezañ stag, aparchantañ) ouzh udb, tennañ d'udb, bezañ e kerz u.b./udb ober udb.

Ressource b. (-, -n) : **1.** korvoder g. ; *Ressourcen*, arc'hant g., kevalaoù lies., peadra g., danvez g. ; **2.** danvez g., barreezh b., pourvez g., pinvidigezh b. ; *natürliche Ressource*, danvez naturel g., barreezh naturel b., barreezh-natur b. ; *erneuerbare Ressource*, danvez nevezadus g., barreezh nevezadus b. ; *nichterneuerbare Ressource*, danvez annevezadus g., barreezh annevezadus b. ; *Nutzung der natürlichen Ressourcen*, korvoerezh ar barreezhioù-natur g.

Rest g. (-es, -el-er) : **1.** nemorant g., peurrest g., rest g., restad g., dilerc'h g., dilerc'hiad g., dilerc'hiadenn b., lostad g., lostennad b., peb-all g., pep all g., pezh a chom g., bruzun str., bruzunadur g., pailhor g. ; *die irdischen Reste*, korf an hini marv g., ar relegoù lies., restadoù an hini marv lies. ; *die Reste der Mahlzeit*, ar ramagnoù lies., ar ramagnantoù lies., ar restajoù lies., an dilerc'hioù lies., ar relegoù lies., ar restoù lies., ar restadoù lies., an dilerc'h pred g., ar bruzunajoù lies., bruzunadur ar pred g., al lipaj g., an nemorant g., an nemorantoù lies., ar pailhoroù lies., P. an dilostajoù lies., [gwashaus] tamm ar c'hi g. ; *die Reste eines Schmauses*, ar freskad g., ramagnoù ur banvez lies., ramagnantoù ur friko lies., restajoù ur friko lies., restadoù ur friko lies., dilerc'hioù ur banvez lies., an nemorant eus ur banvez g. ; *früher wurden alle Reste verwertet*, gwechall ne veze graet pailhoroù gant netra ; *Tuchrest, Stoffrest*, drailhenn lien b., drailhadenn lien b. ; *für den Rest seiner Tage*, evit an nemorantig (ar peurrest, ar rest) eus e vuhez ; *den Rest seines Lebens irgendwo verbringen*, finisañ ar peurrest eus e amzer en ul lec'h bennak, finisañ an nemorant eus e vuhez en ul lec'h bennak ; [moneiz] *das stimmt schon so ! behalten Sie den Rest !* dalc'hit ar c'hemm ! ; **2.** [dre

skeud.] *jemandem den Rest geben*, peurgas u.b., reiñ taol ar marv d'u.b., ober (reiñ) e stal d'u.b., ober (reiñ) e stal ouzh u.b., ober e jeu d'u.b., ober e afer (e lod) d'u.b., tortañ u.b., ober e varv d'u.b., reiñ e gont d'u.b. ; 3. [mat.] dilerc'h g.

Restalkohol g. (-s) : [gwad] eskenn alkool er gwad b., dilerc'h alkool er gwad g.

Restant g. (-en,-en) : 1. dleour dale paeañ gantañ g. ; 2. [bank] teul restet g., teul manet g., teul e-skourr g. ; 3. [kenwerzh] diwerzhadenenn b.

Restanz b. (-,-en) : [Bro-Suis] 1. afer chomet en entremar b., afer manet e-kroug b., afer chomet e-ispilh b., afer manet (chomet) war vordo b., afer chomet e darn b., afer manet e-skourr b., afer chomet en arvar b., afer manet e krog b., afer chomet ouzh an drez b., afer manet e-pign b., afer chomet war vann b., afer manet er vann b., afer chomet a-sac'h b. ; 2. dilerc'h kont g., dilerc'h dle g. restal g., diandal g.

Restarbeit b. (-,-en) : talaroù lies., munudoù a chom d'ober kent peurechuiñ ul labour lies.

Restauflage b. (-,-n) : skouerennoù diwerzhed lies., diwerzhadennoù lies.

Restaurant n. (-s,-s) : ti-debriñ g., preti g., ostaleri b., predlec'h g.

Restaurateur g. (-s,-e) : tineller g., pretier g., pretiour g., ostizour g.

Restauration b. (-,-en) : 1. ratreerezh g., ratreañ g., adaozidigezh b., renevezidigezh b., adaozerezh g., adsavidigezh b., adkempenn g. ; 2. ostaleri b., ti-debriñ g., preti g. ; 3. [istor] Restaorasion b., assavidigezh an unpenniezh b.

Restaurationsbetrieb g. (-s,-e) : ostaleri b., ti-debriñ g., preti g. ; *Hotel mit Restaurationsbetrieb*, leti-preti g.

Restaurator g. (-s,-en) : ratreer g., nevezet g., adnevezet g., renevezet g., adaozet g.

Restauratorin b. (-,-nen) : ratreerez b., nevezerez b., adnevezerez b., renevezerez b., adaozerez b.

restaURIeren V.k.e. (hat restauriert) : ratreañ, reneveziñ, adaozañ, adkempenn, nevesaat, neveziñ, adneveziñ, adsevel, sevel eus e boull, peñseliat, takonañ.

Restaurierung b. (-,-en) : ratreerezh g., ratreañ g., adaozidigezh b., adnevezidigezh b., renevezidigezh b., adaozerezh g., adsavidigezh b., adkempenn g.

Restbehinderung b. (-,-en) : [mezeg.] nammded dilerc'h b.

Restbestand g. (-s,-bestände) : nemorant g., peurrest g., rest g., restad g., dilerc'h g., dilerc'hiad g., dilerc'hiadenn b., peb-all g., pep all g., pezh a chom g.

Restbetrag g. (-s,-beträge) : [arc'hant.] nemorant g., peurrest g., rest g., restad g., dilerc'h g., dilerc'hiad g., dilerc'hiadenn b., peb-all g., pep all g. ; *das stimmt schon so ! behalten Sie den Restbetrag !* dalc'hit ar c'hemm !

Restdünung b. (-) : [merdead.] houl a-zilerc'h g.

Resteessen n. (-s,-) : pred aozet gant pailhoroù g., pred aozet gant restajoù g., P. interamant ar relegoù g.

Restentropie b. (-) : [fizik] entropiezh dilerc'h b.

Resteressen n. (-s,-) : pred aozet gant pailhoroù g., pred aozet gant restajoù g., P. interamant ar relegoù g.

Restfahrt b. (-) : [merdead.] *das Boot macht Restfahrt*, derc'hel a ra ar vag gant he herr, derc'hel a ra ar vag gant he lañs.

Restgestein n. (-s,-e) : karregad dilerc'hiad b.

restieren V.gw. (hat restiert) : 1. chom, menel ; 2. dleout ; 3. bezañ dale paeañ gant an-unan.

restituieren V.k.e. (hat restituiert) : 1. daskoriñ, resteurel, rentañ ; 2. adsevel.

Restituierung b. (-,-en) / **Restitution** b. (-,-en) : 1. daskor g., daskoridigezh b., daskorad g., restaol g. ; 2. digoll g., dic'haouadur g. ; 3. assavidigezh b., adsavidigezh b. ; 4. [bev.] adc'henezhadur g. ; 5. [gwir] freuzidigezh b., torridigezh b., torradur g., nulladur g.

Restlaufzeit b. (-,-en) : 1. [gwir] nemorant eus ar prantad talvezout g., nemorant eus ar prantad talvoudegezh g., nemorant eus ar pad talvoudegezh g. ; 4. [kenwerzh] nemorant eus an amzervezh dastalañ b.

restlich ag. : hag a chom, a-zilerc'h, dilerc'h ; *die restliche Nacht hat sie nur noch geweint*, a-hed (hed, dre hed) ar rest eus an noz ne reas nemet leñvañ, ne reas ken met leñvañ e-pad ar pennad nozvezh a chome ; *die restlichen zwei Jahre Pacht übernehmen*, kregiñ en daou vloaz lizher a chom c'hoazh.

restlos ag./Adv. : a-zifec'h, a-zifec'h-kaer, gwitibunan, a-bezh, a-grenn, war-naet, gwitibuntamm, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, penn-ouzh-penn, pervezh, treuz-didreuz, a-dreuz-da-dreuz, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, hed an neudenn, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, en holl d'an holl, penn-ha-korf, penn-ha-troad, pizh-razh, tout-pizh-razh, holl-razh, peur-, glez, leun.

Restluft b. (-) : [bev.] aer a-zilerc'h g./b., aer dilerc'h b./g.

Restmagnetismus g. (-) : [fizik] azgwered gwarellek g.

Restmüll g. (-s) : lastez a-zilerc'h g.

Restposten g. (-s,-) : dilerc'h g., dreistad g., traezoù dibenn steudad lies., diwerzhadennoù lies.

Restriktion b. (-,-en) : 1. krennañ g., krennadur g., restrin g., strishadur g., strishaenn b., bevennadur g. ; 2. [mat.] strishaenn b. ; 3. [yezh.] strishadur g. ; 4. [bev.] argrennañ g.

Restriktionsenzym n. (-s,-e) : [mezeg., bev.] enzim argrennañ g.

restriktiv ag. : strishaus, ... strishaat, strizh, bevennus.

Restrisiko n. (-s,-risiken) : riskl hag a chom g., restad riskl g., tiskl goubadus g., riskl aspadus g.

Restsaldo g. (-s,-salden) : dilerc'h kont g., dilerc'h dle g. restal g., diandal g.

Reststoff g. (-s,-e) : dilerc'h g., drailhenn vezher b.

Reststrafe b. (-) : kastiz hag a chom da zedavezout c'hoazh g.

Reststreifen g. (-s,-) : flipenn b. ; *Reststreifen von Tapetenpapier*, flipennoù paper-livet lies.

Resturlaub g. (-s) : devezhioù vak hag a chom da gemer c'hoazh lies.

Restwärme b. (-) : [nukl.] gwrez a-zilerc'h b.

Restzahlung b. (-,-en) : taladur ar restal g., paeamant ar restal g.

Resultante b. (-,-n) : [fizik] pennennad nerzh g., penngennerzh g.

Resultat n. (-s,-e) : 1. [jediñ, mentañ] disoc'h g., disoc'had g. ; 2. [labour, strivoù] disoc'h g., disoc'had g., frouezh g.

resultieren V.gw. (hat resultiert) : dont da-heul, bezañ diwar, dont diwar, disoc'hañ eus, disoc'hañ diouzh, c'hoarvezout eus ; *daraus resultiert*, da-heul (diwar) an dra-se e teu ..., diwar an dra-se e teu ..., ac'hano e c'hoarvez ..., rak-se e ..., dre-se e ..., gant-se e ..., diwar-se e ..., kent a se e ..., e-se e ..., e-skeud-se e ..., alese e ... ; [fizik] *resultierende Kraft*, penngennad nerzh g., penngennerzh g.

Resultierende agk. b. : [fizik] penngennad nerzh g., penngennerzh g.

Resümee n. (-s,-s) : diverradur g., diverrañ g., krennadur g., berrskrid g., divraz g.

resümieren V.k.e. (hat resümiert) : krennañ, diverrañ, divrazañ, ober un divrazañ eus, reiñ un diverrañ eus, ober un diverrañ eus.

Retabel n. (-s,-) : stern-aoter g., taol-aoter b., gorre-aoter g., lein-aoter g.

retardieren V.k.e. (hat retardiert) : gorrekaat, gorregañ, difonnaat, gourzezañ, dilerc'hañ, dilerc'hiañ, warlerc'hiañ, daleañ, deport, ampellañ, diwezataat, pellaat.

retikulieren V.k.e. (hat retikuliert) : rouedekaot.

retikuliert ag. : rouedek.

Retina b. (-, Retinae) : [korf.] luc'hsae b., skramm-lagad g., parch al lagad g., rouedenn-lagad b.

Retorte b. (-,-n) : [kimiezh] tortenn b., lestr-kornek g. ; [dre skeud.] *aus der Retorte*, savet ent-kalvezadel, o tont eus un arnodva, o tont eus un imbours'hva.

Retortenbaby n. (-s,-s) : [mezeg.] babig-amprouetez g.

Retortenstadt b. (-,-städte) : [gwashaus] kêr nevez b.

retour Adv. : [Bro-Suis, Bro-Aostria] distro, a-gil, war-gil, a-dreñv ; *alles retour* ! war-gil tout !

Retourbillet n. (-s,-e/-s) : [Bro-Suis] bilhed mont-dont g.

Retourfahren g. (-) : [Bro-Suis] bleinadur war-gil g., bleinerezh war-gil g.

Retourgeld n. (-s) : [Bro-Suis] moneiz da zistreiñ g., distro war an trok g./b., kemm g.

Retourkutsche b. (-) : P. kemm-ouzh-kemm - trok evit trok - lin evit lin ha stoub evit stoub - taol evit taol - kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - ivin ouzh ivin - lagad evit lagad - krog evit krog - losk evit losk, goul evit goul - distro divalav g./b., distro lous g./b., eilger g., freilhad g.

retournieren V.k.e. (hat retourniert) : kas en-dro, distreiñ d'ar c'haser.

Retourspiel n. (-s,-e) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] match dont g. [*enebet ouzh* : match mont].

retrodatieren V.k.e. (hat retrodatiert) : rakdeiziañ.

Retrospektive b. (-,-n) : kilsell (war) g., kilsellad (war) g., kilselladenn (war) b., kilsellerezh (war) g., kildremmad (war) b., sell war-dreñv (war) g.

retrospektiv ag. : kildremmel, kildremmus, kilsellus, a-dreñv.

Adv. : **1.** o sellet war-giz, o sellet war-gil, pa vez sellet war-dreñv ; **2.** goude taol, a-c'houdevezh, goudevezh, er goudevezh, war-lerc'h, diwezhatoc'h, gant an amzer.

Retroversion b. (-,-en) : drekc'hwelad g.

Retrovirus n. (-,-viren) : [mezeg.] retroviruz g.

retten V.k.e. (hat gerettet) : saveteiñ, sovetaat, salviñ, rekouriñ, mirout, kenderc'hel, kendelc'her gant, lakaat da badout, ober diouzh pad, ober diouzh padout ; *jemandem das Leben retten*, saveteiñ u.b., saveteiñ buhez u.b. (e vuhez d'u.b.), arboellañ e vuhez d'u.b., tennañ u.b. a-dre

zaouarn an Ankoù, tennañ u.b. eus krabanoù an Ankoù (Gregor) ; *er ist sofort dabei, wenn es darauf ankommt, Menschenleben zu retten*, dont a ra diouzhtu, pa vez tud da saveteiñ ; *diesmal war ich gerettet*, neuze e oan mil rekouret ; *seine Ehre retten*, salviñ e enor, en em dennañ gant enor (gant e enor, en e enor) (Gregor), chom digailhar ; *nicht mehr zu retten sein*, bezañ kollet da vat, bezañ barnet a-walc'h da vervel (da vont da goll, da vont da beurgoll) ; *die Situation ist nicht mehr zu retten*, n'eus ket doare da wellaat an traoù ; *wer sich mit denen abgibt, ist nicht mehr zu retten*, un den en o melloù a zo un den kollet ; *rette sich, wer kann* ! pep hini evit e groc'h en ! - tec'h, tec'h ! tout an dud kuit ! - en em saveteiñ nep a c'hall ! ; *Hilfe rettet* ! sikour ! forzh va buhez ! salv hor buhez ! ; *das Lebenswichtigste retten*, saveteiñ ar vag.

rettend ag. : **1.** salvus ; **2.** [dre skeud.] *rettender Engel*, salver g.

Retter g. (-s,-) : **1.** saveteer g. ; **2.** [relij.] Salver g., Mesiaz g., Silvad g.

Retterin b. (-,-nen) : saveteerez b.

Rettich g. (-s,-e) : [louza.] **1.** irvin-ruz str. ; **2.** rifuor str. ; **3.** *wilder Rettich*, alc'hwezen str., elvezen str., raonell g.

Rettung b. (-,-en) : **1.** saveteerezh g., saveteiñ g., saveteadenn b., rekour g., rekourañs b., mirerezh g., miridigezh b. ; *als letzte Rettung*, da rekour diwezhañ, da ziwezhañ ; *du bist meine Rettung* ! te a rekour ac'hanon ! ; **2.** [relij.] silvidigezh b.

Rettungsaktion b. (-,-en) : saveteadenn b., saveteadeg b.

Rettungsanker g. (-s,-) : [dre skeud.] bazh saveteiñ b.

Rettungsboot n. (-s,-e) : bag-saveteiñ b., kanod-savetaj g. ; *die Rettungsboote herunterlassen*, gouzizañ ar bigi-saveteiñ diouzh ul lestr en argoll.

Rettungsbund g. (-s,-bünde) : skoulm-kador g.

Rettungsdienst g. (-es,-e) : servij skoazell vezegel prim g., rann an trumadoù b.

Rettungsflöß n. (-es,-flöße) : radell saveteiñ b.

Rettungsgerät n. (-s,-e) : mekanik saveteiñ g., ardivink saveteiñ g.

Rettungsgürtel g. (-s,-) : gouriz saveteiñ g.

rettungslos ag. : diremed, na c'haller ket saveteiñ ; *rettungslos verloren*, kollet da vat, klañv da vervel, klañv diremed, barnet da vervel ; *er ist rettungslos verloren*, n'eus mann d'ober evitañ.

Rettungsmedaille b. (-,-n) : medalenn saveteer b.

Rettungsring g. (-s,-e) : boue-saveteiñ g.

Rettungsrutsche b. (-,-n) : [nij.] ruzerez saveteiñ b., riklerzh saveteiñ b.

Rettungsschlinge b. (-,-n) : skoulm-kador g.

Rettungsschuss g. (-es,-schüsse) : [polis] *finaler Rettungsschuss*, tenn da lakaat diwezhañ da walloberoù u.b. g., tenn da virout ouzh u.b. a noazout g., tenn dinoazañ g.

Rettungsschwimmen n. (-s) : saveteerezh en dour g., stummadur war ar saveteiñ en dour g., stummadur da vestr neuñver saveteer g.

Rettungsschwimmer g. (-s,-) : mestr neuñver saveteer g.

Rettungsstation b. (-,-en) / **Rettungsstelle** b. (-,-n) /

Rettungswache b. (-,-n) : kreizenn-sikour b.

Rettungswagen g. (-s,-) : ambulañs b., klañvgarr g.

Rettungswesen n. (-s) : servijoù gwareziñ ha saveteiñ lies.

Rettungsweste b. (-,-n) : jiletenn-saveteiñ b.

Return-Taste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell souzañ b.

Retusche b. (-,-n) : eilaozadur luc'hskeudenn g., eilaozadur g.

retuschieren V.k.e. (hat retuschiert) : peurfichañ, treuzneuziañ, eilaozañ, peurlipat ; *ein Foto retuschieren*, eilaozañ ul luc'hskeudenn, treuzneuziañ ur poltred.

Retz n. : [e Breizh] Raez b.

Reue b. (-) : keuz g., keuzidigezh b., morc'hed g./b., morc'hedenn b., meskont b., pened g., glac'har g., bec'h war ar spered g., broud-kalon, broud-koustiañs g., remorz g., azrek g., azrekted b. ; *jede Reue wäre müßig*, ne dalv ket en em zamantiñ, ne dalv ket ar boan kaout keuz, kaout keuz ne dalv da netra, n'eus ket da gaout keuz ; *oberflächliche, unechte Reue*, damgeuz g., damvorc'hed g./b. ; *ihre Reue war unecht*, ne oa ket gwirion ar c'heuz he doa ; *echte und tiefe Reue zeigen*, diskouez ur c'heuz bev ha gwirion, diskouez ur gwir keuz bev ; *echte und tiefe Reue empfinden*, keuziañ e gwirionez, kaout ur c'heuz bev ha gwirion, bezañ islonket e galon gant ar c'heuz ; *aus Reue über seine Sünden weinen*, daeraouiñ d'e bec'hedoù ; *Tränen der Reue*, daeroù a geuz hag a c'hlac'har lies. ; *Reue überkam ihn*, keuz a savas ennañ, keuz a savas gantañ, keuz a savas dezhañ, keuz a grogas ennañ, keuz a zeuas dezhañ, keuz a denijas warnañ, keuz a gouezhas gantañ, islonket e voe e galon gant ar c'heuz, morc'hed a savas dezhañ, morc'hed a grogas ennañ, morc'hed a zeuas dezhañ ; *tätige Reue*, dic'haouadur g., dic'haouiñ g.

Reuegeld n. (-s,-er) : [kenwerzh] dic'herdal g.

Reuekauf g. (-s,-käufe) : [kenwerzh] dic'her g.

Reuekaufsumme g. (-s,-käufe) : [kenwerzh] dic'herdal g.

reuelos ag. : divorc'hed, diremorz, hep keuziañ.

Reuelosigkeit b. (-) : divorc'hed g., digoustiañsusted b., peurzivezhded b., spered-ki g., diouer a skorpuloù g., doare diskorpul g., kinegezh b.

reuemütig ag. : mantret, sammet e galon gant ar morc'hed, krignet e galon gant ar morc'hed, morc'hedus, morc'hedek, keuziek, keuzidik, keuz gantañ, leun a geuz.

Reuemütigkeit b. (-) : keuz g., keuzidigezh b., mantradur g., morc'hed g./b.

reuen V.k.e. (hat gereut) : *etwas reut mich*, keuz bras am eus d'udb, keuz am eus d'udb, glac'har am eus d'udb.

V.dibers. (hat gereut) : *es reut mich*, keuz bras am eus, kerse a zo ganin, mantret on, leun a geuz on, morc'hediñ a ran, morc'hedus on, keuziañ a ran / keuzidikaat a ran / keuziet on / keuzidikaet on / keuzidik on / glac'haret on / glac'har am eus (Gregor).

reuevoll ag. : mantret, sammet e galon gant ar morc'hed, krignet e galon gant ar morc'hed, morc'hedus, morc'hedek, keuziek, keuzidik, keuz gantañ, leun a geuz.

Reuevolle(r) ag.k. g./b. : keuzied g. [*liester* keuzidi], keuziedez b.

Reugebet n. (-s,-e) : [relij.] akt a geuz g., akt a geuzidigezh g.

Reuegeld n. (-s,-er) : [kenwerzh] dic'herdal g.

reuig ag. : mantret, sammet e galon gant ar morc'hed, krignet e galon gant ar morc'hed, morc'hedus,

morc'hedek, keuziek, keuzidik, leun a geuz ; *reuig sein*, bezañ mantret, bezañ leun a geuz.

Reukauf g. (-s,-käufe) : [kenwerzh] dic'her g.

Reukaufsumme g. (-s,-käufe) : [kenwerzh] dic'herdal g.

reumütig ag. : mantret, sammet e galon gant ar morc'hed, krignet e galon gant ar morc'hed, morc'hedus, morc'hedek, keuziek, keuzidik, keuz gantañ, leun a geuz.

Reumütigkeit b. (-) : keuz g., keuzidigezh b., mantradur g., morc'hed g./b.

Reuse b. (-,-n) : baouig g., kidell b., kavell g. [*liester* kavelloù, kevell], kev g., paner b. ; *gefangene Fische in einer Reuse*, kidellad pesked b. ; *mit einer Reuse fischen*, kidellañ ; *mit Reusen fischen*, kevella ; *trichterförmiger Eingang der Reuse*, brok g.

reuten V.k.e. (hat gereutet) : [rannyezh.] distrouezhañ, digarzhañ, digrannañ, difraostañ.

Revalorisierung b. (-,-en) : [arc'hant.] uswerzhedadur g.

Revanche b. (-,-n) : 1. digoll g., taol-digoll g., distro g./b., raveñch g. ; 2. servij roet d'e dro g., servij en eskemm d'unan all g., distro g./b.

Revanchepartie b. (-,-n) / **Revanchespiel** n. (-s,-e) : match digoll g., match distro g., c'hoari digoll g., distro g./b., taol-digoll g., tro-digoll b.

revanchieren V.em. : **sich revanchieren** (hat sich (t-rt) revanchiert) : talvezout, en em vefjiñ, en em zialiñ, en em zigoll, P. adkas an dorzh ; *dafür werde ich mich bei ihm revanchieren*, a) reiñ a rin e vadelezh en-dro dezhañ, distreiñ a rin e vadelezh dezhañ ; b) ober a rin un hevelep tra dezhañ, kas a rin ar fresk d'e di, m'en talvezo dezhañ, m'en tapo dezhañ bepred, me a dalvezo se dezhañ, mirout a rin dezhañ un annoar diwar va buoc'h, gouarn a rin dezhañ ul leue eus va buoc'h, an distro am bo, e baeañ a rin dezhañ, nebaon ! n'eo ket d'ur manac'h eo en deus graet an droug-se, n'eo ket graet an dra-se da vanac'h, koustañ a raio ker dezhañ, koustañ a raio ker d'e lêr, fall-daonet e vo ar geustereenn evitañ, me a lardo e billig dezhañ, staotet he deus ar c'har en e lavreg, n'ez aio ket an dra-se gantañ en douar, kemm-ouzh-kemm e pako ganin / reiñ a rin dezhañ trok evit trok (lin evit lin ha stoub evit stoub) (Gregor).

Revanchismus g. (-) : [polit.] raveñchouriezh b.

Reveille b. (-,-n) : [lu] dihun g., dihunadeg b.

Reverenz b. (-,-en) : 1. azaouez b., revil g. ; 2. stouadenn b., soubladenn b.

Revers¹ n.g. (-,-) : [dilhad] rambraz g., troñsenn b., distroenn b., troñs g.

Revers² g. (-es/-,-e/-) : pil g., tu-gin g., tu fleur g.

Revers³ g. (-es,-e) : [kenw.] lizher-prometiñ g., lizher-gouestl g., lizher-kred g. ; *einen Revers unterschreiben*, sinañ ul lizher-prometiñ (ul lizher-gouestl, ul lizher-kred).

reversibel ag. : eiltroüs, tro-distro, amginus, distroadus, eilpennadus.

Reversibilität b. (-) : eiltroüsted b., eilpennadusted b., distroaduster g., distroadusted b.

revidieren V.k.e. (hat revidiert) : adwelet, azgwelet, adsellet, distremen, adtremen, gwiriañ, ensellet, reizhañ ; *die Bücher revidieren*, ober un distremen d'ar c'hontoù (Gregor), ober un adtremen d'ar c'hontoù, adwelet ar c'hontoù.

Revier n. (-s,-e) : 1. distrig g., karter g., pastel b., tachennad b., takad g. ; 2. [lu] klañvdi ; 3. komiserdi polis

g. ; 4. dalc'h g., beli b., karg b., emell g. ; 5. tachenn chase b., tachenn hemolc'h b., mirva chase g., chase prevez g. ; 6. [loen.] tread g., lec'h annez g., lec'h annezadur g., chomlec'h g. ; *eine Robbenkolonie hat an diesem Küstenstreifen ihr Revier etabliert*, un tolpad reuniget a ra e chomlec'h en aod-mañ ; 7. [mengleuz.] diazad glaou g., glaoueg b.

Revierförster g. (-s,-) : pennward-koad g.

Revierstube b. (-,-n) : [lu] klañvdi g.

Reirement n. (-s,-s) : [polit.] fiñvadeg postoù b., adverdur g., adver g.

Revision b. (-,-en) : 1. adsell g., adwel g., adselladenn b., adweladenn b., gwiriadur g., gwiriadurezh b., gwiridigezh b., gwirierezh g., ensellerezh g., enselladur g., kontroll g., kontrollerezh g., distremen g., reizhadur g., difaziadur g., reizhadenn b. ; 2. daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g., daskemmad g. ; 3. [gwir] azgweladur g., azgweladenn b. ; *Revision einlegen*, goulenn azgweladur ur prosez, mont war c'halv, gervel d'ul lez uheloc'h, sevel amoug d'al lez azgwelout.

Revisionismus g. (-) : [polit.] azgwelouriezh b.

Revisionist g. (-en,-en) : [polit.] azgwelour g.

Revisor g. (-s,-en) : azgwelour g., kontrollor g., reolier g., gwirier g.

Revisorin b. (-,-nen) : azgwelourez b., kontrollerez b., reolerez b., gwirierezh b.

Revokation b. (-,-en) : terridigezh b., freuzidigezh b. ; *die Revokation des Edikts von Nantes*, terridigezh edit Naoned b.

Revolte b. (-,-n) : 1. [polit.] emsav g., emsavadenn b., emsavadeg b., emsaverzh g., harzerzh g., darsav g., emzispac'h g., taol-dispac'h g., dispac'h g., dispac'hadeg b., taol-freuz g., ravolt b., hutinadeg b., taol-strap g., kilverzadeg b., arvelladenn b., arvelladeg b., kabaduilh b., kabal b., kabalad b. ; 2. tabut g., sabad g., cholori g., termaji g., todilhon g., hemolc'h g., brud b./g., tourni b., trouz g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, bosenn b., estlamm g., jabadao g., tousmac'h g., diframm g., karnaj g., karbac'h g., kabal b., keusteuenn b., foar b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., berv g., diskrap g., keflusk g., fourgas g., taol fourgas g.

revoltieren V.gw. (hat revoltiert) : en em zispac'hañ, emzispac'hañ, dispac'hañ, en em sevel, en em ravoltiñ, hutinañ, kilverziñ, kilbenniñ, kabaduilhañ, kabalat, arvellat ; *gegen seine Eltern revoltieren*, en em zispac'hañ ouzh e dud, en em sevel ouzh e dud, disujañ d'e dud, mont enep e dud, sevel a-enep e dud, treiñ enep e dud, mont en enep d'e dud, ober ouzh e dud, rebarbiñ ouzh e dud.

revoltierend ag. : desfailh, emsavet, disent ouzh ar pennadurezhioù.

Revolution b. (-,-en) : dispac'h g., reveulzi b., taol-reveulzi g., taol-dispac'h g., kemmdro b., trouz bras g., reuz bras g. ; *die soziale Revolution*, an dispac'h kevredigezhel g. ; *die Weltrevolution*, an dispac'h er bed a-bezh g., an dispac'h bed g. ; *die samtene Revolution*, an dispac'h voulouz g. ; *statt Revolution Evolution* (Kant), emdroadur e-lec'h dispac'h ; *die Revolution frisst ihre eigenen Kinder*, an dispac'h a lonk e vugale ; *die französische Revolution*, an Dispac'h g., an Dispac'h benniget g., an Dispac'h Bras g., an dispac'h gall g. ; *präfaschistischer Ausgang der französischen Revolution*,

protofaschistischer Ausgang der französischen Revolution, disoc'h kentfaskour an dispac'h gall g. ; *die russische Revolution*, an dispac'h rusian g. ; *die Revolutionen sind die Lokomotiven der Geschichte* [Marx / Engels], stlejezioù an istor eo an dispac'hioù, pennegefluskerioù an istor eo an dispac'hioù, pennluskerioù an istor eo an dispac'hioù ; *die Fahne der Revolution schwingen*, sevel banniel an dispac'h ; *als die Revolution ausbrach*, d'an amzer ma savas an trouz bras, d'an amzer ma savas ar reuz bras ; *eine Revolution brach aus*, dispac'h a savas ; *er war der sozialistischen Revolution treu geblieben*, dalc'het en doa da vanniel ruz an dispac'h, chomet e oa fidel d'an dispac'h sokialour ; *industrielle Revolution*, dispac'h greantel g., reveulzi ijinerezhel b., reverzhi c'hreantel b., reveulzi c'hreantel b., kemmdro c'hreantel b. ; [labour-douar] *grüne Revolution*, dispac'h glas g., kemmdro c'hlas b. ; *landwirtschaftliche Revolution*, kemmdro el labour-douar b.

revolutionär ag. : 1. dispac'hel, reveulzius, ... an dispac'h ; *die revolutionäre Praxis*, pleustr an dispac'h g. ; 2. [dre skeud.] disheñvel-krenn diouzh kent, reveulzius.

Revolutionär g. (-s,-e) : dispac'her g., reveulzier g. ; *ein Revolutionär in Schlafrock und Pantoffeln*, ur c'hakdispac'her g., ur brizhdispac'her g., un dispac'her bihan boazh g., un dispac'her bouk g., un dispac'her tremenet dre ar ridell g. ; *die Revolutionäre und die Königstreuen*, ar re c'hlas hag ar re wenn ; *die Revolutionäre und die Konservativen*, ar re ruz hag ar re wenn ; *die Revolutionäre haben den politischen Zentralismus eingeführt*, savelet e voe ar c'hreizennerzh politikel gant an dispac'herien.

Revolutionärin b. (-,-nen) : dispac'herez b., reveulzierez b.

revolutionieren V.k.e. (hat revolutioniert) : reveulziañ, dispac'hañ.

Revolutzer g. (-s,-) : [polit.] propagandour g., meni dispac'her g., reveulzier g., penn-dispac'h g., kabaler g., iriennor g., fourgaser g.

Revolutzerin b. (-,-nen) : [polit.] propagandourez b., meni dispac'herez g., reveulzierez b., penn-dispac'h g., kabalerez b., iriennerez b., fourgaserez b.

Revolver g. (-s,-) : revolver g., pistolenn-dro b.

Revolverblatt n. (-s,-blätter) : [dre skeud.] kazetenn flapaj taer g., kazetenn vrudailhoù taer ha kasonius b.

Revolverdrehbank b. (-,-bänke) : [tekn.] turgn damemgefre g., turgn revolver g.

Revolverheld g. (-en,-en) : dic'houinour g., paotr na vez ket pell evit dic'houinañ e revolver g., paotr na vez ket pell evit lakaat e revolver da c'hoari g., paotr pront da dennañ g., paotr prim da dennañ g.

Revolvertrommel b. (-,-n) : [arm] taboulin b.

revozieren V.k.e. (hat revoziert) : freuzañ, dispenn, terriñ, foeltrañ, dianzavout, dianzav, dislavaret, dinac'h.

Revue b. (-,-n) : 1. kelaouenn b., mareadeg b., kelaouenn-gelc'h b., kelc'hgelaouenn b., rollenn b., dastumadenn b., kazetenn b. ; 2. [c'hoariva] abadenn diseurtoù b., abadenn diseurtajoù b., diduamant g. ; 3. [lu] moustr g., gwel g., gweladeg b., gweladell b., gweloù lies. ; *Revue passieren lassen*, moustrañ / ober gwel / ober moustr (Gregor), ober gweladeg, ober ar gwel bras, ober ar gweloù bras.

Revuetänzer g. (-s,-) : dañser kabared g., dañser abadennoù diduamant g., dañser abadennoù diseurtajoù g.

Revuetänzerin b. (-,-nen) : dañserez kabared b., dañserez abadennoù diduamant b., dañserez abadennoù diseurtajoù b.

Reykjavik n. : Reykjavik b.

Rezensent g. (-en,-en) : skridvarner g.

Rezensentin b. (-,-nen) : skridvarnerez b.

rezensieren V.k.e. (hat rezensiert) : skridvarn.

Rezensien b. (-,-en) : skridvarnerezh g., pennad-skrid evit kinnig ul levr g.

Rezensionsexemplar n. (-s,-e) : pennad-skrid orin g., pennad-skrid da dabal ha da zifaziañ g.

Rezept n. (-s,-e) : 1. [mezeg.] ordrenañ b. ; 2. *Rezept zu einer Speise*, rekiye g., sekred-kegin g., sekred evit ober ur meuz g. (Gregor) ; 3. hentenn b., doare g., hent g.

rezeptfrei ag. : [mezeg.] hag a c'haller prenañ hep ordrenañ.

Rezeption b. (-,-en) : degemer g., degemeridigezh b.

rezeptiv ag. : 1. degemerus, darbennus. ; 2. [bred.] heresevus, heselaouus, euvridik.

Rezeptivität b. (-) : 1. [bev.] skiantaerezh g. ; 2. [bred.] heresevuster g., heresevusted b. ; 3. degemerusted, darbennusted b.

Rezeptor g. (-s,-en) : [korf., bev.] fraouva g., kellig-resev b. ; *biologischer Rezeptor*, fraouva bevedel g.

Rezeptpflicht b. (-) : [mezeg.] ordrenañ dre ret b.

rezeptpflichtig ag. : [mezeg.] da gaout diwar un ordrenañ nemetken, na vez roet nemet diwar un ordrenañ.

Rezess g. (-es,-e) : [istor, gwir] 1. emglev g., kevrat b. ; 2. teul g., akta g.

Rezession b. (-,-en) : [armerzh] enkil g., resedadur g., resediñ g.

Rezessionsphase b. (-,-n) : [armerzh] prantad enkil g.

Rezidiv n. (-s,-e) : 1. [mezeg.] adklañvaat g., adfeilh g. ; 2. [gwir] adfeilh g. / adkouezh g. (Gregor).

rezidiv ag. : 1. [mezeg.] hag a gouezh klañv en-dro ; 2. [gwir] ... adfeilher, ... adfeilh, ... adfeilhañ.

Rezipient g. (-en,-en) : 1. degemerer g., resever g., lenner g., selaouer g., arvester g., arvestiad g. ; 2. [tekn.] kloc'h gouloñ g.

rezipieren V.k.e. (hat rezipiert) : degemer g., resev, euvriñ.

reziprok ag. : 1. keveskemm, ken-, kenetre- ; 2. [mat.] keveskemm ; 3. [preder.] *reziprokes Urteil*, keveskemmen b. ; 4. [yezh.] ... kenemober ; *reziprokes Pronomen*, raganv-gour kenemober g.

Rezipropronomen n. (-s,-/pronomina) : [yezh.] raganv-gour kenemober g.

Reziprozität b. (-) : keveskemm g., keveskemmd g., keveskemmded b.

Rezitation b. (-,-en) : resital barzhel g.

Rezitativ n. (-s,-e) : [sonerezh] dibungan g.

Rezitor g. (-s,-en) : dibuner barzhonegoù g.

Rezitorin b. (-,-nen) : dibunerez varzhonegoù b.

rezitieren V.k.e. ha V.gw. (hat rezitiert) : dibunañ, displegañ.

RGB-Modus g. (-) : [stlenn.] mod RGB g.

R-Gespräch n. (-s,-e) : [kozh] pellgomzadenn da vezañ paeet gant an degemerer b.

rh : [berradur evit **Rhesusfaktor negativ**] Rh-.

Rh : [berradur evit **Rhesusfaktor positiv**] Rh+.

Rhabarber g. (-s) : [louza.] rubarbez-liorzh str.

Rhapsode g. (-n,-n) : [Henamzer] rapsod g.

Rhapsodie b. (-,-n) : rapsodienn b.

rhapsodisch ag. : 1. rapsodek ; 2. danel, darnaouek, diglok, digempoell, digendalc'h, diere, diliamm.

Rhein g. (-s) : 1. *der Rhein*, ar Roen b. ; *Vater Rhein*, hor mammig ar Roen b. [lezanv ar Roen] ; *der Rhein bildet zum Teil die Grenze zwischen dem Elsass und Deutschland*, ar Roen a ra un tamm eus an disparti etre Bro-Elzas ha Bro-Alamagn ; 2. [tro-lavar] *bis dahin fließt noch viel Wasser den Rhein hinunter*, en hon huñveoù emañ c'hoazh - en ifernioù emañ - n'eo ket go an toaz, pell ac'hano - e bloaz an erc'h du marteze - an devezh goude biken - dindan zivin emañ c'hoazh - pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien - pa nijo ar moc'h - pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh - pa ne vo ket a vleuñv el lann pe goude-se - a-benn neuze e vo erru kozh an diaoul en ifern - a-benn neuze hag ac'hanen di en do harzhet meur a gi - pell amzer a vezo ac'hann di - pell emañ Yann diouzh e gazeg c'hoazh - ur poulzad mat a amzer a vezo ac'hann di.

Rheinbund g. (-s) : [istor] *der Rheinbund*, kengevread ar Roen g.

Rheinfahrt b. (-,-en) : beaj war ar Roen b., tro war ar Roen b.

Rheinfall g. (-s) : lamm-dour ar Roen g.

Rheingau g. (-pe -s) : *der Rheingau*, korn-bro e su Taunus g., Rheingau b.

rheinisch ag. : ... ar Roen, roenat.

Rheinland n. (-s) : *das Rheinland*, Bro ar Roen b.

Rheinlande lies. : proviñsoù Traoñienn ar Roen lies.

Rheinländer g. (-s,-) : Roenad g.

Rheinländerin b. (-,-nen) : Roenadez b.

rheinländisch ag. : ... Bro ar Roen, roenat.

Rheinland-Pfalz n. : Bro ar Roen-Palezelezh b.

Rheinpfalz b. (-) : *die Rheinpfalz*, ar Balezelezh roenat b.

Rheintöchter lies. : [mojenn.] merc'hed ar Roen lies.

Rheinwein g. (-s,-e) : gwin Traoñienn ar Roen g.

Rhenium n. (-s) : [kimiezh] reniom g.

Rheologie b. (-) : [fizik] reologiezh b., beroniezh b.

Rheostat g. (-s,-e) : [fizik] reostat g., redreizher g.

rheostatisch ag. : [fizik] reostatek.

Rhesusaffe g. (-n,-n) : [loen.] rezuz g.

Rhesusfaktor g. (-s) : [mezeg.] rezuz g.

Rhesusfaktoren lies. / **Rhesussystem** n. (-s) : reizhiad rezuz b.

Rhetor g. (-s,-en) : [Henamzer] retor g., retour g.

Rhetorik b. (-) : dareulerezh g., dareulañ g., prezegouriezh b., helavarouriezh b., retorik g., helavaroniezh b.

Rhetoriker g. (-s,-) : helavarour g., retorikour g., dareulour g.

rhetorisch ag. : retorikel, helavarouriezhel, dareuladel ; *rhetorisch begabt*, helavar, beget-mat, teodet-mat, teodet-kaer, lañchennet-mat, latennet-kaer, dilu a deod, ur c'haozeer brav anezhañ, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezegeer anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, brokus a gomzoù, aes ha fraezh ar prezeg gantañ.

Rheuma n. (-s) : remm g., katar-remm g., arwez-douar g., droug-izili g., poan-izili b., gwendr-red g. ; *er leidet an Rheuma*, *er leidet unter Rheuma*, poaniañ a ra gant ar remm, arwezet eo, feret eo, remmet eo, ar remm (an arwez-douar, droug-izili, poan-izili) a zo gantañ, dalc'het eo gant ar remm (gant an arwez-douar), taget eo gant ar remm, tizhet eo gant ar remm, eñ a zo skoet poan-izili dezhañ, douget (techet) eo da gaout remm (arwez-douar), gwasket e vez gant ar remm, klañv eo gant ar remm ; *er leidet immer mehr unter Rheuma*, ar remm a grog ennañ muioc'h-mui, gwashaat a ra da boaniañ gant ar remm, kreskiñ a ra da boaniañ gant ar remm, poaniañ a ra gwazh-ouzh-gwazh gant ar remm, poaniañ a ra gwazh-âr-wazh gant ar remm, poaniañ a ra gwashoc'h-gwazh gant ar remm, poaniañ a ra gwashoc'h-gwashañ gant ar remm, souriñ a ra da boaniañ gant ar remm ; *diese neue Arznei hilft gegen Rheuma*, efedus eo an dramme nevez-se a-enep ar remm, mat eo al louzoù nevez-se ouzh ar remm, galloudus eo ar remed nevez-se ouzh ar remm ; *Rheuma hervorruft*, remmus.

Rheumatiker g. (-s,-) : [mezeg.] remmeg g., den gant ar remm g., den remmet g., den arwezet g., den feret g.

Rheumatikerin b. (-,-nen) : [mezeg.] remmegez b., plac'h gant ar remm b., plac'h remmet b., plac'h arwezet b., plac'h feret b.

rheumatisch ag. : [mezeg.] ... remm, ... ar remm, remmel.

Rheumatismus g. (-s, Rheumatismen) : [mezeg.] remm g., katar-remm g., arwez-douar g., droug-izili g., poan-izili b., gwendr-red g. ; *sellit ouzh Rheuma*.

Rheumatologe g. (-n,-n) : [mezeg.] mezeg ar remm g., remmour g.

Rheumatologie b. (-) : [mezeg.] mezegiezh ar remm b., remmouriezh b.

Rheumatologin b. (-,-nen) : [mezeg.] mezegez ar remm b., remmourez b.

rheumatologisch ag. : [mezeg.] remmourel, ... ar remmouriezh.

Rhinitis b. (-, Rhinitiden) : [mezeg.] friad g., rinit g., rinitenn b.

Rhinozeros n. (-/-ses,-se) : 1. [loen.] frikorneg g. [*sellit ivez ouzh Nashorn*] ; 2. [dre skeud.] makez penn leue g., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., kakouz g., tamm kakouz g., penn-touilh g., kac'her polos g., paourkaezh diod g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn pout g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., darsod g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., diskiant g., pennsod g.

Rhizom n. (-s,-e) : [louza.] korzenn-wrizienn b., dangorz str., rizom g.

Rhizopode g. (-n,-n) : [loen.] amib str., rizopod g.

Rhodesien n. (-s) : Rodezia b.

Rhodium n. (-s) : [kimiezh] rhodium g.

Rhododendron g./n. (-s, Rhododendren) : [louza.] brug-roz str., gwez-roz str., rododendron str., roz-doñdoñ str.

Rhodos n. : Rodos b., Rodez b., enez Rodos b., enez Rodez b.

rhombisch ag. : 1. rombek, lankellek ; 2. [mat.] romboidel.

Rhomboeder n. (-s,-) : [mat.] romboedr g., lankelldaleg g.

Rhomboid n. (-s,-e) : [mat.] romboid g.

Rhombus g. (-, Rhomben) : [mat.] lankell b., romb g. ; *der Rhombus und das Dreieck sind geometrische Figuren*, al lankell hag an tric'horn a zo anezho lunioù mentoniell, lunioù mentoniell eo al lankell hag an tric'horn.

Rhone b. (-) : *die Rhone*, ar Ron g.

Rhuys-Halbinsel b. (-) : *die Rhuys-Halbinsel*, gourenez Rewiz b.

Rhythmik b. (-) : dastalmegezh b., dastalmerezh g., dastalmoniezh b., luskegezh b., luskoniezh b.

rhythmisch ag. : 1. korvezek, luskek ; *rhythmische Gymnastik*, jiminas luskek g. ; 2. [sonerezh] dastalmel ; *rhythmisches Motiv*, tres dastalmel g.

Rhythmus g. (-, Rhythmen) : 1. lusk g., kellusk g., dastalm g., talm g. ; *seinen eigenen Rhythmus gehen, ganz nach seinem Rhythmus gehen*, mont en e reol, mont d'e gamm, mont diouzh e gamm, mont war e gamm ; 2. [skiantoù] reollusk g., korvez b. ; *Herzrhythmus*, korvez kalon b. ; *biologischer Rhythmus*, korvez vevedel b., bevgorvez b.

Ria b. (-,-s) : ria g., aber b., brec'h-vor b., [rannyezh. e brezhoneg] richer b.

Ribisel b. (-,-n) [Bro-Aostria, louza.] kastilhez str., kastilhezenn b., kastrilhez str., kastrilhezenn b.

Riboflavin n. (-s) : [mezeg.] riboflavin g.

Ribonuklease b. (-) : [bev.] ribonukleaz g.

Ribonukleinsäure b. (-,-n) : [bev.] trenkenn ribonukleek b.

Ribosom n. (-s,-en) : [bev.] ribozom g.

Richard g. : Richarz g. ; *Richard Löwenherz*, [roue Bro-Saoz] Richarz Kalon Leon g., Richarz Kentañ g., Richarz ar C'hentañ g.

Richtantenne b. (-,-n) : [skingomz] stign durc'haus g., stign hanroudek g.

Richtapparat g. (-s,-e) : [tekn.] ijinenn gwintañ b., ijinenn sonnañ b., ijinenn dresañ b.

Richtaufsatz g. (-es,-aufsätze) : [lu] bizerez b.

Richtbahnhof g. (-s,-höfe) : [lu] porzh-houarn kreizenniñ ha dasparzhañ g.

Richtbaum g. (-s,-bäume) : maout-Mae g., boked an ti nevez g. [*pa vez echu ar braslabourioù*], boked lein an ti nevez g., boked ar savadeg g.

Richtbeil n. (-s,-e) : dibennerez b., bouc'hal vourev b., bouc'hal dibennañ b.

Richtblei n. (-s,-e) : [tekn.] plommenn-skouer b., neudenn blom b.

Richtblock g. (-s,-blöcke) : pilgos ar bourev b., kef-lazh g.

Richtbogen g. (-s,-bögen) : [lu] gwareg dantek bukañ b., gwareg dantek bizañ b.

Richte b. (-) : *etwas in die Richte bringen*, lakaat udb a-blom, lakaat udb war e zres, lakaat udb en e blom, lakaat udb en e sav, sevel udb en e blom, plomañ udb, dresañ udb, sonnañ udb, sonnaat udb, distouiñ udb, adsevel udb, troadañ udb, eeunañ udb, gwintañ udb, didortañ

udb ; *aus der Richte kommen*, diheñchañ, kosteziañ, mont a-dreuz.

richten V.k.e. (hat gerichtet) : 1. gwintañ, sonnañ, dresañ ; *gerade richten*, plomañ, lakaat sonn, sonnañ, sonnaat, lakaat en e blom, lakaat war e zres, dresañ ; *den Dachstuhl richten*, lakaat koadaj an doenn en e blas, lakaat ar c'hoad war an ti ; *den Mast in die Höhe richten*, lakaat ar wern war he dres, lakaat sonn ar wern, plomañ (sevel) ar wern ; *seine Uhr richten*, lakaat e eurier en eur vat (en eur reizh).

2. [dre astenn.] durc'haat, treiñ, poentañ, bukañ, bantañ, eeunañ ; *das Geschütz auf (gegen) die Stadt richten*, poentañ (bukañ, bantañ, eeunañ) ar c'hanol war gêr, bantañ ar c'hanol a-enep kêr, eeunañ ar c'hanol war-du kêr ; *eine Waffe richten*, poentañ (bukañ, bantañ, eeunañ) un arm, lakaat un arm en e vant ; *er richtete sein Gewehr auf mich*, eeunañ a reas e fuzuilh war-du ennon, poentañ a reas e fuzuilh warnon, bantañ a reas e fuzuilh warnon, bukañ a reas e fuzuilh warnon ; *ein Fernglas richten*, bukañ (poentañ) ul lunedenn ; *seine Aufmerksamkeit auf einen Gegenstand richten*, teuler evezh ouzh udb, sellet gant evezh ouzh udb, delc'her e evezh war udb, chom da gompren en udb, sellet pizh ouzh udb ; *die Segel (nach dem Winde) richten*, lakaat (treiñ, reizhañ) ar gouelioù diouzh ar roud-avel ; *den Kurs nach Süden richten*, skeiñ etrezek ar su (d'ar su, diouzh kostez ar su, war-zu ar su, etramek ar su), treiñ d'ar su (etrezek ar su, etramek ar su), ober hent etrezek ar su, pennañ war-zu ar su, pennañ war-du ar su, mont penn e su, durc'haat d'ar su, durc'haat ouzh ar su ; *die Augen gen Himmel richten*, sellet d'an nec'h, sellet war-zu an nec'h, sellet er vann, gorren e zaoulagad etrezek an oabl ; *den Blick auf etwas (t-rt) richten*, treiñ e selloù war-zu udb, treiñ e zaoulagad (e selloù) ouzh udb, parañ (V.k.e) e zaoulagad war udb ; *sein Blick war starr auf mich gerichtet*, e selloù a blave warnon, e zaoulagad a bare warnon, e zaoulagad a chome paret warnon, chom a rae e lagad warnon.

3. kas ; *eine Bitte an jemanden richten*, kas ur reked d'u.b., azgoulenn udb digant u.b. ; [dre skeud.] *jemanden zugrunde richten*, rivinañ (diwadañ, diskar, distroadañ) u.b., kas u.b. d'ar baz, kas u.b. da raz, kas u.b. da baour, lakaat u.b. war an douar noazh, kas u.b. war ar plaen, lakaat u.b. war an noazh, lakaat (teuler, kas) u.b. war an teil, kas u.b. da get (da neuz, d'e gollidigezh) ; *er hat seine Gesundheit zugrunde gerichtet*, graet en deus diouzh kleñvel, distreset (findaonet, foeltret, diskaret, drastet, distrujet, gwallgaset, fritet, euvret, rivinet) en deus e yec'hed, lakaet en deus e yec'hed en arvar, en em zifindaoniñ en deus graet, graet en deus gaou ouzh e yec'hed, kollet en deus e yec'hed (Gregor).

4. mont diouzh, en em ober diouzh, ober diouzh, lakaat da genglotañ, keidañ ; *seine Ausgaben nach seinen Einnahmen richten*, ober dispignoù diouzh e c'hounidoù ; *man sollte seine Ausgaben nach seinen Einnahmen richten*, diouzh e aez eo kas ar saout er-maez, diouzh an aez eo kas ar saout er-maez, nebeut e ranker dispign pa ne c'hounezher ket kalz, ar paour a vank dezhañ malañ munut, bez' e ranker ober an eured gant ar pezh a dud 'zo ; *die Produktion nach der Nachfrage richten*, keidañ (reizhañ) ar c'henderc'h diouzh ar goulenn.

5. aozañ, kempenn, prientiñ, renkañ, reizhañ ; *den Tisch richten*, staliañ (sterniañ) an daol, lakaat (servijañ) an daol (Gregor) ; *alles für den Empfang richten*, prientiñ pep tra evit an degemer, lakaat an traoù e par evit an degemer, reizhañ pep tra a-benn an degemer ; *etwas ins Werk richten*, boulc'hañ udb, lakaat udb war ar stern, reiñ lañs d'udb.

6. *jemanden richten*, a) barn u.b. ; b) lakaat u.b. d'ar marv.

V.gw. (hat gerichtet) : *über jemanden richten*, barn u.b., en em lakaat da varner war u.b. ; *ich habe nicht über ihn zu richten*, n'eo ket din-me da varn anezhañ, n'emañ ket e dalc'h ganin (n'emañ ket em c'herz) barn anezhañ.

Anv-gwan verb **gerichtet** : durc'haet, troet ; *die Bildung ist auf die volle Entfaltung der menschlichen Persönlichkeit gerichtet*, pal an deskadurezh eo peurzorren personelezh mab-den.

V.em. : **sich richten** (hat sich (t-rt) gerichtet) : 1. *sich in die Höhe richten*, [savadur, menez] bezañ sonn en e sav, bezañ gwintet en aer, sevel, mont en e sav ; *die Schote richten sich in den Himmel*, siminalioù al labouradegoù a zo gwintet en aer.

2. mont diouzh, en em ober diouzh, ober diouzh, reizhañ e emzalc'h diouzh ; *Sie müssen sich danach richten*, ret e vo deoc'h mont diouzh an dra-se, ret e vo deoc'h en em ober diouzh (gant) an dra-se ; *sich nach jemandes Wünschen richten*, reiñ pep tra d'u.b. diouzh e c'hoant, ober diouzh mennozh u.b., ober diouzh c'hoant u.b., ober udb da c'houst u.b., mont diouzh c'hoant u.b., ober en (diouzh) diviz u.b. (Gregor) ; *sich nach einem Standart richten*, kemer udb da stalon, en em skouriañ diouzh ur stalon, kemplegañ d'ur stalon ; *ich habe mich nach ihm gerichtet*, graet em boa egistañ (diouzh e skouer, diouzh e lavar, diouzh e ziviz, dioutañ), graet em boa e lavar, kemeret em boa anezhañ da skouer, kemeret em boa skouer dioutañ (diwarnañ), tennet em boa skouer dioutañ, heuliet em boa e skouer, reizhet em boa va emzalc'h diouzh e hini ; *sich nach der Mode richten*, ober diouzh ar c'hiz, mont da heul ar gizioù nevez, mont da heul ar modoù nevez, mont diouzh ar c'hiz, mont gant ar c'hiz, mont da heul ar c'hiz ; [yezh.] *sich nach dem Hauptwort richten*, bezañ displeget hervez (diouzh) an anv-kadarn, bezañ troet hervez (diouzh) an anv-kadarn.

3. sellet ouzh, talvezout ; *gegen wen richtet sich diese Anspielung* ? evit tagañ piv eo ar c'homzoù distroet-se ? da biv e talvez ar c'homzoù distroet-se ? da biv eo ar c'homzoù distroet-se ? ; *die Frage richtet sich an Sie*, ar goulenn-se a sell ouzhoc'h (a dalv deoc'h, a zo evidoc'h, a zo deoc'h).

4. mont a-enep, teurel ar bec'h war, tamall, tagañ ; *das Buch richtet sich gegen soziale Missstände*, al levr a dag direizhamantoù kevredigezhel 'zo.

5. [lu] mont war-renk, en em lakaat war-renk ; *richt 't euch* ! a-renk !

Richten n. (-s) : durc'hadur g., bizañ g., bukañ g.

Richter g. (-s,-) : barner g., reizhaouer g. ; *stellvertretender Richter*, eilbarner g. ; *den Richter anrufen*, mont da-gaout ar barner ; *jemanden vor den Richter bringen*, sevel ur prosez ouzh u.b., poursuiñ u.b. dirak al lez-varn, kas u.b. dirak al lez-varn, kas u.b. dirak ar barner, prozezañ ouzh u.b., prozezañ u.b. ; *sich zum*

Richter machen, sich zum Richter aufwerfen, en em lakaat da varner ; *oberster Richter*, pennvarner g. ; [sport] *Linienrichter*, tredeeg ar wrimenn g.

Richteramt n. (-s,-ämter) : karg a varner b.

Richterin b. (-,-nen) : barnerez b., reizhaouerez b.

richterlich ag. : barnerezhel, lezvarnel, ... barn, ... barnerezh, ... barnedigezh ; *richterliche Kontrolle*, evezhierezh lezvarnel g. ; *ein richterliches Amt ausüben*, bezañ en ur garg a varner, bezañ barner diouzh e garg.

Richtermütze b. (-,-n) : kaskenn b.

Richterschaft b. (-) : korf ar varnourien g., ar varnerien lies., ar varnouriezh b.

Richterskala b. (-) : skeul Richter b.

Richterspruch g. (-s,-sprüche) : devarn b., barnedigezh b., setañs b.

Richterstand g. (-s) : korf ar varnourien g., ar varnerien lies., ar varnouriezh b. ; *Priester- und Richterstand*, paotred o saeoù du lies.

Richterstuhl g. (-s,-stühle) : kador-varn b.

Richtfehler g. (-s,-) : fazi bukañ g., fazi bizañ g.

Richtfest n. (-es,-e) : fest an ti nevez b./g. [*pa vez echu ar braslabourioù*], fest ar savadeg b./g., fest lein an ti nevez b./g., fest ar boked b./g., savadeg b.

Richtfeuer n. (-s,-) : [merdead.] tour-tan g., letern b.

Richtfunk g. (-s,-e) : 1. bann hertzel g. ; 2. [skingomz] adkaser g.

Richtfunkantenne b. (-,-n) : [skingomz] stign durc'haus g., stign hanroudek g.

Richtfunkstrecke b. (-,-n) : hordennad hertzel b.

Richtgeschwindigkeit b. (-,-en) : tizh erbedet g., tizh aliet g.

Richtglas n. (-es,-gläser) : buker g., hesteuder g.

Richthobel g. (-s,-) : rabot bras g., verlop g.

richtig ag./Adv. : 1. mat, reizh, reizhek, just, dik, rik, gwir, gwiriek, real, difazi, resis, pervezh ; *der richtige Weg*, an hent mat g. ; *der richtige Mann (der Richtige)*, an den reizh g. ; *sein richtiger Name*, e anv mat g., e anv gwirion g., e anv reizh g. ; *die Uhr geht richtig*, an eurier a ro an eur rik, d'an eur vat emañ an eurier, mat emañ an eurier, diskouez a ra an eurier an eur vat, just eo an eurier, an eurier a labour mat ; *richtiges Gewicht*, pouez rik g., pouez reizh g., pouez real g., pouez just g. ; *das richtige Gewicht haben*, pouezañ just ; *es ist noch nicht die richtige Zeit, um Bäume zu pflanzen*, n'emañ ket ar c'houlz da blantañ gwez c'hoazh, n'emañ ket ar c'houlz vat evit plantañ gwez c'hoazh ; *richtig schreiben*, skrivañ reizh, skrivañ difazi ; *richtig singen*, kanañ just, kanañ kaer, bezañ reizh e vouezh ; *so ist's richtig*, mat e giz-se, dispar, dreist eo, se 'zo dreist ! ; *meine Wäsche war noch nicht richtig trocken*, va linselioù ne oant ket kras a-walc'h ; *er fand die richtigen Worte*, komz a reas just, kavout a reas ar gerioù dik ; *richtig messen*, muzuliañ just ; *ich tue es, wie ich es für richtig halte*, ober a ran diouzh va santimant ; *tue es so, wie du es für richtig hältst*, gra hervez da faltazi, gra diouzh da vod, gra diouzh da santimant ; *Irrtümer richtig stellen*, reizhañ fazioù, reizhaat fazioù ; *er hat es richtig beurteilt*, reizh eo e varn ; *richtig handeln*, ober mat, ober an dra reizh ; *mach die Tür richtig zu*, serr kloz an nor, serr mat an nor ; *wir haben das richtige Wetter für unseren Spaziergang erwischt*, ne vo ket divalav deomp mont da bourmen gant

an amzer a ra ; *das ist richtig !* gwir eo ! e-giz-se emañ ! a-du ! emaoch ganti ! gwir a-walc'h a lavarit ! hemañ avat a zo gwir ! n'eo ket gaou a lavarit ! reizh eo ! se 'zo just ! evel-se krak ! ; *er weiß, wie man es richtig macht*, an neuz en deus, an tu en deus, gouzout a ra ar stek d'en ober, ar stek d'en ober en deus ; *das Feuer will nicht richtig brennen*, neuz fall a zo gant an tan, un neuz fall en deus an tan, gwall zisterik eo an tan, pikous eo an tan, ourzal a ra an tan, ar c'hozh tan-se ne grog ket mat, ar c'hozh tan-se ne c'houlenn ket kregiñ ; *er ist nicht ganz richtig*, mont a ra e spered un tamm digantañ, c'hoari a ra un tammig gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra un tammig gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, hennezh a vank ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiañ dezhañ, paket en deus anezho, kollet eo e sterenn gantañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, aet eo ganto, un tammig droch eo, hennezh a zo tapet war ar portolof, laban eo, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod.

2. gwir, gwirion, a-feson ; *ein richtiger Winter*, ur goañv a-feson g., ur gwir c'hoañv g. ; *ein richtiger Münchner*, ur gwir Vünchenad g., ur Münchenad penn-kil-ha-troad (leizh an neud, leizh ar gudenn, hed an neudenn), ur Münchenad kentañ troc'h g., ur Münchenad glez g., ur Münchenad gwirion g.

Richtige(r) ag.k. g./b. : *der Richtige*, an den reizh g. ; *an den Richtigen geraten*, kaout e goulz, kavout maneg diouzh e zorn, kavout botez d'e droad, kavout u.b. evit an-unan, kavout e bar (e gen barrek, unan hag a zo gouest d'an-unan, unan a zo gouest eus an-unan, unan barrek evit an-unan), kavout unan mestroc'h d'ober eget an-unan, kavout unan mestroc'h eget an-unan, kavout unan barrekoc'h eget an-unan.

Richtige(s) ag.k. n. : *das Richtige*, an dra reizh g. ; *das ist das Richtige*, kentañ (kuitañ, reishañ, gwellañ, furañ) tra d'ober eo, kuitañ d'ober eo, kuitañ mad d'ober eo.

richtiggehend ag. : 1. [eurier] hag a ro an eur rik, hag a zo d'an eur vat, hag a ziskouez an eur vat, hag a zo just ; 2. P. reizh, gwirion, a-feson, a-zoare, evel ma'z eo dleet, evel ma faot.

Adv. : P. en dailh hag en doare ma'z eo ret, evel ma'z eo dleet, evel ma faot, evel a faot, evel eo dleet, evel ma tere, ent prop, e doare, a-zoare, a-feson, sklaer, splann, a-dailh, hetus / a c'hoari gaer / ken na strak / ken na fu / ken na lufr / kaer / brav ha kempenn (Gregor), brav ha prop ; *sie haben mich richtiggehend betrogen*, paket brav on bet ganto, toazet brav on bet ganto, kaotet ha peget on bet prop ha brav ganto, bratellet on bet prop ha kempenn ganto, devet brav on bet ganto.

Richtigkeit b. (-) : reizhded b., reizhder g., reishted b., reishter g., reizhidigezh b., rikelezh b., gwirionded b., gwirigezh b., dereüster g., kewiried b. ; *für die Richtigkeit der Abschrift*, eilad testeniet kewir ; *es hat*

seine Richtigkeit, damit hat es seine Richtigkeit, kantroizh eo, war o reizh emañ an traoù, en o reizh emañ an traoù, emañ an afer war he reizh, reizh eo an afer, emañ an afer evel ma tle bezañ.

richtigstellen V.k.e. (hat richtiggestellt) : reizhañ, reishaat, difaziañ ; *Irrtümer richtigstellen*, reizhañ fazioù.

Richtigstellung b. (-, -en) : reizhadenn b., eeunadenn b., reizhidigezh b., reizherezh g., reizhadur g., destiañ g.

Richtkanonier g. (-s, -e) : [lu] buker g., bizer g.

Richtkorn n. (-s, -körner) : [arm] biz b., kouch g.

Richtkranz g. (-es, -kränze) : kurunenn vleuniou evit lidañ diwezh ar braslabourioù war ur savadur b., maout-Mae g., boked ar savadeg g.

Richtkreis g. (-es, -e) : [tekn.] kornventer g., goniometr g., kelc'h bizañ g.

Richtlatte b. (-, -n) : reolenn vañsonat b., reolenn vañsoner b., reol ar mañson b.

Richtlinie b. (-, -n) : linenn stur b., sturiad g., kemennadur g., kemenn g., kemennadurezh b. ; *Richtlinien*, kiminiadezh b., kelennoù a ranker heuliañ lies.

Richtmaß n. (-es, -e) : skouer b., stalon g., daveer g.

Richtmikrofon n. (-s, -e) : klevell hanroudek b., mikrofon durc'haus g., mikrofon durc'hadurel g.

Richtplatz g. (-es, -plätze) : chafod g., lazha g., lec'h ma lakaer d'ar marv ar re gondaonet g.

Richtpreis g. (-es, -e) : priz aliet g., priz erbedet g., priz dave g.

Richtpunkt g. (-s, -e) : poent dave g., spisverk g.

Richtscheit n. (-s, -e) : reolenn vañsonat b., reolenn vañsoner b., reol ar mañson g.

Richtschnur b. (-, -schnüre) : 1. kordenn-rezañ b., linenn b. ; 2. [dre skeud.] linenn stur b., neudenn vlein b., kiminiadezh b., kelennoù a ranker heuliañ lies., reizhenn b., pennreolenn b., pennstur g., pennvennozh g., pennlinenn b., dezverk barn g.

Richtschütze g. (-n, -n) : [lu] bizer g., buker g.

Richtschwert n. (-s, -er) : kleze ar bourev g., kleze dibennañ g.

Richtstrahl g. (-s, -en) : hordennad hertzel b.

Richtstätte b. (-, -n) : chafod g., lazha g., lec'h ma lakaer d'ar marv ar re gondaonet g.

Richttag g. (-s, -e) : deiz al lakidigezh d'ar marv g.

Richtung b. (-, -en) : 1. tu g., tuadur g., tuad g., arroud g., roud g., roudenn b., durc'hadur g., penn g. ; *in Richtung Berlin*, *Richtung Berlin*, war-zu (war-du, etrezek, da-gaout, war-gaout, da-geñver, trema, etramek) Berlin, sa Berlin ; *er fährt Richtung Brest*, mont a ra war-zu Brest, ober a ra hent etrezek Brest, pennañ a ra war-zu Brest, durc'haat a ra da Vrest, durc'haat a ra ouzh Brest ; *er kommt aus Richtung Berlin*, dont a ra diwar-du (diwar-zu, diouzh tu) Berlin, dont a ra eus kaout Berlin ; *er zeigte in die Richtung*, *aus der wir gekommen waren*, astenn a reas e vrec'h etrezek an tu ma oamp deuet ; *das Dorf liegt weiter Richtung Leipzig*, emañ ar gêriadenn en ambroug da Leipzig ; *aus östlicher Richtung kommen*, dont diwar-zu ar reter, dont diouzh ar reter ; *die Richtung wechseln*, *die Richtung ändern*, cheñch tu, cheñch hent, cheñch roud, treiñ diwar e hent, diheñchañ, en em dreiñ da vont war un tu all ; *in die entgegengesetzte Richtung gehen*, mont a-vestu, mont etrezek an tu enep, mont war an tu gin ; *in allen Richtungen*, dre-holl - da bep lec'h -

dre bep lec'h - war bep tu - tu-mañ, tu-hont - amañ-hag-ahont - dre gleuz ha garzh - a-hed hag a-dreuz - hed ha treuz - treuz ha hed - a-dreuz hag a-hed - a-dreuz hag a-benn ; *aus allen Richtungen*, eus pep lec'h, eus forzh pelec'h, eus a bep tu, a bep tu, a bep hent, a bep lec'h, a-hed hag a-dreuz ; *eine Richtung einschlagen*, skeiñ war-du ul lec'h bennak, tennañ war-du ul lec'h bennak, teuler war-du ul lec'h bennak, mont etrezek ul lec'h bennak, ober hent etrezek ul lec'h bennak, mont etramek ul lec'h bennak, mont da-geñver ul lec'h bennak, en em dreiñ da vont war un tu bennak ; *in welche Richtung (in welcher Richtung) ist er gefahren ?* petore roud eo aet ? etrezek pelec'h eo aet ? etrezek men eo aet ? ar-zu men eo aet ? ; *welche Richtung hat er eingeschlagen ?* war be du eo aet ? war be du eo troet ? war be du eo en em droet da vont ? pe du eo aet ? pe war zu eo aet ? pe war du eo aet ? war belec'h eo aet ? petore roud eo aet ? etrezek pelec'h eo aet ? etrezek men eo aet ? ar-zu men eo aet ? ; *der Wind hat die Richtung gewechselt*, troet eo an avel, cheñchet en deus an avel e roud, en em droet eo an avel da vont en ur roud all ; *wenn der Wind aus dieser Richtung weht*, *muss die Tür geschlossen bleiben*, ouzh ar roud-avel-mañ e rank an nor bezañ serret ; *wenn der Wind aus dieser Richtung weht*, *bedeutet das Regen*, gant ar roud-avel-se eur sur da gaout glav ; *aus welcher Richtung weht der Wind ?* pelec'h emañ an avel ? penaos emañ an avel ? eus pelec'h e teu an avel ? peban e teu an avel ? e pe roud emañ an avel ? e pe roudenn emañ an avel ? eus pe du e teu an avel ? ; *vorgeschriebene Fahrtrichtung*, tu tremen ret g., tu ret g., hent nemetañ g. ; *auf offener See wiesen ihnen die Sterne die Richtung*, ar stered o c'helenne pa oant war ar mor, ar stered o levie pa oant war ar mor, ar stered a verke o hent dezho pa oant war ar mor ; *Richtung (Lage) einer Wohnung*, durc'hadur ur ranndi g. ; *in der gleichen Richtung wie*, a-du gant, a-vat gant, war an hevelep tu hag ; *etwas in Richtung Sonne bewegen*, treiñ udb a-vad gant an heol ; [fizik] *Richtung*, *in der eine Kraft wirkt*, roud gwerediñ un nerzh g.

2. spered g., linenn stur b. ; *die ganze Richtung passt uns nicht*, ar spered dre vras a zisplij deomp, al linenn stur dre vras a zisplij deomp.

3. luskad g., tuad g. ; *literarische Richtung*, luskad lennegel g. ; *anwesend waren Politiker jeder Richtung*, eno e oa politikourien a bep liv.

richtunggebend ag. : [lenn., polit.] hag a ro an ton, levezonus.

Richtungsanzeiger g. (-s, -) : blinker g.

Richtungsänderung b. (-, -en) : cheñchamant tu g., cheñchamant hent g., cheñchamant roud g.

Richtungsbestimmung b. (-, -en) : termenadur an durc'hadur g., kornventouriezh b. ; *drahtlose Richtungsbestimmung*, goniometriezh diorjal b., kornventouriezh diorjal b.

Richtungsfahrbahn b. (-, -en) : [gourhentoù] sol g.

Richtungshörer g. (-s, -) : ardivink spislec'hiañ dre ar sten g.

Richtungskampf g. (-s, -kämpfe) : [polit.] stourm evit ul linenn stur g., stourm evit ul linenn bolitikel g., stourm politikel etre ar redennoù g.

Richtungskreisel g. (-s, -) : c'hwelgompas g.

richtungslos ag. : hep pal resis.

Richtungspfeil g. (-s,-e) : bir henchañ g., saezhenn henchañ b.

Richtungspunkt g. (-s,-e) : poent dave g., spisverk g.

Richtungsstreit g. (-s,-e) : [polit.] stourm evit ul linenn stur g., stourm evit ul linenn bolitikel g., stourm politikel etre ar redennoù g.

richtungsweisend ag. : [lenn., polit.] hag a ro an ton, levezonus.

Richtungszeiger g. (-s,-) : panell henchañ b.

Richtverbindung b. (-,-en) : eread hertzel g., liamm diorjal g.

Richtvorrichtung b. (-,-en) : reizhiad vizañ b., reizhiad vukañ b.

Richtwaage b. (-,-n) : live-mañsoner g.

Richtweg g. (-s,-e) : hent-treuz g., treuzhent g.

Richtwert g. (-s,-e) : gwerzh dave g.

Richtwirkung b. (-,-en) : hanroudegezh b. ; *Antenne mit Richtwirkung*, stign hanroudek g.

Richtzahl b. (-,-en) : [mat.] isverk g.

Ricke b. (-,-n) : [loen.] yourc'hez b.

riechbar ag. : hag a c'heller c'hwesha, hag a c'heller c'hweshaat, hag en deus c'hwezh, c'hwezh gantañ.

riechen V.gw. (roch / hat gerochen) : sevel ur c'hwezh bennak diwar an dra-mañ-tra, leuskel ur c'hwezh bennak, dont ur c'hwezh bennak diouzh an dra-mañ-tra, teurel ur c'hwezh bennak, teurel c'hwezh, kaout c'hwezh, blaziñ, blasaat, kas un aezhenn bennak, teuler un aezhenn bennak ; *es riecht gut*, frondiñ a ra, frondiñ a ra c'hwek, c'hwezh vat a zo ganti (gant kement-se), kement-se a daol c'hwezh vat, an dra-se en deus madelezh, mouezh mat a zo gant an dra-se, an dra-se a zo a vouezh mat ; *das riecht appetitlich*, ur vokedenn a sav diwar ar meuz-se ; *streng riechen*, bezañ c'hwezh ar put gant an dra-mañ-tra, bezañ c'hwezh an trenk gant an dra-mañ-tra ; *ekelhaft riechen*, gwallvlazañ, fallvlaziñ, mouezhañ ; *es riecht bestialisch hier*, c'hwezh ar gouez a zo amañ ; *das riecht scheußlich*, *das riecht widerlich*, mouezh spontus a zo gant an dra-se, c'hwezh ar mil matañ tra 'zo gant an dra-se ! ur c'hwezh da ziskar ur marc'h a zo gant an dra-se ! ur c'hwezh da ziskar ar c'hezeg a zo gant an dra-se ! c'hwezh ar bouc'h (c'hwezh kazel, c'hwezh ar foeltr, c'hwezh an diaoul) a zo gant an dra-se ! an dra-se a zo flaerius evel ur pudask ! ur c'hwezh ar fallañ a zo gant an dra-se ! flaeriañ a ra an dra-se evel ar vosenn ! flaeriañ a ra an dra-se evel ur c'hagn ! flaerius eo an dra-se evel gagn ! c'hwezh ar pempkant a zo gant an dra-se ; *es riecht muffig*, c'hwezh ar c'hozh (an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued, an touf) a zo amañ ; *es riecht verbrannt*, *es riecht nach Rauch*, c'hwezh ar grat (ar suilh, an dev, an dantet, an dantadur, al losk) a zo amañ, blaz ar moged a zo amañ ; *das Hemd riecht nach Lavendel*, c'hwezh al lavand a zo gant an hiviz-mañ ; *er riecht nach Alkohol*, c'hwezh an taf a zo gantañ, mouezh an taf a zo gantañ ; *er riecht aus dem Mund*, hennezh a zo c'hwezh fall gant (war) e alan, brein eo e anal, flaerius eo e anal, trenk eo e anal, blazañ a ra e anal ; *an einer Rose riechen*, ruflañ ur rozenn, frondiñ ur rozenn ; *seine Reden riechen stark nach Rache*, klevet a reer blaz an dial gant e brezennoù, klevet a reer blazenn an dial gant e brezennoù.

V.k.e. (roch / hat gerochen) : **1.** c'hwesha, c'hweshaat, klevet, ruflañ, santout, fronal ; *einen Geruch riechen*, klevet (ruflañ, santout, fronal) ur c'hwezh bennak, skeiñ blaz ur c'hwezh bennak en e zifronn ; *riechst du diesen brandigen Geruch nicht ?* ne glevet ket c'hwezh an dev ? ; **2.** [dre skeud.] *ich kann ihn nicht riechen*, n'on ket evit gouzañv anezhañ (evit aveliñ hennezh, evit pakañ anezhañ, evit ahelañ gantañ, evit en em ahelañ gantañ), ne bad ket va spered (va skiant) o welet anezhañ, n'on ket evit padout outañ, ur malis am eus outañ, me a ya en egar gant hennezh ; *sie können einander nicht riechen*, en em gasaat a reont, en em ereziñ a reont, n'int ket evit en em c'houzañv, en em giañ a reont, n'int ket evit aveliñ an eil egile, n'int ket evit pakañ an eil egile, n'int ket evit en em bakañ, n'int ket evit en em ahelañ, n'int ket evit padout an eil ouzh egile, n'int ket evit ahelañ an eil gant egile, emaint e malis an eil ouzh egile, n'int ket evit tremen an eil diouzh egile, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, troet eo d'ar put etrezo, bec'h bras a zo etrezo, evel ki ha kazh int, evel bleiz hag oan int, en em ober a reont evel an tan hag an dour, bevañ a reont evel tan ha kler, an debr hag an dag a zo etrezo, en em vresañ hag en em gignat a reont bepred, emaint atav o krignat fri an eil egile, rouzet eo ar bloneg, en em glevet a reont e-giz daou gi war ar memes askorn, evel daou gi war an hevelep askorn e vezont ; *den Braten riechen*, santout diouzh an dañjer, kaout avel eus udb, diskoachañ ar voualc'h war he neizh, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, kouezhañ war an tres, sikañ e viz en toull ; *Lunte riechen*, dont disfiz d'an-unan, sevel douetañsoù e spered an-unan, santout ez eo toull ar billig tu pe du, santout ez eus vi pe labous gant ar yar, santout diouzh an dañjer.

riechend ag. : *gut riechend*, frondus ; *übel riechend*, flaerius, louvidik, blazer, louvus, mouezhus.

Riecher g. (-s,-) : fri g., difron lies., divfron lies., divfronell lies., difronell lies., P. picher g. ; *er hat den richtigen Riecher*, fri tanav eo, tanav eo e fri, friet-mat eo, spiswel eo.

Riechfläschchen n. (-s,-) : bured holoñoù b.

Riechkolben g. (-s,-) : P. [fri] picher g.

Riechnerv g. (-s,-en) : [korf.] nervenn ar c'hwesha b.

Riechorgan [korf.] organ ar c'hwesha g.

Riechsalz n. (-es,-e) : holoñoù lies.

Riechwasser g. (-s,-wässer) : dour c'hwezh-vat g.

Ried n. (-s,-e) : **1.** geun b., gwern b., palud g., gwafleg b., gwaflez b., raoskleg b., broeneg b. ; **2.** [louza.] broen str., raoskl str., korz str.

Riedgras n. (-es) : [louza.] heskenn b., hesk str.

Riefe b. (-,-n) : roudennadur g., rizennadur g., rizenn b., roudenn b., garan b.

riefeln / riefen V.k.e. (hat geriefelt / hat gerieft) : andennañ, roudennañ, rizennañ, garanañ.

riefig ag. : andennet, roudennet, roudennek, rizennet, rizennek, garanet.

Riege b. (-,-n) : [sport] kevrenn b., pare b., paread b., skipailh g., laz g.

Riegel g. (-s,-) : **1.** prenn g., prennner g., sparl g., krouilh g., morailh g., alc'hwezerez b., dleizenn b., kaserez b., kiked g., diked g., branell b., pluenn an dorchell b., splotenn b., barrenn an nor b. ; *den Riegel vorschieben*,

lakaat ar prenn (ar spar) ouzh an nor, lakaat ar c'hrouilh, sparl (krouilhañ, morailhañ, barrennañ) an nor, klikeañ, prenañ an nor gant ur c'hliked ; [dre skeud.] *einer Sache einen Riegel vorschieben*, lakaat harz d'udb, lakaat un harp d'udb, sparl d'udb, lakaat diwezh d'udb, diarbenn un droug bennak, parraat un droug bennak, kaeañ ouzh udb, stankañ ouzh udb ; *jemanden hinter Schloss und Riegel bringen*, lakaat u.b. en toull-bac'h, kraouiañ (toullbac'hañ) u.b., kas u.b. d'ar c'hloz, lakaat u.b. er c'hloz, lakaat u.b. er goudor, kas u.b. da vañsonat an diabarzh, lakaat u.b. er voest, lakaat u.b. er sac'h maen, lakaat u.b. dindan brenn, kas u.b. da zebriñ bara ar roue.

2. [boued] *Riegel Schokolade*, barrenn chokolad b.

3. [tisav.] goudreust g.

4. [lu] bardell b., stankell b., fardell b., sparl g.

5. [dilhad.] lietenn b., brid g., stag g.

riegelfest ag. : sparlet, krouilhet, morailhet.

Riegelholz n. (-es,-hölzer) : prenn speurell g.

Riegelstellung b. (-,-en) : bardell b., stankell b., fardell b., sparl g.

Riemen g. (-s,-) : 1. lêrenn b., gouriz g., korreenn [liester korreennoù, korre] b., louan b., storeenn b., sivelenn b., stag g., stagell b. ; *mit einem Riemen binden*, sivelennañ ; [dre skeud.] *sich den Riemen enger schnallen*, ober kof moan (kofig moan, bouzellenn voan, bouzelloù moan), ober moan wadegenn, ober gwadegenn voan da goan, ober kof gioc'h, sunañ e vizig, chom da vuzelliñ, santout e breñv, bezañ laosk war e vegel, gwaskañ e gof goullou, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat.

2. [merdead.] roeñv b., roeñvenn b. ; *Satz Riemen*, roeñvaoueg b. ; *mit Riemen ausgestattet*, roeñvek, roeñvoù outañ ; *die Riemen einziehen*, dizourañ ar roeñvoù ; *sich in die Riemen legen*, a) [ster rik] pegañ en e roeñv, pouezañ start war ar vag, roeñvat a-lazh-korf (a dro vrec'h, a-dro-vat, a-dro-jouiz, a-dro-herr, a-bouez korf), roeñvat war e nerzh, roeñvat kaer ; b) [dre skeud.] ober ur vourellad, lakaat ar vourell en e gerc'henn, lakaat leizh ar vourell, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, sachañ hardizh warni, krugañ ouzh al labour, kregiñ du el labour, reiñ bec'h d'al labour, reiñ bec'h dezhi, c'hwezhañ e-barzh, lakaat bec'h war al labour, mont da vat-kaer ganti, mont a-zevri-kaer ganti, mont a-zevri-kaer dezhi, mont parfet dezhi, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, reiñ bec'h d'ar c'hanab, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

3. [dre skeud.] P. *jetzt ist bei mir der Riemen runter*, re 'zo re, barr eo ar muzul, aet on diwar re, erru on heug gant an dra-se, erru on heug gant an dra-se, aet eo skuizh va revr gant an dra-se, dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se, rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va

fevarzek real, re eo din, trawalc'h da'm lêr, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, faezh on) gant an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, darev on gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug(et) on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn !, va gaol !, va revr gant an dra-se ! ; *sich am Riemen reißen*, a) kerzhet gant an neudenn eeun, bale eeun, mont eeun gant an hent, diabafañ, disodiñ, dilouadiñ, furaat, siriusaat, dont en e stern, kreskiñ a spered hag a furnez, dont d'ar gêr, en em barfediñ, parfetaat, parfediñ ; b) ober ur vourellad, lakaat ar vourell en e gerc'henn, lakaat leizh ar vourell, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, sachañ hardizh warni, krugañ ouzh al labour, kregiñ du el labour, reiñ bec'h d'al labour, reiñ bec'h dezhi, c'hwezhañ e-barzh, lakaat bec'h war al labour, mont da vat-kaer ganti, mont a-zevri-kaer ganti, mont a-zevri-kaer dezhi, mont parfet dezhi, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, reiñ bec'h d'ar c'hanab, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

Riemenantrieb g. (-s,-e) : lusk dre lêrenn g., erlusk dre lêrenn g., keflusk dre lêrenn g.

Riemenblatt n. (-s,-blätter) : 1. [merdead.] palisenn b., palmez g. ; 2. [louza.] klivia g.

Riemeneinrückung b. (-,-en) : [tekn.] loc'hadur al lêrenn-rod g.

Riemen Scheibe b. (-,-n) : [tekn.] pole g., meliodenn b., taboulin g. ; *Riemenscheiben herstellen*, poleañ ; *mit einer Riemenscheibe hochheben*, poleat.

Riemenscheibenhersteller g. (-s,-) : poleer g., meliodenner g.

Riemenspanner g. (-s,-) / **Riemenspannrolle** b. (-,-n) : [tekn.] stenner lêrenn g.

Riementang g. (-s) : [louza.] korre str., korre-gouez str., kali str. ; *essbarer Riementang*, raden-aod str.

Riemenübertragung b. (-,-en) : treuzkas ar fiñv dre lêrenn g.

Riemenzeug n. (-s,-e) : harnes g., stern g., sternaj g.

Riemer g. (-s,-) : dibrer g., boureller g., gwakolier g.

Ries n. (-es,-e) : ramad paper g.

Riese g. (-n,-n) : ramz g., roñfl g., jeant g., galez g., jigant g., langouineg g., peulvan g., kaour g. ; *eine Zeit, die Riesen brauchte und Riesen zeugte*, ur marevezh hag en doa ezhomm ramzed hag a engehentas anezho g. ; *Seeriese*, morzen g.

Rieselfeld n. (-s,-er) : park skuilhañ g.

rieseln V.dibers. (es hat gerieselt) : 1. es rieselt, lugachenniñ a ra, avel lart a zo, libistrennañ a ra, glav bihan a ra, glav-kemener a ra, glavenniñ (glizhañ,

glizhenniñ) a ra, ailhenn (glizhaj, glizhetez, lusenn, glav tanav, glav plaen, glav bihan, glav munut, glav tamouezet, glav foet) a zo ; 2. [dre skeud.] *es rieselt mir den Rücken herunter*, tremenet (deuet) eo an Ankoù dreizon, ur gridienn a red a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, deuet ez eus un aezhenn yen warnon.

V. gw. (ist geriesel) : 1. diruilhal, ruilhal, redek, goueriañ, riolennat ; 2. divalañ, riklañ, diflipañ, rampañ, dirampañ, risklañ, disac'hañ, foerañ ; *ich fühlte, wie der Sand unter meinen Füßen rieselte*, klevet a raen an traezh o tec'hel a-zindan va zreid, klevet a raen an traezh o redek a-zindan va zreid, santout a raen an traezh o tivalañ a-zindan va zreid ; 3. [dre skeud.] P. *bei ihm rieselt schon der Kalk*, luo eo, aet eo kabac'h, gourdet eo gant ar gozhni, louet ha merglet eo, diskaret eo gant ar gozhni, kozh-kripon eo, ur vagadenn eo, troet eo e empenn e dour, troet eo e empenn e yod, ur c'hripon pampes a zo anezhañ, ur c'hripon impopo a zo anezhañ, ur c'hripon luo a zo anezhañ, ur c'hozh kripon a zo anezhañ, ur glaourenneg a zo anezhañ, un neudenner a zo anezhañ.

Rieseln n. (-s) : diruilhal g.

Rieselregen g. (-s,-) : lugachenn b., libistrenn b., litenn b., ailhenn b., glav tanav g., glav plaen g., glav bihan g., glizhenn b., glav-kemener g., avel lart g., glavig g., glav munut g., glav tamouezet g., glav foet g., glebiadenn b., glizhaj g., glizhetez b., lusenn b., amzer lous b., amzer vrein b., amzer c'hleb b.

Rieselwasser n. (-s) : dour-gouez g., disec'h g., dour-koll g. ; *das Rieselwasser auffangen*, dastum an dour-gouez, dastum an disec'h.

Riesen- : ... ramz, ... ramzel, ... divent, ... dreisment, ... dreismentek, ... bras-bras, ... bras-meurbet, ... bras-kenañ, ... bras-divent, ... dijaoj, ... pikol ; *sie hat mir aber eine Riesenportion gegeben !* sellit pegement he deus lakaet din !

Riesenampfer g. (-s) : [louza.] triñchin-dour str., triñchin-koukoug str.

Riesenappetit g. (-s) : lontegezh b., skloufoni b., kloukerezh g., gloutoni b., marlonkerez g., marlonkter g., marlonkted b., marnaon g., marnaonegezh b., marnaoniegezh b., marnaon g., marnaonegezh b., marnaoniegezh b., naonegezh b., naon ruz g., naon du g., naon-ki g., naon rankles g., naon bleiz g., naon da zebriñ bili g., kounnar debriñ eus ar re zuañ b., debon jave g., debon en e fri g., morserezh g.

Riesenarbeit b. (-,-en) : labour Herkules g., labour ramzel g., labour ec'hon g., pezh mell labour g.

riesenartig ag. : ramz, ramzel, divent, dreisment, dreismentek, bras-bras, bras-meurbet, bras-kenañ, bras-divent, dijaoj.

Riesendurst g. (-es) : sec'hed ruz g., birvidig b., balberezh g., balbesec'h g., itik g. ; *einen Riesendurst haben*, kaout ar virvidig, bezañ darev gant ar sec'hed, bezañ balbet gant ar sec'hed, bout helc'het gant ar sec'hed, bezañ prest da vougañ gant ar sec'hed, bezañ kras gant ar sec'hed, bezañ war e sec'hed, bezañ erru sec'h e c'hourlañchenn, bezañ sec'h e gorzailhenn, bezañ kras e c'hourlañchenn evel oaled an ifern, bezañ disec'het e riboul patatez, bezañ itik, bezañ darev gant an itik, kaout un itik sec'hed, bezañ trantellet e vouzelloù gant an itik, bezañ prest da bintañ gant ar sec'hed, bezañ

darev gant ar balberezh, bezañ darev gant ar balbesec'h, bezañ marv gant ar sec'hed, ruziañ gant ar sec'hed, krugañ gant ar sec'hed, mervel gant ar sec'hed, bezañ dirañvet gant ar sec'hed, tagañ gant ar sec'hed, tarzhañ gant ar sec'hed.

Riesenerfolg g. (-s,-e) : berzh dreist g., berzh dispar g., stropad b., taol strak g. ; *einen Riesenerfolg haben*, ober berzh (brud) forzh pegement, ober berzh ken-ha-ken, ober berzh ken-ha-kenañ, ober berzh kenañ-kenañ, ober berzh mui-pegem-mui, ober pezh a gar berzh, bezañ ar mel hag ar c'hoar gant an-unan, tarzhañ.

Riesengefolge b. (-,-n) : [sport] tro leun ouzh ar barrenn a-blaen b.

Riesenfreude b. (-,-n) : *eine Riesenfreude*, ur blijadur hep he far b.

Riesenfuß g. (-es,-füße) : troad palank g. ; *Riesenfüße*, treid palankoù lies.

Riesengebirge n. (-s) : [douar.] *das Riesengebirge*, Menezioù ar Ramzed lies.

Riesengestalt b. (-,-en) : ramz g., pikol den g., troc'had den g., takad den g., pezh den g.

riesengroß ag. : ramz, ramzel, ramzek, dijaoj, pikol, bras-pikol, bras-bras, bras-meurbet, bras-kenañ-kenañ, bras-divent, bras-ec'hon, ec'hon, mentek, pezh foeltrenn, foeltrenn, hordenn, mell, pikol(enn), mellad, pezhriad, pezh mell, pikol(enn)où, troc'h, troc'hioù, pezhioù, moñs(où), divent, dreisment, dreismentek, terrupl ; *ein riesengroßer Felsbrocken*, ur pezh mell pikol roc'h vras b. - ur sapre roc'h vras, ur revriad hini.

Riesengröße b. (-) : ment ramzel b., ment ur ramz b., ment bras-meurbet b.

riesenhaft ag. : ramzel, ramzek, ramz, dijaoj, bras-bras, bras-meurbet, bras-kenañ-kenañ, bras-divent, pezh foeltrenn, mell, pikol(enn), mellad, hordenn, pezhriad, pezh mell, pikol(enn)où, troc'h, troc'hioù, pezhioù, moñs(où), divent, dreisment, dreismentek.

Riesenhaftigkeit b. (-) : ramzegezh b.

Riesen hunger g. (-s) : marnaon g., naon-ki g., naon rankles g., naon da zebriñ bili g., naon ruz g., naon du g., naon bleiz g., kounnar debriñ eus ar re zuañ b., debon jave g., debon en e fri g.

Riesenkänguru n. (-s,-s) : [loen.] *rotes Riesenkänguru*, kangourou rous g.

Riesenkraft b. (-,-kräfte) : nerzh spontus g., nerzh ur ramz g., nerzh pevar g., nerzh ur marc'h g.

Riesen-Kürbis g. (-ses,-se) : [louza.] sitrouilhez-briz str., potiron g. [*liester* potironed].

Riesenplanet g. (-en,-en) : [stered.] ramzplanedenn b.

Riesenrad n. (-s,-räder) : rod vras b.

Riesenschildkröte b. (-,-n) : [loen.] baot ramz b.

Riesenschirm ling g. (-s,-s) / **Riesenschirmpilz** g. (-es,-e) : [louza.] potiron g. [*liester* potironed].

Riesenschlange b. (-,-n) : [loen.] boa g., naer-ejen b.

Riesenschritt g. (-s,-e) : pezh mell kammed war-raok g./b.

Riesenslalom g. (-s,-s) : [sport] slalom bras g., slalom meur g.

riesenstark ag. : kreñv evel un tarv, ken nerzhus hag ur marc'h, kreñv evel ur marc'h, kreñv evel un dervenn, ken kreñv ha pevar, [hennezh n'eus] muzul ebet d'e nerzh.

Riesenstern g. (-s,-e) : [stered.] ramzsteredenn b.

Riesentafelente b. (-,-n) : [loen.] morilhon kein gwenn g.
Riesenumschwung g. (-s,-umschwünge) / **Riesenwelle** b. (-,-n) : 1. redele ramzel g., toenn-vor ramzel b. ; 2. [sport] tro leun ouzh ar barenn a-blaen b.
Riesenwuchs g. (-es) : [mezeg.] ramzegezh b.
riesig ag. : ramz, ramzel, ramzek, dijaaj, pikol, bras-pikol ; *riesig groß*, bras-bras, bras-meurbet, bras kenañ-kenañ, bras-divent, bras-divuzul, bras-ec'hon, bras-pikol, ec'hon, mentek, dijaaj, pezh foeltrenn, mell, foeltrenn, pikol(enn), mellad, pezhriad, pezh mell, pikol(enn)où, pezhioù, moñs(où), divent, dreisment, dreismentek ; *ein riesig großer Hund*, ur pezh foeltrenn ki g. - un hordenn gi b., ur pezh takad ki g. - ur pezh mellad ki g. - ur pezh ki g. - ur pebez ki g. - un tarin a gi g. - ur c'horf mat a gi g. - ur moñs ki g. - ur c'hi pikol g. - ur sapre ki, ur revriad hini g. - ur pezhriad ki g. - ur makez ki g. - un troc'h ki g. ; *ein riesiges Stück Brot*, ur moñsada bara g. ; *das freut mich riesig*, plijet on ken ez on, plijet on ken-ha-ken, laouen-meurbet on o welet (o klevet) kement-se, laouen on mui-pegen-mui o welet (o klevet) kement-se ; *dies ist ein kleiner Schritt für einen Menschen, ein riesiger Sprung für die Menschheit* [Neil Armstrong, 1969], kement-mañ a zo ur gammed vihan evit un den hag ur pezh mell lamm evit an denelezh ; *riesige Ausmaße annehmen*, dont a vihan da vras, dont da vezañ bras-divuzul.
Riesigkeit b. (-) : ramzegezh b.
Riesin b. (-,-nen) : ramzenn b., roñflez b., jeantez b.
Riesling g. (-s,-e) : riesling g.
Riester g. (-s,-) : 1. [botoù] pezh lâr kreñvaat g. ; 2. [labour-douar] hael b., pavgen g., pav-arar g., kravazh g., pog b., P. lavreg g., lostenn b.
Riet n. (-s,-e) / **Rietblatt** n. (-s,-blätter) : [tekn.] lavn g., lavneg b., skaoñ-lavnek g./b.
Riff n. (-s,-e) : [merdead.] penn-karreg, karreg b., klosenn b., sklosenn b., skosell b., klos g., kizell b., gouriz reier g., gourizad reier g., regennad kerreg b. ; *auf ein Riff auflaufen*, mont ouzh ur garreg, mont da skeiñ ouzh ur garreg, skeiñ ouzh ur garreg.
Riffbank b. (-,-bänke) : steudad-kerreg b., regennad kerreg b.
Riffbarriere b. (-,-n) : karreg-kloved b., gouriz reier g., gourizad reier g., regennad kerreg b., kouraleg kloved b.
Riffel b. (-,-n) : 1. [gwiad.] breuz b. ; 2. garan b., andennadur g., roudennadur g., rizennadur g., rizenn b., krabisadenn b., krafignadenn b., roudenn b. ; *Riffeln bekommen*, roudennañ.
Riffelblech n. (-s,-e) : follenn-houarn rizennek b., plakenn houarn rizennek b.
Riffelfeile b. (-,-n) : [tekn.] garaner g.
riffeln V.k.e. (hat geriffelt) : 1. roudennañ, andennañ, rizennañ, garanañ, krabisañ, krafignat ; *meine Brillengläser sind geriffelt*, roudennet (krabiset, krafignet) eo gwer va lunedoù ; 2. [gwiad.] breuzat, kribinañ, inkardañ ; 3. [lin] dirañvañ, kribañ, kribinañ, rañvellat, rifiñ.
Riffelung b. (-,-en) : 1. andennadur g., roudennadur g., rizennadur g. ; 2. [lin] rifezezh g.
Riffelmaschine b. (-,-n) : rifezezh b.
Riffelwalze b. (-,-n) : kranenn rizennek b., kranenn andennek b., ruilhenn rizennek b., ruilhenn andennek b.
Riff lung b. (-,-en) : *sellit ouzh Riff lung*.

Rifkrieg g. (-s) : [istor] brezel ar Rif g.
Riftzone b. (-,-n) : foz disac'hañ b., rift g.
rigide ag. : 1. [mezeg.] reut, sonn, tenn ; 2. [tud] dibleg, strizh, rigolius, P. strizh a vañch.
Rigorismus g. (-) : 1. rigoliezh b. ; 2. [preder.] strizhelouriezh b.
Rigorist g. (-en,-en) : 1. spered rigolius a zen, P. den strizh a vañch g. ; 2. [preder.] strizhelour g.
rigoristisch ag. : rigolius, strizh.
Adv. : ent-strizh, ent-rigolius.
rigoros ag. : strizh, rust, rik, garv.
Adv. : ent-strizh, strizh, groñs.
Rigorousum n. (-s, Rigorosa) : [skol-veur, arnodenn] kinnigadur tezenn doktorelezh g.
Rikchen n. / **Rike** b. [berradur evit **Frederika**] : Frederika b.
Rikscha b. (-,-s) : [treuzdougen] sach-sach g., karrig sach-sach g.
Rille b. (-,-n) : 1. hent ar gordenn war ur pole g., garan b., garanadur g., andennadur g., roudennadur g., rizennadur g., rizenn b., roudenn b. ; *Rillen bekommen*, roudennañ ; 2. [pladennoù] erv g./b. ; 3. [labour-douar] erv g./b., ervad g./b., ervenn b., ervennad b., pengenn g., pengennad g., ant g., reg g., renkennad b.
rillen V.k.e. (hat gerillt) : garanañ, roudennañ, rizennañ, andennañ.
rillig ag. : garanet, roudennek, rizennek, andennek.
Rimesse b. (-,-n) : [arc'hant.] 1. kasadenn arc'hant b. ; 2. roidigezh chekenn b.
Rind n. (-s,-er) : 1. [loen.] loen-saout g., loen-korn g., penn-saout g., bevin g. [liester bevinet] ; *Rinder*, bioù lies., saout lies., saouteier lies., loened-korn lies., chatal-korn g., bevinet lies. ; *Rinder von einem Weidefeld abtreiben*, disaoutañ ur park ; *sich Rinder anschaffen*, saouta, en em saouta ; *Rinder tragen Hörner*, ar saout a zo karniel war o fenn ; 2. [dre skeud.] makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., kakouz g., tamm kakouz g., penn-touilh g., kac'her polos g., paourkaezh diod g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn pout g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., diskiant g., pennsod g., diskiant g., darsod g., anduilhenn daonet b.
Rinde b. (-,-n) : 1. [louza.] ruskenn b., rusk g., plusk str., pluskad str., pluskenn b., kign g., koc'henn b., kroc'henn g. ; *mit Rinde verkleiden*, pluskañ, gwiskañ gant rusk ; *sich mit Rinde verkleiden*, pluskañ ; *mit Rinde verkleidet*, pluskennek, gwisket gant rusk ; *ein Edelreis in die längs gespaltene Rinde eines Obstbaumes einsetzen*, imboudañ etre koad ha kroc'henn, imboudañ etre koad ha plusk, imboudañ etre koad ha rusk, lagadiñ ; *abgeschälte Rinde zur Herstellung von Lohe*, peilh g., peliadur g., kouez g. ; 2. kreun str., krestenn b. ; *Brotrinde*, kreun

bara str., kreun ar bara str. ; *Käserinde*, kreun ar c'heuz str., kreun keuz str.

rindenartig ag. : ruskek, e doare ar rusk, a-zoare gant ar rusk, a-seurt gant ar rusk.

Rindenblindheit b. (-) : [mezeg.] dallentez a-bluskenn b.

Rindenbrand g. (-s) : [louza.] gourlivant g., livant g.

Rindenfelder lies. : [korf.] tachadoù pluskenn an empenn lies.

Rindengewebe n. (-s,-) : [louza.] gwiaed ar ruskenn g./b.

rindenlos ag. : dirusk, diblusk, digoc'henn, kignet.

Rindenpfropfen n. (-s) : an imboudañ etre koad ha rusk g.

Rindenschicht b. (-,-en) : **1.** [korf.] pluskenn b. : **a)** pluskenn an empenn b. ; **b)** pluskenn an ilpenn g. ; **c)** pluskenn al lounezh b. ; **2.** [louza.] gwiskad ruskennel g.

Rinder lies. : [loen.] bioù lies., saout lies., saouteier lies., loened-korn lies., chatal-korn g., bevined lies. ; *Rinder von einem Weidefeld abtreiben*, disaoutañ ur park ; *sich Rinder anschaffen*, saouta, en em saouta ; *Rinder tragen Hörner*, ar saout a zo karniel war o fenn.

Rinderbraten g. (-s,-) : [kegin.] rost bevin g.

Rinderbremse b. (-,-n) : [loen.] moui str., mouienn b., kelien-dall str., kelienenn-zall b., kelien-mors str., kelienenn-vors b., kelien-marc'h str., kelienenn-varc'h b., kelien-brizh str., kelienenn-vrizh b., kelien-rous str., kelienenn-rous b., tabonenn [*liester* taboned] b., bouli str., boulienn b., brouderez b.

Rinderherde b. (-,-n) : tropell saout g., tropellad saout g. ; *Rinderherden*, saouteier lies.

Rinderhirt g. (-en,-en) : paotr-saout g., diwaller saout g., diwaller loened-korn g., mësaeer g., maesaeer g., bugul g.

Rinderschwanzstück n. (-s,-e) : [kegin.] bouedenn lost bevin b., dourgen bevin g., feskenn vevin b., bragaouad kig saout g.

Rindertalg g. (-s,-e) : soav saout g./str.

Rinderwahnsinn g. (-s) : [mezeg.] empennaoued spouehñvel ar saout g., P. kleñved ar vuoc'h foll g.

Rinderzucht b. (-) : sevel saout g., magerezh saout g., magañ-saout g.

Rindfleisch n. (-es) : [kegin.] kig-bevin g., bevin g. ; *gesalzenes Rindfleisch*, bevin sall g. ; *geräuchertes und gesalzenes Rindfleisch*, *gepökelttes Rindfleisch*, kig-sezon g., kig-saezon g., bevin saezon g., P. [dre fent] moru Menez-Are g. ; *ein Kilo Rindfleisch*, ur c'hilo a gig-bevin g., ur c'hilo kig-bevin g.

Rindfleischspieß g. (-es,-e) : [kegin.] berad kig-bevin g.

Rindfleischsuppe b. (-,-n) : [kegin.] bouilhoñs kig-bevin g., soubenn ar c'hig b., soubenn kig-bevin b.

rindig ag. : ruskek.

Rinds- : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] *sellit ouzh Rinder-*.

Rindsleder n. (-s) : bugen g., vuoc'hken g., lër ejen g., lër annoar g.

rindsledern ag. : [graet gant] bugen, [graet gant] lër ejen, [graet gant] lër annoar.

Rindsuppe b. (-,-n) : [Bro-Aostria] bouilhoñs kig-bevin g., soubenn ar c'hig b., soubenn kig-bevin b.

Rindvieh n. (-s) : **1.** [loen.] bioù lies., saout lies., saouteier lies., loened-korn lies., chatal-korn g., bevined lies. ; *sich Rindvieh anschaffen*, saouta, en em saouta ; **2.** [dre skeud.] makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., makez cheulk g., makez tamm paotr

fin g., kakouz g., tamm kakouz g., penn-touilh g., kac'her polos g., paourkaezh diod g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn pout g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., magn g., penn luch g., darsod g., pennsod g., diskiant g., anduilhenn daonet b.

Ring g. (-s,-e) : **1.** gwalenn b., bizoù g., bizaoued g., bizour g., lagadenn b., ruilhenn b., organell b., ront g. ; *Ehering*, gwalenn-eured b., gwalenn-dimeziñ b., bizoù-euredek g. [*liester* bizeier-euredek], euredenn b., [dre fent] chadenn b., kabestr g. ; *ein Ring mit Steinfassung*, ur walenn benet b., ur walenn lagadek b., ur bizoù g. [*liester* bizeier] ; *Edelsteineinfassung an einem Ring*, lagad ar bizoù g., lagadenn ar bizoù b. ; *sich einen Ring an (auf) den Finger stecken, einen Ring anstecken*, lakaat ur walenn war e viz, lakaat ur walenn d'e viz, lakaat ur walenn ouzh e viz, lakaat ur walenn war e zom, gwalenniñ e viz ; [dre skeud.] *die Ringe tauschen*, eurediñ, eskemmañ an euredennoù (ar gwalennoù eured), eskemmañ ar gwalinier ; *das gegenseitige Anstecken der Trauringe*, eskemm ar gwalinier g. ; *mit diesem Ring nehme ich dich als meine Frau*, gant ar walenn-mañ da euredan ; *Ohring*, bravig-skouarn g., kloc'hig-skouarn g. [*liester* kleierigoù-skouarn], bizoù-skouarn g. [*liester* bizeier-skouarn], ruilhenn-skouarn b., lagadenn-skouarn b. ; **2.** distronk str., distronkenn b. [*liester* distronkennoù] ; *Ringe um die Augen haben*, bezañ dislivet e zaoulagad, bezañ karzhet e zaoulagad dindano, bezañ distronk(et) e zaoulagad, bezañ labiennet e zaoulagad, bezañ koarennet e zaoulagad ; **3.** kavailhad g., kelc'h g., bandennad b., rouedad b. ; *der Agentenring flog auf*, dizoloet ha diskaret e voe ar rouedad spieren ; **4.** boulouard-tro g., hent-tro g., hent tro-gêr g., hent a-dro g., hent trobarzh g., trobarzhhent g. ; **5.** kartell g., emglevad g. ; **6.** [tekn.] mell g., mailh g., lagad g., lagadenn b., envez g., envezenn b., ruilhenn b., kolier g., rondenn b., gwalenn b., fret g., ezev g. [*liester* ezivi], kelc'hienn b., kelc'h g., kelc'henn b., kerlenn b. [*liester* kerlennoù, kerlad], kerl g., kilh g., rolled g., ruilhodenn b., ruilhosenn b., ailhedenn b., organell b. ; *eine Nabe mit einem Ring versehen*, fretañ ur bendell ; **7.** [stered., fizik] anell b., gwalenn b. ; **8.** [sport] **a)** [boks] ring g., leurenn-c'houren b., leurenn-voks b., tachenn-voksiñ b. ; **b)** [jïminas] *die Ringe*, ar ruilhennoù lies. ; **9.** [chatal] *Anbinderling*, organell b., peisell b. ; **10.** [louza.] *Jahresring*, kelc'h g., kelc'hienn b., kelc'henn b., anell b., gwalenn b.

ringartig ag. : gwalennek, gwalennheñvel, e doare ur walenn, a-zoare gant ur walenn, a-seurt gant ur walenn.

Ringautobahn b. (-,-en) : gourhent tro-gêr g.

Ringbahn b. (-,-en) : [treuzdougen, trenioù] linenn-dro b., linenn c'hourizañ b., linenn tro-gêr b., linenn trobarzh b., trobarzhlinenn b.

Ringbuch n. (-s,-bücher) : renkell walennek b.

Ringbucheinlage b. (-,-n) : follenn renkell b., follenn doulet b.

Ringbuchhefter g. (-s,-) : renkell walennek b.

Ringbuchmekanik b. (-) : reizhiad walennek b., stramm gwalennek g.

Ringdistel b. (-,-n) : [louza.] askol str. [*Carduus*].

Ringel g. (-s,-) : 1. rodell b., rodellig b., ruilhennig b., gwalennig b. ; 2. [blev] rodell b., rodellad b. ; 3. [maged] lagadenn voged b.

Ringelblume b. (-,-n) : [louza.] rozinil str., roz-sinkl str., rosku g.

ringelförmig ag. : troellennek, rodellek, tortigellet, kilwidennet.

Ringelgans b. (-,-gänse) : [loen.] garreli du g., garreli boutin g.

Ringelhaar n. (-s,-e) : blev rodellek str.

Ringellocke b. (-,-n) : rodell vlev b. ; *Ringellocken*, blev rodellet-hir str.

ringeln V.k.e. (hat geringelt) : rodellañ, gweañ, gwidilañ, korvigellañ.

V.em. : **sich ringeln** (hat sich (t-rt) geringelt) : rodellañ, en em guilhañ, en em rollañ, korvigellañ, mont en e rodelloù ; *die Schlange ringelt sich*, en em guilhañ a ra an naer, rodellañ a ra an naer, mont a ra an naer en he rodelloù ; *sein Haar ringelt sich*, rodellañ a ra e vlev, rodellaouañ a ra e vlev.

Ringelnatter b. (-,-n) : [loen.] naer-vro b., P. silienn-c'harzh b. [*liester* siliou-garzh].

Ringelpanzer g. (-s,-) : [istor] sae-vailhek b., roched-vrezel b., roched-brezel g., roched mailhoù houam g./b., houarnen g., sae mailhet b. / hobregon g. / jakoun g. (Gregor).

Ringelreigen g. (-s,-) / **Ringelreihen** g. (-s,-) : dañs-tro g., dañs-ront g., koroll-tro g., koroll krog-ha-krog g., brall-kamm g. ; *Anführer bei einem Ringelreigen*, jav g. ; *einen Ringelreihen anführen*, pennañ un dañs.

Ringelreim g. (-s,-e) : [lenn.] rondo g.

Ringelschwanz g. (-s,-schwänze) : [loen.] lost tortigellet g., lost kilwidennet g.

Ringelspiel n. (-s,-e) : [Bro-Austria] kezeg-koad lies., kezeg-mezevenn lies., roñseed-koad lies., manej g.

Ringeltanz g. (-es,-tänze) : dañs-tro g., dañs-ront g., koroll-tro g., koroll krog-ha-krog g., brall-kamm g. ; *Anführer beim Ringeltanz*, jav g. ; *einen Ringeltanz anführen*, pennañ un dañs.

Ringeltaube b. (-,-n) : [loen.] kudon b., kudon golieriek b., glazig g.

Ringelwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] annelid str., preñv gwalennek g.

ringen V.k.e. (rang / hat gerungen) : 1. gweañ, gwaskañ ; *die Wäsche ringen*, gwaskañ ha diwaskañ ar c'houez (al liñselioù), gweañ ar c'houez ; *die Hände ringen*, gweañ e zaouarn ; 2. [dre astenn.] *jemandem etwas aus der Hand ringen*, diframmañ udb a-dre zaouarn u.b.

V.gw. (rang / hat gerungen) : gouren, gourenata, stourm, en em gannañ, tabutal ; *mit jemandem ringen*, bezañ krog-ha-krog gant u.b., gouren ouzh u.b., ober ur frapad gouren gant u.b. ; *mit jemandem um etwas ringen*, tabutal (en em gannañ) gant u.b. abalamour d'udb, bezañ arguz etre an-unan hag unan all abalamour d'udb, bezañ

diskrap etre an-unan hag unan all abalamour d'udb ; *er ringt mit dem Tode*, emañ o stourm ouzh ar marv, emañ o stourm ouzh e ankoù, emañ o c'houren ouzh ar marv, emañ o antren en e ankoù, e par ar marv emañ, pell emañ ganti, en e ziwezhañ kleñved emañ, en e gleñved diwezhañ emañ, emañ en e bore diwezhañ, dindan dalc'h ar marv emañ, emañ o kinnig mervel, e poent ar marv emañ, war e dremenven emañ, emañ en e amzer diwezhañ, emañ war e amzer diwezhañ, emañ oc'h ober e dalaroù, emañ war e dalaroù, emañ gant e dalaroù, emañ war e veskelloù, emañ gant e veskelloù, emañ o tennañ e viskilli, emañ o vont da baseal, emañ en e basion, aet eo en e basionoù, emañ o vont da bakañ, emañ war e dermen, war an diwezhañ emañ, o serriñ e levr emañ, en e ankoù (en ankoù) emañ, emañ gant ar marv, emañ ar marv tost d'e seulioù, rentet eo tost-ha-tost d'ar marv, an ankoù en deus, emañ war e varv, oc'h ober e hakoù emañ, oc'h ober e hakoù diwezhañ emañ, emañ o roeñvat war gornôg, emañ o roeñviñ d'ar maez, emañ o vont d'ar c'hloar, ne zaleo ket da vervel ; *nach Atem ringen*, dihostal, mougañ, tagañ, dielc'hat, diroufal, berranalañ, bezañ berr war e gezeg, bezañ berr war e sparl, bezañ berr war an-unan, bezañ berr e anal, bezañ ar berralan gant an-unan, bezañ ar berranal war an-unan, bezañ e anal o kinnig mankout, diadaviñ, bezañ tenn e anal d'an-unan, stambouc'hañ, simuc'hiñ, bezañ izel e alan.

V.gw. : **sich ringen** (rang sich / hat sich (t-rt) gerungen) : gwidelañ, en em weañ, gweañ, en em weañ hag en em ziweañ, tortañ, tortigellañ, kilwidennañ.

Ring n. (-s) : 1. gweañ g., gweadur g. ; 2. [sport] gouren g., gourenerezh g. ; *Kampfrunde beim Ringen*, krogad gouren g., peg gouren g., sach gouren g. ; *Wettkampf im Ringen*, gourenoù lies., gourenadeg b. ; *bretonisches Ringen*, gouren breizhek g. ; *Freistilringen*, gouren libr g. ; *griechisch-römisches Ringen*, gouren gresian-ha-roman g.

Ringer g. (-s,-) : [sport] gourener g.

Ringerbund g. (-s,-bünde) : [sport] skol gouren b., kelc'h gouren g.

Ringergrieff g. (-s,-e) : [sport] kraf gouren g., peg-gouren g., krog-gouren g.

Ringerin b. (-,-nen) : [sport] gourenerez b.

Ringerverband g. (-s,-verbände) : [sport] skol gouren b., kelc'h gouren g.

Ringfahndung b. (-,-en) : furchadeg en un dachennad bevennet-pizh b.

Ringfinger g. (-s,-) : biz-ar-bizoù g., biz-bizoù g., biz-gwalenn g., biz-ar-galon g., pevare biz g.

ringförmig ag. : gwalennek, gwalennheñvel, e doare ur walenn, e doare gwalennoù, e doare gwalinier, a-zoare gant ur walenn, a-zoare gant gwalinier, a-seurt gant ur walenn, a-seurt gant gwalinier, war-gelc'h, kelc'hiek, krenn, ront, e doare ur c'helc'h, e doare kelc'hioù, a-zoare gant ur c'helc'h, a-zoare gant kelc'hioù, a-seurt gant ur c'helc'h, a-seurt gant kelc'hioù, graet war-gelc'h ; *ringförmige Wellen*, lagadennoù war an dour lies.

Adv. : war-gelc'h, a-gelc'h.

Ringhaken g. (-s,-) : [tekn.] piton g., tach-lagadenn g., biñs-lagadenn b.

ringhörig ag. : [Bro-Suis] heglev, dassonus.

Ringkampf g. (-s,-kämpfe) : gouren g., gourenerezh g., gourenadenn b., gourenadeg b., gourenoù lies.

Ringkämpfer g. (-s,-) : gourener g. ; *einen Ringkämpfer schultern, einen Ringkämpfer pinnen*, lakaat e ziv skoaz d'ur gourener en douar.

Ringkragen g. (-s,-) : [istor] gouzougenn jakoun b., gouzougenn hobregon b., gouzougenn vailhoù houarn b., gouzougenn vailhek b., [dre fent] gwakol b./g.

Ringkunst b. (-) : gouren g., gourenerezh g.

Ringlotte b. (-,-n) : [Bro-Aostria] prun ar Rouanez Glaoda str., prun Glaoda str.

Ringmauer b. (-,-n) : moger-dro b.

Ringmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn gelc'hstrishaer b.

Ringmutter b. (-,-n) : [tekn.] boustet gwalennek g., kraouenn walennek b., boustet lagadennek g., kraouenn lagadennek b.

Ringnetz n. (-es,-e) : [tekn.] rouedad a-zol b.

Ringplatz g. (-es,-plätze) : stourmva g., stourmlec'h g., lis b., arenoù lies., ring g., leurenn-emgann b.

Ringrichter g. (-s,-) : tredeog gouren g., tredeog boks g.

Ringrichterin b. (-,-nen) : tredeogez c'houren b., tredeogez voks b.

rings araog. : *rings um (t-rt)*, en-dro da, tro-dro da.

Ringschlüssel g. (-s,-) : [tekn.] alc'hwez lagadennek g., alc'hwez lagadenn g.

Ringschnabelente b. (-,-n) : [loen.] morilhon gwalenn-veg g.

Ringschraube b. (-,-n) : [tekn.] piton g., biñs-lagadenn b.

ringsherum Adv. : *sellit ouzh ringsum*.

Ringstraße b. (-,-n) : boulouard-tro g., hent-tro g., hent tro-gêr g., hent a-dro g., hent trobarzh g., trobarzhent g.

ringsum Adv. / **ringsumher** Adv. : en-dro, tro-dro, a-dro-war-dro, tro-war-dro ; *ringsumher verstreut*, a-strew, a-strouilh, a-skign, a-stlabez, a-fuilh, a-dreuz-fuilh, a-bempoù, a-borc'hell ; *Feinde ringsum* ! n'eus ken (ne oa ken) nemet enebourien tro-war-dro ! enebourien a zo en dro dimp !

Ringsystem n. (-s,-e) : [stered.] gwalennoù planedel lies.

Ringtausch g. (-es,-e) : **1.** [eurediñ] eskemm ar gwalinier g. ; **2.** eskemm etre meur a hini g.

Ringwade b. (-,-n) : [merdead.] roued tro b., seulenn b., sen b.

Ringwall g. (-s,-wälle) : ramparzh-tro g.

Rinne b. (-,-n) : **1.** rodlec'h g., rollec'h g., roud-karr g., poull-rod g., anrod g., skoasell b., sodell b., gamberotenn b., goueradenn b. ; **2.** san b., sanell b., kan-dour g., kan g., kanouc'hell b., noed g., dizourer g., risienn b., garan b., gouer b., gwazh b., riolenn b., kan-distrouilh g., distrouilh g., kan-skarzhañ g., kan-karzhañ g. ; *Abflussrinnen ziehen*, disaniañ, gwazhiañ, gouerañ, kaniañ d'an dour ; *querlaufende Rinne*, treuzkiz g. ; *eine Rinne ziehen*, treuzkizañ ; *querlaufende Rinnen ziehen*, treuzkiziat, treuzkiziñ ; **3.** [tekn.] garan b., kleuzenn b.

rinnen V.gw. (rann / ist geronnen) : **1.** berañ, deverañ, redek, ruilhal, diruilhal, goueriañ, linkañ, riolennat, ruzelenniñ ; *die Tränen rinnen*, kouezhañ (ruilhal) a ra an daeroù, redek a ra an daeroù a-riolenn ; **2.** [dre skeud.] *die Zeit rinnt*, tremen a ra an amzer, mont a ra an amzer hebiou, treiñ a ra rod an amzer ; *das Geld rinnt dir durch die Finger*, te a zo frank war an dispign, drouziviñ e vez buan an arc'hant ganit, dispign a rez hep muzul, ur fouet-

e-voutikl (ur frip-e-drantell, ur frip-e-zrouin, ur c'hac'h-moudenn, ul liper-e-drantell) a zo ac'hanout, n'ec'h eus damant ebet da'z kwenneien, n'emaout ket evit derc'hel mat d'ur gweneg, emañ da yalc'h gant ar foerell, emañ ar foerell gant da yalc'h ; *er ließ sich gern seine Gold- und Silberstücke durch die Finger rinnen*, e blijadur a oa ruilhal gant e zaouarn e bezhioù aour hag arc'hant ; **3.** bezañ toull, deverañ, koll.

Rinnen n. (-s) : diruilhal d., ruilhadenn b., beradur g., dever g., dizour g.

Rinnsal n. (-s,-e) : **1.** gwazhennig b., gouer b., gouerenn b., goueriad b., gwazh b., gwazh-dour b., gwazh-red b., gwazhredenn b., richer g., richeriad g., ruzelenn b., goaratenn b., riolenn b., riolennad b. ; *Rinnsal Jauche*, gouer hañvouez b., gwazh hañvouez b. ; **2.** strilh g., strilhenn b. ; *Rinnsal von Blut*, strilh gwad g., strilhenn wad b., rizenn wad b.

Rinnstein g. (-s,-e) : **1.** san ar ru b., kan-skarzhañ g., kan-karzhañ g., kan-distrouilh g., distrouilh g., kan-dour g., dizourer g., resienn b., gouer b., gwazh b. ; **2.** dar b.

Rippchen n. (-s,-) : [kegin.] kostezenn b. ; *Schweinerippchen*, kostezenn kig-moc'h b.

Rippe b. (-,-n) : **1.** [korf.] kostenn b. [*liester* kostoù] ; *falsche Rippe*, kostenn distag eus ar glerenn b., falskostenn b., berrkostenn b. ; *der Mensch hat zwölf Rippenpaare*, daouzek re gostoù en deus an den.

2. [kegin.] kostezenn b.

3. [dre skeud.] *sich etwas aus den Rippen schneiden*, pakañ ar bleiz gant un taol boned, pegañ al loar, dont da laerezh al loar, tapout al loar gant e zent, klask an doare da dreiñ an avel diwar-bouez ur sugell, klask treiñ an avel d'u.b., klask treiñ an avel diwar-bouez ur gordenn, kerc'hat dour gant ur bouteg, klask derc'hel ur bramm war beg un ibil, klask spazhañ melc'hwed, klask serriñ ar bed en ur gloenn vi ; *sich nicht etwas aus den Rippen schneiden können*, na vezañ sorser, na gaout breoù ; *er hat nichts auf den Rippen*, aet eo e gof en e gein, treut eo evel ur gioc'h, treut-gioc'h eo, kras eo evel ur geuneudenn, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr, treut-gagn eo, treut evel ur c'hagn eo, treut evel ar marv eo, treut-marv eo, treut ha kastiz eo, evel ur relegoù eo, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, kastiz eo evel un den prest da vervel, hennezh a zo hudur da welet, nend eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, hennezh a zo sec'h evel un askorn, hennezh a zo treut-eskern (treut-askorn, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisen, kastiz evel an Ankoù, treut-kign, treut evel an Ankoù, treut evel un ankoù, treut evel ur c'hant tachoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel ur brank, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, treut evel ur vazh gwisket), moan eo evel an drezen, hennezh n'eus mann outañ, n'eus nemet ar spes anezhañ, n'eus nemet relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, evel ur relegoù eo, hennezh n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, spontañ ar chas a rafe ken treut ez eo, evel un askorn (un ankoù) krignet eo, aet eo treut evel ur geuneudenn (evel ur gioc'h, evel ur skoul), treut-

keuneudenn eo, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, dismantr eo evel ur spes, hennezh a zo ur skrilh, hennezh a zo ur Jakez-Kroc'henn, un eonenn a zo anezhañ, un tammig parich stignet war ur sac'had eskern a ya d'ober anezhañ (Gregor).

4. [tisav.] **a)** sourin b. ; **b)** nervenn b., nervenn volz b.

5. [louza.] ritenn b.

6. [merdead.] mempr g., azen g., koad-kamm g., tamm koad-kamm g., gourivin g.

7. [dilhad.] kostezenn b.

8. [tekn.] lavnenn b., bann g.

rippen V.k.e. (hat gerippt) : roudennañ, andennañ, rizenñañ, garanañ.

Rippenbraten g. (-s,-) : [kegin.] etrekostenn b. [*liester etrekostoù*], etrekostezenn b.

Rippenbogen (-s,-bögen) : [korf.] gwareg ar gostenn b.

Rippenbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] kostenn dorr b., torr ur gostenn g., torradur ur gostenn g.

Rippenfell n. (-s,-e) : [korf.] krezenn a-speur b., pleuren b., pleur g., krezenn b., lienenn ar skevent b., rouedenn ar skevent b.

Rippenfell- : pleurel, ... ar bleuren, ... ar pleur, lienenn ar skevent, ... ar grezenn.

Rippenfellentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] krezenno g., pleurit g., P. puruzi b., fleureuji b.

rippenförmig ag. : [tisav.] war nervennoù.

Rippenfurche b. (-,-n) : [korf.] nant ar gostenn g.

Rippengewölbe n. (-s,-) : [tisav.] bolz war nervennoù b.

Rippenkühler g. (-s,-) : [tekn.] distaner dre lavnennoù g., distaner bannoù g.

Rippenpaar n. (-s,-e) : ur re gostoù g. ; *der Mensch hat zwölf Rippenpaare*, daouzek re gostoù en deus an den.

Rippenqualle b. (-,-n) : [loen.] ktenofor str., ktenoforen b., ktener str., ktenerenn b., kerez str., kerezenn b., kerez-mor str., kerezenn-vor b.

Rippensamt g. (-s) : [gwiad.] voulouz kostezennek g.

Rippenstoß g. (-es,-stöße) : peuk g., peukadenn b., taol-peuk g., peus g., taol ilin g., oughad g. ; *jemandem einen Rippenstoß versetzen*, peusiñ u.b.

Rippenstück n. (-s,-e) : [kegin.] etrekostezenn b., etrekostenn b. [*liester etrekostoù*].

Rippenwerk n. (-s,-e) : [merdead.] memproù lies., ezen lies., koad-kamm g., koadoù-kamm lies., gourivinoù lies. ; *das Rippenwerk eines Schiffes aufbauen*, lakaat ur vag war he c'hoad-kamm.

rippig ag. : 1. [dilhad.] kostezennek ; 2. [tisav.] war nervennoù.

Rippli n. (-s,-) : [Bro-Suis] kostezenn b.

Rips g. (-es,-e) : [gwiad.] reps g.

Risalit g. (-s,-e) : [tisav.] balir a-led g., baleg a-led g.

Risiko n. (-s, Risiken) : riskl g., riskladenn b., taraz g. ; *auf eigenes Risiko*, en e riskl, pirilh ha fortun (Gregor), en e riskl e-unan ; *ein Risiko eingehen*, brokañ udb, kemer ur riskl, tennañ ur riskl war an-unan, sammañ ur riskl, en em forsiñ ; *kein Risiko eingehen*, ober diouzh ar furañ, na gemer riskl ebet, chom hep tennañ riskl ebet war an-unan, chom hep avanturiñ, mont d'ar sur (Gregor) ; *gegen alle Risiken gefeilt sein*, bezañ diwallet a nep gwall fortun, bezañ en tu all da bep droug ; *das ist Berufsrisiko*, reuzioù ar vicher eo, riskloù ar vicher eo ; *alle Risiken auf sich nehmen*, ensammañ ar riskl ; *ein Risiko abschirmen*,

ein Risiko absichern, gwareziñ diouzh ur riskl ; *ein Risiko decken*, *ein Risiko abdecken*, kretaat ur riskl.

Risikobereitschaft b. (-) : herded b., herder g., hardizhegezh b.

Risikofaktor g. (-s,-en) : [mezeg.] parenn riskl b.

risikofreudig ag. : her, hardizh.

Risikogruppe b. (-,-n) : [mezeg.] rummad tud dindan riskl-uhel g.

Risikoindikatoren lies. : titourennoù war ar riskl lies., menegelloù a-fet riskl lies.

risikolos ag. : diriskl, diarvar.

Risikoprämie b. (-,-n) : 1. [kretadur] skodenn riskl b. ; 2. [gopr] arc'hopr riskl g.

riskant ag. : risklus, arvarus, ankivil, chañsus, argollus, skeudik, variant, amjestr.

riskieren V.k.e. (hat riskiert) : 1. risklañ, avanturiñ, brokañ, arvokañ, arvariñ ; *besser, man riskiert, einen Schuldigen zu retten, als einen Unschuldigen zu verurteilen*, gwell eo risklañ saveteiñ un den kablus eget kondaoniñ unan digablus ; *er riskiert viel*, kemer a ra ur riskl bras, emañ o sachañ bec'h war e gein, sachañ a ra ar c'harr war e gein, kas a ra ar c'harr war e gein, tennañ a ra ur riskl bras warnañ, sammañ a ra ur riskl bras ; 2. [dre skeud.] *ein Auge riskieren*, teurel ur sell war udb dre guzh, ober ur sell war udb dre laer, ober ur sell ouzh udb dre guzh, ober un tamm sell ouzh udb dre laer, ober ur gwel d'udb dre guzh, ober un taol-sell war (ouzh) udb dre laer ; 3. P. *eine Lippe riskieren*, a) sevel un arbennadenn ; b) komz kras, naet ha distag - komz didro - komz didroidell - komz displeg - komz distag - mont didro ganti - mont didroidell ganti - mont eeun ganti - mont gant an eeun - mont dezhi hep kuzh seurt ebet - na glask tro en e gaoz - lavaret an traoù krak-ha-berr - lavaret an traoù berr-ha-krenn - lavaret e soñj en ur ger krenn - na vezañ sac'h d'an diaoul - bezañ groñs en e vennozh - lavaret groñs e vennozh - lavaret krak e soñj - lavaret krenn e soñj - lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak) - lavaret anezho distag - komz hep klask troidell ebet d'e gomzoù - bezañ distlabez da lavaret an traoù - na ober a c'henoù bihan - na vezañ a veskelloù gant an-unan - komz hep tamm kildroenn ebet - komz didortilh.

Risorgimento n. (-pe -s) : [istor] Risorgimento g., adsav Italia g.

Rispe b. (-,-n) : [louza.] tañvouezennad b.

Rispengras n. (-es,-gräser) : [louza.] pastur str. ; *einjähriges Rispengras*, geot-troc'h str.

Rispenhirse b. (-) : [louza.] mell str. ; *reich an Rispenhirse*, mellek.

Rispenhirsefeld n. (-s,-er) : melleg b.

Rispenhirsestroh n. (-s) : [louza.] meliaoz g., meliar g.

Riss g. (-es,-e) : 1. rog g., rogadenn b., didammadenn b., gwask g./b., faout g., faoutadur g., frailh g., frailhder g., frailhadur g., faoutenn b., brizhaout g., frizenn b., freg g., fregadenn b., fregadur g., freuz g., flaouiadenn b., flaviadenn b., jel g., jelenn b., boulc'h g., rann b., rannenn g., skarnil g., skarr g., skalf g., skalfenn b., aeradenn b., tarz h g., tarzheris g., tarzhad g., silabrenn b., silienn b., diframm g., drailh g., drailhadenn b., drailhadur g., grem g., nodadur g., sanell b., sanenn b. ; *hier ist ein Riss*, amañ ez eus jel ; *einen Riss bekommen*, regiñ, fregañ,

faoutañ, dont da faoutañ, frailhañ, frizenniñ, dont ur faout (ur flaouiadenn, ur jel, ur jelenn, ur gwask, ur rog) da zigeriñ en dra-mañ-tra, skamilañ, skarrañ, dont da skarrañ, flaviañ, groilhañ, nodiñ, tarzhañ, silabrenniñ, silienniñ, skalfañ, dont gwaskoù da zigeriñ en dra-mañ-tra ; *Mauerriss*, frizenn b., frailh g., skarr g., aeradenn b., rann b. ; *die Mauer hat einen Riss*, ur rann a zo er voger, rannet eo ar voger ; *die Mauer hat Risse*, skarrou (gwaskoù) a zo er voger ; *ohne einen einzigen Riss in der Kleidung*, hep an disterañ freuz en e zilhadañ, hep an disterañ rog en e zilhadañ, hep an disterañ prenestren en e zilhadañ ; *Riss im Herzen*, freg er galon g. ; **2.** damdresadenn b., damdres g., brasdresadenn b., trolinenn b., linennadur g., tresadur g., patrom g. ; **3.** [loen.] preizh g.

rissig ag. : leun a skalfoù, skarnilek, skarnilet, skarret, frailhet, brechet, groilh, trezaret ; *er hat rissige Hände*, paket en deus skalfoù (spinac'h) en e zaouarn, deuet ez eus skarrou dezhañ en e zaouarn, skarnilet (skarnilek) eo e zaouarn ; *die Mauer ist rissig*, skarrou a zo er voger, jel a zo er vur, skarret eo ar voger, frailhet eo ar vur ; *rissig werden*, regiñ, fregañ, frailhañ, faoutañ, digeriñ ur faout (ur flaouiadenn, ur jel, ur jelenn) en dra-mañ-tra, spinac'hañ, skamilañ, skarrañ, skarillañ, silabrenniñ, silienniñ, aeradenniñ, flaviañ, groilhañ, nodiñ, tarzhañ, skalfañ, strinkañ, dont gwaskoù da zigeriñ en dra-mañ-tra ; *rissig machen*, skamilañ, silabrenniñ, silienniñ, frailhañ, skarillañ, skarrañ, spinac'hañ ; *rissig machend*, skarnilus.

Risso-Delfin g. (-s,-e) : [loen.] delfin Risso g.

Risswunde b. (-,-n) : [mezeg.] gouli da-heul ur rogañ g.

Rist g. (-es,-e) : **1.** [korf.] chouk an troad g., chouk-troad g., souk-troad g., gouzoug-an-troad g., kil-troad g. ; *ein Fuß mit hohem Rist*, un troad chouket mat g. ; **2.** [korf.] arzom g. [*liester* arzornioù, daouarzom, arzaouarn], P. pognez g. ; **3.** [loen.] draen-marc'h g.

Ristorno g./n. (-s,-s) / **Ristornerung** b. (-,-en) : [kenwerzh] enskrivadur ildougen g.

Ristschutz g. (-es,-e) : choukenn b.

Riten *liester evit Ritus*.

Ritornell n. (-s,-e) : [sonerezh] ribourtadenn b., aouidell b.

ritsch estl. / **ritschratsch** estl. : krik-krek !

Ritt g. (-s,-e) : marc'hekadenn b., redadenn b., galoupadenn b. ; *in einem Ritt*, hep divridañ, en un taol brid, hep kerc'ha, hep diskrog, hep ehanañ, en ur varc'hekadenn, en ur c'haloupadenn.

Rittberger g. (-s,-) : [sport, ruzikat arzel] lamm Rittberger g., loup g.

Ritter g. (-s,-) : **1.** marc'heg g., marc'hegour g. ; *zum Ritter schlagen*, marc'hegañ, degemer en urzh a varc'hegiezh, lakaat da varc'heg, reiñ ar varc'hegelezh (da) ; *die Ritter der Tafelrunde*, marc'heien an Daol-Grenn b. ; *Ritter ohne Furcht und Tadel*, marc'heg dispont ha direbech g. ; *Raubritter*, marc'heg brigant g., marc'heg preizher g. ; *der Ritter befolgte den Rat des Wandersmanns*, evel a lavaras ar c'hantreer a reas ar marc'heg ; *beim Zusammenprall brach die Lanze des Ritters*, gant nerzh ar stok e torras goaf ar marc'heg ; [dre skeud.] *ein edler Ritter*, ur reizher touet g.

2. [kegin.] *armer Ritter*, bara dre laezh g., bara dostel g.

Ritterburg b. (-,-en) : kastell-kreñv g., maner g., kastell g., noblañs b.

Ritterdienst g. (-es,-e) : gwazerezh kourtes g., galantiz b.

Rittergut n. (-s,-güter) : domani gladdalc'hel g., domani feodel g., noblañs b.

Rittergutsbesitzer g. (-s,-) : perc'henn un domani gladdalc'hel g., perc'henn un domani feodel g., P. tamm noblañs a-ziwar ar maez g., denjentil a-ziwar ar maez g.

ritterhaft ag. : marc'heg, ... marc'heg, evel ma tere ouzh ur marc'heg, evel ma tere ouzh doare ur marc'heg.

Ritterkreuz n. (-s,-e) : kroaz-varc'heg b.

ritterlich ag. : **1.** hael, uhelsperedek, meur, kourtes, prop ; **2.** ... marc'heg, ... ar varc'hegouriezh, marc'heg.

Ritterlichkeit b. (-) : **1.** haelder g., haelder b., kourtezi b., galantiz b. ; **2.** doare ur marc'heg g., doare marc'heg g.

Ritterorden g. (-s,-) : urzh a varc'hegiezh g., urzh vrezel g. ; *Deutscher Ritterorden*, urzh ar varc'heien alaman g., urzh alaman a varc'hegiezh g., urzh ar varc'heien deut (Gregor) g.

Ritterroman g. (-s,-e) : romant marc'hegiezh g.

Rittersaal g. (-s,-säle) : sal al lidoù b., sal ar varc'heien b.

Ritterschaft b. (-) : **1.** marc'hegiezh b., marc'heien lies. ; **2.** marc'hegelezh b. ; **3.** [Henamzer, Roma] urzh ar varc'heien g.

Ritterschlag g. (-s,-schläge) : marc'hegadur g., degemeridigezh en urzh a varc'hegiezh b.

Rittersitten lies. : kourtezi b., galantiz b.

Rittersmann g. (-s,-leute) : marc'heg g., denjentil g., noblañs g.

Ritterspiel n. (-s,-e) : tournamant g.

Rittersporn g. (-s,-sporen) : [louza.] fleur laou str., delfinez b., delfin g., louzaouenn-al-laou b.

Ritterstand g. (-s) : **1.** [Krennamzer] marc'hegiezh b., marc'heien lies. ; **2.** [Henamzer, Roma] urzh ar varc'heien g.

Ritterstern g. (-s,-e) : [louza.] hippeastrom g.

Rittertum n. (-s) : **1.** marc'hegiezh b., marc'hegouriezh b. ; **2.** marc'hegelezh b.

Ritterwürde b. (-) : marc'hegelezh b.

rittlings Adv. : a-c'haol, a-c'haoliad, a-c'haoliata, a-fourch, a-ramp, d'ar fourch ; *er saß rittlings auf der Stute*, a-c'haoliad e oa war ar gazez, a-ramp e oa war ar gazez ; *rittlings besteigen*, gaoliañ war, rampañ war, mont a-c'haoliad war, mont a-fourch war.

Rittmeister g. (-s,-) : [lu] kabiten a varc'hegerezh g., kabiten a gavaliri g.

Ritual n. (-s,-e/-ien) : liderezh g., lidadur g., lid g., azeulouriezh b., deved b.

Ritualopfer n. (-s,-) : aberzhad g., lidazhad g.

Ritualmord g. (-s,-e) : lidazhadenn b.

rituell ag. : lidel, lidek, sakr, ... lid.

Ritus g. (-, Riten) : liderezh g., lid g., deved b. ; *die heilige Messe nach griechischem Ritus*, an oferenn c'hresian b. ; *der römische Ritus*, al liderezh roman g.

Ritz g. (-es,-e) : **1.** krabisadenn b., krafignadenn b., spinadur g., krafadenn b., kraf g., ribiñsadenn b., diruskadur g., graspadur g., roudenn b., skrabadenn b., kignadenn b. ; *Ritze bekommen*, roudennañ ; **2.** frailh g.,

faout g., faoutenn b., skarr g., skalf g., skalfenn b., aeradenn b., grem g., tarz g., tarzhad g., tarzheris g.
Ritze b. (-, -n) : 1. frailh g., frailhadur g., frailhder g., faout g., brizhaout g., faoutadur g., faoutenn b., skarr g., skalf g., skalfenn b., aeradenn b., grem g., tarz g., tarzhad g., tarzheris g. ; 2. tarz g., gwask g./b., garan b., grem g., kreiz-etre g. ; *durch eine Ritze gucken*, sellet dre darzh an nor, sellet dre wask an nor, sellet dre greiz-etre an nor ; 3. [mezeg.] krabisadenn b., kraf [liester krafioù, krefen] g., krafignadenn b., spinadur g., diruskadur g., graspadur g.
Ritzel n. (-s, -) : [tekn.] rod dantek bihan b., kraouenn vihan b., kraoñenn luskañ b.
ritzen V.k.e. (hat geritzt) : roudennañ, krabisañ, krafignat, krifinat, skrabañ, spinañ, diruskañ, graspiñ, engravañ, rizenñañ ; *meine Brillengläser sind geritzt*, roudennet (krabiset, krafignet) eo gwer va lunedoù.
Ritzen n. (-s) : graspezehz g.
Ritzer g. (-s, -) : krabisadenn b., krafignadenn b., krafadenn b., kraf [liester krafioù, krefen] g., ribiñsadenn b., spinadur g., diruskadur g., graspadur g.
Rivale g. (-n, -n) : kevezer g.
rivalisieren V.gw. (hat rivalisiert) : paraviañ, kevezañ, kevezata, keñveriañ, kilbenniñ ; *mit jemandem rivalisieren*, paraviañ ouzh u.b., c'hoari ouzh (gant) u.b., en em frotañ ouzh u.b., en em ingaliñ d'u.b. (Gregor), keñveriañ ouzh u.b., kevezañ gant (ouzh) u.b., kevezata ouzh u.b., bezañ a-genstriv gant u.b., en em lakaat keñver-ha-keñver gant u.b. (kemm-ouzh-kemm ouzh u.b., e kemm gant u.b., e kemm ouzh u.b.), kilbenniñ gant u.b., bezañ kenoaz etre an-unan hag unan all, bezañ daou war an hevelep askorn, bezañ daou gi war an hevelep askorn.
Rivalität b. (-, -en) : kevezerezh g., kenoaz b.
Riviera b. (-) : *die Riviera*, ar Riviera b. ; *die französische Riviera*, an Aod Glas g.
Rizinus g. (-, -se) : [louza.] risin g.
Rizinusöl n. (-s) : eoul risin g.
RNS b. (-) : [berradur evit **Ribonukleinsäure**] trenkenn ribonukleek b., T. R. N. b.
Roastbeef n. (-s, -s) : [kegin.] rost bevin g.
Robbe b. (-, -n) : [loen.] reunig g. ; *Robben brüllen*, ar reuniged a vlej ; *Jagd auf Robben machen*, *Robben jagen*, reunigeta, hemolc'hiñ reuniged.
robber V.gw. [verb-skoazell **sein** : ist gerobbt] : en em stlejañ, ruzañ.
Robbenfang g. : reunigeta g., hemolc'h reuniged g.
Robbenfänger g. (-s, -) : reunigetaer g.
Robbenjagd b. (-, -en) : reunigeta g., hemolc'h reuniged g.
Robbenjäger g. (-s, -) : reunigetaer g.
Robbenkolonie b. (-, -n) : tolpad reuniged g., kludad reuniged b. ; *eine Robbenkolonie hat an diesem Küstenstreifen ihr Territorium etabliert*, un tolpad reuniged a ra e chomlec'h en aod-mañ.
Robbenöl n. (-s, -e) : eoul reuniged g.
Robbensterben n. (-s) : ar reuniged o vont da get lies., ar reuniged o vervel lies., tremenvan ar reuniged b.
Robe b. (-, -n) : 1. sae b., robenn b., brozh b. ; 2. sae du b., dilhad karg g., lifre g. ; *lange, wallende Robe*, simarenn b.

Robert g. : Roparzh g.
Robinie b. (-, -n) : [louza.] robinenn b., gwez-robin str., gwezenn-robin b.
Robinienholz n. (-es) : robin g.
Robinsonade b. (-, -n) : 1. [Karl Marx] robinsonaj g. ; 2. levr troioù-kaer g.
Robinson Crusoe g. : Robinson Kruzo g.
Robot b. : [istor] aner g.
Robotbild n. (-s, -er) : [Bro-Suis] poltred-robot g.
Roboter g. (-s, -) : robot g., emgefread g.
Robotertechnik b. (-) / **Roboterwesen** n. (-s) / **Robotik** b. (-) : roboteg b. ; *eingebettete Robotik*, robotegezh e bourzh b.
robust ag. : 1. kreñv, tenn, start, nerzhus, nerzhed, bagol, serzh, rust, kalet ; *eine robuste Frau*, ur vaouez kreñv b., ur palvad mat a vaouez b., un troc'had mat a vaouez b., ur vaouez a droc'had mat b., ur gignenn vat a wreg b., un digoradur a vaouez b., ur vaouez temzet mat b., un temz vat a vaouez b. ; *er ist von robusterer Konstitution als sein Freund*, *er hat eine robustere Konstitution als sein Freund*, startoc'h gweet eo eget e vignon, startoc'h frammet eo eget e vignon, muioc'h a gorf en deus eget e vignon ; 2. [ardivink] hezalc'h, dalc'hus, sasun, hag a ra e amzer ; 3. [lu] milourel, en ur ober implij eus an armoù ; *robuster Einsatz*, emelladenn vilourel b.
Robustheit b. (-) : nerzhder g., kreñvded b., kreñvder g., dalc'husted b., dalc'huster g., kendalc'husted b., kadamded b., kadamder g., starter g., started b.
Roch g. (-s, -) : 1. [mojenn.] roc'h g. [liester roc'hed] ; 2. [echedoù] tour g.
Rochade b. (-, -n) : [echedoù] rok g. ; *kurze Rochade*, rok bihan g. ; *lange Rochade*, rok bras g.
Roche g. (-ns, -n) : [loen.] rae g., travank g. ; *sellit ivez ouzh ar ger Roehen*.
Rochelle n. : *La Rochelle*, ar Roc'hell b.
röcheln V.gw. (hat geröchelt) : ronkellañ, ronkonellañ, roc'hennat, ronkal, roc'hellañ, roc'hal, toc'hellañ, bezañ roc'h e toull e c'houzoug, bezañ ar ronkell war an-unan, bezañ ar ronkell gant an-unan ; *er röchelt nur noch*, emañ ar ronkell gantañ, emañ ar ronkell warnañ, ar ronkell ziwezhañ a zo krog ennañ, emañ ar roc'h gantañ, emañ hik ar marv gantañ, stank an anal n'emañ ket pell, emañ en e sach diwezhañ, aet eo betek ar mouch, emañ er mouch, emañ oc'h ober e hakoù diwezhañ.
Röcheln n. (-s) : ronkell b., ronkonell b., roc'h g., roc'helloù lies., roc'hadennoù lies., roc'hkenn b., hak g., hik g.
Rochen g. (-s, -) : [loen.] rae b., travank g. ; *der Rochen ist glitschig*, ar rae a zo lec'hidennet ; *Rochen fangen*, raeta ; *hornige Eikapsel des Rochens*, botez-rae b., vi rae g., poch rae g., [dre fent] greun beleien str. ; *elektrischer Rochen*, krenerez b., rae-grenerez b., rae-vorz b., morzenn b., skoedeg g., sonnerez b.
Rochennetz n. (-es, -e) : roued raeta b., roued raeed b.
rochieren V.gw. (hat rochiert) : [echedoù] rokiñ.
Rochus g. : Roc'h g.
Rock¹ g. (-s, Röcke) : 1. brozh b. [liester brozhioù, brezhier], lostenn b., sae b., goueledenn b., hust g., robenn b. ; *obere Vorderseite eines Rockes*, barlenn ur vroz b. ; *einen Rock mit einer oberen Vorderseite versehen*, barlennañ ur vroz b. ; *einen Saum unten an*

einem Rock nähern, ober ur pleg e traoñ ur sae, gouremiñ traoñ ur sae ; *ihr Rock hängt schief*, posles eo he brozh, lespos eo he brozh ; *ihr Unterrock schaut unter ihrem Rock hervor*, solier ha galatrez a zo ganti ; *er läuft hinter jedem Rock her*, hennezh a zo anezhañ gwashañ merc'hetaer (gwashañ plac'hetaer) 'zo er vro, hennezh a zo ur merc'hetaer eus ar penn, hennezh a zo ur marc'h-limon eus ar re washañ, ur gastaouer touet eo, hennezh a zo ur gastaouer diouzh ar penn, P. ur c'hi gaol a zo anezhañ ; **2.** mantell b., lifre g., huk g., krezen b., krez g., robenn b., roched g./b. ; [lu] lifre g., sae-soudard b., gwiskamant soudard g. ; *den bunten Rock anziehen*, mont da soudard ; **3.** [Bro-Suis] chupenn b., porpant g., jakedenn b., rokedenn b. ; **4.** [kr-l] *das Hemd ist einem näher als der Rock*, stag eo ar c'hroc'hen d'ar c'hein - pep manac'h a gomz evit e sac'h - e pep tra e klask pep den tennañ begig e spilhenn - ur micherour diouzh an deiz a garfe 've noz da greisteiz - pep hini war e besk - pep hini evit e gont - pep hini evit e sac'h - pep hini a bed evit e sac'h - pep den ne glask nemet e vad e-unan - pep hini a skrap d'e veg gwellañ ma c'hell - truez 'zo marv ha karantez 'zo interet - n'eus ket a garantez etre an dud - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloch.

Rock² g. (- pe -s) : [sonerezh] rok g.

Rock and Roll g. (- pe -s) : [sonerezh] rock'n'roll g., rok g.

Röckchen n. (-s,-) : berrsaë b.

Rocken g. (-s,-) : kegel b. ; *dem Rocken neues Material zuführen*, tleuñviñ ar gegel ; *an dem Rocken befestigte unversponnene Fasern*, yarenn b., keved b., kegelial b., tleuñv g., stec'hennad b., lanfas g.

rocken V.gw. (hat gerockt) : c'hoari sonerezh rok, seniñ rok.

Rocker g. (-s,-) : **1.** ampouailh g., gwall labous g., poñsin g., hailhon g., gaster g., peñsel fall g., pikouz fall g., truilhenn b., hailhonneg g., standilhonn g., lampon g., kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [liester ligistri], amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., kantolor g., lank g. [liester lanked, lankidi] ; **2.** [sonerezh] roker g., kaner rok g.

Rockerin b. (-,nen) : **1.** hailhonez b., lamponez b., lañfreadez b., ibil treut a blac'h b., lakepodez b. ; **2.** [sonerezh] rokerez b., kanerez rok b.

Rock'n'roll g. (- pe -s) : [sonerezh] rock'n'roll g., rok g.

Rockoper b. (-,n) : [sonerezh] c'hoarigan rok g., opera-rok g.

Rocksänger g. (-s,-) : [sonerezh] roker g., kaner rok g.

Rockschoß g. (-es,-schöße) : **1.** pastel-sae b., pastel b., lostenn b., stolikenn b., lost ur chupenn g., lost ur vantell g., lost ur sae g. ; *Mantel mit Rockschoßen*, poentenn b., mantell lostek b., lost-pik g. ; *mit Rockschoßen versehen sein*, bezañ pastellek, bezañ lostek ; **2.** [dre skeud.] *jemandem an den Rockschoßen kleben (hängen)*, bezañ dalc'hmat krog e chupenn u.b., bezañ bepred krogellet ouzh u.b., bezañ dalc'hmat a-grap ouzh u.b., chom dalc'hmat krog ouzh u.b., bezañ bepred krog e lostenn

u.b., na vezañ dizonet c'hoazh, bezañ atav-atav war seuliou treid u.b., bezañ atav oc'h ober ki bihan d'u.b., bezañ atav evel ur c'hi bihan war-lerc'h u.b., na zispegañ diouzh u.b., bezañ c'hoazh war barlenn e vamm, bezañ c'hoazh war ar varlenn, na vezañ evit dioueriñ e vamm, bezañ ur c'hrap-e-doull eus an-unan, bezañ ur graperez-he-zoull anezhi.

Rocky Mountains lies. : Menezioù Roc'hellek lies.

Rockzipfel g. (-s,-) : **1.** pastel-sae b., lostenn b., lost ur vantell g., lost ur sae g. ; **2.** [dre skeud.] *immer noch an Mutters Rockzipfel hängen*, bezañ dalc'hmat krog e chupenn e vamm, bezañ dalc'hmat a-grap ouzh e vamm, chom dalc'hmat krog ouzh e vamm, bezañ bepred krog e lostenn e vamm, na vezañ dizonet c'hoazh, bezañ atav-atav war seuliou treid e vamm, bezañ atav oc'h ober ki bihan d'e vamm, bezañ atav evel ur c'hi bihan war-lerc'h e vamm, na zispegañ diouzh e vamm, bezañ ur c'hrap-e-doull eus an-unan, bezañ ur graperez-he-zoull anezhi.

Rodebauer g. (-n,-n) : difraoster g.

Rodel g. (-s,-) / [Bro-Aostria] b. (-,n) : ruzikell b., luj b., ruz-revr g.

Rodeland g. (-s) : difraostadenn b., difraosteg b., difraostenn b., nevezenn b.

Rodelbahn b. (-,en) : roudenn ruzikell b., roudenn luj b.

rodeln V.gw. (hat gerodelt / ist irgendwohin gerodelt) : ruzikellat, mont gant ul luj, lujañ.

Rodelschlitten g. (-s,-) : ruzikell b., luj b., ruz-revr g.

roden V.k.e. (hat gerodet) : difraostañ, difontañ, soulañ, freuzañ, digrakañ, digodañ, digrannañ, skidiñ, digeriñ douar, distrouezhañ ; *mit der Haue roden*, marrat, diskantañ un tirien, distonenniñ.

Rodeo g./n. (-s,-s) : [sport] rodeo g.

Rodepflug g. (-s,-pflüge) : [labour-douar] ardivink soulañ g., diaoul g., freuzerez douar b.

Rodler g. (-s,-) : lujer g., ruzikeller g.

Rodlerin b. (-,nen) : lujerez b., ruzikellerez b.

Rodung b. (-,en) : difraostadenn b., difraostadeg b., difontañ g., difontadeg b., distrouezhadeg b.

Rodungsarbeiter g. (-s,-) : difraoster g.

Rodungsfront b. (-) : talbenn ar wastadourien g., talbenn difraostañ g.

Rogen g. (-s,-) : [loen.] had pesked str., greun pesked str., stronk g., viou pesked lies., krouañ pesked b.

Rogener g. (-s,-) : [loen.] pesk leun a had g., pesk leun a stronk g., pesk greunek g., pesk viaouek g.

Roggen g. (-s,-) : [louza.] segal str. ; *reich an Roggen*, segalek ; *Roggen aus Brandrodungen*, segal-lok str., segal-marr str. ; *Grünfutterroggen*, segal-med str. ; *Mischbrot aus Weizen und Roggen*, bara segal-winizh g., bara daouhanter g. ; *dieser Roggen wurde dünn gesät*, *dieser Roggen wächst spärlich*, gloev eo ar segal-mañ, skeltr eo ar segal-mañ.

Roggenbrot n. (-s,-e) : bara segal g., bara du g., P. brif du g. ; *was möchten Sie ? Weißbrot oder Roggenbrot ?* pe bara gwenn pe bara segal ho po ?

Roggenfeld n. (-s,-er) : segaleg b., tachennad segal b., park dindan segal g.

Roggenkleie b. (-) : brenn segal g., brenn bleud segal g.

Roggenkorn n. (-s,-körner) : [louza.] segalenn b. [liester segalennou].

Roggenmischbrot n. (-s,-e) : bara segal-winizh g., bara daouhanter g.

Roggenpflanze b. (-,-n) : [louza.] segalenn b. [*liester* segalenned].

roh ag./Adv. : 1. kriz, diboazh, diaoz, gros, natur, krai, glas ; *rohes Fleisch*, kig kriz g., kig kriz-bev g., kig glas g. ; *roher Zucker*, sukr natur, sukr diaoz g. ; *rohes Leder*, lâr kriz g. / lâr glas g. (Gregor) ; *roher Schinken*, kig morzhed-hoc'h kriz g., morzhed-hoc'h kriz b., morzhed-voc'h kriz b. ; *etwas roh essen*, debriñ udb ent kriz ; *roh schmecken die Austern*, an istr a zo mat kriz ; *die Sardinen roh bearbeiten*, labourat ar sardin e glaz ; *im Rohen bearbeiten*, *roh bearbeiten*, divrazañ / digoc'hennañ (Gregor), dic'hrosañ, brazober, digrizañ ; [tisav.] *Mauer in rohem Quaderstein*, mur vein-ben a-c'hiz-kozh b., mur vein-benerezh a-c'hiz-kozh b., mur vein-tailh a-c'hiz-kozh b. ; 2. rust, diseven, rok, gars, gouez, grizias, gwidal, kleuk, lourt, divalav, diwisk, difeson, hudur, druz, lous, dibrenn, vil, re libr en e gomzoù, libr ha lous en e gomzoù, boull e grouer.

Roharbeit b. (-,-en) : divraz g., divrazadur g.

Rohbau g. (-s,-bauten) : mañsonerezh g., braslabourioù lies.

Rohbenzin n. (-s) : strilheoul anpuraet g.

Rohbenzol n. (-s,-e) : [kimiezh] benzol g., benzen g.

Rohbetrag g. (-s,-beträge) : hollad gros g., hollad kriz g., sammad gros g., sammad kriz g., sav kriz g.

Roheinnahme b. (-,-n) : enkef gros g., enkef kriz g., enkefiad kriz g., gounid kriz g., kaoud kriz g., korvo kriz g., buzad kriz g., dedaolad kriz g., savad kriz g.

Roheisen n. (-s,-) : houarn diaoz g., houarn krai g., houarn-teuz g., potin g.

Rohenergie b. (-,-n) : energiezh kentañ-renk b., gremm kentañ-renk g.

Rohentwurf g. (-s,-entwürfe) : divrazadur g., brouilhed g.

Rohertrag g. (-s,-erträge) : gounid gros g., gounid kriz g., trevad gros g., trevad kriz g., ampled gros g., ampled kriz g.

Rohertz n. (-es,-e) : kailh diaoz g., kailh krai g.

Rohfabrikat n. (-s,-e) : kenderc'had diaoz g., kenderc'had anoberiet g.

Rohfassung b. (-,-en) : brouilhed g.

Rohgarn n. (-s,-e) : [gwiad.] neud kriz str.

Rohgewicht n. (-s,-e) : pouez kriz g., pouez gros g.

Rohhäute lies. : krec'hin glas lies., lâr kriz g. / lâr glas g. (Gregor).

Rohheit b. (-) : 1. krizded b., krizder g., diguñvnez b., gouezoni b. ; 2. [dre skeud.] ruster g., rusted b., rustoni b., garventez b., garvded b., garvder g., gardisted b., gardister g., grizisted b., griziester g.

Rohkaffee g. (-s) : kafe ankrazet g.

Rohkost b. (-) : [kegin.] krizaj g., boued kriz g., meuzioù kriz lies.

Rohköstler g. (-s,-) : krizdebrer g.

Rohling g. (-s,-) : 1. [tekn.] pezh diaoz g. ; 2. [dre skeud.] mastin g., aneval g., gwidal g., urupailh g., loen gouez g., bongorz g.

Rohmaterial n. (-s,-ien) : danvez krai g., danvez diaoz g., materi krai g., materi diaoz g.

Rohmilch b. (-) : laezh-livrizh g.

Rohöl n. (-s) : tireoul krai g., eoul-maen diaoz g., eoul-maen krai g., eoul-maen natur g. ; *leichtes Rohöl*, eoul-maen diaoz (eoul-maen natur) skañv g. ; *mittelschweres Rohöl*, eoul-maen diaoz (eoul-maen natur) etre g. ; *schweres Rohöl*, eoul-maen diaoz (eoul-maen natur) pounner g.

Rohöleinheit b. (-,-en) : tonenn kevatal tireoul b., TKP b.

Rohprodukt n. (-s,-e) : kenderc'had diaoz g., kenderc'had anoberiet g.

Rohr n. (-s,-e) : 1. [louza., plant] korz str., korzenn b., raoskl str., raosklenn b., broen str. ; *spanisches Rohr*, pennduenn b. ; [dre skeud.] *er schwankt wie ein Rohr im Wind*, emañ etre 'n daou (emañ en entremar, termal a ra) c'hoazh, etre div galon (etre mont ha dont, etre ober ha paouez) emañ c'hoazh, ne oar ket c'hoazh pet bronn gleiz en deus, ne oar ket war beseurt tu treiñ ar rod, ne ra na tre na lanv, emañ etre an dour hag ar c'hler, ne ra neuz ebet, n'ez a war du ebet, n'en deus na da vont na da zont, n'eus na da vont na da zont ennañ, chom a ra e bili-bann.

2. [louza., tachenn] korzeg b., raoskleg b., broeneg b.

3. [dafar teiñ] raoskl g., korz g.

4. [tekn.] tuellenn b., korzenn b., plomenn b., ruilhenn b., kanol b., pibenn b., garenn b. ; *Rohre legen*, korzenañ, lakaat (staliañ) korzennoù (tuellennoù) ; *zwei Rohre zusammenschweißen*, pennegiñ div gorzenn, soudañ div gorzenn penn-ouzh-penn ; *Wasserrohr*, tuellenn (korzenn) dour b., tuellenn (korzenn) zour b. ; *Inhalt eines Rohres*, korzennad b., tuellennad b. ; *mit Rohren ausgestattet*, korzennaouek.

5. [armoù-tan] kanol g. ; *Kanonrohr*, korzenn ganol b.

6. [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] forn b.

Rohrammer b. (-,-n) : [loen.] brean-korz g.

Rohransatz g. (-es,-ansätze) : penn-tuellenn, beg-tuellenn g., skarver-tuellenn g.

Rohranschluss g. (-es,-anschlüsse) : skarv g., junt g., joentr g.

rohrartig ag. : korzennek, korzennheñvel, e doare ur gorzenn, a-zoare gant ur gorzenn, a-seurt gant ur gorzenn.

Rohrblatt n. (-s,-blätter) : [sonerezh] añchenn b., lañchenn b., P. lipezenn b. ; *das Rohrblatt der Klarinette*, añchenn ar glerinell b., lañchenn ar glerinell b., P. lipezenn ar glerinell b.

Rohrbruch g. (-s,-brüche) : silhadenn b., toull berous g.

Röhrchen n. (-s,-) : 1. korzennig b. ; 2. [kimiezh] pibell b. ; 3. P. [alkool, polis] *ins Röhrchen blasen*, c'hwezhañ e-barzh ar c'hwezigell (ar soroc'hell, ar binioù).

Rohrdach n. (-s,-dächer) : toenn gorz b., toenn raoskl b., toenn vroen b.

Rohrdommel b. (-,-n) : [loen.] bongorz bras g.

Rohrdurchmesser g. (-s,-) : *äußeres Rohrdurchmesser*, gobari g. ; *lichtes Rohrdurchmesser*, kavnez b.

Röhre b. (-,-n) : 1. korzenn b., tuellenn b., pibenn b., plomenn b., ruilhenn b., san b., kanol b., garenn b. ; [fizik] *kommunizierende Röhren*, listri kenereet lies., listri kehent lies., beselioù treugiet lies. ; *Braunsche Röhre*, korzenn gatodek b. ; *Inhalt einer Röhre*, korzennad b., tuellennad b. ; *mit Röhren ausgestattet*, korzennaouek ; *Röhren legen*, korzenañ, lakaat (staliañ) korzennoù (tuellennoù) ; 2. [tredan.] korzenn b. ; 3. forn b. ; 4. [dre

skeud.] *P. sie hat einen Braten in der Röhre*, tapet eo he gad dezhi, graet ez eus bet dezhi un davanjer nevez, sav a zo bet lakaet dezhi dindan he zavanjer, lakaet he deus un astenn d'he zavanjer, prenet he deus un davanjer ront, tavanjerad 'zo ganti, emañ ar soubenn o virviñ, leun eo he faner, karget eo bet he faner goloet dezhi, ur grillh a zo ganti en he faner, ul legestr a zo ganti en he faner, un taol ki rous he deus bet, karget eo, karget eo he faner, podet eo, krog eo, ur banerad a zo ganti ; *in die Röhre gucken*, **a**) sellet ouzh an tele benniget ; **b**) *in die Röhre gucken, durch die Röhre gucken*, menel war e naon, tremen gant e naon, menel war e c'houlenn, kouezhañ e veud(ig) en e zorn, sellet a-dreuz, chom e toull ar c'hae, bezañ riñset e dreid d'an-unan, chom e fri war an draf (war ar gloued), chom e fri hebiou, bezañ troc'het, chom da c'hlaouenniñ.

röhren V.gw. (hat geröhrt) : **1.** [loen., karv] blejal, beogal, musellat ; **2.** [dre heñvel.] yudal, youc'hal, sklankal, huchal leizh e gorzenn, huchal leizh e vouezh, blejal, beogal, hupal ha dihopal evel un diaoul, beogal, boudal, krozal, skuermal, blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti ; **3.** [dre heñvel.] tregerniñ, krozal, trouzal, fraoñval.

Röhren¹ n. (-s) : [loen., karv] blejal g., beogal g., musellat g.

Röhren² n. (-s) : [kezeg, saout, mezeg.] kornailhenn b.

Röhrenanlage b. (-,-n) : [tekn.] tuellennadur g., tuellennoù lies., korzennoù lies.

Röhrenblattlaus b. (-,-läuse) : [loen.] afideg g., c'hwen-gwez str., c'hwen-douar str.

Röhrenempfänger g. (-s,-) : [skingomzer] skingomzer korzennoù elektronek g.

röhrenerhitzt ag. : tommet dre duellennoù, korzennek, tuellennek ; *röhrenerhitzter Kessel*, kaoter hag a vez tommet dre duellennoù b., kaoter war duellennoù b., kaoter gorzennek b., kaoter duellennek b.

Röhrenfalte b. (-,-n) : [dilhad.] *in Röhrenfalten legen*, tulotiñ, turturuihañ ; *in Röhrenfalten gelegt*, tulotet, turturuihet.

röhrenförmig ag. : tuellennek, korzennek, korzennheñvel, e doare ur gorzenn, e doare korzennoù, a-zoare gant ur gorzenn, a-zoare gant korzennoù, a-seurt gant ur gorzenn, a-seurt gant korzennoù.

Röhrenhose b. (-,-n) : bragoù tulotet g.

Röhrenkessel g. (-s,-) : kaoter hag a vez tommet dre duellennoù b., kaoter war duellennoù b., kaoter duellennek b., kaoter gorzennek b.

Röhrenknochen g. (-s,-) : [korf.] askorn korzennek g., askorn hir g.

Röhrenlauch g. (-s,-e) : [louza.] sivoletz str.

Röhrenlaus b. (-,-läuse) : [loen.] afideg g., c'hwen-gwez str., c'hwen-douar str.

Röhrenleitung b. (-,-en) : korzenn b., tuellenn b., san g., kanouc'hell b., kan g., kanol b.

Röhrennetz n. (-es,-e) : [tekn.] tuellennadur g., tuellennoù lies., korzennoù lies.

Röhrennudeln lies. : [kegin.] makaroni str./g.

Röhrenpilz g. (-es,-e) : [louza.] bonedog g.

Röhrenschwamm g. (-s,-schwämme) : [louza.] **1.** [foue] bonedog g., boned-touseg g. ; **2.** [spoue] spoue korzennek str..

rohrfarben ag. : louet-gell.

Rohrflöte b. (-,-n) : [sonerezh] chalami g., c'hwitell-gorz b., sutell-gorz b., skavenn b., berlitonenn b. ; *Rohrflöte spielen*, chalamiañ.

Rohrflötenspieler g. (-s,-) : [sonerezh] chalamier g.

rohrförmig ag. : tuellennek, korzennek, korzennheñvel, e doare ur gorzenn, e doare korzennoù, a-zoare gant ur gorzenn, a-zoare gant korzennoù, a-seurt gant ur gorzenn, a-seurt gant korzennoù.

Rohrgeflecht n. (-s,-e) : klouedenn vroen-Indez b.

Rohrglanzgras n. (-es,-gräser) : [louza.] geot-ar-Werc'hez str., geotenn-ar-Werc'hez b.

Röhricht n. (-s,-e) : [louza.] korzeg b., raoskleg b., broeneg b. ; *schlickerige Röhrichte*, broenegroù lec'hidek lies.

röhrig ag. : **1.** korzennek ; **2.** [rannyezh., louza.] raoskleg, broenek.

Rohrknie n. (-s,-) : [tekn.] krommedenn b.

Rohrkolben g. (-s,-) : [louza.] pennduenn b. ; *breitblättriger Rohrkolben*, korz-pennoù-du str.

Rohrkrepierer g. (-s,-) : **1.** [lu] obuz hag a darzh e korzenn ar c'hanol g. ; **2.** [dre skeud.] c'hwitadenn b., afochadenn g., kac'hadenn b., louzenn b., distokadenn b., droukverzh g., afer fall b., taol fall g., tro fall b., flagas g., distro lous g./b., distro divalav g./b., gwall zistro g./b. ; **3.** [dre skeud.] tezenn sot b., farsadenn bikous b., kaozioù treflez lies., konchoù born lies., krakoù lies., bidenn nul b. ; **4.** [dre skeud.] paotr mat da netra g., paotr mat da vann g., lustrugenn g., foerouz g., tamm foerouz g., didalvez g., pezh didalvez g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., higolenn b., invalant g., landore g., landregenn g., lanfre g. [*liester lanfreidi*], lanfread g. [*liester lanfreidi*], lantouzer g., luduenn b., leubeurc'henn g., lochore g., lourin g., chuchuenn b., magadenn b., magadell b., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., den lifret g., den hualet g., penn-kam g.

Rohrkrümmer g. (-s,-) : [tekn.] krommedenn b.

Rohrleitung b. (-,-en) : korzenn b., tuellenn b., san g., kanouc'hell b., kan g., kanol b.

Röhring g. (-s,-e) : [louza.] bonedog g., boned-touseg g.

Rohrmöbel lies. : arrebeuri broen-Indez lies.

Rohrmündung b. (-,-en) : [lu] genoù ar c'hanol g.

Rohrnetz n. (-es,-e) : [tekn.] tuellennadur g., tuellennoù lies., korzennoù lies.

Rohröffnung b. (-,-en) : digor tuellenn g., digor korzenn g.

Rohrpeife b. (-,-n) : [sonerezh] chalami g., c'hwitell-gorz b., skavenn b., berlitonenn b.

Rohrpost b. (-) : [istor] post dre ar vouzellenn g.

Rohrpostbrief g. (-s,-e) : [istor] lizher kaset dre ar vouzellenn g.

Rohrsänger g. (-s,-) : [loen.] rouzegan g.

Rohrschelle b. (-,-n) : [tekn.] envez stardañ g.

Rohrschilf n. (-s,-e) : [louza.] korz str., raoskl str.

Rohrschlüssel g. (-s,-) : [tekn.] alc'hwez korzennheñvel g., alc'hwez korzennek g.

Rohrschnepfe b. (-,-n) : [loen.] gioc'h b., P. gavrig-an-hañv b.

Rohrspatz g. (en/-es,-en) : **1.** [loen.] brean-korz g. ; **2.** [dre skeud.] *wie ein Rohrspatz schimpfen*, touiñ Doue

pep ger, touiñ evel un toucher kezeg, hopal evel ur chalboter, touiñ Doue evel ur Sarasin, touiñ evel un diaoul, pec'hiñ pep ger, pec'hiñ e-treuz nav moger, sakreal ha fouldrañ evel ur charretour a vez chomet e garr el lagenn (evel ul loman a vez skoet e lestr war an traezh) (Gregor), kalkennañ, bezañ e c'henoù ur stivell a gunujennoù, bezañ boull e grouer, leuskel leoù spontus, leuskel leoùdoued reut, leuskel pec'hedoù spontus, tarzhañ buanoc'h ul ledoued war e vuzelloù eget ur bedenn, bezañ un den dibab war ar pec'hiñ.

Rohrstock g. (-s,-stöcke) : [louza.] bazh vambouz b., bambouzenn b.

Rohrstuhl g. (-s,-stühle) : kador broen-Indez b.

Rohrweite b. (-,-n) : *äußere Rohrweite*, gobari g. ; *lichte Rohrweite*, kavnez b.

Rohrwischer g. (-,-s) : [tekn.] skouvilhon g., barr-skuber tuellennoù g., barrskuber tuellennoù g., balaennig duellennoù b., heureuchin da skarzhañ (da garzhañ) tuellennoù g.

Rohrzange b. (-,-n) : [tekn.] alc'hwez rodig g., alc'hwez saoz g.

Rohrzucker g. (-s) : sukr korz g.

Rohrzunge b. (-,-n) : [sonerezh] añchenn b., lañchenn b., P. lipezenn b.

Rohsardine b. (-,-n) : sardin glas str.

Rohseide b. (-) : seiz diaoz g., seiz krai g., seiz kriz g.

Rohstein g. (-s,-e) : *Rohsteine*, mein digompez lies., mein garv lies., mein fraost lies.

Rohstoff g. (-s,-e) : danvez krai g., materi krai g., danvez diaoz g. ; *einen Rohstoff verarbeiten*, digrizañ un danvez krai, fardañ kenderc'hadoù diwar un danvez krai.

Rohstoffindustrie b. (-,-n) : ijinerezh eztennañ b.

Rohwolle b. (-) : gloan diaoz g., gloan kriz g. ; *Rohwolle verziehen*, dironnañ gloan.

Rohzucker g. (-s) : sukr du g., sukr rouz g.

Rohzustand g. (-s) : krizded g., krizded b. ; *im Rohzustand*, en e stad natur, diaoz, krai, kriz.

rojen V.gw. (hat gerojt / ist gerojt) : [merdead.] roefivat.

Rokoko n. (-s pe -) / **Rokokostil** g. (-s) : rokoko g.

Roland g. : Rolant g.

Rollbahn b. (-,-en) : [nij.] leurenn-ruilh b., roudenn-ruilh g.

Rollbahnbrücke b. (-,-n) : [nij.] pont leurenn-ruilh g., pont roudenn-ruilh g.

Rollbalken g. (-s,-) : 1. [Bro-Aostria] stign-roll g., stalaf-roll b./g. ; 2. [stlenn.] barrrenn dibunañ b., ruzerez b.

Rollbandmaß n. (-es,-e) : [tekn.] metr-lietenn g., metr-seizenn g.

Rollbrett n. (-s,-er) : 1. [tekn.] karrig g., plankenn-ruilh g. ; 2. [sport] skateboard g., plankenn-ruilh g.

Rollbrücke b. (-,-n) : [tekn.] 1. gavr ruilh b. ; 2. treuzell roll-diroll b. ; 3. [nij.] pont leurenn-ruilh g., pont roudenn-ruilh g.

Röllchen n. (-s,-) : [kegin.] keunell str., logod str.

Rolldach n. (-s,-dächer) : [kirri-tan] toenn-red b.

Rolle b. (-,-n) : 1. roll g., ruilhenn b., beni b., beniad b., kanell b., kanellad b., pellenn b., rolled g., rolledad g., dibuner g. ; *eine Rolle Papier*, ur rollad paper g., ur gwriad paper g., ur wiad paper b. ; *Tapetenrolle*, rollad paper-moger g., roll paper-moger g. ; *eine Rolle Kautabak*, ur roll butun g. ; *eine Taurolle*, ur roll fard g., ur rollad

kordenn g. ; *eine Rolle Zwirn*, ur ganellad neud b. ; 2. rodig b., rodell b. ; *Bett auf Rollen*, gwele war rodoùigou g., gwele rodellek g., gwele war ruilh g. ; *Bürostuhl mit Rollen*, kador rodellek b., kador-red b., kador-ruilh b. ; 3. [tekn.] pole g., meliodenn b. ; *bewegliche Rolle*, lose Rolle, palank g., pole lem-laka g., meliodenn lem-laka b. ; *Rollen herstellen*, poleañ ; *mit einer Rolle hochheben*, poleat ; 4. roll g., listenn b. ; 5. [c'hoariva] roll g., lod-c'hoari g. ; *eine Rolle spielen*, c'hoari ur roll, ober ur roll (Gregor), dezerc'hañ ; *diese Rolle ist ihm auf den Leib geschrieben*, ar roll-se a zo rik-ha-rak dioutañ ; 6. [troioù-lavar] *das spielt keine Rolle*, ne vern, ne vern ket, ne ra forzh, n'eo ket strikt, n'eo ket grevus, ne denn ket da vraz, n'eo ket tener, ne laz ket, se ne ra mann, se ne ra mann ebet, n'omp ket war-bouez an dra-se, heñvel eo, n'eo ket kalz tra, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, avel traken ; *die Farbe spielt keine Rolle*, pep seurt liv 'zo mat, a bep liv marc'h mat, a bep liv gwin mat, ur vuoc'h zu a ro laezh gwenn ; *wo sie arbeiten, spielt für sie keine Rolle*, forzh 'zo dezho pelec'h labourat ; *ob klein oder groß, das spielt für mich keine Rolle*, mat pe fall din pe ez eo bihan pe ez eo bras ; *aus der Rolle fallen*, dirollañ un tamm, mont er-maez eus ar park, mont dreist-penn, lammat dreist ar c'hleuz, lammat dreist ar c'harzh, mont dreist ar roudenn (an arroudenn, ar yev), ober follenteziou ; *er hat seine Rolle ausgespielt*, aet eo an hirañ ma c'hall mont, aet eo betek ar sachadenn ziwezhañ, emañ war an diwezhadou ; 7. perzh g., roll g. ; *soziale Rolle*, perzh kevredigezhel g., roll kevredigezhel g. ; *im sozialen Leben eines Landes spielt die Kultur eine bedeutende Rolle*, pouezus eo roll ar sevenadur e buhez ur vro ; *bei einer Operation übernimmt der Chirurg die aktive Rolle, während der Patient sich auf die passive Rolle beschränkt*, en ur oberatadenn emañ ar roll oberiat gant ar surjian, ar roll gouzañvat gant ar c'hlañavour ; *das Zwerchfell spielt bei der Einatmung eine wesentliche Rolle*, a bouez bras eo roll ar gelañspeurenn en enanaladur ; *Vermischung der Rollen*, kemmesk ar rolloù g. ; 8. [sport] ruilhadenn b., ruilh g. ; 9. [kegin.] *Teigrolle*, ruilhenn-doaz b., ruilhenn b., rollon g.

rollen V.k.e. (hat gerollt) ha V.gw. (ist gerollt / hat gerollt) : 1. rollañ, rollañ, rollañ, rodellañ, punañ, ober un tamm pun da, ruilhal, roulat, rudellat, bountañ ruilh-diruilh, poulzañ ruilh-diruilh ; *hin und her rollen*, ruilhal-diruilh, ruilhal ha diruilhal, ruilh-diruilh ; *Tränen rollten über ihre Wangen*, redek a rae daeroù gant he divjod, an daeroù a rede (daeroù a ruilhe) war he divjod, an daeroù a rede (daeroù a ruilhe) a-hed he divjod, beradoù dour a rede (a ruilhe) a-hed he divoc'h, beradennoù dour a rede (a ruilhe) a-hed he divoc'h, an dour a rede a-riolenn eus he daoulagad ; *ein Felsblock rollte auf ihn zu*, ur roc'h a ruilhe war-eeun d'e frigasañ ; *seine Augen hin und her rollen, die Augen (mit den Augen) rollen*, ruilhal e zaoulagad en e benn, ruilhal ha diruilhal e zaoulagad en e benn, ruilhal-diruilhal e zaoulagad en e benn, bezañ e zaoulagad o riboulat en e benn, bezañ e selloù o treiñ e-kreiz e douloù-lagad, ober ruilhoù lagad ; *ein Fass in den Keller rollen*, ruilhal ur varrikenn d'ar c'hav, kas ur varrikenn a-ruilh d'ar c'hav, kas ur varrikenn a-ruilhoù d'ar c'hav, kas ur varrikenn a-ziwar-ruilh d'ar c'hav ; *die*

Wogen rollen, dirollañ a ra an tarzhoù, dedarzhañ a ra an tonnoù, tarzhañ a ra an tonnoù, gourzarzhañ a ra an tonnoù, foetañ a ra ar mor gant un trouz spontus, fregañ rust a ra an taolioù-mor, ar gwagennoù a zeu da vervel en ur fuc'hañ ouzh an aod, rodellañ (difarleañ) a ra an tarzhoù-mor ; *die Wellen rollen träge über den Sand*, riklañ a ra ar gwagennoù hirvoudus war an traezh, an houl lizidour a darlip an traezh ; *die Räder rollen*, ruilhal a ra ar rodoù ; [dre skeud.] *Köpfe werden rollen*, skarzhet e vo tud, tud a chomo war al lann, tud a vo dizorniet, roet e vo o sac'h da dud 'zo, roet e vo o disentez da dud 'zo, lakaet e vo sav dindan tud 'zo ; [louza.] *in der Knospenlage gerollte Blätter*, delioù troellennek lies. ; [kr-] *am rollenden Stein wächst kein Moos*, Yannig a vil vicher a varvas gant an naon - mil micher, mil mizer - Daniel mil micher a varvas gant ar vizer - naontek micher, ugent mizer - dibaot an dud a binvidika o rankout alies dilojañ - bili war zirbin ne zastumont ket a vezhin - n'eo ket gwellaat a ra ar marc'h pa vez ret e varc'hegezh alies - maen-ruilh, maen-ki ne zastumont ket a ginvi.

2. [merdead.] (hat) : **a**) ruilhal-diruilhal ha gwintañ-diwintañ evel ur penton, kosteziañ-digosteziañ ha gwintañ-diwintañ ; *das Schiff rollt*, emañ ar vag o ruilhal hag o wintañ-diwintañ evel ur penton, kosteziañ-digosteziañ ha gwintañ-diwintañ a ra ar vag, mont a ra ar vag war he daou gostez en ur wintañ-diwintañ ; **b**) *das Meer rollt*, rust (garv) eo ar mor, gwallvor a zo, berniañ a ra ar mor.

3. (hat/ist) : (hat) *der Donner rollt*, emañ ar gurun o ruilhal, strakal a ra ar gurun, draskal a ra ar gurun, krozal a ra ar gurun, tarzhañ a ra ar gurun, dedarzhañ a ra ar gurun, gourdrouz a ra ar gurun, trouzkrozal a ra ar gurun, ober a ra kurun, kuruniñ a ra, taraniñ a ra, kurun a zo, taran a zo, emañ an Aotrou Doue o c'hoari bouloù, emañ Pêr ha Paol o c'hoari bouloù, emañ an diaoul hag e wreg o c'hoari bouloù ; (ist) *der Donner rollt durch das Tal*, an draoñienn a zasson gant krozadennoù pounner ar gurun, an draoñienn a groz gant an taolioù-kurun pounner.

4. [yezh.] (hat) : *beim Sprechen rollt er, er rollt das R*, komz a ra kraoñennek, komz a ra kraoñek, rastellat a ra, kabouilhat a ra, riziñ a ra.

V.em. : **sich rollen** (hat sich (t-rt) gerollt) : 1. gwialenniñ, rodellañ ; 2. rudellat, en em ruilhal, krenial, torimellat, torc'hwenial, toreal, trueilhat, turlutañ ; *sich im Gras rollen*, tirieniñ.

Rollen n. (-s) : 1. ruilherezh g., ruilh g., ruilhadeg b., ruilhadennoù lies. ; *ins Rollen bringen*, lakaat da ruilhal, reiñ lusk da, reiñ lañs da, reiñ ar brall da (Gregor), lakaat e bole, reiñ bole da, plantañ bole e, lakaat bole e, lakaat fiñv e, fiñval ; [dre skeud.] *den Stein ins Rollen bringen*, **a**) reiñ avel d'ar c'had ; **b**) reiñ ar brall d'an traoù.

2. rolladur g., pun g., punerezh g., punadur g., gweadur g., gwedenerezh g.

3. [merdead.] ruilh-diruilh g., ruilhadeg b., ar ruilh eus al lestr g. ; *Rollen und Schlingern des Schiffes*, ruilhal ha gwintañ-diwintañ ar vag, brallañ ha ruilhal ar vag.

4. tregern g., kruz g., krozadennoù lies., gront g., gronterezh g. ; *das Rollen des Donners*, kruz ar gurun g., tregern ar gurun b., mouezh ar gurun b.

Rollenbesetzung b. (-, -en) : komedianeta g.

Rollenblock g. (-s, -blöcke) : pole g., meliodenn b. ; *Rollenblöcke herstellen*, poleañ ; *mit einem Rollenblock hochheben*, poleat.

Rollenblockhersteller g. (-s, -) : poleer g., meliodenner g.

rollend ag. : ruilhus, ruilhek ; *rollender Angriff*, arsailh taol-ha-taol g., arsailh a-daoladoù g. ; *rollendes Material*, araezioù treuzdougen war ruilh lies., karbedoù war rodoù lies. [kirri, bagonioù, stlejerezioù, trenioù], dafar ruilh g..

Adv. : a-ruilh, a-ruilhoù, a-ziwar-ruilh, ruilh-diruilh.

rollenförmig ag. : krannennek, kranek, kranennheñvel, e doare ur granenn, e doare kranennoù, a-zoare gant ur granenn, a-zoare gant kranennoù, a-seurt gant ur granenn, a-seurt gant kranennoù.

Rollenkonflikt g. (-s, -e) : tabut a-zivout ar veli war un afer g., tabut a-zivout ar gembeli war un afer g.

Rollenlager n. (-s, -) : [tekn.] klud rollerioù g.

Rollenmeißel g. (-s, -) : [tekn.] talar rodellek g.

Rollenspiel n. (-s, -e) : c'hoari roll g.

Rollenverteilung b. (-, -en) : [c'hoariva] komedianeta g.

Roller g. (-s, -) : 1. trotterezig b., trotterez b., troadikenn b. ; 2. skouter g., c'hwil-tan g. ; 3. chalboter g., sammgarrouz g. ; 4. [Bro-Aostria] stign-roll g., stalaf-roll b./g. ; 5. [merdead.] rekas g., astarzh g., flammenn b. ; 6. [loen.] seran g.

rollern V.gw. (ist irgendwohin gerollert / hat gerollert) : redek war e droterezig.

Rollfeld n. (-s, -er) : [nij.] tachenn ruilh b.

Rollfuhrdienst g. (-es, -e) : [treuzdougen] kreizenn gaserezh b., embregerezh dereiñ g., ti dereiñ g., embregerezh degludiñ g.

Rollgabelschlüssel g. (-s, -) : [tekn.] alc'hwez saoz g., alc'hwez rodig g.

Rollgang g. (-s, -gänge) : [tekn.] hent kranennoù g., tren kranennoù g., hent-ruilh g., tapis-ruilh g.

Rollgebühr b. (-, -en) / **Rollgeld** n. (-s, -er) : mizoù kaserezh lies., mizoù kas lies., mizoù treuzdougen lies., mizoù dereiñ lies., priz deglud g., degludad g.

Rollgut n. (-s, -güter) : marc'hadourezh chalbotet b., marc'hadourezh sammgarret b.

rollig ag. : rud, ludik, dirik, lupr, diriget, gwentrik ; *die Stute ist rollig*, gwentrik eo ar gazeg, marc'ha a ra ar gazeg, o c'houlenn marc'h emañ ar gazeg, emañ ar gazeg e c'hoant marc'h, gwentl marc'h a zo er gazeg, c'hoant marc'h a zo gant ar gazeg ; *die Katze ist rollig*, en tommder emañ ar gazhez, e rud emañ ar gazhez, kazhgwentl a zo war ar gazhez.

Rollkarre b. (-, -n) / **Rollkarren** g. (-s, -) : [tekn., karrig] bleiz g.

Rollkommando n. (-s, -s) : [lu, polis] bagad-stourm g., bagad-emell g.

Rollkragen g. (-s, -) : gouzougenn-roll b., kolier-roll g.

Rollkragenpullover g. (-s, -) : stamm gouzougenn-roll g., stamm kolier-roll g., pullover gouzougenn-roll g., stammenn gouzougenn-roll b., pullover kolier-roll g., stammenn kolier-roll b.

Rollkur b. (-, -en) : 1. [mezeg.] louzaouerezh ar glaourgennoù stomog g. ; 2. [kezeg] peurblegadur an araogenn g. [araogenn = gouzoug].

Rollkutscher g. (-s,-) : chalboter g., charretour g., toucher g., paotr-karr g., karsammer g., sammgarrou g., charreer g., charrater g.

Rollladen g. (-s,-lāden) : stign-roll g., stalaf-roll b./g., [kenwerzh.] rideoz houarn g.

Rollmann g. (-s,-leute) : chalboter g., charretour g., toucher g., paotr-karr g., karsammer g., sammgarrou g., charreer g., charrater g.

Rollmops g. (-es,-möpse) : [kegin.] rolladoù tanavennoù harinked dre winegr lies.

Rollmuskelnerv g. (-s/-en,-en) : [korf.] nervenn a-boleenn b.

Rollo n. (-s,-s) : stign-roll g., stalaf-roll b./g.

Rollschicht b. (-,-en) : [hentoù] gwiskad ruilhal g.

Rollschiene b. (-,-n) : [tekn.] riklenn b., ruzerez b., riklerez b.

Rollschinken g. (-s,-) : [kegin.] morzhed-hoc'h rodellet b.

Rollschrank g. (-s,-schränke) : **1.** armel stign-roll b., armel stalaf-roll b. ; **2.** armel rodellek b., armel war rodouigoù b.

Rollschuh g. (-s,-e) : botez-ruilh b.

Rollschuhlaufen n. (-s) : mont war boutoù-ruilh g.

Rollschuhläufer g. (-s,-) : paotr war boutoù-ruilh g.

Rollschuhläuferin b. (-,-nen) : plac'h war boutoù-ruilh b.

Rollschwanzaffe g. (-n,-n) : [loen.] marmouz kabusin g., sajou g., sapajou g.

Rollsplitt g. (-s) : grozol g./str., mein-ruilh lies.

Rollsteg g. (-s) : **1.** [nij., merdead] treuzell lestrañ rodellek b., pontenn lestrañ rodellek b. ; **2.** hent-ruilh g., tapis-ruilh g.

Rollstreik g. (-s,-s) : diskrog-labour tro-ha-tro g., harz-labour tro-ha-tro g., diskrog-labour diouzh tro g., harz-labour diouzh tro g.

Rollstuhl g. (-s,-stühle) : **1.** [mezeg.] kador-ruilh b., kador-red b. ; **2.** [burev] kador rodellek b., kador-red b., kador-ruilherez b., kador rodek b.

Rollstuhlfahrer g. (-s,-) : nammed en ur gador-ruilh g.

Rollstuhlfahrerin b. (-,-nen) : nammedez en ur gador-ruilh b.

rollstuhlgerecht ag. : diraesus gant kadorioù-ruilh, terket evit degemer an nammidi en o c'hadorioù-ruilh.

Rolltreppe b. (-,-n) : diri-ruilh g.

Rolltür b. (-,-en) : **1.** dor-roll b. ; **2.** dor war rikl b., dor rikl-dirikl b.

Rollunternehmen n. (-s,-) : embregerezh treuzdougen g., kreizenn dezougen b., embregerezh dereiñ g., ti dereiñ g., embregerezh degludiñ g.

Rollvorhang g. (-s,-vorhänge) : stign-roll g., stalaf-roll b./g.

Rollwagen g. (-s,-) : **1.** mordok-gwinter g., karr-mordok g. ; **2.** tumporell b.

Rollwalze b. (-,-n) : kranenn b., ruilhenn b., lufrez b., lufrouer g.

Rollwerk n. (-s,-e) : [tisav.] troellenn b., rodell b.

Rom¹ n. (-s) : Roma b., Rom b. ; *alle Wege führen nach Rom*, an holl hentoù a gas da Roma ; *Griechenland kam unter die Botmäßigkeit von Rom*, Hellaz a rankas sujañ da Roma.

ROM² n. (-/s,-/s) : [berradur evit **Read Only Memory**] ROM g., memor lenn hepen g./b., memor sonn g./b.

Rom³ g. (-s,-a) : Rom g., [dismegañsus] laer yer g. ; *Romano Internacionalno Jekhetanibe*, Unaniezh Etrebroadel ar Romed b. ; *Zentralrat Deutscher Sinti und Roma*, Kuzul-Meur ar Sintiz ha Romed Alaman g.

Roma lies. : Romed lies.

Roman g. (-s,-e) : romant g. ; *Abenteuerroman*, romant kurioù g., romant troioù-kaer g. ; *Kriminalroman*, romant polis g. ; *Romane schreiben*, romantañ ; *Aufbau eines Romans*, framm ur romant g. ; *der Autor lässt seinen Roman in Berlin spielen*, lec'hiet en deus ar skrivagner e roman e Berlin ; *er liest keine Romane mehr*, ne lenn ket ken a romantoù, ne lenn ket a romantoù ken ; *es ist eine echte Plackerei diesen Roman zu lesen*, ul laz eo lenn ar romant-se ; *der Roman spiegelt die politischen Kämpfe wider*, disteurel a ra ar romant ar stourmoù politikel, ar romant-se eo meleour feal ar stourmoù politikel ; *dieser Roman ist ziemlich neu*, ar romant-se a zo nevez a-walc'h ; *seichter Roman*, romant goular g., romant divlaz g., romant milis g. ; *dieser Roman ist interessant und leicht zu lesen*, plaen ha plijus eo ar romant-se ; *wie im Roman*, romantus.

Romancier g. (-s,-s) / **Romandichter** g. (-s,-) : romantour g., romanter g.

Romandichterin b. (-,-nen) : romantourez b., romanterez b.

Romane g. (-n,-n) : **1.** Retoromañch g., Romañch g. ; **2.** Latin g. ; *die Romanen*, ar pobloù latin lies.

romanhaft ag. : romantek, romantus, faltazius, ... romant.

Romanhaftigkeit b. (-) : romantegzh b., romantusted b.

Romanheld g. (-en,-en) : penndudenn ur romant b., pennden ur romant g.

Romanik b. (-) : arz romanek g., savouriezh romanek b.

Romanin b. (-,-nen) : **1.** Retoromañchez b., Romañchez b. ; **2.** Latinez b.

romanisch ag. : **1.** [arz, yezh.] romanek ; *romanischer Stil*, giz romanek b., stil romanek g., doare romanek g. ; *in der Bretagne sind romanische Kirchen eine Seltenheit*, rouez eo an ilizoù romanek e Breizh ; *romanische Sprache*, romaneg g., yezh romanek b. ; *Sprecher einer romanischen Sprache*, romaneger g. ; **2.** [douar.] latin ; *die romanischen Völker*, ar pobloù latin lies. ; *die romanischen Sprachen*, ar yezhoù latin lies., ar yezhoù romanek lies. ; *die romanischen Länder*, ar broioù latin lies. ; **3.** [Bro-Suis] retoromañch, romañch, [yezh.] retoromañchek, romañchek.

Romanisch n. : [yezh.] **1.** romaneg g. ; **2.** retoromañcheg g., romañcheg g.

Romanischsprechende(r) ag.k. g./b. : romañcheget g., romañchegetez b.

romanisieren V.k.e. (hat romanisiert) : romanaat, [yezh.] romanekaat.

V.em. : **sich romanisieren** (hat sich (t-rt) romanisiert) : romanaat, [yezh.] romanekaat.

Romanisierung b. (-,-en) : **1.** romanadur g., romanaat g. ; **2.** [yezh.] romanekadur g., romanekaat g.

Romanist g. (-en,-en) : romanegour g.

Romanistik b. (-) : studioù ar yezhoù hag al lennegezhioù romanek lies.

Romanistin b. (-,-nen) : romanegourez b.

Romanschreiber g. (-s,-) : romantour g., romanter g.

Romanschreiberin b. (-, -nen) : romantourez b., romanterez b.

Romantik b. (-) : 1. romantelezh b. ; *philosophische Romantik*, romantelezh prederouriezhel b. ; 2. romantegezh b., romantusted b.

Romantiker g. (-s, -) : romantelour g., romanteler g.

Romantikerin b. (-, -nen) : romantelourez b., romantelerez b.

romantisch ag. : 1. romantel ; *romantische Philosophie*, prederouriezh romantel b. ; 2. *unglaublich romantisch*, romantek, romantus.

romantisieren V.k.e. (hat romantisiert) : taolenniñ en un doare romantel.

Romantismus g. (-) : romantelouriezh b.

Romanze b. (-, -n) : tenergan g., bugulgan g., mêsaergan g.

Römer g. (-s, -) : 1. Roman g. ; *Römer aus dem antiken Rom*, Henroman g. ; 2. gwerenn gwin hengounel eus Traonienn ar Roen b. ; 3. ti-kêr Frankfurt ar Main g.

Römerin b. (-, -nen) : Romanez b.

Römerstraße b. (-, -n) : hent roman g., hent glas g., hent meur g.

Römertopf g. (-s, -töpfe) : [kegin.] kokellenn pri poazh hirgelc'hiek b.

Romfahrt b. (-, -en) : pirc'hirinded da Roma b., pirc'hirinerezh da Roma g.

römisch ag. : roman ; *der römische Kaiser*, an impalaer roman g. ; *das römische Heer*, an arme roman b. ; *Römisches Reich*, Impalaeriezh Roman b., Impalaeriezh Roma b. ; *die Angriffe der Germanen gegen das Römische Reich*, argadennoù ar C'hermaned a-enep an Impalaeriezh Roman lies. ; *römische Waage*, krog-pouez g., krog-pouez g., krog-pouezañ g., balañs roman b. ; *das römische Recht*, ar gwir roman g., ar reizh roman b. ; *Irland blieb frei vom römischen Joch*, lwerzhon a chomas frank diouzh ar yev roman ; *der römische Friede*, *der römische Frieden*, ar peoc'h roman g. ; *römische Ziffer*, sifr roman g. ; *römische Straße*, hent roman g., hent glas g. ; *der römische Ritus*, al liderezh roman g.

römisch-katholisch ag. : katolik ha roman ; *römisch-katholische Kirche*, liz katolik stag ouzh Roma b., liz katolik ha roman b.

Rommé n. (-s, -s) / **Romme** n. (-s, -s) : rami g.

Romni b. (-, Romnija) : Romez b.

Ronde b. (-, -n) : 1. [lu] tro-c'hed b., troiad evezhiañ b. ; 2. [lu] ofisour ouzh gward g., kabiten ar warded g. ; 3. [skritur] skritur grenn b.

Rondeau sellit ouzh Rondo.

Rondell n. (-s, -) : 1. [lu] tourell b., touribell b., krenndour g. ; 2. krennlec'h g., troboent g. ; 3. [liorzh] bleuñveg krenn b.

Rondengang g. (-s, -gänge) : [lu] tro-c'hed b.

Rondo n. (-s, -s) : [sonerezh] rondo g.

röntgen V.k.e. (hat geröntgt) : [mezeg.] skinkluniñ, radiografiañ ; *sich röntgen lassen*, lakaat ober ur skinklun, bezañ skinklunet.

Röntgen n. (-s) : [mezeg.] skinkluniñ g., radiografiañ g., radiografiezh b.

Röntgenarzt g. (-es, -ärzte) : [mezeg.] skinklunour g., radiografiour g.

Röntgenaufnahme b. (-, -n) : [mezeg.] skinklun g., radiografienn b., radiografiadur g., P. radio g.

Röntgenbehandlung b. (-, -en) : [mezeg.] skingur b., skingurañ g., radioterapiezh b.

Röntgenbild n. (-s, -er) : [mezeg.] skinklun g., radiografienn b., radiografiadur g., P. radio g.

Röntgenbildverstärker g. (-s, -) : [mezeg.] amplaer sked g.

Röntgendurchleuchtung b. (-, -en) : [mezeg.] radioskopiezh b., skinselliñ g.

Röntgengerät n. (-s, -e) : [mezeg.] ardivink skinkluniñ g., ardivink radiografiañ g.

röntgenisieren V.k.e. (hat röntgenisiert) : [Bro-Aostria] skinkluniñ, radiografiañ.

Röntgenologe g. (-n, -n) : [mezeg.] radiologour g.

Röntgenologie b. (-) : [mezeg.] radiologiezh b., skingouriezh b.

Röntgenologin b. (-, -nen) : [mezeg.] radiologourez b.

röntgenologisch ag. : [mezeg.] radiologek.

Röntgenstrahlen lies. : [mezeg.] skinoù-X lies.

Röntgentherapie b. (-) : lies. : [mezeg.] skingur b., skingurañ g., radioterapiezh b.

Roof g./n. (-s, -e) : [merdead.] rouf g.

Rorschach-Test g. (-s, -s) : [bred.] bredanaoudadur Rorschach g.

rosa ag. digemm : roz, ruz-roz, damruz, ruzwenn, ruz-gwenn, ruz-sklaer, liv-roz ; *alles durch die rosa Brille sehen*, gwelet tu mat an traoù nemetken, kemer an traoù dre ar penn mat, chom seder forzh petra a c'hoarvezfe, bezañ ur gwellweler eus an-unan, bezañ techet da welet an tu brav eus an traoù nemetken.

Rosa¹ b. : [anv plac'h] Rozenn b.

Rosa² n. (-s, -/-s) / **Rosafarbe** b. (-) : roz g., liv roz g., liv ruz-roz g., liv damruz g. ; *ich mag Rosa*, ar roz a blij din ; *in Rosa gekleidet sein*, bezañ gwisket e roz.

rosa ag. / **rosafarben** ag. / **rosafarbig** ag. / **rosarot** ag. : roz, ruz-roz, damruz, ruz-gwenn, ruzwenn, ruz-sklaer, liv-roz, hag a zoug ul liv roz ; *rote und rosarote Rosen*, roz ruz ha roz roz ; *etwas rosa färben*, livañ udb e roz.

Rosapelikan g. (-s, -e) : [loen.] pilikant gwenn g.

Rosarium n. (-s, Rosarien) : 1. [louza.] rozeg b. ; 2. [relij.] rozera g.

rosarot ag. : *sellit ouzh rosa*.

Rosazea b. (-) : [mezeg.] kouperozha b., bourbon g.

Röschen n. (-s, -) : [louza.] 1. rozig str. ; 2. kaol-broust str. ; 3. *Buschwindröschen*, diskrañ g., kokuloz g., kokuloz-gouez g.

Roscoff n. : Rosko b. ; *schon 1899 wurden Zentren für Thalassotherapie in Roscoff errichtet*, kreizennoù morvezegiezh a voe diazezet ken abred ha 1899 e Rosko.

Rose b. (-, -n) : 1. [louza.] roz str., rozenn b. ; *die wilden Rosen*, ar roz-ki str., ar roz-agroaz str., an agroaz str., ar roz-gouez str. (Gregor) ; *mit zahlreichen Rosen bepflanzt*, rosek ; *bei zu viel Dünger gehen die Rosen ein*, terriñ a ra ar roz pa vezont re zruz ; *rote und rosarote Rosen*, roz ruz ha roz roz ; 2. [louza.] bod roz g., rozenn b., plant-roz str. ; 3. [dre skeud.] *nicht auf Rosen gebettet sein*, na vezañ gwall ebat e zoare, na vezañ cruz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar

peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, na gaout da zioueriñ, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bezañ gwall zister an traoù (na vezañ brav e jeu) gant an-unan, c'hoari gant glac'harig, ruzañ anezhi, chaokat mizer, fritañ laou, fritañ mizer, fritañ paourentez, fritañ mizer gant paourentez, duañ gant ar vizer, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, bezañ krog an dienez en an-unan ; 4. [kr-l] *Zeit bringt Rosen, Geduld bringt Rosen, mit der Zeit pflückt man Rosen*, an hini a c'hed ... en devez - gedal n'eo ket koll - mont a-lamm ne dalv netra, nemet c'hwen a ve da bakañ - an amzer a bad pell ha pep hini a ya pa c'hell - gortoz pell, gortoz gwell - ar frouezh gwellañ, a-raok dareviñ, a zo bet trenk, c'hwerv, put-ki - dre bediñ ha dre aspediñ e vez graet ar gefridi ; *keine Rosen ohne Dornen*, an neb a zebr stripoù a zebr kaoc'h a-wechoù - n'eus pesk ebet hep e zrein - e-touez ar muiañ drein ar gaerañ rozenn - ar wreg, an arc'hant hag ar gwin o deus o mad hag o binim - dibaot hent kaer na ve meinek ha gwenodenn na ve dreinek - ret eo kemer an droug gant ar mad - daou du en deus ar bod - daou benn he deus pep bazh - ne vez ket savet ur c'hleuz eus un tu nemetken - ur voger ne vez ket graet eus un tu hepken - n'emañ ket ar boutonoù hag an toulloù diouzh ar memes kostez - pep tra en deus e zroug hag e vad - pep tra en deus e fall ha mad - nend eus menez hep traoñienn - nend eus ket menez hep deval - pep medalenn he deus he zu rekin.

Rosé¹ g. (-s,-s) : gwin rozek g., gwin gris g., gwin roz (ruzart, ruz sklaer) g.

Rosé² n. (-/s,-/s) : liv damruz g., liv ruz-roz g., liv roz g., roz g.

rosenartig ag. : rozheñvel, e doare ar roz, a-zoare gant ar roz, a-seurt gant ar roz.

Rosenblüter g. (-s,-) : [louza.] plant eus genad ar roz str., rozeg g.

Rosenbusch g. (-es,-büsche) : [louza.] bod-roz g., rozenn b., plant-roz str., plantenn roz b., bodenn roz b., bodennad roz b., bochad roz g.

Rosendorn g. (-s,-en) : [louza.] roz-ki str., roz-agroaz str., agroaz str., roz-gouez str. (Gregor).

Rosenfarbe b. (-) : liv roz g., liv ruz-roz g., liv damruz g., roz g.

rosenfarben ag. / **rosenfarbig** ag. : roz, ruz-roz, damruz, ruzwenn, ruz-gwenn, ruz-sklaer, liv-roz, hag a zoug ul liv roz, livet e roz.

Rosengarten g. (-s,-gärten) : rozeg b.

Rosengewächs n. (-es,-e) : [louza.] plant eus genad ar roz str., rozeg g.

Rosenhain g. (-s,-e) : rozeg b.

Rosenkäfer g. (-s,-) : [loen.] *goldglänzender Rosenkäfer*, c'hwil-aour g.

Rosenklee g. (-s) : [louza.] melchon-ruz str., melchon prim str.

Rosenkohl g. (-s) : [louza.] kaol-Brusel str., kaol-bihan str., kaol-broust str.

Rosenkranz g. (-es,-kränze) : 1. kurunenn roz b. ; *ein kleines Mädchen mit Rosenkranz*, ur plac'hig kurunet a roz b. ; 2. [relij.] chapeled g., rozera g. ; *den Rosenkranz beten, den Rosenkranz abbeten*, lavaret e rozera, lavaret e chapeled, chapelediñ ; *Rosenkranz mit dicken Perlen*, chapeled greun bras g. ; *der gewöhnliche Rosenkranz besteht aus fünf Gesätzen*, bez ez eus pemp merkad en ur chapeled boutin ; *bei den Mönchen umfasst die Gebetsform des Rosenkranzes fünfzehn Gesätze*, e rozera ar venec'h ez eus pemzek merkad.

Rosenkranzgebet n. (-s,-e) : [relij.] rozera g.

Rosenkranzzehner g. (-s,-) : [relij.] dizenez b., merkad g.

Rosenkreuz n. (-es) : [istor] Rosenn-Groaz b.

Rosenkreuzer g. (-s,-) : [istor] rozenngroaziad g.

Rosenlorbeer g. (-s,-en) : [louza.] oleandrez str., rozlore str., lore roz str.

Rosenmädchen n. (-s,-) : *das Rosenmädchen*, plac'h he boked roz b., plac'h he bokedoù roz b.

Rosenmonat g. (-s,-e) / **Rosenmond** g. (-s,-e) : Mezheven g., miz Mezheven g., Even g., miz Even g.

Rosenmontag g. (-s,-e) : Lun al Lard g., Lun-Ened g., Lun-Meurlarjez g.

Rosenmontagzug g. (-s,-züge) : dibunadeg ar meurlarjezenned (ar maskaradenned) da Lun al Lard b., maskladeg Lun al Lard b.

Rosenöl n. (-s,-e) : esañs roz g., dour roz g.

Rosenquarz g. (-es) : kouarz roz g.

rosenrot ag. : roz, ruz-roz, damruz, ruzwenn, ruz-gwenn, ruz-sklaer, liv-roz, flamm evel ur rozenn, ruz evel ur rozenn ; *rosenrote Wangen*, divjod flamm evel ur rozenn lies.

Rosenstock g. (-s,-stöcke) : [louza.] bod-roz g., rozenn b., plant-roz str., plantenn roz b., bodenn roz b., bodennad roz b., bochad roz g.

Rosenstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] bod roz g., rozenn b., plant-roz str., plantenn roz b., bodenn roz b., bodennad roz b., bochad roz g. ; *wilder Rosenstrauch*, agroaz str., bod roz-gouez g., bodenn roz-gouez b., bodennad roz-gouez b., bochad roz-gouez g.

Rosenstrauß g. (-es,-sträuße) : boked roz g., bokedad roz d., torkad roz g.

Rosenthal-Effekt g. (-s) : [bred.] gwered Rosenthal g.

Rosenzeit b. (-,-en) : 1. [louza.] mare ar roz g., amzer ar roz b. ; 2. [dre skeud.] yaouankiz b., fleurenn ar yaouankiz b.

Rosenzucht b. (-) : [louza.] gounid roz g., gounidegezh roz b.

Rosenzüchter g. (-s,-) : rozegour g.

Roseola b. (-,Roseolae) / **Roseole** b. (-,-n) : [mezeg.] eksantem ruz g.

Rosette b. (-,-n) : rozetenn b., rozenn b., rodenn b., lietenn b.

Roséwein g. (-s,-e) : gwin rozek g., gwin gris g., gwin roz (ruzart, ruz sklaer) g.

rosig ag. : 1. roz, ruz-roz, damruz, ruzwenn, ruz-gwenn, ruz-sklaer, liv-roz, livrin ; *rosige Wangen*, divjod livrin lies. ; 2. [dre skeud.] *alles in rosigem Lichte sehen*, gwelet tu mat an traoù nemetken, kemer an traoù dre ar penn mat, chom seder forzh petra a c'hoarvezfe, bezañ ur gwellweler eus an-unan, bezañ techet da welet an tu brav eus an traoù nemetken ; *es sieht aber nicht alles*

rosig aus, koulskoude ne dalv tra penaos e ya traoù 'zo, traoù 'zo a ya digompez koulskoude, traoù 'zo a ya a-dreuz koulskoude.

Rosinante b. (-, -n) : sprec'henn b., kozhvarc'h g., gagn b.

Rosine b. (-, -n) : 1. [kegin.] rezin-sec'h str. ; 2. [dre skeud.] *(große) Rosinen im Kopfe haben*, c'hwitellat uheloc'h eget e c'henoù, treiñ e leue en an-unan, bezañ souchet ar c'haoc'h en e revr, klask tapout re uhel, bezañ terzhien ar vrazentez gant an-unan, ober re vras gaoliad, na vezañ nemet brasoni gant an-unan, bezañ ur marc'h-kaoc'h eus an-unan, bezañ re vras e c'haoliad, kac'hat uheloc'h eget e revr.

Rosinenbomber g. (-s, -) : [istor, Berlin] aervombezer an aerbont g., aervombezer ar pont dre nij g.

Röslein n. (-s, -) : [louza.] rozig str.

Rosmarin g. (-s) : [louza.] roumarin g., rosmani g.

Rosmarinöl n. (-s) : dour roumarin g.

Ross n. (-es, -e) : 1. [loen.] marc'h-brezel g., marc'h-emgann g. ; 2. roñse g., jav g./b., penn-kezeg g., marc'h g., loen-kezeg g. ; 3. [dre skeud.] *wir werden uns wehren bis zum letzten Hauch von Mann und Ross*, stourm a raimp keit ha ma chomo unan ac'hanomp bev, stourm a raimp keit ha ma vo ur mouch buhez en unan ac'hanomp, en em zifenn a raimp betek ar gwaz diwezhañ ; *auf hohem Rosse sitzen, auf dem hohen Ross sitzen*, bezañ ur marc'h-kaoc'h eus an-unan, sellet uhel ouzh an dud all, bezañ fae ha rogentez war e vourennoù, kaout ur genoù babu, bezañ gloriüs an tamm eus an-unan, bezañ tonius an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, bezañ balc'h, bezañ uhel ar c'haoc'h en e doull, bezañ uhel ar c'haoc'h en e revr, bezañ savet ar c'herc'h en e c'houzoug, na c'hallout plegañ da gac'hat, bezañ lakaet kegel e vamm en e gein, bezañ sonn evel ur pipi, bezañ sonn evel ul lakez pikez, bezañ sonn evel ur c'hefeleg, bezañ ur varrenn houarn en e c'houzoug, bezañ ur beg m'en argarz eus an-unan, bezañ kaoc'hek (teilek), ober e vraz, ober digoroù kaer, torodellñ, c'hwezañ e bluñv, bezañ un ton en an-unan, bezañ stroñs frankik gant an-unan, ober tron, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan, dougen roufl ; *hoch zu Ross*, pignet ; *sich aufs hohe Ross setzen*, sevel war e dach, sevel war e dachoù, lakaat kegel e vamm en e gein, lakaat ur varrenn houarn en e c'houzoug, ober e c'hrobis / ober e vorgant (Gregor), c'hoari e aotrou, c'hoari e vestr, ober e aotrou, dont tres c'hoant kac'hat war e zremm, sevel uhel ar c'herc'h da doull e c'houzoug, sevel e bigos ; *von seinem hohen Ross herunterkommen*, plegañ touchenn, diskanañ, en em izelaat, koll e rogoni, kouezhañ e vannieloù gant an-unan, izelaat e vannieloù, kouezhañ e blu war e votoù, dic'hwezañ, na vezañ mui ken faro, na vezañ ken war an tron ; *jemanden von seinem hohen Ross herunterholen*, diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., plegañ e douchenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskenn e glipenn d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., ober d'u.b. ameniñ, divarc'hañ un den rok, bontañ u.b., diblasañ u.b., togrnañ

u.b., gwaskañ u.b. ; *gestern noch auf stolzen Rossen, heute durch die Brust geschossen*, hiziv bev, warc'hoazh marv - hiziv ez eus ac'hanomp ha warc'hoazh ne vezimp mui marteze - un den kreñv, un den krevet ... un baleer bras, un den brevet ..., un neuñver kaer, un den beuzet ..., un tenner mat, un den lazhet ; 4. [dre skeud.] leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., amiod g., imobil g., imobil a zen g., amoad g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., genoù bras g., beg bras g., genoù frank g., beged g., louad g., buzore g., inosant g., darsod g., sod g., barged g., beulke g., diod g., loukez g., patatezen b., panezen b., Yann Banezen g., gogez g., penn luch g., magn g., diskiant g., pennsod g.

Rossameise b. (-, -n) : [loen.] *braunschwarze Rossameise*, merien kezeg str.

Rossapfel g. (-s, -äpfel) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] abon g., kaoc'h-kezeg g., P. bilienn kezeg b., fiez-glas str.

Rösschen n. (-s, -) : 1. marc'h bihan g., marc'hig g., bided g. ; 2. [echedoù] marc'hig g.

Rossbollen g. (-s, -) : [Bro-Suis] abon g., kaoc'h-kezeg g., P. bilienn kezeg b., fiez-glas str.

Rossbreiten lies. : [merdead., douar.] ledredoù ar c'hezeg lies.

Rössel n. (-s, -) : 1. marc'h bihan g., marc'hig g., bided g. ; 2. [echedoù] marc'hig g.

Rösselsprung g. (-s, -sprünge) : 1. [echedoù] lamm ar marc'hig g. ; 2. luziadell g., divinadell b., divunadell b., divunadenn b., divunetezen b.

rossen V.gw. (hat gerosst) : [kazeg] bezañ gwentr-par ganti, bezañ gwentrik, marc'ha, goulenn marc'h, bezañ e c'hoant marc'h, bezañ c'hoant marc'h ganti.

Rosshaar n. (-s, -e) : reun kezeg str.

rosshaaren ag. : reunek, ... reun kezeg.

Rosshaargürtel g. (-s, -) : gouriz reun g.

Rosshaarmantel g. (-s, -mäntel) : mantell reun b.

Rosshaarschlinge b. (-, -n) : reunigell b.

rossig ag. : [kazeg] gwentr-par ganti, gwentrik, o varc'ha, o c'houlenn marc'h, e c'hoant marc'h, c'hoant marc'h ganti.

Rosskäfer g. (-s, -) : [loen.] c'hwil-kaoc'h g., c'hwil-kaoc'haer g., bleiz-bouzel g.

Rosskamm g. (-s, -kämme) : 1. skrivell b. ; 2. moue b./g. ; 3. trafikier kezeg g.

Rosskastanie b. (-, -n) : [louza.] 1. [frouezh] kistin-Spagn str., kistin-Indez str., kistin-moc'h str., kistin-Bourdel str., brizhkistin str. ; 2. [gwez] kistinenn-Spagn b., kistinenn-Indez b., kistinenn-voc'h b., kistinenn-Vourdel b., brizhkistinenn b., gwez-brizhkistin str.

Rosskastanienbaum g. (-s, -bäume) : [louza.] kistinenn-Indez b., kistinenn-voc'h b., kistinenn-Vourdel b., brizhkistinenn b., gwez-brizhkistin str.

Rosskur b. (-, -en) : P. louzoù tu pe du g., louzoù kuit pe zoubl g., mezegadur gant louzeier sko g., mezegadur gant louzeier a-grenn g.

Rössl n. (-s, -) / **Rösslein** n. (-s, -) : 1. marc'h bihan g., marc'hig g., bided g. ; 2. [echedoù] marc'hig g.

Rösslispiel n. (-s,-e) : [Bro-Suis] kezeg-koad lies., kezeg-mezevenn lies., karrikellerezh g.

Rossmünze b. (-,-n) : [louza.] bent prad g./b., bent-ki g./b.

Rossschächtere b. (-,-en) : kigerezh-kezeg b.

Rossschwanz g. (-es,-schwänze) : 1. lost marc'h g. ; 2. [blev] lost-marc'h g.

Rossschweif g. (-s,-e) : 1. lost marc'h g. ; 2. [tokarn] briger g., melkern g., plumachenn b., kribell b., moue g.

Rosstäucher g. (-s,-) : laer foar g., den itriket g., den digoustiañs g.

Rost¹ g. (-es) : 1. mergl g., merglenn b. ; *Rost ansetzen*, merglañ, merglennañ, dastum mergl (Gregor) ; *den Rost entfernen* (abkratzen, abschlagen), *vom Rost befreien* (reinigen), diverglañ ; *vom Rost zerfressen*, *vom Rost angegriffen*, krignet gant ar mergl, debret gant ar mergl ; *der Rost hat dieses Stück Eisen völlig zersetzt*, aet eo ar pezh houarn-se gant ar mergl, aet eo ar pezh houarn-se e bruzun gant ar mergl ; *unter Einwirkung von Sauerstoff und Feuchtigkeit setzt das Eisen Rost an*, diwar oksidatur e teu mergl war an houarn ; 2. [louza.] mergl g., merglenn b., skaot du g., skaodu str., duad g., duan str., duod str., korbon str., goulusk g., luc'hed g., intr g. ; *der Rost hat das Korn befallen*, ar gwinizh a zo kouezhet korbon (ar mergl) warno, emañ ar gwinizh o korboniñ, emañ ar gwinizh o luc'hediñ, emañ ar gwinizh o skaoduañ (oc'h intrañ), taget eo ar gwinizh gant an duad ; *vom Rost befallenes Korn*, duan str., grullu g.

Rost¹ g. (-es,-e) : 1. grill b., krazerezh b., rosterezh b., trebez-krazañ-kig g. ; *das Steak brutzelt auf dem Rost*, kanañ a ra ar stek war ar c'hrih ; 2. gwinterleg b., somier g.

rostanfällig ag. : mergladus.

Rostansatz g. (-es,-ansätze) : merglenn b.

Rostbraten g. (-s,-) : [kegin.] rost g., kig-rost g.

Rostbratwurst b. (-,-würste) : [kegin.] 1. silzig rostet str. ; 2. silzig da rostañ str.

rostbraun ag. : gell-mergl, gell evel ar mergl, a-liv gant ar mergl, el liv d'ar mergl, kenliv gant ar mergl, gell-kistin, a-liv gant ar c'histin, kistin.

Röstbrot n. (-s,-e) : bara kras g., bara krazet g., krazenn b., biskotenn b., tostenn b., bara tostenn g.

Rostbürzel-Steinschmätzer g. (-s,-) : [loen.] bistrak belost rous g.

Röste b. (-,-n) : 1. krazer g., krazerezh b. ; 2. eogenn b., eogerezh b., eogeri b., oglenn b., poull-eogiñ g., poull-kanab g. ; 3. eogerezh g.

rosten V.gw. [verb-skoazell **sein** : ist gerostet pe **haben** : hat gerostet] : 1. merglañ, merglennañ, mont gant ar mergl ; 2. [dre skeud.] *alte Liebe rostet nicht*, ar garantez dre ma kosha evel gwin mat a ya gwelloc'h-gwellañ.

Rosten n. (-s) : merglerezh g., mergl g., merglañ g., merglennañ g. ; *Salzwasser bringt Eisen zum Rosten*, an dour sall a vergl an houarn, gant an dour sall e vez merglet an houarn, gant an dour sall e vergl an houarn.

rösten V.k.e. (hat geröstet) : 1. krazañ, rostañ, grillañ, fritañ, gratañ, tanañ ; *geröstete Kastanien*, kistin kras str. ; *Kaffee rösten*, krazañ (grillañ) kafe ; *Brot rösten*, krazañ (grillañ, tostennañ) bara ; 2. lakaat da eogiñ, eogiñ ; *Flachs rösten*, lakaat lin da eogiñ, eogiñ lin, dourañ lin, lakaat lin er poull ; *geröstet*, eok, eoget.

Rösten n. (-s) : 1. rosterezh g., friterezh g., grillañ g. ; 2. krazerezh g. ; 3. eogerezh g.

Röster g. (-s,-) : 1. [benveg] krazerezh b., krazer g., rosterezh b., trebez-krazañ-kig g. ; 2. [den] krazer g., roster g.

Rösterei b. (-,-en) : krazerezh b., rosterezh b.

Rostfarbe b. (-) : liv ar mergl g.

rostfarben ag. / **rostfarbig** ag. : gell-mergl, gell evel ar mergl, a-liv gant ar mergl, el liv d'ar mergl, kenliv gant ar mergl, hag a zoug liv ar mergl.

Rostfleck g. (-s,-e) : merglenn b., mergladur g., mergladenn b., pik mergl g., [dilhad] houarnadur g., intr g., brondur g., brondudur g. ; *Rostflecke bekommen*, houarnañ, intrañ.

rostfleckig ag. : merglet, houarnet, intret ; *rostfleckige Kleider*, dilhad houarnet lies.

Rostfleisch n. (-es) : [kegin.] rost g., kig-rost g.

rostfördernd ag. : merglus.

Rostfraß g. (-es) : mergl g.

rostfrei ag. : divergl, diverglenn, divergladus.

Rostgans b. (-,-gänse) : [loen.] tadorn rous g.

Rösti lies. : [Bro-Suis] avaloù-douar mod Bern lies., avaloù-douar melenet lies.

rostig ag. : merglet, krignet gant ar mergl, debret gant ar mergl.

Rostigkeit b. (-) : mergl g.

Röstkartoffeln lies. : avaloù-douar melenet lies.

Rostlaube b. (-,-n) : P. kozh ti g., neizh touseg g., foukenn b., ti-gutez g., lastez ti g., tamm toull ti g., klud g., siklud g., kozh kraou-porc'hell g., kozh toull ki g., toull lous g., kozh toull brein g. ; *in einer Rostlaube wohnen*, bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous.

Röstmaschine b. (-,-n) : krazerezh b., krazer g., rosterezh b.

Röstofen g. (-s,-öfen) : krazer g., krazerezh b., grill b.

Röstpfanne b. (-,-n) : paelon da fritañ b., palarenn da fritañ b., pillig da fritañ b., darbod g. ; *das Steak brutzelt auf der Röstpfanne*, kanañ a ra ar stek war ar billig.

rostrot ag. : gell-mergl, gell evel ar mergl, a-liv gant ar mergl, el liv d'ar mergl.

Rostschicht b. (-,-en) : merglenn b.

Röstschnitte b. (-,-n) : grillhadenn b., krazenn b.

Rostschutz g. (-es) : gwarez disvergl g., disvergl g.

Rostschutzanstrich g. (-s,-e) : gwiskad disvergl g., gwiskad disvergl g.

Rostschutzfarbe b. (-,-n) : pentur disvergl g.

Rostschutzmittel n. (-s,-) : disvergl g.

rostsicher ag. : divergladus.

Rostumwandler g. (-s,-) : disvergl g.

Rostwasser n. (-s) : dour-mergl g., dour ruz g., dour merglet g.

rot ag. : 1. ruz, rous ; *dunkelrot*, ruz-mouk ; *leuchtend rot*, ruz-poazh, ruz-glaou, ruz-lugern, ruz flamm ; *knallrot*, ruz-bev, ruz-kel, ruz-tan, ruz-gren, ruz evel ur gerezenn, ruz evel ur c'hlaouenn dan ; *scharlachrot*, ruz-tane ; *hochrot*, ruspin, ruz-gwad, rubenn, ruz-bev, livrin, flamm ; *rotes Fleisch*, kig ruz g. ; *rote Haare*, *rotes Haar*, blev ruz (rous) str., blev tan str., ur blev ruz g. ; *rote Sonne*, heol fuloret g. ; *roter Mond*, loar fuloret b. ; *rot werden*, mont

ruz, dont ruz, ruziañ, rusaat, treiñ da ruz, treiñ da ruziañ, sevel ar ruz en e benn, sevel ar ruz d'e zivjod, sevel ar ruzder d'e dal, sevel ur ruzder en an-unañ, dont ar ruzder war e dal, mont ruzder en an-unañ ; *jemanden rot werden lassen*, degas ar ruz d'u.b., lakaat u.b. da ruziañ, lakaat u.b. ruz ; *rot vor Scham*, ruz gant ar vezh, karget a vezh, ken mezhek ha tra, ken mezhus ha tra ; *knallrot werden*, dont ruz evel kribenn (kribell) ur c'hilhog, ruziañ evel ur c'hlaouenn dan ; P. *der Kopf läuft dem Lügner rot an*, ar gaouiad a sav ar ruz d'e benn, ruziañ a ra ar gaouiad gant ar vezh, ruz-glaou e teu ar gaouiad, dont a ra ar gaouiad ruz evel kribenn (kribell) ur c'hilhog, ruziañ a ra ar gaouiad evel ur c'hlaouenn dan, ruziañ a ra ar gaouiad betek e zivskouarn, ruz e teu penn ar gaouiad gant ar vezh ; *der Kopf war dem Lügner rot angelaufen*, ar gaouiad a oa aet ruz, ruzder a oa aet er gaouiad ; *er wird rot vor Zorn*, dont a ra ruz gant ar gounnar, lakaat a ra e voned ruz, taeriñ a ra ruz ; *ein Mann mit rotem Gesicht*, ur ruzard g., unan rubenn g., unan talfaset-ruz g., unan liv livrin war e zivjod g., unan livek e zivjod g., un den liv kreñv dezhañ, ur penn ruz g., ur ruspin g. ; *der Säufer ist ganz rot im Gesicht*, ruz eo klipenn ar mezvier, ruz eo kribenn ar mezvier, ruzart eo ar mezvier, ruspin eo ar mezvier, talfaset-ruz eo ar mezvier, liv ar vezventi a zo war fas ar mezvier, ruz eo min ar mezvier, ar mezvier a zo ur penn fuloret outañ ; *roter Fleck auf der Haut*, ruzded b., ruzder g., ruzoni b. ; *rot glühend*, tommet ruz ; *rot glühendes Eisen*, houarn ruz g. ; *rot färben*, ruziañ, rusaat, livañ e ruz ; *rot gekleidet*, *rot angezogen*, gwisket e ruz ; *rot werden*, *sich rot färben*, ruziañ, rusaat ; **2.** [dre skeud.] *roter Faden*, speredenn b., neudenn (poell g., dibun g.) ar soñjoù b., neudenn vlein b. ; *Rotes Kreuz*, Kroaz-Ruz b. ; *rote Armee*, Arme Ruz b. ; *die rote Erde*, Westfalia b. ; *Rote Liste*, roll al louzeier-pareañ g. ; [tr-l] *rot anstreichen*, lakaat ur groaz en nor, merkañ mat, islinennañ ; *er besitzt (er hat) keinen roten Heller*, n'en deus nag erv nag ant, n'en deus na bod na skod, n'en deus mann dezhañ, n'en deus netra drezañ e-unan, n'en deus ket daou wenneg da deuler ouzh toull ar c'hi, berr eo en e skeuliad, n'en deus ket ur gwennege toull war e anv, n'eus ket ur gwennege el loch gantañ, n'en deus ket an disterañ moneiz, n'eus ket a graf el loch gantañ, paour-du eo e revr, paour eo da lazhañ, n'en deus takenn ebet, n'en deus perzh e nep tra, n'en deus na diner na mezell / n'en deus ket ur m(ez)ell (Gregor), n'en deus kerz e nep tra, n'en deus tra ebet en e gerz, diskantet (diskant, skañv, plat, ridet, tanav, treut, moan) eo e yalc'h, deuet eo e yalc'h da bladañ, n'en deus ket ur gwennege mui en e gokezenn, kras eo, kras eo an traoù gantañ, aet eo e yalc'h d'an hesk, n'en deus ket an hanter eus netra, erru eo skañv e yalc'h, hep arc'hant eo, n'eus gwennege toull ebet gantañ, berr eo war e gezeg, debret eo e gestenn gantañ, n'en deus ket mui a voutloù, reuzeudik-meurbet eo e stad, reuzeudik eo pe ne vezo den, reuzeudik eo mar boe den, uzet en deus e spilhenn, n'en deus segal ken, emañ Fañch ar Berr gantañ ; *das ist für ihn ein rotes Tuch*, in solchen Fällen sieht er rot, ne bad ket e spered (e skiant) o welet seurt traoù, hennezh a ya e wad e dour (hennezh a ya diouzhtu e gouez, hennezh a ya diouzhtu er-maez eus e groc'hen) pa wel an dra-se, dont a ra buan e wad da virviñ pa wel ur seurt tra, n'eo

ket pell da daeriñ pa wel kement-se, pront e vez da daeriñ pa wel kement-se ; [kr-l] *heute rot, morgen tot*, hiziv bev, warc'hoazh marv - hiziv ez eus ac'hanomp ha warc'hoazh ne vezimp mui marteze - un den kreñv, un den krevet ... un baleer bras, un den brevet ..., un neuñver kaer, un den beuzet ..., un tennet mat, un den lazhet - un neuñver kaer, ur beuzer kaer.

Rot n. (-s,-l-s) : liv ruz g., ruz g. ; *die Ampel stand auf Rot*, *die Ampel zeigte Rot*, ruz e oa ar gouloù ; *die Ampel springt auf Rot*, *die Ampel schaltet auf Rot*, treiñ a ra ar gouloù da ruz ; *bei Rot fahren*, tremen daoust d'ar gouloù (d'ar gouleier) ruz ; *Rot auflegen*, lakaat e ruz, livañ e ruz, lakaat liv ruz ; *Rot dominiert gegen Gelb*, ar ruz a drec'h war ar melen.

Rotalge b. (-,-n) : [louza.] bezhin ruz str.

Rotang g. (-s,-e) : [louza.] broen-Indez str., rotangenn b., palmez-rotang str.

Rot-Ass n. (-es) : [kartoù] born keur g., bid keur g., louz keur g.

Rotation b. (-,-en) : **1.** troiadur g., troerezh g., troial g., c'hwel g., c'hweladur g., c'hweladenn b., treiñ g. ; **2.** [labour-douar] kesad g., regad g., asoul g., stuz b., an treiñ-eostoù g.

Rotationsachse b. (-,-n) : ahel c'hwelañ g., ahel-treiñ g., ahel troial g., ahel kelc'h-treiñ g.

Rotationsdruck g. (-s) : moulladur dre wask-tro g.

Rotationsellipsoid n. (-s,-e) : [mat.] sferoid g. ; *abgeplattetes Rotationsellipsoid*, sferoid plat g. ; *verlängertes Rotationsellipsoid*, sferoid hir g.

Rotationsfläche b. (-,-n) : [mat.] gorreenn gelc'h-treiñ b.

Rotationskolbenmotor g. (-s,-en) : [tekn.] keflusker dre vountell dro g.

Rotationskörper g. (-s,-) : [mat.] ec'honenn gelc'h-treiñ g.

Rotationsmaschine b. (-,-n) / **Rotationspresse** b. (-,-n) : gwaskerell-dro b., gwask-tro b.

Rotauge n. (-s,-n) : [loen.] mandog g., gargadenn b., gwennege g.

rotbackig ag. / **rotbäckig** ag. : livrin e zivjod, un divjod ruz dezhañ.

Rotbarbe b. (-,-n) : [loen.] meilh-ruz g.

Rotbarsch g. (-es,-e) : [loen.] perch mor g.

Rotbart g. (-s) : **1.** [istor] Barbarossa g. ; **2.** [loen.] g. (-s,-bärte) : draeneg g., barbot g.

rotbärtig ag. : ur barv ruz dezhañ.

rotblind ag. : [mezeg.] daltonek.

Rotblindheit b. (-) : [mezeg.] daltonegezh b.

rotblond ag. : gell-ruz, rous.

Rotbrasse b. (-,-n) : [loen.] ruzellenn b., gwrac'h ruz b.

rotbraun ag. : gell, gell-kistin, a-liv gant ar c'histin, kistin, rous-takenn ; *dieses Pferd hat eine rotbraune Farbe*, *dieses Pferd hat ein rotbraunes Fell*, ar marc'h-se a zo gell en e liv, ur sae (ur vlevenn) c'hell a zo war ar marc'h-se.

rotbrüchig ag. : [metaloù] torrus pa vez tommet d'ar ruz, bresk pa vez tommet d'ar ruz.

Rotbuche b. (-,-n) : [louza.] faou-ruz str.

Rotdorn g. (-s,-e) : [louza.] spenn-ruz str.

Rotdrossel b. (-,-n) : [loen.] drask-lann b., milc'hwid g.

rote b. (-n,-) : P. silzig Strassburg da rostañ str.

Röte b. (-) : ruzder g., ruzded b., ruz g., ruzoni b., ruzigenn b. ; *die Röte stieg ihm ins Gesicht*, ur ruzder (ar ruz) a zeuas

en e benn, ar ruz a savas d'e benn, ar ruzder a savas d'e dal, ar ruzder a zeuas war e dal, mont a reas ruzder ennañ, ruz e zeuas e benn.

Rote(r) ag.k. g./b. : **1.** [polit.] unan eus ar re ruz, [gwashaus] ur sac'h ruz g. ; **2.** [gwin] *der Rote*, an hini ruz g., ar gwin ruz g., ar sistr mouar g., Yann Vourdel g., ar gwad rezin g., ar char drez g., ar vioc'h zu b., ar sourzilh g.

Rote-Arme-Fraktion b. (-) : [polit., istor] RAF b., kevrenn an Arme Ruz b., rann an Arme Ruz b.

Roteiche b. (-,-n) : [louza.] derv-ruz str.

Roteisenstein g. (-s,-e) : [kimiezh] hematit ruz g.

Rötel g. (-s,-) : **1.** maen-gwad g., bouliermine ruz g. ; **2.** kreion maen-gwad g., kreion bouliermine ruz g.

Röteln lies. : [mezeg.] ruzig g. ; *sie hat Röteln*, klañv eo gant ar ruzig, ar ruzig a zo ganti, gant ar ruzig emañ, stag eo ar ruzig outi, dalc'het eo gant ar ruzig.

Rötelfstift g. (-s,-e) : kreion maen-gwad g., kreion bouliermine ruz g.

Rötelteich g. (-s,-e) : eogenn b., eogerezh b., eogeri b., oglenn b., poull-eogin g., poull-kanab g.

Rötzeichnung b. (-,-en) : maengwadenn b.

röten V.k.e. (hat gerötet) : ruziañ, rusaat, rousaat ; *vom Fieber gerötetes Gesicht*, penn fumet g. ; *mit geröteten Augen*, dirañset e zaoulagad, ruz e zaoulagad.

V.em. : **sich röten** (hat sich (t-r) gerötet) : dont ruz, ruziañ, rusaat.

rotfellig ag. : ruz en e liv, ruz e sae, ruz e vlevenn ; *rotfellige Kuh*, ruzenn b., buoc'h ruz en he liv b.

Rotfichte b. (-,-n) : [louza.] pin-kroaz str., pinenn-groaz b., pruiñs str., pruiñsenn b., spruiñs str., spruiñsenn b.

rotfigurig ag. : gant tudennoù e ruz.

Rotfilter g. (-s,-) : sil ruz g.

Rotfink g. (-en,-en) : [loen.] beuf g., beufig g.

rotfleckig ag. : brizh ruz, pikoù ruz warnañ, takadoù ruz warnañ, pechar.

Rotföhre b. (-,-n) : [louza.] pin ruz str., pinenn ruz b.

Rotfuchs g. (-es,-fuchse) : [loen.] **1.** louarn g. [*liester lern*] ; **2.** [kezeg] baian g., marc'h rous-gwenn g.

rotfuchsig ag. : rous, gell, ruz, rous-gwenn, baian, melen-rous.

Rotgardist g. (-en,-en) : gward ruz g., milisian ruz g., bezenour ruz g.

rotgelb ag. : melen-ruz, melen-rous, damruz, liv-orañjez, rous.

rotgesichtig ag. : talfaset-ruz, ruz e vin, liv livrin war e zivjod, livek e zivjod, liv kreñv dezhañ, ruzart, ruspin e vizaj, ruz e gribenn, ruz e glipenn, ruz e zremm, ur penn fuloret outañ ; *rotgesichtiger Mensch*, ruspin g. [*liester ruspined*], ruzard g. [*liester ruzarded*] ; *rotgesichtiges Mädchen*, *rotgesichtige Frau*, ruzardenn b.

Rotglut b. (-) : gor g., kannded b.

Rotgold n. (-s) : aour ruz g.

rotgrünblind ag. : [mezeg.] daltonek.

Rotgrünblindheit b. (-) : [mezeg.] daltonegezh b.

Rotgüldigerz n. (-es,-e) : [maenoniezh] piragirit g., aerosit g., argiritroz g.

Rotgürtelträger g. (-s,-) : [sport] *ein Rotgürtelträger*, ur gouriz ruz g.

Rotguss g. (-es,-güsse) : potin ruz g., kouevr-teuz g., laeton-teuz g., laton-teuz g.

rothaarig ag. : blev ruz dezhañ, blev rous dezhañ, blev tan dezhañ, [rannyezh. e brezhoneg] brun.

Rothaarige(r) ag.k. g./b. : den e vlev ruz g., rousard g., rous g., rousardenn b., rousenn b., ar blev ruz g., [rannyezh. e brezhoneg] brunard g., brunardenn b.

Rothaarigkeit b. (-) : rouster g., roused b.

Rothalsgans b. (-,-gänse) : [loen.] garreli gouzoug-ruz g., garreli krubuilh-ruz g.

Rothalstaucher g. (-s,-) : [loen.] plomer gouzoug-ruz g.

Rothals-Ziegenmelker g. (-s,-) : [loen.] adren gouzoug-ruz g.

Rothaut b. (-,-häute) : [Indian] Penn-Ruz g.

Rothirsch g. (-es,-e) : [loen.] karv ruz g. [*liester kirvi ruz*].

Rothuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] klujar ruz b., koadyar b., enez-ouez b.

rotieren V.gw. [*verb-skoazell sein* : ist rotiert *pe haben* : hat rotiert] : **1.** treiñ, c'hwelañ ; **2.** [dre skeud.] P. na ouzout pelec'h skeiñ e benn, bezañ dall gant al labour, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, lorgnañ, forsiñ, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ bec'h d'ar c'hanab, c'hwezhañ e-barzh, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, bouc'halañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

Rotkäppchen n. (-s,-) : Kabellig Ruz g.

Rotkappen lies. : [istor Breizh] *die Rotkappen*, ar Bonedoù Ruz lies.

Rotkappen-Aufstand g. (-s) : [istor Breizh] emsavadeg ar Bonedoù Ruz b., emsavadeg ar paper-timbr b.

Rotkehlchen n. (-s,-) : [loen.] boc'hruz g., boc'hruz g., boc'h-ruz g., boc'hig-ruz g., rujodenn b., richodell b., boc'hig g., draouennig-vras b., tor-ruz g., torig-ruz g., born-buzhug g., bran-vuzhug b., evnig-ruz g., goûgig-ruz g., labousig-ar-c'halvar g., labousig-hor-Salver g., [lezanvioù] Alanig kof-ruz g., Olierig g.

Rotklee g. (-s) : [louza.] melchon-glas str., melchon-bro str.

Rotkohl g. (-s) : [louza.] kaol ruz str.

Rotkopf g. (-s,-köpfe) : P. rousard g., rousardenn b., rous g., rousenn b., [rannyezh. e brezhoneg] brunard g., brunardenn b.

Rotkopfente b. (-,-n) : [loen.] morilhon Amerika g.

Rotkopfwürger g. (-s,-) : [loen.] pig-spern penn ruz b.

Rotkraut n. (-s) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] [louza.] kaol ruz str.

Rotkreuz : ... ar Groaz-Ruz.

Rotlauf g. (-s) : **1.** [mezeg.] tan-sant-Anton g., droug-sant-Anton g., kleñved roz g. ; *Rotlauf im Gesicht*, pennsac'h g. ; **2.** [moc'h] red-kof g., vid b., debor g., flus g.

rötlich ag. : arruz, damruz, ruzart, arrous, damrous, rouzart ; *rötliche Färbung*, damrunder g., damrunder b. ; *Erlenholz ist rötlich gefärbt*, arruz eo ar gwern, arruz eo ar c'hoad gwern.

Rotlicht n. (-s,-er) : 1. gouloù ruz g. ; 2. [kirri-tan] gouloù ruz a-dreñv g.

Rotlichtbetrieb g. (-s,-e) : embregerezh stag ouzh al louvigezh g., ti pikous g., ti flup g.

Rotlichtkneipe b. (-,-n) : ostaleri a louvigezh b., ostaleri an Degemer Mat b., ostaleri a vuhez fall b.

Rotlichtmilieu n. (-s,-s) : metoù al louvigezh g., metoù ar gastaouerezh g.

Rotlichtviertel n. (-s,-) : karter a louvigezh g., karter lous g., karter fall g., karter ar gisti g.

Rotliegende(s) ag.k. n. : [maenoniezh] permian ruz g., krag ruz g.

Rötling g. (-s,-e) : 1. [foue, *Entoloma sinuatum*] entolom g. ; 2. [loen., *Phoenixurus*] rulosteg g., eostig-bailh g. ; 3. [loen., *anv pesked dispis*] arlikon g., meilh-ruz g., hoc'h-ruz g.

Rotmilan g. (-s,-e) : [loen.] barged ruz g.

Rotmütze b. (-,-n) : [istor Breizh] boned ruz g.

Rotor g. (-s,-en) : 1. [tekn.] rotor g. ; 2. [tredan] dereed g.

Rotorblatt n. (-s,-blätter) : [tekn.] brank rotor g., malvenn rotor b. [liester : malvinier rotor], pal rotor b. [liester paliou rotor, pili rotor], bann rotor g.

Rotrückenwürger g. (-s,-) : [loen.] pig-spern kein rouz b.

Rotschenkel g. (-s,-) : [loen.] strelleg pavioù ruz g.

Rotschopf g. (-s,-schöpfe) : P. rouzard g., rouzardenn b., rouz g., rouzenn b., [rannyezh. e brezhoneg] brunard g., brunardenn b.

Rotschwanz g. (-es,-schwänze) : [loen.] rulosteg g., eostig-bailh g.

Rotschwänzchen n. (-s,-) : [loen., *anv pesked dispis*] arlikon g., meilh-ruz g., hoc'h-ruz g.

rotsehen V.gw. (sieht rot / sah rot / hat rotgesehen) : P. bezañ fuloret-naet, bezañ fuloret-ran, bezañ fuloret-ruz, bezañ fuloret-mik, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ ar gounnar gant an-unan, bezañ brizh-du, bezañ ur fulor en an-unan, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan, birviñ gant ar gounnar, migañ, mont er-maez eus e groc'henn, mont e volc'h diwar e lin, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, sevel broc'h en an-unan, mont ruz diwar e vroc'h, broc'hañ, mont tro en e voned, dont da dommañ d'an-unan, lakaat e voned ruz, dont gouez, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, kregiñ ar gounnar en an-unan, koll e bothouarn bihan, mont e kounnar, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, peurzallañ, peursaudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeiñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, sevel fulor en an-unan, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, hejañ e gi, mont e-barzh blev kriz, mont dreist penn, lammat dreist penn, mont droug en e gentroù (en e goukoug), sevel droug en e gorf, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur

folladenn, dispakañ e gounnar, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, mont e wad e dour, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont ur barr kounnar en an-unan.

Rotspon g. (-s) : P. [gwin ruz] an hini ruz g., sistr mouar g., Yann Vourdel g., gwad rezin g., char drez g., bioc'h zu b., sourzilh g.

Rotstich g. (-s) : liv mestrezenn ruz g., liv trec'hel ruz g., mestrezenn ruz b., trec'henn ruz b.

rotstichig ag. : ruz e liv mestrezenn, ruz e liv trec'hel, ruz e vestrezenn, ruz e drec'henn.

Rotstift g. (-s,-e) : 1. kreion ruz g., kreion bouliermini ruz g., kreion maen-gwad g. ; 2. [dre skeud.] *den Rotstift ansetzen*, degas strishadennoù d'ar c'hellidsteuñv, krennañ groñs an dispignoù (ar budjed).

Rottanne b. (-,-n) : [louza.] pin-kroaz str., pinenn-groaz b., pruiñs str., pruiñsenn b., spruiñs str., spruiñsenn b.

Rotte b. (-,-n) : 1. bandennad b., bandenn b., bagad g., haras g., frapad g., pare b., maread g., nasad g., tolpad g., torkad g., duilhag g., rejimant g., remziad g. ; *eine Rotte Räuber*, ur vandennad laeron b., ur bagad laeron g., ur maread laeron g., ur bare laeron b., ur rejimant laeron g., ur remziad laeron g. ; 2. [loen.] bagad g., rumm g., strollad g. ; 3. pare b., skipailh g., laz g., paread b., kouch g. ; 4. eogenn b., eogerezh b., eogeri b., oglenn b., poull-eogiñ g., poull-kanab g.

rotten V.k.e. (hat gerottet) : *Flachs rotten*, lakaat lin da eogiñ, eogiñ lin, dourañ lin, lakaat lin er poull.

V.em. : **sich rotten** (haben sich (t-rt) gerottet) en em dolpañ, en em vodañ, en em strollañ.

Rotten g. (-s) : [Bro-Suis] *der Rotten*, ar Ron g.

Rottenarbeiter g. (-s,-) : henthouarnour g., paotr-an-hent-houarn g.

Rottenfeuer n. (-s,-) : [lu] barrad tennoù g., kaouad tennoù b.

Rottenführer g. (-s,-) : penn ur vandennad laeron g., ambilher g.

Rottenmeister g. (-s,-) / **Rottmeister** g. (-s,-) : penn skipailh g., mestr-micherour g.

Rotunde b. (-,-n) : krenndi g., kronnell b.

Rötung b. (-,-en) : ruziadur g., ruzder g., ruzded b., ruzoni b., ruzigenn b.

rotwangig ag. : livrin e zivjod, un divjod ruz dezhañ.

Rotwein g. (-s,-e) : gwin ruz g., [dre fent] an hini ruz g., ar sistr mouar g., Yann Vourdel g., ar gwad rezin g., ar char drez g., ar vioc'h zu b., ar sourzilh g. ; *Rotwein schmeckt am besten*, pep seurt liv 'zo mat, met ar ruz eo an tad - gwin ruz eo an aotrou - gwin ruz eo ar mestr ; *Weißwein und Rotwein*, gwin-gwenn hag hini ruz ; *schwarzer Kaffee und Rotwein halten die Soldaten bei Laune*, kafe du ha gwin ruz, setu kerc'h ar soudard.

Rotwelsche(s) ag.k. n. : jagouilhag g., safar g., luc'haj g., brizhyezh b., gregach g.

Rotwild n. (-s) : [hemolc'h] kirvi ruz lies.

Rotwurz b. (-,-en) : [louza.] seizhdelienn b.

Rotz g. (-es) : 1. mic'hi g., klit g., mic'hienn b., klitenn b., stervenn b., stron g., klakienn b., mastarenn b. ; *vertrockneter Rotz*, kreion g. ; *der Rotz hängt ihm an der Nase*, hennezh a zo o krougañ e vic'hi, kleier a zo ouzh e fri, mic'hi a zo ouzh e fri, un troad-maout a zo ouzh e fri,

un troad-leue a zo ouzh e fri, ur c'houlouenn a zo ouzh e fri, ur vastarenn (ur glitenn, ur vic'hienn, ur glakienn) a zo ouzh e fri ; *seinen Rotz hochziehen*, ruflañ e vic'hi, suc'hellat, fronal, chuchal, kas ar vuoc'h d'ar solier, tennañ Morvan er solier, sachañ Loull d'e doull, sachañ Yann d'ar grignol, sachañ ar c'hazh d'ar gambr, tennañ ar skeul er solier ; *Rotz lief ihm bis auf die Lippe*, ur vic'hienn a ziskenne war e vuzell ; *mit Rotz vermischtes Blut lief ihm aus der Nase*, gwad a zivere eus e fri, mesk-ha-mesk gant mic'hi ; *sie hängen zusammen wie Rotz und Schleim*, en em ober a reont evel gwenn ha melen, ar re-se zo an eil dindan egile, karr ha kilhorou int, gwall gamaladiaj a zo etrezo, en em ingalañ a reont mat, kalz a gevredigezh a zo etrezo, fri ha revr int an eil gant egile, en em glevet a reont evel daou vi en un neizh, en em glevet a reont mat-dispar, en em gordañ a reont mat-dispar, tomm int an eil ouzh egile, ar re-se a zo evel kein ha roched ; 2. [kezeg, mezeg.] morm g., farsilh g.

rotzbehaftet ag. : [kezeg, mezeg.] farsilhek, mormous.

Rotzbengel g. (-s,-) / **Rotzbube** g. (-n,-n) : P. pikouz fall g., tamm kozh mic'hieg g., tamm kozh sterveneg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., kac'her g., laoueg g., glaoueg g., glaourenneg g., babouzeg g., gwidal g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., fri teil, fri stirenn g., tamm mous flaer g., mous kreien g., beg melen g., makez brammer bihan g., makez penn laou g.

rotzen V.gw. (hat gerotzt) : P. 1. skopañ, tufat, tufañ, krañchat, teuler kraost ; 2. c'hwezhañ e fri gant trouz bras, ober ur skarz d'e fri gant trouz bras, sec'hañ e fri gant trouz bras, torchañ e fri gant trouz bras.

Rotzfaden g. (-s,-fäden) : mic'hienn b., klakienn b., klitenn b., P. goulouenn b., troad-maout g., troad-leue g. ; *ein Rotzfaden lief ihm bis auf die Lippe*, ur vic'hienn a ziskenne war e vuzell, *ein Rotzfaden hängt ihm an der Nase*, hennezh a zo o krougañ e vic'hi, kleier a zo ouzh e fri, mic'hi a zo ouzh e fri, un troad-maout a zo ouzh e fri, un troad-leue a zo ouzh e fri, ur c'houlouenn a zo ouzh e fri, ur vastarenn (ur glitenn, ur vic'hienn, ur glakienn) a zo ouzh e fri.

Rotzfahne b. (-,-n) : P. lien-picher g., lien-fri g., frilien g.

rotzfrech ag. : [dre skeud.] hardizh evel ur c'hi, ront dezhañ, divezh, divezhet, difoutre, dibalamour, her, balc'h, digaz, na vank ket avel dezhañ.

rotzig ag. : 1. mic'hiek, klitennek, stervennek, ur vastarenn outañ ; 2. [dre skeud.] hardizh evel ur c'hi, her, balc'h, ront dezhañ, divezh, divezhet, difoutre, dibalamour, digaz, na vank ket avel dezhañ.

Rotzjunge g. (-n,-n) : *sellit ouzh Rotzlümmel*.

Rotzkopf g. (-s,-köpfe) : [loen.] pennnog g.

Rotzlöffel g. (-s,-) / **Rotzlümmel** g. (-s,-) : P. pikouz fall g., gwidal g., tamm kozh mic'hieg g., tamm kozh sterveneg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., kac'her g., marmouz kaoc'h g., laoueg g., glaoueg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., fri teil, fri stirenn g., tamm mous flaer g., mous kreien g., beg melen g., makez brammer bihan g., makez penn laou g.

Rotznase b. (-,-n) : P. 1. burenn b., burudig g., fri birous g., fri mic'hiek g., fri-mic'hi g., fri-karn g., fri-kreien g., fri lous g. ; 2. [dre skeud.] pikouz fall g., gwidal g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., laoueg g., glaoueg g., glaourenneg g., babouzeg g., kac'her g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., tamm mous flaer g., beg melen g., lakon g., lankon g., lank g. [liester lanked, lankid], lampon g., kantolor g., c'hwioltou g., chavant g.

rotznäsag ag. : mic'hiek, klitennek, stervennek.

Rotzunge b. (-,-n) : [loen.] 1. jelinenn ruz [liester jelined ruz] b. ; 2. teod-ki g.

Rouen n. : Rouan b.

Rouge g. (-s,-s) : [fard] ruz g., ruz-muzelloù g., ruz-pok g., P. traoù ruz lies.

Roulade b. (-,-n) : [kegin.] 1. rollad kig g., ruilhad kig g., logodenn gig b. ; 2. gwispid rollet str. ; 3. [sonerezh] ruilhadenn-gan b.

Rouleau n. (-s,-s) : stign-roll g., stalaf-roll b./g.

Roulett n. (-s,-e/-s) / **Roulette** n. (-s,-s) : 1. c'hoari-rodig g., c'hoari-rodellig g. ; 2. [tekn., kouevraer] rodig dantek b.

Rousillon n. : *das Rousillon*, Rousillon b.

Route b. (-,-n) : roud g., roudenn b., hent g., hentad g.

Router g. (-s,-) : [stlenn.] routaer g.

Routine b. (-,-n) : 1. *die Routine*, louedaj ar pemdez g., tammig reuz ar pemdez g., ar c'hreizh plegoù lies., trepetoù ar vuhez pemdeziek lies., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., ar standur b., al labourioù standur lies., ar sermoul g., ar brizhvoaz g., an tamm turgn g., ar sodell b. ; 2. [stlenn.] roudennad b. ; 3. [merdead.] implij-amzer ar skipailh g.

rutinemäßig ag. : standur, brizhvoaziek.

Adv. : gant e standur, dre voazamant.

Routinier g. (-s,-s) : louarn kozh a baotr g., roudar kozh g. (Gegor).

rutiniert ag. : akourset, ampart, arroutet, embreget, gourdon.

Rowdy g. (-s,-s) : tabac'her g., sabater g., tourmier g., dispac'her g., kabaler g., bostoc'her g., mazaouer g., draister g., breser g., mesker g., flastrer g., paotr an draillh g., toull-freuz g., ficher freuz g., paotr ar beilh g., taskagner g., rioter g., gwall skoer g., penn bervet g., fourgaser g.

Rowdyszene b. (-) : strailh g., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù lies., tud foei lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., nouveañs b., ravalidi lies., reilhaj g., strailhaj g., gisti lies., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., jaloded lies., jalodaj g., breinaj g. ; *aus der Rowdyszene stammen*, bezañ chuget d'an temptadur, dont eus ar strailh.

Royalismus g. (-) : roueelouriezh b.

Royalist g. (-en,-en) : roueelour g.

Royalistin b. (-,-nen) : roueelourez b.

Royalsegel n. (-s,-) : [merdead.] gouel uhelañ b.

Rubbellos n. (-es,-e) : bilhed lotiri da rimiañ g.

rubbeln V.k.e. (hat gerubbelt) : skrabañ, kravat, diskraña, purañ, rimiañ, taravat.

V.gw. (hat gerubbelt) : rimiañ, taravat, frotañ.

V. em. : **sich rubbeln** (hat sich gerubbelt) : *sich (t-rt) rubbeln*, en em frotañ ; *sich (t-d-b) die Arme rubbeln*, frotañ e zivrec'h.

Rübe b. (-,n) : 1. [louza.] rabez str., beterabez str., boetrabez str. ; *Rüben verziehen*, ober un tamm distankañ (un tamm tanavaat, un tamm rouesaat, un tamm fraostaat) d'ar rabez ; *weiße Rüben*, irvin str., irvin-dourek str. ; *gelbe Rüben*, karotez str., pastounadez str. ; *rote Rüben*, beterabez ruz, rabez str. ; *Zuckerrübe*, beterabez sukr str. ; *schwedische Rübe*, rabez str., rabezenn b. ; *eine schwammige weiße Rübe*, un irvinenn stoubennek str. ; *dicke Rüben*, irvin-gall str. ; *kleine Rüben*, irvin-douar str. ; *Rüben schaben*, peliat rabez, raskañ rabez, rinkat rabez, naviñ rabez, rimiañ rabez ; *reich an Rüben*, rabezek, irvinek ; 2. [dre skeud.] *wie Kraut und Rüben*, mesk-ha-mesk, kej-mesk, kej-ha-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, mesk-divesk, touez-touez, en un douez, en un d(r)uilhad (Gregor), moc'h-ha-marc'h, sribouilh-strabouilh ; 3. [tr-] P. *jemandem Rübchen schaben*, ober kibiz d'u.b., ober bisk d'u.b. o frotañ e zaou viz-yod an eil ouzh egile ; *schabe, schabe Rübchen, sie hat ein Rübchen* ! rask, rask, rask, hep e bask ! ; 4. P. penn g., klipenn b., fas g./b., talfas g.

Rubel g. (-s,-) : roubl g.

Rubellit g. (-s,-e) : rubelit g. ; *ein Rubelit*, ur rubelitenn b.

Rübenacker g. (-s,-äcker) : rabezeg b., irvineg b.

Rübenblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] delienn veterabez b. [*liester* delioù beterabez, deliennoù beterabez], kaolenn veterabez b.

Rübenkraut g. (-s) : [louza., kegin.] 1. triakl g., siros sukr beterabez ; 2. irvin-go str.

Rubensfigur b. (-,en) : temz-korf kuilh g., temz-korf doare Rubens g.

Rübenziehen n. (-s) : tennadeg rabez b., tennerezh rabez g.

Rübenzucker g. (-s) : [louza.] sukr beterabez g.

rüber P. *sellit ouzh herüber pe hinüber*.

rüberbringen V.k.e. (brachte rüber / hat rübergebracht) : degas, kas.

rüberkommen V.gw. (kam rüber / ist rübergekommen) : 1. tremen ; 2. tizhout, diraez.

Rübezahl g. : [mojenn.] ramz moliac'hel Menezioù ar Ramzed g.

Rubidium n. (-s) : [kimiezh] rubidiom g.

Rubikon g. : Rubiko b., Rubikon b. ; *den Rubikon überschreiten*, treuziñ ar Rubikon, na vezañ distro ebet ken evit an-unan.

Rubin g. (-s,-e) : rubiz g., ruzvaen g., kurundamez str.

rubinfarben ag. / **rubinrot** ag. : ruz-rubiz, liv ar ruzvaen gantañ, livet e ruzvaen.

Rubinschmuck g. (-s) : ruzvein lies.

Rüböl n. (-s) : eoul irvin-skouarn-gad g.

Rubrik b. (-,en) : rubrikenn b., rubrik g.

rubrizieren V.k.e. (hat rubriziert) : 1. envel, titlañ ; 2. rannañ, rummañ, kevrennañ.

Rübsame g. (-ns) / **Rübsen** g. (-s) : [louza.] irvin-skouarn-gad str.

ruchbar ag. : *ruchbar werden*, en em vrudañ, dont da vezañ brudet (anavezet), bezañ bet roet avel d'ar c'had, bezañ bet diskuliet, dont dindan teodoù an dud.

ruchlos ag. : difeiz, disakr, disakret, dizoueüs, fallakr, vil, lous, divalav, loudour, hakr, hudur, displet, drougiezh, na gred na Doue na diaoul, na respet na sakr na disakr, n'en deus na feiz na reizh, hep Doue na lezenn, dizeol, ifam ; *ruchloser Schuft*, den disakret g., tamm mat a loustoni g., lampon g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., fallakr g., lampavan g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., pezh teil g., tamm teil g., lorgnez str., pezh fall a zen g., sac'h malis g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen g., lec'hidenn a zen fall g., lastezenn b., paotr e gont a fallagiezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagiezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., gast b., higenn b., gwall higolenn b., paotr gagn g.

Ruchlosigkeit b. (-,en) : 1. fallagiezh b., vilded b., displedadurezh b., displedon b., gwallvezh b. ; 2. [relij.] difeiz b., dizeoliezh b., dizoueüsted b., dizoueüster g.

ruck ! estl. : *hau ruck* ! houp ! ... ha houp ! ; *ruck zuck*, buan-buan, en un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en ur ober un netra, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, en un taol lagad, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor) ; *aber ruck zuck* ! bec'h dezhi ! rousin dezhi ! arabat chom da dermal ! uhel ar c'halonoù ! dalc'hit tomm ! hastomp ! stardit ho kalonoù ! lakait striv ennoc'h ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! ; *er hat die Angelegenheit ruck zuck erledigt*, hennezh n'eo bet pennad ebet evit reiñ lamm d'ar gudenn ; *er hat seine Flasche ruck zuck ausgetrunken*, ne oa padet pennad ebet e voutailhad outañ, hennezh ne badas ket pell outañ skarzhañ e voutailh, hennezh a voe pront da skarzhañ e voutailh, hennezh n'eo bet pennad ebet evit evit skarzhañ e voutailh.

Ruck g. (-s,-e) : 1. stroñs g., stroñsad g., stroñsadenn b., hejadenn b., hej g., hejadur g., hejerezh g., frapad g., frapadenn b., skosell b. ; 2. sach g., sachadenn b., taol sach g., taol sach-frap g., frapadenn b. ; 3. [troioù-lavar] *auf einen Ruck*, war un dro, a-sav-taol, en un taol nemetken, pik, krenn, trumm, a-daol-herr, a-daol-krenn, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-krak, gant un taol sach-frap, gant un taol sach krenn, en ur c'hrogad, trumm, krenn, pik ; *mit einem Ruck halten*, chom krenn (pik, trumm) a-sav, chom a-sav-pik ; P. *sich einen Ruck geben*, a) kregiñ du en e galon, moustrañ war e ziegi evit ober udb, kiañ outi, kemer e greñv warnañ e-unan ; b) ober un dastum, dont en-dro war e du, trec'hiñ war e varrad diskalon, trec'hiñ war e e fallgalonadenn, en em gavout ; *einen tüchtigen Ruck geben*, ober ur c'hrogad, ober ur vourellad, lakaat ar vourell en e

gerc'henn, lakaat leizh ar vourell, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogañ bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, krugañ ouzh al labour, en em stagañ da labourat, kregiñ du el labour, c'hwistañ, dosiñ, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, daoubenniñ war al labour, en em zuañ gant al labour, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, bouc'halañ, labourat evel ur c'hi, reiñ bec'h dezhi, ober bec'h bras, kemer bec'h, lakaat bec'h, merat, c'hweshañ e-barzh, labourat hep damantiñ d'e gorf, mont dezhi hep damantiñ d'e boan, ober ur stagadenn, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, poaniañ, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, teriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, daoudortañ war an tach, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ a-stenn gant e labour, dehastañ, strivañ a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour, ober ur vec'hadenn spontus, ober ur strivadenn spontus.

Rückabtretung b. (-, -en) : [gwir] kildilez g., kildizalc'h g., kildizalc'hidigezh b., kilroidigezh b., eilroadur g., eilroidigezh b., daskoridigezh b., restaolidigezh b., restaolerezh g.

Rückansicht b. (-, -en) : gwel a-dreñv g., gwel eus an adreñv g.

Rückanspruch g. (-s, -e) : [gwir] amoug g.

Rückantwort b. (-, -en) : respont g., diskrivadenn b. ; *Rückantwort bezahlt*, an diskrivadenn (ar respont) a zo bet paeet dija.

Rückantwortschein g. (-s, -e) : paperenn diskriñ b., paperenn respont b.

ruckartig ag. : pik, krenn, trumm.

Adv. : a-daolioù, a-stroñs, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-bennadoù, a-grogadoù, a-doutadoù, a-reuziadoù, bep eil penn.

Rückäußerung b. (-, -en) : respont g., diskrivadenn b. ; *wir erwarten Ihre Rückäußerung und ...*, trugarez en a-raok evit ho tiskrivadenn (evit ho respont).

Rückbesinnung b. (-, -en) : distro g., kounaidigezh b., eñvoridigezh b.

rückbezüglich ag. : [yezh.] ... emober ; *rückbezügliches Pronomen*, raganv emober g.

Rückbildung b. (-, -en) : 1. [mezeg.] argizadur g., argizadenn b., assugadur g. ; 2. [bev.] argizadur g., argizadenn b.

Rückbleisel n. (-s, -) : nemorant g., peurrest g., rest g., restig g., restad g., dilerc'h g., dilerc'hiad g.

Rückblende b. (-, -n) : flash-back g., kilsell g., kilsellad g., sell war-dreñv g., sell war-gil g., sell war-giz g., kilsellerezh g., distro war-giz g./b.

Rückblick g. (-s, -e) : kilsell (war) g., kilsellad g., kilselladenn b., kildremmad b., sell war-dreñv (war) g., sell war-gil g., sell war-giz g., kilsellerezh g., distro war-giz g./b. ; *Rückblick halten*, teuler ur sell war an amzer dremenet, kilsellet, ober un distro war-giz, soñjal war e giz.

rückblickend ag. : kildremmel, kildremmus, kilsellus, kilselladus.

Adv. : 1. o sellet war-giz, pa vez sellet war-dreñv, pa vez graet un distro war-giz ; 2. a-c'houdevezh, goudevezh, goude taol, er goudevezh, war-lerc'h, diwezhatoc'h, gant an amzer.

Rückblickfenster n. (-s, -) : [kirri-tan] gwerenn a-dreñv b.

rückbuchen V.k.e. [rannadus : hat rückgebucht] [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken] : ildougen.

Rückbuchung b. (-, -en) : [kenw.] enskrivadur ildougen g.

rückdatieren V.k.e. [stag] (rückdatierte / hat rückdatiert / met : rückzudatieren) : rakdeiziañ.

Rückdeckungsvertrag g. (-s, -verträge) : kevrat adkretaat b.

Rückdiskont g. (-s, -e) : eildiskont g.

rückdiskontieren V.k.e. [stag : rückdiskontiert] : [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken] eildiskontañ.

rucken V.gw. (hat gerückt) : 1. [loen.] grougousat ; 2. mont a-stroñs, mont a-stroñsadoù, mont a-stokadoù.

rücken V.k.e. (hat gerückt) : lakaat, fiñval, loc'hañ, diloc'hañ, diboullañ, dilec'hiañ, divorañ ; *ein Möbelstück an die Wand rücken*, lakaat ur pezh arrebeuri ouzh ar voger (ouzh ar speurenn) keinañ ur pezh arrebeuri ouzh ar voger ; *nach vom rücken*, lakaat war-raok, lakaat a-raok, kas war-raok, kas a-raok ; ; *rücke den Stuhl näher an den Tisch*, tosta ar gador ouzh an daol ; *etwas näher rücken*, ameniñ udb, tostaat udb ; *beiseite rücken*, zur Seite rücken, lakaat a-gostez ; *den Zeiger der Uhr vorwärts rücken*, kas nadoz e eurier war-raok ; *den Zeiger der Uhr rückwärts rücken*, kas nadoz e eurier war-gil ; *etwas in ein vorteilhaftes Licht rücken*, diskouez tu mat udb, lakaat tu mat udb anat war wel, lakaat splann tu mat udb e gwel, reiñ lufr d'udb, reiñ tro d'udb, reiñ sked d'udb, lakaat udb da lugerniñ, brudañ udb ; 'Gwalarn' *rückte die bretonische Literatur in ein neues Licht*, 'Gwalarn' a lakeas un arvez nevez war dremm lennegezh Breizh.

V.k.d. / V.gw. (ist gerückt) : *näher rücken*, tostaat ; *nach vorn rücken*, mont war-raok, mont a-raok ; *an etwas rücken*, diblas(añ) udb, dilec'hiañ udb ; *unser Ziel ist in greifbare Nähe gerückt*, kavet hon eus beg ar skeul, tost emamp ouzh hor c'hazeg, krog eo ar c'hrog, erru omp pell ganti, pell emamp ganti ; [lu] *ins Feld rücken*, mont d'an dachenn-vrezel, mont da vrezeliñ (da vrezlekaat) ; *jemandem auf den Leib rücken*, lakaat enk war u.b., enkañ u.b., lakaat u.b. diaes ; *an jemandes Stelle rücken*, kemer lec'h u.b., kemer plas u.b., gwiskañ porpant u.b. ; [polit.] *er rückt immer mehr nach rechts*, gwennaat (dehouekaat) a ra mui-ouzh-mui ; *nach links rücken*, rusaat, kleizekaat.

Rücken g. (-s, -) : 1. kein g., ckouk g., kil g. ; *krummer Rücken*, kein tort g., kein kromm g. ; [kezeg] *gesenkter Rücken*, kein puñset g. ; *Pferd mit gesenktem Rücken*, marc'h keinbant g., marc'h baskein g. ; [dre fent] *verlängerter Rücken*, revr g., lec'h ma krog ar c'hein da goll e anv g. ; *Rücken an Rücken*, kein-ha-kein, kein-ouzh-kein, kein-ouzh-kein evel pri ouzh mein, gin-ouzh-gin ; *jemandem den Rücken kehren*, treiñ kein d'u.b., treiñ kein ouzh u.b., diskouez e seilioù d'u.b. [sellit ivez ouzh 2.] ; *sich mit dem Rücken an die Mauer lehnen*, harpañ e gein ouzh ar vur, alkodiñ ouzh ar voger ; *eine Last auf dem Rücken tragen*, choukata (keinañ, keinata, diboullañ, divorañ, portezañ) ur bec'h bennak, dougen ur

bec'h bennak war e gein, kas ur bec'h bennak ouzh e gein, simiadañ, ober un dro-bortez, ober ur bortezadenn ; *er packte sich den Sack auf den Rücken*, skeiñ a reas ar sac'h war e chouk, teurel a reas ar sac'h ouzh e gein, lakaat a reas ar sac'h war e chouk, choukañ a reas ar sac'h, choukata a reas ar sac'h ; *den Wind im Rücken haben*, kaout avel a-gein (avel a-dreñv, avel a-du) ; *wir haben den Wind im Rücken*, emañ an avel a-gein dimp, mont a reomp a-vat gant an avel ; *einen krummen Rücken bekommen*, keinañ, dont e gein da vezañ kromm ; *es läuft mir eiskalt über den Rücken*, treantet eo va c'halon gant ar spont / treantet eo va c'halon gant an aon (Gregor), ur gridienn a hej ac'hanon, tremen a ra an Ankoù dreiston, mont a ra an Ankoù dreist din, ur gridienn a red a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, santout a ran ur gridienn o redek dre va c'horf, ur c'hwezenn-yen a red a-hed (hed, dre hed) va c'hroc'henn, deuet ez eus ur c'hwezenn-yen dreizon (ennon, warnon), santout a ran ar spont o tremen dre va izili, deuet ez eus un aezhenn yen warnon, ur c'hlizhenn a zeu warnon ; *beim Durchqueren dieses Landes fliegen die Raben auf dem Rücken*, um sich das Elend da unten nicht ansehen zu müssen, nijal a ra ar brini war o c'hein pa dreuzont ar vro-se, kuit da welet ar vizer dindan ; *auf Eselsrücken reiten*, mont war azen ; *sich auf den Rücken legen*, c'hweniañ ; *auf dem Rücken liegen*, bezañ gourvezet a-dreuz e gein ; **3.** [troioù-lavar] *jemandem den Rücken kehren*, treiñ kein da (ouzh) u.b., en em zistagañ diouzh u.b., pellaat diouzh u.b., distagañ e galon diouzh u.b., disteurel u.b., kazañ u.b., dilezel u.b., dont da yenaat ouzh u.b., en em yenañ ouzh u.b., lezel u.b. war ar beoz, lezel u.b. e perch ; *allein Anschein nach wollen sie uns den Rücken kehren*, lusk a zo ganto treiñ kein deomp, lusk a zo ganto da dreiñ kein deomp, luskañ a reont da dreiñ kein deomp ; *das Glück hat ihm den Rücken gekehrt*, troet eo ar chañs diwamañ, distaget eo ar chañs dioutañ, krog eo ar c'hwil ennañ, bremañ e tro ar voul a-enep dezhañ ; *auf dem Rücken liegen*, **a)** bezañ astennet a-c'hwen e gein, bezañ astennet a-dreuz e gein, bezañ astennet war livenn e gein, bezañ astennet war greiz e gein, bezañ astennet war lein e gein, bezañ astennet war leur e gein, bezañ astennet a-c'hwen e gorf, bezañ astennet a-c'hwen e groc'henn, bezañ a-c'hwen, bezañ ledet war e gein ; **b)** [dre skeud.] chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober aner, landreantiñ, bezañ feneant evel chas, ober grallig, en em dorloañ, na ober ur c'hraf (an disterañ kraf), ober e varv, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, sachañ war an ibil berr (an ibil a-dreñv), reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, lardañ diegi, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriañ, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, chom didalvez, bezañ skoet (bezañ grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), ober e zidalvez, na ober netra gant e gorf, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, c'hwileta, chom da

valafenniñ (da lugudiñ, da vuzhugenniñ), chom da velc'hweta, chom da logota, chom da c'horin viov, goriñ viov, klask kokologig, na vezañ bale an eost gant an-unan, na c'hwezañ lec'h ma c'hwez ar broc'h ; *einen krummen Rücken machen*, ober e gein, krommañ e gein, ober ar c'hoz, ober e geineg / c'hwezañ e gein / ober ar c'heineg (Gregor) ; *auf den Rücken fallen*, kouezhañ a-lamm-kein, linkañ (kouezhañ) war lein e gein (war livenn e gein, war e livenn-gein, war linenn e gein, war greiz e gein, a-dreuz-kil, a-c'hwen e gein, en e c'hwen, war e c'hwen, a-c'hwen e gorf, a-c'hwen e groc'henn, a-c'hwen), kouezhañ war e gilpenn, kouezhañ war e gein, toullbennañ, P. mont e gantolor en aer ; *sich den Rücken decken*, diwall (gwareziñ) e adreñv, sellet ouzh an nor a-dreñv ; *er ist mir in den Rücken gefallen*, **a)** fardet (strimpet) e oa warnon (taget en doa ac'hanon, kouezhet e oa warnon, deuet e oa din) eus an adreñv (a-dreñv-kein, a-ziadreñv) ; **b)** [dre skeud.] aet e oa din dre drais ; *etwas mit dem Rücken stützen*, keinañ udb ; *einen breiten Rücken haben*, bezañ kreñv e chouk, bezañ kreñv e gein, bezañ mat e gein, bezañ ledan e chouk, bezañ mat da geinañ, bezañ lakaet traoù war e gont, kaout kein mat / gouzout brav keinañ (Gregor) ; *jemandem etwas auf den Rücken binden*, lakaat udb war chouk (war kein) u.b., lakaat ar bec'h war gein u.b. ; *hinter meinem Rücken*, a-drek va c'hein, e-tro va c'hein, a-dreñv va c'hein ; *jemandem hinter dem Rücken Übles nachreden*, difregañ u.b. a-drek e gein, terriñ keuneud war kein u.b., difregañ u.b. e-tro e gein, plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., gwiskañ u.b., ober ur sae nevez d'u.b., pilat u.b., louzañ u.b., dispenn brud u.b., glabousañ u.b., didammañ brud u.b., diframmañ u.b., diskar u.b., gwashaat u.b.) a-dreñv e gein ; *hinter jemandes Rücken handeln*, trubardiñ u.b. a-dreñv e gein, trubardiñ u.b. e-tro e gein, ober udb en dic'houzout d'u.b. (hep rat d'u.b., e kuzh d'u.b., e kuzh ouzh u.b., a-guzh d'u.b., a-guzh-kaer diouzh u.b., hep gouzout d'u.b.) ; *im Rücken*, dre zindan, dre guzh, en adreñv, eus an adreñv, a-ziadreñv, war e gein, war e lerc'h ; *den Rücken wenden*, diskouez e seuliou ; *den Rücken steif halten*, delc'her penn, rentañ penn, herzel, delc'her mat ; *jemandem den Rücken stärken*, reiñ ton (kalon, kalonegezh, nerzh-kalon) d'u.b., kalonekaat u.b., lakaat kalon e kof u.b., lakaat u.b. war e du, sevel e bouezioù d'u.b. ; **4.** *der Buchrücken*, kein al levr g. ; **5.** *Klingenrücken*, kil g., kein g. ; *Klingenrücken eines Säbels*, kil ur sabrenn g., kein ur sabrenn g. ; *der Klingenrücken des Messers, der Messerrücken*, kil ar gontell g., kein ar gontell g. ; **6.** *Handrücken*, kildorn g. ; *Schlag mit dem Handrücken*, kildornad g. ; **7.** *mittelozeanischer Rücken*, keinenn danvarel b. ; *mittelatlantischer Rücken*, keinenn atlantel b.

Rückenbein n. (-s,-e) : [korf.] livenn-gein b., gwalenn-gein b., mellchadenn b., mellkein g., linenn ar c'hein b.

Rückendeckung b. (-,-en) : [lu] **1.** savenn a-enep ar bannadelloù o tont eus an adreñv b. ; **2.** gwarez g., golo g., goloadurezh b., skoazell b., skor g., harp g. *jemandem*

Rückendeckung geben, goleiñ war u.b., reiñ golo d'u.b., reiñ goloadurezh d'u.b., gwareziñ u.b. ; **3.** gward a-dreñv g., lost an arme g.

Rückenfallschirm g. (-s,-e) : harz-lamm kein g.

Rückenflosse b. (-,-n) : **1.** [loen.] angell gein b., askell gein b. ; **2.** [nij.] stabilaer kein g.

Rückenflug g. (-s,-flüge) : [nij.] nij a-c'hwen g., nijadenn a-c'hwen b.

Rückenflügel g. (-s,-) : [loen.] feuraskell b., adaskell b.

Rückengräte b. (-,-n) : [loen.] draen bras g., draen kein g., draen kreiz g., drezenn vras b.

Rückengurt g. (-s,-e) : **1.** [kezeg] lêrenn gein b., doser g. ; **2.** [mezeg.] gouriz kein g. ; **3.** [dilh.] lurell-gein b.

Rückenlage b. (-,-n) : [sport, neuial] chomidigezh war-neuñv a-c'hwen e gein b., gourneuñviñ a-c'hwen e gein g., arneuñviñ a-c'hwen e gein g., neuennat a-c'hwen e gein g., neuñvennat a-c'hwen e gein g.

Rückenlehne b. (-,-n) : **1.** [kador] kein g. ; *mit einer Rückenlehne versehen sein*, bezañ keinek ; **2.** harp kein g.

Rückenmark n. (-s) : [korf.] mel-livenn g., mel al livenn-gein g., mel gwalenn-gein g., mel melchadenn g.

Rückenmarkentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] mielit g., tanienn mel al livenn-gein b., melkeinfo g.

Rückenmarkschwindsucht b. (-) : [mezeg.] droug Pott g., torzhellegezh vellkeinel b.

Rückenmarkwasser n. (-s) : [korf.] liñvenn benn-kein b.

Rückenmuskulatur b. (-) : [korf.] kigenadur ar c'hein g.

Rückenpanzer g. (-s,-) : *Rückenpanzer einer Schildkröte*, toenn ur vaot b., toenn-vaot b.

Rückensaite b. (-,-n) : [korf.] notokordenn b.

Rückenschild¹ g. (-s,-e) : [loen.] toenn ur vaot b., toenn-vaot b. ; *Rückenschild der Krabbe*, kavell krank g., klorenn grank b.

Rückenschild² n. (-s,-er) : skritell gein b., liketenn gein b.

Rückenschmerzen lies. : poan gein b., poan en e gein b., droug kein g. ; *Rückenschmerzen haben*, kaout poan gein, kaout poan en e gein, kaout droug kein.

Rückenschwimmen n. (-s) : [sport] neuñv a-c'hwen g.

Rückenseite b. (-,-n) : tu a-dreñv g., diadreñv g., adreñv g., enebenn b., tu-gin g., tu all g., penn a-dreñv g.

Rückenspeck g. (-s) : [kegin.] lard gwenn g., lard kein g.

rückenständig ag. : ... kein, lec'hiet war ar c'hein.

Rückenstärkung b. (-,-en) : kalonekadur g., kennerzh g./b., broud g., skoazell b., skor g., harp g. ; *jemandem Rückenstärkung geben*, kalonekaat u.b., reiñ kalon (ton, nerzh-kalon) d'u.b., lakaat kalon e kof u.b., lakaat u.b. war e du, sevel e bouezioù d'u.b.

Rückenstütze b. (-,-n) : **1.** [kador] kein g. ; **2.** harp kein g., harpell gein b.

Rückentrage b. (-,-n) : bouteg kein g.

Rückenwind g. (-s) : avel a-gein g., avel a-dreñv g., avel a-du g., avel vat g., avel a-vat g. ; *wir haben Rückenwind*, emañ an avel a-gein dimp, mont a reomp a-vat gant an avel.

Rückenwirbel g. (-s,-) : [korf.] mellenn-gein b., mailh gwalenn-gein g.

Rück Erinnerung b. (-,-en) : kounaenn b., adkounaat g. ; *unbestimmte, schwache Rück Erinnerung*, marsoñj g., damgoun g., mareñvoradenn b.

rückerstatten V.k.e. : [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken : hat/wird rückerstattet] resteurel, daskoriñ, daskor, rentañ, dastalañ.

Rückerstattung b. (-,-en) : daskor g., daskorad g., daskoridigezh b., restaol g., restaolidigezh b., restaolerezh g., dastaladur g.

Rückfahrkarte b. (-,-n) : bilhed mont-dont g.

Rückfahrscheinwerfer g. (-s,-) : gouloù-kilañ g.

Rückfahrt b. (-,-en) : distro b./g., retorn g., beaj distro b., beaj retorn b. ; *bei der Rückfahrt, auf der Rückfahrt*, war an distro, war e zistro, war e zistro d'ar gêr, war hent an distro, en ur zont en-dro.

Rückfall g. (-s,-fälle) : **1.** [gwir] *Rückfall in ein Verbrechen*, adfeilh g. / adkouezh g. (Gregor), adkouezhadenn b. ; **2.** [gwir] *Rückfall an den Vorbesitzer*, diandroadur g. ; **3.** [mezeg.] adfeilh g., adkouezh er c'hleñved g., adkouezhadenn er c'hleñved b. ; *einen Rückfall erleiden*, kouezhañ en adfeilh, adfeilhañ, adkouezhañ e kleñved, kouezhañ klañv en-dro, kleñvel en-dro.

Rückfallfieber n. (-s) : [mezeg.] terzhienn arreadek b.

rückfällig ag. : **1.** [mezeg.] adfeilhus ; *rückfällig werden*, a) [klañvour] kouezhañ en adfeilh, adfeilhañ, adkouezhañ e kleñved, kouezhañ klañv en-dro, kleñvel en-dro ; b) [kleñved] dont en-dro, distreiñ ; **2.** [gwir] adfeller ; *rückfällig werden*, adfeilhañ ; **3.** [techoù fall] adfeilhus ; *rückfällig werden*, adfeilhañ, adkouezhañ, adskeiñ, riklañ en e goch, kouezhañ en e goch, distreiñ d'e boull, distreiñ d'e lamm, mont da-heul e blegoù fall en-dro, mont da-heul ; **4.** [relij.] adfeilhet.

Rückfällige(r) ag.k. g./b. : **1.** [gwir] adfeller g., adfellerez b. ; **2.** [techoù fall] adskoer g., adskoerez b., adfeilher g., adfeilherez b. ; **3.** [relij.] adfeilhed g. [*liester adfeilhidi*], adfeilhedez b.

Rückfälligkeit b. (-) : **1.** [gwir] adfeilh g. / adkouezh g. (Gregor), adkouezhadenn b. ; **2.** [mezeg.] adfeilh g., adkouezh er c'hleñved g., adkouezhadenn er c'hleñved b.

Rückfalltäter g. (-s,-) : [gwir] adfeller g.

Rückfalltäterin b. (-,-nen) : [gwir] adfellerez b.

Rückfenster n. (-s,-) : [kirri-tan] gwerenn a-dreñv b.

Rückfindung b. (-) : *Rückfindung zu Gott*, distro da Zoue g./b., distro ouzh (davet) Doue g./b.

Rückflug g. (-s,-flüge) : [nij.] distro b./g., retorn g., nij distro g., nijadenn distro b.

Rückfluss g. (-es,-flüsse) : **1.** dichal g., tre g., treañ g. ; **2.** [armerzh] *der Rückfluss der getätigten Investitionen*, an distro diwar bostañ g./b., ar c'horvoder diwar an arc'hant postet g.

Rückforderung b. (-,-en) : goulenn daskoridigezh g., goulenn restaolidigezh g., goulenn restaolerezh g., goulenn restaol g.

Rückfrage b. (-,-n) : goulenn titouroù ouzhpenn g., goulenn resisadurioù g. ; *nach (über) etwas Rückfrage halten*, klask ditour diwar-benn udb, klask resisadurioù a-zivout udb, klask gouzout hiroc'h diwar-benn udb.

rückfragen V.gw. [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken : hat rückgefragt] : goulenn titouroù ouzhpenn, goulenn resisadurioù.

Rückführung b. (-,-en) : **1.** [arc'hant.] daskoridigezh b., restaolidigezh b., restaolerezh g., restaol g. ; **2.** [gwir

etrebroadel] advroañ g., advroadur g. ; **3.** [gazoù] atoradur g., atoriñ g., adaozañ g.

Rückgabe b. (-,-n) : **1.** daskor g., daskoradur g., daskoridigezh b., restaolidigezh b., restaolerezh g., restaolidigezh b., restaol g. ; **2.** [kenwerzh] distro d'ar gwerzher g./b.

Rückgaberecht n. (-s) : gwir distro d'ar gwerzher g.

Rückgang g. (-s,-gänge) : **1.** souzadur g., souzadenn b., souz g., argil g., argiladenn g., kiladenn b., adreñvadenn b., kilañ g., souzañ g., adreñvaat g., kiz g., kizadenn b., distro g./b., koll tachenn g. ; **2.** digresk g., digreskidigezh b., diskenn g., rabat g., koazhadur g., argizadur, argizadenn b., argiz g., leiadur g. ; *Rückgang der Sterberate*, koazhadur ar feur mervel g. ; *die Anzahl der Schüler ist im Rückgang begriffen*, digreskiñ, gouzizañ, diskenn, izelaat, disteraat, bihanaat, berraat, koazhañ a ra niver ar skolidi, en diminu e ya niver ar skolidi, war ziminu e ya niver ar skolidi, war zigresk emañ niver ar skolidi, diskar a zo war niver ar skolidi, war rabat e ya niver ar skolidi, nebeutaat a ra niver ar skolidi ; **3.** [armerzh] *Rückgang der Investitionen*, gouziz ar postadurioù g. ; *Preisrückgang*, rabat war ar priz g., diskar a briz g., raval war ar priz g., digresk ar prizioù g., digresk war ar prizioù g., diskenn war ar prizioù g., laoskaenn war ar prizioù b., goustouad g.

rückgängig ag. : ribours, a zeu war-gil, a sav d'an deroù, kiloberius, argilus, a-gil, war-gil, war giz, war-zigresk, war-ziskenn ; *einen Kauf rückgängig machen*, freuzañ (nullañ, terriñ, foeltrañ) ar werzh, ober freuztaol, terriñ e varc'had, diskemenn ar werzh.

Rückgängigmachung b. (-,-en) : freuz g., freuzidigezh b., dispenn g., dispennerezh g., torr g., torridigezh b., diskemenn g., freuztaol g.

rückgewinnen V.k.e. [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken : hat/wird rückgewonnen] : [tekn.] atoriñ.

Rückgewinnung b. (-,-en) : **1.** aspiaouadur g., daspiaouadur g. ; **2.** [tekn.] atoradur g.

Rückgrat n. (-s,-e) : livenn-gein b., gwalenn-gein b., mellchadenn g., mellkein g., linenn ar c'hein b., livenn ar c'hein b. ; *Rückgrat des Fisches*, draen bras g., draen kein g., draen kreiz g., drezenn vras b. ; *jemandem das Rückgrat brechen*, terriñ livenn e gein d'u.b., terriñ e vellchadenn d'u.b., terriñ melloù e gein d'u.b., terriñ e livenn-gein d'u.b., divellañ e gein d'u.b., digeinañ u.b., terriñ e gein d'u.b., divellkeinañ u.b., [dre skeud.] reiñ lamm d'u.b., terriñ e lañs d'u.b., riñsañ e dreid d'u.b., tennañ (distreiñ) an dour diwar prad u.b., distroadañ u.b., astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. ouzh an dorgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, skubañ dindan botoù u.b., lakaat u.b. da blegañ ; *er hat kein Rückgrat*, n'eo nemet un den a c'haller kas ha digas, ur jañ-blev eo, hennezh a zo ur marmouz gwisket, gouzout a ra brav ober pleg-kein (ober kudoù, ober chiboudig, ober mousmounerezh, ober ar c'hi gaol), plegañ a ra e livenn-gein dirak e vistri, ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o vorediñ, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk) eo, un toull diboan a zo anezhañ, n'eo ket lamprek warni, mont a ra pouer ganti, laosk eo, n'eus ket a wad en e wazhiennou, n'eus ket a

wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gourte eo, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn) anezhañ, hennezh a zo evel un tamm koad.

Rückgratkrümmung b. (-,-en) : [mezeg.] lordoz g.

rückgratlos ag. : diyoul, diyoulek, divenn, frajil, hep penn na menn, bresk, distart e youl, bouk evel ur goarenn, flav, gwan, hep rebarb ennañ.

Rückgratverkrümmung b. (-,-en) : [mezeg.] lordoz g.

Rückgriff g. (-s,-e) : **1.** [gwir] amoug g. ; **2.** adkinnigadur g., adimplij g., adarver g., adarveradur g. ; *der Rückgriff auf Stilelemente der Gotik*, arveradur elfennoù eus an arz gotek g.

Rückhalt g. (-s,-e) : **1.** skor g., harp g., skoazell b. ; [dre skeud.] *an ihm habe ich immer einen Rückhalt gefunden*, bepred em boa kavet skor digantañ, ur skor e oa bet din bewech ma 'm boa ezhomm ; **2.** emharz g., damant g. ; *ohne Rückhalt*, didruez, dizamant, didrugar, digernezh, dibalamour, digoant, digar, dihegar ; *sich ohne Rückhalt äußern*, dont didroidell gant an-unan, komz a galon frank, komz didro-kaer, komz didroidell, komz displeg, komz distag, lavaret diwisk e soñj, bezañ distlabez da lavaret an traoù, lavaret hardizh e soñj, lavaret e soñj hep klask tro, na gaout treuzoù ebet war e zor, na gaout kambr a-dreñv ebet, bezañ solud en e gomzoù, na ober kant tro d'ar pod, na reiñ tro d'e gomzoù, na chom da chaokat e c'henoù, bezañ groñs en e vennozh, lavaret groñs e vennozh, lavaret krak e soñj, lavaret krenn e soñj, lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak), lavaret anezho distag, lavaret berr-ha-groñs (berr-ha-krenn) e soñj (Gregor), na vezañ sac'h an diaoul, na vezañ sac'h d'an diaoul, lavaret eeun e soñj.

Rückhaltebecken n. (-s,-) : poull-kronniañ g., stankad b.

Rückhaltekommer b. (-,-n) : [nukl.] kambr azderc'hel b.

rückhaltlos ag. : **1.** hep diviz ebet, diamleg, untuek, untuet, hep marc'hata, a-grenn, divrall ; **2.** didruez, dizamant, didrugar, digernezh, dibalamour, digoant, digar, dihegar ; *sich rückhaltlos äußern*, dont didroidell gant an-unan, komz a galon frank, komz didro-kaer, komz didroidell, komz displeg, komz distag, lavaret diwisk e soñj, bezañ distlabez da lavaret an traoù, lavaret hardizh e soñj, lavaret e soñj hep klask tro, na gaout treuzoù ebet war e zor, na gaout kambr a-dreñv ebet, bezañ solud en e gomzoù, na ober kant tro d'ar pod, na reiñ tro d'e gomzoù, na chom da chaokat e c'henoù, bezañ groñs en e vennozh, lavaret groñs e vennozh, lavaret krak e soñj, lavaret krenn e soñj, lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak), lavaret anezho distag, lavaret berr-ha-groñs (berr-ha-krenn) e soñj (Gregor), na vezañ

sac'h an diaoul, na vezañ sac'h d'an diaoul, lavaret eeun e soñj.

Rückhaltung b. (-, -en) : [nukl.] azdalc'h g.

Rückhand b. (-, -hände) / **Rückhandschlag** g. (-s, -schläge) : [tennis] skeiñ a-gildorn g., skoadenn a-gildorn b., kildornad g.

Rückhofeder b. (-, -n) : [tekn.] gwinterell dic'halv b.

Rückkauf g. (-s, -käufe) : daspren g., dasprenadenn g., daspreñañ g.

Rückkaufsrecht n. (-s, -e) : gwir daspreñañ g.

Rückkaufswert g. (-s) : gwerzh daspreñañ g.

Rückkehr b. (-) : distro b./g., retorn g., dasorc'h g., distroadenn b. ; *bei seiner Rückkehr vom Markt*, en distro eus ar marc'had ; *Rückkehr zu Gott*, distro da Zoue g./b., distro ouzh (davet) Doue g./b.

Rückkehrer g. (-s, -) : 1. den distro d'ar gêr g., distroer g. ; 2. labourer estren distro d'e vro g.

Rückkehrerin b. (-, -nen) : 1. plac'h distro d'ar gêr b., distroerez b. ; 2. labourerez estren distro d'he bro b.

Rückkehrhilfe b. (-, -n) : skoazell d'an distro b., skoazell evit distreiñ b.

rückkoppeln V.k.e. [stag : rückkoppelte / hat rückkoppelt] : korwerediñ.

Rückkoppelung b. (-, -en) / **Rückkopplung** b. (-, -en) : 1. [elektronik] korwered g. ; *negative Rückkopplung*, gourzhgwered g., korwered emleiaat g. ; *positive Rückkopplung*, korwered emmuiaat g. ; 2. [stlenn.] dol gorwerediñ b. ; 3. korstenoù lies., korwered steneel g.

Rückladung b. (-, -en) : [kenwerzh] asfred evit an distro g., adfret evit an distro g.

Rücklage b. (-, -n) : arc'hant miret a-gostez g., arc'hant a-dreñv g., mirad g. ; *stille Rücklagen*, miradoù damguzh lies., miradoù kafunet lies. ; *gesetzlich vorgeschriebene Rücklagen*, arc'hant miret a-gostez hervez al lezenn g. ; *satzungsmäßige Rücklagen*, arc'hant miret a-gostez hervez ar statudoù ; *Einstellung in Rücklagen*, lakidigezh er miradoù b., entoueziadur e-barzh ar miradoù g. ; *Entnahme aus Rücklagen*, erlamad diouzh ar miradoù g.

Rücklauf g. (-s, -läufe) : 1. souzadur g., souzadenn b., souz g., argil g., argiladenn g., kiladenn b., adreñvadenn b., kilañ g., souzañ g., adreñvaat g., digresk g., digreskidigezh b. ; 2. [armoù-tan] argil g. ; 3. [kirri-tan] souzañ a-dreñv g., kilañ g.

Rücklaufbremse b. (-, -n) : starderez surentez b., stard surentez g., frouen surentez g.

rückläufig ag. : 1. ribours, a zeu war-gil, a sav d'an deroù, kiloberius, argilus, a-gil, war-gil, war giz, war-zigresk, war-ziskenn ; *rückläufige Bewegung*, a) argiladenn b., souzadenn b., kiladenn b., adreñvadenn b. ; b) [stered.] souadur g., loc'h diadreñv g. ; *sich rückläufig entwickeln*, adreñvaat ; 2. [korf.] kilreder ; *rückläufiger Nerv*, nervenn gilreder b.

Rücklautaste b. (-, -n) : stokell souzañ b.

Rücklehne b. (-, -n) : 1. [kador] kein g. ; *mit einer Rücklehne versehen sein*, bezañ keinek ; 2. harp kein g., harpell kein b.

distro diwar bostañ g. (-s, -) / **Rückleitung** b. (-, -en) : [tredan.] orjalenn distro b., neud distro g.

Rücklicht n. (-s, -er) : gouloù a-dreñv g., gouloù ruz g.

Rücklieferung b. (-, -en) : diskas d'ar c'haser g., diskasidigezh d'ar c'haser b., distro d'ar c'haser g./b.

rücklings Adv. : 1. eus an adreñv ; 2. war an tu-gin ; 3. war-dreñv ; *rücklings fallen*, kouezhañ a-lamm-kein, linkañ (kouezhañ) war lein e gein (war livenn e gein, war linenn e gein, war e livenn-gein, war greiz e gein, a-dreuz-kil, a-c'hwen e gein, en e c'hwen, war e c'hwen, a-c'hwen e gorf, a-c'hwen, war leur e gein), kouezhañ a-c'hwen e groc'hen, kouezhañ war e gein, kouezhañ war e gilpenn, toullbennañ, P. mont e gantoler en aer ; *sich rücklings auf einen Stuhl setzen*, gaoliañ war ur gador.

Rückmarsch g. (-es, -märsche) : 1. hent an distro g., distro b./g. ; 2. [lu] retred g./b., kiladeg b.

Rückmeldung b. (-, -en) : 1. adenskrivadur g. ; 2. kilwered g., korwered g. ; 3. [stlenn.] dol gorwerediñ b.

Rücknahme b. (-, -n) : 1. adkemeridigezh b., adkemeradur g., adkemeradenn g., adkemer g. ; 2. *Rücknahme eines Versprechens*, dislavar g., dianzavadur promesa g.

Rückporto n. (-s, -s/-porti) : mizoù adkas lies., mizoù adkasidigezh lies.

Rückprall g. (-s, -e) : adlamm g., dazlamm g., dilamm g., astaol g.

Rückreise b. (-, -n) : beaj retorn b., distro g./b., beaj distro b.

Rückreisewelle b. (-, -n) : barr an distroioù eus al lec'hioù vakañsiñ g.

Rückruf g. (-s, -e) : 1. [pellgomz] adgalv g., adgalvadenn b., azgalv g. ; 2. [kenwerzh] diskas d'al labouradeg g., diskasidigezh d'al labouradeg b., distro d'al labouradeg g./b., distro d'an oberier g./b.

Rückrufaktion b. (-, -en) : oberiadenn kas en-dro d'al labouradeg b., oberiadenn kas en-dro d'an oberier b.

Rucksack g. (-s, -säcke) : sac'h-kein g., drouin g., sac'h-broc'h g.

Rucksacktourist g. (-en, -en) : foeter-hent g., baleantour g., baleer-broioù g., galouper g., reder-broioù g.

Rücksand g. (-s) : [Bro-Suis] adkas g., adkasidigezh b., adkasadenn b., distro b./g., retorn g.

Rückschau b. (-, -en) : kilsell g., kilsellad g., kilselladenn b., kilsellerezh g., kildremmad b., sell war-dreñv g. ; *Rückschau halten*, teuler ur sell war an amzer dremenet ; *über etwas Rückschau halten*, distremen udb en e spered (Gregor), adtremen udb en e spered.

rückschauend ag. : kildremmel, kildremmus, kilsellus, kilselladus.

Adv. : 1. o sellet war-giz, pa vez sellet war-dreñv ; 2. a-c'houdevezh, goudevezh, er goudevezh, goude taol, war-lerc'h, diwezhatoc'h, gant an amzer.

Rückschein g. (-s, -e) : skrid-degemer g., diskarg g., lizher-diskarg g.

Rückschlag g. (-s, -schläge) : 1. kiladenn b., souz g., souzadenn b., argil g., argiladenn g., astaol g., astos g., enepetro b., kiz g., kizadenn b., retorn g. ; 2. drougverzh g., distokadenn b. ; *Rückschläge einstecken müssen*, erruout gwalldaolioù gant an-unan ; 3. [bev.] urvegezh b., hêrelezh b., hirhêrelezh g.

Rückschläger g. (-s, -) : [sport, tennis] eil taoler g., eil banner g., distaoler g.

Rückschluss g. (-es, -schlüsse) : dezastum g., dezren g., dezreadenn b.

Rückschritt g. (-s, -e) : 1. kammed war-gil g./b., argiladenn b., adreñvadenn g., kiladenn b., souzadenn b.

; 2. [dre skeud.] souzadur g., souzadenn b., souz g., argil g., argiladenn g., kiladenn b., adreñvadenn b., kilañ g., souzañ g., adreñvaat g., digresk g., digreskidigezh g.

rückschrittlich ag. : 1. war zigresk ; 2. [polit.] argilus, war-gil, warlerc'hius, kilstourmus, kilenebus.

Rückseite b. (-,-n) : reizhenn b., enebenn b., tu-gin g., tu all g., gin g., distro g./b., eneb g., garineb g., kil g., tu adreñv g., tu diadreñv g., penn-adreñv g., adreñv g., kein g., tu kontrol g. ; *auf der Rückseite*, war ar reizhenn, war an enebenn, war an tu-gin, war an tu all ; *Rückseite einer Medaille*, kil ur vedalenn g., tu rekin ur vedalenn g., pil g. ; *die Rückseite des Hauses*, penn-adreñv an ti g., lost an ti g., kein an ti g., tu adreñv an ti g. ; *mit der Rückseite der Harke versetzte sie ihm einen heftigen Schlag*, gant he rastell diouzh tro he gin e tic'hastas ur pezh taol gantañ.

rückseitig ag. : war ar reizhenn, war an enebenn, war an tu-gin, war an tu all, gin.

rucksen V.gw. (hat geruckst) : 1. [loen.] grougousat ; 2. mont a-stroñs, mont a-stroñsadoù, mont a-stokadoù.

Rücksendung b. (-,-en) : adkas g., adkasidigezh b., adkasadenn b.

Rücksicht¹ b. (-,-en) : doujañs b., douj g., respet g., damant g., madelezh b., revadelezh b., istim b., bri g., azaouez g., eneb g., enebrann b., fed g. ; *Rücksicht auf etwas (t-rt) nehmen*, sellet ouzh udb, lakaat udb e pennkont, lakaat udb e-barzh, teuler kont eus udb, bezañ damantus d'udb, ober diouzh udb, sellet (teuler evezh) ouzh udb, teuler perzh ouzh udb, ober fed (reiñ fed, reiñ a fed, reiñ pouez) d'udb, damantiñ (dougenn bri) d'udb, ober istim eus udb, kaout damant (doujañs) d'udb, ober stad eus udb, derc'hel stad eus udb, derc'hel stad ag udb, derc'hel kont eus udb, derc'hel kont ag udb, doujañ udb ; *auf die Natur Rücksicht nehmen*, doujañ d'an natur ; *er nimmt keine Rücksicht auf die anderen*, n'en deus ket a zamant d'ar re all, ne zamant ket d'ar re all, ne ra stad eus den ebet, ne zalc'h stad eus den ebet, ne zalc'h kont a den ebet, n'eo ket tener ouzh ar re all ; *auch wenn Sie König sind, müssen Sie die Leute mit Rücksicht behandeln*, pegement bennak ma'z oc'h roue e rankit doujañ an dud ; *ohne jede Rücksicht*, dizamant, didruez, dre vil, dre heg, hep istim, hep sellet blaz ebet, hep sellet kont ebet ; *ohne Rücksicht auf Verluste*, hep sellet ouzh ar c'holloù, hep teuler kont ouzh ar c'holloù, diouzh ar gwashañ, par ma c'haller, pellañ ma c'haller ; *ohne Rücksicht auf die Person*, hep sellet ouzh nikun, hep sellet ouzh ar renk, hep ober stad eus ar renk, hep derc'hel stad eus ar renk, hep derc'hel stad a'r renk, hep derc'hel kont eus ar renk, hep derc'hel kont a'r renk, hep kemm evit den, ne oa kaz piv a vije, n'eus kaz piv a vefe ; *mit Rücksicht auf (t-rt)*, o vezañ, dre ma, gant respet evit (Gregor).

Rücksicht² b. (-) : gwel en adreñv g., gwel war an adreñv b.

rücksichtlich araogenn (t-c'h pe **auf** + t-rt) : o vezañ, dre ma, gant respet evit (Gregor).

Rücksichtnahme b. (-,-n) : doujañs b., respet g. ; *mit größter Rücksichtnahme auf (t-rt)*, gant ar brasañ respet evit, gant azaouez ouzh, gant ar brasañ evezh ouzh, gant mil evezh ouzh, en ur ober stad vras eus.

rücksichtslos ag. : dieneb, dizouj, direspet, dismegañsus, divergont, dipitus, dispriz, disprizus, disprizañsus, dichek, digoll, dizamant, dizamantus, hep damant, dic'hrad, didruez, divanier, rust, dre vil, dre heg, diistim, hep istim, dibalamour, dihegar, digar, kras, hep sellet blaz ebet, hep sellet kont ebet ; *schlagt rücksichtslos zu* ! skoit hep damant ! skoit kras ! darc'haout start hep damant ! skoit dic'hrad ! skoit didruez ! skoit hep truez ha gant largentez ! ; *rücksichtslos zuschlagen*, kregiñ evel ur c'hi, kregiñ evel chas, tagañ didruez, skeiñ kruel ; *jemanden rücksichtslos behandeln*, bezañ gouez ouzh u.b., bezañ gourit ouzh u.b., bezañ boufon ouzh u.b., mont rust ouzh u.b., mont gant ruster ouzh u.b., mont gant rustoni ouzh u.b. ; *die Fahrer gingen rücksichtslos mit ihren Fahrzeugen um*, ar vleinerien n'o doa ket kalz a zoujañs evit o mekanikoù.

Rücksichtslosigkeit b. (-) : dizoujañs b., direspet g., diseblanted b., digasted b., dispriz g., disprizañs b., disprizerezh g., divanieramant g.

rücksichtsvoll ag. : doujus, doujañsus, evezhiek, leun a zoujañs, frank evit ar re all, damantus ouzh frankiz ar re all.

Adv. : gant doujañs, gant ar brasañ respet, gant azaouez, gant ar brasañ evezh, gant mil evezh, gant evezh mat ; *auch wenn Sie König sind, müssen Sie die Leute rücksichtsvoll behandeln*, pegement bennak ma'z oc'h roue e rankit doujañ an dud.

Rücksiegel n. (-s,-) : adsiell g.

Rücksitz g. (-es,-e) : azezenn adreñv b., skaon ar c'harr-tan g.

Rückspiegel g. (-s,-) : kilseller g., kilvelezour g.

Rückspiel n. (-s,-e) : [sport] match dont g. [*enebet ouzh* : match mont].

Rücksprache b. (-,-n) : *Rücksprache mit jemandem halten (nehmen)*, divizout a-nevez gant u.b. diwar-benn udb.

Rückstand g. (-s,-stände) : 1. restad g., dilerc'hiad g., dilerc'hiadenn b., dilerc'h g. ; 2. *Rückstände*, dilerc'h dle g., diandle g., restaloù lies. ; 3. dale g., daleadur g., dilerc'h g., dilañs g. ; *in Rückstand geraten*, dilerc'hiañ, kemer dale, tapout ar bouc'h ; *mit seinen Zahlungen im Rückstand sein*, bezañ dale gant an-unan (bezañ chomet diwar-lerc'h, bezañ chomet a-ziwar-lerc'h, kaout dale, bezañ e dilerc'h) evit paeañ e zleoù, bezañ chomet e baeamant a-revr gant an-unan ; *mit seiner Arbeit im Rückstand sein*, bezañ dilañset war e labour, bezañ tapet dilañs gant e labour, bezañ tapet dale gant e labour, bezañ tapet diwezhat gant e labour, bezañ e jeu a-revr gant an-unan, chom e labour a-revr gant an-unan, chom e labour àr-dreñv gant an-unan, chom e labour diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) gant an-unan, en em gavout berr gant e labour, bezañ tapet war-lerc'h, bezañ paket berr, bezañ tapet berrek, bezañ berrek gant e labour, na zont da boursuiñ, bezañ foulet, bezañ foul war an-unan, na vezañ lodenn evit labourat, tapout ar bouc'h, bout herr labour war an-unan, chom e labour da restañ ; *mit seiner Arbeit nicht im Rückstand sein*, bezañ emzav gant e labour, bezañ barrek ; 4. dilerc'h g., dilavaj g., gouelezenn b., lec'hidad, g., lec'hidenn b., tevion g., drailhadur g. ; *Wachsrückstände*, koc'hien koar g. ; *radioaktive Rückstände*, dilerc'hioù skinoberiek lies.

rückständig ag. : warlerc'hiet, diwezhat, diwar-lerc'h, chomet war-lerc'h ; *rückständiges Land*, bro chomet war-lerc'h b., bro diwezhat b. ; *rückständige Zinsen*, kampi diandleet g.

Rückständigkeit b. (-) : warlerc'hiadur g.

Rückstau g. (-s,-s/-e) : 1. [kirri] luziasenn girri b., strobador g., strobador-kirri g., rouestl-kirri g., stouv g., stouvadenn b., stankadenn b. ; 2. [tud] mesk g., mac'h g., houl g., gwaskadeg b. ; 3. [dour] stank g., stankad g.

Rückstellfeder b. (-,-n) : [tekn.] gwinterell dic'halv b.

Rückstellaste b. (-,-n) : stokell dilemel b.

Rückstellung b. (-,-en) : 1. [kenwerzh] a) mirerezh g., miridigezh b. ; b) pourvezad g. ; 2. [lu] lec'h en em dennañ g., linenn argil b., bon souzañ g.

Rückstoß g. (-es,-stöße) : 1. kiladenn b., souz g., souzadenn b., argil g., argiladenn g., adreñvadenn b., astaol g., astos g., kiz g., kizadenn b. ; 2. [fizik] kilnerzh g., dazloc'h g. ; 3. [armoù-tan] argil g.

Rückstoßantrieb g. (-s,-e) : [tekn., fizik] erlusk dre zazloc'h g.

Rückstoßdämpfer g. (-s,-) : [armoù-tan] distroñser argil g., skurzer argil g.

rückstoßfrei ag. : diastaol, diargil.

Rückstoßrakete b. (-,-n) : ginerlusker g.

Rückstoßtriebwerk n. (-s,-e) : dazloc'her g.

Rückstrahler g. (-s,-) : luc'higell b., dameuc'her g., luc'hdistalerez b., lamprezeg b., katafol® g., katadioptr g., disvanner g.

Rückstrahlung b. (-,-en) : dameuc'h g., luc'hdistal g.

Rückstreuung b. (-) : [fizik] kilfenn g.

Rückaste b. (-,-n) : stokell souzañ b.

Rücktritt g. (-s,-e) : 1. kiladenn b., souzadenn b., argil g., argiladenn g., adreñvadenn b. ; 2. dilez-karg g., digarg g., diskarg g., emziskarg g., emzizalc'h g., dilezadur g., dilez g. ; *seinen Rücktritt erklären*, reiñ e zilez, lakaat e zilez eus e garg, en em zigargañ ag ur garg bennak, reiñ an digarg ag ur garg bennak.

Rücktrittbremse b. (-,-n) : starderez dre zigambliañ b., stard dre zigambliañ g., frouen dre zigambliañ g., starderez dre droadikellañ a-gil b., stard dre droadikellañ a-gil g., frouen dre droadikellañ a-gil g.

Rücktrittsgesuch n. (-s,-e) : lizher dilez g.

rückübersetzen V.k.e. : [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken : hat/wird rückübersetzt] adtreiñ er yezh orin.

Rückübersetzung b. (-,-en) : adtroidigezh er yezh orin b.

Rückübertragung b. (-,-en) : [gwir] eilroidigezh b.

Rückumlaut g. (-s) : [yezh.] kemmadur vogalenn g.

rückvergüten V.k.e. : [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken : hat/wird rückvergütet] resteurel, daskoriñ, dastalañ.

Rückvergütung b. (-,-en) : dastaladur g., daskoridigezh b., restaolidigezh b., restaolerezh g.

rückversichern V.em. : **sich rückversichern** [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken : hat sich (t-rt) rückversichert] 1. kemer ur c'hretadur en-dro ; 2. [dre skeud.] kemer diarbennou (difennou, evezhiou, diwallou), sellet ouzh an nor a-dreñv, kemer e surentez (e ziwallou, e ziarbennou), ober e ziarbennou, ober e ziwallou, ober e zifennou, ober e gempennou, en em ziwall, kaeañ.

Rückversicherung b. (-,-en) : 1. eilkretadur g. ; 2. [dre skeud.] diarbenn surentez g., dizarbenn surentez g., ragevezh g.

Rückversicherungsmakler g. (-s,-) : kourater adkretadurioù g.

Rückwand b. (-,-wände) : 1. penn a-dreñv g., moger a-dreñv b. ; 2. foñs g.

Rückwanderer g. (-s,-) : advroad g.

rückwärtig ag. : a-dreñv, en adreñv, war-gil, a-souz, war-dreñv, war a-dreñv, war-giz, a-c'hin ; [lu] *rückwärtige Grabenböschung*, kileskarpenn b.

rückwärts Adv. : 1. war-gil, a-gil, a-souz, war-souz, war-dreñv, war a-dreñv, a-dreñv, war-giz, a-c'hin, a-zreskil, war an tu-gin, war an tu ma skrab ar yar ; *den Zeiger der Uhr rückwärts rücken*, kas nadoz e eurier war-gil ; *rückwärts gehen*, adreñvaat, souzañ a-dreñv, mont (kerzh) war-gil (war e gil, a-gil, a-souz, war-dreñv, war a-dreñv, war-giz, a-c'hin, war e giz, war-souz), kilañ, argilañ, kizañ, souzañ, distreiñ war an tu ma skrab ar yar, houjañ, treuzkilañ ; *etwas rückwärts aufsagen*, lavaret udb war an tu-gin ; *rückwärts parken*, kranellañ e garr, ober ur granell ; *die Pedale rückwärts treten*, digambliañ, troadikellañ a-gil ; 2. [dre skeud.] *rückwärts steuern*, kailhañ, souzañ a-dreñv ; *es geht rückwärts*, mont a ra an traoù da fall, mont a ra an traoù war falla, gwashaat a ra an traoù, mont a ra an traoù gwashoc'h-gwazh, mont a ra an traoù gwazh-ouzh-gwazh, mont a ra an traoù da wazh, mont a ra an traoù a zrouk da wazh, c'hoari a ra an traoù da fall, treiñ a ra an traoù da fall.

Rückwärtsbewegung b. (-,-en) : kiladenn b., argil g., argiladenn b., souzadenn b., adreñvadenn b.

Rückwärtsfahren n. (-s) : bleinadur war-gil g., bleinerezh war-gil g.

rückwärtsfahren V.gw. (fährt rückwärts, fuhr rückwärts, ist rückwärtsgefahren) : souzañ a-dreñv.

Rückwärtsgang g. (-s,-gänge) : tizh-kilañ g., kerzh a-gil g., tizh war-gil g., kilañ g. ; *den Rückwärtsgang einschalten*, *den Rückwärtsgang einlegen*, enkrabañ an tizh-kilañ, antellat an tizh-kilañ, lakaat ar c'hilañ.

rückwärtsgehen V.gw. (ging rückwärts, ist rückwärtsgegangen) : adreñvaat, souzañ a-dreñv, mont (kerzh) war-gil (war e gil, a-gil, a-souz, war-dreñv, war a-dreñv, war-giz, a-c'hin, war e giz, war-souz), kilañ, argilañ, kizañ, souzañ, distreiñ war an tu ma skrab ar yar, houjañ, treuzkilañ.

Rückwärtssalto g. (-s,-s/-salti) : [sport] lamm war-dreñv g., lamm war a-dreñv g.

Rückwechsel g. (-s,-) : [kenwerzh] eilennadenn b.

Rückweg g. (-s,-e) : hent an distro g., distro b./g. ; *auf dem Rückweg*, war an distro, war e zistro, war e zistro d'ar gêr, war hent an distro, en ur zont en-dro, o tistreiñ ; *den Rückweg antreten*, *sich auf den Rückweg machen*, kemer hent an distro, kemer foet an nor da zistreiñ d'ar gêr ; *jemandem den Rückweg abschneiden*, stankañ hent an tec'h d'u.b., bontañ an distro d'u.b.

ruckweise Adv. : a-stroñsadoù, a-stroñs, stroñs-distroñs, a-dourtadoù, a-sachadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-daol-da-daol.

rückwirkend ag. : 1. kilweredus, kildalvoudus ; *rückwirkende Kraft haben*, bezañ gant kilwered, bezañ kilweredus ; 2. dazgweredus.

Rückwirkung b. (-, -en) : 1. kilwered g., kildalvoud g. ; *mit Rückwirkung*, gant kilwered, gant kildalvoud, kilweredus, kildalvoudus ; 2. dazgwered g.

rückzahlbar ag. : 1. hag a zo da zastalañ, hag a zo da resteurel, da vezañ restaot ; 2. dastaladus, hag a c'heller dastalañ, hag a c'heller resteurel, hag a c'heller daskoriñ, hag a c'heller daskor.

Rückzahlung b. (-, -en) : 1. dastaladur g., daskor g., daskoradur g., daskoridigezh b., restaolidigezh b., restaolerezh g. ; 2. restad g., nemorant g., dilerc'h-pae g. ; *er hat eine Rückzahlung bekommen*, bet en deus bet e restad, bet en deus bet un nemorant, bet en deus bet un dilerc'h-pae.

Rückzieher g. (-s, -) : souzañ a-dreñv g., eneptro b., dislavar g., freuztaol g., torridigezh marc'had b., freuz-marc'had g. ; *einen Rückzieher machen*, souzañ a-dreñv, eneptreiñ, kailhañ dirak u.b.

Rückzug g. (-s, -züge) : 1. kiladenn b., kiladeg b., argil g., argiladenn b., argiladeg b., adreñvadeg b., emdenn g., kiz g., kizadeg b., kizadenn b. ; [lu] retred g./b., kiladeg b. ; *den Rückzug antreten*, kiladegañ, kiladennañ, argilañ, mont war-gil, kilañ, mont war-dreñv, tennañ ar-dreñv ; *zum Rückzug blasen*, seniñ kiladeg, seniñ ar retred ; *einer Armee den Rückzug abschneiden*, bontañ an distro d'un armead ; 2. [Bro-Suis] tennadenn b.

Rüde g. (-n, -n) : 1. [loen.] ki-chase g. ; 2. pezh mell ki g., pezh foeltrenn ki g., hordenn gi b., pezh takad ki g., pezh mellad ki g., tarin a gi g., korf mat a gi g., moñs ki g. ; 3. [chas, bleizi, lern, marted] par g. [*enebet ouzh Fähe*].

rüde ag. : kriz, ferv, taer, feuls, garv, rust, rok.

Rudel n. (-s, -) : bandennad b., bagad g., haras g., frapad g., nasad g., torkad g., band b., grip g. ; *ein Rudel Wölfe*, ur bagad bleizi g., ur vandennad vleizi b., un haras bleizi g.

Ruder n. (-s, -) : 1. stur g., barrenn-stur b., paol b., pichod g., gouarnal g. ; *das Ruder führen (am Ruder sitzen)*, delc'her penn ar vazh, derc'hel ar varrenn, bezañ ar stur etre e zaouarn, bezañ ouzh ar stur ; *das Ruder übernehmen*, kemer ar stur ; *das Ruder herumwerfen*, a) [ster rik] tennañ a-greiz-holl war ar varrenn-stur ; b) [dre skeud.] cheñch hent, cheñch penn d'ar vazh ; [dre skeud.] *das Ruder fest in der Hand haben*, bezañ an dorn gant an-unan, bezañ gant an-unan ar gontell hag an dorzh, bezañ ar mestr (ar rener), ober e renkoù, tailhañ e vestr, bezañ ar stur etre e zaouarn, bezañ an ton hag ar son gant an-unan, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan ; 2. roeñv b., roeñvenn b., rañv b. ; *Satz Ruder*, roeñvaoueg b. ; *mit Rudern ausgestattet*, roeñvek, roeñvoù outañ ; *die Ruder einziehen*, dizourañ ar roeñvoù ; *sich in die Ruder legen*, a) [ster rik] pouezañ start war ar vag, roeñvat a-lazh-korf (a dro vrec'h, a-dro-vat, a-dro-jouiz, a-dro-herr, a-bouez korf), pegañ en e roeñv, sachañ a-dro-vat war e roeñv, ober ur frapad roeñvat, roeñvat war e nerzh, roeñvat kaer ; b) [dre skeud.] ober ur vourellad, lakaat ar vourell en e gerc'henn, lakaat leizh ar vourell, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, sachañ hardizh warni, krugañ ouzh al labour, kregiñ du el labour, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, reiñ bec'h d'al labour, reiñ bec'h dezhi,

lakaat bec'h war al labour, reiñ bec'h, ober bec'h bras, kemer bec'h, lakaat bec'h, poursuiñ, merat, mont da vat-kaer ganti, mont a-zevri-kaer ganti, mont a-zevri-kaer dezhi, mont parfet dezhi, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, c'hwetzañ e-barzh, lardañ, kordañ da vat gant al labour, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, reiñ bec'h d'ar c'hanab, difraeañ, dehastañ, strivañ a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour ; 3. [dre skeud.] *aus dem Ruder Laufen*, treiñ e gwelien, mont e gwelien, c'hwitañ, mont a-dreuz, c'hoarvezout a-dreuz, soetiñ.

Ruderbank b. (-, -bänke) : tost g., bank ar roeñverien g., torchenn b.

Ruderboot n. (-s, -e) : bag dre roeñv b., bag dre-roeñvoù b., bag roeñv b., bag-roeñvoù b.

Ruderblatt n. (-s, -blätter) : palisenn b., palmez g., pal [*liester* palioù, pili] b.

Ruderer g. (-s, -) : roeñver g.

Ruderfuß g. (-es, -füße) : [loen.] troad palvezek g., pav palvezek g., troad roeñvek g., pav roeñvek g., troad kroc'henek g.

Ruderfüßer g. (-s, -) : [loen.] roeñveg g., palvezeg g., palvdroadeg g., pavroeñveg g.

Ruderfußkrebs g. (-es, -e) : [loen.] kopepod g. [*liester* kopepoded].

Rudergabel b. (-, -n) : [merdead.] touled g., toull-paoell g.

Ruderhaus n. (-es, -häuser) : [merdead.] logell sturial b.

-ruderig ag. : [merdead.] *vierruderig*, peder roeñv outañ.

Ruderin b. (-, -nen) : roeñverez b.

Ruderklub g. (-s, -s) : kleub-roeñvat g.

ruderlos ag. : 1. distur ; 2. diroeñv.

rudern V.gw. (hat gerudert / ist irgendwohin gerudert) : 1. (hat/ist) : roeñvat, mont gant roeñvoù, mont a-daol roeñv, mont diwar roeñv, mont a-roeñv, ober ur frapad roeñvat ; *aus Leibeskräften rudern*, *tüchtig rudern*, pouezañ start war ar vag, roeñvat a-lazh-korf (a dro vrec'h, a-dro-vat, a-dro-jouiz, a-dro-herr, a-bouez korf), pegañ en e roeñv, roeñvat war e nerzh, roeñvat kaer, sachañ a-dro-vat war e roeñv ; *gegen den Wind rudern*, roeñvat a-benn an avel, roeñvat a-benn d'an avel, roeñvat a-fas ; *gegen den Strom rudern*, roeñvat enep an dour ; 2. (hat) : *mit den Armen rudern*, ober milinig gant e zivrec'h, treiñ ar vilin gant e zivrec'h.

V.k.e. (hat gerudert) : *ein Boot bis in den Hafen rudern*, roeñvat ur vag d'ar porzh, kas ur vag a-roeñv d'ar porzh.

Rudern n. (-s) : roeñverezh g.

Ruderpinne b. (-, -n) : [merdead.] barrenn-stur b., paol b.

Ruderregatta b. (-, -regatten) : redadeg bigi roeñv b., roeñvadeg b.

Ruderschlag g. (-s, -schläge) : roeñvad b., roeñvadenn b.

Rudersport g. (-s) : roeñverezh g.

Ruderstange b. (-, -n) : [merdead.] barrenn-stur b., paol b.

Rudertour b. (-, -en) : roeñvadenn b.

Ruderzapfen g. (-s, -) : [merdead.] draennenn b., piped a dro ar stur warnañ g.

Rüdiger g. : Rojer g.

Rudiment n. (-s,-e) : 1. [liv, skrid] darn b., tamm g. ; 2. [sevenadur] aspadenn b., roud g., roudenn b. ; 3. [bev.] skoanenn b. ; *Flügelrudiment*, krakaskell b. [*liester* krakeskell, krakaskilli].

rudimentär ag. : 1. diglok, dister, elfennel ; *rudimentäre Sprache*, yezh distuz b. ; 2. [bev.] krak-, skoanet.

Rudolf g. : Rodolf g.

-rudrig ag. : *sellit ouzh -ruderig*.

Rüebli n. (-s,-) : [Bro-Suis] karotez str.

Ruf g. (-s,-e) : 1. galv g., galvad g., galvadur g., galvadenn b., hop g., hopad g., hopadenn b., hopenn b., geltadenn b., huch g., huchadenn b., garm g., garm-galv g., garmadenn b., you g., youc'h g., taol youc'h g., youc'hadenn b., chouadenn b., skrij g., skrijadenn b., huch g., huchad g., huchadenn b., kri g., kriadenn b., taol kri g. ; *erneuter Ruf*, azgalv g. ; *einen Ruf ausstoßen*, ober un taol kri, leuskel ur c'halvadenn, ober ur c'halvadenn.

2. [dre skeud.] galvadenn b. ; *Ruf des Herzens*, galvadenn eus donig-don ar galon (o tont eus kreiz ar galon) b.

3. galv g., [lu] dec'halv g. ; *Ruf zur Arbeit*, galv d'al labour g. ; *der Ruf zum Gebet*, ar galv da bediñ g. ; [lu] *Ruf zum Sammeln*, dec'halv d'en em vodañ g.

4. [skolioù-meur] anvidigezh b. ; *er erhielt einen Ruf an die Universität Köln*, daveet e oa bet kelenner da skolvereur Kolon, anvet e voe da gelenner e skol-veur Kolon.

5. brud g./b., gloar b., klod g., sked g., lufur g. ; *schlechter Ruf*, gwallanv g., drouganav g., anv fall g., gwallvrud g./b., brud fall g./b., brud g./b. ; *im Rufe eines Trinkers stehen, den Ruf eines Trinkers haben*, kaout ar brud da vezañ ur mezvier, kaout brud da vezañ ur mezvier, kaout an anv da vezañ ur mezvier, bezañ lakaet da vezvier, tremen evit ur mezvier, tremen evit bezañ ur mezvier, bezañ kontet mezvier ; *etwas in Ruf bringen*, reiñ udb da grediñ ; *einen guten Ruf genießen*, bezañ istimet, bezañ brudet mat, kaout brud vat (anv kaer, anv mat), bezañ brud vat gant an-unan, bezañ brud vat war e anv ; *einen schlechten Ruf haben*, bezañ brud fall gant an-unan, bezañ brud fall war e anv ; *jemandes Ruf untergraben, jemanden um seinen guten Ruf bringen*, luduañ brud u.b., dispenn anv mat u.b., koll enor u.b. / dizenoriñ u.b. / koll anv mat u.b. (Gregor), kas da goll enor u.b., kas da fall enor u.b., kousiañ enor u.b., lemel e enor digant u.b., lemel e anv mat digant u.b., falc'hat e brad d'u.b., stekiñ ouzh brud u.b., bihanaat brud vat u.b., divrudañ (gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., dispenn (diskar) brud u.b., binimañ u.b., gwashaat u.b., toullañ dindan u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., dispenn anv kaer (anv mat) u.b., lemel e anv mat digant u.b., ober un diframm e sae u.b., terriñ keuneud war kein u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., ober ur freg e brud vat u.b., ruilhañ u.b. er pri, kas anv mat u.b. da ludu ; *um seinen guten Ruf kommen*, divrudañ, skuilhañ e skudellad, koll e anv mat, koll e vrud, koll e vrud vat, mont e vrud e ludu ; *er ist um seinen guten Ruf gekommen*, skuilhet eo e skudell gantañ, aet eo e vrud e ludu ; *er ist besser als sein Ruf*, talvezout a ra muioc'h eget e vrud ; *an Ruf gewinnen*, akuizitañ klod, en em vrudañ, teurel brud war e anv, gounit un anv kaer / gounit

kalz a c'hloar (Gregor), gounit brud vat, eostiñ brud, lakaat lufur war e anv ; *seinen guten Ruf bewahren*, kendelc'her e vrud, delc'her e droad er par, difenn e anv mat (e anv kaer), [plac'h] derc'hel uhel he banniel ; *guter Ruf geht über Reichtum*, koll brud vat ha gounit un dra a zo ur c'holl ar re vrasañ, gwell eo brud vat da bep hini eget aour melen leizh an ti, gwelloc'h e ve kaout reizh eget leve, c'hwezh vat a zo gwelloc'h eget trouz arc'hant.

Rüfe b. (-,-n) : [Bro-Suis] disac'h g., disac'hadeg b., rikl-douar g., riskl-douar g., rikladeg douar b., stêriad vouilhenn b.

rufen V.gw. ha V.k.e. (rief / hat gerufen) : krial, hopal, huchal, gelver, gervel, engolver, houal, choual, ober un taol kri, leuskel ur c'halvadenn, ober ur c'halvadenn, youc'hal ; *jemanden (jemandem, nach jemandem) rufen*, gelver u.b., degemenn u.b., dec'hervel u.b., hopal d'u.b., hopellat d'u.b., hopennañ d'u.b., houal d'u.b., huchal d'u.b., krial ouzh u.b., krial war u.b., youc'hal war u.b. ; *den Arzt (nach dem Arzt) rufen*, gelver ar mezeg, kemenn ar mezeg ; *den Arzt zu einem Kranken rufen*, kemenn d'ar mezeg dont da welet ur c'hlañvour, gelver ar mezeg war-dro ur c'hlañvour, gelver ar mezeg da gaout ur c'hlañvour ; *einen Priester rufen*, gelver ur beleg, kemenn ur beleg ; *zum Kampf rufen*, gervel d'an emgann ; *ruf sie zu Tisch !* kri anezho ouzh taol ! hop dezho dont da zebriñ ! youc'h warno ma teuint da zebriñ ! ; *jemanden zu Tisch rufen, jemanden zum Essen rufen*, krial u.b. ouzh taol, gelver u.b. da zont da zebriñ, hopal d'u.b. dont da zebriñ, gelver u.b. d'e bred, gelver u.b. d'e voued ; *man mag ihn rufen, so laut man will, er rührt sich nicht*, kaer 'zo hopal dezhañ (kaer 'zo huchal warnañ, kaer 'zo choual warnañ, kaer hon eus huchal warnañ, kaer hon eus choual warnañ), ne loc'h ket - kaer 'zo hopal dezhañ (kaer 'zo huchal warnañ, kaer 'zo choual warnañ, kaer hon eus hopal warnañ, kaer hon eus choual warnañ, kaer hon eus krial warnañ), ne ra van ebet ouzh (evit) hor c'hlevet ; *jemanden mit (bei) seinem Namen rufen*, gelver u.b. dre e anv, ober e anv diouzh u.b. evit gervel anezhañ, ober e anv eus u.b. evit gervel anezhañ ; *um Hilfe rufen*, krial forzh, krial forzh e vuhez, krial sikour, krial toaz d'ar forn, gelver toaz d'ar forn, goulenn skoazell, choual e vuhez, gervel davet an-unan ; *jemanden zu Hilfe rufen*, gelver u.b. d'e sikour, krial u.b. war e sikour, goulenn sikour digant u.b., erbediñ u.b. ; *sich etwas ins Gedächtnis rufen*, kaout soñj en-dro eus udb, dont da soñj d'an-unan en-dro eus udb, kounaat en-dro udb, kaout koun en-dro eus udb, degas udb da soñj deor an-unan, tremen eñvorennoù dre e spered, dont udb en-dro da eñvor an-unan ; *erneut rufen*, azgelver ; *Gott rief sie zu sich*, Doue a zec'halvas anezhi d'e varadoz, mont a reas d'ar c'hloar ; *sich (t-rt) gegenseitig rufen*, en em c'hervel.

Anv-gwan verb : **gerufen** *es kommt wie gerufen*, kement-se a zegouezh d'an ampoent mat (e ratre, e koulz vat, krak d'ar c'houlz, d'ar c'houlz vat, a-blom, P. ku-ha-ka).

Rufen n. (-s) : galvrezh g., galvoù lies., galvadeg b., youc'hadennou lies., youc'hadeg b., youc'h g., huchadeg b., huch g., hopadeg b., garmadeg b., garmoù lies., garmoù-galv lies., garmadennoù lies., krioù lies., kriadennou lies., kriadeg b., krierezh g., hopoù lies.,

hopadoù lies., hopadennoù lies., hopennoù lies., hoperezh g.

Rufende(r) ag.k. g. / **Rufer** g. (-s,-) : garmer g., hoper g., galver g., hucher g. ; *die Stimme eines Rufenden in der Wüste*, ur vouezh o krial en dezerzh b.

Rufende ag.k. b. / **Ruferin** b. (-,-nen) : garmerez b., hoperez b., galverez b., hucherez b.

Ruffall g. (-s,-fälle) : [yezh.] vokativ g., tro-c'helver b., tro-c'halviñ b.

Rüffel g. (-s,-) : langaj g., pironed lies., skandal g., skandalenn b., teñsaden b., kruz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g., gourdrouz g., teñsador g., teñsadorezh b., kuchenn b. ; *einen Rüffel bekommen*, *einen Rüffel einstecken*, tapout un dismegañs, tapout ur vezhadenn, tapout (pakañ, klevet, kaout, kavout) e begement, klevet e holl anvioù, klevet e seizh seurt, selaou pater ha prezegenn, klevet seizh gwirionez an diaoul, klevet anezhi, tapout anezhi, kaout anezhi da bakañ, bezañ lardet e billig d'an-unan, bezañ savet e loaioù d'an-unan, tapout e gouez, tapout e bironed ; *jemandem einen Rüffel erteilen*, reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., kareziñ (skandalat, gourdrouz, soroc'hal) u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennnoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., ober kruz d'u.b., krozal d'u.b., krozal u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gourmachiñ u.b., ober brud d'u.b., ober trouz war u.b., kannañ e roched d'u.b., lavaret e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e bak d'u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b.

rüffeln V.k.e. (hat gerüffelt) : *jemanden rüffeln*, reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., kareziñ (skandalat, gourdrouz, soroc'hal, langajal) u.b., pec'hñ war u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., dichekal u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennnoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober kruz d'u.b., krozal d'u.b., krozal u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gourmachiñ u.b., ober brud d'u.b., ober trouz war u.b., kannañ e roched d'u.b., lavaret e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e bak d'u.b., sevel e loaioù d'u.b.

Rufglocke b. (-,-n) : kloc'h-galv g.

Rufhorn n. (-s,-hörner) : korn-bual g.

Rufmord g. (-s,-e) : brudailhoù taer ha kasonius lies., gwallvruderezh taer ha kasonius g., divruderezh taer ha kasonius g.

Rufname g. (-ns,-n) : anv-bihan boas g.

Rufnummer b. (-,-n) : niverenn bellgomz b.

Rufsäule b. (-,-n) : bonn pellgomz g.

Rufschädigung b. (-,-en) : gwallvruderezh g., duerezh g., gragailh g., divruderezh g., kaoz b., kaozioù lies., flipataerezh g.

Rufweite b. (-,-n) : galvidell b., galvadenn b., doug ar vouezh g. ; *in Rufweite*, war-hed un taol sutell, war-hed un hopadenn, war-hed ur c'halvadenn.

Rufzeichen n. (-s,-) : 1. [pellgomz] ton seniñ g. ; 2. [yezh.] pik-estlammiñ g., pik-estlamm g.

Rugby n. (-s *pe* -) : [sport] rugbi g. ; *Rugby spielen*, rugbiañ.

Rugbymannschaft b. (-,-en) : [sport] skipailh rugbi g., laz rugbi g.

Rugbyspieler g. (-s,-) : [sport] rugbier g.

rügbar ag. : tamalladus, karezadus.

Rüge b. (-,-n) : rebech g., tamall g., tamalladenn b., karez b., gourdrouz g., kruz g., trouz g., diveuleudi g./b., teñsador g., teñsadorezh b., soroc'h g., komzoù treut lies., skandalenn b.

rügen V.k.e. (hat gerügt) : 1. tamall, rebech ; *etwas an jemandem rügen*, tamall u.b. ag udb, tamall (rebech) udb d'u.b. ; 2. kareziñ, skandalat, rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.], noazout [u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], kas [d'u.b.], gourdrouz gant [u.b.], gourdrouz war-lerc'h [u.b.], krozal da, ronkal ouzh, ober brud da, soroc'hal, langajal ; *jemanden rügen*, teurel ar garezh war u.b., teurel ar brall war u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., kareziñ (skandalat, soroc'hal) u.b., noazout u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennnoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., ober kruz d'u.b., krozal d'u.b., krozal u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gourmachiñ u.b., ober brud d'u.b., ober trouz war u.b., kannañ e roched d'u.b., lavaret e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e bak d'u.b., kelenn c'hwerv u.b., pec'hñ war u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b.

Rüger g. (-s,-) : tamaller g., rebecher g., gourdrouzer g., krozer g., langajer g.

Rügerin b. (-,-nen) : tamallerez b., rebecherez b., gourdrouzerez b., krezerez b., langajerez b.

Ruhe b. (-) : 1. [fizik] difiñv g., difiñvder g., dilusk g., diflach g., digeflusk g. ; *in Ruhe*, difiñv, digeflusk, dilusk, diflach, divoulj, divane.

2. peoc'h g., sioulder g., sioulded b., sioulañs b., sioul g., didrouz g., didrubuilh g., dison g., kalmijenn b., kalm g., rank g., diskuizh g., repoz g., disafar g., tav g., tavadenn b., muderezh g. ; *jetzt herrscht absolute Ruhe*, peoc'h a zo bremañ gant pep tra ; *ohne Rast und Ruhe*, hep didorr na diskuizh, hep ehan na didorr, hep diskregiñ, hep diskrog ebet, dibaouez, dizehan, hep paouez, hep ehan, hep digeinañ, hep troc'h, hep arsav na diskuizh, hep tamm diskuizh ebet, hep gour diskuizh ebet, hep ren tenn-anal ebet, taol-ha-taol, da bep mare, hep span(aenn) / atav-ataw (Gregor) ; *nun gib doch endlich Ruhe* ! ro peoc'h a-barzh ar fin ! ; *lass mich in Ruhe*, paouez (ehan) ouzhin, dispeg diouzhin, ro peoc'h din, gra peoc'h din, lez ac'hanon e peoc'h, laosk ac'hanon e peoc'h, laosk

ac'hanon, laosk me, na zaoubenn ket ac'hanon evel-se, tav din, bez ar vadelezh da vont diwar va zro ; *lasst ihn in Ruhe*, arabat trabasat anezhañ, arabat hegaziñ anezhañ, na zarbarit ket anezhañ, na zaoubennit ket anezhañ, paouezet outañ, roit peoc'h dezhañ, lezit anezhañ e peoc'h, laoskit anezhañ e peoc'h, laoskit anezhañ disafar, laoskit anezhañ, laoskit eñ, ehanit outañ, kit diwar e dro ; *das Einzige, was wir von ihnen verlangen, ist, dass sie uns in Ruhe lassen*, ne c'houlennomp diganto nemet m'hol lezint e peoc'h ; *wir wollen nur unsere Ruhe*, ne c'houlennomp hor peoc'h nemetken ; *dieser Gedanke lässt mir keine Ruhe*, gant an debr-spered-se e vezan atav, ne c'hallan ket kaout peoc'h diouzh an debr-spered-se, an debr-spered-se ne ro peoc'h ebet din, ar soñj-se a labour va spered, an debr-spered-se a vez atav o hegal ouzh va spered, debret e vez va spered gant ar soñj-se, bepred e vez ar mennozh-se o ribotat em fenn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ em fenn, ar soñj-se a jahin va spered, ne c'hallan ket tennañ va spered diwar ar soñj-se, n'emaon ket evit distagañ va soñj diouzh an dra-se, n'emaon ket evit argas ar soñj-se diwar va spered, n'eus nemet ar soñjenn-se em fenn, ne ya ket ar soñj-se diwar va spered, ne ya ket ar soñj-se diganin, karget eo va spered gant ar mennozh-se, gwasket eo va spered gant ar mennozh-se, ne ya ket ar soñj-se diwarnon, sorc'hennet on gant ar mennozh-se, ar mennozh-se a fourgas va spered, ar mennozh-se a zo o virviñ va spered, ar soñj-se a vez atav o rodellañ em spered, ar soñj-se a chom peg ouzh va c'halon, ar soñj-se a chom peg ouzhin, n'em eus ken c'hoant (mennad, devez, youl) nemet d'ober an dra-se, va spered a venn ober an dra-se, P. an debr-spered-se a ya da greviñ ac'hanon ; *dieser verdammte Schnupfen lässt mir keine Ruhe*, n'em eus peoc'h ebet gant ar sifern vil-se, ne baouez ket ar sifern vil-se ouzhin ; *man hat keine Ruhe vor ihm*, n'eus na doue na diaoul evit serriñ e veg dezhañ, ne vez peoc'h ebet james gantañ, ne c'haller ket kaout peoc'h dioutañ, hennezh ne ro peoc'h ebet, hennezh ne rofe ket ur peoc'h, n'eus ket tu da dennañ peoc'h anezhañ, n'eus tav ebet gantañ, n'eus tav ebet ennañ, n'eus peoc'h diouzh e c'henoù na noz na deiz, n'eus rabat war e deod (war e latenn) james, ne dav tamm morse, n'eus ket tu da dennañ peoc'h eus e c'henoù james, ne dav genoù ebet, ne dav beg ebet, n'eus ket a boz dezhañ, ne'm eus ket va bev gantañ, ne'm eus ket ur momed a repoz digantañ ; *ich mag meine Ruhe*, me a blij din kaout va feoc'h ; *um endlich Ruhe zu haben*, evit kaout peoc'h, da gaout peoc'h, evit bezañ (da vezañ) distourm, evit gallout bevañ didrouz, evit bezañ lezet e peoc'h, evit chom hep bezañ direnket en e dammig buhez klet ha kloz ; *der Ruhe bedürfen*, kaout ezhomm peoc'h, kaout ezhomm da ziskuihzañ ; *nach Ruhe verlangen*, fellout d'an-unan bezañ distourm, fellout d'an-unan bevañ didrouz, fellout d'an-unan kaout e beoc'h ; *sich keine Ruhe gönnen*, labourat hep arsav na diskuizh, labourat hep didorr na diskuizh, labourat hep ren tenn-anal ebet, labourat hep ehan na didorr, labourat hep tamm diskuizh ebet, labourat hep gour diskuizh ebet, nac'h ober an disterañ diskuizh, bezañ atav o ruilhal hag o verat e gorf, na gaout repoz ebet, na ziskuihzañ greun, chom peg ouzh al labour ; *er gönnt sich keine Ruhe*,

n'eus ket a boz dezhañ ; *jemanden zur Ruhe kommen lassen*, lezel u.b. da yariñ, lezel u.b. da ziskuihzañ ; *zur Ruhe kommen*, kaout peoc'h, ober un tamm diskuizh, kavout didorr ha diskuizh, ober un diskuizhadenn, ober e ziskuihoù, ober ur pennadig diskuizhañ, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, ober ur ruilh, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, diblegañ e gein, digeinañ, ehanañ, ober un ehan, kemer e repoz ; *ich kam nicht zur Ruhe*, n'em boa ket bet a renk da ziskuihzañ, n'em boa ket bet rank da ziskuihzañ, n'em boa ket kavet an diskuizh, n'em boa diskuizhet greun ; *immer mit der Ruhe !* goustadik ,tudoù ! war ho pouez, tudoù ! amzer ! kit plarik dezhi ! kit dezhi dre gaerig ! ; *in aller Ruhe*, en ho plijadur, en hor plijadur, en o flijadur, en e blijadur, war e blijadur, war e blaen, dousik ha plaen, war e vadober, dibrez-kaer, dijabl-kaer, trankilik-kaer, plaen, kempennik, koul, koulik, war e oarig, war e oar, àr e oar-goarigoù, war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, d'e boz, sioul e spered, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, ken dined'h ha tra, ken distrafiuilh ha tra, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, hep ober ur van, hep ober van ebet, ken distrafiuilh hag un tamm koad, digompliment, netra dreist, hep sellet blaz ebet, dizouj-kaer, plarik, a-dro-vat, a-fiziañs-kaer, gant ar brasañ fiziañs, gant fiziañs ; *in aller Ruhe essen*, daskiriat, chom da zaskiriat, predañ àr e oar ; *wir werden in aller Ruhe essen*, goar hor bo da bredañ, debriñ a raimp en hor plijadur, debriñ a raimp àr hor goar, debriñ a raimp àr hor goar-goarigoù.

3. repoz g., repozvan g. ; *angenehme Ruhe !* kouskit c'hwek ! ; *sich zur Ruhe begeben*, mont da gousket ; *die ewige Ruhe*, an diskuizh peurbadel g. ; *in die ewige Ruhe eingehen*, mont e gweñvidigezh ar baradoz (Gregor), mont da (d'an) Anaon, mont da Avalon.

4. *sich zur Ruhe setzen*, dont war e leve, retredañ, dispegañ diouzh e labour.

5. *Ruhe !* astalit ho lañchenn ! chik ! grik ! grik ebet ken ! peoc'h ! roit peoc'h ! roit peoc'h din ! peoc'h d'am fenn ! tav d'am fenn ! mik ! chomit peoc'h ! chomit reizh ! lezit ho strak ! lezit ho storlok ! lezit ho fourgas ! tavit ho kenoù ! list ho trouz ! war-bouez, mar plij ! ; *die öffentliche Ruhe stören*, direizhañ an urzh vat (an urzh foran) ; *die Morgenruhe stören*, brellañ peoc'h ar beure ; *ich will meine Ruhe !* va feoc'h a c'houlennan ! ar peoc'h a fell din ! roit peoc'h din !

6. habaskted b., habaskter g., kalm g., kalmijenn b., parfeted b. ; *stoische Ruhe*, difrom g. ; *seine Ruhe bewahren, sich nicht aus der Ruhe bringen lassen*, derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr (derc'hel) war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, chom reizh, chom mestr war e skiantoù, reizhañ barradoù e galon ; *ihr Spott konnte ihn nicht aus der Ruhe bringen*, lezel a rae o goapaerezh da vont gant an avel, ne rae van ebet eus o goapaerezh, ober a rae fae war o goapaerezh ; *jemanden aus der Ruhe bringen*, lakaat u.b. da goll pasianted, lakaat u.b. da goll e greñv warnañ e-unan, ober d'u.b. dihabaskterañ, lakaat u.b. da

goll e habaskter ; *er verliert nie die Ruhe, er lässt sich nie aus der Ruhe bringen*, n'eo ket warc'hoazh e welot anezhañ o tibarfedih (o tihabaskteriñ) ; *seine innere Ruhe wiederfinden*, kavout gwasked diouzh kint ha broud ar c'herse, adkavout e gempouez spered, adkavout e gempouez bred, adkavout e blom ; *ein Gefühl der Ruhe stieg in ihr auf*, kalm a zeuas d'he spered.

Ruhealtar g. (-s,-altäre) : [relij.] baradoz g., telt g.

Ruhebedürfnis n. (-ses) : ezhomm a beoc'h g., ezhomm a sioulder g., ezhomm diskuizhañ g.

ruhebedürftig ag. : hag en deus ezhomm a beoc'h, hag en deus ezhomm a sioulder g., hag en deus ezhomm diskuizhañ.

Ruhebett n. (-s,-en) : fled g., fledenn b., gwele-rez g.

Ruhegehalt n. (-s,-gehälter) : leve g., pañsion b., retred g.

Ruhegehaltsempfänger g. (-s,-) : retredad g., pañsioner g., pañsionad g., leveour g., den war e leve g.

Ruhegeld n. (-s,-er) : leve g., pañsion b., retred g.

Ruhehörschwelle b. (-) : gousomm vihanañ ar c'hleved b., treuzpoent bihanañ ar c'hleved g.

Ruhekissen n. (-s,-) : plueg-penn b., goubenner g. ; *ein gutes Gewissen ist ein sanftes Ruhekissen*, an hini a ra hervez a zle a gousk dispont en e wele.

Ruhelager n. (-s,-) : fled g., fledenn b., gwele-rez g., gwele g.

ruhelos ag. : 1. hep arsav na diskuizh, hep tamm diskuizh ebet, hep gour diskuizh ebet, hep didorr na diskuizh, hep ehan na didorr, riboul-diriboul, war orjal, mesk ennañ, berv ennañ, brezik-brezek, mont-dont, lec'h-lec'h, hep diskregiñ, hep diskrog ebet, hep ren tenn-anal ebet, dibaouez, dizehan, diarsav, hep paouez, hep ehan, hep troc'h, taol-ha-taol, da bep mare, hep distag nag ehan, hep span / hep spanaenn / atav-atav (Gregor) ; 2. tristik, doaniet, enkrezet, war enkreze, un enkreze war e spered, koumoul war e spered, ur galonad en e greiz, diaes e galon, du e vennozhioù, ur bec'h pounner war e spered, pounner e benn, pounner e spered, diaes en e benn.

Ruhelosigkeit b. (-) : 1. diarsav g., dever g., pres g., charre g., mesk g., birvilh g., hej ha prez g., lavig g., kabal b., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., monedone g., loc'h ha morloc'h, galoupadeg b., firbouch g., ffil g., keflusk g. ; 2. enkreze g., anken b., kalonad b., ranngalon b., glac'har g., bihanez b., trubuilh g.

ruhen V.gw. (hat geruht) : 1. bezañ sioul, chom sioul, diskuizhañ, chom hep labourat ; *die Arbeit ruht*, ne vez ket labourer ken ; *die Arbeit ruhen lassen*, diskregiñ diouzh al labour, paouez gant al labour ; *der Acker ruht*, chom a ra ar park dindan gozh, fraost eo ar park, dindan gozh emañ ar park, war gozh emañ ar park, dilabour emañ ar park, distu emañ ar park, distuz emañ ar park, yen emañ ar park, vak emañ ar park, dic'hounid emañ ar park, o tiskuizhañ emañ ar park, hañviñ a ra ar park, o kozhañ emañ ar park, o yenañ emañ ar park, o vreinañ emañ ar park, oc'h ehan emañ ar park, o paouez emañ ar park, o letoniñ emañ ar park ; *ruhendes Kapital*, arc'hant louedet (sec'h, laosk) g. ; *die See ruht*, emañ sioul (dous, plaen, kalm-gwenn, habask) ar mor ; *er wird nicht eher ruhen bis ...*, ne vo ket a ziskuizh gantañ keit ma ..., ne gavo na didorr na diskuizh keit ha ma ..., ne

baouezo ket ken na ... ; *er lässt nie seine Feder ruhen*, ne lez morse e bluenn da baouez.

2. [dre skeud.] pouezañ war, bezañ diazezet war, bezañ harp war, harpañ war, en em harpañ war ; *das Dach ruht auf Säulen*, pouezañ a ra (diazezet eo, harp eo, harpañ a ra) an doenn war bilerioù.

3. chom paret, plavañ ; *er lässt seine Blicke auf ihr ruhen*, chom a ra e selloù (e zaoulagad) paret warni, plavañ a ra e sell warni, sellet a ra pik outi, rigadella a ra e zaoulagad warni.

4. [dre astenn.] *hier ruht N.*, amañ e c'hourvez N., amañ emañ N. en e c'hourvez, amañ emañ beziet N., amañ e repoz N. e peoc'h, amañ e repoz N. / amañ eo beziet N. (Gregor).

Ruheort g. (-s,-e) : bod g., bodenn b., minic'hi g./b., repu g., goudor g., goudorlec'h g., herberc'h g., gwasked g., goloadurezh b., retred g./b.

Ruhepause b. (-,-n) : 1. diskuizh g., diskuizhadenn b., tamm diskrog g., tenn-anal g., didorr g., rank g., kalmijenn b., repoz g., repozvan g., arsavig g. ; *sich eine Ruhepause gönnen*, diskuizhañ, distegnañ e spered (Gregor), diderriñ, ober un tamm diskuizh, ober un diskuizhadenn, ober e ziskuizhoù, ober ur pennadig diskuizhañ, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, ober ur ruilh, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, diblegañ e gein, digeinañ, ober un ehan, ober un arsavig, ehanañ, repozañ un tamm ; *jemandem eine Ruhepause gönnen*, reiñ un tamm anal d'u.b., lezel u.b. da yariñ, lezel u.b. da ziskuizhañ ; *eine Ruhepause einlegen*, ober un tamm sav-kein (un tamm diskuizh, un diskuizh(ig), un diskuizhadenn, un tamm diskrog, un tenn-anal, un arsavig), ober ur pennadig diskuizhañ, ober e ziskuizhoù ; *um eine Ruhepause bitten*, goulenn rank, goulenn termen ; 2. [barzh.] troc'h-gwerzenn g., dambaouez g.

Ruheplatz g. (-es,-plätze) : lec'h diskuizh g., ec'hoaz g., ec'hoazlec'h g., ehanlec'h g., flojenn b., paouezva g.

Ruhepol g. (-s) / **Ruhesitz** g. (-es) : [dre skeud.] minic'hi g./b., repu g., bodenn b.

Ruhestand g. (-s) : leve g., retred g./b. ; *in den Ruhestand treten*, dont war e leve, dont e retred, dont da benn e garg, disterniañ, retredañ, diskenn war e skabell vihan, mont war e dorchenn vihan ; *Versetzung in den Ruhestand*, lakidigezh war e leve (war an dorchenn vihan) b., lakidigezh e retred b. ; *in den Ruhestand versetzen*, lakaat war e leve, lakaat e retred, kas war e leve, leveañ, pañsioniñ, retredañ ; *im Ruhestand sein*, bezañ war e leve, bezañ e retred.

Ruheständler g. (-s,-) : retredad g., pañsioner g., pañsionad g., leveour g., den war e leve g.

Ruhestatt b. (-,-stätten) / **Ruhestätte** b. (-,-n) : lec'h diskuizh g., ehanlec'h g., flojenn b., paouezva g. ; *die letzte Ruhestätte*, al lec'h diwezhañ g., an demeurañs diwezhañ b., ar bez g., park an ehan g. ; *jemanden zur letzten Ruhestätte begleiten*, ambroug korf u.b. d'e zemeurañs diwezhañ, ober kompagnunezh kañv d'u.b., P. kas unan bennak d'e leve.

Ruhestelle b. (-,-n) : lec'h diskuizh g., ec'hoaz g., ec'hoazlec'h g., ehanlec'h g., flojenn b., paouezva g.

Ruhestifter g. (-s,-) : peoc'haer g., peoc'hier g.

ruhestörend ag. : direnkus, strafuilhus, trubuilhus.

Ruhestörer g. (-s,-) : planter reuz g., hader draill g., ficher freuz g., c'hwezher tan g., kef-tan g., penn-tan g., draskler g., dispac'her g., rouestler g., fourgaser g., cholorier g., distrañser g., ki droch g., tabac'her g., sabater g., tourner g., bostoc'her g., mazaouer g., paotr an draill g., toull-freuz g., paotr ar beilh g., garchenn g., jablour g., hegazer g., trabaser g., tregaser g., fich-trubuilh g., trubuilher g., trubuilhenn b., bourouell g., bouroueller g., kabaler g., atahiner g., barr krenn g., penn bervet g.

Ruhestörung b. (-,-en) : öffentliche Ruhestörung, direizhamant an urzh vat (an urzh foran) g. ; nächtliche Ruhestörung, tabac'h noz g.

Ruhetag g. (-s,-e) : devezh diskuizh g., devezh ehan g., devezh vak g., devezh dilabour g., devez a repoz g.

ruhevoll ag. : sioul, habask, distrafulh, didrubuilh, diskandal, peoc'hleun, peoc'hus.

ruhig ag./Adv. : sioul, habask, distrafulh, disorb, dibrez, seder, dinoaz, fur, pozet, parfet, diskandal, distorlok, kerreizh, peoc'hleun, peoc'hus, reizh, trankil, didaer, didrouz, mik, mut ; *ruhiges Pferd*, marc'h reizh g., marc'h kuñv g. ; *ein ruhiges Kind*, ur bugel pozet g., ur bugel fur g., ur bugel mik g. ; *er ist ruhiger geworden*, furaet eo ; *ruhige See*, *ruhiges Meer*, mor mik g., mor mut g., mor sioul g., mor dous g., mor plaen g., mor kalm g. ; *ruhiges Gewissen*, koustiañs vat (distrafulh, didrubuilh, aes, direbech, seder, disamm, en habaskted, en habaskter) b. ; *ich habe ein ruhiges Gewissen*, va c'houstiañs ne rebech netra din, aes eo va c'houstiañs, disamm eo va c'houstiañs, en habaskted emañ va c'houstiañs, en habaskter emañ va c'houstiañs, emañ va c'halon en he frankiz ; *ruhigen Gewissens*, distourm ; *sich ruhig halten*, chom en e doull ; *sich ruhig verhalten*, chom peoc'h, reiñ peoc'h, na vezañ klevet trouz ebet diwar e goust ; *eine ruhige Kugel schieben*, ober c'hoari gaer, bezañ brav war e gorf, bezañ ebat e zoare, ober e ran, c'hoari anezhi, ober anezhi, bevañ en e aez, ober he fladoren, ober e luduenn, ruilhal kempennik e voul, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, ober e damm treuz ken distrafulh ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen), derc'hel bravik da vont en-dro, derc'hel da rodal, derc'hel da vont war e blaen, derc'hel d'ober e dammig reuz ; *ruhig verharren*, chom reizh, chom brav, chom sioul, chom parfet ; *ruhig sprechen*, komz plaen, komz war e blaen, komz war un ton plaen, komz dibres-kaer, komz parfet ; *sei jetzt ruhig*, *wenn es nicht zu viel verlangt ist*, chom sioul bremañ ma n'eo ket ouzhpenn dit ; (*nur*) *ruhig Blut* ! goustad(ik) ! habaskterit ! war bouez ! war ho pouez ! war da bouezig ! kae bravik ganti ! dousik dezhi ! ent habaskik ! it dousik ha plaen ganti ! ; *geh ruhig weiter* ! dalc'h da vont bepred ! dalc'h gant da hent bepred ! ; *mach nur ruhig weiter* ! kae atav ! ; *ruhig werden*, peoc'haat, sioulaat, tevel, terriñ, dinerzhañ, didaeriñ, habaskaat ; *nimm dir ruhig noch eine Zigarette*, kemer ur sigaretenn all mar c'hoarzh ouzhit (mar plij dit, mar karez) ; *nehmen Sie ruhig ein Stück Fleisch*, kemerit un tamm kig mar c'hoarzh ouzhoc'h (mar plij deoc'h, mar karit) - kemerit un tamm kig, ne viot ket

klañv diwarnañ ; *wenn Sie irgendetwas brauchen*, sagen Sie mir ganz ruhig Bescheid, pa vanko netra deoc'h n'ho po ken reiñ din da c'houzout, pa vanko un dra bennak deoc'h n'ho po ken reiñ din da c'houzout, m'en em gavit en diouer n'ho po ken reiñ din da c'houzout ; *du kannst mir ruhig noch mehr davon geben*, ne'm bo ket ouzhpenn gant ar pezh ac'h eus roet din.

Ruhm g. (-s) : brud g./b., uhelvrud g./b., klod g., enor g., anv kaer g., anv mat g., gloar b., sked g., lufr g. ; *er genießt großen Ruhm*, brudet-bras eo an den, brudet-kaer eo an den, ar brud a zo gantañ ; *sich mit Ruhm bedecken*, en em vrudañ, teurel brud war e anv, akuizitañ klod, gounit un anv kaer / gounit kalz a c'hloar (Gregor), gounit brud vat, eostiñ brud, lakaat lufr war e anv ; *nach Ruhm haschen*, *Glanz und Ruhm erheischen*, redek gant gred war-lerc'h ar c'hloar (an enorioù), bezañ naonek d'an enorioù, konoc'hañ enorioù, glaouriñ war an enorioù, glaourenniñ war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, bezañ c'hoant gloar en an-unan, bezañ troet gant an enorioù (gant ar c'hloar), bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, bezañ itik a enorioù, na vezañ nemet brasoni gant an-unan, bezañ lorc'het gant an enorioù, bezañ angoulet gant an enorioù ; *sein Ruhm schwindet*, koll a ra e vrud tamm-ha-tamm, deuget eo an dichal evitañ, war ziskar emañ e vrud vat, war ziribin emañ e vrud, tennañ a ra e vrud d'e fin, tamm-ha-tamm e ya ar vrud anezhañ da get, tamm-ha-tamm e ya ar vrud anezhañ e puñs an avel ; *zum Ruhme Gottes*, evit gloar an Aotrou Doue ; *Ehre und Ruhm der heiligen Anna* ! klod hag enor bepred d'an itron santez Anna ! ; *dein Ruhm wird sich im ganzen Land verbreiten*, ar vrud diouzhit a yelo tro ar vro, ar sked hag al lufr eus da oberoù a yelo tro ar vro, ar vrud ac'hanout a yelo tro ar vro, ar vrud ac'hanout a yelo dre ar c'hontre, ar vrud diouzhit a lintro er vro a-bezh ; *jemandes Ruhm preisen*, kanañ gloar d'u.b., kanañ klodoù u.b. ; *auf der Höhe seines Ruhmes stehen*, bezañ e barr e vrud ; *eitler Ruhm*, *falscher Ruhm*, roufl g., emc'hloar b., gloar b., brasoni b., koeñv g., brazentez b., bugad g., randon g., rogoni b., rogentez b., revalc'hder g., fouge g., brabañs g., bosac'h g. / avelaj g. (Gregor), gloriusted b., moged g., avel g., pompad g., lorc'hajoù lies., vanegloar b., uhelegezh b. ; *wie schnell vergeht der Ruhm der Welt* ! ouzh gloar ar bed ar bleuñv a zo ne gutuilher frouezh diwarno.

ruhmbedeckt ag. : uhelvrud, illur, brudet-kaer, brudet-vras, brud warnañ, brudek, glorius, klodus, lintrus e anv.

Ruhmbegierde b. (-) : c'hoant gloar g., c'hoant da vezañ brudet g., uhelegezh b., egar sevel g.

ruhmbegierig ag. : *ruhmbegierig sein*, bezañ c'hoantek (youlek) da vezañ brudet, bezañ o redek war-lerc'h an enorioù (war-lerc'h ar brud), bezañ naonek d'an enorioù, redek gant gred war-lerc'h an enorioù, bezañ troet gant an enorioù (gant ar c'hloar), bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, bezañ itik a enorioù, konoc'hañ enorioù, glaouriñ war an enorioù, glaourenniñ war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, bezañ c'hoant gloar en an-unan, na vezañ nemet brasoni gant an-unan, bezañ angoulet gant an enorioù, bezañ lorc'het gant an enorioù, bezañ uhelek.

rühmen V.k.e. (hat gerühmt) : meuliñ, enoriñ, kanmeuliñ, kanañ gloar da, reiñ sked da, reiñ lufur da, lakaat da lugerniñ, kanañ klodoù u.b., ober meuleudigezh u.b., brudañ, meuraat, meurekaat, uhelvrudañ, pronañ.

V.em. : **sich rühmen** (hat sich (t-rt) gerühmt) : kemer gloar (gant udb), tennañ gloar (eus udb), mont e gloar (gant udb) ; *sich seiner Schönheit (t-c'h) rühmen*, bezañ leun e benn a c'hloriusted abalamour d'e gened / bezañ avel gant an-unan leizh e benn en abeg d'e gened / pompadiñ dre an abeg d'e gened / tennañ gloar eus e gened / bezañ gloriüs (en em vugadiñ) gant e gened / bezañ pennboufet gant avel en abeg d'e gened (Gregor), en em vrabañsal eus e gened, en em bompadiñ eus e gened, en em bompadiñ da vezañ koant, en em vugadiñ diwar-benn e gened, dougen rondon gant e gened, bragal gant e gened, en em veuliñ en abeg d'e gened ; *sich seines Wissens rühmen*, fougéal (fougasiñ, ourgouilhñ) gant e ouiziegezh, dougen rondon gant e ouiziegezh, bezañ stad en an-unan gant e ouiziegezh, bezañ tro en an-unan gant e ouiziegezh, en em bompadiñ eus e ouiziegezh, debriñ mel gant e ouiziegezh, ober digoroù kaer gant e ouiziegezh, mont e gloar gant e ouiziegezh, lorc'hañ gant e ouiziegezh, en em lorc'hañ gant e ouiziegezh, en em lorc'hañ diouzh e ouiziegezh, lorc'henniñ gant e ouiziegezh, kemer lorc'h gant e ouiziegezh, ober loc'haj gant e ouiziegezh, ober loc'hajoù gant e ouiziegezh, ober pompad gant e ouiziegezh (Gregor), en em vrabañsal eus e ouiziegezh, bragal gant e ouiziegezh, en em vugadiñ diwar-benn e ouiziegezh, bezañ fier d'an-unan gant e ouiziegezh.

Rühmen n. (-s) : meuleudigezh b., meuliñ g., kanmeuliñ g.

rühmend ag. : meuleudius, meulus, kanmeulus.

rühmenswert ag. : dellezek da vezañ kanmeulet.

Ruhmesblatt n. (-s,-blätter) : P. *das ist kein Ruhmesblatt für ihn*, gwall chifus (gwall zipitus, gwall vezhus) eo pezh en deus graet, mezh ar chas eo pezh en deus graet.

Ruhmeshalle b. (-,-n) : Panteon g., templ ar c'hloar g.

rühmlich ag. : uhelvrud, enorus, gloriüs, brudus, brudek, illur, meulus, kanmeulus, meuleudius, flamm, kodus, lintrus ; *etwas zu einem rühmlichen Ende führen*, tennañ begig e spilhenn gant enor / en em dennañ en enor (Gregor) ; [kenwerzh] *eine rühmlichst bekannte Firma*, un embregerezh brudet mat (eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, eus ar vegenn) ; *das war nicht sehr rühmlich*, n'eus ket peadra da bompadiñ (da vezañ c'hwezet), mezh ar chas eo kement-se.

Rühmlichkeit b. (-) : brud g./b., uhelvrud g./b., klod g., enor g., anv kaer g., gloar b.

ruhmlos ag. : diglod, divrud, dic'hloar.

ruhmredig ag. : fougéüs, moliac'hus, lorc'hek, lorc'hus, c'hwezet, ourgouilhus, fougasus, boufon, brabañsus, pompus, pompadus, gloriüs, tonius, pompoulik, c'hwezhigell ; *ruhmrediger Mensch*, boufantig g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., fougéer g., poufer g., pompader g., pompoulig g., toner g., brammer g., den lorc'hek g., lorc'heg g., P. brammsac'h g.

Ruhmredigkeit b. (-) : brabañs g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., brabañserezh g., bragerezh g., fougerezh g., pouferezh g., kañfarderezh

g., gloriusted b., fougé g., rogoni b., rondon g., bosac'h b., bugaderezh g., bugad g., c'hwez hag avel.

ruhmreich ag. : uhelvrud, illur, brudek, gloriüs, enorus, flamm, kodus.

Ruhmsucht b. (-) : terzhienn ar vrazentez b., kleñved an uhelegezh g., egar sevel g., c'hoant gloar g., c'hoant da vezañ brudet g., gloriusted b., roufl g., emc'hloar b., gloar b., brasoni b., koeñv g., brazentez b., bugad g., rondon g., rogoni b., rogentez b., revalc'hder g., fougé g., brabañs g., bosac'h g. / avelaj g. (Gregor), moged g., avel g., pompad g., lorc'hajoù lies., vanegloar b., youl-uhelaat b., c'hoant sevel dreist e renk g., uhelegezh b.

ruhmsüchtig ag. : *ruhmsüchtig sein*, bezañ c'hoantek (youlek) da vezañ brudet, redek gant gred war-lerc'h an enorioù (ar brud), bezañ naonek d'an enorioù, bezañ troet gant an enorioù (gant ar c'hloar), bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, bezañ itik a enorioù, konoc'hañ enorioù, glaouriñ war an enorioù, glaourenniñ war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, bezañ c'hoant gloar en an-unan, na vezañ nemet brasoni gant an-unan, bezañ angoulet gant an enorioù, bezañ lorc'het gant an enorioù, bezañ uhelek.

ruhmvoll ag. : uhelvrud, illur, brudek, gloriüs, enorus, flamm, kodus, lintrus e anv.

ruhmwürdig ag. : uhelvrud, illur, brudek, gloriüs, enorus, flamm, kodus, lintrus e anv.

Ruhr¹ b. (-,-en) : [mezeg.] flus g., flus-gwad g., red-korf gwadek g., P. skid wadek b.

Ruhr² b. (-) : [stêr] Ruhr b.

Rührei n. (-s,-er) : [kegin.] vi mezec g.

rühren V.k.e. (hat gerührt) : 1. luskañ, lakaat fiñv e, kefluskañ, fiñval, flachañ, fichañ, loc'hañ, diloc'hañ, boullal, maniañ ; *die Hände rühren*, fichal (fiñval, maniañ) e zaouarn ; *die Glieder nicht rühren können*, chom hep gallout fiñval, na vezañ evit flachañ (evit maniañ) an disterañ ezel, na vezañ evit fiñval ezel, na vezañ evit fiñval (evit maniañ) na dorn na troad.

2. [dre astenn.] meskañ, diveskañ, mezañ, merat, treiñ ; *in einer Flüssigkeit rühren*, distrempañ, diveskañ, tanavaat e-barzh un dourenn bennak, glec'hiñ, glec'hiañ, meskañ gant un dourenn bennak ; *Eier rühren*, mezañ (basañ, trapañ, trapat) vioù ; *Gips (an)rühren*, meskañ plastr, distrempañ plastr ; *Teig rühren*, distrempañ an toaz, meskañ ha diveskañ an toaz, mezañ (merat, dorloñ) toaz, embreger an toaz (Gregor) ; *seinen Kaffee rühren*, meskañ e gafe.

3. skeiñ, gwaskañ ; *wie vom Donner gerührt*, evel skoet gant an tanfoeltr, fourbilhet ; *der Schlag hat ihn gerührt*, skoet e oa bet gant un taol-gwad (gant droug-ar-moug).

4. [sonerezh] seniñ, c'hoari, skeiñ ; *die Harfe rühren*, seniñ (c'hoari) war (gant) an delenn, herpañ, telennañ ; *die Trommel rühren*, skeiñ war (seniñ gant) an daboulin, fraeañ war an daboulin, skeiñ an daboulin / taboulinañ / c'hoari gant an daboulin (Gregor).

5. [dre skeud.] fromañ, pikañ kalon u.b., begañ, esmaeañ, trivialañ, teneraat, blotaat, skeiñ from [en u.b.], ober ur from da ; *gerührt sein*, esmaeañ ; *er ist gerührt*, from a zo warnañ, touchet eo, piket eo e galon, esmaet eo ; *das rührt mich am meisten*, nesañ tra da'm c'halon eo, nesañ tra din eo ; *sie war zu Tränen gerührt*, fromet e oa (piket e oa he c'halon) ken e save daeroù en he

daoulagad, diwar he from e save daeroù en he daoulagad, ken bras e oa hec'h esmae ma save daeroù en he daoulagad ; *gerührt werden*, teneraat, blotaat.

V.gw. (hat gerührt) : **1.** *an etwas (t-rt) rühren*, **a)** stekiñ e zorn ouzh udb, touch udb, touch ouzh udb, touch d'udb. ; **b)** [dre skeud.] ober meneg (ober anv) eus udb, komz eus udb, komz diwar-benn udb ; **2.** *das rührt von ...*, kement-se a zeu eus ..., kement-se a zeu da-heul ..., kement-se a zeu diouzh ..., kement-se a zeu eus ... ; **3.** *P. in der Scheiße rühren*, meskañ kozh kaoc'h, meskañ kozh teil.

V.em. : **sich rühren** (hat sich (t-rt) gerührt) : bezañ war lusk, bezañ war loc'h, fiñval, loc'hañ, diloc'hañ, dilec'hiañ, fichañ, flachañ, boullal, emfiñval, maniañ, hejañ, luskañ, kefluskañ ; *sich nicht rühren*, chom motet, chom mot-mik, chom diflach, chom difiñv evel ur maen en ur c'hleuz, chom evel ur maen en ur c'hleuz, chom hep boullal eus e blas, ober ar marv bihan, ober e varv bihan, chom en diaskren, na flachañ takad, chom hep jestr ebet ; *sie rührte sich nicht*, ne voulje ket eus he flas, chom a rae hep jestr ebet ; *mach, dass du dich nicht rührst ! sieh zu, dass du dich nicht rührst !* gra diouzh chom sioul ! diwall na zifretez ! na fiñv ket ! na geflusk ket ! ; *wer sich rührt, wird niedergeknallt !* tan gant neb a fiñvo ! tan gant neb a geflusko ! ; *rührt euch nicht vom Fleck !* arabat deoc'h fiñval ac'hanen ! na flachit ket alese ! na loc'hit ket ac'hanen ! na loc'hit ket alese ! na vouljit ket ac'hanen ! ; *sich nicht vom Fleck rühren*, chom da bilpazañ, na zilec'hiañ tamm, na loc'hañ tamm, na ziloc'hañ tamm, chom motet, na vont tamm war-raok ; *er rührt sich nicht*, ne loc'h tamm, difiñv e chom, ne flach tamm ; *er kann sich vor Müdigkeit kaum rühren*, chom a ra motet gant ar yost hag ar skuizh ma'z eo, skuizh eo ken ez eo, brev eo, brevet eo, divi eo, eok eo, tanailhet eo, skuizh-divi eo, skuizh-lazhet eo, torret eo gant ar skuizhder, riñset eo, marv eo diwar e sav, skuizh-lovr eo, skuizh-brevet eo, skuizh eo evel ar bleiz, skuizh-brein eo, skuizh-marv eo, faezh eo betek skoulm e ene, kabac'h eo gant ar skuizhder, gourdet eo gant ar skuizhder, nezet eo tout e izili dindanañ, broustet eo e gorf, dallet eo gant ar skuizhder, lazhet eo gant ar skuizhder, eok eo gant ar skuizhder, asik eo, mac'homet eo, rentet eo, krevet eo, gell eo ; *man mag ihn rufen, so laut man will, er rührt sich nicht*, kaer 'zo hopal dezhañ (kaer 'zo huchal warnañ, kaer 'zo choul warnañ, kaer hon eus hopal warnañ, kaer hon eus choul warnañ), ne loc'h ket - kaer 'zo hopal dezhañ (kaer 'zo huchal warnañ, kaer 'zo choul warnañ, kaer hon eus hopal warnañ, kaer hon eus choul warnañ), ne ra van ebet ouzh (evit) hor c'hlevet ha ne flach tamm ; *es rührt sich nichts*, n'eus fiñv ebet, netra ne fiñv, netra ne flach ; *es rührt sich kein Lüftchen*, ne c'hwezh mouchig-avel (banneig avel, mouch-avel, strilh avel) ebet, ne c'hwezh ket an disterañ suc'hadenn, kalm-gwenn eo ar mor, n'eus ket ur strilh avel zoken, n'eus mouchig-avel ebet, n'eus ket ur berad avel zoken, n'eus ket ur begad avel zoken ; *sein Gewissen rührt sich*, sevel a ra morc'hed dezhañ, kregiñ a ra morc'hed ennañ, morc'hed en deus, sammet eo gant ar morc'hed, krignet eo e galon gant ar morc'hed, savet ez eus morc'hed dezhañ, koustiañ fall en deus, gwasket (krignet) eo e goustiañs gant ar morc'hed, gwall goustiañs en deus ; *P. rühr dich doch !*

na chom ket amañ da sellet gant da c'henoù evel ur c'hozh palastr (evel un amparfal, evel ul lopez, evel un den lor) ! strilh da c'hwen 'ta ! mat e vefe dit en em zifreañ ! poent e vefe dit divorfilañ ! na chom ket diflach evel ur santig koad ! na chom ket a-varv evel ur santig koad ! laka un ene er c'horf-se ! enaou ar c'horf-se ! laka striv ennout ! mer da gorf un tammig ! ; [lu] *rührt euch ! a)* paouez ! ; **b)** war-raok, kit ! deomp en hent !

Rühren n. (-s) : meradur g., meskañ g., mezañ g., remu g.

rührend ag. : fromus, esmaeüs, teneraus, tenerus, trivlius, trivliadus, trefuus.

Ruhrgebiet n. (-s) : *das Ruhrgebiet*, bro ar Ruhr b., diazad ar Ruhr g., takad ar Ruhr g.

Rührgerät n. (-s,-e) : [kegin.] hejerez b.

Rührhaken g. (-s,-) : kammellenn-forn b.

rührig ag. : aketus, strivant, greant, oberiant, dilu, divreilh, dibikouzh, divorfil, mibin, blim, kabalus ; *rührige Frau*, kaerell b.

Rührigkeit b. (-) : greanted b., strivoù lies.

ruhrkrank ag. : klañv gant ar flus (Gregor), klañv gant ar flus-gwad.

Ruhrkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] louzaouenn-ar-flus b.

Rührkrücke b. (-,-n) : kammellen-forn b.

Rührlöffel g. (-s,-) : loa meskañ b.

Rührmichnichtan n. (-,-) : **1.** [louza.] **a)** [*Mimosa pudica*] gwiridig g. ; **b)** [*Impatiens noli-tangere*] louzaouenn-ar-Werc'hez b., tarzhell-brim b. ; **2.** [dre skeud.] den kizidik-kaer g., den kizidik (santidik) betek re g., den milis g., den kizidik dreist-kemm (dreist dalc'h) g., den peñver e galon b.

Ruhrpott g. (-s) : *P. der Ruhrpott*, bro ar Ruhr b., diazad ar Ruhr g., takad ar Ruhr g.

rührsam ag. : **1.** fich-fich, boullant, fourgasus, fililus, lusk-dilusk ; **2.** [dre skeud.] fromus, esmaeüs, teneraus, tenerus, trivlius, trivliadus, trefuus.

rührselig ag. : fromidik, santidik, kizidik, trivlidik, esmaeüs, melreüs, santimantel, milis, tener, bouk e galon, peñver e galon.

Rührseligkeit b. (-) : brizhtenerded b., esmaeüsted b., esmaeüster g., trivliadelezh b., santidigezh b., santimantelezh b., trefuusted b.

Rührstab g. (-s,-stäbe) : bazh-yod b., krog-yod g., astell-yod b.

Rührstück n. (-s,-e) : [c'hoariva] pezh-c'hoari fromus g., pezh-c'hoari esmaeüs g., pezh-c'hoari teneraus g., pezh-c'hoari tenerus g.

Rührteig g. (-s) : [kegin.] toaz gwispid g.

Rührung b. (-) : trivliad g., trivliadenn b., from g., fromadenn b., trid-kalon g., teneridigezh b., esmae g. ; *vor Rührung, aus Rührung*, from en e gorf, diwar e from, gant an deneridigezh.

rührungslos ag. : difrom, distrauilh, digaz, diflach, yen.

Ruhrwurz b. (-,-en) : [louza.] **1.** [*Pulicaria dysenterica*] louzaouenn-ar-flus b. ; **2.** [*Potentilla erecta*] seizhdelienn b.

Ruin g. (-s) : diskar g., freuz g., rivin g., koll g., dismantr g. ; *dieses Auto ist mein Ruin*, mont a ran da raz gant ar c'harr-tan-se, ar c'harr-tan-se a zo ur rivin din, ar c'harr-tan-se ne ra nemet lonkañ va danvez, foetañ a ran stal gant ar c'harr-tan-se ; *in den Ruin treiben*, rivinañ, kas d'ar rivin, glac'hariñ,

lakaat (teuler) war an douar noazh, lakaat diskrog war an noazh, lakaat war an noazh, lakaat da azezañ war an douar noazh, kas war ar plaen, kas da baour, kas d'ar baz, kas da raz, ifamañ, lakaat a-blad, diarc'hantañ, stradañ, diskar, lakaat war an teil, kas war an teil, kas d'ar bern, teuler war an teil, kas ar stal d'an dour ; *ein Land in den Ruin treiben*, lakaat ur vro a-blad, kiviñ ur vro, kas ur vro da raz ; *sich wegen jemandem in den Ruin stürzen*, en em lakaat war an noazh (war an douar noazh, war ar plaen) evit u.b.

Ruine b. (-, -n) : dismantrou lies., diskaroù lies., arvogerioù lies., rivinoù lies., atredoù lies., mogerennou rampet lies., relegoù lies. ; *aufstanden aus Ruinen*, adsavet (dasorc'het) eus e zismantrou, savet eus e boull ; *von der Burg bleiben nur noch Ruinen*, eus ar c'hastell ne chom nemet dismantrou (diskaroù, relegoù) ; *in Ruinen liegen*, na vezañ mui nemet ur bern atredoù, na chom nemet dismantrou (rivinoù, relegoù) eus an dra-mañ-tra, bezañ en dismantr, bezañ diskaret, bezañ disac'h, bezañ war an dirapar, bezañ en e boull, bezañ en e buch, bezañ en e vern.

ruinenhaft ag. : en dismantr, dismantret, dirapar, distruj, gwaremm, foran, diskaret, disac'h, rampet, en e boull, en e buch, en e vern.

ruinieren V.k.e. (hat ruiniert) : 1. rivinañ, kas d'ar rivin, glac'hariñ, lakaat (teuler) war an douar noazh, lakaat diskrog war an noazh, diskar, kas da baour, kas d'ar baz, kas d'ar bern, kas da raz, kas war ar plaen, ifamañ, riñsañ, diarc'hantañ, stradañ, lakaat war an teil, kas war an teil, teuler war an teil, lakaat a-blad, kas ar stal d'an dour ; 2. dismantrañ, findaoniñ, foeltrañ, noazhout da, koll, kalkennañ, distrujañ ; *er hat seine Gesundheit ruiniert*, graet en deus diouzh kleñvel, distreset (findaonet, foeltret, diskaret, drastet, distrujet, gwallgaset, fritet, rivinet, foranet, euvret, kalkennet) en deus e yec'hed, lakaet en deus e yec'hed en arvar, en em zifindaoniñ en deus graet, graet en deus gaou ouzh e yec'hed, kollet en deus e yec'hed (Gregor), un den bruket eo, graet en deus diouzh hastañ e varv.

ruiniert ag. : 1. rivinet, disgwalc'het, glac'haret, war an teil, diskaret, ifamet, riñset ; 2. [c'hoarioù arc'hant] sklutet, supet, stunet.

ruinös ag. : rivinus, diarc'hantus, kargus, foeltrus, distrujus, dismantrus, dispennus, gwastus, drastus, domajus, reuzus, gwallreuzus.

Rülps g. (-es, -e) : breugeud g., breugeudenn b., beug g., beugisadenn b., bregas g., breze g., avel g., avel drenk g., hik g.

rülpsen V.gw. (hat gerülpst) : breugeudiñ, lezel ur breugeud, leuskel ur breugeud, distagañ ur breugeud, divegal, beugisal, ober beug, beugal, bregasiñ, beurleugeusat, tarlonkañ, ober un hik, hik ; *wenn er satt ist, rülpst er*, hik a ra pa vez leun e gof.

Rülpsen g. (-s, -) : 1. breugeud g., breugeudenn b., beug g., beugisadenn b., bregas g., breze g., avel g., avel drenk g., hik g. ; *einen Rülpsen ausstoßen*, breugeudiñ, lezel ur breugeud, leuskel ur breugeud, distagañ ur breugeud, divegal, beugisal, ober beug, beugal, bregasiñ, beurleugeusat, tarlonkañ, ober un hik, hik ; 2. breugeuder g.

rum sellit ouzh herum ; P. *da kommst du nicht drum rum*, ne vi ket evit ober hep, n'eus ket moaien da voaienñ.

Rum g. (-s, -s) : [kegin.] rom g., rom-plouz g. ; *Fuselrum*, tafia g. ; *Rum aus einem untergegangenen Schiff*, rom peñse g.

Rumäne g. (-n, -n) : Roumanad g., Rouman g.

Rumänien n. (-s) : Roumania b.

Rumänin b. (-, -nen) : Roumanadez b., Roumanez b.

rumänisch ag. : 1. ... Roumania, roumaniat, rouman ; 2. [yezh.] roumanek.

Rumba b. (-, -s) : rumba g.

Rumelien n. (-s) : Roumelia b.

Rumficken n. (-) : louvigezh b., gastaouerezh g.

Rumficker g. (-s, -) : pitaouer brein g., kozh straker g., paourkaezh loaver g., riboter g., tourc'h g., bouc'h g., bouc'h-pilhoù g., pitaou(a)er g., pitaouaer spontus g., sapre pitaouaer g., mell pitaouaer g., pitaouaer brein g., revr tomm a baotr g., revr boazh a baotr g., treitour merc'hed g., abuzour g., ambuzer g., gaster g., gastaouer g., gastaour g., gastaouaer g., marc'h-limon g., kailh g., merc'hetaer g., plac'hetaer g., reder g., brigoñsour g., louveg g., kluder g., targazh g., tarv g., gad b., tarv-gad g., kilhog g., orgedour g., pailhard g., pampalard g., flemmer g., gadal g., gastaouer kozh g., bouc'h kozh g. / kozh bouc'h g. (Gregor), ki gaol g., paotr kailh g., chibouter g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g., den friant war plijadur ar c'horf g.

rumkriegen V.k.e. (hat rumgekriegt) : 1. dont a-benn da lakaat [udb] tro-dro d'udb all ; 2. dont a-benn da lakaat [u.b.] da cheñch mennozh, lakaat [u.b.] d'ober daou c'her eus unan, lubaniñ [u.b.], dibennadiñ [u.b.] ; 3. [amzer] tremen.

Rummel g. (-s, -) : 1. dever g., prez g., charre g., mesk g., meskadeg b., birvilh g., hej ha prez, lavig g., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., monedone g., loc'h ha morloc'h, galoupadeg b., frelle g., firbouch g., fifil g., mont-dont g., monedonea g., kabal b., cholori g. ; 2. *viel Rummel um etwas machen*, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, ober kalz a drouz evit nebeut a dra, ober kalz a drouz evit ken nebeut all, ober c'hoari gaer gant traoù a netra, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober kalz a reuz evit netra, ober ur van evit nebeut a dra, ober ur van evit ken nebeut all, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, un abadenn, ur charre, jabadao, tousmac'h, karnaj) abalamour d'udb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar abalamour d'udb, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, toumpial en askont d'udb, tournial en abeg d'udb, kas karbac'h en askont d'udb, kas trouz en arbenn d'udb, kas safar abalamour d'udb, ober cholori (talabao) en arbenn d'udb, karnajal en abeg d'udb, kabalat en abeg d'udb ; 3. *im Rummel kaufen*, prenañ dre vern (a-dreuz, a-drak, a-vras, evel-evel) ; 4. P. *der ganze Rummel*, an holl reizhoù lies., an holl rikoù lies., ar stalikerezh g., an tamm stalikerezh g., ar stal b. ; 5. [rannyezh.] foar b., kermes g., kurioziteoù lies., pardon g.

Rummelpikett n. (-s, -e) : [kartoù] piked g.

Rummelplatz g. (-es, -plätze) : tachenn foar b., marc'hallac'h g., foarlec'h g., plasenn ar c'hurioziteoù b., plasenn ar c'hermes b., plas-foar g., martered g.

rummeln V.gw. (hat gerummelt) : [kurun] strakal, krozal, tarzhañ, dedarzhañ, gourdrouz.

rumms estl. : *rumms !* dao ! drao ! darc'haou ! flak ! flap ! flav !

Rumor g. (-s,-e) : jilivari g., cholori b., talabao g., jabadao g., tourni b., freuz g., keusteuenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., bourbl b., todilhon g., hemolc'h g., reuz g.

rumoren V.gw. (hat rumort) : ober trouz, trouzal ; *nachts rumort er im Hause herum*, ne ra nemet mont ha dont e-barzh an ti a-hed (hed, dre hed) an noz, hennezh a ruilh ha a ver e gorf en ti noz-pad.

V.dibers. (hat rumort) : [bouzelloù] kanañ, bourboulhañ, grogoilhat, soroc'hal, rec'hiñ.

rumorend ag. : trouzus, safarus, turmudus, cholorius, tournius.

rumpelig ag. : hej, horjellus, stroñs-distroñs, stroñsus, horosus, draskus.

Rumpelkammer b. (-,-n) : skiber g./b., sanailh b., trankl g., siklud g.

Rumpelkasten g. (-s,-kästen) : strakell b., karrigell b., pezh traouilh g., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b.

rumpeln V.gw. (hat gerumpelt // ist gerumpelt) : **1.** [verb-skoazell] **haben** : hat gerumpelt] bezañ un talabao hag ur cholori bras gant an-unan, bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao, ur charre, karnaj) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h, patati), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober e zen gars, ober karnaj, tarabazhiñ, toumpial, tournial, kas karbac'h, kabalat, c'hoari e loen, kas trouz, kas safar, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, ober ur stal, kanañ gousperoù ar raned, plantañ freuz, plantañ reuz, plantañ freuz ha reuz ; **2.** [verb-skoazell] **sein** : ist gerumpelt] storlokañ, stroñsañ, horosiñ, todorsal, mont stroñs-distroñs, stroñsañ ha distroñsañ, mont dre boull ha dre skosell, skoselliñ, draskañ, draskal.

V.k.e : [verb-skoazell] **haben** : hat gerumpelt] disparbuilhañ, brellañ, diandellañ, fourdouilh, kulvanniñ, eilpenañ, lakaat pep eil penn, lakaat en diroll, tanfoeltrañ.

Rumpelstilzchen n. (-s,-) : [mojenn.] lutun g., kornandon g.

Rumpf g. (-s, Rümpfe) : **1.** [korf.] kef g., korf-bras g. ; **2.** [nij.] kouc'h karr-nij g., korf karr-nij g. ; **3.** [merdead.] kouc'h g., framm-lestr g., klorenn b., korf g.

Rumpfbeuge b. (-,-n) : stouadenn b.

rümpfen V.k.e. (hat gerümpft) : **1.** *die Nase rümpfen*, **a)** ober ur c'hriz d'e fri, krizañ e fri, troñsañ e fri, skoulmañ e fri ; **b)** [dre skeud.] ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, ober mourroù, ober mourrennoù du, krizañ e fri, krizañ e dal, skoulmañ e fri, mousklenniñ, rekinat, ginañ ; **2.** [dre skeud.] *über etwas (t-rt) die Nase rümpfen*, ginañ oc'h ober udb, bezañ digareziou gant an-unan evit ober udb, mouzhañ ouzh udb, ourzal ouzh udb, ober begoù ouzh udb, kaout diegi oc'h ober (d'ober) udb, bezañ e chal d'ober udb, kaout prederi oc'h ober udb, karnañ d'ober udb, na vezañ

lamprek evit ober udb, na gaout lañs d'ober udb, bezañ fae gant an-unan ober udb, digareziñ ober udb.

Rumpfläche b. (-,-n) : [douar.] argompezenn b., damblaenenn b.

Rumpfparlament n. (-s,-e) : [istor] tammig Parlamant krennet g., Parlamant n'eo nemet ar skeud anezhañ g., Parlamant n'eus nemet ar spes anezhañ g., Parlamant tasmant g.

Rumpfspant n. (-s,-en) : [merdead.] kambon g.

Rumpsteak n. (-s,-s) : [kegin.] romstek g.

Rumtopf g. (-s,-töpfe) : [kegin.] saladenn frouezh gant rom b.

rums estl. : *rums !* dao ! drao ! darc'haou ! flak ! flap ! flav !

Run g. (-s,-s) : *der Run auf etwas (t-rt)*, an diskrap war udb g., ar beilh war udb b.

rund ag. : **1.** ront, kelc'hiek, krenn ; *die Erde ist rund*, an Douar a zo ront ; *länglich rund*, ront en hir, hircelc'hiek ; *dick und rund*, torzhek, tourtellek ; *runder Turm*, tour krenn g. ; *rund machen*, rontaat, krennaat, enboullaat ; *rund werden*, *runder werden*, rontaat, krennaat, enboullaat ; **2.** [dre skeud.] kuilh, rontik, bouroun ; *rund und feist*, lart-kroilh, lart-toaz, lart-pezhell, lart-kuilh, lart-puilh, lart-pilh, lart-pouer, lart-teuc'h, lart-teil, lart evel ur sac'h toaz, lart evel ur sac'h yod, lart evel ur vlonegenn, lart evel ur person-kanton, lart evel ur meilh, lart evel ur pemoc'h milin, lart evel ur porc'hell, lart evel ur wiz, lart evel ur c'hoz, lardik ha tevik e gorf, tev ha lart / tolzennek (Gregor) ; *runde Backe*, bougenn c'hwezet b. (Gregor), jod kuilh b. ; *der runde Tisch*, an Daol Grenn ; *am runden Tisch sind alle gleichberechtigt*, un daol ront ha pep hini en deus e gont ; **3.** [dre astenn.] krenn, klok ; *runde Zahl*, niver krenn g., niver klok g., niver hep an disterajoù (hep ar mibilajoù) g.

Adv. : **1.** krenn, groñs, frank ha ront, frank ha libr, libr, her, hardizh ; *rund sprechen*, *rund heraus sprechen*, komz kras, naet ha distag - komz didortilh - mont frank ha ront dezhi - komz frank ha libr - komz libr - mont hardizh dezhi - komz didro - mont didroidell dezhi - komz distag - komz displeg - mont berr - na ober tro gant e gaoz - bezañ distlabez da lavaret an traoù - na ober a c'henoù bihan - komz hep tamm kildroenn ebet - na reiñ tro d'e gomzoù - na gaout treuzoù ebet war e zor ; *rund abschlagen*, nac'h krenn, nac'h groñs ; **2.** war-dost da, tost da, tost-da-vat, tostik da, e-tro, damdost da, kazi, a-rez da, lod a, bordik, war vordik, peuzvat, sa, tamm-pe-damm, hogos, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, e-ser, well-wazh, ur ... bennak, tro, an eil dre egile, an eil dre eben, an eil da gas egile ; *rund hundert*, ur c'hant bennak, war-dro kant, bordik kant, war vordik kant, sa kant, kichenik kant, prestik kant, e-tro ur c'hant bennak, tro kant ; **3.** *rund um die Uhr*, deiz ha noz hep troc'h, noz ha deiz hep diskregiñ, noz-deiz hep spanaenn (hep disterniñ), a-hed tro an horolaj, eus un heol d'egile ; **4.** *rund um*, tro-distro da, tro-ha-tro da, tro-dro da, tro-war-dro, tu-ha-tu da, war-dro, en-dro da, e-tro ; *rund ums Feuer sitzen*, bezañ azezet tro-distro d'an tan, bezañ azezet e kelc'h en-dro d'an tan, bezañ kelc'hiet en-

dro d'an tan, bezañ azezet en ur c'helc'hiad en-dro d'an tan ; *die Kirchenfahne rund um den Friedhof tragen*, dougen ar banniel e-tro ar vered ; *Prozession rund um den Friedhof*, tro-vered b. ; *rund um die Wunde war das Gewebe entzündet und angeschwollen*, fulor ha koeñv a oa en-dro d'ar gouli.

Rund n. (-s,-e) : kelc'h g., ront g., kerl g.

Rundballen g. (-s,-) : *Rundballen Heu*, rodell foenn b. ; *Heu in Rundballen pressen*, rodellañ foenn.

Rundbau g. (-s,-bauten) : savadur krenn g., savadur war-gelc'h g., ti savet war-gelc'h g., savadur ront g., kronnell b., krenndi g.

Rundbild n. (-s,-er) : luc'hskeudenn gwel a-vras b., luc'hskeudenn gwel meur b.

Rundblick g. (-s,-e) : **1.** gwel meur g. ; **2.** sell-tro g., sell a-gelc'h g., sell tro-war-dro g., selladenn tro-dro b., selladenn a-dro-war-dro b.

Rundbogen g. (-s,-bögen) : [tisav.] gwareg war hantergelc'h b., gwareg romanek b.

Rundbogentor n. (-s,-e) : dor-volz b., dor graet war ront b., dor war hantergelc'h b.

Rundbrief g. (-s,-e) : kelc'hlizher g., kelc'hskrid g., kelc'hskridenn b.

Runde b. (-,-n) : **1.** kelc'h g., kelc'hiad g. ; *fröhliche Runde*, kompagnunezh tud drant b., kompagnunezh tud lirzhin b., kelc'h tud bagol g. ; *in der Runde sitzen*, bezañ azezet war-gelc'h (a-gelc'h) ; **2.** tro b., troiad b. ; *die Runde um die Welt machen*, ober tro ar bed ; **3.** troiad b. ; *eine Runde ausgeben*, paeañ pep a vanne, paeañ pep a lomm, paeañ pep a lonkadenn, P. kabaliñ ; *ich gebe eine Runde aus, das ist meine Runde*, va zro eo da baeañ pep a vanne, va zroiad eo, war va c'hont e vo ar wech-mañ ; *ich habe das nötige Kleingeld, um eine Runde zu bezahlen*, peadra am eus evit paeañ pep a vanne ; **4.** *zehn Kilometer in der Runde*, war hed dek kilometrad tro-war-dro (tro-dro) (Gregor) ; **5.** *die Runde machen*, **a)** [lu] ober un dro-c'hed, ober un troiad evezhiañ, ober e dro-noz / ober tro ar ged-noz / ober ar ged-noz (Gregor), ober tro ar ged, ober e droiad ; **b)** en em skignañ, bezañ skignet, bezañ enkantet, redek ; *die Nachricht von diesem Frevel machte schnell die Runde*, ar brud a oa aet buan a-walc'h eus ar gwalldaol-se ; **6.** [polit.] *die neue Runde*, stad nevez an traoù b. ; **7.** *über die Runden kommen*, P. pakañ an daou benn, skoulmañ, skoulmañ ganti, skoulmañ an daou benn, sec'hañ an eil dorn gant egile, gwalc'hiñ an eil dorn gant egile, [diouverañs voued a-raok an eost] sevel krec'h gouere ; *wir haben immer größere Mühe über die Runden zu kommen*, berroc'h-berrañ eo ar strapenn ganeomp ; **8.** c'hoariadenn b., c'hoariadeg b., abadenn b., abadennad b., taol g., krogad g., troiad b., parti b., partiad b. ; *Runde Billard*, abadenn vilhard b. ; *eine Runde Billard spielen*, ober un taol bilhard.

Rundell n. (-s,-) : [lu] tourell b., touribell b., krennlec'h g., tour ront g., tour savet war-gelc'h g.

runden V.k.e. (hat gerundet) : krennañ, krennaat, rontaat, enboullaat, krommañ ; *die Lippen runden*, begañ e ziweuz, astenn e vuzelloù, ober ur fri minaoued, rontaat e c'henoù.

V.em. : **sich runden** (hat sich (t-rt) gerundet) : **1.** krennaat, rontaat, enboullaat ; **2.** [dre skeud.] *die Teile*

runden sich zum Ganzen, an holl dammoù en em laka mistrik asambles (a ya klenk asambles, a ya c'hwek asambles), an holl lodennoù en em gempenn mat a-gevret / an holl lodennoù en em fich mat asambles (Gregor).

runderhaben ag. : *runderhabene Arbeit*, ront bos g.

runderneuern V.k.e. [stag] (runderneuerte / hat runderneuert) : adchapañ, adober goloaj ar vandenn-rod, adober goloenn ar vandenn-rod.

Rundfahrt b. (-,-en) : kelc'htro b., kelc'htroiad b., tro b., troiad b., tro-grenn b., troidellad b.

Rundfeile b. (-,-n) : [tekn.] livn lost-razh g., lost-razh g.

Rundfenster n. (-s,-) : [tisav.] lagad-ejen g., lomb g., toull-lagad g.

Rundflug g. (-s,-flüge) : kelc'htro war-nij b., kelc'htroiad war-nij b., tro war nij b., troiad war-nij b., tro-grenn war-nij b.

Rundfrage b. (-,-n) : **1.** enklask g. ; **2.** roll-goulennnoù g., goulennaoueg b.

Rundfunk g. (-s) : skingomz b. ; *durch (den) Rundfunk verbreiten (übertragen)*, skingomz, skingas, kas dre skingomz, kas dre ar skingomz, kas dre hantererezh ar skingomz, skignañ dre ar skingomz ; *etwas durch (den) Rundfunk bekannt geben*, skingelaouiñ diwar-benn udb, skingas udb, reiñ keal eus udb dre ar skingomz, diskuliañ udb dre ar skingomz, reiñ anaoudegezh eus udb dre ar skingomz, reiñ keloù eus udb dre ar skingomz, reiñ udb da c'houzout (da anavezout) dre ar skingomz, kemenn udb dre ar skingomz, ditourañ diwar-benn udb dre ar skingomz, titouriñ diwar-benn udb dre ar skingomz, kelaouiñ diwar-benn udb dre ar skingomz, reiñ liv eus udb dre ar skingomz, reiñ disaouzan eus udb dre ar skingomz, bannañ udb dre ar skingomz ; *der Rundfunk berichtet von großen Unruhen in den Vereinigten Staaten*, keloù reuz er Stadoù Unanet a zo gant ar skingomz ; *der Einfluss des Rundfunks auf die Aussprache*, roll ar skingomz war emdro distagadur ar yezh g., delanvad ar skingomz war emdro distagadur ar yezh g.

Rundfunkansprache b. (-,-n) : skinbrezegenn b.

Rundfunkanstalt b. (-,-en) : skinlec'h g., skingaser g.

Rundfunkapparat g. (-s,-e) : skingomzer g.

Rundfunkberichterstatter g. (-s,-) : skingelaouer g., kelaouer skingomz g., kelaouenner skingomz g.

Rundfunkempfänger g. (-s,-) : **1.** [tekn.] skingomzer g. ; **2.** selaouer skingomz g.

Rundfunkgebühr b. (-,-en) : taos skingomz g.

Rundfunkgerät n. (-s,-e) : skingomzer g.

Rundfunkhörer g. (-s,-) : selaouer g.

Rundfunkhörerin b. (-,-nen) : selaouerez b.

Rundfunkmusik b. (-) : skinsonerezh g.

Rundfunknachrichten lies. : keleier skingaset lies., abadenn geleier er skingomz b., skingelaouerezh g.

Rundfunksender g. (-s,-) : skingaser g.

Rundfunksendung b. (-,-en) : skingasaden b., abadenn skingomz b., kasaden skingomz b.

Rundfunksprecher g. (-s,-) : kinniger skingomz g.

Rundfunksprecherin b. (-,-nen) : kinnigerez skingomz b.

Rundfunkstation b. (-,-en) : skinva g., skingaslec'h g., skinlec'h g., skingaser g.

Rundfunktechnik b. (-) : skingomzerezh g., skingaserezh g.

Rundfunkteilnehmer g. (-s,-) : koumanantad g., koumananter g. [*an hini hag a bae an taos skingomz*].

Rundfunkteilnehmerin b. (-,-nen) : koumanantadez b., koumananterez b. [*an hini hag a bae an taos skingomz*].

Rundfunkübertragung b. (-,-en) : skingasadenn b., abadenn skingomz b., adkasadenn skingomz b.

Rundfunkwelle b. (-,-n) : [fizik] gwagenn hertzel b.

Rundgang g. (-s,-gänge) : tro b., troiad b., tro-grenn b., troidellad b. ; *einen Rundgang durch den Park machen*, c'hoari tro al liorzh-kêr.

Rundgebäude n. (-s,-) : savadur krenn g., savadur ront g., kronnell b., ti savet war-gelc'h g., savadur war-gelc'h g., krenndi g.

Rundgehen V.gw. : (ging rund / ist rundgegangen) : **1.** tremen a zorn da zorn ; **2.** [brud, keloù] en em skignañ, en em ledañ, redek.

V.dibers. : (ging rund / ist rundgegangen) : *es geht rund*, **1.** lañs (startijenn) a zo gant an dud, mont a ra an dud da vat-kaer ganti, mont a ra an dud a-zevri-kaer ganti, mont a ra an dud a-zevri-kaer dezhi, mont a ra an dud parfet dezhi ; **2.** strakal a ra an traoù, gwall c'hoari a zo, gwashat todilhon, pebezh karnaj, eno ez eus ur charre 'vat, ur you hag un hemolc'h spontus a zo ganto ; **3.** prez labour a zo, kabal a zo.

Rundgesang g. (-s,-gesänge) : ribourtadenn b.

Rundheit b. (-) : krennded b., krennder g.

rundheraus Adv. : *etwas rundheraus sagen*, lavaret udb kras, naet ha distag - mont didro d'udb - mont didroidell d'udb - mont frank ha ront d'udb - lavaret udb frank ha libr - lavaret hardizh udb - mont war-eeun d'udb - mont berr - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar) - lavaret udb distag - na gaout damant evit lavaret udb - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan - lavaret udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sach'an diaoul - lavaret udb didroidell (displeg, distlabez) - bezañ distlabez da lavaret udb - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret udb d'u.b. - lavaret e soñj gant herder - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor).

rundherum Adv. : en-dro, tro-dro, a-dro-war-dro, tro-war-dro, war-dro.

Rundholz n. (-es,-hölzer) : bilbod g., krennenn b., hanoch str., tos g., kef-prenn g. ; *Stämme zu Rundholz verarbeiten*, hanochañ, hanochañ koad ; *Rundholz eines Ziehbrunnens*, sparl ar puñs g.

Rundkopfdelfin g. (-s,-e) : [loen.] delfin Risso g.

Rundlauf g. (-s,-läufe) : **1.** fiñv-tro g., troerezh g., c'hwel g., c'hwelañ g., c'hweladur g. ; **2.** kengreizegezh b., kelc'hiegezh b.

rundlich ag. : torzhkek, tourtellek, lart, lardik, kuilh, rontik, bouroun, blouc'h, tevik, toufek, danzeat, kigek, korfet kuilh, korfek, hevag, krenn, puilh, fonnus, maget mat, kiget mat ; *rundliche Frau*, boudoupenn b., fardelladenn b., lardonenn b., mandrogenn b., mandore b., tevasenn b., lovrigen b., plac'h kuilh b., plac'h kigenenn kaer b., plac'h korfet kuilh b., kigenenn vat a blac'h b., palvad mat a

blac'h b., plac'h temzet mat b., temz vat a blac'h b., kigenenn vat a vaouez b., troc'had mat a vaouez b., maouez a droc'had mat b., sac'had kig g., pezh kig g., pezh toaz g., groilhenn b., drouilhenn b., frañjolen b., paborenn b., boutell b., fardachenn b., farlaodenn b., blonegenn b., berraodenn b., penn-sac'h g., denez b., maouez fonnus b., kofegez b. ; *rundlicher werden*, dont korf d'an-unan ; *er ist ganz schön rundlich geworden*, leun eo e zilh anezhañ bremañ.

Rundmorchel b. (-,-n) : [louza.] morukl str., moruklenn b.

Rundreise b. (-,-n) : kelc'h-tro b., kelc'htroiad b., tro b., troiad b., tro-grenn b., troidellad b.

Rundrücken g. (-s,-) : kein tort g., kein kromm g., kein war baot g., kein baotet g. ; *einen Rundrücken bekommen*, keinañ, dont e gein da vezañ kromm.

Rundruf g. (-s,-e) : pellgomzadenn d'an holl vignoned b.

Rundsäge b. (-,-n) : heskenn-dro b., P. kleurc'h g., gleurc'h g.

Rundschau b. (-,-en) : **1.** gwel meur g. ; **2.** kelaouenn b., mareadeg b., kelaouenn-gelc'h b., kelc'hgelaouenn b., rollenn b. ; **3.** sell a-gelc'h g., sell tro-war-dro g., selladenn tro-dro b., selladenn a-dro-war-dro b.

Rundschnurring g. (-s,-e) : [tekn.] juntr kelc'hiek g., joentr kelc'hiek g., juntr korennek g., joentr korennek g.

Rundschreiben n. (-s,-) : kelc'hlizher g., kelc'hskrid g., kelc'hskridenn b., berrlizher g., lizher-kelc'h g.

Rundschrift b. (-,-en) : skritur grenn b.

Rundschwanzseekuh b. (-,-kühe) : [loen.] morejen g., ejen-dour g., ejen-mor g., pesk-ejen g.

Rundsicht b. (-,-en) : **1.** gwel meur g. ; **2.** [dre skeud.] tro stad an traoù b.

Rundsichtscheibe b. (-,-n) : [karbedoù] gwerenn-dal amedrec'h b.

Rundspruch g. (-s,-sprüche) : [skingomz] skingasadenn b.

Rundstab g. (-s,-stäbe) / **Rundstäbchen** n. (-s,-) : [tisav.] mouleür kej korennek g.

Rundstrahlantenne b. (-,-n) : stign neproudek g.

Rundtanz g. (-es,-tänze) : dañs-tro g., dañs-ront g., koroll-tro g., koroll krog-ha-krog g., brall-kamm g. ; *Anführer beim Rundtanz*, jav g. ; *einen Rundtanz anführen*, pennañ un dañs.

Rundtheater n. (-s,-) : kelc'hva g., añfiteatr g.

Rundtischgespräch n. (-s,-e) : [dre skeud.] kaozadennoù ouzh an daol grenn lies.

rundum Adv. : **1.** en-dro, tro-dro, a-dro-war-dro, tro-war-dro ; **2.** a-grenn, war-naet, a-bezh, gwitibuntamm, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, penn-ouzh-penn, pervezh, treuz-didreuz, a-dreuz-da-dreuz, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, hed an neudenn, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, en holl d'an holl, penn-ha-korf, penn-ha-korf-ha-troad, pizh-razh, tout-pizh-razh, holl-razh, peur-, glez, leun.

Rundumschlag g. (-s,-umschläge) : abegadenn daer b., rebechoù taer g., dezvarn daer b., areizh b. ; *sich mit einem gewaltigen Rundumschlag Luft machen*, zum *Rundumschlag ausholen*, disac'hañ e gaoz.

Rundumversicherung b. (-,-en) : kretadur liesriskl g., kretadur holl riskloù g.

Rundung b. (-, -en) : 1. krennded b., krennder g., rontadur g., kuilher g. ; 2. [dre astenn.] klokter g., parfeted b. ; 3. [tisav.] bolz b. ; 4. [yehz.] rontadur g., rontder g.

Rundverkehr g. (-s) : kroashent-tro g., troboent g.

Rundwache b. (-, -n) : [lu] tro-c'hed b., tro ar ged b.

rundweg Adv. : dihop, krenn, groñs, naet-ha-distag, frank ha ront, frank ha libr, libr, her, hardizh, en ur ger krenn, krak-ha-berr, krenn-ha-kras, krenn-ha-krak ; *etwas rundweg sagen*, lavaret udb kras, naet ha distag - lavaret udb naet-ha-distag - lavaret udb en ur ger krenn - lavaret udb frank ha libr - mont frank ha ront dezhi - mont hardizh dezhi - mont didro d'udb - mont didroidell d'udb - mont war-eeun d'udb - mont berr - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar) - na gaout damant evit lavaret udb - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan - lavaret udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - na vezañ sac'h d'an diaoul - lavaret udb didroidell (displeg, distlabez, distag) - bezañ distlabez da lavaret udb - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret udb d'u.b. - lavaret hardizh udb - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret udb krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak) - lavaret anezho distag - lavaret e soñj gant herder - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor).

Rundwurm g. (-s, -würmer) : [loen.] nematelmint g.

Rune b. (-, -n) : 1. runlizherenn b., run g. ; *Runen*, runoù lies. ; 2. [dre skeud.] arouezlun g.

Runenalphabet n. (-s, -e) : lizherennaoueg runek b., runlizherennaoueg b

Runenschrift b. (-) : skritur runlizherennek g./b., skritur runek g./b.

runisch ag. : runlizherennek, runek

Runkel b. (-, -n) / **Runkelröbe** b. (-, -n) : [louza.] beterabez-kutuilh str., boetrabez-saout str., boetrabez-loened str., brouskon g. ; *Schneidemaschine für Runkelrüben*, troc'her-brouskon g.

Runken g. (-s, -) : pilbenn vara b., jelkenn vara b., korn bara g., troñsad bara g., loñchenn vara b.

Runkunkel b. (-, -n) : P. kozhiadez b., kozhenn b., pratenn b., kleuzenn b., gwrac'h kozh b.

runter P. *sellit ouzh herunter pe hinunter* ; *und in Sekundenschnelle schlang der Tiger das Kaninchen runter*, ha plaouf ! lonket al lapin gant an tigr ! ; *der Weg führt rauf und runter*, sav-diskenn a zo gant an hent.

runterholen V.em. : **sich runterholen** (hat sich runtergeholt) : P. *sich (t-d-b) einen runterholen*, P. hejañ e gleier, brallañ e gloc'h., c'hoari war an noazh, pitouchal, c'hoari gant e flip, en em voloiñ, c'hoari bazh-noilh.

Runzel b. (-, -n) : roufenn b., roufennad b., krec'higell b., gwrac'henn b., kriz g., krizenn b., andenn b. ; *Runzeln bekommen*, gwrac'henniñ, gwrac'hellat, kuilhiñ, kuilhañ, krec'higelliñ, roufenniñ, krizañ, kemer roufennoù ; *tiefe Runzeln auf der Stirn*, spinennoù don lies., P. neizhiou logod lies.

runzelig ag. : krec'higellet, gwrac'hennet, ridet, roufennet roufennek, gwrac'hellet, kuilhet, gwriet a roufennoù, krizet

a roufennoù, garanet, kaniet, krinet, krin, kruget, [dre fent] joget ; *runzeliger Apfel*, aval ridet g., aval krec'higellet g., aval kuilhet g., aval krin g., aval krinet g. ; *runzeliges Gesicht*, penn ridet g., min ridet g., penn roufennet don g., penn roufennek g., penn gwrac'hellet g., penn kuilhet g., penn krec'higellet g., penn gwrac'hennet g., dremm garanet don b., penn kaniet g., penn krinet evel un aval kozh g., penn krin g. ; *runzelig werden*, gwrac'henniñ, gwrac'hellat, roufennañ, krec'higelliñ, kuilhiñ, kuilhañ, krizañ, kemer roufennoù.

runzellos ag. : diroufenn.

runzeln V.k.e. (hat gerunzelt) : 1. krizañ, kabridañ, roufennañ, krinañ, ridañ ; *die Stirn runzeln*, krizañ e dal, kabridañ e dal, roufennañ e dal, rizenñañ e dal, ridañ e dal, krizañ e fri, krinañ e zremm, ober ur bod spem, ober gourennoù du, ober ur c'hruz d'e abrantoù, mouspenñ, moulbenniñ, hurenñ, sevel ar gourennoù (e c'hourennoù) (Gregor), bezañ krizet e dal, bezañ roufennet e dal, bezañ rizenñet e dal, bezañ prederiet e dal ; *die Nase runzeln*, ober ur c'hriz d'e fri, krizañ e fri, troñsañ e fri, skoulmañ e fri ; 2. [dre skeud.] *die Nase runzeln*, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, ober mourroù, ober mourrennoù du, krizañ e fri, skoulmañ e fri, mousklenniñ, rekinat, ginañ.

V.em. : **sich runzeln** (hat sich (t-rt) gerunzelt) : gwrac'henniñ, gwrac'hellat, roufennañ, krec'higelliñ, kuilhiñ, kuilhañ, krizañ, kemer roufennoù.

runzlig ag. : *sellit ouzh runzelig*.

Rüpel g. (-s, -) : palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., bongorz g., paotr hek e c'henoù g., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., den direspel g., loen g., loen gars g., pemoc'h badezet g., beulke g., Yann Seiteg g., malord g., glaouch g., urupailh g., diaoul direzon g.

Rüpelei b. (-, -en) : grosoni b., komzoù difeson lies., viltañsoù lies., divalavaj g., garvder g., dizereadegezh b., disevender g., kalpart b., bouc'hded b., bouc'hder g., lourediz b., lourdoni b.

rüpelhaft ag. : gros, dizereat, dizoare, difeson, disneuz, lourt, rust, rok, vil, lor, direzon.

rupfen V.k.e. (hat gerupft) : 1. dibluañ, dibluñvañ, displuañ, displuennañ, displuñvañ ; *eine Gans rupfen*, dibluañ (displuañ, displuennañ) ur waz ; *jemanden an den Haaren rupfen*, sachañ war blev u.b. ; 2. [dre skeud.] *mit jemandem ein Hühnchen zu rupfen haben*, na vezañ talarat gant u.b. c'hoazh, kaout gwregon da lodennañ gant u.b., na vezañ peurgempenn an traoù c'hoazh etre an-unan hag unan all ; 3. P. *jemanden rupfen*, goro arc'hant digant u.b., rozellat arc'hant u.b., krignat (kignat, peilhat) u.b., sunañ e wenneien digant u.b., displuñvañ (touzañ, diwadañ) u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., debriñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b. ; *jemanden im Spiel rupfen*, peilhañ u.b., skarzhañ yalc'h u.b., krazañ u.b., sac'hlutañ u.b., sklutañ u.b., stunañ u.b., stuntellañ u.b., silc'hañ u.b.

Rupfen g. (-s, -) : [gwiad.] jut gros g., jut fraost g.

Rupie b. (-, -n) : roupi g.

ruppig ag. : 1. a bilhoù hag a druilhoù, truilhek, pilhennek, pilhaouek, gwisket gant truilhoù, reuzeudik ; 2. gros, dizereat, dizoare, difeson, disneuz, lourt, rust, rok, garv, gars.

Ruppigkeit b. (-) : 1. garvder g., dizereadegezh b., disevender g., kalpart b., bouc'hded b., bouc'hder g., lourdiz b., lourdoni b. ; 2. krinder g., pizhoni displeb b., pizhoni-lovr b., krezni b., tostoni b., pizhder g. ; 3. distervez b.

Ruprecht g. : Roparz g. ; *Knecht Ruprecht*, paotr e dog ledan g., paotr kozh ar mor g., ar barbaou g., sant Nikolaz g., paotr Kerhun g., paotr Kerroc'h g., biziter ar milinoù brenn g., an eontr doujoù g., tonton-doujoù g., ar Waoñ du g., ar skoul g.

Ruprechtskraut n. (-s,-kräuter) : boked-an-diaoul g., louzaouenn an divulum str.

Rüsche b. (-,-n) : [gwiad.] bevenn rodellek b., lurell c'hrognonek b., gourem frizet g., toullou gwenan lies., gourem dantelezezh g., erionenn dantelezezh b.

rüschelig / rüschlig ag. : 1. diskolp, diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre, moc'het, moc'hataet, mac'homet, gros, tarvet, batrouzet, strabouillet, kaoc'het, tourc'het, kouilhouret, distrantell ; 2. [den] difarle, diferlink, difraoul, difurlu, diskalavr, diskrepez, diskrubuilh, disparbuilh, diskramailh, diskrelu, diharak, dichipot, digompliment, divezh-kaer, hep mezh ebet.

Ruß g. (-es,-e) : huzil b., mardozezh g., duad g. ; *der Ruß verkrustet*, an huzil a ya e mardozezh ; *mit (von) Ruß beschmiert*, *mit (von) Ruß geschwärzt*, duaet gant an huzil, palastret gant huzil, huziliet.

rußartig ag. : huzilek, e doare an huzil, a-zoare gant an huzil, a-seurt gant an huzil.

rußbraun ag. : gell-du.

Russe g. (-n,-n) : 1. Rusian g. ; 2. [loen.] c'hwil-du g., kloreg g., preñv-du g.

Rüssel g. (-s,-) : [loen.] 1. [olifanted] trompilh b. ; *die Elefanten spritzen sich mit dem Rüssel Wasser über*, an olifanted a strink friadoù dour war o c'horfoù ; 2. [moc'h] moj g., mojell b., joskenn b., min g., grogn g., groñj g. ; *den Rüssel eines Schweines beringen*, fibliñ ur pemoc'h, minellañ ur pemoc'h, minoc'hellañ ur pemoc'h, minwalañ ur pemoc'h ; 3. [amprevaned] sunerezh b., suner g.

Rüsselbär g. (-en,-en) : [loen.] nasua g., koati g.

Rüsselkäfer g. (-s,-) : [loen.] kos g., c'hwil-greun g., minoc'h str., gaozan str. ; *von den Rüsselkäfern angefressen werden*, gaozanañ.

Rüsseltier n. (-s,-e) : [loen.] probosidian g.

rußen V.k.e. (hat gerußt) : huziliañ, mardoziñ, palastrañ gant huzil.

V.gw. (hat gerußt) : huziliañ, mardoziñ.

Rußfilter g. (-s,-) : sil huzil g.

Rußflocke b. (-,-n) : tamm huzil g.

Russifizierung b. (-) : rusekadur g., rusekaat g.

rußig ag. : leun a huzil, goloet a huzil, mardozezh ; *Sie haben sich (t-d-b) das Gesicht rußig gemacht*, emañ an alc'hwez forn ganeoc'h, palastret eo ho tremm gant huzil.

Russin b. (-,-nen) : Rusianez b.

russisch ag. : 1. rusian ; *die russische Sphinx*, ar sfiñs rusian g., sfiñs ar Rusianed g. ; *russischer Kaviar*, kaviar Rusia g. ; *die russische Revolution*, an dispac'h rusian g. ; 2. [yezh] rusianek ; *russisch-bretonisches Wörterbuch*, geriadur rusianeg-brezhoneg g. ; *Wodka ist ein russisches Wort*, ur ger rusianek eo vodka.

Russisch n. : [yezh] rusianeg g.

Rußkohle b. (-) : glaou druz g.

Russland n. (-s) : Rusia b. ; *Sowjetrussland*, Rusia da vare ar soviedoù b. ; *das heilige Russland*, Rusia santel b. ; *Mütterchen Russland*, hor mammig Rusia b. ; *das zaristische Russland*, Rusia da vare an dsared b.

Russlanddeutsche(r) ag.k. g./b. : Alaman eus Bro-Rusia g., Alamanez eus Bro-Rusia b.

Rußschwarz n. (-es) : duad g.

Rußseeschwalbe b. (-,-n) : [loen.] skrav kein du g.

Rüstanker g. (-s,-) : [merdead.] eor sikour g.

Rüstbaum g. (-s,-bäume) : [tisav.] post chafod g. [*liester* postoù chafod, pester chafod].

Rüstbock g. (-s,-böcke) : [tisav.] treustell b., triked g.

Rüstbrett n. (-s,-er) : [tisav.] plankenn chafodiñ g.

Rüste¹ b. (-) : 1. diskuizh g., diskuizhadenn b., ehan g., span g., spanaenn b., tamm sav-kein g., diskrog g., ruilh g., didorr g., ec'hoaz g., paouez g., rank g., repoz g., repozvan g. ; 2. [barzh.] *zur Rüste gehen*, mont da guzh, mont da guzhat, mont da vervel, bezañ en e ziskar.

Rüste² b. (-,-n) : [merdead.] taked obank g.

rüsten V.k.e. (hat gerüstet) : terkañ, aveiñ, prientiñ, darbar, darbariñ, greiañ ; *ein Haus rüsten*, chafodiñ un ti, sevel ur chafod en-dro d'un ti.

V.gw. (hat gerüstet) : armañ ; *zum Kriege rüsten*, kemer e zifenoù e-sell eus ar brezel ; *bis an die Zähne gerüstet*, armet-kloz, armoù forzh pegement gantañ, armoù ken-ha-ken gantañ, armoù ken-ha-kenañ gantañ, armoù gantañ mui-pegen-mui, armet penn-kil-ha-troad / heuzet ha kentret (Gregor), armoù dreist-penn gantañ, harnezet hag hobregonet penn-kil-ha-troad, armoù gantañ a-vil-vern.

V.em. : **sich rüsten** (hat sich (t-rt) gerüstet) : *sich zu etwas rüsten*, en em glask (ober e renkoù, kemer e zifenoù) e-sell eus udb, bezañ stag gant e zarbaroù e-sell ag udb.

Rüsten n. (-s) : 1. terkadur g., aveadur g., binviadur g., gwamisadur g., kenstummadur g., kenurzhiadur g., kenurzhiezh g., terkerezh g., staliezh g. ; 2. armerezh g., armañ g.

Rüster n. (-,-n) : [louza.] 1. evlec'h str., oulm str., oulm-du str., gouezonn str., onn du str. ; 2. [koad] evlec'h g., oulm g.

Rüsterhain g. (-s,-e) / **Rüsterwald** g. (-s,-wälder) : evlec'h g., oulmeg b.

rüstig ag. : serzh, kreñv, koujourn, chourch, diwanderioù, frev, bagol, postek, reut, boujant, boullant, bouilh, gailhart, gardis, glas, kalonek, rollet-mat, difall, galloudus, gouest, groñs, gwevn, yac'h, leun a nerzh ; *ein rüstiger Mann*, ur gwaz g., un troc'had den g., ur bouilh g., ur bouilh den g., ur paotr yac'h g., un troc'had mat a zen g., un den a droc'had mat g., ur gwaz (ur paotr, ur gour) kreñv g., ur paotr gouest g., ur gwaz gouest g., un den postek g., ur palvad mat a baotr g., un dornek mat a zen g., ur paotr temzet mat g., un tamm toupard a baotr g., ur pezhad den g., ur pezhad hini g., ur c'horf den g., ur bilh den g., ur paotr difall g., un dornek mat a baotr g., ur paotr reut g., un tamm mat a baotr g., ur paotr diskuizh g., un temz vat a zen g. / ur gigenn vat a zen g. (Gregor) ; *ein rüstiges Mädchen*, ur fetisenn b., ur vouilhez b., ur vouilhez plac'h b. ; *er ist zwar sehr alt, jedoch ist er noch rüstig*, kozh-kenañ eo a-dra-sur, met chomet eo koujourn memes tra - kozh-kenañ eo a-dra-sur, met galloud en

deus en e izili c'hoazh - hennezh a zalc'h da rodal c'hoazh - serzh eo c'hoazh daoust d'e oad - gwevn eo c'hoazh daoust d'e oad - chom a ra sonn (plom, start) war e gilhorou daoust d'e oad - frev eo bepred daoust d'e oad - groñs eo bepred daoust d'e oad - glas eo c'hoazh evit e hirhoal / glazik eo evitañ da vezañ war an oad (Gregor) - kozh-mat eo met e gont a zo ennañ c'hoazh.

Rüstigkeit b. (-) : kreñvder g., startijenn b., lañs b., gardisted b., gardister g., serzhder g., serzhded b.

rustikal ag. : maeziadel, a-ziwar ar maez, ... ar maezioù, giz kozh, a-c'hiz-kozh.

Rüstkammer b. (-,n) : harnezerezh b., arsanaill g., mirlec'h armoù ha pourvezioù brezel g., armaoueg b.

Rüstseil n. (-s,-e) : [merdead.] fun-skor b., pantilhon g., obank b.

Rüsttage lies. : [relij.] retred berr g., emzastum g.

Rüstung b. (-,en) : **1.** [istor] harnez g., kulas g., hobregon g., houarnwisk g., gwisk-houarn g., harnez-brezel g., houarnngen g., dilhad hernaj g., hernaj g. ; *jemandem die Rüstung abnehmen*, diharnezañ u.b. ; *die Rüstung anlegen (anschnallen)*, lakaat e harnez-brezel, harnezañ, harneziñ, gwiskañ e armoù, harnezañ e houarnwisk, gwiskañ e harnez-brezel ; *in voller Rüstung*, harnezet hag hobregonet penn-kil-ha-troad ; **2.** [lu] armoù ha pourvezioù brezel lies., armadur g., armaj g. ; **3.** armerezh g., armañ g.

Rüstungsbetrieb g. (-s,-e) : armerezh b., labouradeg oberiañ armoù b., labouradeg armoù b.

Rüstungsgüter lies. : dafar brezel g., danvez brezel g.

Rüstungsindustrie b. (-) : armerezh g., ijinerezh armoù g.

Rüstungskontrolle b. (-,n) : ensellerezh an armadurioù g., gwirierezh an armadurioù g.

Rüstzeit b. (-,en) : [relij.] retred berr g., emzastum g.

Rüstzeug n. (-s) : binviadur g., binviji lies., ostilhoù lies., arsanaill g.

Rute b. (-,n) : **1.** gwialenn b., gwial str., kelastrenn b., gwialenn b., banalenn b., kalkenn b. ; *dünne biegsame Rute*, ezev g. [liester ezivi] ; *lange Rute*, lazhañ b., perchenn b., palich g. ; *Angelrute*, gwialenn-besketa b., perchenn da besketa b. ; *Nüsse mit einer Rute abschlagen*, palichat kraoñ, diskar kraoñ gant ur palich, gwialennata kraoñ ; *reich an Ruten*, gwialennek ; **2.** *Rute eines Mühlenflügels*, bann askell ur vilin g., bann ur vilin-avel g., brec'h ur vilin-avel b., korn ur vilin-avel g., brank ur vilin-avel g. ; **3.** [dre skeud.] *sich selbst eine Rute auf dem Rücken binden*, reiñ bazh d'e gannañ, tommañ dour d'e skaotañ, bezañ enebour da vab e dad, ober e valapa, lakaat e zorn en e zisheol, lakaat e zorn en e c'houlou, en em ziharpañ, en em antell e-unan, toullañ dindan an-unan ; **4.** P. pidenn b., bitouzenn b., pifon g., lost g., kantol b., kalch g., heuz g., skourjez b., kalkenn b., Yann galkenn g., mudurun b., gamachenn b. [liester gamachoù], fardell b., pint g., silh g., kastr g., pik g., pich g., strinkell b., kastrenn b., ibil g., ibil kig g., ibil beuz g., barrenn-stur b., alc'hwez bras g., bazh b., bazh a-raok b., bazh-kig b., bazh verr b., bazh-yod b., bazhoulenn b., begel g., ar biz warn-ugent g., naer vragoù b., minaoued g., kilhog-lndez g., kellig g., bont g., buzhugenn b., c'hwitell b., brok g., brokenn b., logodenn b., brikezenn b., piti g., ezel g., flemm g. ; **5.** [loen.] lost g. ; **6.** *eine halbe*

kulmische Quadratrute, ur gordenn-douar b., ur gordennad douar b.

rutenartig ag. : gwialennheñvel, e doare ur walenn, e doare gwialinier, a-zoare gant ur walenn, a-zoare gant gwialinier, a-seurt gant ur walenn, a-seurt gant gwialinier.

Rutenbündel n. (-s,-) : [Henamzer, dougerien-vouchili] feskenn b., feskennad b.

rutenförmig ag. : gwialennheñvel, e doare ur walenn, e doare gwialinier, a-zoare gant ur walenn, a-zoare gant gwialinier, a-seurt gant ur walenn, a-seurt gant gwialinier.

Rutengänger g. (-s,-) : andonier g., feunteunour g., klasker dour g., skinsantour g., eienenner g.

Rutengängerin b. (-,nen) : andonierez b., feunteunourez b., klaskerez dour b., skinsantourez b., eienennerez b.

Rutenhieb g. (-s,-e) : gwialennad b., gwialennad b. ; *jemandem Rutenhiebe versetzen*, gwialennañ u.b., gwialennañ u.b., gwialennata u.b.

Rutenkraut n. (-s) : [louza., *Ferula communis*] falsfanouilh g.

Rutenschlag g. (-s,-schläge) : gwialennad b., gwialennad b. ; *jemandem Rutenschläge versetzen*, gwialennañ u.b., gwialennañ u.b., gwialennata u.b.

Ruthenien n. (-s) : Rutenia b.

Ruthenium n. (-s) : [kimiezh] ruteniom g.

Rutil g. (-s,-e) : [kimiezh] rutil g.

rutiniert ag. : akourset, ampart, arroutet, embreget, gourdon.

Rütlischwur g. (-s) : *der Rüttschwur*, le Rütli g.

Rutsch g. (-es,-e) : **1.** rikladenn b., riklerezh g., riki g., rikladeg b., riskl g., ruz g., ruzadenn b., rampadenn b., livard g. ; **2.** disac'hadenn b., disac'h g., difoupadenn b., diruilhad g. ; *Bergrutsch*, rikl-douar g., riskl-douar g., rikladeg douar b., disac'h g., disac'hadeg b., diruilhad g., rez g., disac'h mein g., disac'had mein g., disac'hadenn vein b., disac'hadeg vein b., diruilhad mein g., riskladur mein g., riskl mein g., rikl mein g., rikladeg vein b. ; **3.** P. *ich komme auf einen Rutsch bei dir vorbei*, ober a rin ur gwel dit diwar dremen, mont a rin da'z kwelet diwar dremen ; **4.** *guten Rutsch in das neue Jahr*, bloavezh mat - ur bloavezh mat a souhetan deoc'h ha kalz a re all ouzhpenn - yec'hed ha prespolite, joa ar baradoz da fin ho puhez - souetiñ a ran deoc'h ur bloavezh mat, yec'hed kreñv ha boued war ar plad, kig bevin ha kig sall, bara gwinizh war an daol, kaol pomet en ho jardin, e-barzh al liorzhañ pour hag irvin, karotez bras ha panez krenn, evit ma vo mat ar soubenn - bloavezh mat ganeoc'h ha tiegezh dilogod - va gwellañ hetoù a vloavezh mat dit - bloavezh mat, yec'hed ha prosperite hag ar baradoz e fin ho puhez - bloavezh mat deoc'h - blezad mat deoc'h - bloaziad mat deoc'h - hetiñ a ran ar bloavezh mat deoc'h.

Rutschbahn b. (-,en) : ruz-revr g., risklerezh b., tobogan g., klerenn b., skornenn b., riklouer g., rikladenn b., ruzadenn b.

Rutsche b. (-,n) : ruzerez b., risklerezh b., riklerezh b., riklouer g., dinaou g., tobogan g., rikladenn b., ruzadenn b., ruz-revr g.

rutschen V.gw. (ist gerutscht) : **1.** riklañ, diriklañ, diflipañ, rampañ, dirampañ, risklañ, ruzañ, lampraat, disac'hañ, diruilhañ, foerañ, ruzañ diwar an hent, disruzañ, flojañ, linkañ, ruzelat, rikluzañ, dispegañ, livardiñ ; *auf dem*

Schlamm rutschen, plapouziñ ; *die Erdmassen rutschten bis in den Hof*, dirampet e oa ar pakadoù douar er porzh, diruilhal a reas an tolzennoù douar betek ar porzh, disac'hañ a reas an tolzennadoù douar er porzh, foeret e oa an tolzennadoù douar d'ar porzh ; *das Wasser bringt die Erdmassen weiter zum Rutschen*, an douar a zalc'h da ruzañ gant an dour ; *das Auto rutscht*, riklañ (diflipañ, disruzañ) a ra ar c'harr-tan, tec'hel a ra ar c'harr-tan diwar an hent ; *der Wagen ist in den Graben gerutscht*, aet eo ar c'harr d'ar foz ; *nicht rutschend*, dirikl ; *sie rutschte näher zu mir*, ober a reas un houpadig bihan da dostaat ouzhin ; **2.** *P. eben mal nach Köln rutschen*, ober un droidad (un tamm tro) da Golun, ober ur pennad tizh da Golun ; **3.** [dre skeud.] *P. das Essen will nicht rutschen*, ar pred ne ya ket d'an traoñ, ar boued ne ziskenn ket lampr.

Rutschen n. (-s) : riklañ g., diflipañ g., rampañ g., dirampañ g., risklañ g., ruzañ g., disac'hañ g., foerañ g., rikladenn b., rikladur g., rikladurezh b., ruz g., ruzadenn b. ; *ins Rutschen kommen*, en em lakaat da riklañ (da ziflipañ), en em lakaat da zisac'hañ (da foerañ, da rampañ) ; *der Fahrer muss damit rechnen, dass das Auto beim Bremsen ins Rutschen kommt*, bez e rank ar blenier bezañ en gortoz ma tiflipo e garr-tan pa stardo.

Rutscher g. (-s,-) : [dañs] galoupadenn b.

Rutschfläche b. (-,-n) : gorre riklañ g.

Rutschgefahr b. (-,-en) : dañjer da riklañ g.

Rutschpartie b. (-,-n) : abadenn riklañ b., rikladeg b., abadenn rikluzadig b., frapad riklañ g.

rutschig ag. : ramp, rampus, risklus, riklus, lampr, lamprus, link, linkus, ruzus, diribin, fibous, libous, lipous, litous, lenkr, lufr ; *Vorsicht ! hier ist es rutschig*, diwall ! ramp (riklus, risklus) eo amañ, taol pled e rampfes ! diwall da riklañ ! ; *rutschig machen*, linkañ ; *rutschiger Holzboden*, plañchod lufr g. ; *rutschiger Weg*, hent lipous g., hent litous g., hent ramp g.

rutschsicher ag. : na rikl ket, dirikl.

rüttelfrei ag. : distroñs.

Rüttelkiste b. (-,-n) : todoros g.

rüttellos ag. : distroñs.

rütteln V.gw. (hat gerüttelt) : **1.** storlokañ, stroñsañ, horosiñ, todoros, mont stroñs-distroñs, stroñsañ ha distroñsañ, stroñsadeniñ, mont dre boull ha dre skosell, skoselliñ, draskañ, draskal ; *der Wagen rüttelt*, storlokañ (stroñsañ, horosiñ, todoros) a ra ar c'harr, stroñs-distroñs e ya ar c'harr ; **2.** hejañ-dihejañ, dihejañ, difretañ, bountañ-divountañ, strilhañ, horellañ, horjellat, hoskellat, dishorellañ, diskogellañ, fourgasiñ, strapañ, torimellat, c'hwistañ ; *er hat heftig an der Tür gerüttelt*, difretet en doa an nor ken e foeltre, skoet en doa mort war an nor, skoet en doa taer war an nor, skoet en doa feuls war an nor, strapet en doa an nor, torbilet en doa war an nor, darc'haouet en doa an nor rust, hejet ha dihejet en doa an nor, hejet feuls en doa an nor, horjellat en doa rust an nor, stoket-distoket en doa ouzh an nor, hoskellat kreñv en doa an nor, lopet en doa war an nor, graet en doa lopoù war an nor ; *der Wind rüttelt an dem Fenster*, hejet-dihejet (bountet-divountet, torimellet, c'hwistet) e vez ar prenestr gant an avel ; *der Wind rüttelt an der Tür*, emañ an avel en nor, c'hwistañ a ra an avel war an nor ; *der Wind rüttelt am Dach*, kregiñ a ra an avel

en doenn ; *jemanden aus dem Schlaf rütteln*, dihejañ u.b. evit e zihuniñ, strilhañ u.b. evit e zihuniñ, strilhañ e c'hwen d'u.b., ober un tamm hej d'u.b. evit e zihuniñ, ober un hejañ d'u.b. evit e zihuniñ, horellañ u.b. evit e zihuniñ, dihuniñ u.b. a-greiz e gousk, divorediñ u.b., horjellat un den kousket ; **3.** [dre skeud.] *daran gibt's nichts zu rütteln*, *daran ist nichts zu rütteln*, **a)** kement-se a zo start war e dachou (war e sichenn), n'eus spi ebet da zegas kemm en dra-se, ken difiñv eo an dra-se ha porzh ar baradoz ; **b)** n'eus na mar na marteze, soñjet eo ha soñjet mat ; **4.** distabilaat ; *das rüttelt an den Grundfesten unseres Staates*, kement-mañ a laka diazezoù hor Stad en arvar, kement-se a laka diazezoù ar Stad da grenañ, kement-mañ a laka kolonnennoù ar Stad da grenañ ; **5.** *das Maß ist gerüttelt voll*, leun-chouk eo ar muzul, re 'zo re, aet on diwar re, aet eo al loa dreist ar skudell, gwasket on evel un torch-listri, dreist ar barr e ya ar muzul, barr eo ar muzul / leun-chouk eo ar boezell (Gregor).

Rütteln n. (-s) : **1.** difretezh g. ; **2.** stroñs g., hejadennoù lies., hej g., hejadur g., hejerezh g., jog g., horelladur g., horjellerezh g. ; *Rütteln des Wagens*, horosiou (horosadurioù, skoselloù, stroñsoù, stroñsadennoù, stroñsadoù) ar c'harr lies.

rüttelnd ag. : hej, horjellus, stroñs-distroñs, stroñsus, horosus, draskus, brallus.

Rüttelsieb n. (-s,-e) : ficherez b., hejerez-plouz b., hejerez-kolo b., hejerez b.

Rüttelstroh n. (-s) : drailhajoù kolo lies., drailhajoù plouz lies., gwaspell str., troien str., lostoù lies., pailhour str., pailhouroù lies., pailhur kolo str., pailhur plouz str., stoubennoù plouz lies., bruzun kolo str., bruzun plouz str., bruzunajoù kolo lies., bruzunajoù plouz lies., munudailh plouz g., munudailh kolo g.